CALAUL DIN BERLIN

Roman de VICTOR de FALK

Scris pe temeiul memoriilor autentice ale călăului Iuliu Krantz din Berlin

VOLUMUL III

Edit. Tip. „Universul Luigi Cazzavillan, Bucureşti str. Brezoianu, 11 (casa proprie)

Bătrânul ridică mâinile spre cer.

Tremura din tot corpul.

Din ochi îi eșiau scântei.

Apoi zise :

— Blăstemul să fie acolo unde se află !

„Trenul să se sfărâme cu el, dacă e pe drum de fier.

„Vaporul să se cufunde în apă, dacă e pe mare.

„Ori-unde va fi, D-zeu să'l trăsnéscă și să'l sfărîme în mii de bucăți.

„Ori nu, nu, până nu 'mi scoț banii de la dênsul.

„Până atunci să trăiască.

„Dar vaĭ de el, dacă oi pune mâna pe dênsul !

Marco nu putu să nu zîmbiască. Desperarea cumătarului era așa de comică. Afară de asta știa bine că o sută de mii de mărci nu'l sărăceau pe Ionas Bruck.

De aceea'l zise :

— Liniștește-te, Bruck, ușor i-ai câștigat, ușor i-ai perdut.

„D-ta faci atâtea afaceri bune, în cât te poți consola pentru o singură nereușită.

„Așa dar : scurt și cuprinzător :

„Poți să'mi dai trei sute de mii de mărci, or nu poți ?

Bruck părea a se gândi.

Își mușca necontenit buzele și mâna cu care'și răsucea mustățile lungi și albe, îl tremura de iritația nervoasă în care se găsea.

— E o afacere bună, zise, o afacere minunată.

„Dar n'o pot face.

„Nu pot aduna atâtea parale. Dacă ți-aș da ți-tale de trei ori o sută de mii de mărci ar trebui să mă cobor în pimnița și să mă ating de săculeții mei drăguți, de galbenii mei.

„Asta mi-ar rupe inima.

— Așa dar caută, Bruck, dacă 'mi poți câștiga acei bani, zise contele Marco grăbit.

Se înțelege că nici el nu voia să ia galbenii din pimnița cumătarului.

Apoi adăogă :

— Peste câte-va zile o să 'mi aduci răspunsul

Salută și plecă.

Fu însă neliniștit toată ziua.

Dușmanii'i erau puternici.

Nu putea să uite că ei lucrau în potriva lui și că îl urmăreau mereu.

Seara plecă spre casa lui misterioasă unde oamenii lui lucrau deja de mai multe ceasuri.

Inainte d'a intra în casă, contele Marco își puse o mască neagră pe față ca să fie scutit de privirile scrutătoare ale complicilor sei.

Bătrânul castelan îl primi în odaia sa

Se vedea că dorește să-i ceară ceva.

Dar nu îndrăznea.

— Dacă ai să 'mi adresezi o rugare, Bertram, zise contele de aur, vorbește deschis.

„Tu ştiĭ că 'ţi împlinesc cu plăcere orĭ-ce.

„Spune deci ce'ţi apasă sufletul.

— Conte de aur, zise moşneagul, trebue să mĕ rog de ertare, am făcut contra porunceĭ tale.

„Iţi jur înse că nicĭ ţie nicĭ celorl'alţi nu le-am făcut nicĭ un rĕŭ

— Nu vorbi în enigme, Bertram, vorbeşte lămurit.

— Tu ştiĭ, urmă bĕtrânul, cât de singur şi părăsit m'am simţit de când a dispărut Olga.

„Când mĕ plimbam aşa singur prin această casă, prin odăile pustiĭ, căcĭ tu ştiĭ că numaĭ noaptea e viaţă aci, mĕ cuprindea uritul, o simţire care până aci nu cunoşteam.

„Mi se părea de o dată că în fie-care colţ al caseĭ vĕd câte un agent de poliţie....

„Mĕ cuprindea groaza că voiŭ fi prins şi dus la închisoare.

„Nu maĭ puteam suporta singurătatea.

„O dată, pot să fie câte-va săptĕmâni de atunci, am găsit în grădină o fată pe jumetate îngheţată.

„Am adus pe nenorocita în casă, unde işĭ veni în simţirĭ.

„Ştiŭ, conte de aur, că am păcătuit contra voinţeĭ tale fiind că mi-era oprit cu rigoare să primesc pe cine-va în casă.

„Insă'mĭ aduseĭ aminte de Olga şi mĕ simţiĭ emoţionat... luptaĭ....

„Dar mi-a fost milă de sĕrmana fată, se vedea aşa de nenorocită....

„Trebue să fiĭ îndurat o soartă grozavă, căcĭ nicĭ astă-zĭ nu şi a venit încă în fire.

„Mi-e frică să nu 'şĭ fi pierdut minţile.

— In tot casul aĭ greşit, Bertram şi nu pot să te laud de fapta ta.

„Trebue să ne păzim maĭ mult ca orĭ când.

„Nu poţĭ şti, moşule, dacă n'aĭ dus o spioană a poliţieĭ în casa noastră.

— O spioană, strigă bĕtrânul castelan, ea o spioană? nu, nu, despre asta îţĭ garantez eŭ cu viaţa mea.

„Oh, conte de aur, lasă fiinţa asta nenorocită să rĕmână cu mine.

„Ea îmĭ reaminteşte pe Olga mea care cine ştie unde rătăceşte în lipsă şi mizerie.

„Inchipueşte-ţĭ, când am rostit numele Olgăĭ înaintea eĭ, a tresărit, s'a deşteptat din amorţéla sa obicinnită şi cu ochiĭ scânteietorĭ de o dorinţă supra omenéscă a strigat de repetite orĭ: Olga! Olga!

Contele de aur voia să maĭ zică ceva, dar în acel minut uşa se deschise şi maĭ mulţĭ membri din societatea falşificatorilor intrară în casă.

In frunte era Bot-de-leŭ.

— Ah! tu eştĭ, conte de aur.. te căutam.

„Trebuie să 'ţĭ auzim cuvêntul într'o cheatiune ce nu sufere întârziere.

— Ori-ce ar fi acéstă chestiune, voi aţi fi putut aştepta până veneam eŭ la voi, ştiţi că nu 'mi place să mĕ deranjaţi.

— Un motiv serios ne-a îndemnat să venim şi să vorbim imediat cu tine, rĕspunse Bot de-leŭ îndărătnic.

„In sfîrşit am descoperit ca prin minune unde este ascunsă femeia trădătoare.

— Înţelegeţi pe Olga? strigă contele de aur.

„Ştiţi unde se află?

— Ştim! strigară mai multe voci de o dată.

— Ştim, repetă Bot de-leŭ, şi voim să ne rĕsbunăm.

„Se află în casa contelui Fernau!

„A fost scăpată din închisoare de cătrĕ un om influent.

Contele de aur se dete îndărăt speriat.

Cu o mişcare inconşcientă îşi potrivi masca pe faţă, îngrijit, vĕzênd cât de bine sunt informaţi complicii sĕi.

— De unde ştiţi voi acestea? întrebă dênsul

„Nainte de toate voesc să cunosc isvorul de unde vĕ luaţi informaţiunile.

— Isvorul? rĕspunse Bot-de-leŭ.

„Aşa I, nu avem dreptul să 'ţi ascundem nimic.

„Astăzi, când am intrat în odăile nóstre de lucru am găsit lipit de perete un rĕvaş.

„O înştiinţare şi o ameninţare.

„Erau scrise într'ânsul lucruri pe carĕ ţi le spun.

„Mai erau apoi şi altele.

— Mai erau şi altele? întrebă omu cu mască.

„De ce nu spuneţi toate?

„De ce vorbeşti aşa împiedecat Bot-de-leŭ?

Oamenii tăcură şi se uitară întrebători unul la altul.

— A! atâta vĕ este aşa dar credinţa şi supunerea? strigă contele de aur

„Aţi uitat înainte de toate că legile noastre spun:

„Nimenĭ nu are voie să ţină ceva secret.

„Eŭ mĕ desfac de voi, dacă nu 'm spuneţi îndată adevĕrul curat.

— E cu mult mai bine să'l ştiĭ, conte de aur, rĕspunse Bot-de-leŭ.

„Pe hârtia prinsă de perete mai erau următoarele:

„Voiţi să ştiţi cine e contele de aur?

„Voiţi să cunoaşteţi pe omul cu masca?

„Nu va trece nici o lună şi veţi afla cine este acest om.

„Vĕ jură Ciungul!

— Ciungul! strigă contele de aur mânios.

„Şi voi nu ştiţi cine a pus hârtia aste acolo?

„Voi nu ştiţi că băiatul Frant care a scăpat de moarte ca prin minune a jurat rĕsbunare contra mea?

„Nu m'a ameninţat cu moarte?

„O, asta o știți voi, tot atât de bine ca și mine.

„De aceea eŭ rîd de amenințarea lui

„Iar de la voi pretind să fiți în liniște și să vé supuneți.

— Dar trădătoarea? strigă un om tînér cu o figură slabă trăită.

„Ea trebue să'și ia resplata.

„Or vreĭ tu, conte de aur, să aștepți pânè ne denunță la poliție?

— Eŭ garantez pentru nevinovăția Olgăĭ, rĕspunse omul cu masca.

„Vĕ garantez că ea nu va vorbi nimic...,

— Numaĭ acela care nu poate, nu vorbește, strigă Bot de-leŭ.

„Noĭ o bănuim pe Olga. Pretindem moartea eĭ.

— O pretindem! strigară maĭ mulțĭ deodată.

„Să moară.

— Și cine o apără sé face bănuit ca și ea, strigă tînĕrul care vorbise maĭ naînte

Contele de aur vĕzu că ar fi primejdios de astă dată a contrazice pe oamenĭ agitațĭ.

Crezu maĭ bine să cedeze în aparență, și zise:

— Bine, dacă voĭ tovarășiĭ meĭ voițĭ cu orĭ-ce preț să moară, bine, să moară trădătoarea!

„Eŭ mĕ voiŭ însărcina cu esecuțiunea, în chipul prescris de regulamentul nostru social.

„Vĕ rog însĕ să 'mĭ lăsațĭ timp de o lună ca să pândesc ocasiunea cea maĭ bună ca s'o prind.

„Căcĭ gândiți-vĕ și voĭ, dispariținnea Olgăĭ din casa conteluĭ Fernau, ar face un sgomot foarte mare.

— Jurĭ tu că în termen de o lună să ne-o daĭ în mâinĭ?

Omul cu mască părea a se gândi

— Jură, conte de aur, jură! strigară falșificatoriĭ.

— Jură, conte de aur! zise încă o dată Bot-de-leŭ.

Și toțĭ se strînseră în jurul conteluĭ de aur.

Eĭ așteptaŭ de la șeful lor confirmarea făgăduielelor ce acesta făcuse când se constituise societatea.

In ferocia lor, acești bandițĭ uitaŭ că se aflaŭ în fața tatâluĭ aceleia a cărei moarte o voiaŭ cu orĭ-ce preț.

Bĕtrânul înaintă spre eĭ.

Figura luĭ, împresurată cu o barbă lungă și albă, era maĭ palidă ca orĭ când.

El uni mâinile ca la rugăciune și esclamă cu o voce stinsă:

— Milă! milă!

Marco se uită la falșificatoriĭ studiând figurele lor.

Insă din obrazele lor nu apărea cel maĭ mic semn de milă.

Atunci contele de aur zise cu o voce tunătoare:

— Jur!

Bertram însă se aruncă la picioarele lui și împreunându-și mâinile zise plângênd:

— Nu jura, nu jura, Conte de aur.

„Ah! n'o pierde, Conte de aur.

Dar omul cu masca ridică mâna în sus și zise cu vocea adâncă:

— Nenorocirea și bóla să mĕ ajungă...

„In temniţele cele mai adâncĭ să mĭ putrezească corpul...

„Câinĭĭ să mănânce din carnea mea, dacă credinţa e falșă și dacă eŭ nu-mĭ voiŭ ţinea jurámêntul, până trĕsc.

— Blestemat să fie cel ce își calcă jurámêntul, se auzi ca un murmur din șirul falșificatorilor.

Bertram își plecă capul pe genuchĭ plângând.

Bot de leŭ prinse mâna contelui de aur și o strânse cu căldură.

— De acum ne încredem iar necondiţionat în tine, Conte de aur.

„Vino jos în localul nostru de vezĭ ce am lucrat astăzĭ.

— Du-te, vĕ urmez numaĭ de cât, rĕspunse omul cu mască.

„Du te și tu, Bertram, lăsaţi mĕ singur.

Abia rĕmase singur în odae și căzu obosit.

— Cred că trebue să sfârșesc cu ăștia, murmură dênsul.

„Nu trebue să mai întru în casa asta.

Banĭ voiŭ avea în curênd destuĭ, îndată ce Rozamunda va fi a mea.

„Atunci voiŭ zice adio acestor mizerabilĭ și Contele de aur nu va maĭ esista.

Se sculă, eși afară pe galerie care era luminată foarte slab de o singură lampă mică.

Aci se opri deodată.

Ascultă fără mișcare.

O voce slabă înecată pătrunse până la urechile lui.

Era o voce de femeie.

Părea că cântă, dar în acelaș timp se auzea ca un plâns dureros, ca o vorbă, ca un vaet de copil.

Omul cu mesca nu cuteza a întoarce capul într'acolo de unde se auzia cântarea asta supraomenească.

Picioarele îĭ tremurau și nu se putea mișca din loc.

Atunci simţi că cine-va se apropie de dênsul.

O figură omenească.

Il cuprinse cu mânile de umerĭ.

Contele se dete înapoĭ; surprins de groază scoase un strigăt înfiorător și căzu aproape leșinat lângă perete.

O femeie nebună îl privea în faţă.

Avea o espresiune neexprimabilă de ură și groază în ochiĭ eĭ stinșĭ, fără lucire.

Marco se uită la ea tremurând.

Atunci ea își deschise buzele albe și subţirĭ și zise cu o voce care părea, că eși din adêncul mormêntului:

— Cartea —cartea— dă-mĭ cartea!...

— Hedviga! strigă contele Marco.

„Hedviga, ea!... D zeule, cât de mult s'a schimbat!

Fu cuprins de mila ei.

Se impresionă adânc vĕzând astfel pe victima sa.

Victima, pe care el o despoiase de tinereţe, frumuseţe, pe care o pierduse în noaptea îngrozitoare a nebuniei...

Acea pe care o jertfise crimei, mizeriei şi ruşinei!

— Hedviga! repetă şoviind.

„Nu, nu este ea.

„Corpul ei a murit odată cu sufletul.

„Nici tată-sĕu n'ar putea să o recunoască în starea aceasta nenorocită.

Nebuna părea a fi înţeles vorbele lui.

Două lacrămi mari eşiră din ochii ei, şi-i lunecară pe obraji în jos.

Apoi mişcând încet buzele fără culóre zise:

— Hedviga?—nu Hedviga e moartă, mormêntul ei este acoperit—cu—zăpadă.

„Roagă te pentru ea—roagă-te.

— Dă mi cartea—cartea—te rog dă mi cartea!!!

Ea spuse vorbele din urmă cu o voce mişcată, stăruitoare.

Contele se uită desperat împrejur.

Era singur.

Trebuia oare să lase neîntrebuinţat momentul în care ar fi putut să nimicească această fiinţă primejdioasă pentru dênsul?

Prin creerul sĕu treceau mii de gânduri de o dată.

— Numai mormêntul acoperă morţii, aşa ca să nu mai iasă la lumină, şopti contele.

„Nu voiu avea pace de dênsa până când va fi vie, până când nu voiu pune-o sub pământ

„Dar nu, nu o pot ucide acum.

„N'aş putea să mai privesc nici o dată în faţa Rosamundei.

Chiar şi asupra acestui om stricat, din care pierise de mult ori-ce simţire bună, iubirea avea o influenţă nobilă şi mântuitoare.

Iubirea unei femei curate îl scăpă pentru moment de a comite o crimă înspăimântătoare.

Îl făcu să lase din mână mânerul stiletului sĕu, pe care îl apucase deja ca să'l înfigă în peptul nefericitei Hedviga.

Numai aceasta îl împedeca de la acest omor grozav.

Contele părea acum a fi luat altă hotărâre.

— Trebue să o duc de aici îşi zise incet.

„Trebue să o ascund unde-va, unde să fie bine păzită, să nu mai pótă fugi.

Se întoarse către nebuna care stetea într'acestea nemişcată privind nepăsătóre înaintea ei.

Contele îi şopti la ureche:

— Hedviga, vrei cartea?

Nenorocita se cutremură.

Buzele 'i tremurară, pe când zise aceste vorbe:

— Cartea—tată, tată—cartea ta— o aduc îndată, îndată.

— Atunci vin-o după mine, zise contele de aur.

Şi plecă înainte.

Nenorocita mergea fără conştiinţă în urma lui.

El mergea grăbit, ea după dênsul.

Contele Marco nu eşi pe pórta cea mare.

Părăsi casa pe o uşă dosnică.

Afară de Bertram, numai el avea cheia acestei uşi.

Când eşiră afară, aerul rece făcu pe Hedviga să tremure din tot corpul ei.

Era învelită abia într'o manta cenuşie fórte subţire.

Dinţii nebunei clănţăneau de frig, pe când buzele-i murmurau aceste vorbe sinistre :

— *Mormêntul* e rece, rece ca ghiaţa.

Contele se cutremură.

Trebui să se gândească cât de aprópe era nenorocita de *mormêntul despre* care vorbea.

Era acum cu dênsa pe ţêrmurii riului.

Acel riŭ peste care trecuse ea o dată fugind de *persecutorii* ei.

Apa strălucea par'că ar fi fost mii de stele de asupra ei.

Erau stropi de *ghiaţă*.

Ghiaţa nu avusese destulă putere să cuprindă sub ea valurile care alunecau încet cu un sgomot lin şi uşor.

— Vino H-dviga, zise Marco bolnavel, vino dincolo.

„Acolo e cartea.

„Uite colo unde sunt pomii ăia.

— Dincolo—şopti dênsa maşinalicește —dincolo, dincolo.

Marco desprinse iute o luntre.

Ridică pe Hedviga în ea.

O aşeză în luntre iar el prinse lopata, făcu o mişcare puternică şi se depărtă iute de la ţêrm.

Trecu fără sgomot peste valurile apei.

Imprejur tăcere adâncă.

Luna se *ridica majestoasă* din dreptul unui nor cenuşiŭ.

Razele ei blânde se revêrsau feeric pe suprafaţa apei.

Figurile din luntre se ridicară de o dată ca străbătute de un curent electric.

Lumina nopţei le umplea de un *fior magic*.

Bărbatul puternic, spătos, cu lopata în mână, lângă dênsul femeea tênără, frumoasă, cu faţa ca varul, cu ochii stinşi fixaţi mereŭ pe lopată, era un tablou mişcător.

Un tablou care putea servi ca *model* unui *pictor*.

Contele Marco se simţi coprins de o emoţiune cu totul neobicinuită la dênsul.

De o dată îi veni în minte o poesie mistică a marelui poet Heine.

Se înfioră.

Nebuna, poate coprinsă şi ea de aceleaş emoţiuni, poate pătrunsă de puterea magnetică a gândirei contelui, începu să cânte cu glas tremurător aceiaşi poesie.

Contele privia spre mal.

Ar fi dorit să ajungă cât mai iute dincolo.

Cântecul nebunei îl tăia ca un cuțit în suflet și în creerî. .

Trebui însă să asculte.

Dênsa începu să cânte din nou.

— Mê va înebuni și pe mine până în cele din urmă, își zise Marco.

Își îndoi puterea și mâna luntrea repede, ca să ajungă mai de grabă la țêrm.

Nebuna însê se sculă în picioare.

Își întinse mânile spre cerul luminat de lună și începu să cânte și mai tare și mai pasionat ca înainte.

— Șezi jos, porunci Marco fetei.

Luntrea începea a se clătina.

Voia să o prindă de brațe și să o silească a se pune jos.

Dar în acel minut privi în fața ei și ae sperie de moarte.

Din ochiî ei eșiaŭ scânteî de ură și rêzbunare.

Nebuna fu cuprinsă de o furie grozavă.

O criză grozavă care adese-orî 'l coprinde pe acești bolnavî nenorociți, și care le dă pentru moment o putere fizică supra-naturală.

— Cartea! sbieră nebuna.

Și înainte ca Marco s'o fi putut împiedeca, îl cuprinse cu mânile de gât.

„Cartea... ucigașul tatâlui meŭ.. vină cu mine în mormênt...

O luptă înfricoșată începu acum în luntre.

Lui Marco îi trebui toată puterea ca să desfacă mânele nenorocitei de gâtul seŭ.

Abia se putu desface din brațele ei.

— Ucigaș! ucigaș! sbieră fata și glasul ei ascuțit străbătea liniștea nopței.

„Ucigașule, adă cartea!

Pe Marco îl cuprinse o desperare sêlbatică.

Strigătele ei puteaŭ să aducă în tot minutul ómenî la fața locului.

Era în primejdie să fie descoperit.

Trebuia cu orî-ce preț să înece țipetele nebunei.

Încercă să-i astupe gura cu mâna.

Dar ea se desfăcu din mânile lui.

Înfipse dinții în mâna cu care o ținea de gură.

Un strigât de durere isbucni de pe buzele lui Marco.

Dar în momentul următor uită totul din prejurul lui.

Cuprinse cu brațul puternic mijlocul tinerei fete și turbat, ieșit din fire, zise

— Așa? amuțește dar pe vecî!...

„Tu ai vrut să fie așa!

„Eŭ vreaŭ să am pace de tine!

Un minut pluti de-asupra apei un corp alb cenușiŭ, apoi se auzi un țipet și pe urmă nimic.

Valurile se izbiră de-asupra unui corp care se perdu în apă.

Asudat, cu pêrul și barba în desordine, ajunse Marco dincolo de mal.

Izbi luntrea arunc ând'o departe pe apă.

Se repezi ca o fiară spre pădure și se perdu în curând în desișul ei.

. . . . . .

. . . . . .

Nu departe de locul unde se comisese omorul acesta îngrozitor, unde contele Marco găsise de bine a îngropa pentru tot-d'auna pe victima sa era lipită de țĕrm o căsuță mică țĕrĕnească.

Cu toate că era noapte târziŭ, ușa caseĭ se deschise și doĭ oameni, aproape moșnegi eșiră afară.

— Iți merge și ție ca și mie moș Martine, zise unul dintre eĭ, un bărbat nalt, cu barba albă, lungă

„Nicĭ tu nu găsești odihnă, nicĭ somn.

„Și tu te gândești la Olga nóstră.

— Da, mĕ gândesc la ea, rĕspunse cela l'alt.

„Mi-aș smulge pĕrul de necaz că nu am putut găsi încă nicĭ o urmă despre dênsa.

„Unde a dispărut ea ?

„Par'că ar fi înghițit'o pământul.

„Și pe lângă tot nenorocul trebue să tacĭ.

„Să ne păzim a face zvon.

„Ea, orĭ unde ar fi, se află în primejdie.

Bĕtrînul mișcă din cap afirmativ.

— Era nevoie, zise el, să părăsim casa noastră din oraș, și să ne ascundem grabnic aicĭ în singurătatea asta.

„Căcĭ altfel puteam fi dațĭ iar și eŭ și Hilmar în puterea nemerniculuĭ Robin.

„Ne-ar fi dus înderât la dênsul.

„Ne-ar fi tratat ca pe niște nebuni fugiți din internatul luĭ.

— Da, e grozav, rĕspunse moș Martin, frecându-și mânile recĭ ca ghiața.

„E grozav de rĕŭ că e atâta nedreptate în lume.

„Oamenii cei mai mizerabili ajung cei mai tarĭ.

„Dar pentru aceea nu trebue să desperăm, zise pușnicul cu o voce puternică și melodioasă, pe când se apropiaŭ tot de țĕrm.

„Odată totuși vom nimeri calea cea bună.

„Nicĭ odată în viață să nu ți perzi nădejdea, orĭ câte greutățĭ aĭ întîmpina în munca ta.

„N'aĭ uitat de scrisoarea pe care ți am dat-o ?

— Da, am dat o.

„Era adresată unuĭ Domn mare.

„Prințul de Leuchtenberg...

„Crezĭ d-ta că el îți va ajuta ?

„Crezĭ că te va sprijini ?

— Astfel cu toată siguranța, rĕspunse pușnicul.

„Dênsul îmĭ va ajuta.

„Prințul este bun și generos.

„Numaĭ calomnia m'a lipsit de bunătatea și prietenia luĭ.

„Acum însă pot să I dovedesc că a fost numaĭ o intrigă între noĭ, că cineva a țesut o mreajă întreagă de calom-

Ei şi ticăloşii în jurul nostru ca să ne piarză pe amêndoi.

Moş Martin îl privi cam ursuz.

Acest om, pe care nici acum nu l cunoştea încă de pe nume, pe care îl găsise pe stradă în sdrenţe, avea ceva aşa de maiestos în purtarea lui.

— D-ta ai fost de sigur servitor la principele, întrebă moş Martin.

Un zimbet trecu pe buzele uscate ale pusnicului.

— Da, am fost servitorul principelui răspunse dênsul.

„Pot să spun cu mândrie că am fost un servitor demn şi credincios.

„Am împărţit grijile stăpânului meu şi am fost ori când gata să-mi vêrs sîngele pentru binele lui.

„Dar principele e schimbăcios, ca şi luna lui Aprii, zise el dureros şi cam îndârjit.

„Capriciile lui se schimbă ca arşiţa soarelui în furtună.

— Da da întări moş Martin.

„Prietenia Domnilor e ca vremea lui Aprii.

„Amorul femeilor, ca frunzele florilor.

„Aceste sunt două lucruri în carî nici odată nu te poţi încrede.

„Dar e vremea să intrăm iar în casă

„Poate Hilmar s'a deşteptat şi ne chiamă.

— Uiţi moş Martine că el nici odată nu ne chiamă pe noi.

„Tot deauna pe Olga o doreşte.

„Ah! e o adevărată fericire pentru dênsul că nu e conştiient nici acum de starea noastră!...

„Trăeşte încă tot în delirul seu, acel jumătate de somn care îl ţine în nesimţire.

Noroc şi nu prea, zise trist moş Martin.

„Ce va fi atunci dacă Hilmar va remânea în tot-d'auna în starea asta?...

„Trebuie să ne gândim că...

„Pst, pst, auzi ceva?

— Da, un ţipăt de groază, un ţipăt de moarte, răspunse pusnicul ascultând încordat.

„Póte vr'un pescar a căzut în apă.

— Să grăbim iute în ajutor, strigă bătrînul

„Este vr'o luntre aici aproape?

— La o sută de paşi de aici este o luntre..

„Dar poate să fie stricată...

— Nu face nimic Nu trebue să întêrziăm.

„E vorba să scăpăm viaţa unui om,— vino iute!

Bătrînii grăbiră la faţa locului.

Se auzi încă un ţipăt desperat.

Pusnicul apucă mâna lui moş Martin şi zise:

— Aceste nu sunt strigatele unui om care a căzut în apă.

Aceste sunt ţipete de femeie pe care altul o îneacă în apă!...

„Iute, iute, frate, să nu sosim prea târziu!

Într'un minut fură amândoi în luntre.

Moș Martin luă lopata și împinse luntrea până în mijlocul rîului.

Pușnicul se aplecă înainte pe marginea luntrei și se silea a observa cel mai mic obiect pe supra fața apei.

Deodată se sculă în picioare.

— Colo, strigă agitat și arătă cu mâna în direcțiunea apei, uite colo!

Din valurile apei se ridica din când în când o față albă, descompusă.

Două mâini slabe se băteau cu desperare, luptând cu apa și făcând mișcări involuntare de înot.

O ființă albă se arătă pe suprafața apei.

Bătrânii sosiră cu luntrea lângă ea.

— E o femeie, o femeie tînără, strigă pușnicul.

„Trăește încă, dar e timpul suprem să o mântuim.

Se aplecă afară din luntre

O apucă de haină, gata să o ridice în luntre.

Dar nu putu.

Nenorocita se cufundă din nou în apă.

— E pierdută, strigă bătrânul tremurând.

Moș Martin scoase repede o funie și o aruncă repede în apă.

Prinse cu ea corpul nenorocitei și îl trase pe d'asupra apei.

În chipul acesta scăpară pe înecată.

Peste câte va minute Hedviga era întinsă într'un pat cald, bun.

Fără conștiință încă, amorțită, abia răsuflând, era însă mântuită de moarte.

Moș Martin îi dete un ceiaiu cald.

O desbrăcă de hainele ude și îi frecă tot corpul cu cârpe calde, ca să readucă circularea sângelui în vinele amorțite.

Pe când cei doi bătrâni erau ocupați cu îngrijirea nenorocitei, nu bagară de seamă că sărmanul Hilmar se coborîse din patul său și se uita la dênșii.

Deodată nenorocitul scoase un țipăt de bucurie și se aruncă cu brațele deschise pe patul nefericitei fete.

— Olga! Olga! strigă rizând prin la crămi.

„Olga e iar aici... Olga.

Abia îl putură duce iar la patul lui.

Dar în zadar, nu era chip să l convingă că nenorocita din pat nu era Olga lui, femeia scumpă, iubita sufletului său.

LV

Execuția

Anita, îmblânzitoarea de lei, pe care călăul a primit o în casa sa după ce o scăpase din ghiarele leilor, era acum sănătoasă deplin.

Natura puternică și tinără a frumósei femei învinsese frigurile provenite din rănile sale.

Se vindecase cu mult mai iute de cum crezuse doctorul.

Intr'o zi frumoasă de iarnă, Anita eşi la plimbare însoţită de mântuitorul ei.

Krantz se duse cu ea în pădurea de la Spandau.

Privirea lui se opria din când în când asupra tinerei femei, cu o espresiune de dragoste şi gingăşie.

Boala nu micşorase *nimic din* frumuseţea ei, din contra era cu mult mai interesantă acum.

Puţin cam palidă, faţa ei delicată era cu mult mai fermecătoare.

Tînăra spaniolă cucerise cu desăvîrşire pe Krantz.

Dar nu 'i spusese încă nimic. Nu voia să-i tradeze sentimentele sale până nu era sigur dacă inima ei era liberă saŭ nu.

In frigurile ei, ea rostise adesea un nume!

— Manuel!

Câte o dată il chema cu dor, altă dată il certa ori se plângea de dênsul.

Krantz se întreba în zadar cine era omul care purta acest nume.

Nu avea curagiul a o întreba pe dênsa.

Se temea să nu-i răspundă:

— Este amantul, saŭ este bărbatul meŭ!...

Plimbându-se printre copacii acoperiţi cu zăpadă pe cărările pădurei, ea de o dată întrerupse tăcerea şi zise:

— D-ta m'ai mântuit pe mine, m'ai luat în casa d tale şi ai fost aşa de bun cu mine.

„Ştiŭ că mă iubeşti.

„Dar chiar de aceea e de datorinţa mea să plec din casa d tale.

„Trebue să 'ţi zic adio pentru totd'auna.

„Şi e mai bine acum de cât mai târziŭ.

„M'am hotărît să plec chiar mâne.

Calaul ţinea mâna ei mică strâns în mâna sa.

Privi în ochii ei negri carî avea asupra lui o putere magnetică.

— Să plec? strigă el mişcat.

„Nu, nu ţi-e permis să faci aceasta, Anito.

„Nu, căci încă nu eşti bine de tot.

„Trebue să te recreezi deplin, după frigurile ce ţi aŭ slăbit corpul.

„Dar nu, de ce să caut pretexte?...

„Vreaŭ să ţi spun mai bine lămurit, pe faţă!

„Te iubesc, Anito, te iubesc!

„De aceea te rog să nu te duci...

„Voiŭ muri dacă nu vei fi a mea.

Tînăra femeie se dete îndărăt speriată.

— Mă iubeşti aşa de mult? zise ea.

„Vezi, ăsta e blestemul care mă urmăreşte!

In tot locul tulbur pacea şi las rĕŭ în urma mea.

„D ta ai nevastă şi zici că mă iubeşti!...

„Fatalitate!...

— Da, Anito, nu voiŭ putea trăi fără d-ta!...

„Rămâi la mine și sunt gata să ți fac ori ce jertfă.

„Nu mă părăsi, te conjur.

„Ori calăul din Berlin nu e destul de demn ca să-i dai iubirea d-tale?

Ea îl cuprinse de gât și după ce se uită împrejur ca să se convingă că nimenĭ nu-l vede, lipi buzele eĭ voluptóse de gura lui.

Krantz o cuprinse în brațe și o strînse cu pasiune.

Simți atunci că această femee frumósă era soarta lui fatală...

Că ar fi fost mai bine poate dacă nicĭ odată n'o întâlnea...

O iubea, nebun, cum nu iubise nicĭ odată până acum

In brațele eĭ uită toată lumea, până și sluga sa

Deodată, Anita se desfăcu din brațele lui și se uită speriată în jur.

— Ne a văzut cine va, zise ea.

„Acolo între arborĭ stătea el.

„Privirea lui era spăimântătoare.

— Pe cine aĭ văzut, Anito? întrebă calăul.

Ea apăsă mâna pe piept silindu se să respire și să se liniștească.

— Pe nimenĭ, zise, poate m'am înșelat.

Dar fața eĭ albă o trăda că nu era așa.

Krantz trebui să găsească curând după aceasta esplicația acestui incident ciudat.

Chiar în ziua acea, seara, voi să iasă prin grădina sa în oraș.

Abia făcu însă câțĭ-va pașĭ și un om i se ivi în cale.

Fața acestuĭ om îĭ era cunoscută de unde-va.

Stătu un minut și se gândi.

Își aduse aminte.

Era un tînĕr comedian pe care 'l văzuse ca jocheŭ la reprezentația de la circ.

Acelaș om care'l stătuse în cale când mântuise pe Anita și îl măsurase cu o privire așa de dușmănoasă.

Își aduse aminte că acestuĭ om îĭ ziceă pe aĭș Manuel.

Acum înțelegea acest nume rostit de dênsa de atâtea orĭ prin frigurĭ...

Cu o privire întunecată, Manuel se puse înaintea calăuluĭ.

— Câte-va cuvinte, d-le, zise dênsu luându-și căciula

— Dacă aĭ să-mĭ spuĭ ceva, atunc însoțește-mĕ.

„Conversația o să fie scurtă. Eŭ nu știŭ ce aĭ a'mĭ spune.

— Ce am a'ți spune? zise călărețul de circ.

„Iată ce: Să te păzești a 'mĭ răpi iubirea femeeĭ fără de care nu pot să trăiesc

„Precum se vede, n'aĭ scăpat pe Anita din colivia leilor de cât să ți-o facĭ amantă.

— Cu ce drept îmĭ vorbești despre

așta, întrebă călăul. Mi se pare că nici eŭ nici Anita nu 'ți datorăm vr'o socoteală.

Din ochiĭ lui Manuel ieșiaŭ scânteĭ.

— Nu duce lucrurile prea departe, strigă dênsul.

„D ta nu știi ce sunt hotărît să fac dacă nu dai drumul Anitei.

„Mĕ jur că, dacă peste treĭ zile Anita nu va fi liberă, o să fac așa ca să nu mai ducĭ pe nimenĭ la butuc.

Călăul rîse cu batjocură; apoĭ uitându-se lung la tînĕr, îĭ zise:

— Veĭ fi avênd poftă să te măsorĭ cu călăul din Berlin?

„Foarte bine. Dar mai înainte te rog d'un lucru: să te întrebĭ dacă viața mai are vr'o atracție pentru d ta.

„În scurt de 'mĭ mai ieșĭ odată în cale ai să încercĭ puterea pumnului meŭ. Nópte bună.

— Noapte bună și la revedere, rĕspunse Manuel

„Păzește-te, călăule, și cadă asupră-țĭ rĕspunderea celor ce se vor mai petrece între noĭ.

Zicênd aceste vorbe, Manuel se întórse și apucă d'a dreptul pe câmpul acoperit de zăpadă, spre oraș.

— Dênsul o iubește, murmură Krantz uitându-se după dênsul, și înțeleg foarte bine că cine va poate să devie omorîtor pentru Anita.

Îșĭ continuă iute drumul și n'ajunsese încă în oraș când zărĭ înainte'ĭ o lumină mică apropiindu se.

După câțĭ-va pașĭ recunoscu pe factorul postal.

— D-ta eștĭ, d-le Krantz, zise acesta.

„Te întâlnesc tocmaĭ bine. Am pentru d-ta o scrisoare grabnică sosită de la Oldemburg și care cred că anunță ceva foarte neplăcut pentru o a treia persoană.

— A! crezĭ că sunt chiemat pentru vr'o execuție? întrebă Krantz cu un glas înăbușit în vreme ce rupea plicul.

În adevĕr, dênsul citi o invitare din partea procurorului general al marelui ducat, să se afle peste câte-va zile în Oldemburg spre a executa pe individu Hali Harm Iunker, care 'șĭ ucisese nevasta.

În scrisoare se mai adăogaŭ că de astă dată călăul avea să taie capul vinovatului cu guilotina iar nu cu toporul Hârtia tremura în mâna călăului care se simția din noŭ cuprins de frigurile vechĭ Dênsul se întoarse pe loc și porni spre casă îndĕrăt

Anita îl întîmpină pe pragul ușeĭ însă el trecu pe lângă ea ca un vârtej se urcă în camera sa unde căzu pe un scaun și se adânci în gânduri dureroase Așa dar el era nevoit să mai omoare un om, să mai stingă o viață! Și încă cu ajutorul acelui instrument spăimântăto

care jucase un rol atât de trist în istoria Franciei.

Anzi!, guilotina!

Când poporul francez s'a ridicat sălbatec în contra regelui său, când cei mai buni şi mai nobili ai marei naţiuni aŭ fost ucişi de bestii cu figura omenească, care credeaŭ că nu pot să'şi dobândéscă libertatea de cât prin fluviĭ de sânge, când chiar capetele unei perechi regale aŭ căzut în coşurile fatale, atunci a făcut guilotina cele d'întâi servicii.

Iar omul care a dăruit lumei invenţiunea sa sinistră, doctorul francez Guillomin, a trebuit să cadă el însuşi victimă a maşinei sale.

Şi pe dênsul l'a ridicat mulţimea bestială pe podeala sângeroasă.

Dar totuşi numele i-a rămas până azi blestemat.

Şi acum Krantz trebuia să întindă şi el mâna şi să tragă cuiul de lemn ce ţine cuţitul strălucitor, după ce va fi aşezat gâtul condamnatului în gaura fatal. A! ceasurile grele „de fior, de viziuni, de chin al conştiinţei, reîncepeaŭ.

Îşi rezimă capul în mâni şi atunci îi trecu înaintea ochilor tabloul îngrozitor al fiinţelor al căror sânge îl vărsase.

Fie-care din acele figure galbene se repezia asupră-i cu pumnii strînşi blestemându-l.

D'o dată, uşa camerei începu să se deschidă încet şi Anita, într'un capot de noapte, sub care se desinaŭ formele minunate, intră înăuntru.

— Femeea ta doarme, şopti dênsa, şi éŭ am venit la tine să te întreb ce supĕrare ai.

„Adineoarea trecuşi pe lângă mine fără măcar să mĕ priveşti.

„Acum, la ora asta târzie, te găsesc îmbrăcat ca de drum şi de la uşă te-am auzit vorbind singur.

„Ce ai?

Se lăsă pe un taburet la picioarele lui, îşi rezimă capul de pieptul lui şi 'l privi cu ochi înfocaţi de dorinţă.

— Ce ai? întrebă dênsa încă o dată. Spune'mi tot, tot.

— Ce să am, Anita, răspunse dênsul; am o execuţie de îndeplinit şi totd'auna în aşa cazuri mĕ cuprinde o tristeţă pe care n'o pot s'o risipesc.

— Te-ai scârbit de meseria ta sângeroasă?

— Da, plâng pe nenorocitul care şi-a întrebuinţat rĕŭ mintea, silind pe semenii săi să'l ucidă spre a 'l face nevătămător. Îl plâng din suflet.

„Mâine trebue să plec la Oldemburg; acolo se face execuţia.

Tinĕra femee sări în sus ca electrizată.

— Merg şi éŭ cu tine, esclamă ea cu o hotărîre care nu permitea contrarietate.

„Voiŭ sta lângă tine când vei tăia capul vinovatului.

Amândoui sloboziră armele d'odată

— D-ta ? esclamă Krantz încremenit şi totodată speriat de ciudată hotărîre a fetei; d-ta vrei să fii lângă mine în timpul execuţiunei ?

„Dar aceasta este o nebunie, scumpă Anito.

— Nici de cum, răspunse fata cu seriositate.

„Voiŭ vedea curgênd sânge cald şi mĕ voiŭ bucura în inima mea.

Calăul se uită uimit şi speriat la Anita care cu buzele'i tremurătoare şi cu sînul svâcnind de patimă, stătea înainte'i, ca o arătare drăcéscă.

— Iţi place aşa de mult, Anita, întrebă dênsul în stîrşit, să vezi curgênd sânge de om? Asta nu 'i simţire femeească şi nu'i nobilă.

Ea se aruncă la peptul lui, îl înlănţui cu braţele ei pline şi 'l strînse cu o patimă nespusă.

— Ia-mĕ cu tine, se ruga dênsa, să vĕd curgênd şiroi sânge cald de om şi voiŭ fi a ta, cu totul a ta.

Dinţii ei mici şi ascuţiţi se îngropară în gâtul lui şi cu toate că muşcătura fu atât de puternică în cât dete sângele, Krantz nu simţia alt-ceva de cât o voluptate ameţitoare.

— Bine, vei merge cu mine, zise dênsul.

„Dar spune-mi, Anito, de unde vine dorinţa ta d'a vedea curgênd sânge omenesc?

„Eŭ n'aş fi crezut vr'o dată să fie o plăcere pentru tine a auzi ultimul suspin al unui murind, a vedea strîmbându-se un cap desprins de trunchiŭ.

Ea 'şi clătină graţiosul cap. I se păru lui Krantz, că ochii ei înoată în lacrimi şi luându-i mâna o simţi tremurând.

Anita 'l privi cu o nespusă tristeţă şi zise:

— Aĭ auzit de vampirii care beaŭ sângele din inimile oamenilor? Ei aŭ în lume forme omeneşti, sunt femei răpitoare saŭ bărbaţi fermecători.

„Îşi deschid braţele spre a strânge la peptul lor pe aceia pe care vor să 'i pearză şi pe când îşi lipesc buzele arzătoare de buzele lor, le sorb tot sângele din inimă, d'împreună cu sufletul. Aĭ auzit de ast fel de vampiri?

— Da, am auzit povestindu-se multe în privinţa asta, rĕ-puse călăul cu îndoială; dar nu sunt de cât poveşti pentru cei proşti.

— Nu's de loc poveşti, esclamă Anita. Crede-mĕ, călăule, există vampiri în formă omenească.

„Unul d'aceştia mi-a dat mie viaţă.

— Ce, tu eşti fiica unui vampir? Sĕrmană Anito, cine ţi-a băgat în cap drăcoveniile astea?

— Ah! m'aş bucura d'ar fi drăcovenii! Dar sunt curatul adevĕr!

Şi frumoasa fiinţă, cuprinsă d'o mare slăbiciune morală, lăsă să'i cază braţele ca şi când ar fi fost lovită d'o imensă nenorocire.

Călăul rĕmase zăpăcit de această declaraţie pe neaşteptate.

El se uită cu neîncredere la Anita care sta nemişcată cu ochii în pământ, Krantz se temea că fata, neştiind pe deplin tămăduită, cuprinsă de friguri, aiura.

De aceea privea pe Anita cu milă.

„Istoria vieţei mele îmi va întări afirmările.

„Dorinţa de sânge care mă stăpâneşte e o urmare a naşterei mele.

Frumoasa fiinţă era foarte emoţionată şi cu greu se putea stăpâni.

— O naştere blestemată! adăogă ea cu o voce spartă.

Apoi liniştindu-se puţin, urmă:

— Uite, acum o să'ţi spun tot.

„Lipeşte-te de mine, ia-mă în braţe şi ascultă istoria sărmanei Anita.

Calăul se simţia atras fără voie spre acea creatură enigmatică.

Aştepta cu ansietate povestirea vieţei acelei femei pe care o cunoscuse în circumstanţe atât de dramatice.

Se aşezară pe o sofa:

Dênsa începu astfel apucându-i mâinile:

— Cu un an înainte de a mă naşte a venit în Berlin o spaniolă tînără şi frumoasă.

„Prin cântecele ei din vioară a pus în mare mişcare lumea artistică.

„Se numia Teresa Bonti.

„Era în vêrstă numai de opt-sprezece ani.

„Era considerată drept un geniu şi sala unde dădea concerte nu încăpea nici jumătate din lumea care voia s'o asculte. După cât-va timp o porecliră în Berlin Zeiţa viorei.

„Apăruse ca un meteor pe cerul artistic al Germaniei, nimeni nu ştia de unde vine şi cine 'i descoperise talentul.

„Ea era nu numai un geniu ci şi o fată frumoasă care răspândea iubirea pe unde trecea.

„Închipueşte-ţi un tip admirabil de spaniolă, cu obrajii cam pârliţi, cu păr negru strălucitor care 'i cădea nebunatec pe frunte.

„Teresa Bonti era fiica unui sărman profesor spaniol.

„Tatăl său, violonist şi dênsul, îi puse de mică arcuşul în mână.

„Curênd văzu că silinţele 'i erau încoronate de cel mai mare succes şi fiind că avea alţi şase copii şi nevasta 'i era mereu bolnavă iar leafa 'i era de tot mică se hotărî să facă din Teresa o artistă care să 'l ajute în susţinerea familiei. Concertele în Spania nu fură băgate în seamă; atunci profesorul aducêndu-şi aminte de proverbul că nimeni nu 'i profet în ţara lui, porni cu fiică-sa la Berlin iată aşa se aflau dênşii aci.

„Nimeni nu şi-ar putea închipui bucuria bătrânului când fu în stare să pună în plic ânteia sumă de bani, relativ mare, spre a o trimete familiei.

„După cât va timp de glorie, Teresa făcu cunoştinţă cu un tînăr de care se amorezâ la nebunie; ea declară că în viaţa ei nu se va mărita de cât cu acel tînăr, baronul Colmar.

„In zădar i-a cântat şi descântat profesorul că o artistă trebue să n'aibă nici

o legătură dacă vrea să'şi urmeze calea renumelui.

„In zădar i-a arătat că Colmar era plin de datorii şi că în cercurile înalte din care făcea parte, nu era bine privit.

„Dênsa nu'şi schimbă hotărîrea Vampirul îi inveninase sufletul.

„Ea cugeta şi lucra numai sub actiunea otrăvei pe care dênsul i o dase o dată cu sărutările.

„Atunci Berlinul era bântuit grozav de holeră.

„Multe sute de oameni fură duşi afară pe târgi la cimitire.

„Nu era nici o familie care să nu fi avut a plânge moartea vre unui membru al ei.

„Intr'o zi, tatăl Teresei, după ce stătuse la masă cu fiica sa şi cu baronul Colmar, se simţi apucat de dureri grozave de stomach.

„Oamenii pe cari Teresa îi chiemă în grabă precum şi servitorii se retraseră speriaţi de la patul bolnavului, zicênd că e holeră.

„Insă doctorul care veni după un sfert de ceas şi care găsi pe bătrân trăgênd de moarte, declară că era la mijloc mai curênd o otrăvire de cât holeră.

„Dar în vremea aceea nu se prea ocupa lumea de un mort între atâţia alţii, cadavrul fu îngropat pe baza unui certificat de holeră.

„Teresa plânse pe tatăl său.

„Remăsese orfană.

„După două săptămâni era nevasta baronului.

„Acum începu pentru dênsa viaţa de necazuri şi de nenorociri.

„Baronul n'o luase pentru alt-ceva de cât ca prin talentul ei să'şi pună în ordine averea sdruncinată.

„Işi purtă femeea din oraş în oraş şi în fie-care seară trebuia să cânte din vioară, să cânte mereu, fără întrerupere, de şi avea în sîn un copil şi posiţiunea asta îi impunea odihnă.

„Cântă până i se umflară degetele şi căpătă durere de pept din cauza apăsărei vioarei.

„Cu toate astea nu se plânse nici o dată.

„Făcea tot ce 'I ordona bărbatul ce îşi alesese, fiind că în faţa lui n'avea putere de voinţă, îl asculta ca un copil.

„Ea 'l lăsă să 'i sugă sângele din inimă, sângele cald al arteî. Il jertfi geniul său.

„Intr'o zi dênsa născu, înainte de vreme într'un orăşel din Saxonia, o fetiţă căreia îi dete numele de Anita.

„Acesta era numele sărmanei ei mame. Acesta era vai! singurul semn de iubire către mama şi fraţii ei depărtaţi despre care nu mai auzise nimic

„Baronul o oprise d'a mai trimite vr'o scrisoare ţăranilor spanioli, zicênd că trebuia să 'i uite de voia să devie damă mare.

și nu mai fu sănătoasă de la naș[illegible] copilei.

„Se îmbolnăvia la cea mai mică împrejurare nefavorabilă.

„Puterile 'l slăbiseră cu o energie supra-umană, abia se mai putea duce pe la concerte ca să satur lăcomia de bani a baronului.

„In sfârșit căzu o dată bine la pat și într'un orășel din Olanda muri sărmana Zînă a vioarei, murmurând în ultima suflare o binecuvântare pentru copila sa.

Anita începu să plângă tare.

Calăul, emoționat, o întrebă cu compătimire:

— Zîna vioarei era mama ta?

— Da.

„După moartea ei, tatăl meu m'a dat în pension la Bruxel.

„Fui încredințată unui musicant surd, căruia tata i-a ordonat că îndată ce voiu avea vârsta cuvenită, să mă învețe să cânt din vioară.

„Spera că moștenisem talentul mamei și că o să poată să 'și urmeze afacerile bănești.

Krantz o întrerupse:

— Va să zică începutul vieței nu ți-a fost fericit?

Fata răspunse cu tristeță:

— De loc!

„Bătrânul muzicant voi să bage în mine talentul prin bătăi, prin foame

„Cu toate astea am crescut puternică cum mă vezi.

„Deja când eram de pai-spre-zece ani auziam șoptindu-se înderătul meu că ce fată frumoasă sunt.

„Când am împlinit cinci-spre-zece ani am fost surprinsă de știrea că tatăl meu sosise și că voia să mă ia...

Calăul o întrerupse iar:

— Să pare că n'aveai o mare simpatiă pentru tatăl tău.

— Foarte puțină.

„Sau mai bine îl uriam de și nu 'l văzusem nici odată.

„Aflasem de purtările lui către mama de la o fostă servitoare a noastră, măritată în Bruxel.

„Așa dar vezi că aveam dreptate.

Apoi Anita urmă:

— In primul moment când m'am aflat în fața tatălui meu, era cât pe aci să'i cer ertare de tot se simțisem și cugetasem despre dênsul.

„Inchipuește'ți un om frumos, elegant, tînăr încă.

„El era blând cu mine și mă privea cu nespusă iubire.

„— Te-ai făcut frumoasă, copila mea, îmi zise dênsul.

„Ești destul de frumoasă ca să intri acum în lumea mare.

„Pregătește-te de călătorie, Anito, mergem împreună la Paris.

„A doua zi ne aflam pe drum spre marele oraș.

„Tatăl meu mă încânta din ce în ce mai mult.

„Imi vorbia cu o amabilitate necunoscută încă mie.

„Imi descria în culori orbitoare viața din lumea mare.

„Imi spunea istoria bărbaților distinși cari pleca capul în țărînă înaintea unei femei frumoase spre a 'I câștiga favoarea.

Și întorcêndu-se către calău, Anita întrebă :

— Nu era acesta un tablou atrăgător pentru mine ?

— Da.

„Mai ales că n'aveai experiență fiind că fuseși închisă într'un pension.

„Dar, te rog, urmează înainte cu povestirea.

„Vezi cât sunt de nerăbdător să'ți cunosc istoria.

Anita urmă :

— Eu ascultam pe tatăl meu fermecată.

„Vorbele lui îmi înfățișau în minte o lume ca din basme.

„Lumea pe care mi-o desină el nici n'o visasem până atunci.

„Ajungênd la Paris am tras la unul din cele mai mari oteluri.

„Indată ce ne-am luat camerele în posesie, tatăl meu a și primit o vizită.

„Mai târziu m'am gândit că poate aceasta era un plan pregătit de mai nainte.

„Cu o mare politeță îmi prezintă pe vizitator.

„Imi spuse că se numește cavalerul d'Eglantine.

„El mă privi cu băgare de seamă întorcêndu-se de mai multe ori spre tatăl meu și făcêndu 'I semne de aprobare.

„Pe urmă lăudă ținuta mea și mă întrebă rînjind dacă vreau să am diamante și haine de mătase.

„D'odată, atrase pe tatăl meu într'un colț al camerei și începu atunci între dênșii o discuție însuflețită, ca și cum aveau de terminat o afacere obicinuită.

Tatăl meu spunea un preț ; cavalerul îl respingea ca prea urcat.

„După multă ciorovoială, s'au înțeles. Vêzui atunci pe cavaler scoțênd din buzunar și punênd pe masă mai multe bilete de câte o mie de franci.

„Iți închipuești tu, călăule, pentru ce se dădeau banii aceștia ?

„Se dădeau pentru mine, erau prețul vênzărei mele.

„Cavalerul d'Eglantine m'a luat cu dânsul.

„M'a dus într'o casă elegantă unde mi s'a dat o odae luxoasă.

„Toate mobilele erau acolo de mătase și catifea dar ferestrele aveau drugi de fier ca ferestrele temnițelor.

„Spre seară cavalerul veni să mă poftească la ceaiu.

„Mă conduse într'un salon mare, împodobit împărătește în care să mai afla

apoi vr'o 20 de fete tinere tot ca și mine.

„Fetele aveaŭ haine scumpe; numaĭ una nu mi-a plăcut căci prea se lăsase goală.

„Dênsele se aflaŭ în convorbire vie cu oameni tinerĭ și bătrânĭ.

„Glumele mi se părură însă prea sărate...

„S'a cântat la pian, din vioară și din gură.

„A fost în sfârșit veselie mare și tocmaĭ pe urmă am înțeles de unde venia acea veselie.

„Fetele dispărură din salon una câte una...

„La urmă am rămas eŭ singură cu un tênĕr al cărui exterior nu'mi era neplăcut și care în tot cursul serei stătuse serios, retras la o fereastră.

„Trebue să fi avut vr'o 25 de anĭ; era cel maĭ tînĕr dintre toți bărbații care petrecuseră acolo.

„Când ne aflarăm singurĭ, veni iute la mine și apucându-mĕ de mână mĕ examină un moment, apoĭ îmĭ zise în șoaptă:

„— Știĭ d-ta, d șoară, unde te găsești aicĭ?

„— Sunt în casa cavalerului d'Eglantine, răspunseĭ eŭ, un prieten al tatăluĭ meŭ...

„— Așa! răspunse el pe gândurĭ.

„Și ce crezĭ că sunt fetele pe carĭ le văzușĭ?

„Și se uită la mine ca să vază espresiunea feței mele.

„Dar eŭ care nu bănuiam nimic, răspunseĭ cu simplicitate:

„— Trebuie să fie fiicele cavalerului și amicele lor.

„El zîmbi.

„Pe urmă reluă:

„— Bine îmĭ închipuisem eŭ că nu știĭ unde te aflĭ d-ta.

„Eŭ cred de datoria mea să te informez....

„— Dumnezeule, d-ta mĕ sperĭĭ, strigaĭ eŭ.

„Dar el urmă:

„— Te aflĭ într'o casă cu nume rĕŭ... unde fetele nu pot sta mult timp virtuoase.

„Eŭ mĕ înspăimêntaĭ grozav și mĕ uitaĭ în jurul meŭ.

„Dar dênsul reluă îndată:

„— Însă dacă vreĭ, eŭ pot să te scot d'aci.

„Imĭ împreunaĭ mâinile și le întinseĭ spre el în semn de rugăciune și de mulțumire.

„Trebue să fi tremurat ca varga căcĭ dênsul îmĭ zise:

„— Să n'aĭ frică de nimic, cunosc drumul.

„Am și mijloacele necesare ca să te scap d'aci.

„Se duse de vorbi cu cavalerul care se afla în camera alăturată.

„Cavalerul veni numaĭ decât la mine

„El îmĭ zise :

„— Vreĭ să facĭ o mică preumblare cu contele Fernau ?

„Dênsul o să te aducă îndărăt în casa mea....

„M'am învoit cu grăbire şi bucurie pentru că ştiam că n'am să maĭ calc în casa aceea afurisită.

„Şi aşa a fost.

„Contele mĕ luă în trăsura sa şi mĕ duse la un mic otel.

„El îmĭ făgădui să vie a doua zi ca să ne sfătuim în privinţa viitorului meŭ.

„Însă a doua zi, când m'am deşteptat şi mi-am trecut în minte toate cele petrecute, mi-am închipuit că contele Fernau o să sosească spre a'şĭ cere resplătirea pentru binele ce'mĭ făcuse.

„Atunci săriĭ speriată din pat.

„Mĕ îmbrăcaĭ în grabă şi fugiĭ din otel.

„Am umblat prin imensul Paris, fără plan şi fără ţintă.

„Luniĭ îndelungate am trăit cu frica în spate că tatăl meŭ saŭ cavalerul să mĕ găsească

„Mi-era frică să nu cad iar în puterea lor.

„Dar D-zeŭ nu mĕ părăsi.

„O bucurie mare mi-o păstra providenţa.

„Într'o zi întêmplarea mĕ făcu să mĕ întâlnesc cu un director de circ ambulant.

„Deschiseĭ vorbă cu el.

„Dênsul îmĭ propuse să mĕ ia cu el şi să mĕ deprindă în vr'o producţiune publică.

„Am dispărut cu el din Paris şi de atunci am colindat lumea jumĕtate ca îmblânzitoare de leĭ zilnic expusă la moarte.

„Asta e istoria Anitei.

— Şi n'aĭ maĭ revĕzut pe tatăl tĕŭ? întrebă Călăul.

— Nici odată şi nicĭ n'aş maĭ vrea să'l revĕd.

„Cruzimea luĭ se vede c'am moştenit-o de am azĭ o dorinţă aşa mare d'a vedea sânge.

Ea se lipi maĭ mult de sînul călăului şi ziua se revĕrsa deja când dênsa eşi din camera luĭ.

Călăul se uită după dênsa gânditor, întrebându-se dacă femeia aceia n'o să devie vampirul vieţeĭ luĭ.

. . . . . .

. . . . . .

Călăul Krantz se află la Oldemburg în ziua hotărîtă şi se anunţă procurorului superior.

Era însoţit de treĭ ajutorĭ ce 'ĭ eraŭ necesarĭ la execuţie.

Doĭ din aceştia trăseseră la un han prost.

Al treilea îşĭ luă o cameră în acelaşĭ otel cu maistrul şi chiar lângă odaia luĭ.

Era un tênĕr care la figură semăna a fată.

In ochĭ avea multă gingăşie.

Dar mișcările 'i erau energice și glasul bărbătesc.

El însoți pe călău la toate pregătirile pentru execuție.

Înainte d'amiazi Krantz se duse pe piață de vizită podelile, de studiă și încercă guilotina.

Pe urmă, însoțit mereu de tînĕrul ajutor, merse la temnița în care se afla condamnatul.

— Vrei să 'l vezi cu adevĕrat? întrebă ajutorul.

— Nu pot să fac alt-fel, rĕspunse Krantz.

„Nu sunt obicinuit să umblu cu guilotina și am nevoie să 'mi fac o idee despre puterea corporală a condamnatului.

„Crede mĕ, Anito, și mie mi-e groază să mĕresc chinul nenorocitului prin presența mea, dar îți repet că nu pot face alt-fel...

Anita—căci ea era tînĕrul ajutor de călău—apucă mâna lui Krantz și 'i zise:

— Te căești oare că m'ai luat cu tine?...

„Nu ești mai liniștit, mai hotărit de cât altă dată, imediat înainte de execuție?...

— Ba da, rĕspunse Krantz, prezența ta exercită asupră mi un farmec ciudat. Imi miț mereu de treaba spăimântătoare pentru care mĕ aflu aci. Sunt fericit de iubirea ta.

Il strînse mâna pe furiș

Apoi urmă cu o privire posomorită

— Noaptea asta, Anito, d'inainte de execuție o să fie grea pentru mine.

— Și eŭ'ți jur, esclamă tînĕra femee, că amintirile sângeroase n'aŭ să te bântuie.

„Am să alung duhurile.

Ajungênd în curtea temniței, un funcționar îl îndreptă la director.

Acesta se grăbi să salute pe Krantz cu mare politeță.

Și dete ordin să fie condus îndată în celula condamnatului.

Acesta era un om tînĕr încă, înalt, lat în spete; părul lui blond îl cădea în plete încălcite pe ceafa groasă.

Privirea 'i era sfioasă, d'abia îndrăsnea să și-o ridice.

Mâinile 'i tremuraŭ.

— Știe că marele duce a întărit sentința de moarte? șopti călaul către director.

— Nu încă.

„Dar nu cred să aibă vr'o îndoială în privința asta.

„Crima lui e d'acelea care nu permit grație.

„Închipuește-ți că și-a ucis logodnica însărcinată de dênsul, fiind că se amorezase de altă fată.

— O! atunci merită moartea. Și cum a comis crima?

— Intr'un chip de tot bestial.

„Prin ad menire a atras pe nenorocita,—o fată de vr'o 20 de ani, frumó-

să, blândă,—în paraginile dintre Brema și Oldemburg.

„Într'un loc singuratec a sărit asupră 'i și i a legat mâinile și picioarele.

„A luat-o în spate ca pe un sac, a dus-o și a aruncat-o într'una din numeroasele gropi ce sunt pe acel câmp. Apoi a aruncat nisip asupră'i până a acoperit-o.

„Ca alte cuvinte, mizerabilul a îngropat-o de viuă.

„Plânsul și rugăciunile fetei seduse de dânsul cu câte-va luni înainte, cu făgăduiala că are s'o ia de nevastă, nu l'aŭ mișcat câtuși de puțin.

— Ce grozăvie !

„Și cum s'a descoperit crima? întrebă călăul.

— La câte-va săptămâni în urmă, trecând pe lângă groapă un cioban cu oile, a văzut un câne al său oprindu-se la o movilă de nisip pe care începu s'o scurme scâncind și urlând.

„Ciobanul bănui că trebuia să fie îngropat acolo ceva deosibit.

„Scoase nisipul și găsi cadavrul legat al fetei.

„Iar lângă dânsa găsi cadavrul copilului ei, născut înainte de vreme în momentele de spaimă.

Călăul privi pe criminal care părea tâmpit.

La întrebările directorului și ale lui Krantz, nu răspunse prin nici o silabă ; se uita numai zăpăcit de jur împrejur.

Directorul urmă :

— Așa stă de când i s'a anunțat condamnarea la moarte.

„Cred că s'a smintit și că o să mérgă la guilotină fără nici o împotrivire.

— Să nu te înșeli, d-le director, răspunse Krantz.

„M'aș prinde pe lucru mare că omul ăsta o să se apere în ultimul sĕŭ moment, cu puterea pe care o dă disperarea.

„Nepăsarea asta dobitocească o să 'l părăsească îndată ce va înțelege că merge la eșafod.

— Bine, o să vedem, zise funcționarul. Mai ai vr'o întrebare să 'i faci ?

— Nu, răspunse călăul.

Câteși trei părăsiră celula, lăsând pe mizerabilul ucigaș singur cu conștiința lui.

— Așa dar, mâne la cinci ore precis, zise directorul închisorei când Krantz își luă ziua bună, în curtea primăriei.

— Da, chiar adineaurĭ fuserăm acolo de am încercat guilotina.

„Însă îți mărturisesc, d le director că execuția cu toporul este mult mai simplă, mai ințe și mai umană.

— Cu adevĕrat ?

— De sigur, 'ți pot dovedi.

„Mai întâiŭ trebue mai mult timp pentru ca osîndițul să fie legat la guilotină pe când alt-fel ajutórele mele îl fixéză într'o clipă de butuc.

„Deosebit de asta, condamnatul vede de departe în aer cuțitul strălucitor al

guilotinel; timp de două minute cel puţin chinul lui este înfrozitor.

— Nu tot aşa vede şi toporul ?

— Nu.

„Toporul stă într'o cutie neagră pe o masă lângă butuc şi nu 'l scot de cât atunci când condamnatul se află deja cu gâtul pe butuc.

„Îl ţin atunci la spate până cred momentul potrivit de a da.

„Mai e apoi avantagiul că cu toporul taiu acolo unde trebue tăiat pe când cu guilotina tăetura poate fi mai sus saŭ mai jos, dacă condamnatul face o mişcare cât de mică.

„Nu, d-le director, guilotina nu e bună pentru veacul nostru de umanitate. Ea nu corespunde spiritului legei care cere sânge pentru sânge iar nu tortură.

Spre séră, Krantz se simţi foarte neliniştit.

Mâinile 'i ardeaŭ, fiorî reci îl străbăteaŭ corpul.

Eraŭ frigurile însoţite de îngrozitórele viziuni, care 'l coprindeaŭ înaintea oricărei execuţiuni.

Se afla cu Anita în camera sa şi se preumbla cu paşi grăbiţi în lung şi în larg, cu capul plecat.

— Ursita mea e oare să fiŭ mereŭ cel mai nenorocit dintre toţi oamenii, esclamă dînsul, mereŭ să am a spăla în sânge crimele cele mai infame!

„Ah! aş vrea să fiŭ un hamal, să 'mi câştig pânea cu munca cea mai grea, numai călăŭ să nu fiŭ, numai ca numele meŭ să nu fie pronunţat cu groază şi scârbă în tóta Germania.

„Încotro mĕ întorc, fug toţi de mine, nimenî nu vrea să 'mi atingă mâna pătată de sânge şi când voiŭ muri, nimenî nu va îndrăsni să 'mî sape numele pe mormînt..

„Ah! sunt blestemat!

Anita îl înlănţui cu braţele.

— Dar spune-mi, esclamă dĕnsa, n'ai găsit tu oare o femee care te iubeşte. Nu ţi-am arătat oare în destul că nu mĕ sperii de meseria ta?

„Nu m'am lipit eŭ d'atâtea orî cu dragoste de aceat braţ care se ridică pentru a da moarte?

— Da, e adevĕrat, zise călăul. Tu eştî o fată bună, Anito, şi 'ţi mulţumesc.

„Dar vezi că o să vie ceasul în care o să mĕ părăseştî.

„Atunci în zadar voiŭ întinde braţul după tine.

„Tu veî fi în braţele altuia şi în sărutările luî fierbinţi veî uita că aî iubit odată şi pe călăŭ.

— Ce fantesie spăimântătoare! strigă tînĕra femee împreunându şi mâinile. Iulius, păzeşte te să nu înebuneştî.

— Să înebunesc! zise Krantz ale cărui frigurî creşteaŭ mereŭ.

„O! nu mi-ar părea rĕŭ să vie nebunia şi să 'mi acopere crierul cu un nor gros.

„A! ce lucru de haz ar fi... călăul dus în casa de nebuni...

„Ia te uită colo în colț cum rîd deja și 'și bat joc de mine oamenî fără capete... carî aŭ trecut prin mâinile mele... Haide încetați odată!...

„Plecați dinaintea mea!... N'am înebunit încă...

„Sunt călăŭ încă...

„Tot învêrtesc toporul d'asupra capului meŭ.

„Plecați orî daŭ!...

Căzu pe un scaun sleit de puterî și după ce Anita îl făcu să bea un pahar cu apă rece, se mai liniști puțin.

— Aî nevoie de aer curat.. zise dênsa.

„Haî să ne preumblăm împreună. Am să te conduc într'un loc unde noaptea o să treacă ușoară.

Îi dete mantaua și pălăria și ieșirâ din otel.

Se duserâ la gară.

Luarâ bilete pentru Brema, la depărtare d'un ceas cu trenul, și se urcarâ în vagon.

— Ce o să facem la Brema? întrebă călăul.

— O să bem ceva în vestita pimniță de vinurî.

„Câte-va sticle de vin aŭ să 'ți risipească frigurile.

„Crede-mĕ, că asta e doctoria cea mai bună.

După vr'un ceas se aflaŭ în adevĕr în acea cârciumă imensă, cunoscută în tôtă Germania de Nord pentru vechimea vinurilor sale.

Anita ținea convorbirea pe tema plăcută lui Krantz.

Ea amintea de bătăliile în care dênsul luase parte, atât în acela în contra Austrieî cât și în acela în contra Franciei.

După câte-va pahare de vin, călăul recăpătă graiul.

El povesti cum dobândise crucea de fier care'l împodobia pieptul.

Incetul cu încetul Krantz se înveseli și povesti cu foc:

— Din cea mai deasă ploaie de glónțe am scos un general rănit de moarte pe care dușmanii voiaŭ să pună mâna spre a'i lua din buzunărî hârtiile, planurile și cartele strategice.

„Doi soldați se apropiară de mine, pericolul era grav.

„Revolverul meŭ era descărcat.

„Atunci scosei sabia și, punêndu mĕ înaintea corpului generalului întins pe jos, începui s'o învêrtesc teribil în jurul meŭ...

„O luptă grozavă se desfășură între noi....

„Din fericire nu mĕ părăsi nici un minut sângele rece.

„Afară de asta învĕțasem bine scrima la regiment.

„Cu toate că adversarii meî sĕ lup-

tău cu curaj, reușiĭ în sfârșit să ucid pe unul din ei.

„Celalt atunci își îndoi repeziciunea și se năpusti asupră'mĭ ca un leŭ.

„Îmbrăcămintea mea era sdrențuită și sângele curgea din câte-va răni pe carĭ le primiĭ în luptă.

„Adversarul părea sigur de victorie. Dar lupta tot mai urma fără că puterile să slăbească.

„Băgaĭ de seamă că respirația adversarului meŭ era din ce în ce mai grea și mișcările lui eraŭ mai încete.

„Forțele îl părăseaŭ.

„Mĕ folosiĭ de această împrejurare ca să mĕ scap de el ,fără să fiŭ silit a 'l omori.

„Mĕ prefăceaŭ că fug.

„El o luă după mine, dar fără să mĕ poată ajunge.

„Scopul meŭ era d'al slăbi așa încât să nu'mĭ poată face rĕŭ.

„Când, întorcênd capul, îl văzuĭ prăpădit de oboseală, mĕ repeziĭ deodată la dênsul și 'l loviĭ cu putere la brațul drept.

„Această lovitură pe neașteptate îl făcu să scape arma.

„Văzêndu-se astfel în puterea mea fu coprins de spaimă, temêndu-se că eŭ aș fi vrut să'l omor.

„Dar eŭ nicĭ nu mĕ mai gândiĭ la dênsul.

„Luaĭ corpul generalului în brațe și mĕ întorseĭ cu prețioasa sarcină spre câmpul nostru.

„Întorseĭ o dată capul ca să văz ce face adversarul meŭ.

„Îl văzuĭ întins pe pământ, scăldat în sânge.

„Leșinase.

„În sfîrșit ajunseĭ în apropierea câtorva soldați, carĭ de departe văzură toată scena.

„Dênșiĭ mĕ scăpară de sarcina mea. Era și vreme.

„Sângele pe care'l perdusem, oboseala și emoțiunea îmĭ consumase puterile, și căzuĭ jos lipsit de simțirĭ.

Aci călăul tăcu.

Anita ascultase toată aceasta povestire cu mare interes.

Krantz umplu încă o dată paharele.

Anita, apucând paharul sĕŭ, bĕu în sănătatea prietenului sĕŭ.

Călăul bĕu în sănătatea frumoaseĭ sale tovarășe.

Vremea trecea iute.

Absorbit cum era de amintirĭ, Krantz nu observa—ca și Anita—că ceasul era aproape 12, vreme la care pleca cel din urmă tren pentru Oldemburg.

D'o dată, dênsul sări în sus speriat.

— Pentru D zeŭ ! esclamă el; e vreme sa alergăm la gară.

— Mĕ tem că o să ajungem prea târziŭ, zise Anita.

Pe figura lui Krantz se arătară semnele celeĭ mai marĭ disperărĭ.

Nicĭ odată nu i se întêmplase să întârzie cu un minut de la o execuţie.

Era acum în joc renumele sĕŭ şi trebuia să se teamă să nu fie scos din funcţiune.

Plăti consumaţia cât putu mai iute şi se repezi afară.

Anita îl urmă.

Alergară.

Gara era aproape.

Viscolul însă îi bătea în faţă şi le îngreuia mersul.

In sfârşit ajunseră gâfâind.

Toate de geaba.

Blestematul acela de tren plecase de un minut.

Calăul bătu din picior de necaz.

Era foarte deconcertat.

Fără să spună nimic, eşi din gară ca un turbat,

Anita îl urmă.

Căutară o trăsură care să 'l ducă la Oldemburg.

Insă nicĭ un birjar nu voi să iasă din oraş pe vremea aceea.

Ei ziceaŭ că şi-ar rupe gâturile şi picioarele fără nicĭ o ispravă.

Atunci calăul uitându-se către tovarăşul sĕŭ, îi zise :

— Nu ne rĕmâne alt-ceva de făcut de cât să mergem pe jos.

Intorcêndu-se apoi către birjar, el întrebă ?

— Cât timp ne-ar trebui să ajungem la Oldemburg, mergênd iute ?

— Vr'o trei-patru ceasurĭ, rĕspunse acesta.

„Calea n'o s'o rătăciţi pentru că o sc ţineţi marginea pădurei

„Totuşi întreprinderea e îndrăsneaţă pe noaptea asta întunecósă.

— Indrăsneaţă? Cum aşa ? Ce-ar putea să ni se întêmple ?

Bĕtrânul birjar dete din cap.

— Mulţi aŭ plecat noaptea pe câmpia aceea, zise dênsul, şi nu s'aŭ mai întors..

„Sunt pe acolo o mulţime de individ pe care eŭ n'aş vrea să 'I întâlnesc noaptea.

— Dacă e numai asta, rĕspunse călăul dând din umerĭ, atunci n'avem nicĭ o grijă.

„Pornim liniştiţi la drum, bucuroşi că o să fim în Oldemburg înainte de cinci ceasurĭ.

Birjarul le mai dete câte-va informaţii în privinţa drumului şi uitându-se lung după dênşii murmură :

— Eŭ m'aş prinde pe lucru mare de n'ar da peste dracu în paragine.

Tĭnĕra femee avea destul curaj şi energie pentru ca să nu se dea îndărăt de la o călătorie pe jos, pe o noapte de iarnă.

Cu cât se depărtaŭ mai mult de oraş cu atât convorbirea între dênşii deveni mai însufleţită.

Nu era însă aşa lesne cum zisese birjarul, de a ţine drumul.

Uniformitatea stratului de zăpadă putea să înşele ochiul cel mai obicinuit cu acel drum.

Vêntul le isbia fulgii de zăpadă drept în faţă..

Gerul le amorţise membrele, îngreunându-le mersul.

Mai cu seamă Anita, după vr'un cés începu să se plângă de mâini şi de picioare care 'I amorţiseră în vreme ce o mare oboseală îl cuprindea capul

„Asta nu 'I bine, rĕspunse călăul; îndată ce vei adormi, mori de ger. Inşă puneţi capul pe peptul meŭ, eŭ am să staŭ în loc şi aşa aĭ să te odihneşti puţin.

Fu un tabloŭ ciudat.

Tînĕra femee, îmbrăcată bărbăteşte se lipi de corpul paternic al lui Krantz iar acesta o învĕlui în mantaua sa, înconjurând-o cu braţul în chip protector.

După un moment deja, Anita adormise în braţele lui.

El o strînse cu iubire la piept şi se încercă să 'I alunge amorţeala buzelor cu suflarea caldă a sărutărilor.

Zăpada cădea neîncetat asuprâ-le şi curând îi acoperiră cu un strat gros.

Şi de jur împrejur, în locul acela pe cât coprindeaŭ ochiĭ, se întindea cêmpia pustie, tăcută, fără o colibă fără un pic de fum care să arate o locuinţă omenească.

— Desteaptă-te, Anito, strigă călăul, deşteaptă-te dacă nu vreĭ să adormĭ de veci...

Anita rădică inte capul şi plecară înĭ nainte.

Krantz îşĭ lăsă privirea să rătăcească pe întinsa câmpie.

Ingrozitorul omor comis de individul pe care avea să 'l taie a doua zi îl venia mereŭ în minte.

— Câte crime s'or fi mai comis aci, zise dênsul, fără să fi fost descoperite. Privigherea ţeste oamenĭ e făcută aci numaĭ de ochiul lui D-zeŭ; mi se pare că legile pământeştĭ aŭ încetat d'a exista în această pustietate.

„Câţĭ călătorĭ nu 'şĭ vor fi dat sufletul aci, ucişĭ de necredincioşiĭ lor tovarăşĭ care mai pe urmă; cu banĭ răpiţĭ vor fi ajuns la bogăţie şi consideraţie pe când oasele victimelor putreziaŭ în aceste gropĭ !...

— Crezĭ tu, întrebă d'o dată Anita, să fi tăiat vr'o dată capul unuĭ nevinovat ?

Krantz rĕmase uimit de întrebarea asta neaşteptată apoĭ *oprindu-se* rădică mâna ca pentru jurământ.

— Precum ştiŭ, zise dênsul, că mĕ aflu acum sub cerul lui Dumnezeŭ, tot aşa sunt convins că n'am ridicat nicĭ o dată toporul asupra unuĭ condamnat care să nu fi meritat moartea.

— Condamnaţiĭ şi-aŭ mărturisit totd'auna crimile ?

— Aproape tot-d'auna.

„Când n'aŭ mărturisit-o în faţa judecătorilor, aŭ mărturisit-o în faţa mea şi a butucului.

„In faţa morţei nimenĭ nu minte.

— Dar nu crezĭ că mângâierea şi în demnările preotului să fi contribuit la aceasta?

— Da.

„Cunosc mai multe casurĭ în carĭ preotul catolic a *făcut pe condamnat* să 'şĭ declace vinovăţia de pe eşafod.

„Un cas de astea îl am mereŭ în minte.

„Pot să'l spun.

„Iată'l:

„O calfă de prăvălie, din Halle, fusese condamnat la moarte pentru că 'şĭ ucisese stăpânul.

„La instrucţie şi la desbaterĭ nu s'a stabilit bine vinovăţia luĭ.

„La asta se maĭ adăogă apoĭ afirmarea atatornică a acuzatuluĭ.

„Dênsul susţinea necontenit că e nevinovat.

„Nicĭ odată nu se contrazise.

„Totuşĭ juraţiĭ aŭ dat un verdict afirmativ fără circumstanţe atenuante.

„Şi acuzatul a fost condamnat la moarte.

„Impĕratul a refuzat graţiarea şi eŭ am fost chiemat la Halle pentru execuţie.

„In seara sosirel mele am visitat pe condamnat în celulă.

„L'am găsit liniştit, rece, gânditor. Cum m'a vĕzut, mi-a zis:

„— D-ta eştĭ calăul Krantz?

„— Da.

„— Bine, d-le, o să te urmez cu supunere la butuc.

„Insă pe patul d-tale de moarte când aĭ să'ţĭ daĭ sufletul, are să te chinuiască amintirea despre mine, n'are să te lase să adormĭ în pace, pentru că până atunciĭ nevinovăţia mea are să iasă la lumină.

„Iţĭ mărturisesc că atunciĭ îndoiala mi-a cuprins sufletul.

„Grija mi-a pătruns în *inimă*.

„Imĭ ziceam:

„Dar dacă omul acesta e nevinovat?"

„Dacă eŭ îl voiŭ omorî, ce viaţă o să maĭ am?

„Toţĭ condamnaţiĭ pe carel 'l executasem, ţipaseră, plânseseră, se svârcoliseră, când mĕ vĕzuseră.

„*Nicĭ unul nu'mĭ vorbise în chipul ăsta.*

„Mĕ gândeam deja să mĕ prefac bolnav a doua zi, pentru că execuţia să se amâne:

„ Eŭ mĕ gândeam:

„Daŭ astfel vreme omuluĭ să 'şĭ arate nevinovăţia, când iată preotul catolic, care mĕ privea că băgare de sémă de câte-va momente, se apropiă de mine îmĭ puse mâna pe umĕr şi 'mĭ zise:

— Citesc ce se petrece în sufletul d-tale.

„Te sfătuesc să te încrezi în mine. La noapte am să mĕ închid cu osânditul în celula lui şi mâine în revĕrsatul zilei am să 'ţi spun dacă justiţia s'a înşelat saŭ nu, condamnând pe omul acesta.

„A doua zi, dis de dimineaţă, mĕ dusei la temniţă.

„Rĕmaseĭ înlemnit de emoţiune vĕzând intrând pe condamnat şi pe popă. Mizerabilul îşi pierduse rĕceala şi nepăsarea. Nu mai era ţanţoş.

„Mergea gârbov, picioarele i se muiaserĕ.

„Ochiĭ i se afundaserĕ în orbite, faţa i se făcuse neagră ca pământul.

„Abia'l recunoşteam, atât de mult se schimbase.

„Îmbătrânise cu zece aniĭ în câte-va ceasuri.

„Nu mai era nimic în el din aerul maestos de mai nainte.

„Când ajunse în faţa mesei procurorului, îmbrăţişă plângĕnd pe preot care stătea lângă dĕnsul.

Apoĭ esclamă:

„— Da, sunt cu adevĕrat un mare păcătos şi merit moartea!... Ah! vreaŭ să 'mĭ ispăşesc crima aci pe pământ ca să dobândesc iertarea lui Dumnezeŭ în cer!...

„Atunci preotul îĭ rĕspunse:

„— Poţi să nădăjduieştĭ în iertarea lui Dzeŭ, fiul meŭ, pentru că tu n'aĭ să te mai presinţi cu o nouă minciună înaintea lui.

„După câte-va minute ticălosul era mort.

Krantz îşi terminase povestirea.

Amintirea asta tristă îl impresionase într'atâta că îşi uitase de starea Anitei. Tocmaĭ acum observă că dĕnsa se mişca cu mare anevoinţă, că puterile 'I eraŭ pre sfârşite şi că amorţirea de ger o cuprindea tot mai mult.

El înţelese toată gravitatea poziţiuneĭ în care se găsea.

Şi, vĕzând o aproape să cadă, el strigă speriat:

— Anita! mai dă 'ţi silinţă un sfert de ceas.

„Uite vĕd acolo pe câmpie o lumină. Trebuie să fie o locuinţă omenească.. O să găsim ceva cald de bĕut.

— Nu mai pot!... bolborosi tînĕra femee, sunt prăpădită....

„Mi se pune o pânză înaintea ochilor... Am....

Se prevăli să cază.

Krantz o prinse în braţe şi o duse pe sus până la locul de unde venea lumina.

Avu înainte 'I o colibă cu coperişul foarte mult înalţat de zăpadă.

Prin una din ferestre dădea afară o lumină tare.

Aceasta dovedea că locuitoriĭ nu dormiaŭ încă.

Calăul bătu la uşă.

Nu trecu mult şi uşa se deschise. Pe

prag apăru o femee căruntă, îndoită sub greutatea anilor.

Păru că nu se miră de loc de sosirea acelor străini ; se vede că era deprinsă să dea adăpost călătorilor ce treceaŭ prin paragine

— Poftiţi, intraţi, zise dênsa. Lux n'o să găsiţi aci, un foc bun-rĕŭ, pat şi o bucată de pâne sunt de folos pe vremea asta.

Krantz intră în colibă şi puse pe Anita în singurul pat ce se afla într'un colţ al colibei.

Pe urmă 'i turnă pe gât puţin lapte cald pe care ciudata gazdă i-l adusese îndată.

Cu nespusă bucurie vĕzu călăul că Anita 'şi vine în fire.

Bĕtrâna se ghemuise pe vatră şi 'şi ţinea mâinile osoase întinse spre foc, nedând o mare băgare de seamă streinilor.

— Mult mai e d'aci până la Oldemburg ? o întrebă călăul care se temea să nu fi rătăcit drumul.

Insă răspunsul bĕtrânei îl linişti.

— Trei *sferturi* de oră mai aveţi, zise dênsa, dacă duhurile paraginilor n'aŭ să vĕ facă vr'unu neajuns.

— Cât despre duhuri, esclamă Krantz, suntem gata să le venim de hac.

Bĕtrâna aruncă asupra'i o privire pătrunzătoare şi murmură câte-va vorbe neînţelese.

— Să fie târziŭ acum, bĕtrâno ? reluă Krantz după o bucată de vreme.

Dênsul voia să lege cu bĕtrâna o conversaţie căci tăcerea ce domnia în colibă îl făcea rĕŭ.

— Nu ştiŭ cât de târziŭ o fi, zise dênsa, şi nici n'am trebuinţă ca să ştiŭ...

„Pentru mine e *tot* una de o fi de vreme saŭ târziŭ, de-o fi *dimineaţă* saŭ mezul nopţei.

„Cine şi-a răfuit socoteala cu lumea şi e gata de plecare, nu mai întrĕbă câte cĕsuri sunt.

Ea căzu din noŭ pe gânduri şi călăul nu mai îndrăsni s'o întrebe ceva. Insă, din limbagiul ei şi din óre care urme rĕmase pe acea figură pustiită de ani se cunoştea că în vremuri avusese zile fericite şi că nu trăise mereŭ retrasă de societatea oamenilor.

— Mi-e frică de dênsa, şopti Anita în vreme ce se lipia cu iubire de Krantz. Ia vezi ce foc luceşte în ochii ei. Nebunia i-a intrat în creerĭ şi nu aşteaptă de cât o ocazie ca să sbucnească.

— Ei, băiete, esclamă bĕtrâna locuitoare a paraginilor întinzându-şi braţul slăbit spre Anita, ce te uiţi la mine aşa cu frică şi neîncredere ?

„Nu 'ţi place figura mea ?

„Cred şi eŭ să nu 'ţi placă.

„Nimeni nu mai poate fi tĕnĕr şi frumos când a trecut prin ce am trecut eŭ.

— Locueşti de multă vreme aci ? întrebă călăul.

„E pustiŭ al dracului p'aci şi trebue

o hotărîre infernală să te-aşezi aşa departe de locuinţele celor-l-alţi oameni.

Bătrâna se ridică şi 'şi dete în laturi de pe frunte pletele albe.

— Da, e pustiu aci, zise dênsa, dar cel puţin oamenii nu 'mi mai vêd dangana de ruşine care o port aci pe frunte asta.

— Dangana de ruşine! esclamă Krantz mirat.

„Ce, bătrâno, ai făcut vr'o faptă ruşinósă?...

— Eu nu, dar dacă carnea şi sângele meu a păcătuit în contra tuturor legilor naturei şi a omeniei; dacă o femee a născut un fiu care a comis cea mai mare crimă pe care póte s'o comită un om, atunci e mult mai bine să 'mi ascund ruşinea în paraginî de cât să mĕ arate toţi cu degetul.

— Cine este bătrâna asta? şopti Anita şi cine să fi fost fiul ei?

Rĕspunsul *i* se dete îndată căci bătrâna se apropiă de perete şi ridică o pânză ce acoperea un cadru.

Oaspeţii babei vĕzură atunci înlemniţi că în cadru era portretul împĕratului Wilhelm I.

Bătrâna arătă portretul cu degetul şi continuă cu glas uscat:

— Pe cel mai bun dintre toţi împĕraţii, pe tatăl poporului, a voit dênsul să-l ucidă, însă D-zeu nu i-a ajutat, a trimis un înger de i-a clătinat mâna şi glonţele n'a nimerit ţinta.

„Şi eu am născut pe mizerabil, eu i-am dat viaţă!...

„Blestemată să 'l fie amintirea.

Plecă capul şi 'şi aţinti în pământ privirea rătăcită.

Călăul se îngălbenise.

Atrase pe Anita lângă sine şi 'i şopti la ureche:

— Asta e mama lui Hoedels şi fiul ei a fost cel d'întâiu pe care l-am tăiat cu toporul.

— Atunci hai să mergem d'aci, să plecăm iute, fiind că o să te blesteme când va afla că tu eşti călăul unicului ei fiu..

Krantz se sculă, îşi luă mantaua şi scoase punga.

Puse pe masă o monedă de aur ca resplată pentru ospitalitate.

Bătrânei i se păru prea mare darul şi ca să mulţumească pe musafiri, se repezi la un colţ al colibei, luă de acolo un joc de cărţi şi zise lui Krantz.

— Ai d-ta curajul, d-le, să afli ce ascundĕ viitorul pentru d-ta?

„Eu pot să ţi-l citesc în cărţile astea. Oamenii şi femeile vin de departe ca să le dau în cărţi.

— Dar d ta însă ţi crezi că ceea ce arată cărţile se întêmplă mai târziu?

— Se întêmplă de sigur, tot d'a-una s'a întêmplat.

„Cărţile nu mint nici odată.

— Poftim ia-le şi amestecă-le dacă ai curaj.

— Lasă, să nu ți mai dea în cărți, zise Anita.

„Mai bine e să nu cunoști viitorul dacă vrei să fii fericit.

„Și apoi cărțile aduc tot-d'auna nenorocire.

Calăul voia însă să afle ce o să'i spună baba.

Era curios să pună la încercare acel oracol ciudat.

Luă cărțile, le amestecă și le înăpoe bătrânei zicând :

— Poftim, ia-le. Ori-ce o fi, vreau să aflu.

Baba întinse cărțile pe masă cu o nespusă iuțeală, formând patru grupe din care Krantz trebui să tragă opt cărți. In jurul acestor opt ea rândui pe celelalte și câte-va minute stătu adâncită în gânduri.

Din când în când arunca câte o privire sfioasă asupra aceluia căruia avea să'i descopere viitorul.

Și d'odată strigă :

— Sânge! sânge... cadavre și morminte!

„Tu ești calăul din Berlin căci pentru nimeni altul nu pot să cadă cărțile așa! ..

— Cu adevărat, eu sunt, răspunse calăul.

„Insă nu vreau să'mi spui cine sunt, ci numai viitorul.

— Ai să'l afli, răspunse baba în vreme ce prin ochi îi trecu o lucire de ură. Insă fă'ți curaj. O nenorocire neagră stă în drumul tău și cine s'a urcat iute, tot așa iute se scoboară.

Calăul îi răspunse :

— Nici n'am să tremur, nici să clipesc.

„Spune înainte. Vreau să aflu tot ce'i mai rău.

Și un surîs neîncrezător îi lunecă pe buze.

Dar bătrâna se prefăcu că nu 'l vede și urmă :

— Aci e dama de cupă, iar acesta, calăule—arătă cu degetul fantele de treflă—acesta ești tu.

Vocea babei era amorțită de o mare emoțiune.

Apoi urmă, uitându-se drept în fața calăului :

— Să te păzești, calăule, de femeea asta căreia te încrezi atât de mult. Ea îți pregătește ceasuri de durere și ai să blestemi momentul în care ai cunoscut-o. Cu toate astea, n'ai să te poți lepăda de dênsa, ai s'o ții lângă tine, și nenorocirea n'o poți înlătura.

„Ce'i scris, are să se întêmple.

„Acum uite-te aci.

Baba tăcu un moment, apoi reluă cu glas mai tare :

— Ce este aci ?... Un om ucis! .. Da, calăule, ai să ucizi un om, însă nu cu toporul justiției ci din simpla ta voință, din causa unei femei.

„Şi aĭ să suferĭ, calăule, toate chinurile acelora carĭ trec sub toporul tĕŭ ...

— Destul... strigă Krantz, am aflat destul.

— N'o crede, se rugă Anita punêndu-şĭ braţul pe umĕrul lui Krantz. Baba asta vorbeşte acum din urĭ că aĭ dus la butuc pe criminalul eĭ fiŭ.

„Nu ţi-am spus eŭ de maĭ nainte că cărţile aduc nenorocire ?

„Dar n'aĭ vrut să asculţĭ de sfatul meŭ şi aĭ fost pedepsit.

Bĕtrâna rîse tare şi sgomotul ce ieşi din gâtlejul eĭ rĕsună înfiorător prin colibă.

— Lasă-te numaĭ pe nădejdea că eŭ am minţit, zise dênsa.

„Viitorul o să ţĭ arate însă că am spus adevĕrul.

Şi fără să spună o vorbă, fără să se maĭ uite la visitatorĭĭ sĕĭ, ea se ghemuĭ iar pe vatră.

Recăzu în nemişcarea posomorîtă de maĭ nainte

Se părea că nu maĭ e în ea nicĭ o suflare, nicĭ un pic de viaţă.

Calăul nu vru să maĭ aştepte.

Vorbele sinistre ale bĕtrâneĭ, care îĭ prezicea un viitor atât de teribil, îĭ rĕsunaŭ la urechĭ ca ecoul destinului.

Fără voie îĭ era frică.

Dorea să se depărteze cât de iute de acea locuinţă funestă.

Dênsul apucă pe Anita de mână şi amêndoĭ se repeziră ca fulgerul afară din colibă.

Nicĭ nu închiseră uşa.

Baba se sculă ca s'o închidă şi scoţênd capul afară, esclamă cu o voce care părea că eşĕ din mormênt :

— Să'ţĭ isprăveştĭ viaţa cum şi-a isprăvit-o fiul meŭ.

Dar acest blestem se perdu în vênt.

Ceĭ doĭ drumeţĭ eraŭ deja departe. Eĭ alergaŭ ca şi cum groaza le-ar fi pus aripĭ la picioare.

Ceasornicul primărieĭ de Oldemburg anunţa ora 4 când calăul şi graţiosul sĕŭ tovarăş intrară în antica clădire.

Krantz se îmbrăcă în grabă pentru execuţie.

Îşi învioră trupul prin o bĕutură caldă ce'ĭ dete cu grăbire intendentul primărieĭ. Apoĭ, urmat de ceĭ treĭ ajutorĭ aĭ sĕĭ, între carĭ era şi Anita, eşi afară în curte, unde era aşezată guilotina.

Judecătorĭĭ şi părinţĭĭ oraşuluĭ se aflaŭ deja reuniţĭ în jurul uneĭ mese acoperite cu postav negru.

Clopotul păcătoşilor suna într'una.

Condamnatul apăru în capul scăreĭ.

Găliganul era maĭ mult tîrît de cât condus

Figura-ĭ era neagră-galbenă. Părul luĭ blond, leórcă de sudoare, ĭ se lipise de frunte.

Buzele'ĭ eraŭ depărtate una de alta, ca şi cum perduseră puterea de a se apropia.

Când ajunse în faţa mesei negre, se clătină şi era cât pe aci că cadă dacă călăul, care se afla îndărătul lui, nu l-ar fi susţinut cu mâna lui de fier.

Procurorul citi încă odată sentinţa şi spuse că marele duce domnitor a refuzat graţiarea.

După asta dete pe condamnat pe mâna lui Krantz, zicându'i :

— Fă-ţi datoria.

In momentul când călăul voia să 'l tragă spre guilotină, condamnatul, prin o sfâşiătură groaznică, se liberă din mâna lui şi o croi de fugă spre poartă. Insă aci dete peste o pădure de baionete. Călăul, care alerga după el, îl ajunse, îl apucă de ceafă şi 'l trase spre guilotină cu ajutorul oamenilor săi.

Insă nu era lucru lesnicios ca criminalul, care se apăra cu sălbăticia disperării, să fie pus cu gâtul orizontal sub cuţitul guilotinei.

Cu nespusă greutate fu aplecat în jos iar ajutorii călăului asudaseră căsnindu-se să 'l fixese capul de scândură.

Ticălosul mişca mereu capul, încercându-se a 'şi rădica ochii spre ferul lucitor de d'asupra.

D'o dată însă cuţitul căzu ca fulgerul, capul era despărţit de trup.

Un sânge negru ţîşni din corpul executatului şi stropi pe cel mai tânăr dintre ajutorii călăului ; el, departe de a se da înlături, părea că simte o plăcere pătimaşă să contempleze strâmbăturile ce făcea capul.

Krantz însă, se trase îndărăt şi într'un moment Anita văzu că ochii lui se rostogoliau în lacrimi.

— De ce plângi ? şopti dênsa, toate aŭ mers bine.

— Mă gândesc la proorocirea babei din paragine, răspunse Krantz.

„Cine ştie de n'o să pat şi eŭ aşa într'o zi !...

Porni cu Anita să se întoarcă la otel însă nu direct ci prin parcul castelului. Ziua începea să albească, arătând copacii înalţi acoperiţi de zăpadă, ca pe nişte spectri cu braţele înălţate.

Călăul nu zicea nimic ; păşia tare cu capul plecat şi din când îl trecea pe figură o expresie dureroasă.

După câte-va minute de mers, d'odată Anita se opri strigând :

— Indărăt ! E primejdie !

Krantz zări înainte 'i rădicându-se o umbră cu un cuţit în mână. O aruncătură de ochi pe acea figură plină de ura gelozieĭ, îl făcu să recunoască pe Manuel.

— In lături, mizerabile ucigaş ! strigă dênsul şi apucă braţul călăreţului de circ, i-l suci aşa de tare că'l făcu să scape cuţitul din mână.

Printr'o mişcare violentă, Manuel scăpă de strînsoare şi o luă la fugă printre copaci.

Călăul era să se repeadă după dênsul ca să 'l prindă şi să 'l pedepsească dar Anita i se puse înainte şi zise cu glas rugător :

— Lasă'l prietine, lasă'l să fugă !... Numai nebunia l-a putut împinge la această faptă.

„Te rog să fii tu mai nobil.

Krantz se uită la dênsa cu o mare mâhnire.

— Te rogi pentru dênsul? zise el. Bine, te ascult, îl las să fugă, însă mai bine aş fi voit ca cuţitul lui să mă fi nimerit de cât să te-aud rugându-te pentru acest om pe care 'l urăsc.

LVI

Frumosul Jak

In cârciuma „Inimei Sângeroase“ era năvală mare.

Echipagiul Condorului luase în stăpânire scaunele şi mesele, aruncând cu pumnii banii adunaţi în vremea călătoriei pe ocean.

Isac era grăbit nevoe mare.

D'abia putea să dovedéscă a turna în pahare renumita „Apă de Elba“.

Amabila sa nevastă asuda nu mai puţin la bucătărie.

Ea gătea biftecuri şi pârjoale foarte gustoase.

Când toţi muşterii aveaŭ fripturile d'inainte, atunci se spălă şi ea pe mâni şi veni şi dênsa la tejghea.

Ajută bărbatului sĕŭ la umplerea paharelor.

La o masă lângă uşă stătea un matroz bĕtrân.

El avea favoritele tăiate scurt, faţa'i arsă de soare şi avea un nas fenomenal, care prin lungimea şi turtirea lui semăna cu nasul câinilor numiţi buldogi.

Către muşteriul acesta îşi îndrepta Isac toată atenţiunea.

Cum avea un moment liber, cârciumarul făcea o săritură până la el şi 'l umplea paharul.

Bĕtrânul marinar îl sorbia cu o repeziciune uimitoare.

Isac, adresându-se către marinarul cu nasul gros îi zise :

— Bea, Bob, bea până'i crăpa.

Şi rîse sgomotos, aşa cum ştia numai el s'o facă.

Marinarul, golind iar paharul, zise cu rĕceală :

— Lasă-mĕ pe mine.

Isac reluă :

— Bea până când vei începe să iei apă ca un vapor şi atunci să fii nevoit să pui pompele.

„Bea voinicește; să nu mĕ dai de ruşine.

Şi umplu din noŭ paharul.

— N'ai nici o grijă, răspunse marinarul.

„Mĕ tem numaĭ că prea o să se lungească socoteala.

— Asta e o temere prostească, reluă evreul bătêndul pe umĕr.

„Sunt eŭ om să fac gălăgie pentru câţi-va silingĭ ce aĭ să 'mĭ maĭ rĕmâĭ dator ?...

„Haĭ să bem, lup bĕtrân de apă, să trăieştĭ la mulţĭ anĭ.

Paharele se ciocniră şi Bob sufĭă într'o clipă, în fundul paharului sĕŭ.

In momentul acesta se apropiă de Bob un alt marinar, înalt, subţire, curat îmbrăcat şi dând odată cu pumnul în masă de răsună cârciuma, zise :

— Pe toţĭ dracĭĭ ! să bem şi împreună camarade, ca să vedem cine o să întindă maĭ curênd pânza corăbieĭ, eŭ saŭ tu.

— Bea tu singur, mormăĭ Bob ; nu îmĭ trebue tovarăş la porţie.

„Abia făcuşĭ o călătorie pe mare şi vreaĭ să te iaĭ la întrecere cu mine, găscă slăbănoagă ce eştĭ !

— O ! o ! mĭ se pare că aĭ poftă să te iaĭ la ceartă cu mine.

Işĭ încrucişă mânile pe pept şi privi ţintă pe Bob într'un chip provocător.

Bĕtrânul se sculă cu greutate şi fără să zică o vorbă, îşĭ ridică braţele de la coate înainte, luând poziţiunea boxorilor.

Muşterĭĭ săriră de la mese, bucuroşĭ să asiste la o scenă hazlie.

— O să fie o încăerare frumoasă !... strigaŭ unĭĭ.

— Haide, Bob, nu te lăsa, dă 'ĭ una în nas... Arma la ochiŭ ! Foc !

Strigăte d'astea veniaŭ din toate părţile, încurajând pe adversarĭ, formaŭ o mare gălăgie.

Unĭĭ muşterĕĭ se urcară pe scaune ca să vadă maĭ bine, alţĭĭ se formară într'un cerc apropiat de luptătorĭ.

Isac crezu prudent să se retragă la tejghea unde'l striga Estera.

Protevnicii eraŭ acum aşa d'aproape în cât mişcând puţin braţele, ale căror cóte şi le ţineaŭ lipite de trup, şi-ar fi atins figurile.

D'odată însă tînĕrul marinar porni împrejurul mesĕĭ.

Bob porni după dênsul, cu pumnii strînşĭ.

Bĕtrânul marinar strigă :

— Stăĭ !

„Dacă n'aĭ mâncat de geaba pesmetul de pe vapor, stăĭ, să'ţĭ arăt cum am să'ţĭ strămut fălcile.

Celalt nu răspunse nimic

Nu perdea însă din vedere nicĭ una din mişcările urmăritorului.

După ce trecură de câte va orĭ în jurul mesĕĭ, Bob păru obosit de urmărire.

El isbi o dată cu pumnul în peptul adversarului dar acesta se feri aşa de bine în cât lovitura merse în goĭ.

Iar Bob, perzêndu şi echilibrul, căzu lovindu-se de masă.

In clipa aceea, adversarul se repezi la el.

Îi dete un pumn așa de sdravăn în număr că'l făcu să țipe de durere.

— Asta e lovitură americană pe d'îndărăt'l... esclamară privitorii. Numai cei slabi se bat așa.

Bob se ridică și se repezi din nou la atac. Cel-l-alt își urmă tactica împrejurul mesei pe care iarăși o ocoli de câte-va ori până în momentul în care văzu că figura lui Bob era cu totul descoperită. Atunci îl dete un alt pumn sdravăn în față, de sus în jos.

Sângele începu să 'i curgă pe gură iar Isac și Estera se repeziră să 'l spele cu apă caldă.

— Nu cu apă, bolborosi Bob; ștergêndu-și sângele cu mâneca, ci cu wisky, cu rachiŭ, cu apă de Elba.

Frumosul Jack, — așa se numia biruitorul — își câștigase prin fapta asta simpatiile tuturor celor presenți.

Fu înconjurat prietenește și toți bĕură în sănĕtatea lui.

— Grozav pumn ai, tinere, zise cârmaciul Congorului, unde ai învĕțat boxul, în Anglia saŭ în America?

„Pentru că eŭ observ după dătătură că nu te lupți pentru întĕia oară.

— L'am învĕțat în New York, răspunse Jack între două înghițituri dintr'o sticlă de wisky.

„Am plătit câți-va bani de aur pentru învĕțătură însă îmi pare bine acum, căci am înțeles treaba pe deplin.

— Adevĕrat, tinere, răspunse cârmaciul. Haide acum încoace, cu noi, să stăm la masa asta

„Inte, Isac, o sticlă de burgund adevĕrat...

Jack trebui să ia loc la masa echipagiul Condorului unde curând fu o mare veselie, causată mai mult de glumele și povestirile tĕnĕrului matroz de cât de burgundul lui Isac.

După cât-va timp apăru și Bob spălat și peptănat.

El merse liniștit și se puse la masa unde stătuse mai înainte, ca și cum nimic deosebit nu s'ar fi petrecut.

— Apă de Elba! strigă dênsul întorcêndu-se spre tejghea.

„La dracu, Isac, n'am vreme să te chiem mereŭ; adu aci sticla întreagă.

— Da, da, Bob, să bei cât vrei, răspunse cârciumarul sărind din loc cu sticla în mână.

„Știi bine, că 'ți dau tot ce cerĭ, fără să avem a ne certa pentru plată.

In momentul acesta frumosul Jack se sculă și se duse la tejghea să 'și ia o țigară.

El observă acum silința ce 'și dedea evreul ca să îmbete pe bĕtrânul marinar.

Pe când sta încă la tejghea, apăru pe scara ce ducea de la tejghea în locuința lui Isac, un băiat cu pĕrul roș, ca de vr'o 14 anĭ, îmbrăcat ca un servitor de casă, și apropiindu-se de Estera, îi șopti ceva la ureche,

Evreica făcu un semn lui Isac să se apropie de dênsa şi 'I spuse numai o vorbă.

Atunci Isac lăsă sticla şi urcă iute scara.

In locuinţa sa găsi pe casierul băncei Fregguson şi Comp., care cu paşi grăbiţi şi nesiguri se preumbla în lung şi în lat prin odaie.

Grenzer părea înfierbântat.

Sudoarea 'I curgea pe frunte şi cravata i se dedese la o parte, ceea ce la dênsul era un semn de mare agitaţie

Evreiul, văzând pe vizitatorul său aşa descompus, se speriă.

— S'a întêmplat vr'o nenorocire? întrebă el.

„S'a recunoscut aurul ca falş?

— Nu s'a recunoscut nimic, răspunse Grenzer.

„Insă se poate foarte lesne că până mâne să fie totul descoperit.

Cu greu casierul îşi putea stăpâni neliniştea.

— Până mâne? O! e prea curând! esclamă Isac.

„Vaporul Cimbria pleacă tocmai poimâne şi e nevoe că nici umbră de bănuială să nu existe până atunci.

Grenzer dete din umeri.

Apoi zise:

— Eu am procedat cu cea mai mare prevedere care mi-era cu putinţă. Insă se vede că dracul şi-a băgat coada în afacerile mele.

„De câte-va zile Fregguson se arată neîncrezător către mine.

„Ieri i-a venit o idee care n'a avut-o de zece ani.

„A ordonat să se facă o revizuire a casei.

Auzind aceasta, figura lui Isac se lungi peste măsură.

— O revizuire a casei!... esclamă el cu jumătate glas.

„Asta e rău.

„Sunt sigur că n'a găsit toate în regulă.

— Fără îndoială. De vreme ce vreau să fug din Hamburg, pe vaporul Cimbria, cu ajutorul d-tale, trebue să 'ţi închipuieşti că am motive puternice pentru asta.

— Deturnări, mâncătorii, nu 'I aşa? urmă Isac.

— Dacă vrei să le numeşti ast fel, nu mă împotrivesc.

„Mai am apoi un şir lung de falşificări în registre.

„Scumpul meu prieten, de opt ani acopér lipsa unui deposit prin deturnarea altuia.

„Uriaşul nesăţios, Burza, a mâncat tot ce era şi ce nu era al meu.

„Din an în an, din lună în lună, speram să câştig odată o sumă mare, insă nici odată n'am avut noroc.

„Toate erau în contra mea şi umblam cu groaza în spate să nu afle de lipsa unor hârtii de valoare.

„Atunci steaua mea cea bună mi te-a scos înainte, Isac.

„Cu aurul d-tale falș îmi arătași un drum de scăpare.

„Am înlocuit sumele delapidate prin fișicurile d'ale d-tale, și azi la revizuire, patronul a găsit bilanțul perfect, nu lipsia nici un pfenig.

— Și d. Freggnson nu s'a mirat găsind atâta aur în casă? întrebă Isac neîncrezător.

— De loc.

„Până aci toate bune. Insă iată cum și-a amestecat dracu coada.

„Când puneam fișicurile la loc, am scăpat jos câte-va monede de aur...

— Ce'i cu asta? monezile sună bine, zise Isac.

— Pentru o ureche de rând sună minunat.

„Insă nepotul lui Freggnson care este casier la banca imperială era de față.... El are urechi așa ca să deosibească cântecul unei ciocârlii de al unei privighetoare.

„— Aurul e falș!" strigă el.

„Și se plecă de ridică monezile de pe jos.

„Eu am rămas ca împetrit... Nu 'mi venia pe buze nici o vorbă de deamintire.

„Insuși Freggnson s'a făcut apărătorul aurului nostru.

„— Aurul acesta să fie falș!" esclamă el. „Haida de! ce stai să vorbești, tinere. Am mare considerație pentru pătrunderea ta, însă de data asta te înșeli.

„Fiind tot aurul acesta falș atunci un sfert din averea mea ar fi perdută."

— Poate că are dreptate, zise Isac în batjocură.

Dar casierul răspunse în grabă:

— Aș! Freggnson și C ia sunt destul de bogați ca să nu simtă pierderea a 300 de mii de mărci.

„Dar să'ți spun ce-a urmat după asta, Isac.

„D. Emil, nepotul, mă privi cu mare neîncredere și răspunse:

„— Dacă a patra parte din averea ta constă în aur d'acesta, atunci ești un om nenorocit.

„Credința mea e nestrămutată că aurul e falș.

„Cu voia d-tale, o să iaŭ monezile astea și mâne am să'ți aduc dovezi convingătoare că nu aŭ mai de loc valoare de aur.

— Și ce a răspuns Freggnson? întrebă Isac cuprins d'o mare grijă.

— A ris și a plecat, iar eŭ am venit acum aci.

— Și crezi că acest domn Emil o să 'și îndeplinească amenințarea dând aurul spre analisare?

— Cred cu siguranță.

„Mă mai tem apoi că o să afle de speculațiile mele de bursă și o să informeze pe unchiul sĕŭ.

„Vezi dar, scumpul meŭ Isac, că ne aflăm în faţa unei catastrofe şi că se póte ca eŭ să fiŭ arestat mâne dimineaţă în contuarul meŭ.

— Al să fii d-ta aşa de şiret, răspunse Isac, să nu aştepţi evenimentul acesta neplăcut.

„Stăi aci în casa mea, am să te ascund bine până va pleca Cimbria.

Grenzer stete la gânduri.

— Al hârtiile matelotului pe care trebue să'ĭ înlocuesc pe vapor? întrebă dênsul.

— Nu le am încă, răspunse Isac.... Dar peste câte va ceasuri vor fi în mânile mele.

„Matelotul acela care, cum ţi-am spus seamănă cu d-ta la figură, e acum jos în cârciumă şi bea grozav la apă de Elba.

„Se numeşte Bob şi a mâncat adineoarea câţi-va pumni în cap carĭ l'aŭ desmeticit puţin.

„E bine să cunoştĭ toate amănuntele.

„Am însă nădejdea că în curînd o să fie furtă şi o să sufle ca o foc̆ă sub masă.

— Şi atunci?

— Atunci îl aduc binişor în camera asta, îl scormonesc prin buzunare, îĭ iaŭ toate hârtiile ce va fi având, toate actele de legitimaţie şi ţi le dau d tale care ai să te transformi îndată în bĕtrânul Bob.

— Însă pe vapor fi-voiŭ oare recunoscut ca Bob?..

„Ce-aŭ să creadă camarazii vechĭ ai matrozului?

— Bob n'are de loc pe vapor camarazi vechi pentru că el a fost până de curênd pe nu alt vas care făcea serviciŭ între Germania şi China.

„Totuşi cred că e bine să vii acum jos în cârciumă, să 'ĭ observi mişcările, vorbirea şi chipul de purtare. Haĭ cu mine.

— Ce staĭ de vorbeştĭ...

„Poate sunt spioni poliţieneştĭ în cârciuma...

„Poate aurul a fost deja constatat de falş şi copoiĭ se află pe urmele mele.

— O! ho! prea iute o iaĭ.

„La dracu, nu 'ţĭ perde mintea până a nu vedea primejdia cu ochiĭ.

„Până acum aĭ condus comerciul nostru cu o dibăcie şi rĕceală pe care n'am găsit-o încă la altul cu practică lungă. De aceea te rog să nu începĭ a vedea acum fantome.

„Eŭ cunosc pe toţĭ agenţiĭ şi spioniĭ din Hamburg şi nicĭ unul nu şi-ar băga nasul în prăvălia mea fără ca eŭ să 'l simt...

„Acum nu e nicĭ unul în cârciumă la mine...

„Dar ca să fiĭ maĭ sigur, uite, alege-ţĭ d'aci din garderoba asta o travestire.

Zicênd vorbele astea, Isac scoase din buzunar o chee şi deschise un dulap secret.

Acest dulap era ascuns în zid.

Grenzer avu înainte'i un adevărat magazin de haine de mateloți, de uniforme, de livrele împodobite cu fir de aur și argint, de haine civile de la cele mai elegante până la cele mai murdare.

— Asta e o adevărată garderobă de haine de bal mascat, esclamă casierul nimit.

— Omul trebue să fie prevăzător, răspunse Isac rîzând.

„De câte ori n'am scăpat eŭ persóne mari din încurcătură cu un rînd de haine de astea !...

— Ce costum să 'mi aleg eŭ? întrebă casierul.

— Te sfătuesc să te îmbraci cu livreaua asta lungă, să 'ți pui cilindrul acesta pe cap și iată-te travestit.

După câte-va minute, casierul transformat în servitor, de casă bună, stătea înaintea lui Isac care 'i mai dete câte-va povețe asupra chipului cum trebuia să se poarte.

— Insă eŭ trebue să mai plec odată din casa d-tale, zise Grenzer; vreaŭ să mé întorc la contuar căci am de luat ceva d'acolo

— Al să te întorci la noapte, răspunse evreul, să 'ți iai tot ce al acolo, iar pe ziua de mâine al să stai pitit aci într'un loc.

Isac se scoborî în cârciumă însoțit de Grenzer care luă loc la o masă mică aproape de Bob.

Bătrânul matelot, stătea deja cu capul pe pept și sforăia ca un cal; dovadă că apa de Elba își făcuse efectul.

— In sfârșit al venit, câne de evreŭ, răcni cârmaciul Condorului.

„Ne trebue cărți de joc fiind că tênărul nostru prieten, Jack, are plăcere să ne scuture buzunarele și nevasta ta nu vrea să ne dea.

— Nu pot, zise Estera de după tejghea...

— Tu știi bine Isac, că poliția ne-a oprit să permitem joc de noroc în cârciuma noastră.

„Am putea să ne perdem concesiunea.

— Nevasta mea are dreptate, zise Isac dând din umerî.

„Poliția ne ține din scurt și îndată ce ne-o prinde cu o contravenție, ne închide prăvălia.

„Atunci suntem ruinați.

— Noi vrem însă să jucăm, strigă cârmaciul.

„Poliția nu 'i aci și când va veni, toate cărțile aboară sub masă și începem a ne povesti ceva.

— Nu pot să îndrăsnesc, se plânse Isac cu un ton rugător. Mi-aș pune în rizic tot viitorul.

— Dacă 'i așa, băieți, zise cârmaciul dând cu pumnul în masă, haide, toți în picioare să plecăm din magherniță asta.

Echipagiul Condorului se ridică ca un singur om și porni spre ușă.

Isac strigă iute :

— Stați ! stați ! că aduc cărți ! Dacă

vreți numai de cât să jucați, n'am ce să vĕ fac.

„Insă vĕ declar d'înainte că e numai un joc de societate.

— De sigur numai un joc de societate, zise rîzênd Jack cel frumos. N'ai grijă, Isac, poliția n'o să 'ți poată face nimic.

Isac privi pe tînĕrul marinar cu o vĕdită neîncredere.

Figura lui'i plăcuse de la început. Nu își amintea să 'l fi mai vĕzut vr'o dată, cu toate astea Jack se purta acolo așa de familiar ca și cum ar fi călătorit pe ocean de mai bine de 30 de ani și după fie-care călătorie ar fi cheltuit la „Inima tângeroasă".

Nu trecu mult și întreg echipajul se afla la masa de joc, unde tînĕrul Jack ținea bancul.

Monezile de aur și argint curgeau ca ploaia înaintea lui căci cărțile îi erau mereu favorabile.

Cârmaciul băgă d'odată mâna în buzunar și, scoțênd un pumn de argint, acoperi cu el o carte.

— Jack tot pe damă, strigă dênsul. Vreau să câștig ceva, ori să rĕmân de tot chel.

Jack începu să dea cărți, încet.

— Ai perdut ! zise dênsul d'e dată, pentru că dama căzuse de partea lui.

— Drace ! băiatul ăsta are noroc, strigă cârmaciul.

„Mi a curățat toți banii și e o fericire că Condorul pleacă curând, alt-fel aș fi nevoit să lungesc socoteala la tata Isac...

— Să nu fii de loc în încurcătură, rĕspunse evreul de după tejghea, și nici nu 'i nevoe să 'ți bați capul cu socotelile...

„Ai la brâu un ceasornic greu de aur și un lanț masiv.

„Ori-când îți dau pe nimicurile astea 120 de mărci, nu, vreau să zic 100 de mărci...

— Câne de evreu ! strigă cârmaciul rîzênd, nu mai departe de cât azi dimineață mi s'a dat pe ceasornic și pe lanț trei sute de mărci și acum tu vrei să 'mi retezi capul !...

„Dar nu 'i nimic.

„Iată ceasornicul și lanțul. Adu banii încoace !...

„Am să caut în soare ca să vĕd ce oră este...

Marinarul își desprinse lanțul de la brâu și aruncă ceasornicul evreului, care sub un zîmbet melancolic se încerca să 'și ascundă bucuria ce simția pentru o așa strălucită afacere.

— Lucrurile noui sunt noui și pentru cele vechi nu se plătesc așa mulți bani, zise el.

— Haide, haide, să nu mĕ zăpăcești cu vorbele d-tale, zise bĕtrânul marinar las'că te cunosc.

Evreul nu rĕspunse nimic.

Trase un sĕrtar și scoase dintr'ensu

câte va monede de aur şi, întinzêndu-le marinarului, zise :

— Vezi că 'ţi plătesc preţul în bani buni.

„Iată cinci coroane, târgul e făcut... domnii sunt martori.

Cârmaciul luă cu nepăsare cele cinci monede.

Le băgă în buzunar şi'şi întoarse din nou băgarea de seamă spre jucători.

Jocul deveni tot mai aprins cu cât Jak câştiga mereu.

Servitorul de casă bună privise lung şi cu nespusă patimă la bîrlici şi la fanţi din locul de lângă tejghea unde stătea fără a se mişca.

Intr'un moment se sculă.

Se apropiă de masa jucătorilor ca împins de o putere neînvinsă.

Isac, trecênd din întêmplare lângă el, îl şopti :

— Ce faci ?

„Nu cum-va vrei să te trădezi singur ?...

Şi cârciumarul se uită speriat la casier.

Dar acesta se întoarse încet, nevrênd să trădeze printr'o mişcare imprudentă deghizarea lui şi răspunse tot aşa de încet aşa ca să nu fie auzit de cei-l'alţi meşteriî ai cârciumei :

— Vreaŭ să joc.

Isac se uită la el uimit.

Atât de mare 'i era mirarea încât nu ştia ce să zică :

In sfârşit, desnodându 'şi limba, zise cu o voce pe care se silea s'o facă înceată :

— Am auzit eŭ bine ? d-ta vrei să joci ?

— D-, răspunse falşul servitor de casă bună.

— Dar asta este o nebunie.

— Nici de cum.

— O să te trădezi cu imprudenţa d-tale.

— N'avea grijă. Voi şti să mă moderez la timp.

— Dar gândeşte-te că n'ai vreme de perdut...

— Mai am încă timp d'o jumătate de ceas.

Silindu-se să zîmbească, casierul lui Fregguson şi C-ia urmă tot şoptind :

— De alt-fel, complecta nepăsare ce voiŭ arăta, va depărta de la mine ori-ce bănuială.

Isac se mulţumi să'i zică :

— Să fii cu băgare de seamă !

Cârciumarul se întoarse murmurând la tejghea.

Patima jocului exercita asupra casierului o atracţie magică.

Cum ştim, timpul îl lipsia cu desăvârşire.

In noaptea aceea chiar, avea de scos la capăt bun o ispravă primejdioasă, ispravă de care atârna libertatea sa imediată.

Avea să trécă prin primejdia de a i sĕ

recunoaşte mişcările stângace în haina de servitor care nu era făcută pentru un om de felul său.

Totuşi nu putu să 'şi înfrâneze pofta de joc.

In sfârşit se aşeză şi dênsul la masa de joc.

Era lângă Jak.

Casierul travestit, adresându-se tînărului, îi zise:

— Am voie? Aş vrea să 'mi încerc şi eu norocul.

Jak se întoarse.

Il privi o dată pătrunzător.

Apoi rêspunse cu o oare-care politeţă:

— De ce nu? poftim.

„Ori-cine are bani buni, adevăraţi, în buzunar, poate să joace.

Vorbind ast-fel, frumosul Jak se prefăcu nepăsător.

Insă observă pe furiş impresiunea ce vorbele sale făcură asupra falşului servitor.

Casierul travestit se înfioră.

Il trebui o mare forţă morală pentru ca să nu se scoale imediat şi să fugă d'acolo, dar aceasta ar fi dat naştere la bănuieli; de aceea se stăpâni.

Insă, ori-cât de nepăsător se arătă la rêspunsul lui Jak, acesta îl ghici turburarea.

Mai mult stăpân pe sine de cât fostul casier, dênsul îşi ascunse un zîmbet sarcastic care'l lunecă pe buze, ducêndu'şi o mână la gură.

Falşul servitor, tot mai turburat, se gândea:

— Ce, oare tînêrul acesta ştie că eu am în buzunar monedă falşă?

„Aş! de unde era cu putinţă!

Intorcêndu-se către Jak, căută să 'i citească gândul.

Dar nedescoperind nimic pe obrazul tînêrului, care să fi putut da loc la bănuială, el se linişti puţin şi 'şi zise:

— Espresia a fost cu totul întêmplătoare.

Intoarse iar atenţiunea la jucători.

Jocul îşi continuă cursul. Norocul stete tot de partea celui care ţinea bancul, înaintea căruia se formase un munte de bani de aur şi de argint.

Cârmaciul nu se puse din nou la joc; el stătea în picioare lângă tejghea şi se încerca să lege o conversaţie cu frumoasa Estera.

Evreica era o femee prea iubitoare de câştig pentru a lăsa să i se vadă desgustul de glumele brutale ale cârmaciului.

Pe când vorbia însă, se uita cu grijă la jucători şi pe fereastră în stradă ca să vadă de nu vine vr'un ogar.

— O! ho! esclamă de odată cârmaciul Condorului, iată vin şi turturelele Hamburgului.

Uşa se deschise şi intrară şase fete, însoţite de o bătrână.

Fetele erau învăluite în mantale lungi sub care se desinau formele lor grațióse și bogate.

Lepădându-și mantalele, rămaseră în rochii scurte până la genuchi sau în costume fantastice,—cu o parte a peptului și cu brațele goale.

Era o scenă într'adevăr teatrală.

Fetele acestea tinere și frumoase formau un tablou atrăgător.

O brunetă sveltă, cu ochii vrăjitori, era îmbrăcată ca țigancă.

O blondină gingașă, cu păr ca aurul, purta un costum de matroz.

Dar cea mai frumoasă din toate era cea mai tânără.

O copilă de 16 ani.

Cu ochi ca azurul și cu doi trandafiri în față, era îmbrăcată ca țărancele din Pădurea neagră.

Cârmaciul privea și admira cu lăcomie toate fetele, una câte una.

Cu cât le contempla cu atât mai mult le găsea frumoase.

De alt fel, copilele astea, cu forme pline și voluptoase atrăgeau băgarea de seamă a tuturor mușteriilor.

Se auziau chiar murmure de simpatie circulând printre bărbați.

Cine-va, apropiindu-se de fete, le arunca câte un compliment mai mult sau mai puțin poetic.

Bob, întinzând mâna sa groasă italianei, îi zise:

— Știi că scolărițele d-tale se fac din an în an mai frumoase?

Italiana, măgulită, răspunse cu un surîs de satisfacție:

— Si signore.

— Și cu frumusețea fetițelor crește și câștigul d-tale.

Bătrânul marinar nu ascunse un zîmbet maliție.

Insă bătrâna se prefăcu ca n'aude.

Cârmaciul urmă:

— De sigur că d-ta ai întâmpinat mari greutăți ca să înveți și să dresezi așa de bine aceste amabile și grațioase porumbițe.

— Bine zici, signore, răspunse italiana.

„Am întâmpinat greutăți foarte mari și am făcut jertfe considerabile spre a 'mi ajunge scopul.

„Din fericire scolărițele mele sunt inteligente....

— Și sacrificiile d-tale fără încoronate de cel mai splendid succes, o întrerupse marinarul.

— D ta mergi prea iute.

„Insă pot zice cu siguranță că concertele mele dobândesc din ce în ce mai mult favoarea publicului.

— Da, doamnă, reluă cârmaciul, poți să spui asta cu siguranță.

— De alt-fel, urmă bătrâna, e adevărat că nu se găsește o altă femeie care să știe să descopere ca mine talentele născênde

„O Doamne, cine ar fi crezut, când eram în leagăn, că o să ajung să dau concerte prin cârciumile Hamburgului, înaintea unui public neînțelegător de artă, căci trebue să știi domnule, că în vinele mele curge sânge prințiar.

„In Neapole mi se zicea prințesa Caletti.

„Insă vezi d-ta, intrigile rudelor mele care nu se învoiaŭ să 'mi pun glasul în serviciul artei m'aŭ adus aci unde mĕ aflu acum.

„După multe greutăți, am înființat aci o școlă de cântece.

„Ei, și cum zici că 'ți pare elevele mele ?...

— Foarte frumóse, rĕspunse cârmaciul zimbind, aŭ crescut și s'aŭ îngrășat de minune, dar nici d-ta n'ai dat îndărăt. Ha! ha! ia te uită la șiretele fete, ce iute s'aŭ împrietenit cu băeții mei.

— Tinerețea e sglobie, rĕspunse italiana zimbind cu cochetărie cârmaciului Condorului

Apoi întorcêndu-se spre Isac îl rugă să 'l umple un pahar mare cu apă de Elba pe care o sorbi dintr'o dată.

In vremea asta scolărițele ei se așezară între mateloți și nu se arătaŭ de de loc sgêrcite în confidențe și declarații de amor.

Ceva mai mult, ațâța pe matrozi să le ia în brațe și să le atragă pe genuchii lor.

Numai fata îmbrăcată ca țĕrancele din Pădurea Neagră stătea retrasă depar în'tr'un colț al cârciumei și privea sfi destrăbălările rușinoase ale colegelor

— Ce, tu tremuri, Marieta ? zise vreul care se uitase din întêmplare fată.

„Ți-e frig poate.

„Ia și bea ceva ca să te încălzeș

Tinĕra nu rĕspunse nimic.

Atunci d-na Caletti se uită posomo la ea, se repezi, o apucă de braț, sguduì și 'l zise cu aspríme :

— Iar stai ca un bĕț ?...

„Fii veselă, înțelegi ?...

„Fii guralivă.

— Da, orî cine trebue să fie vesel aș zise Isac rîzênd

„D-na Caletti trebue să fi fost de sigu foarte veselă în tinerețea ei.

— Inchipuește-ți că mi s'a trimis fat asta din Berlin, zise bĕtrâna către evre pentru ca să 'i daŭ instrucție și să deschid o carieră.

„Și când colea vĕd că e o prințesă jalei și a lacrimilor.

„Crede poate că e menită să cânte l opera din Viena.

— Nu vreaŭ să cânt, rĕspunse fat cu îndărătnicie.

„D. Bindermann care m'a angajat î Berlin pentru d-ta, nu mi-a vorbit des pre asta.

„Dênsul mi-a spus numai că o pro fesoară de canto din Hamburg vrea să aibă o fată ca companie.

— De companie! zise bătrâna în batjură.

„Dar ce companie mai vrei?

„Nu e aci o societate în care se póte muza o fată?

„Nu te conduc mereŭ în astfel de societăți?

„Ia privește la cele-l-alte cum își pe- ge de bine.

„Dar tu vrei să faci pe sfânta, ca și m nici un bărbat nu te-ar fi sărutat ină acum.

Fata își întoarse capul; roșeața viuă rușinei îi acoperise obrajii.

Lacrimile-i sbucniaŭ în ochi.

Cu un ton de nespusă durere ea zise bunicei:

— Ah! bunicule, dacă ai trăi, ce ai fi vĕzênd pe Elsa ta în acest loc!

— Ridică'ți capul sus, ordonă bătrâna, și fă'ți figura amabilă.

„Urcă-te pe masa asta și zi un cântec frumos.

„Eŭ am să te acompaniez cu chitara

— Nu, nu, nu pot să cânt, răspunse ea.

— Trebue să cânți! Te sfătuesc, aștă-mĕ, saŭ de unde nu, ai să mĕ faci scriŭ poliției așa lucruri despre trecutul tĕŭ în cât numai de cât ai să te vezi închisă la un loc cu târfele.

Fata se cutremură.

— Ce calomnie infamă!... zise ea cu glasul întrerupt de plâns.

Sĕrmana fată era foarte emoționată.

— Calomnie, e adevĕrat, șopti bătrâna, însă o să fie crezută.

„Du-te acum și cântă unul din cântecele tale nemțești care plac așa de mult domnilor matrozi.

Fata se urcă pe o masă susținută de bătrână.

Cârmaciul îi urmăria toate mișcările cu ochii lacomi.

D na Caletti se așezâ pe un scaun lângă masă și începu să scoată din chitară accentele unui preludiŭ.

Atunci fata, cu un glas limpede, argintin începu să cânte cântecul german ale cărui versuri se sfârșesc toate cu refrenul acesta:

Numai acolo unde iubirea domnește,
Acolo cerul mereŭ e albastru.

— Ei, Jak, dar ce ai, de aruncĭ așa cărțile și nu 'ți iei nici banii câștigați? strigă unul din jucători.

— Ia te uită cum privește la cântăreață, par'că n'a mai vĕzut fustă de când este el, zise altul în bătaie de joc.

La întâile accente ale fetei Jak se cutremurase în adevĕr.

Sărise de pe scaun, aruncând cărțile chiar când trebuia să le tragă.

Se uită la fată cât ținu cântecul, o vĕzu dându-se jos roșie ca un bujor și retrăgêndu-se în colțul eĭ.

Toți cei presenți cântaŭ în cor refrenul:

Numai acolo unde iubirea domnește,
Acolo cerul mereŭ e albastru.

Iar în vremea asta, Isac și frumoasa Ester, dădeaŭ în brâncĭ de multă trébă, grăbindu-se a gătí punciul comandat pentru întreaga companie.

In mijlocul gălăgiei asurzitoare se petrecură două fapte importante.

Dar muștériĭ nu le observară.

Bătrânul Bob, în somnul lui greŭ, căzu de pe scaun sub masă și stătu acolo nemișcat iar matrozul căruia i se zicea „frumosul Jak“ se apropiă de tênăra fată îmbrăcată ca țĕrancelă din Pădurea Neagră.

Dênsa, vĕzêndu-l apropiindu-se simți o mare frică dar își schimbă sentimentele prin aceste două vorbe:

— Elsa Balder!

Fata se cutremură și se frecă la ochĭ ca și cum voia să se convingă că nu visează; apoĭ murmură cu un glas nesigur:

— Nu, nu, 'l cu putință! Nu mĕ cunoștĭ!...

— Te cunosc foarte bine, răspunse matrozul care acum avea pe figură o altă expresie și în gură un alt glas de cât acelea ce avusese între mateloțĭ. Unde aĭ stat până acum, fată, de când stăpâna ta lady Nelson, descoperită ca ucigașă, a dispărut?

— Pentru D-zeŭ! dar de unde știĭ că am fost în casa acestei femeĭ? zise fata cuprinsă de tremur.

— Iți spusei că te cunosc și pot să adaog că aĭ fost căutată, Elsa, după ce justiția a concediat pe servitorii ucigașeĭ, aĭ fost căutată cu durere.

— M'a căutat poliția? O Doamne, dar eŭ nu știam nimic, nici nu bănuiam că lady era o ucigașă.

— Nu te-a căutat poliția, fată, răspunse Jack rîzênd, ci un alt-cine-va care te iubia și avea un interes cald ca să te regăsească.

— Cine-va care mĕ iubia? repetă fata ca și cum nu putea cuprinde înțelesul acestor vorbe.

„Să fie cine-va care mĕ iubește în lumea asta?...

„Nu pot să cred.

— Și cu toate astea, Elso, nu eștĭ așa streină în lume precum crezĭ dumneata...

„Dacă acela care are dreptul și datoria să te iubească, nu se face cunoscut ție, vina este numaĭ a împrejurărilor care nu permit asta.

Fata răspunse:

— Imĭ vorbeștĭ așa blând și dulce cum nimenĭ nu mi-a vorbit de la mórtea bunicului meŭ, și totuși mie-mĭ eștĭ cu totul strein, te vĕd azĭ pentru întâia oară...

„Mai adineoarea când eraĭ între matrozĭ, mi se părea că eștĭ comandantul acestor oamenĭ rĕĭ, un om mai rĕŭ ca dênșiĭ.

Frumosul Jack zîmbi.

Elsa continuă :

— Iar acum glasul d-tale sună cu totul alt-fel și mi se pare că hainele ce porți sunt numaĭ o travestire și că nu faci parte din societatea d'aci.

— Aĭ ghicit, Elso, hainele de pe mine sunt o travestire și sper că numaĭ tu aĭ observat asta.

„Iosă și tu eștĭ travestită... te găsesc iar într'o societate ciudată.

„Dacă n'aș fi convins de virtutea și onestitatea ta, aș avea motiv să te întreb : Ce-aĭ devenit, Elso ?

Răpitoarea fată își acoperi fața cu amêndouĕ mânile.

Vreĭ să zicĭ cum am ajuns în puterea acesteĭ femeĭ ?

„Prin o înșelăciune grozavă, d-le. Când poliția a pătruns în casa noastră și am aflat că lady era o ucigașă, am fugit cât maĭ curând gândindu-mĕ că toțĭ cei din casă o să fim arestațĭ ca părtașĭ la acea crimă.

„Voiam să mĕ depărtez cât de mult de Berlin.

— Ce trică prostească ! murmură matrozul.

„Cine fuge, atrage bănuiala asupră-i. Tu aĭ fi făcut mult maĭ bine, fată, să staĭ pe loc și să rĕspunzĭ la toate întrebările poliției.

— Acum îmĭ recunosc greșala, zise Elsa, însă atunci în desperarea mea, m'am apucat de cea d'ntâiŭ ramură de scăpare ce mi s'a presentat.

„M'am adresat comisionarului Bindermann ca să 'mĭ găsească un loc afară din Berlin.

„Dênsul *mi-a* spus că e un loc bun la o damă distinsă din Hamburg. Am primit cu bucurie. Ah ! ce desamăgire mĕ aștepta aci !...

„Am ajuns în casa aceste femeĭ care mĕ ține cu sila purtându mĕ cu fete desfrânate prin cârciumile cele maĭ proaste ca să cânt

Frumosul Jack devenise d'odată foarte serios.

— Te ține cu sila ? întrebă el cu ton apăsat.

„Cum se poate asta ?

— Mĕ amenință să mĕ denunțe poliției că am dus o viață scandaloasă și de signr Bindermann o să confirme denunțarea.

— Ah ! mizerabilii ! esclamă matrozul bătênd din picior. N'aŭ să scape de pedeapsă.

In momentul acela păru a'și lua sémă că vorbise prea tare. Se uită deodată împrejur ca să vadă de nu l'a observat cine-va. Asta nu era cu putință de vreme ce toțĭ muștereiĭ aveaŭ pânze pe ochĭ și vorbiaŭ toțĭ d'o dată așa că nu isbutiaŭ să se înțeleagă.

Jack, asigurat, adăogă în șoptă :

— Spune 'mĭ iute, Elso, unde locuești ?

— Aproape de aci, în strada Portului No. 4, răspunse frumoasa fată, căreia matrozul, prin vorbirea și întreaga lui ființă, îi inspirase încredere.

— Al să mai stai acolo câte-va zile, adăogă dênsul, să nu întreprinzi nimic până nu vei avea știri de la mine. De tot ce auzi și ce'i vedea azi aci să nu te miri de loc. Crede numai ceea ce 'ți spusei, că e cine-va în lume care te iubește mult, *foarte mult*.

Jack se întoarse la masa de joc.

Aci desfrâul era aproape de culme. Elevele d-nei Caletti încurajaŭ din ce în ce mai mult pe matrozi la dragoste republicană, împinse de o dorință necurată de câștig.

Estera plecase de mult de la tejghea și se retrăsese în camera ei.

Dênsa ceruse pentru asta învoirea lui Isac căruia 'i zise strîngêndu 'i mâna și oftând :

— Numai dacă ziua asta s'ar sfârși cu bine... Ah! Isac, ce bine am trăi să n'avem așa meserie, să nu mai vedem înainte-ne pe acești mizerabili! ..

— Lasă că o să vie și vremea asta, iubită nevastă, răspunse Isac. Ne plecăm acum în noroiŭ și țêrînă pentru ca pe urmă să ne sculăm mult mai mândri.

După plecarea Esterei, gâlăgia deveni cu mult mai spăimêntătoare.

Punciul tare, pe care Isac îl împărțise, turburase de tot capetele.

Când d-na Caletti, înfierbântată și dênsa, se urcă cu chitara pe o masă și începu să zică un cântec de danț, tavanul și ferestrele se cutremurară de esclamările de „bravo!“ ale bețivilor.

Numai de cât una din fete se urcă pe masa de joc și după dênsa sări un matelot din echipagiul Condorului. El o apucă în brațe și amêndoi începură să joace după cântecul bătrânei, legânându-se în chipurile cele mai scandaloase. Cei-l'alți matrozi și cele-l'alte fete formară perechi și începură să se învârtească in jurul mesei.

— Iute! mai iute! strigă femeia de pe masă. Să jucăm până se va sdrobi masa sub noi.. Așa e jocu' valurilor....

Casierul Grenzer, al firmei Fregguson și C-ia, îmbrăcat ca un servitor de casă bună, se retrase binișor din mulțimea gălăgioasă și se apropiă — neobservat, cum credea dênsul—de stăpânul „Inimei Sângeroase“.

— Acum e vreme să plec, zise ei în șoptă. Peste un ceas sunt înapoi și atunci n'o să mai es d'aci de cât în calitate de matroz experimentat care a străbătut oceanul de sute de orî

— Iar Grenzer, casierul vestitei bănci Fregguson, va fi pentru vecie dispărut și uitat, răspunse Isac tot în șoptă. Hai dar sus, să'ți lași halatul și cilindrul.

Convorbirea asta se ținuse foarte încet lângă tejghea.

Fiind că toți mușterii erau ocupați

cu dantul și cu țipetele, tovarășii se credeau neobservați și neascultați de nimeni.

Tocmai din pricina asta Grenzer se speriă grozav când văzu pe frumosul Jack întins lângă tejghea.

Dănsul stătea cu ochii închiși avênd o'o mână rezemat capul iar în cea-l'altă un pahar p'un sfert plin.

Resuflarea lui regulată și horcăitoare arăta un somn adênc.

— Pe toți dracii! murmură Grenzer, dar dacă ne-o fi auzit?

— Acesta să ne-audă! zise Isac ironic. Haida de! se vede că tot nu te-ai vindecat de sperietură. Nu vezi că este beat mort și doarme ca o veveriță? Să n'ai nici o grijă.

„Hai de te desbracă, te du și vino curênd...

„Eu am să 'ți deschid portița de din dos....

D'abia plecaseră când Jack își ridică încet capul și se uită împrejur cu băgare de seamă.

Văzênd că nu'l observa nimeni, se ridică d'o dată, trecu iute prin cârciumă și eși afară.

Nu putu să observe în cârciumă de cât pe cei doi care jucau pe masă, căzuți în nesimțire; pe d-na Caletti rostogolindu-se sub un scaun în vreme ce cârmaciul căuta să o mângâie cu o sticlă de rachiu.

Fata îmbrăcată țărănește stătea tot în colțul ei, cu mâinile la ochi ca să nu vadă.

Jack alergă pe malul apropiat al Elbei, pustiu la acea oră.

Se mai uită odată împrejur apoi se dezbrăcă iute de costumul de marinar și aruncă hainele în Elba.

Rămase atunci într'un costum de om sărac, prăpădit.

Ce mult s'ar fi mirat mateloții din cârciuma lui Isac, văzêndu'l acea transformare momentană.

Își scoase din buzunar o barbă și și-o așeză cu meșteșug pe bărbie.

Apoi 'și zise în sine:

— Așa fel n'o să mă mai recunoască nimeni.

„Acum să mă duc să m'ascund lângă portița de din dos și să 'l țin bine urma. Mi se pare că de data asta am secretul lor în palmă.

După vr'o cinci minute, portița dosnica a casei în care se afla „Inima Sângeroasă" se deschise pe dinăuntru și o formă neagră se strecură afară.

— Peste două ceasuri sunt îndărăt, șopti Grenzer către tovarășul său de crime.

— Să fii cu băgare de seamă, zise Isac, pentru ca planul nostru să nu se zădărnicească în ultimul moment.

„Odată înapoiat aci și îmbrăcat cu hainele lui Bob, nimic nu te va mai opri să călătorești liniștit în lumea nouă.

— La revedere! repetă casierul.

Porni înainte fără să bage de seamă că o umbră 'l urmărise plecându-se pe lângă ziduri.

Siguranța cu care lucra fostul casier și încrederea ce avea că nu póte fi recunoscut, trebuia să'l fie fatală.

Dar să nu precedem faptele.

Acuma vom duce pe cititorĭ într'un loc deja cunoscut unde vom regăsi câteva personagie ale acestei istorii pe carĭ de mult le uitasem.

LVII

Tesaurul lui Ionas Bruck

In cârciumă „La Epure Alb" era mare adunare pe la miezul nopței, ca de obiceiŭ.

Membriĭ adunăreĭ eraŭ tot aceia carĭ se tem de lumina zileĭ și 'și termină afacerile în întuneric ca paserile de pradă. Tom avea grozav de lucru ca să'și mulțumească muștériĭ.

Tâlharul berlinez nu se uită la cheltuială când e vorba să'și satisfacă plăcerile gureĭ și ale gâtlejuluĭ.

El își pune libertatea și chiar viața în joc pentru câțĭ-va talerĭ pe carĭ apoĭ se duce să'ĭ arunce cu ochiĭ închiși pentru un prânz bun, fără să se gândească la ziua următoare.

Economie nu face nicĭ odată. Orĭ-cât ar câștiga cu furtul, tot trențeros umblă, nespălat și sburlit.

In câte-va zile cheltuește pe plăcerĭ delicate o sumă mare de banĭ, răpită prin spargere și omor, pentru ca apoĭ să se bage într'o nouă primejdie spre a'și procura mijloace de viață cherfle.

Intr'o instrucție criminalistă făcută maĭ acum câțĭ va anĭ s'a constatat că într'o familie de tâlharĭ, compusă din tată, mamă, doĭ fiĭ și o fiică s'a cheltuit numaĭ într'un an suma de 32 de miĭ de franci și totuși această familie avea ca locuință o pimniță puturoasă, ca asternut niște sacĭ cu pae, ca haine niște trențe pe care nu le-ar fi luat nimeni din maidan.

Toți banii se duseseră pe mâncare și bĕutură.

In noaptea în care introducem pe cititor în cârciuma criminală, bĕtrânul Tom avea, se vede, vr'o nouă afacere bună în perspectivă, căcĭ după ce dete muștereilor tot ce le trebuia, se retrase la contuarul sĕŭ privat, făcênd un semn unuia din ceĭ de față.

Curênd un muștereŭ se deslipi din grupul celor-l-alțĭ și se duse după el în contuar.

Acesta era Carol francesul, un tâlhar vestit berlinez.

— Așa dar aĭ să 'mĭ spuĭ ceva important, Carol francesul? întrebă bĕtrânul trecêndu'și de maĭ multe orĭ mâna peste capul luĭ plesuv.

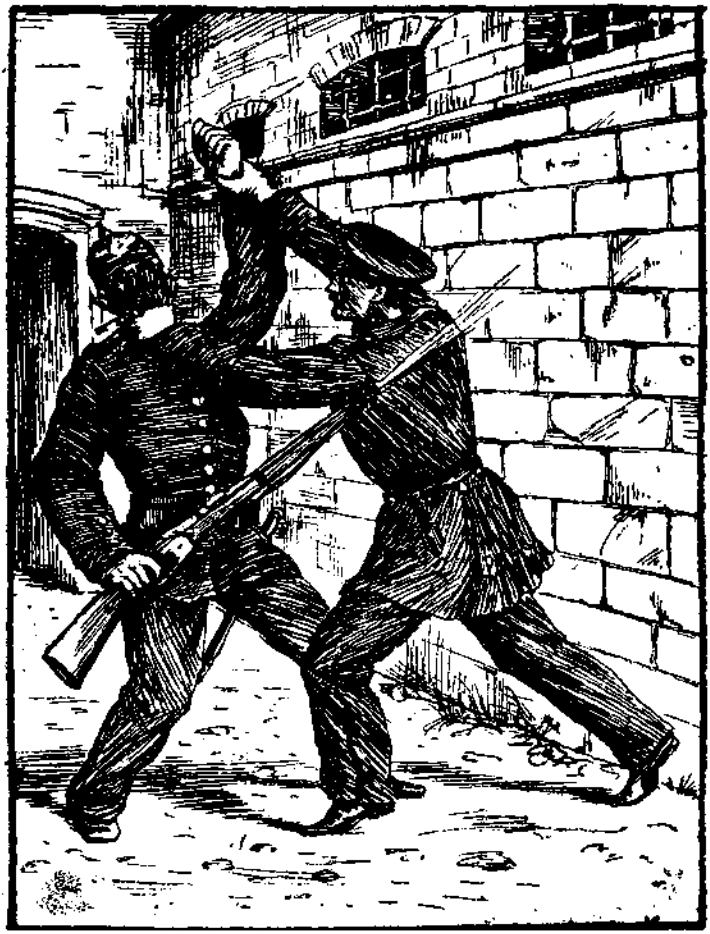

— Asta e parola mea!

„Hai, pune-ți limba în mișcare căci n'am vreme de perdut.

Apoi schimbând tonul, urmă:

— E bună afacerea pe care ai să mi-o propui?

— Poate fi foarte bună, răspunse

Carol franţuzul mângâindu'şi barba. Insă dacă trebuie s'o execuţiăm împreună, e nevoe de grabă şi isteţime.

— Ştiĭ bine că în afaceri de cuţit şi de puşcă nu mĕ amestec.

— Nu e vorba de astea, rĕspunse criminalul aşezêndu-se pe un scaun în faţa cârciumarului, ci cu totul de alt-ceva.

Dênsul stătu tăcut, câte-va secunde, trăgênd din ţigară.

Se părea că se chibzueşte dacă trebue saŭ nu să comunice lui Tom secretul sĕŭ. In sfârşit zise dupĕ câte-va minute cu glas înăbuşit :

— Al avea tu poftă, coţcan bĕtrân, să liberezi pe Magistru din pension ? Am pune mâna pe o sumă frumoasă.

— Pe o sumă frumoasă ? repetă cârciumarul Iepurelui alb stând la îndoială.

— De sigur.

„Insă ceea ce vrem să facem trebue să facem iute.

„Procesul lui Magistru e dus cu o grabă mare pentru că e temere ca colegul să nu strice colivia şi să fugă.

„Dacă nu ne grăbim să scoatem pe chiorul din pension atunci o să cadă în ghiarele lui Krantz şi nu mai e nimic de făcut.

Bĕtrânul Tom începu să 'şi legene capul încoace şi în colo.

— Magistru e acuzat de omor, zise dânsul.

„Ce gălăgie aŭ să facă albaştri când nu 'l vor mai găsi în colivie ; aŭ să 'i dea o vênĕtoare strașnică.

„Asta n'ar fi nimic, lucrul principal este să ştiŭ ce dă Chiorul pentru liberarea lui şi cu ce ne garantează rĕspunderea banilor.

Carol franţuzul trase odată din ţigară şi rĕspunse :

— Tu ştiĭ, cârciumar al Iepurelui alb că eŭ însu-mi am stat trei sĕptămâni la cutie, în instrucţie

„Cutia îmi era alăturea de a lui Magistru şi într'o zi am primit o bombă cu un bileţel al prietenului.

„In bilet scria să plătesc pentru liberare cinci mii de taleri.

„Ca garanţie ne dă împrejurarea că, stând ascuns într'un loc pe care i l vom găsi tot noi, am putea să 'l trădăm de nu se va ţinea de vorbă.

— Cinci mii de taleri, zise Tom, nu sunt de lepădat.

O să mĕ chibzuesc asupra acestei trebi, Franţuzule, şi mâne o să 'ţi daŭ rĕspuns.

— Bine, cârciumarule, aş vrea să fac treaba asta cu tine pentru că ştiŭ că ai relaţii bune care ar putea să ne fie folositoare

„Prin urmare gândeşte te şi spune'mi curênd hotărîrea ta.

Cei doi tâlhari se despărţiră.

Bĕtrânul Tom eşi cu mosafirul din contuarul privat.

Dênsul avea pe buze un zîmbet misterios

Dar tovarășul sĕŭ nu 'l putu vedea pentru că cârciumarul se amestecă din noŭ între muștereĭ.

La fie care masă era conversație însuflețită.

Însă toți vorbiaŭ despre acelaș lucru și comentările sburaŭ încoace și în colo.

D'o dată se ridică de pe scaun un individ uriaș.

El avea fața cărămizie de beție și mustățĭ stufoase.

Dete cu pumnul în masă ca să se facă tăcere.

Pe urmă zise cu un glas gros și răgușit :

— Copiĭ, ascultați !

„Deschideți-vĕ puțin urechile și băgați de seamă la ceea ce zic.

„Iar s'a întêmplat unor camarazĭ d'ai noștri că poliția a prins vênt înainte ca dênșiĭ să fi călcat locurile unde trebuiaŭ să lucreze.

„In vremea din urmă avurăm înaintene opt cazurĭ d'astea.

„Dupĕ ce camarazii aŭ cheltuit vreme și muncă spre a făptui o spargere saŭ un omor, s'aŭ trezit d'o dată cu planul zădărnicit căci albaștrii eraŭ vestițĭ.

„Și toate planurile astea zădărnicite aŭ fost făcute aci.

„Cârciuma La Iepure Alb începe să fie primejdioasă pentru noĭ.

Și tăcu ca să audă ce spun tovarășiĭ.

O mulțime de voci rĕspunseră de o dată :

— E adevĕrat !

Când se făcu iar liniște, uriașul reluă cu un ton convingĕtor :

— Eŭ zic că trebue să fie aci între noĭ un spion, un trădător !

Nouă aclamație.

— Lăcătușul are dreptate, bravo Lăcătușule ! strigară d'odată toți criminaliĭ în numĕ de vr'o 30

Unul dintre dênșiĭ urmă :

— De astă dată, Lăcătușule, ne-aĭ vorbit din suflet.

Altul reluă :

— Spionului să 'i sdrobim capul, să înecăm pe cânele trădător !

— Da, să 'l ucidem. Cine mi-l poate arăta ca să'l amuțesc îndată ?... întrebă Lăcătușul.

Urmă o scenă ciudată.

Toți se uitară unul la altul, însă nimenĭ nu se sculă să pronunțe o vorbă.

In momentul acesta ușa se deschise și treĭ musafirĭ noui intrară înăuntru. Eraŭ Mathias Holz, fostul cantonist, nevasta lui și Piticul.

— A ! A ! Piticul ! Piticul ! strigară mai mulțĭ.

Și micul individ, îmbrăcat în trențe și cu pĕrul sburlit, fu salutat cu prietenie de toți.

Piticul însă păși cu rĕceală prin cârciumă, alăturea cu Matei și soția acestuia.

Câteşi trei se aşezară la o masă mai retrasă.

Fostul cantonist comandă mâncare şi bere şi când Tom le puse înainte trei străchini pline cu carne, Piticul se apucă de porţia sa şi o înghiţi în câte-va clipe.

— Vězêndu-te cine-va mâncând aşa lacom, Piticule, ar crede că 'ţi lipsesc de multă vreme doi gologani ca să te saturi.

„Şi s'ar înşela amarnic, fiind că eŭ şi soţia mea cunoaştem ce venituri frumoase ai.

— Ce vorbeşti aşa tare? şopti Piticul. La dracu, mai ţine-ţi fleónca.

„Voi sunteţi în adevěr, singurii mei prieteni cărora v'am încredinţat secretul meŭ şi am avut un motiv puternic pentru asta...

— Şi motivul îl cunoaştem, zise rîzând femeea cu piciorul de lemn.

„Al vrea să ne angajezi şi pe noi în serviciul poliţienesc în care tu te afli de mai mulţi ani.

Piticul se cutremură şi se uită cu grijă împrejur.

— Eŭ nu v'am spus nici odată, zise dênsul, că sunfiu în urechia albaştrilor, însă chiar aşa de ar fi, credeţi mě că n'aş sta de loc rěŭ.

„Şi voi aţi sta de minune dacă în loc să fiţi contra poliţiei a-ţi fi uniţi cu dênsa.

Femeea cu piciorul de lemn dete cu cotul pe sub masă în bărbatul séŭ.

— Vezi tu, omule, zise dênsa, ce înţeleaptă este nevestica ta?

„Nu 'ţi spuseseem eŭ că Piticul are un plan când a venit şi s'a împrietenit el cu noi?...

„Nu ţi-am spus că nu de geaba micul om ne ia în casă la dênsul, ne împrumută bani şi ne ajută în toate privinţele?..

„Piticul e o vulpe şireată, bărbăţele, nu face nici un bine de pomană. Auziş acum ce este.

„Poliţia l-a însărcinat să caute spioni şi dênsul ne-a ales pe noi ca cei mai buni pentru aşa treabă.

Piticul ascultase vorbele schioapei cu o mare atenţiune şi când dênsa isprăvi, zise iute:

— Şi chiar d'ar fi aşa, chiar de v'aş ajuta să vě împrieteniţi cu albaştrii, n'aţi fi mulţumiţi?

„Ştiţi că poliţia are de rîuit cu voi o mică socoteală.

„Făcêndu-vě spioni, ea ar da cu buretele peste răcam şi deosebit de asta v'ar da bani gheaţă.

„Gândiţi-vě puţin şi o să vedeţi ce bine o să vě fie.

Schioapa se gândi.

— Rěŭ n'ar fi, zise dênsa în sfârşit. am avea o pâne sigură.

— Dar şi proastă şi mică, zise Mateí. Vreí să trăeşti din firimiturile ce cad de

la masa poliției, care ți le va svârli ca unui câne, când căruia 'l va da cu piciorul când nu va mai avea trebuință de dênsul? Nu, pe toți dracii, mai bine e să trăim dintr'al nostru, să speculăm pe socoteala nóstră ca și în trecut.

Piticul trebue să fi ținut mult ca să câștige pe șchioapa pentru autoritate, căci la vorbele fostului cantonist, răspunse înte zîmbind:

— Ah! ce proști sunteți!

„Apoi credeți că eŭ nu speculez pe socoteala mea de și mĕ aflu în slujba poliției?

„Ba încă ce speculă... mult mai lesnicioasă și mai bănoasă!

„D'aș sta să vĕ înșir isprăvile mele ați rĕmânea uimiți.

Apoi uitându se spre ușă zise:

— Insă iată că vine bĕtrânul Tom, am de vorbit ceva cu el

„Vĕ las să vĕ chibzuiți asupra propuneréi ce vĕ făcui.

Piticul se sculă și se duse cu Tom la o parte.

Ei avură o convorbire lungă.

Conversația lor, cu toate că era ținută cu jumĕtate glas, era foarte înfierbântată.

Șchioapa, în vremea când Piticul își desvoltase propunerea, schimbase cu bărbatul el mai multe priviri semnificative.

— Omule, zise ea, dacă pocitura ar fi că'i cunoaștem secretul de mult, nu ne-ar mai ținea nici un minut mai mult în casa sa.

Matei se plecă mai mult cu nasul în masă și murmură:

— Nu numai atât, ne-ar ucide, ne-ar strînge de gât.

„Secretul sĕŭ e d'acelea ce trebuesc să fie cunoscute numai de unul.

Apropiind buzele de urechea nevestei sale, urmă:

— Insă noi știm acum unde 'și ține evreul tesaurul.

„De și n'am călcat încă acolo, avem siguranță că Piticul ese tot-d'auna cu buzunarele pline de aur din gaura ascunsă ce are în locuința lui.

Aci șchioapa întrerupse pe bărbatusĕŭ și'i zise:

— Bărbate, dacă tu ai avea curaj, eŭ ți-aș spune o idee a mea.

„E o idee strălucită, îți garantez, însă trebue curaj.

— Curajul nu mi-a lipsit nici odată, bolborosi fostul cantonist.

Așa vorbind trase dintr'o sticlă cu rachiŭ.

Dupĕ ce bĕu, întinse sticla șchiópei, zicêndu-i:

— Tot-d'auna ai avut idei bune, nevestico.

„Ia bea puțin ca să luminezi și mai bine isvorul inteligenței tale.

Nevasta fostului cantonist trase și ea din sticlă și urmă:

— Omule, știi tu că lucrul de căpe-

tenie este să ne folosim de timpul cât Piticul ne va mai suferi în casa lui.

Se întrerupse deodată şi întorcênd capul urmă încet de tot :

— Dar iată'l că se întoarce...

„Să ne prefacem că 'i primim propunerea.

In momentul când Piticul se aşeză la masă şi'şi punea mâinile pe ea, se produse un târâboiu grozav la uşa de afară a cârciumei.

Pricina era că dăduse d'o dată năvală în cuibul tâlharilor o fiinţă ciudată care urla şi sufla tare din nări.

Era oare un om saŭ vr'o arătare d'ale fantasiei poetice a lui Dante?

Barba-i blondă odinioară, era albă ca zăpada.

Obrajii-i atârnaŭ slăbiţi, vineţi.

Nu era îmbrăcat cu haine ci cu nişte trenţe murdare.

Pe braţele lui slabe avea mai multe arsuri rele.

Pe obrazu'l drept se întindea o sgâriitură roşie, deschisă.

In ochii acestui nenorocit lucea nebunia

Buzele'i atârnaŭ şi i se vedeau dinţii lungi ascuţiţi, dând capului sĕŭ aparenţa unui cap de mort.

Măcar că mustereĭ lui Tom nu eraŭ fricoşi şi măcar că eraŭ obicinuiţi cu lucruri extraordinare, cu sânge, cu desperare, cu mizerie, totuşi, vĕzênd acea fiinţă care semăna mai mult a bestie de cât a om, se retraseră speriaţi.

D'o dată însă se auzi între criminalî un glas femeesc strigând :

— Ferdinand! Tu eştî Ferdinand?! D-zeule! dar ce-aî devenit?

O femee cu părul negru pronunţase aceste vorbe şi numaî de cât se repezi spre nebun.

Insă când fu aproape de el şi privi în acea figură dobitocească, se retrase îndărăt şi strigă :

— Da, el este!

„Dar se pare că a eşit acum din mormênt.

„Nu mai e blondul Ferdinand ci un animal cu figura lui.

Scâncind şi suspinând, Toni, care odinioară fusese amanta blondului Ferdinand, căzu pe un scaun, îngrozită. In vreme ce criminalii se grămădeaŭ din toate părţile şi se uitaŭ lung la nebun.

Toţi ziceaŭ de o dată :

— Da, el este, e blondul Ferdinand, vechiul nostru prieten.

„N'a murit, cum se crezuse, dar e nebun.

Smintitul deschsie gura largă ca o fiară, spre a prinde o bucată de carne pe care i-o aruncă cantonistul. O înghiţi nemestecată, scoţênd un gemĕt înfiorător.

— I-e foame bietului băiat, zise bătrânul Tom.

„Trebue să 'i dăm ceva în gură. El vino încoa, să te satur.

Nebunul se lăsă să fie condus într'un colţ al cârciumei unde se ghemui jos şi începu să devoreze rămăşiţele de la bucătărie ce i se puseră înainte pe un taler de zinc.

Mila care cuprinsese un moment pe mușterei se schimbă iute în glume batjocoritoare.

Nebunul fu tratat ca un câne. Fu chiemat pe la mese şi după ce i se aruncau oase în gură, era alungat cu picioarele.

— Cum o fi ajuns nebunul aci? întrebă Lăcătuşul pe Tom care venise la masa lui.

— Numai într'un chip pot să-mi esplic venirea lui aci, răspunse birtaşul Iepurelui alb.

„N'aţi citit deunăzi în ziare că balamucul doctorului Robin a ars de tot? Dacă aţi citit, atunci înţelegeţi că în vremea focului unii nebuni aŭ scăpat şi aŭ fugit.

„Alţii vor fi ars.

„Doctorul însuşi nu se ştie ce s'a făcut d'atunci.

„Se presupune că şi dênsul a perit în flacări.

„Blondul Ferdinand a avut noroc să scape de jar şi a luat-o la sănătoasa.

„Dar tot e ars niţel. Ia priveşte-i mânile de pe braţe.

Bătrânul Tom se întoarse fără de veste pe când pronunţa vorbele din urmă.

O mână i se puse pe umĕr şi un glas cunoscut îi şoptise:

— Am de vorbit cu d-ta un moment Tom...

Era un lucrător îmbrăcat simplu, cu bluză albastră, cu pantaloni închişi, băgaţi în cisme.

Cârciumarul, nitându-se în faţa lui nu-şi putu stăpâni un ah! de mirare. Numai de cât porni spre contuarul privat şi lucrătorul se duse după el.

— D-ta eşti, măria ta? zise Tom după ce închise şi încuiă uşa odăiţei.

Pretinsul lucrător îşi scoase barba falşă care o purta, dându-şi ast-fel la iveală figura adevĕrată.

Era contele Marco.

— E o vizită rară, reluă cârciumarul, şi de sigur, vr'un lucru important a adus aci pe măria ta.

— Tom, zise Marco, îmi trebue un om energic, care să îndrăznească a face orî-ce şi vreaŭ să mi-l găseşti tu. E nevoie să fie şi discret. Are să primească plată bună.

— Măria ta, răspunse Tom, ast fel de oameni sunt rari.

„Nu ţi-aş recomanda pe nici unul din bandiţii care se află acum în cârciuma mea...

„E adevĕrat că fie-care din ei dă bine cu cuţitul, însă să te ferească Dumnezeŭ să'ţi prindă un secret că te freacă cât veî trăi căutând să 'ţi smulgă banî pentru tăcere.

— Tocmai la asta m'am gândit şi eŭ, reluă contele.

„Cunosc destul băieţi îndrăsneţi care m'ar servi cu grăbire însă nu vreaŭ să mĕ daŭ în mâna lor.

„Îmi trebue un om pe care să 'l ţin eŭ în frâŭ iar nu el pe mine, de pildă un om care are motiv puternic să urască justiţia şi publicitatea.

Bĕtrânul Tom îşi ridică d'odată capul plesnv.

Apoi zise:

— Am la îndemână un aşa om, ba, mai bine zis, nu'l am.

„Din nenorocire dênsul se află în temniţă....

„Însă cel mult peste 15 zile dênsul o să fie liber.

„In el ai să poţi să'ţi pui toată nădejdea.

„Invêrteşte cuţitul admirabil şi în ce priveşte discreţiunea, are toate motivele ca să'şi acopere numele cu uitare.

„In sfârşit, cu el, eşti aproape sigur de reuşita planului.

— Acesta'mi convine, zise Marco rîzênd.

Apoi făcêndu-se serios, contele întrebă pe cârciumar:

— Cine este anume acest om în care d-ta ai atâta încredere?

— Magistru, rĕspunse bĕtrânul coborînd vocea de teamă să nu audă cine va acest nume prea cunoscut.

„Măria ta'l cunoaşte de sigur.

„E unul dintre cei mai temuţi criminali nu numai din Berlin ci din Europa întreagă.

— Cunosc pe Magistru, zise Marco, ştiŭ că e vrednic. Dar acum e acuzat de omor şi nu mai daŭ pentru viaţa lui nici o marcă.

„De sigur că aŭ să'l tae capul.

— Negreşit, dacă dênsul va aştepta până atunci, şopti stăpânul cuibului criminal.

„Însă e ceva în aer, Măria ta, şi de multe ori se întêmplă că gâdele găseşte colivia goală când se duce să ia pe condamnat la toaletă.

— Ah! înţeleg, rĕspunse Marco şi se ridică.

„Pentru mine o să fie tot una. Magistru e omul care'mi trebue.

„Indată ce va fi liber, să 'mi dai de veste, Tom.

Contele Marco eşi din contuarul privat şi fără să se oprească câtuşi de puţin în cârciumă, plecă tot aşa pe neaşteptate cum sosise.

Ceasornicul anunţă ora întêia a zilei următoare.

Ca şi cum sunetul clopotului ar fi fost un semnal, toţi mușterii „Iepurelui alb" se sculară şi plecară şi dênşii.

Mergeaŭ în afacerile lor.

S'a constatat că tâlharii preferă vremea dintre unu şi trei ore noaptea, ca să spargă şi să prade casele sau să comită omoruri.

In adevĕr atunci dorm oamenii mai greŭ, în primul somn.

Schioapa, bărbatul ei şi Piticul plecară şi dênşii, după cel-l'alţi, din cârciuma criminală.

Intr'un moment, când Piticul se afla ceva înainte. Matei se plecă la urechea femeei sale :

— Al vorbit cu Lăcătuşul?

— Da, răspunse dênsa, ne aşteaptă în grădina publică.

— Dar Piticul o să meargă pe-acolo cu noi?

— I-am spus că avem de făcut o mică cursă de afaceri şi a zis că ne însoţeşte.

In momentul acela Piticul strigă d'înainte :

— Ce dracu, mergeţi mai iute.

„Ia spuneţi 'mi, v'aţi chibzuit asupra propunerei ce v'am făcut?

— Da, ne-am chibzuit, răspunse muierea cu piciorul de lemn.

— Şi ce-aţi hotărît?

— O să 'ţi spunem mai departe, după vr'un sfert de ceas.

„O să ne mai consultăm încă asupra unui mic lucru.

Câte-şi trei iuţiră pasul şi curând ajunse în grădină.

— Ei, acum să 'ţi fac cunoscut hotărîrea noastră, zise schioapa, vino şi dă mâna 'ncoace.

Piticul nu stătu la îndoială şi 'şi puse amândouĕ mâinile într'ale schioapei.

In aceeaşi clipă se simţi apucat de cap pe d'îndărăt şi tras îndărăt ; apoi o mână grea i se puse pe gură în vreme ce femeia 'i ţinea mânile încleştate într'ale ei paralisându-i orî-ce mişcare de apărare.

Piticului, îi eşiau ochii din orbite. El ghici cu groază că dăduse într'o cursă mişelească.

Nu 'şi făcea nici o iluzie asupra situaţiei de spaimă în care se afla.

Vĕzu apărând din întunericul nopţei pe Lăcătuşul însoţit de alţi patru muşterii de la Iepurele alb, şi când se convinse că aceştia erau deja înţeleşi cu Matei şi femeia lui, ştiu numai de cât ce soartă 'l aşteptă.

Lăcătuşul îi dete fără de veste în pept un pumn teribil, sub a cărui greutate s'ar fi rostogolit la pământ dacă n'ar fi fost ţinut de şchioapa şi de bărbatul ei.

— Aşa dar tu eşti privighetórea poliţiei! scrâşni uriaşul criminal. Stăi, o să te învĕţăm noi să sufli...

„Aduceţi iute sacul!

Cu o spaimă lesne de înţeles, privia Piticul la pregătirile ce se făceau pentru dênsul.

I se legară strâşnic mâinile la spate şi picioarele îi fură strînse de asemenea cu un curmeiŭ gros.

După asta, doi alţi vechi camarazi desfăcură un sac ce'l aveau la dênşii şi ţinură cu gura deschisă.

Lăcătușul apucă pe micul ca să'l trântească în sac.

Insă dênsul, cuprins de desperare cum era, se hotărî să nu 'și vêndă viața așa ieftin.

Cu toate legăturile, el se sgudui, se șuci o dată țeapăn, pe neașteptate, ca un șarpe.

In mișcarea asta, gura'i rămase liberă un moment.

Profitând de această împrejurare, Piticul scoase un țipet desperat de ajutor care resună în noapte.

Lăcătușul se supără foc.

— Ticălosul o să ne trădeze și de astă dată! mugi el.

Și se uită împrejur ca să vadă dacă vine cine-va.

In adevĕr veniau iute pe alee câți-va trecĕtori ca să vadă cine țipă și de ce, la un ceas așa târziŭ.

Piticul care auzi că cine-va se apropiă, strigă cât putu mai tare:

— Ajutor! ajutor!... vor să mĕ omoare!

Trecĕtorii se apropiaŭ din ce în ce mai mult.

Primejdia era gravă.

Criminalii, zăpăciți, stătură un moment la îndoială.

Ei nu știaŭ ce să facă, s'o croească de fugă saŭ să stea pe loc.

In zăpăceala lor nici nu se gândiaŭ să astupe gura lui Piticul care striga mereŭ într'ajutor.

Numai Schioapa nu'și perdu cumpătul în clipa asta grea.

Energia și curagiul nu părăseaŭ nici odată pe această creatură infernală în circumstanțele grele.

Mai multe ori în întreprisele tâlhărești, cu sângele ei rece, ea scăpă viața bărbătului ei, care se credea perdut.

Uitându-se către nouii veniți, ea esclamă:

— Ah! domnilor, nu credeți nici o vorbă din câte spune acest nenorocit. El e bărbatul meŭ.

„Sĕrmanul a înebunit d'acum doi ani!..

„Asta este o mare nenorocire pentru o sĕrmană femee ca mine.

Piticul strigă:

— Ce spuĭ, femeie, eŭ bărbatul dumitale?

Dênsul era cuprins de o mare disperare vĕzênd că vorbele Schioapei aŭ trecere.

El continuă cu o voce tăiată de supĕrare:

— Nu'i adevĕrat, asta e o minciună nerușinată.

„Domnilor, toți aceștia sunt criminali cari vor să pună capĕt zilelor mele, pentru că sunt în serviciul poliției.

„Vĕ rog, domnilor, ajutați-mĕ, nu mĕ părăsiți în mâinile acestor rĕufăcĕtori cari sunt căutați de poliție.

„Ei trebuiaŭ să fie arestați mâne, dar dênșii aŭ prins vênt și m'aŭ întins o

cursă ca să mĕ omoare spre a scăpa pe el de poliție.

„Ceea ce el spun nu sunt de cât minciuni.

— Uite așa vorbește tot-d'auna, reluă Schioapa.

Dĕnsa'și duse șorțul la ochĭ și se prefăcu că plânge.

Cei de față eraŭ cam emoționați de această scenă ciudată.

Femeea fostului cantonist știu să profite de acest moment favorabil în care cei presenți păreaŭ dispuși să creadă vorbelor sale.

Ea reluă cu o voce plângĕtoare :

— Nenorocitul se crede mereŭ înconjurat de hoți, de criminalĭ.

„Nu este chip să 'l iasă aceasta din cap !...

„Une-orĭ se înfurie, ca acum, ne lovește, ne muș̦că.

„De aceea'l ținem legat.

Pentru Piticul se părea că nu mai e scăpare.

Trecĕtorĭl ziseră d'o dată :

— Omul acesta e nebun cu adevĕrat, nu e îndoială.

Unul întrebă pe Schioapă :

— Dar de ce nu'l ducĭ, doamnă, într'un balamuc ? Acolo ar fi în siguranță și nu ți-ar pricinui nicĭ o supĕrare.

Nevasta fostului cantonist rĕspunse tot plângênd :

— Vaĭ, domnilor, a fost în balamucul doctorului Robin, dar știțĭ că balamucul acesta a ars de curênd și sĕrmanul meŭ bărbat mĭ-a fost înapoiat. Dar o să caut să'l pun în altă parte fiind-că nu'l chip să'l țin acasă.

„Face o gălăgie de ridică mahalaua în picioare...

„Eŭ sunt desperată....

„Chiar ierĭ era să se întêmple o nenorocire mare acasă la mine....

„Era pe la două-spre-zece, ceasul în care mănânc de obiceiŭ.

„Bărbatul meŭ, care toată ziua se arătase liniștit, îmĭ spuse că dorea să mănânce și dênsul, dar că nu'ĭ plăcea supa pe care o gătisem.

„Atunciĭ mĕ hotărîĭ să mĕ cobor și să mĕ duc la băcanul ca să cumpĕr ceva d'ale mâncărĭ spre a mulțumi pe bărbatul meŭ și a 'l menține într'o stare de liniște. Lăsaĭ ușa deschisă și mĕ coborîĭ după ce rugaĭ pe un vecin să observe nițel pe nebun în lipsa mea.

„Când mĕ întorseĭ, după câte-va minute, mĕ pomenĭĭ cu o gălăgie mare ce domnia în toată casa. Un copil din corider, care intrase în odaia mea, era să fie aruncat afară din ferĕstră de către nebun, dacă n'ar alergat vecinĭĭ la țipetele copilului.

Piticul tremura de furie și spuma 'l eșise la gură; nicĭ nu mai era în stare să vorbească. Trecĕtorĭĭ plecară compătimind pe nenorocitul nebun. Ast-fel Piticul se găsi singur în mâna dușmanilor sĕĭ.

— Așa, foarte bine, suntem iarăși între noi, zise Lăcătușul frecându-și palmele.

„Să facem trădătorului proces scurt. Ține-ți de sac.

„Și de se va mai sgâlțâi, îi sfărîm oasele.

Cu un țipăt înăbușit de groază și oroare, nenorocitul Pitic dispăru în fundul sacului enorm care, precum bine ghicea dênsul, avea să 'l fie sicriŭ.

Se simți luat cu putere în spate, de Lăcătuș, după ce sacul fusese legat la gură și auzi următoarea convorbire între dênșii:

— Acum ne ducem să 'l trântim în apă!...

„Îl înecăm ca pe o pisică.

— Da, în apă.

Piticului îi clănțăniaŭ dinții în gură de groază.

Începu să plângă ca un copil și să se róge de iertare.

— El, acum aĭ început să sufli în alt chip, zise Lăcătușul rîzênd.

„Liniștește-te, tinere, de și nu ești așa mare la trup, tot aĭ să fii pentru peștiĭ Spreei o mâncare delicată.

— *Lăsați-mă, lăsați-mă să trăiesc*, strigă nenorocitul.

„O să fac tot ce veți zice, tot ce veți vrea.

„O să vă descoper un secret prin care voi toți puteți deveni fericiți.

— Nu 'l crede, zise femea cu piciorul de lemn care se temea ca Piticul să nu vorbească de tesaurul cămătarului.

„Minte de data asta ca și în trecut Vrea să ne tragă pe sfoară.

„Hai, iute, nu se vede nimeni prin prejur.

„Apucați de sac.

„Sus! așa.

„Sunteți gata?

— Unu, doui...

— Fie-vă milă! striga mereŭ Piticul, plângênd.

— Trei! comandă schioapa.

Și în același moment un obiect negru se rostogoli în aer descriind un semi-cerc și se afundă ca o săgeată în undele întunecoase care se împreunară asupra'l pletcelnd.

Sacul în care se afla Piticul se mai rădică odată la suprafața apei și atunci ucigașii văzură cu spaimă că victima lor rupsese sacul cu dinții în ultima disperare și 'și scosese capul afară.

Figura tremurătoare a Piticului pe care se zugrăvise spaima morței, stătu câte-va secunde afară din apă apoi se afundă din noŭ și oglinda rîului rămase iar liniștită, în întuneric.

Din ziua în care Jonas Bruck se convinsese că Buller îl înșelase și o luase la sănătoasă cu suta de mii de mărci,

dênsul devenise şi mai urîtor de ómenî ca mai înainte.

Nu mai eşia din casă, se îmbrăca cu hainele cele mai murdare pe care le avea şi trata pe credinciosul sĕŭ Laib cu o asprime ne mai pomenită.

Bĕtrânul Laib însă nu se sinchisia de de loc de purtarea stăpânului sĕŭ. Orî de câte orî era înjurat suiugieşte, dênsul dădea din umerî şi zicea :

— Din câte mi-aî spus, am voit să înţeleg 50 la sută, însă n'am înţeles de cât 25 la sută şi mi-aŭ rĕmas în urechî numai 5 la sută.

„E ruşine ca Jonas Bruck să lucreze cu aşa dobândă.

„O ! dar eŭ ştiŭ ce te doare de înjurî atâta, de trânteştî uşile, ştiŭ tot.

— Nu ştiî nimic, răcni cămătarul. Eŭ nu mĕ gândesc la alt-ceva de cât la suta de miî de mărcî pe care n'am s'o mai vĕd cât voiŭ trăi.

Laib dete din cap, aî cărui vêrf chiel era înconjurat de plete albe.

— Nu 'ţi asta pricina supĕrărei d-tale, zise dênsul ; eştî destul de bogat ca să nu simţî perderea a o sută de miî de mărcî.

„Motivul mâhnirei şi furiei d-tale este că ţi aî respins fiica, aî alungat-o în depărtare, la mizerie şi pierzanie .. Şi de ce mĕ rog ?...

— De ce ? întrerupse Jonas Bruck, ştiŭ eŭ de ce.

„N'am poftă să vorbesc cu tine despre asta.

„M'am săturat de istoriile vechî. Amintirea despre fiica mea am îngropat-o de multă vreme.

„Nu vreaŭ să mi-o mai desgropî tu. Înţelegî ? ..

„Haî, du-te acum şi aprinde lumînările pentru că e şabes în seara asta şi stelele aŭ răsărit.

— Stelele aŭ rĕsărit pe cer, repetă bĕtrânul Laib cu glas tremurător pornind spre uşă, dar tu, Jonas Bruck, aî alungat de pe cerul tĕŭ pe cea mai frumósă, curată şi limpede stea.

„O să vie un timp când în zadar aî să te rogî ca dênsa să 'ţi mai trimită razele eî printre norî !...

După un sfert de ceas ardeaŭ în camera cămătarului lumînările de şabes. Jonas Bruck ştătea cu cartea dinainte, cu capul rezimat pe mână. Însă nu citea de loc.

Rândurile 'î jucaŭ înaintea ochilor în vreme ce mintea 'î luneca când la suta de miî de mărcî când la vorbele ce 'î spusese Laib despre fiică-sa.

Într'un moment aceste două durerî se unirĕ într'una.

Această durere era foarte tare.

Evreul îşi plecă capul pe carte şi plânse.

Poate eraŭ întâile lacrimî ce sgârcitul evreŭ le vĕrsa.

Oare nu suportase el cele mai marî

nenorociri ce pot lovi inima unui tată consolându-se la gândul că butóile din pimniță erau tot pline cu aur?

Intr'acest moment ușa se deschise încet.

Credinciosul servitor, Laib, intră fără să facă sgomot.

Această slugă care 'și înbia stăpânul, avea ochii scăldați în lacrimi.

El se apropiă de Bruck.

Văzând pe stăpânul său suspinând, îi zise cu glas blând:

— Nu te despera.

„Pune 'ți nădejdea în Dumnezeu, căci dênsul o să trimită pe Rosa îndărăt în casa asta.

„Ea o să aducă aci puțină lumină și fericire.

„Steaua pe care d-ta n'ai apreciat-o cum se cuvenea, va lumina iar calea vieței d-tale și 'ți va arăta drumul care duce la fericire.

„Vocea ei va fi o musică cerească care 'ți va aduce o dulce liniște până acuma necunoscută inimei d-tale.

„Somnul își va întinde iar aripile lui peste ochii d-tale, lăsându-te a gusta din repausul pe care de mult îl dorești în zădar.

Bruck, la aceste vorbe de speranță, la acest tablou de fericire, ridică puțin capul și zise cu o adâncă tristeță:

— Dragul meu Laib, aceste sunt vorbele unui poet.

— Nu, stăpâne, răspunse servitorul, aceste sunt vorbele unui om care are nădejde în Dumnezeu, în acel Dumnezeu care nu părăsește pe copiii lui credincioși.

Insă camătarul răspunse:

— Din nenorocire, pentru mine, florile nădejdei au îngălbenit, parfumul lor s'a risipit în vênt.

„Acuma nu mai rămâne de cât spectrul negru al disperărei.

„N'am știut să păstrez fericirea când ea ședea în casa mea, de aceea a plecat și nu se va întoarce nici odată.

— Speră, îți zic, urmă sluga, speră și Dumnezeu nu te va părăsi.

— Ei bine, reluă Bruck, voi mai spera câta-va zile.

„Dacă peste câte-va zile nu se va îndeplini dorința mea, atunci totul s'a isprăvit pentru mine.

— Bine, stăpâne. Viitorul este al oamenilor curajoși, să fii deci cu curaj și speranța nu va fi zădarnică.

Apoi schimbând tonul, credinciosu servitor urmă:

— Acum însă scoală-te și ștergeți o chii căci un domn și o doamnă aștept afară zicênd că au de vorbit cu d-l într'o afacere importantă.

„Ințelegi că nu trebuie că ei să 'ți ghicească emoțiunea. Mai cu seamă c nu știu ce caută aci.

Dar Bruck se arătă foarte rece și părea de loc dispus să primească pe zitatorii.

— Șahesul a început, răspunse cămătarul, și nu mă ocup de nicĭ o afacere până nu va fi trecut.

— Așa am spus și eŭ străinilor dar dânșiĭ nu vor să înțeleagă.

„Femeea ar fi voit să se retragă dar omul i-a zis: „Nu trebue să te întorcĭ, d-nă Buller, până nu 'țĭ veĭ face datoria...

Ionas Bruck sări în sus ca și cum ar fi călcat pe un șarpe veninos.

— Ce, ce spuĭ? strigă dânsul. Cum aĭ zis că se numește d-na?

— D-na Buller, am zis.

— Atunci, iute, Laib, poftește-l înăuntru, vreaŭ să le vorbesc. Du-te iute, să nu plece.

Rămânând singur în casă, Ionas începu să se preumble încoace și încolo. Frigurile gheșefturilor îl prinseră și îl sguduiaŭ.

— Așa dar vine la mine femeea înșelătorului, murmură dânsul. Vine poate să-mĭ ofere o parte din baniĭ pierdușĭ. Ce o să-mĭ dea oare? De sigur că nu 50 la sută. O să-mĭ arunce o fărîmitură ca să mă țină în loc, să mă oprească de a alerga după tâlhar. Insă mie nu-mĭ trebue fărîmiturĭ. Vreaŭ tot saŭ nimic.

Laib deschise amêndouĕ canaturile ușeĭ și intră înăuntru o femee cu un vĕl negru pe față însoțită de un om mic, bătrân.

Ionas Bruck se opri în mijlocul camerei și fără a face vr'o mișcare se uită țintă la noiĭ sosițĭ. Când femeea voi să 'șĭ spună numele, el îĭ tăĭă vorba zicênd:

— Știu cine eștĭ, nu mai pronunța numele care'mĭ străpunge inima ca un pumnal. Vreaŭ numaĭ să ascult ce aĭ să 'mĭ spuĭ.

— Aĭ dreptate, răspunse d-na Buller, îțĭ înțeleg durerea.

Ionas rîse amar.

— Dacă am dreptate, strigă dânsul; era nevoie să viĭ să'mĭ spuĭ tocmaĭ d-ta asta? Da, am dreptate ca soarele luĭ D-zeŭ ziua și ca luminarea cea de colo seara. Bărbatul d-tale a venit la mine ca un înșelător, ca un tâlhar, însă n'a furat ca un hoț de rênd ci a luat cu deridicata... O sută de miĭ de mărcĭ, înțelegĭ? o sută de miĭ!

— Dă-ne voie să spunem și noĭ ce avem de spus, zise Tobias Knabe, însoțitorul d-neĭ Buller. D-ta nu poțĭ să știĭ pentru ce-a venit d-na Buller aci...

— Ba știŭ, țipă evreul. A venit să 'mĭ zică:

„Bruck, să fim tot prietenĭ, cât să-țĭ daŭ la sută din banii furațĭ?“ Iată, asta o să 'mĭ zică.

D-na Buller și contabilul schimbară o privire de mare încurcătură. Dânșiĭ stăteaŭ la îndoială.

— Te înșelĭ, d-le Bruck, reluă femeea fugitului după o mică pausă. Suntem atât de nenorocițĭ că nu putem să 'țĭ oferim nicĭ cea maĭ mică despăgubire Buller nu ne-a lăsat nimic, a luat tot...

— Tot! chiar tot! bolborosi evreul în vreme ce i se zugrăvi pe figură o mare spaimă şi buzele 'I tremurau.

— Da; eŭ d'aci înainte trebue să muncesc cu mâinile ca să-mi hrănesc copiii' reluă femeea, am să încep o nouă viaţă şi nu vreaŭ să am nicĭ o amintire de cea veche. N'am să iaŭ din casă nicĭ o lingură, nicĭ un paiŭ...

— Treaba asta nu te mişcă pe d-ta, Ionas Bruck? zise Tobias. D-ta ai perdut mulţi banĭ, e adevĕrat, însă d-na Bŭller a perdut de o mie de orĭ mai mult. Şi-a perdut fericirea întregeĭ vieţĭ.

Evreul dete din umerĭ. Simţia el o înduioşare dar îute o respinse. Voia să fie rece şi nesimţitor la nevoia altuia.

— Dĕnsa e femee şi suferinţa îĭ vine de la bărbatul ce şi-a ales. Eŭ însă am dat banĭ şi nu pot să arăt nicĭ o cruţare pentru omul care m'a prădat.

— Nicĭ eŭ nu zic să arăţĭ vr'o cruţare, exclamă femeea. Am venit aci într'adins să-ţĭ spunem unde stă Bŭller ascuns.

Cămătarul fu surprins. Făcu doĭ paşĭ înderăt şi murmură:

— Curios lucru! Foarte curios! Nevasta vine să-mi spună: Iată bărbatul meŭ, stă pitit acolo. Du-te şi'ţĭ ia dreptul! E ceva ne mai pomenit!

Întoarse capul şi se uită o dată lung şi cu neîncredere la tinĕra femee.

— Acesta e un fenomen rar, continuă dĕnsul, o minune femeéscă saŭ... o cursă în care eŭ de sigur n'am să cad.

Tobias Knabe rădică capul cu semeţie.

— Te opresc să vorbeşti d-nei Bŭller pe tonul acesta, esclamă dĕnsul. Am venit aci numaĭ ce să-ţĭ dovedim că n'avem nimic afacere cu şarlatanul Buller, că nu mâncăm cu el dintr'o strachină. D-ta însă dacă aĭ o idee aşa de proastă de d-na Buller, nu ne rĕmâne de cât să ne întoarcem de unde am venit fără să-ţĭ dăm nicĭ o informaţie.

— Staţi mĕ rog, zise evreul oftând, staţi niţel. E nevoie de oare-care chibzuială asupra unuĭ aşa lucru important. Am considerat şi consider pe doamna ca cea maĭ onorabilă femee din lume... Dar închipueşte'ţĭ păţaniile mele şi spune'mi cine n'ar deveni neîncrezĕtor chiar cu cei maĭ bunĭ oameni după atâtea tragerĭ pe sfoară.

— Să venim dar la fapt, întrerupse contabilul. D-ta aĭ fost vătămat în interese de Bŭller şi nu e de cât fórte drept şi logic să 'ţĭ cauţi despăgubire îndată ce veĭ afla cuibul fugaruluĭ.

„Află decĭ că Buller stă pitit în Hamburg. Iată scrisoarea ce un prieten alĭ meŭ a primit de la casa de bancă Fregusson şi C-ia din Hamburg.

Scoase o hârtie şi citi:

„S'a presentat la biuroul nostru un domn Max Bŭller proprietarul uneĭ firme d'acolo, cerând grabnic 7000 de mărcĭ şi arătând o scrisoare de la d-v.

„Aflând că el vroia să plece în America pe vaporul „Cimbria“, ne-am temut să nu fie la mijloc o şarlatănie. Vă rugăm să ne depeşaţi dacă trebue să dăm banii saŭ nu“.

Evreul luă scrisoarea, o privi şi o scăpă din mână, cuprins cum era de emoţiune.

— Ce-aţi făcut după primirea acestei scrisori? întrebă el în sfârşit.

— Ne-am rugat de prieten să telegrafieze să nu i se dea banı.

„Acum ne gândim şi noi la ceea ce trebue să mai facem.

Evreul începu să se preumble prin odaie cu paşi mari apoi oprindu-se înaintea femeei o întrebă privind-o ţintă în ochi:

— De ce nu urmăreştı d-ta pe necredinciosul d-tale bărbat?

„De ce nu te afli acum pe drum către Hamburg, spre a 'i smulge din braţele amantei lui?

— Pentru că ori-cine în lumea asta nu caută şi nu urmăreşte de cât ceea ce e de preţ, răspunse nevasta lui Buller. Mă înţelegi?

— Te înţeleg, răcni Bruck, te înţeleg bine.

„Dar dacă d-ta nu socoţi că e de preţ bărbatul d-tale, socot eŭ că sunt de preţ banii mei, şi dacă d-ta laşi pe mizerabil să fugă peste ocean, eŭ n'am să 'l las. Chiar în astă seară plec la Hamburg ca să 'l daŭ pe mâna poliţiei.

— De la asta nu te pot opri, zise Matilda, şi chiar nu te pot ruga ca să n'o faci.

„Călătoreşte cu D-zeŭ şi 'ţi urez isbândă.

Se întoarse spre uşă ca să plece, însă contabilul trebui să 'l susţină, căci d'abia se ţinea pe picioare.

— Curioasă femee, şopti Ionas în urmă, curioasă şi póte cinstită.

D'o dată începu să strige tare:

— Laib! Laib!

Bătrânul servitor dete năvală în casă, speriat.

— Ce strigi aşa, d-le Bruck? zise el. Ce dracu, crezi că sunt surd?

Una din slăbiciunile bunului bătrân era că nu voia cu nici un chip să recunoască că e surd.

— Adu'mi lada de călătorie, porunci cămătarul, trebuie să plec la Hamburg chiar în astă seară.

Laib făcu un pas îndărăt, îngrozit.

— Azi nu 'i cu putinţă să pleci, zise dênsul cu hotărîre, ai uitat că e şabes?

— N'am uitat, răcni Bruck afară din sine.

„Dar trebuie oare s'aştept că şarlatanul să treacă în America?

„Hai, du-te şi fă ce 'ţi zic. Peste un ceas trebue să fiŭ la gară.

Bătrânul Laib îşi plesni amêndouĕ mânile de capul sĕŭ pleşuv.

— S'a smintit de tot, murmură dênsul, vrea să comită marele păcat d'a că-

lètori în vreme de şabes. Dzeŭ nu lasă aşa faptă nepedepsită.

Văităndu-se şi bătendu-se mereŭ cu pumniĭ peste cap, aduse o ladă mică şi începu să pună în ea niște haine şi priminelĭ.

Bruck stătea de faţă şi'l zoria grozav. La fie-care minut scotea ceasornicul şi se uita să vadă de n'a întârziat de tren.

In vremea asta pronunţa bucăţĭ de frase şi vorbe singuratece.

Işĭ închipuia deja pe Buller legat burduf şi dus îndărăt la Berlin.

In sfârşit fu gata de călĕtorie. Laib duse lada jos şi trebui — apre marea sa părere de rĕŭ — să alerge dupĕ o birjă. Inainte de a se opri bine, Bruck sări în ea, cu lada în mână, apoĭ trase pe Laib aproape de el şi 'l şopti în ureche conjurându 'l să-şĭ facă ochiĭ în zece ca să nu intre vr'un hoţ în casă.

Trăsura porni; Laib o urmări cu privirea până întoarse colţul apoĭ se întórse gânditor în casă.

— Ionas Bruck, murmură dĕnsul, de mult aĭ început să nu'mĭ maĭ placĭ. Asta nu maĭ e la tine hărnicie de afacerĭ ci e lăcomie neînfrânată de banĭ... Ce facĭ tu oare ceasurĭ întregĭ în pimniţă, uneorĭ zile întregĭ?

Bĕtrânul Laib nu era tocmaĭ curios, totuşĭ îl ardea dorinţa d'a şti ce ispravă făcea cămătarul în pimniţă, a cărui chee o ţinea mereŭ la el, chiar noaptea, şi unde nu călcase vr'o dată altă fiinţă de cât dânsul.

In vreme ce servitorul îşĭ făcea tot felul de întrebărĭ în privinţa asta, fără să le găsească vr'un răspunse, ajunse în camera unde ardeaŭ luminările şabesului. D'odată rĕmase ca împietrit cu ochiĭ sgâiţĭ.

Pe masă, la câţĭ-va paşĭ de dĕnsul era o chee de fier.

Era aceeaşĭ chee pe care stăpânul sĕŭ o ţinea la el cu cea maĭ mare îngrijire, zi şi noapte, era cheea de la pimniţa tainică.

Jonas Bruck o uitase acolo în zăpăceala de a nu scăpa trenul.

Figura bĕtrânuluĭ Laib se strâmbă într'un rînjet de bucurie.

Secretul era acum în mâna lui.

Se repezi la masă, ca şi cum se temea să nu 'l apuce alt-cine-va înainte, apucă cheia o suci, o întórse în mână, o privi d'aproape.

Fără îndoială că era cheia pimniţeĭ, fiind că niciodată n'o maĭ vĕzuse cu cele-l-alte chee.

— Aş putea acum să mĕ scobor în pimniţă, îşĭ zise în sine bĕtrânul evreŭ, aş putea să daŭ de o taină care poate fi pentru mine un isvor de câştig.

Ochiĭ luĭ bĕtrânuluĭ şi obosiţĭ scânteiară de lăcomie.

Dusese până atunci o viaţă întreagă de sărăcie, lipsurĭ şi înjosire.

Escepţie între coreligionariĭ sĕĭ, nu

prea avusese tragere de inimă pentru avere.

In tinerețe, căpătase o moștenire de câte-va mii de taleri.

Un altul să fi fost în locul lui s'ar fi apucat îndată de vr'un negoț, el însă ținea banii în mână, neștiind ce să înceapă. Atunci se întâlni cu Jonas Bruck care era sărac lipit și 'i dete lui banii ca să 'i speculeze.

Jonas Bruck ajunsese curênd bogat și luase la sine ca servitor pe stăpânul capitalului începător.

Și acum Laib ținea în mână cheea prin care putea să dea de urma unui secret ce i-ar fi dat în palmă pe cămătar.

— Nu, nu! murmură servitorul, punênd cheia îndărăt pe masă, la ce mi-ar folosi șiretlicurile și tertipurile, acum când sunt bătrân și cu un picior în groapă? Ce-aș face cu câte-va mii de taleri pe care i-aș lua?

„Cu ei n'am să mă îngrop și tênăr n'aŭ să mă mai facă.

Trecu iute în cea-l-altă cameră ca să nu mai vadă cheea.

Insă ori-ce făcu și ori-ce luă în mână, gândul lui tot la chee se întorcea. D'o dată, fără să știe el însuși cum, se trezi din nou lângă masă cu cheia în mână.

Peste câte-va minute, scobora încet și cu băgare de seamă îngusta scară ce ducea în pimnița casei, avênd în mână un felinar mic.

Ajungênd înaintea ușei de fier, bâgă cheia în broască și d'odată se cutremură.

— Dar dacă Bruck se întoarce? segândi dênsul.

„Se poate să fi scăpat trenul... Mă omoară de mă vĕ găsi aci.

Se întrebă de n'ar fi mai bine să se întoarcă fără să deschidă pimnița.

Un glas intern îl îndemna parcă la asta.

Totuși la urmă curiositatea îl învinse. El întoarse cheea de trei ori.

Ușa ar fi trebuit să se deschidă acum. Speranță zadarnică; ea rĕmase neclintită.

— Așa a fost să fie, zise Laib tare ca și cum s'ar fi adresat unei a doua persóne.

„Vezi că nu se poate deschide? Ușa o fi avênd vr'un clenciŭ secret și mai curând aș sparge zidul acesta—adăogă dênsul dând cu pumnul în zid—de cât s'o casc atâta ca să intre un vermе.. D-zeule! ce e asta?

Dând cu pumnul în perete, Laib nimerise din întâmplare secretul ușei și acum avea înainte 'I o gaură atât de mare ca să intre un om.

Cu o nespusă frică, servitorul pătrunse în pimnița și când vĕzu acolo, de jur împrejurul sĕŭ saci, lăzi, butoaie, cutii, pline cu aur mai albiŭ și mai gălbuiŭ, își simți inima slăbănoagă bătând cu o vioiciune de mult uitată și prin vine curgându-i sânge fierbinte.

Erau în pimniță bogății imense care făceau din stăpânul lor cel mai bogat om din Germania.

Și totuși, acel stăpân, cămătarul, negustorul neobosit, care se tăvălia în țărînă pentru câte-va pfenige, se plângea mereu de sărăcie!

O bucurie sălbatecă cuprinse pe servitor.

Ca însuflețit de o putere drăcească, se întórse la ușă, o închise pe dinăuntru și apoi ținênd felinarul sus, privi încă odată de jur împrejur.

— Acesta e tesaurul lui Jonas Bruck, murmură dênsul, și eŭ bătrânul, disprețuitul Laib, mereŭ considerat de prost și călcat în picioare, mĕ aflu stăpân peste tot aurul acesta.

„N'am de cât să întind mâna ca să iaŭ cât îmi place.

„Și de ce n'aș lua?

„Bruck s'a făcut bogat prin banii mei. Eŭ m'am târît o viață întreagă în suferință.

„De ce să nu 'mi iaŭ capitalul cu dobânzi dacă nu cu jumĕtate din folos?

Puse felinarul pe o ladă și, tremurând de lăcomie și emoțiune, se plecă asupra unui butoiaș plin cu aur și prin nimic acoperit.

Își băgă amêndouĕ mânile în marea lucitoare de monede și începu să 'și umple buzunările, mai întâiŭ ale hainei, apoi ale vestei, ale pantalonilor, scuturându-le mereŭ ca să încapă tot mai mult.

Cum stătea plecat pe butoiŭ, nu simți, nu avu cum să observe că de după o cutie mare se ridică o umbră și începe să pășască încet-încet spre dênsul.

Era Matei, fostul cantonist.

Intr'un alt colț al pimniței stătea pitită muierea cu piciorul de lemn și se uita la bătrânul servitor cu niște ochi de tigroaică.

Ajungênd lângă Laib, Matei ridică asupra capului lui o manelă grea de fier, apoi se uită întrebător la nevastă-sa.

— Dă de 'l omoară! strigă Schiópa.

In aceeași clipă manela căzu, repezită cu o mare forță, asupra capului pleșuv al servitorului; acesta dete un țipet înnăbușit și căzu jos grămadă.

Sângele și crierii îi țișniaŭ în toate părțile, acoperind acei aur rece, aducĕtor de nenorocire și căruia omenirea'i datorește tóte calamitățile.

Matei se puse în genuchi pe pieptul bătrânului și'l pisă până nu 'i mai auzi resuflarea.

— A murit? întrebă Schioapa.

— A murit și s'a răcit, răspunse ucigașul.

„Să'l îngropăm oare?

— Prostie! răspunse femeia. N'avem vreme să ne ocupăm de asta. Să luăm iute aurul și să fugim. Ce n'om putea lua, vom ascunde unde-va. In siguranță nu putem sta de cât până mâne în casa Piticului.

Ucigașul și nevasta sa se apucară de lucru în tăcere, cu mare grabă.

Începură să care aur prin gaura pe care Piticul și o făcuse pentru sine.

Cadavrul lui Laib se rěci într'un colț al pimniței.

Din țeasta sfărîmată picura mereŭ sânge.

Cu aur roș se amesteca sânge roș.

Camera de bani a lui Ionas Bruck, devenise o cameră mortuară.

LIX

Avizuri secrete

— Ah! nu cum-va te deranjez, surioară? întrebă contele Artur Fernau intrând către amiazi în budoarul Rosamundei.

Contele găsi pe soră-sa în mijlocul unei mulțimi de stofe, cutii și ziare de modă.

Era acolo cu o damă în vêrstă, elegant îmbrăcată.

Tînĕra contesă rĕspunse cu amabilitate:

— Nu mĕ deranjezi de loc, iubite Artur.

„Voiŭ fi la dispoziția ta, dacă aștepți chiar aci câte-va minute.

Apoi, uitându-se către dama bĕtrână, Rosamunda urmă:

— Dumneaei este d-na Trumeaudette, cea mai vestită croitoreasă din Berlin... Vreaŭ să-mi hotărăsc azi costumul de mireasă..

„Aĭ putea să-mi fii de ajutor într'asta, ce zici?

— Cred, iubită soră, că sfatul meŭ n'ar putea să'ți fie de vr'un folos în ce privește moda, rĕspunse contele Artur așezându-se pe un fotoliŭ de catifea de culoare măslinie.

Și urmă, arĕtând pe doamna Trumeaudette:

— De alt-fel nici n'ai trebuință de mine de vreme c
Renumele ei este
că n'ai să greșeș
De astă dată '
trâne.

— Domnul co
dênsa măgulită.

Și se plecă adênc înaintea contelui.

Apoi reluă:

— Sunt sigură însă că d-șoara are tot atâta trebuință de părerea fratelui sĕŭ cât și de a mea...

Contele ripostă:

— D-ta știi, d-nă Trumeaudette, că nouĕ bărbaților ne place o rochie numai când e gata și îmbrăcată, dacă cu adevărat e bine aleasă și bine făcută... înainte de asta am fi în mare încurcătură să ne pronunțăm într'un fel.

— Te înșeli, domnule conte, zise modista.

„Sunt bărbaţi carî se pricep adênc în îmbrăcămintea femeească.

„Am eŭ multe cliente care nu se îmbracă de cât dupĕ gustul şi dorinţa bărbaţilor lor.

— Un ast-fel de bărbat nu mi ar plăcea mie, rĕspunse Rosamunda.

„Omul trebue să aibă lucruri mai serioase de cât luxul soţiei.

Pe urmă, schimbând tonul, tînĕra contesă urmă :

— Eĭ bine, dómnă Trumeaudette, eŭ cred că mătasa asta de culoarea heliotropului mi-ar şedea bine.

— De minune, contesă, mai cu seamă de'i voĭ pune garnitură de Bruxel şi un rênd de mirţi înflorinzi, peste care să cadă voalul.

Rosamunda, uitându-se cătrĕ conte, îl întrebă :

— Eşti şi tu de părerea asta, iubite Artur?

— Intru totul, rĕspunse contele.

Insă în momentul acela Artur părea a se gândi la alt-ceva.

Şi ceea ce'l preocupa nu s'arăta a fi de veselie.

Privirea 'i era cam posomorită şi buzele'i eraŭ încreţite în chip de desamăgire.

Rosamunda, care nu observă că gândul fratelui ei era aiurea, zise :

— Atunci aleg stofa asta.

„Te rog, d nă Trumeaudette, vino mâne şi o să vorbim asupra amănuntelor. N'o să aĭ timp mult pentru confecţiunea rochiei.

— Am auzit că nunta o să se peste 10 zile.

„Atunci în adevĕr vremea e scurtă, dar cu silinţa vor eşi bine toate.

Dupĕ ce mai vorbiră puţin despre lucrurile cele mai grabnice pe care modista trebuia să le pregătească, aceasta îşi luă ziua bună înclinându-se adênc.

Un servitor îl duse mostrele în trăsură şi dênsa plecă pe la alte cliente, tot dame distinse.

Fratele şi sora remaserĕ singurĭ.

Rosamunda se puse pe genunchiĭ fratelui ei ca şi cum ar fi fost o copilă mică.

Şi, cu o graţiositate copilărească, îşi puse amêndouĕ braţele pe dupĕ gâtul lui Artur.

Contele, cu toată silinţa ce 'şi dădea, nu putea să'şi ascundă tristeţa ce 'i apăsa inima în acel moment.

— De ce e aşa posomorită privirea ta? îl întrebă fata.

„Nu'ţi pare bine că te afli lângă mine saŭ nu eşti mulţumit că nunta e atât de apropiată?

Contele rĕspunse cu un ton de melancolie :

— Scumpa mea Rosamunda, de şi fericirea ta mĕ preocupă mai mult de cât a mea şi de şi sper cu siguranţă că aĭ să fiĭ fericită, totuşi nu 'mi pot alunga gândul că tu o să mĕ părăseştĭ....

„Atunci eŭ, Rosamunda, o să rĕmân singur...

Şi mângâia mâna catifelată a fetei.

— Nu, n'ai să fii singur, esclamă Rosamunda.

„Tu ai să mergi cu noi la Drachenburg, ai să trăieşti cu noi şi ai să fii fericit.

— Scumpă copilă, acolo unde se opresc două fiinţe ce se iubesc, o a treia este supărătoare.

„Eŭ nu ştiŭ dacă presenţa mea o să facă mereŭ plăcere bărbatului tĕŭ.

— Marco te iubeşte, rĕspunse Rosamunda, şi nu cred să ai cu el vr'odată cea mai mică neînţelegere.

— Şi eŭ sper să trăesc cu Marco în cea mai bună prietenie... însă numai pe cât te va face fericită...

„Şi tocmai lucrul acesta din urmă îmi dă mie de gândit, Rosamundo.

Fata sări în sus.

— Ce, te îndoieşti de Marco ? esclamă dĕnsa.

— Nu mĕ 'ndoesc de onorabilitatea lui, rĕspunse contele Artur, n'am cel mai mic motiv pentru asta.

„Insă une-ori mĕ apasă un sentiment aşa ca şi cum am fi procedat prea repede cu formarea proiectului de căsătorie...

„Contele Marco e dintr'o familie nobilă prea puţin cunoscută în Berlin... E adevĕrat că dânsul mi-a arătat o mulţime de hârtii care 'i dovedesc naşterea...

— Frate, întrerupse Rosamunda, eŭ am să iaŭ pe omul pe care 'l iubesc, fie el un cerşetor.

„Marco însă e nobil şi spre a 'şi dovedi naşterea, n'are nevoe nici de certificate nici de o cronică a spiţei. Intrĕga lui fiinţă, natura lui distinsă sunt destule dovezi.

— Tu vorbeşti ca o copilă, în inima căreia dragostea a prins rădăcini adânci, rĕspunse Artur.

„Mie 'mi place să te ascult, dar crede-mĕ că n'aş fi deschis conversaţia asupra acestui subiect dacă n'aş fi fost deşteptat de óre-care avizuri secrete.

— Avisuri secrete ! repetă Rosamunda, ah ! pricep ce e la mijloc... Ţi s'aŭ trimis şi ţie oare-care scrisori în care contele Marco este calomniat în chipul cel mai josnic.

„Nu 'i aşa, Artur ?

— Nu, zise contele apucând mâna frumoasei sale surori.

„D'ar fi fost scrisori anonime, le-aş fi aruncat la coş, fără să le daŭ cea mai mică băgare de seamă.

„Dar sunt avizuri venite de la cine va din apropierea noastră, de la cine-va din casa noastră

Se făcu o tăcere adâncă.

Amêndoi eraŭ adânc emoţionaţi.

Nici unul nici altul nu îndrăsnea să rupă această tăcere morméntală.

După câte-va minute, fata, ne mai putênd suferi această stare de nesiguranță, care pentru ea era mai rea de cât moartea, esclamă:

— Asta nu se poate!... e cu neputință!...

„Dragă frate, bagă de seamă să nu fii înșelat....

„Știi că este cine-va care ar fi dorit să sfărîme legăturile carî mă unesc de Marco și carî strângêndu-se tot mai tare aŭ să ne aducă la altar unde preotul are să ne unească pentru veci cu binecuvêntarea lui.

„Nu uita, Artur, că acest om s'a declarat dușman al contelui Marco chiar în fața ta.

„De la acest om te poți aștepta la orî-ce încercare....

Artur părea și mai întristat auzind vorbele surorei sale.

El se uită la dênsa cum sta înaintea lui.

In ochiî lui Artur se citea o adêncă melancolie.

Apoî zise cu o voce slabă:

— Rosamunda mea, iubirea ta către Marco te face nedreaptă!

„In orbirea ta acuzî omul a cărui loialitate e cunoscută de toată aristocrația din Berlin.

„Lordul Nelson, prin calitățile lui rare și prin averea sa, ar putea să aspire la mâna orî-cărei d șoare orî-cât de sus pusă.

„Cu toate că stimez foarte mult pe Marco și sunt sigur că 'și va da orî-ce silință pentru a te face fericită, nu pot să disprețuesc pe lordul Nelson și regret din tótă inima incidentul neplăcut care l'a depărtat de casa noastră.

„Poate dacă el s'ar fi presentat înainte de Marco, tu l'aî fi iubit.

„De aceea nu te mai gândi să învinovățești pe lordul Nelson, căci acuzările nu vin de la el.

„ Rosamundo, fii justă cum ești bună și recunoaște că aî greșit.

„Inima ta curată să nu se păteze cu o ură care love ște pe nedrept omul cel mai vrednic de stimă.

Buna copilă se aruncă la peptul fratelui el.

Acesta o cuprinse în brațe și apropiindu-și buzele de fruntea fetei o sărută cu iubire.

Desfăcêndu-se din îmbrățișarea, Rosamunda zise:

— Dar atunci de la cine vine acuzarea acésta lașă?

In loc de replică, contele scoase din buzunar vre-o 10-12 bilețele din câte o foaie și le arătă fetei uimită.

— Vezi, zise dênsul. biletele astea conțin unul și acelaș aviz, anume că contele Marco este un aventurier care o să aducă nenorocire asupră'ți.

„Prin toate astea sunt invitat să amân căsătoria saŭ să'mĭ retrag învoirea, ceea ce ar fi mult mai bine, zice avizatorul.

Rozamunda era dureros lovită.

Sĕrmana fată nu putea să 'şĭ ascundă mâhnirea.

Ea se uită cu băgare de seamă la fie-care bilet.

Artur, care observa toate mişcările surorei sale şi citea în ochiĭ ei emoţiunea dureroasă ce încerca, era mişcat şi regreta că comunicase tinerei fete lucrurĭ carĭ o întristaŭ.

In sfârşit, răpitoarea fată'şĭ ridică capul şi zise supĕrată:

— Scrierea din biletele astea e prefăcută.

— Lucru curios şi important, zise contele, este însă că am găsit pe rênd toate aceste bilete numaĭ în locurĭ unde nu póte ajunge de cât cine cunoaşte împrejurările traiului nostru.

— Eĭ, cum aşa?... îl întrebă contesa cu curiositate.

„Sunt oare mistere în casa noastră? Se petrec lucrurĭ neobicinuite?

— Pe unul din biletele, reluă Artur, l'am găsit de pildă prins cu un ac de perină când m'am dus să mĕ culc...

Tinĕra fată îl întrerupse iar:

— Se poate una ca asta?

— Asta este curatul adevĕr....

„Pe altul l'am găsit în buzunarul halatuluĭ, pe altul pe masa mea de scris, şi aşa mai departe.

— Dar cine o fi făcut aceasta?.. O persoană străină pătrunde aci...

„Dar cum, se póte asta, când avem în serviciul nostru servitorĭ de carĭ nu ne putem îndoi?...

„Cum îţĭ explicĭ tu Artur, toate acestea?...

— Explicaţia o vom găsi mai pe urmă. E vădit însă că avizatorul e mereŭ pe-aproape de noĭ.

— Orĭ-cum ar fi, rĕspunse Rozamunda, necunoscutul denunţător urmăreşte un scop personal şi calomniază pe conte.

Şi, foarte supĕrată, urmă, aruncând biletele pe o masă:

— Nu vreaŭ să mai aud nimic despre asta.

„Aci este la mijloc o mişelie care merită să fie pedepsită.

Se duse iute la fereastră.

Fratele ei o observă cum îşĭ şterge pe furiş lacrimile pe care durerea le storcea din frumoşiĭ ei ochĭ.

Cât de mult simţi dĕnsul părerea de rĕŭ că turburase pacea Rozamundeĭ, el care o iubia atâta în cât nu s'ar fi dat înapoĭ de la orĭ-ce jertfă pentru a o face fericită, pentru a vedea mereŭ buzele ei trandafirie surizênd şi veselia întipărită pe faţa ei îngerească.

Ca s'o împace, ei schimbă îndată subiectul conversaţieĭ

— Însă am să'ți comunic și o știre plăcută, frumoasa mea soră.

„Azi dimineață am primit o scrisóre de la Stubenrauch în care 'mi spune că póte eși din spital.

„Eŭ zic să 'l aducem aci la noĭ ca să petreacă timpul de convalescență.

— Asta e în adevĕr o știre de bucurie, esclamă fata bătênd în palme. Sĕrmanul om, era cât p'aci să ne jertfească viața...

„De sigur că aĭ să te ducĭ să 'l aducĭ în trăsură.

— Din nenorocire, tocmaĭ asta n'o pot face, rĕspunse Artur, fiind că maĭ am de terminat óre-care formalități cu notarul, în privința trecerei castelului Drachenburg către Marco.

— Atunci mĕ duc eŭ s'aduc pe Stubenrauch, esclamă contesa.

„Dênsul merită de sigur această atențiune din parte-ne.

— Ce bună și simțitoare eștĭ, Rozamunda mea !...

„Mĕ duc numaĭ de cât să spun să pună caiĭ.

— Da, frățioare...

„Eŭ o să-mĭ fac iute toaleta căcĭ alt fel se poate să nu maĭ găsesc la spital pe Stubenrauch.

— Iaĭ și pe Olga ? întrebă contele.

— Negreșit. Știĭ bine că ea mĕ însoțește pretutindenĭ.

— La revedere dar.

Rozamunda deschise iute ușa camerei sale de dormit.

Olga era acolo la o mĕsuță și scria. Dênsa sări în sus speriată, neputênd să 'și stăpânească un țipĕt ușor de spaimă.

— Ce este, Olga, întrebă Rosamunda. Te-aĭ speriat ?

Olga se îngălbenise și nu rĕspunse nimic.

Stete cu ochiĭ în pământ.

— Haide, vino iute să ne îmbrăcăm, zise contesa.

„Mergem s'aducem pe Stubenrauch de la spital.

După o jumĕtate de ceas, cupeul în care se aflau cele două fete, se opri înaintea spitalului.

La poartă fură întâmpinate de profesorul de Glimer, dirigintele spitalului. Dênsul le primi cu o mare amabilitate, fiind că cunoștea bine pe Rozamunda de Fernau în al cărei salon se ducea adesea.

— Ce te aduce aci, contesă, în casa noastră de durere ? întrebă profesorul de Glimer.

„De sigur numaĭ rivna d'a ajuta pe nenorociți.. ți-aĭ pus în gând să imitezĭ pe saimariteanca din biblie, adăogă el rîzênd.

Rozamunda 'i declară că venise să ia pe Stubenrauch.

Numele agerului inspector era destul de bine cunoscut doctorului de oare-ce dênsul fusese rugat de maĭ multe orĭ de

contele de Fernau să îngrijească în chip deosebit de bolnav.

— A! da, îmi aduc aminte, esclamă dênsul.

„Acesta e inspectorul fabricei care a primit o lovitură de cuțit în spate.. Îi merge bine acum, e aproape vindecat, pot să ți-l încredințez ca să 'l îngrijești mai departe.

„Să vêd numai dacă puteți să'l luați chiar acum...

Contesa și însoțitoarea sa așteptară cât-va timp în sala de vorbit a profesorului, pe urmă apăru acesta și zise:

— Se face bolnavului o nouă legătură, bine-voește a mai aștepta o jumătate de ceas, scumpă contesă.

„Dacă crezi că te interesează o vizită mai amănunțită a stabilimentului nostru, sunt la dispoziția d-tale.

— M'ai îndatora foarte mult, rêspunse Rozamunda.

„Am avut mereu dorința să vizitez locașul suferinței și mizeriei pentru ca eu, care sunt crescută în lux și strălucire, să nu uit nici odată că sunt pe pământ nenorociți.

— Cât te onorează sentimentul acesta, contesă, esclamă cărunțul profesor mai cu seamă azi când toate fetele noastre nu vor să cunoască de cât sala de dans și nici de cum spitalul.

Profesorul de Glimer porni cu fetele prin salele bolnavilor și atunci se prezintă Rozamundei o lume cu totul necunoscută ei.

Spitalul avea numai câte-va odăi unde se primeau bolnavi cu plată.

Stubenrauch avusese una d'astea. Încolo, imensele sale, date numai cu var, erau tixite de paturi, ocupate de bolnavii săraci ai capitalei.

După ce trecură prin mai multe sale, doctorul dând mereu esplicațiile necesare, fetele ascultându-l cu băgare de seamă și o mare îndurerare, ajunseră într'o sală unde Rozamunda înțelese instinctiv că se afla la femeile greu bolnave.

Nenorocitele stăteau aproape nemișcate, cu fețele galbene și devastate de suferință.

— N'ar fi mai bine, șopti Olga, să nu mai vizitezi sala asta?

„Ceea ce o să vezi, n'o să fie de loc de veselie, și apoi ar trebui să te temi de molipsire.

— Nu mă tem de nimic, rêspunse Rozamunda.

„Iubită Olga, dacă toți oamenii s'ar gândi așt-fel, atunci nu s'ar mai găsi nici doctori cari să se expună la primejdie în ori-ce oră din zi și noapte. Privește colo în colțul sălei.., ce ființă tinără și frumoasă!... sêrmana!...

„Câtă durere întipărită pe fața ei!... Haide, vino s'o vedem mai d'aproape..

— Înainte d'a te apropia de acel pat, contesă, am să 'ți dau o esplicație asupra bolnavei care 'l ocupă, zise profesorul.

Noi credem aci că asupra nenorocitei s'a comis o crimă grozavă.

„Trebue s'o fi aruncat cine-va în apă ca s'o înece.

— Şi cine a scăpat o ?

— Nişte oameni care se preumblaŭ din întâmplare pe malul riului. Ea ne-a fost adusă aci fără cunoştinţă. Prin îngrijiri mari am isbutit s'o ţinem în viaţă însă spiritul ei a rămas întunecat şi nu cred să se vindice vr'o dată.

— Pentru nenorocita asta am să fac eŭ ceva, zise tînăra contesă. Vino, Olga, s'o privim d'aproape.

Se apropiară de pat.

Însă Olga, cum văzu figura bolnavei, sări îndărăt esclamând uimită:

— Hedwiga, D-zeule! este Hedwiga!

Rozamunda se uită mirată la companiona sa.

— O cunoşti ? întrebă dênsa.

Olga îşi luă inte de seamă că era cu neputinţă să povestească acolo cum cunoscuse pe Hedwiga în casa mamei Karkoş şi cum pe urmă trăise şi suferise cu dênsa în casa de nebuni.

— E o prietenă veche a mea, din copilărie. respunse dânsa, am iubit o totd'auna, fórte mult.

— A! vrea să zică o cunoşti de mult, zise doctorul

— Da, d-le.

— Atunci te rog să facem o încercare...

„Apropie-te de pat şi strig'o tare pe nume.

„Vreaŭ să văd dacă o să te recunoască...

Olga făcu pe voia doctorului. Se apropiă de urechea bolnavei şi o chiemă pe nume:

— Hedwiga! Hedviga!

Nebuna se întoarse iute în pat şi privi de jur împrejur.

Când dete cu ochii de Olga, întinse mâinile ca pentru rugăciune şi strigă cu glas tremurător:

— Vino, vino! Ah! iubita mea! Olga, Olga, Olga!

Intregul corp al nebunei fu sguduit de suspine convulsive.

Dânsa apucă mâinile Olgei şi le strînse cu atâta putere în cât fata nu 'şi putu stăpâni un ţipăt de durere.

Trebui să sară doctorul ca s'o scape din strînsoare.

— Şi acum eŭ pot să zic că fata asta nu e nebună în înţelesul propriŭ al cuvêntului, esclamă profesorul.

„Nu e aci o boală de creerĭ ci o oboseală, o adormire a facultăţei d'a cugeta şi pentru asta nu găsesc nici o esplicaţie.

„Dacă d-ta vreĭ să faci o faptă bună, contesă, adăogă dênsul adresându-se Rozamundei, ia bolnava asta în îngrijirea d-taie.

„O inimă iubitoare şi devotată o va

vindeca mai curênd de cât toate medicamentele.

— Da, da, o iaŭ cu nespusă bucurie, d-le profesor, rĕspunse iute Rozamunda. Pe tine te însărcinez, scumpă Olga, să cauți pentru prietena ta din copilărie un azil comod unde să stea până la însănĕtoşarea deplină. Chiar mâne ai să te ducĭ să cauți...

Olga apucă mâna contesei.

— Ce bună eşti! esclamă ea. De-ar fi multe ca d-ta, mizeria ar fi mult mai mică în lume.

In clipa asta se anunță profesorului că Stubenrauch aştepta, gata de plecare. Şi de oare-ce contesa se impresionase destul din câte vĕzuse, se grăbi a multumi profesorului de buna lui voință, împreună cu Olga, şi amêndouĕ porniră spre eşire.

Inspectorul era foarte galben la față, alt-fel însă nu mai simția nicĭ o durere. Rana se vindecase foarte iute şi nu mai rĕmânea acum de cât să se alunge slăbiciunea causată de perderea sângelui.

— O să te facem acum de cremene şi de oțel, scumpul meŭ Stubenrauch, esclamă Rozamunda strîngênd cu efusiune amêndouĕ mânile inspectorului. Fratele meŭ te aşteaptă cu o mare nerăbdare şi trebue să ne grăbim dacă vreĭ să nu'l amânăm cu nicĭ un minut bucuria d'a te revedea.

Curênd, inspectorul se afla înaintea contelui care 'l salută şi 'l felicită cu o nespusă căldură, ca pe un prieten, ca pe un frate.

Seara, veni şi contele Marco, şi de şi el ura din instinct pe Stubenrauch, totuşi se arĕtă către dênsul foarte amabil, prefăcêndu-se că se bucură peste mĕsură de repedea lui însănătoşare.

Contele Fernau ordonă să se aducă şampanie pentru că—zicea dênsul—voia să serbeze vindecarea mântuitorului sĕŭ.

Pe când mica societate se afla în veselie, în sala de mâncare unde nu rĕsuna de cât risurĭ şi ciocnirĭ de pahare, Olga stătea în camera de dormit a conteseĭ, în prada unuĭ sentiment chinuitor.

— O! ce scârbă îmĭ este chipul acesta de acuzare, şopti dênsa.

„Nu pot să păşesc înainte cu fruntea sus şi cu vorba sigură...

"Trebuie să mĕ strecor în intuneric ca hoțul în noapte.

„Dar alt-fel n'am cum să fac... Dacă vreaŭ să scap pe Rozamunda, dacă vreaŭ s'o apăr de căsătoria cu Marco, nu 'mĭ rĕmâne alt mijloc de cât acesta, d'a înştiința pe conte...

Se puse la masa Rozamundeĭ şi, cu mâna tremurătoare, constrînsă la prefacerea scrierei, trase aceste rêndurĭ pe o foaie de hârtie :

Azĭ e ultimul aviz!

„Te conjur, conte Fernau, ascultă de sfatul unuĭ prieten şi scapă pe sora du-

mitale de la o mare nenorocire. Soarta care o aşteaptă alăturea de contele Marco este spăimântătoare. Crede că nici una nici vr'un interes personal a făcut pe scriitorul acestor rânduri să ia condeiul în mână. El vrea să te apere de cătnța care te va chinui în tot cursul vieţei : împiedică căsătoria unui înger cu un demon."

Olga nu mai putea. Forţele o părăseau.

Condeiul îi căzu din mână.

Această curată creatură era prăpădită

Capul îi căzu pe masă. Un fel de ameţeală o cuprinse.

Trecură mai multe minute înainte că ea să'şi revie pe deplin în simţire.

In sfârşit un suspin lung eşi din buzele ei.

Işi ridică capul.

Se uită împrejur ca să se asigure că era singură.

Apoi îşi ridică amândouă braţele spre cer şi zise încetişor :

— Doamne Dumnezeule ! ascultă rugăciunea mea !

„Fă că rândurile acestea să scape pe una din fiinţele tale d'a se înlănţui cu un aventurar.

„Păzeşte, Doamne, pe Rozamunda de perzania morală şi fisică către care se duce.

„Ascultă, Doamne, rugăciunea mea !

Tînără fată rămase câte-va momente nemişcată.

Ochii ei priveau în sus cu o espresiune cerească.

Buzele 'i erau lipite una de alta şi abia eşea din ele o slabă suflare.

Era în toată persoana ei un ce care te făcea să te gândeşti la madonele de Murillo.

Se ruga mereu.

După ce 'şi isprăvi rugăciunea, după ce mintea ei se întoarse din lumea necunoscută prin care rătăcise şi începu să se ocupe iar de lucrurile pământeşti, se sculă.

Aruncă o nouă privire prin odaie şi ieşi.

Rugăciunea o întărise.

Mergea încetişor dar cu paşi siguri.

Privirea ei era mai liniştită şi avea espresiune de melancolie însă nu de durere.

Credinţa neclintită ce această tînără fată păstra în inima ei, îi da curaj în cele mai grele momente ale vieţei.

Dînsa străbătu o mulţime de saloane şi se opri înaintea camerei de dormit a contelui Fernau.

Aci stete puţin.

Sînul ei bogat se ridica sub bătăile violente ale inimei.

Olga îşi puse amândouă mânile pe pept ca şi cum voia să împedece inima de a bate aşa tare.

Se uită cu *frică* împrejur spre a se

convinge că n'o observa cine-va. Nu era nimenĭ împrejur.

Ştia ea că ceasul acela îĭ era maĭ favorabil ca orĭ-care altul pentru isprava ce făcea.

Dênsa cunoştea bine obiceiurile caseĭ.

Ea avea voie să umble prin toată casa.

Nimenĭ n'avea dreptul să'ĭ facă vre-o observaţie.

La întrarea eĭ în casa contelui Fernau, toţĭ servitoriĭ primirĕ ordinul de la tînĕra contesă să i se supună.

De alt fel, Olga ştiuse să câştige iubirea tuturor slugilor prin purtarea eĭ politicoasă.

Dênsa se folosi de această simpatie spre a visita toată casa şi a cunoaşte amănuntele serviciuluĭ.

Indată după mâncarea stăpânilor, toţĭ servitoriĭ se adunaŭ în suterana palatuluĭ şi se puneaŭ la masă.

Buna fată n'avea totuşĭ curaj să intre în odaie.

Ea era sigură de dreptatea causeĭ sale.

Cu toate astea, în ochiĭ sĕĭ propriĭ dênsa se considera ca un criminal ce se tăraşte din odaie în odaie ca să comită crima.

Şi ea făcea o faptă bună!

Voia să evite o nenorocire acelora pe carĭ îĭ iubia.

Voia să scape pe Rozamunda de prăpastia spre care alerga fără ştire.

Trebuia cu orĭ-ce preţ să pună în odaia de culcare a contelui biletul acela pe care 'l ţinea ascuns în mână şi anume într'un loc unde dênsul să 'l găsească de sigur.

La momentul hotărîtor ea tremura. Insă nu se gândea de loc să se dea înapoĭ.

Datoria eĭ — aşa îşĭ zicea dênsa — o împingea înainte.

In fine, puse mâna pe mânerul uşeĭ şi'l apăsă.

Impinse.

Uşa se deschise.

Olga se uită înăuntru.

Ardea acolo o candelă.

Nu era nimenĭ.

Intră înăuntru.

Tremurând de spaimă, scoase un bold din pept şi prinse cu el biletul de perdeaua de la fereastră.

De la spargere încoace, contele luase obiceiŭ să cerceteze tot d'auna fereastra spre a se convinge dacă e bine închisă.

— Aşa dar d-ta eştĭ! răsună d'odată un glas bărbătesc, tremurător de mirare.

In acelaşĭ timp fata se simţi apucată de mâna cu care prinsese biletul.

Ea se clătină şi ar fi căzut jos dacă un braţ puternic n'ar fi susţinut-o.

Când putu să ridice ochiĭ, după câte-va secunde, recunoscu pe contele Fernau. Figura tuĭ era galbenă de spaimă şi nimire.

— Aşa dar de la d-ta veniaŭ avizurile

secrete, zise contele cu un glas apăsat. De la d-ta, Olga! N'aș fi presupus în viața mea ca d ta să găsești vrednic faptul d'a acuza în chip anonim fără a dovedi.

— Lasă-mĕ, d-le conte, se rugă Olga, lasă-mĕ și nu 'mi face nicĭ o întrebare.

„Te rog, te conjur, fie-ți milă de mine!

Contele Artur se uită țintă la figura albă și frumoasă a fetei ce ținea încă în brațe și un moment stătu la îndoială dacă trebue să se poarte cavalerește nefăcênd nicĭ o întrebare sau dacă nu era mai bine să meargă d'a dreptul la descoperirea motivului ce împingea pe Olga să facă acele denunțări secrete.

In sfârșit el zise cu o voce pe care se încerca s'o facă blândă pentru a nu speria pe fată:

— Liniștește-te, d-șoară... N'aĭ să te temĭ de nimic din parte'mi. Vino 'ți în fire.

Și așteptă puțin.

Pe urmă reluă:

— Chiar de-aș vrea, nu pot să nu te întreb.

„Trebue să cunosc scopul ce urmărești cu aceste avizurĭ secrete.

„Aceasta trebue s'o fac chiar în interesul surorei mele.

„De aceea, te rog să vorbești, să spui adevĕrul.

Sĕrmana fata, care la începutul vorbelor contelui, își căpătase puțin curaj, se spăimântă iar, vĕzênd cu câtă insistență dênsul voia să'ĭ smulgă secretul ce păstra în fundul inimeĭ.

Olga ridică încet mâna în chip de jurĕmênt.

Apoĭ zise:

— Incă o dată te conjur, d-le conte, nu 'mĭ smulge secretul care este adênc îngropat în inima mea.

„Crede-mĕ, nu pot, nu trebue să vorbesc nimic.

Contele era cuprins de două sentimente deosebite și puternice: acela al datorieĭ de frate, gelos de fericirea surorei sale, și acela al unui om tênĕr care se află în fața uneĭ fete fermecătoare.

In adevĕr, Olga era frumoasă în acea poziție de solemnă seriositate pe care și-o luase.

Artur simți trecêndu-ĭ prin inimă o căldură pe care o uitase de când ținuse pe Marieta în brațe pentru ultima óră.

— Nu, Olgă, zise dênsul, nu pot să ascult de rugămintele d-tale.

„Trebue să știu ce-aĭ urmărit cu avizurile astea secrete.

„Și te rog să fiĭ sinceră.

„E la mijloc viitorul Rozamundeĭ, al scumpeĭ mele surorĭ pe care și d-ta o iubești.

— O iubesc din toată puterea sufletuluĭ meŭ!..

— Știŭ și tocmaĭ de aceea mĕ întreb în zadar ce țintă aĭ avut să înjosești pe contele Marco în fața mea, să cauți a distruge proiectul căsătorieĭ luĭ cu soră-mea.

Olga își duse mânele la pept și se uită cu durere la Artur.

— Poți d-ta să crezi, d le conte, zise dênsa, că m'a împins la asta vr'o intenţiune josnică ?

— Nu cred și nu voiŭ crede nici o dată, rĕspunse Fernau.

„Te stimez prea mult pentru ca pe departe să am așa presupunere. Cu tóte astea inima omenească are momente de amăgire și înșelăciune.

„Sunt ceasuri în care noi oamenii nu suntem stăpâni pe voința noastră și ne supunem unei impulsii interne, necunoscută, nejudecată, neînvinsă. Póte d-ta Olga, ai fost în așa caz.

„Poate n'ai primit îndemn în fapta d-tale de cât de la ură saŭ... saŭ de la dragoste.

Contele privi ţintă la fată, aproape cu grijă, ca să vadă ce efect produseseră asupră'i ultimele lui cuvinte

— Ură saŭ dragoste, repetă dênsul, una din două te-a împins la asta.

— Dragoste, către cine ? întrebă Olga.

— Către cine ? Către contele Marco, rĕspunse Artur.

Olga rĕmase încremenită și mută de uimire.

Așa dar contele Fernau credea că dênsa e amorezată de Marco și că din gelozie voise să împiedice căsătoria.

Își acoperi fața cu mâinile și nu rĕspunse de cât prin lacrimi.

Contele luă tăcerea ei drept o mărturisire.

Și, de și pe d'oparte era óre-cum mulţumit că dăduse de esplicația celor petrecute, pe de alta simți o mare durere în suflet că presupunerea lui se întări.

Vrea să zică acea fată așa curată la aparență era poate amanta lui Marco, căci el i o adusese în casă ?

Cât un fulger ţinu ideea asta în spiritul contelui, împungêndu-i inima ca un stilet.

— Nu, zise el în sine în clipa următoare, de o mie de ori nu! O fată ca Olga nu se poate înjosi ca să fie amanta unui om...

„O fi avênd o aplecare către Marco însă o ţine adânc îngropată în inima ei

Și la ideea asta se uni priveliștea ce avea înainte-i : acel corp fermecător, de și plin și bine desvoltat în toate părțile dar posedând parfumul suav al virginătĕței.

Olga plângea, plângea mereŭ. Și Artur își zicea :

— De sigur plânge pentru că l-am aflat secretul !

Pe urmă, căpătând asupră'și puterea bărbătească ce o dă realitatea faptelor, își zise :

— Am dreptul să mâhnesc ast-fel pe această fată ?

„Sunt eŭ sigur că o pot judeca fără a comite vr'o înjustiţe ?

„Trebue să iaŭ seama !

Şi urmă cu voce tare:

— Eu nu sunt chemat să'ţi fiu judecător, Olga.

„Ai procedat ca o femeie ce se află sub *impulsiunea* unui amor pătimaş. Să uităm amêndoi toate cele petrecute.

„Vrei să vorbesc cu eora mea ca să nu te mai ia la Drachenburg? In adevĕr, ar fi o grea încercare pentru d-ta să fii nevoită a trăi sub acelaş acoperiş cu noul soţ, spre a le vedea mereŭ fericirea.

Fiind-că fata nu rĕspundea nimic, Artur o întrebă iar:

— Vrei să fac asta?

Şi cu o intonaţie mai dulce urmă:

— Pentru d-ta sunt gata să fac orice, Olga.

— Fă cum crezi mai bine, rĕspunse fata încet.

Dênsa se feri d'a întâlni privirea tristă a contelui.

Artur se întoarse spre uşă.

Dar înainte de a porni, se mai uită o dată lung la Olga.

Părea că aştepta ca dênsa să se desmintă, să spună că nu'i adevĕrat că ea iubeşte pe Marco.

Fata însă tăcea.

Ea tăcea mereŭ fiind-că i-se părea de o mie de ori mai preferabilă acea rătăcire a contelui de cât descoperirea adevĕrului scârbos a existenţei ei şi a contelui Marco.

Era cu neputinţă să vorbească.

— Rĕmâi cu bine, Olga, zise contele Artur.

„Să uităm tot ce s'a vorbit în astă seară între noi.

Pe urmă se duse.

Olga căzu atunci în genuchi cu un ţipet înăbuşit de durere.

Işi ridică mâinile în sus şi în vreme ce lacrimi fierbinţi îi şiroiau prin obraji, zise:

— Şi asta, D-zeule, şi asta, după atâtea nenorociri!

„Onoarea mea de fată este pierdută d'acum, de vreme ce contele mĕ crede amanta lui Marco!...

„Numai dispreţ vor simţi d'aci înainte pentru mine Rozamunda şi fratele sĕŭ!...

„Ah! cu câtă putere n'aş fi respins o bănuială aşa ruşinoasă!

„Dar nu puteam să calc jurământul ce am făcut lui Marco când m'a adus în casa asta!

„Sunt deja destul de nenorocită ca să nu 'mi mai încarc sufletul cu o aşa mizerie!

„O! D-zeule, trimite'mi o rază de lumină în întunericul acesta!

Se ridică şi merse — sdrobită la corp şi suflet—în camera de culcare a Rozamundei.

Trebuia să aştepte acolo pe tinĕra contesă căreia 'i făcea mare placere ca Olga s'o ajute la desbrăcat, şi apoi să converseze cu dênsa vr'o jumĕtate de oră până închidea ochii.

Aflându-se singură în acea cameră tăcută, Olga căzu pe gânduri dureroase.

Ce'i rămânea de făcut acum?

De sigur contele Artur avea să povestească surorei sale tot ce era și ce credea adevărat.

Atunci Rozamunda avea s'o alunge, pentru că doar nu era cu putință că ea să respire același aer cu amanta viitorului ei soț.

Încotro să 'și întoarcă atunci pașii?...

Despre Hillmar și Pustnic, cu tóte cercetările ce făcuse, nu aflase nimic.

Dânșii trebuie să fi plecat cu tata Martin în vr'o noapte.

Ei stăteau poate ascunși într'o gaură depărtată.

Pentru Olga erau ca și perduți.

De aceea nici din partea asta n'avea nimic de sperat.

Ah! și ce mare trebuință avea tocmai în momentul acesta de iubitul ei Hillmar!

Ce dor mistuitor îi cuprindea inima după dênsul, cum îl striga dureros în sufletul ei:

— Hillmar, Hillmar! unde ești?!... Vin'o la Olga ta

După asta, mai liniștindu-se, având mereu înainte'i chipul blând al adoratului și împrejurările în care se afla, șopti încetișor:

— Ah! Hillmar! cum ar fi cu putință să iubesc pe un altul!

„Prea mult te iubesc pe tine!

„Vai! iubite, deșteaptă-te din somnolență și aleargă la mine!

„Acum am nevoe de brațul tĕŭ mai mult ca ori-când.

Era aproape mezul nopței.

Rozamunda intră în camera sa de culcare.

Dênsa părea mai serioasă ca de obiceiŭ.

Și pe când în tot d'auna zicea Olgăi o vorbă de prietenie, de astă dată nu zise chiar nimic.

Numai decât începu să se desbrace și Olga se repezi s'o ajute.

— Contele i-a spus tot, se gândi Olga cu grijă.

„Rozamunda e prea nobilă ca să 'mi zică vorbe aspre.

„Dar prin rĕceala ei o să 'mi dea a înțelege ceea ce vrea.

„Foarte bine, știŭ eŭ ce am de făcut!...

„N'am s'o mai supĕr cu prezența mea....

„Noaptea asta mai staŭ în castel... Mâne dis de dimineață, pe când Rozamunda va dormi încă, voiŭ pleca d'ari spre a nu mĕ mai întoarce câtŭ voiŭ trăi.

— Te rog, deschide'mi colanul de la gât, zise Rozamunda

Dênsa se îmbrăcase deja cu costumul de noapte, orbitor de albeață.

Olga descheiă colanul.

Mânile'i tremurau foarte tare.

Scăpă colanul d'o dată jos; firele se rupseră și perlele se împrăștiară în tóte părțile.

— Perle împrăștiate înseamnă lacrimi, zise Rozamunda cu jumětate glas, ca sie însăși.

In aceeași clipă se întoarse și apucă pe Olga în brațe.

O trase la peptul ei.

Și'i zise cu glas dulce:

— Olga, am aflat tot. Tu iubești pe Marco.

— Nu, nu, rěspunse Olga căutând să scape de îmbrățișarea prietenei sale. Te rog, nu crede asta, nu 'l adevěrat.

— De ce vrei să mě amăgești, zise contesa și se așeză cu Olga pe pat ale cărei perdele erau lăsate pe jumětate. Dacă ai iubit în adevěr pe Marco, de ce m'aș supăra eŭ oare?

„Eŭ cunosc îndestul inima și caracterul těŭ.

„Iubirea noastră pentru unul și acelaș om nu poate de cât să ne apropie mai mult.

Olga își ridică mâinile împreunate.

— Dacă crezi asta, esclamă dênsa, atunci e mult mai bine să plec din castel chiar în noaptea asta.

„Căci cum ai putea să mě suferi în apropierea d-tale.

— Nu, Olga, să stai cu mine, se rugă Rozamunda.

„Să 'mi fii soră bună, știi că surorile nu se gelozesc.

„O inimă nobilă de femee nu poate de cât să se bucure simțind că omul căreia s'a dat posedă și iubirea altei inimi tot așa de nobilă ca și dênsa.

— Ce bună ești, contesă. Da, cu adevěrat sunt îngeri care umblă printre noi în forme omenești.

„Voiŭ sta aci, nu mě voi despărți de d-ta.

„Poate nu e prea depărtat timpul în care o să ai nevoie de iubirea unei surori.

— Uite, așa 'mi place să te-aud vorbind, zise Rozamunda, apucând din noŭ pe Olga în brațe.

„Să fim surori bune, nici odată să nu fie supěrare între noi, nici un nor să nu umbrească prietenia noastră.

LX

Vicleniе pentru vicleniе

Casierul băncei Fregguson și Comp. își continua drumul,—precum am vězut—prin stradele cele mai întunecoase, spre a se duce încă odată la contuar ca să 'și ia ceva d'acolo.

După dênsul luneca pe lângă garduri un individ care nu era alt-cine-va de cât polițistul american Bristol; acesta, îndată după vizita la spițer, se transformase în

matelot, ca să afle mai bine chichițele din cârciuma lui Isac.

L-am văzut biruind la box pe bătrânul Bob, câștigând bani la cărți sub numele de Jack cel frumos și conversând cu cântăreața îmbrăcată țărănește.

Cât petrecuse în cârciumă, descoperise două lucruri importante; întâiu observase că evreul se silea să îmbete pe Bob, într'un scop oare-care; al doilea ascultase, prefăcându-se beat mort, întins lângă tejghea, convorbirea dintre evreu și servitorul de casă bună în care ghici—după înțelesul vorbelor—pe casierul despre care se scria în epistola luată din geamantanul lui Marco.

Pe când Bristol urmărîa pe mizerabil pas cu pas, desfășurând o mare destoinicie ca să nu fie descoperit, își zicea că arestarea casierului n'o putea îndeplini de cât la întoarcerea în cârciumă. Polițistul nu voia să pună mâna numai pe casier ci și pe evreu; numai acest din urmă în adevăr trebuia să facă mărturisiri așa grave ca să încurce pe contele Marco.

Grenzer merse vr'o jumătate de ceas apoi se opri d'odată înaintea unei case mari, de aparență antică,

Polițistul se piti în scobitura zidului casei d'alăturea, așteptând ca urmăritul să intre în casă.

Vădit că necredinciosul casier poseda încrederea deplină a patronului său căci avea la el toate cheile necesare ca să descuie marea ușă ferecată și o mulțime de alte uși până la contuar.

Descuiase ușa și era tocmai să pășească înăuntru când d'o dată polițistul, apucat de un acces de tusă, sforăi odată.

Grenzer se opri și se uită în direcțiunea de unde venise sgomotul.

Observase óre că e urmărit? Zărise oare pe Bristol în scobitura zidului?

Bristol își făcu îngrijat întrebările astea blestemând în sine tusea care 'l făcuse să se dea de gol.

Curênd însă văzu cu bucurie că omul său intră în casă liniștit, fără bănuială, lăsând în urmă-i ușa neîncuiată.

Polițistul eși din scobitură și se postă înaintea ușei prin a cărei broască se zări curând lumină.

— D'acum nu poate să 'mi mai scape, murmură dênsul.

„Am să 'l arestez chiar aci, cum va eși cu prăjitura; mai mult n'aștept. Acum mănâncește al dracului; o fi răscolind dulapurile și lăzile ca să ia tot ce 'l de preț...

Păși încet, preumblându-se pe dinaintea ușei.

Cu răbdarea cu care un vânător își așteaptă bestia să 'i vie în bătaia puștei, așa aștepta dênsul momentul în care să poată pune mâna pe ticălosul casier.

Știa acum și numele stăpânului casei de bancă.

D'asupra ușei se resfăța o tablă mare

pe care stătea scris : Eduard Fregguson şi Comp.

— D. Fregguson o să se mire grozav mâine dimineaţă când mĕ voiŭ duce să ’i spun :

„— Domnul meŭ, astă nopte aĭ fost în primejdie de a rĕmâne un om sărac. Insă eŭ am fost în fericita posiţie d’a te păzi d’o aşa nenorocire.

„Poftimu-ţi înderăt averea şi pe viitor să fiĭ mai prevĕzetor asupra oamenilor cărora le daĭ încrederea d-tale.

Da, aşa avea să vorbească dênsul proprietarulŭi caseĭ de bancă şi se bucura d’înainte de surprinderea ce avea să ’i pricinuiască.

Mai aşteptă puţin.

Nu apărea nimenĭ.

Atunci îşi zise în sine :

— Eĭ, dar prea mult stă omul meŭ, prea mult se face să fie dorit.

„Ce dracu, se vede că vrea să culĕgă tot !...

„Asta începe să mĕ îngrijască.

Şi în adevĕr poliţistul american nu mai ştia ce să facă.

Apoi reluă :

— Eŭ ştiŭ din experienţă că hoţiĭ sunt mai grabnicĭ.

„A trecut deja un sfert de ceas de când a intrat şi nicĭ gând n’are să iasă.

Şi scoase ceasornicul ca să vadă dacă nerăbdarea nu ’l făcea să ’i pară timpul prea lung.

Dar nu se înşela.

Tocmaĭ un sfert de ceas trecuse de când el aştepta acolo.

Işi zise iar :

— Neapărat, el este sigur că nimenĭ n’are să’l surprindă.

„Cu atât maĭ bine !

„Această siguranţă a omuluĭ meŭ ’mĭ va înlesni operaţia.

„Arestarea hoţilor celor maĭ vestiţi s’a putut opera numaĭ atuncea când eĭ s’aŭ încredinţat prea mult în tovarăşiĭ lor saŭ când eraŭ siguri că poliţia nu ’i putea surprinde.

„Chiar eŭ am auzit nişte hoţi fôrte înţelepţi şi dibacĭ blestemând un moment de slăbiciune.

Poate că Bristol, cugetând astfel, avea dreptate.

In carĭera luĭ de poliţist dênsul avusese vreme să studieze felurite călităţi ale hoţilor.

Insă câte o dată se pot înşela şi oamenii cei maĭ dibacĭ.

Poliţistul se gândi puţin la ce trebuia să facă.

Se hotărî să maĭ aştepte.

Se preumblă încă un sfert de ceas, foarte nerăbdător.

La fie-care moment scotea ceasornicul şi se uita la el.

El se gândi :

— Aventura e ciudată !

„Nicĭ odată nu mi s’a întêmplat aşa ceva !

Casierul nu maĭ eşia.

Înăuntru se vedea mereŭ lumină.

Prin urmare hoţul se afla încă la lucru.

Totuşi i se păru aproape cu neputinţă ca un criminal să întrebuinţeze atâta vreme într'o ispravă, fie cât de mare.

Dênsul mai aşteptă cinci minute.

Apoi se păru că luă de o dată o hotărîre.

Îşi zise cu nerăbdare :

— Ei bine, dacă muntele nu vrea să vie la prooroc, se duce proorocul la munte. Mĕ duc înăuntru şi 'l leg burduf acolo...

Hotărîndu-se astfel deschise iute uşa şi năvăli în contuar.

Aci rĕmase înţepenit în mijlocul camerei.

Luminarea ardea pe o masă.

Enorma casă de bani şi săltarul de desupt eraŭ deschise ; se vedea tot ce era înăuntru : o mare desordine între hârtiile ce se mai aflaŭ acolo.

Toate bune, dar hoţul unde era ?

Bristol se uită odată de jur împrejur şi se repezi d'o dată în camera alăturată pentru că era cu putinţă ca hoţul, la întâiul sgomot ce auzise, să fi fugit acolo.

Dincolo de contuar eraŭ încă două camere mari din care una părea să fie a contabilităţei iar cea-l altă cabinetul bancherului.

In amândouĕ, hoţul nu era.

In zadar cercetă Bristol toate colţurile, toate mobilele .. nu găsi nimic şi pe nimenĭ.

Cu toate astea într'un colţ al cabinetului era o portieră ; poate că hoţul se refugiase acolo.

Bristol scoase iute din buzunar un castet de oţel de care nu se lipsia nicĭ odată şi 'şĭ înarmă cu el degetele mânei drepte.

Arma asta era mai spăimântătoare de cât pumnalul cel mai ascuţit şi mai sigură de cât un revolver cu şase focurĭ. Când poliţistul o avea la mână se credea în stare a se măsura cu patru adversarĭ.

Dênsul încercase arma aceasta de mai multe orĭ.

O găsise foarte bună.

Afară de aceasta, Bristol era ager la luptă şi foarte curajos.

Era şi voinic, cum am văzut la cârciuma „Inima Sângeroasă".

Ş'apoĭ, în momentul acela, înfierbântat cum era, ar fi trecut peste orĭ-ce pedică fără a se da înapoĭ.

Incetişor, dete la o parte bucăţile portierei — două covoare de mătase—şi se uită înăuntru.

Nu văzu nimic.

Această nouă desamăgire îl turbură grozav.

Ce să facă ?

Se opri pe prag.

Ascultă.

I se păru că se mişcă ceva înăuntru.

Un zîmbet de triumf lunecă pe buzele sale.

Ridică d'o dată un covor şi se repezi înăuntru.

Dar mai în acelaşi clipă începu să înjure şi să blesteme.

Se afla înaintea unei uşi micĭ de fier ...

Această uşă era deschisă.

Era *desamăgirea* cea mai complectă pentru un poliţist.

Criminalul fugise pe-acolo

Bristol se îngălbeni de furie şi ruşine.

Supĕrarea lui era grozavă,

El esclamă cu voce tare :

— Mil de bombe ! să fiŭ tras pe sfoară în chipul acesta !

„Aceasta este o ruşine pentru un poliţist !

„E prea mult pentru mine !

Şi cu toate astea n'avea nimic şă 'şĭ impute.

Necunoscênd planul caseĭ i-ar fi fost cu neputinţă să bănuiască că hoţul avea să iasă din casă pe altă uşă.

Necăjit de tot, se întoarse în contuar.

Işĭ dete cu părerea că urmărirea ar fi fost acum absolut zadarnică.

Casierul îĭ luase înainte cu un sfert de ceas şi poate şi mai mult. Pe când se gândea mâhnit la ceea ce 'l rĕmânea de făcut auzi d'odată mai multe strigăte la uşa din stradă şi după câte-va momente vĕzu repezindu-se în contuar mai mulţi oameni cu figurile speriate.

Fu înconjurat numai de cât de aceĭ oameni dintre care doui aveaŭ pe ei blănĭ scumpe iar ceĭ-l-alţi nu eraŭ altceva de cât gardişţi.

O voce tunătoare se auzi.

— *Acesta* e hoţul ! esclamă domnul cel mai bĕtrân, îmbrăcat cu blană.

Era d. Fregguson în persoană.

El urmă :

— Luaţi'l.

„Puneţi mâna pe el.

Pe urmă uitându-se către Bristol, stăpânul caseĭ de bancă reluă :

— Dă-te prins, saŭ de unde nu, eşti mort.

Bristol îşĭ simţi mâna în care ţinea castetul tremurând grozav.

Se părea ca o putere nevĕzută o *impingea să resbune așa injurie.*

Insă isbuti să se stăpânească gândindu-se că era la mijloc numai o rătăcire pe care avea s'o risipească numai decât cu două vorbe.

— Mi se pare că d-ta eştĭ domnul Fregguson, nu'l aşa ? întrebă el pe domnul cel mai bĕtrân.

D. Fregguson, cam mirat de această întrebare, rĕspunse :

— Da, chiar eŭ sunt.

„Mi se pare însă că numai al meŭ e dreptul d'a face întrebări, acum, aci.

Apoĭ, uitându-se ţintă la poliţistul american, continuă :

— Spune adevĕrul. Cu cheĭ falşe ai deschis contuarul şi casa, ai luat valorĭ şi te-ai făcut nevĕzut.

Fata asta are să devie o mare cântăreață la operă

Din fericire astăzi m'am întors ceva mai târziu de la club.

„Vĕzĕnd uşa deschisă şi lumină înăuntru, am strigat poliţiştii şi iată-te prins. Te sfătuesc să nu opui resistenţă căci ar fi de geaba.

— Scoate din buzunar tot ce-aĭ furat, întrerupse Emil, nepotul bancherului.

„Haĭ, umblă repede, să nu te arăţĭ înderătnic dacă vreĭ să 'ţĭ uşurezĭ pedeapsa.

— D-lor, esclamă Bristol rîzênd din toată inima căcĭ situaţia i se părea în adevĕr comică, sper că'ţĭ isprăvit ce-aveţĭ de spus şi o să'mĭ daţĭ şi mie cuvêntul.

— Ce hoţ obrasnic!... esclamă Freggu-son.

Bristol nu'şĭ perdu cumpătul din incidentul acesta.

— Aţĭ venit prea târziŭ, zise dênsul cu o mare linişte.

„Nu mai puteţĭ împiedeca furtul de oare-ce el este deja comis.

„Dar nu sunt eŭ hoţul ci unul din funcţionariĭ d-v., căruia ĭ-aţĭ acordat o aşa mare încredere în cât avea la el cheile de la uşĭ şi de la casa de fier...

— Astea sunt gogoşĭ, strigă un poliţist.

„Cunoaştem noĭ aşa moşturĭ.

— Să'l ducem la poliţie, d-le Freggu-son? întrebă un alt poliţist, apucând pe Bristol de o mână.

— Staţĭ puţin, zise nepotul bancherului şi se întoarse către pretinsul hoţ.

Şi urmă:

— Tot ce spuĭ pare foarte ciudat.... Ce cauţĭ aci dacă zicĭ că n'aĭ comis d-ta furtul?

Americanul începea să devie nerăbdător.

— Am urmărit pe funcţionarul d-v. până aci, răspunse dênsul, vrênd să'l arestez după ce va fi făptuit crima, pentru că, spre a scurta vorba, d-lor, eŭ mĕ numesc Francis Bristol, sunt poliţist în New York şi de doĭ anĭ cetăţean de onoare aĭ Statelor-Unite.

Bĕtrânul Freggu-son strigă furios:

— Şi pretinzĭ că noĭ să credem bazaconiile astea pe carĭ le spuĭ!

„Asta'l prea mult!

Nepotul sĕŭ îl liniştĭ.

Şi zise:

— Dacă d-ta eştĭ vestitul american Francis Bristol, trebue să fi avênd la d-ta placa de legitimaţie.

— Fără îndoială!... esclamă americanul.

Şi începu să 'şĭ descheie iute haina pentru ca să arate placa de poliţist.

In momentul următor însă, remase cu ochiĭ sgâiţĭ în locul unde fusese placa. Ea nu maĭ era acole.

Il căzuse se vede când se desbrăcase la rîŭ de haine de matelot.

Rĕmase zăpăcit.

El nu'şĭ perdea lesne sângele rece, dar această contrarietate îl turbură.

— Mişel obraznic ce eştĭ!... scrişu Freggu-son.

„Nu'ţĭ ajunge că 'mĭ spargĭ casa furĭ banĭ? maĭ îndrăsneştĭ să calomniezĭ funcţionariĭ....

„Numai casierul meŭ Grenzer posedă cheile şi el e credincios ca aurul.

In momentul acesta Bristol fu apucat de poliţişti.

El nu se putu apăra.

Fu supus unei perchisiţii strașnice.

— Nu se află nimic în buzunarele lui, zise unul din poliţiştii.

„De sigur a avut un complice care a fugit cu valorile înainte de sosirea noastră.

— Prostii! peste prostii! esclamă Bristol nerăbdător.

Dênsul se încercă a se libera din mâinile poliţiştilor.

Dar fu în zădar

El urmă:

— Vremea trece cu fleacurile astea şi ştrengarul o să dispară.

Apoi adresându-se către nepotul bancherului, adăogă:

— D-le, mi se pare că d-ta eştĭ aci mai sănĕtos la cap.

„Te rog, ia o trăsură şi să mergem la casa casierului Grenzer.

„De'l vom găsi odihnindu-se liniştit în pat ca un om de treabă, atunci să mĕ duceţi numai decât la poliţie.

Emil se gândi niţel.

Apoi răspunse:

— Foarte bine.

Adresându-se pe urmă către d. Freggusen, continuă:

— Unchiule, cred că nu 'i putem refuza mijlocul acesta d'a se justifica.

„Luăm o trăsură şi mergem acasă la Grenzer.

„Doi dintre domnii poliţiştii ne vor însoţi.

Bristol se înveseli văzênd că bătrânul primeşte.

După câte-va minute el se afla, între oamenii legeĭ, într'o trăsură închisă, care după ce fu mânată o bucată, se opri în faţa unei case sărăcăcioasă la vedere.

Aci ocupa Grenzer o cameră mică, cu o singură fereastă, la al patrulea etaj.

Pe când urcaŭ scările, Freggusson nu mai înceta de a lăuda economia vechiului sĕŭ casier.

El zicea:

— Grenzer, cu toată leafa lui frumoasă are o locuinţă modestă.

Dênsul se chibzueşte până şi asupra unui pfenig şi de când ţiŭ minte eŭ, el n'a avut nici odată un şiling datorie ...

— Ce orbire! se gândia Bristol. Iată cum adesea cei mai mari şarlatani sunt consideraţi ca cei mai cinstiţi oameni.

Totuşi peste câte-va minute vinovăţia necredinciosului casier avea să iasă la iveală căci dênşii se aflaŭ deja înaintea uşeĭ lui Grenzer.

Emil bătu în uşă.

Nici un răspuns.

Mai bătu o dată tare.

Atunci se auzi înăuntru o căscătură grozavă, ca a unuia ce se deşteaptă fără să 'şi fi îndeplinit somnul.

— E acasă! esclamă bătrânul Fregguson.

— Dar e cu neputinţă! esclamă Bristol.

Două minute trecură pe urmă nişte paşi târîitori s'apropiară de uşă şi un glas ce eşia mai mult pe nas întrebă între căscăturî repetate:

— Cine 'l acolo? Cine mă turbură în odihna nopţeî?

— Eu sunt, scumpul meu Grenzer, respunse Fregguson cu grăbire. Te rog, deschide uşa, avem a 'ţî face o comunicaţie importantă.

— Ah! patronul! zise casierul şi în clipa următoare uşa fu deschisă.

In cadrul eî stătu Grenzer, într'un halat vechiu, cu un bonet alb pe cap şi cu o lumînare aprinsă în mână.

De la întâia privire, poliţistul recunoscu în el pe servitorul de casă bună care în tot cursul serei petrecuse în cârciuma lui Isac, jucând cărţi.

— Blestematul şi-a schimbat planul, se gândi dênsul.

„M'a zărit în scobitura zidului, a simţit că este urmărit şi a fugit pe o altă uşă a caseî de bancă.

Insă în loc să se întoarcă la cârciuma lui Isac, după cum vorbise, a venit aci şi s'a pus în pat presupunênd cu drept că o să fie căutat pe acasă în noaptea asta...

Fregguson dete casierului să înţeleagă în câte va vorbe ceea ce se petrecuse. Iar Grenzer începu atunci să se sbuciume, scâncind şi văitându-se aşa că stăpânul sĕu cu mare greutate putu să 'l mai liniştească.

Bristol văzu limpede că pentru sine nu mai era nimic de făcut. Toate aparenţele eraŭ încontră-i, nici o vorbă n'avea să i se mai creadă.

Numaî de cât dênsul fu dus la poliţie şi trântit în arest unde după cât-va timp adormi pe o rogojină în speranţă că a doua zi o să 'şi poată proba calitatea prin cunoscuţi şi cu mângâierea că un poliţist american se poate odihni şi pe patul cel mai tare.

Grenzer vĕrsă câte-va lacrimî de crocodil asupra mareî perderî ce încercase stăpânul sĕu şi zise că emoţiunea 'l sguduise într'atâta că se simţia bolnav, că picioarele nu 'l mai ţineaŭ.

— Poate mâne nicî n'am să viŭ la contuar, adăogă dênsul cu un glas nespus de dureros.

„Ah! d-le Fregguson, peste ce nenorocire a trebuit să mai dăm!

„Şi vezî eŭ am o natură aşa slabă în cât cea mai mică sperietură mĕ bagă în boală.

— Dacă 'î aşa, te rog eŭ însu-mî, scumpe Grenzer, să staî mâne acasă ca să 'ţî viî în fire, zise bancherul.

Şi adresându-se nepotuluî sĕŭ adăogă:

— Să ne retragem, scumpul meŭ, ca să nu turburăm mai mult odihna acestuî om vrednic şi cinstit.

— Şi cu toate astea eŭ consider pe

Grenzer acesta drept un şarlatan de prima ordine, se gândia nepotul scoborînd scara.

El însă nu îndrăsni să 'şi esprime tare cugetul de oare ce Fregguson ţinea acum la casierul său mai mult ca ori-când.

D'abia trecuse o jumătate de ceas de la plecarea bancherului şi Grenzer era deja îmbrăcat şi gata de plecare Dênsul se plecă pe pat, rădică salteaua de paie, îi rupse pânza la un colţ şi scoase un pachet pe care 'l băgă în sîn. Erau valorile furate.

Pe urmă stinse luminarea, eşi afară, încuiă uşa şi coborî scările cât putu mai încet.

Când călcă în stradă zorile albeau.

Se învălui bine în manta şi porni spre cârciuma lui Isac.

Isac dormise foarte puţin în noaptea aceea.

D'abia închisese ochii când auzi sunând clopoţelul d'afară.

Işi trase iute un halat şi alergă pe scară în jos să vadă cine'l mai onorează cu presenţa sa.

— Vĕd eu bine óre, sau am orbul găinilor? esclamă dênsul când se află în faţa unui om bĕtrân, cu spatele îndoit, îmbrăcat cu o blană antică.

După ce se frecă la ochi urmă:

— Vrea să zică d-ta eşti, Jonas Bruck?...

„Te-ai hotărît să vii la Hamburg! Asta nu mi-er fi trecut nici prin vis!...

— Am venit la Hamburg, răspunse cămătarul lăsându-se pe un scaun şi oftând din rărunchi.

„Am venit că m'a împins nenorocirea iar nu plăcerea.

„Inainte de toate, Isac, dă-mi ceva cald să beau.

„Călătoria m'a sdrobit de tot. Mi se pare că am căpătat rĕceală la urechi şi frigurî rele în picioare.

— Nevasta mea Estera o să 'ţi facă acum o cafea, răspunse Isac, cum nu ţi-a făcut nici odată fiica d-tale.

Jonas se cutremură la amintirea fiicei sale.

In tot cursul călătoriei trebuise să se gândească la dênsa.

Chipul Rosei îi stătuse neclintit în minte spre marea lui neplăcere.

Căci cu ori-ce preţ dênsul voia să uite pe Rosa, să nu 'şi mai aducă aminte de ea.

— Ca să vorbesc drept, toate camerile 'mi sunt ocupate, zise Isac către vechiul său prieten de afaceri căci odinioră făcuse cu Ionas o afacere echivocă. Insă pentru bĕtrânul meu amic Jonas Bruck fac ori când loc în otelul meu, chiar de ar trebui să golesc camera cea mai bine plătită.

Ajută cămătarului să se desbrace de blană, îl aduse şi 'l aşezâ comod lângă foc şi alergă să vadă de cafea.

Isac ştia că Bruck e putred de bogat şi împrejurarea asta singură îi insufla un respect nemărginit pentru coreligionarul său.

După cinci minute se întórse aducênd el însuşi o ceaşcă de cafea din care ieşia o aromă plăcută.

In vreme ce cămătarul sorbia din céşcă Isac se aşeză înainte'l şi începu să 'l întrebe cum îi merg afacerile în Berlin şi cu ce treabă anume venise el la Hamburg.

— Afacerile merg prost de tot, răspunse Bruck.

„Nu 'I nici un câştig şi nici nădejde că lucrurile aŭ să se schimbe în bine.

„Mai mult încă, în loc de câştig e pagubă.

Pe urmă povesti toată păţania cu Buller cerênd sfat cum ar putea mai lesne să arăsteze pe hoţ.

După ce Isac ascultase minunându-se, se gândi puţin şi răspunse:

— Eŭ cred că Buller acesta n'o să fie aşa prost ca să se mai întoarcă la Freggnson să ceară 7000 de mărci, după ce a fost refusat la întêia cerere. Mai cred apoi că a şi plecat de la otelul unde se afla, spre a nu i se mai da de urmă.

— Insă eŭ tot ast-fel cred că hoţul o să fugă din Germania cu cel d'âmtâiŭ vas care pleacă spre America şi vasul acesta este Cimbria.

Bruck voia să mai facă câte-va întrebări lui Isac însă acesta fu chiemat de nevastă-sa după tejghea.

— Grenzer s'a întors chiar acum, şopti Estera bărbatului său.

— Foarte bine.

„Mă temeam să nu i se fi întêmplat ceva.

„E sus în camera mea?

— Da, te-aşteaptă acolo.

Isac dispăru pe scară în sus şi găsi pe Grenzer stând înaintea uşei.

Intră cu el în cameră şi casierul întrebă iute:

— Unde este Bob? doarme saŭ s'a trezit?

— Uite'l aci, răspunse Isac arătând cu degetul spre o sofa care d'împreună cu câte-va hodoroage compunea mobila camerei.

Bob stătea întins acolo într'o înţepeneală asemenătoare cu moartea.

Apa de Elba amestecată cu un praf pentru somn îşi făcuse efectul mai presus de aşteptare.

Matrozul nu simţi chiar nimic când cei doi tovarăşi se apucară de'l desbrace, lăsându'l numai în îmbrăcămintea de lână ce o avea pe de desupt.

— Cât timp crezi că o să doarmă? întrebă Grenzer.

„N'ar trebui să se deştepte prea curênd.

„Alt-fel ne întâlnim pe vapor şi tot e perdut.

— Iată, să te conving, zise cârciumarul.

Dênsul dete lui Bob un pumn sdravan în spate.

Lovitura asta nu avu alt efect de cât că adormitul gemu odată şi se întoarse pe cea-l'altă parte.

Un zîmbet de satisfacţie se ivi pe buzele lui Isac.

Uitându-se spre tovarăşul sĕu cârciumarul reluă:

— O să doarmă două zile şi două nopţi d'acî nainte.

„Când se va deştepta, am să'i dau o porţie bună de rom pe care are s'o bea îndată.

„Atunci are să se culce să doarmă înainte.

In vremea asta Grenzer începuse a se travesti.

Se îmbrăcă cu hainele matelotului şi şi aranjă părul şi barba în chipul lui.

— Acum bagă mâna în buzunar şi vezi de sunt acolo toate hârtiile de legitimaţie.

— Da, sunt aci, răspunse Grenzer scoţênd din buzunar mai multe hârtii îngălbenite şi murdare.

— Şi banii unde 'i ai? întrebă iar Isac.

„Cred că'i ţii aşa ca să nu se observe şi să fii bănuit în urmă....

— Îi am într'un sac de piele pe care 'l ţin legat cu două rĕnduri de curele în jurul corpului.

— Ei bine, adăogă ovreiul scărpinându-se după ureche, eŭ zic că e vreme să regulăm afacerile dintre noi.

„Buna rânduială face prietenii buni.

„Poate că trebue să plecî grabnic din casă aşa ca să nu ai vreme să 'ţi plăteşti datoria.

— Să n'ai nicî o grijă, răspunse iute Grenzer.

„Iată suma asupra căreia ne-am înţeles.

Bĕgă mâna în sacul de piele ce 'l avea pe pept, scoase cincî mii de mărci şi le puse pe masă.

— Hai, ia-le, adăogă dênsul mirat, vĕzênd că evreul nu face nicî o mişcare spre a apuca biletele.

— N'am vorbit 10 mii de mărci?... întrebă stăpânul „Inimei sângeroase“ în vreme ce pe figura lui se zugrăvi limpede o nespusă lăcomie.

Grenzer puse mâna pe bilete.

— Cincî mii, zise dênsul, şi nicî un şiling mai mult.

„N'ai câştigat destul de la schimburea aurului falş?

Isac dete din umerî.

— Te întreb eŭ pe d-ta cât câştigî lăsând aur falş în casa lui Fregg'son? Isprăveşte cu palavrele, dă 10 mii de mărci, saŭ de unde nu, Cimbria pleacă fără d-ta ...

— A! vreî să facî pe trădătorul!... esclamă casierul.

„Bine!

„Nu 'mi rămâne de cât să 'ţi mulţumesc lăcomia.

„Dar înseamnă'ţi că poate să ne mai întâlnim vr'o dată!

Evreul rise.

— Poate când ai să te întorci să înapoiezi lui Fregguson capitalul cu dobânzile.

„De alt fel cred că serviciul meu face 10 mii de mărci în împrejurările în care ne aflăm.

„Lasă marafeturile şi pune aci ceea ce lipseşte.

Cu o imensă mâhnire, Grenzer mai scoase cinci mii de mărci şi le puse pe masă.

Acuma evreul căzu lacom asupra biletelor care numai de cât dispărură în buzunările lui enorme!

— Vrei acum să mergi cu mine în cârciumă? întrebă Isac.

— S'ar putea oare? N'o să mă recunoască cine-va?

— Ce stai de vorbeşti! zise evreul rizând.

„D-ta eşti acum Bob în carne şi óse. Vino numai cu mine şi 'ţi garantez că aŭ să te consider toţi drept un matelot experimentat.

Porniră amêndoui să meargă în cârciumă însă în coridorul etajului întâiŭ dădură peste o femee tânără cu părul negru care, cum văzu pe cârciumar, se retrase îndărăt speriată.

— Ei, madamă, strigă Isac, nu plecă nimeni din casa asta până nu şi-a regulat socoteala.

„Cunosc deja şiretlicurile astea. Plecî dis de dimineaţă şi seara nu te mai întorci...

— Dar voiam să cumpĕr ceva din târg, borborosi tînĕra femee. Doamne! de mult am fi plătit tot ce datorăm dacă bărbatul meŭ nu s'ar fi îmbolnăvit din din noŭ aci în Hamburg, ceea ce ne-a făcut să cheltuim toţi banii pe care 'i mai aveam.

Isac aruncă o privire furioasă asupra frumoasei femei care se uita cu frică la dênsul.

— Vrea să zică mărturiseşti singură că nu mai aveţi nici un ban, strigă dênsul.

„*Ei*, pe toţi diavolii, dar cu ce o să plătiţi mâncarea şi locuinţa pe trei sĕptămâni?

„Şi vreţi acum să plecaţi pe Cimbria şi eŭ să rĕmân în urmă cu buzele umflate?

— Fie-ţi milă, se rugă femeea împreunându-şi mânile, nu ne opri d'a pleca. Mĕ jur că 'ţi vom trimite din America toţi banii ce 'ţi datorăm, cu dobânzi cu tot, numai lasă-ne să plecăm d'aci.

— Ah! mi se pare că vĕ arde pământul sub picioare şi vreţi să dispăreţi fără a lăsa urmă! scrâşni stăpânul „Inimei sângeroase."

„Dar eŭ nu vĕ las, pe legea mea, a fără numai dacă nu 'mi veţi lăsa ca amanet biletele de călătorie.

— Biletele de călătorie? Dar cu ce să călătorim în urmă? zise femeea plângênd.

„Nu, nu, să nu faci asta căci ne împingi în nenorocire pentru toată viața. Fie-ți milă de nenorociți, încrede-te în noi, lasă-ne să plecăm și o să te binecuvêntăm, o să 'ți trimitem toți banii!...

Isac dete din umeri.

— Nici un pas nu faceți de la pragul meu, zise dênsul, până nu veți plăti, chiar de aș ști că n'am s'ajung la aită ispravă de cât să vĕ țin încuiați în odae o sĕptămână.

„Mulțumiți-vĕ că nu v'am aruncat din casă în ziua întâia când am vĕzut că nu plătiți.

„Și nu v'am aruncat pentru că nevasta mi-a zis:

„— Lasă'i Isac, sunt niște beți nenorociți, bărbatul e bolnav, aŭ să plătéscă de sigur.

„Și așa v'am suferit din iubire către Estera.

— Da, nevasta d-tale e bună, esclamă tînĕra femee, ea are milă de cei ce se află în nevoie și mizerie.

— Ea are milă și eŭ am pagubă, zise Isac.

„Știi ce, eŭ n'am multă vreme de vorbit.

„Vĕ iaŭ biletele de drum și prin ele am să mĕ despăgubesc.

Tînĕra femee începu să plângă și să suspine tare.

In clipa asta se deschise o ușă din coridor și un om cu barba neagră ce repezi afară; dupe figura lui fórte galbenă se cunoștea că e bolnav.

— Nu te mai ruga atâta, Roza, zise dânsul.

„N'ai să moi nici odată inima asta de peatră.

— Nu vrea să ne lase să plecăm, vrea să ne ia biletele de drum.

„Ah! Barnov, ce o să ne facem noi aci între streini așa rĕi, fără bani de cheltuială!

— Nu perde curajul, iubita mea, șopti Barnov.

„E de prisos să mai arăți acestor oameni mărimea nenorocirei noastre.

Se întoarse spre cârciumar și adăogă:

— D-le dacă în inima d-tale mai e o scânteie de omenie, încrede-te în jurământul meŭ solemn că am să 'ți trimit din America toți banii ce 'ți datorăm cu dobânzile lor, îndată ce voiŭ găsi de lucru.

— Vorbe goale! strigă Isac. Nici un pas să nu faceți din casă până nu 'mi dați banii.

— O să ai d-ta așa inimă să lași vasul pe care trebuie să călătorim, să plece fără noi?

— Eŭ n'am de loc inimă, rĕspunse cârciumarul, cât timp nu mi se plătește datoria.

Barnov își strînse pumnii se uită întunecat în pămînt.

Roza își acoperi fața udă de lacrimi cu amîndouă mîinile și cu voce emoționată esclamă:

— Ah! Barnov, blestemul tatei ne-a ajuns prea curînd.

„O să ne urmărească pretutindeni ca să nu ne lase nici odată să fim fericiți!...

— Simțești deja blestemul tatălui tău? zise d'o dată un glas tremurător.... Imi pare bine, fată.

„Doresc să te urmărească în ori-ce parte îți vei întoarce pașii!

Bătrînul Ionas Bruck apăruse pe trepta de sus a scărei.

Cu o mînă se sprijinea de perete iar pe cea-l'altă o ridică în sus.

Părea că voia să 'și repete blestemul și să roage cerul ca să i'l asculte.

— Tată! esclamă Roza.

„Tată, tu aci!

„O! numai D-zeu te-a trimis ca să ne scapi din situația asta de spaimă în care ne găsim!

Dar bătrînul se arătă neînduplecat.

El se uită la cărciumar și'l zise:

— Isac, curață'ți casa de aceste ființe nedemne.

„Ea se va murdări prin prezența unui om care și-a lepădat credința strămoșească.

„El a fost sub bănuiala de omor.

„A sedus pe unica'mi copilă, pe fiica mea care trebuia să fie sprijinul și mîngăierea bătrînețelor mele.

Roza alergă la tatăl său.

Dînsa se încercă să cuprindă pe bătrîn în brațe.

Dar Ionas Bruck o respinse rece, ne înduplecat.

— Tu nu mai ești fiica mea, zise cătrămătarul cu glas tremurător.

„Tu ai devenit amanta acestui om și mi-ai făcut numele de rușine.

„Nu te mai cunosc!

„Pleacă!

— Nu fi neînduplecat, tată, se rugă tînăra femeie.

„Vezi ne!

„Suntem în mizerie și desperare!...

„Numai întinzînd mîna poți să ne scapi.

„Nu fi fără milă ca să nu cadă asupră'ți pedeapsa lui D zeu.

„Fii tată!

„Ajută-ne!

— Pedeapsa lui D-zeu! esclamă cătrămătarul.

Și figura lui, de obiceiu galbenă, era acum roșie ca un rac fiert.

— D-zeu, urmă el, să'mi ia nu numai viața ci aurul cîștigat cu trudă mare dacă blestemul meu nu este drept!

„Conștiința mea e liniștită!

Bătrîn nebun!

In vreme ce pronunța aceste vorbe pedeapsa lui D-zeu îl lovise deja.

De ar fi putut atunci să arunce o pri

vire în pimnița sa, ar fi văzut cu oróre că ceea ce chiema asupra capului său se îndeplinise deja.

Pimnița'l era goală

Aurul dispăruse și în locu 'i remăsese cadavrul lui Laib.

Insă Ionas Bruck nu putea să aibă nici o bănuială în privința asta.

El se întoarse.

Fără să mai arunce o privire asupra fiicei sale, scoborî scara îndărăt.

Atunci Barnov zise:

— Ei bine, ce'ți spuneam eŭ?

„Acum trebue să fii sigură că nu mai avem de sperat în ajutorul acestui om fără inimă.

Tinĕrul bărbat atrase cu înbire pe Roza la sine.

Apoi o întrebă:

— Nu crezi că merită disprețul meŭ? Mai bine e să'l uităm.

Isac se apropiă de dĕnșii.

Și uitându-se batjocoritor la tinĕra femee care plângea mereŭ, îi zise aproape rizĕnd:

— Ce trebue să am eŭ inimă, când chiar tatăl d-tale nu are.

„Vĕ daŭ termen d'un ceas ca să 'mi plătiți datoria.

„Dacă până atunci nu 'mi veți achita suma, am să știŭ eŭ cum s'o scot.

Barnov și Roza remaseră strîns înlănțuiți în coridor.

El sărută pletele adoratei iar dĕnsa mușpina sfășietor.

Atunci se auzi îndărătul lor fășîitul unei rochii.

O femee elegantă eșise dintr'o cameră apropiată.

Ea se opri lângă dĕnșii și zise:

— Veniți iute în camera mea pentru câte-va momente.

„Am auzit tot ce s'a vorbit aci și vreaŭ să vĕ fac o propunere.

Barnov și Roza se uitară surprinși la dĕnsa.

Cine să fi fost oare acea femeie așa frumoasă, măreață, imposantă care le apărea ca o zină a fericirei din poveștî și care se părea cunoscută Rozei?

Fără a întârzia o clipă cei doi amorezați se hotărîră.

Ei intrară în camera aceleî femei care era cea mai elegantă din tot otelul lui Isac.

Femeea închise și încuiă ușa.

Apoi adresându-se celor doi amanți, zise:

— Sunteți săraci pre cât am înțeles din convorbirea ce avurăți cu mizerabilul de cârciumar.

„Și așa lipsiți de mijloace vreți să faceți nebunia de a călĕtori la America?...

— N'avem ce face, doamnă, răspunse Barnov.

„Imprejurări grele ne silesc să ne părăsim patria.

„Insă peste ocean am mai mulți prieteni și cunoscuți.

„O să'mĭ găsesc lesne ocupaţie.

— În nădeja prietenilor să nu te prea laşĭ azĭ, continuă femeea.

„Eŭ am să 'ţĭ fac o propunere, care, de veĭ primi-o, are să te scoată mai curênd şi mai sigur la o viaţă tichnită.... Însă trebue să ne înţelegem repede, căcĭ dintr'un moment într'altul poate să sosească aci un om care să ne strice planul ce vom hotărî.

„Ascultă deci.

„Eŭ sunt lady Cristina Nelson, deja de mult cunoscută frumoaseĭ d-tale soţiĭ, din casa calăului.

„Pe nedrept sunt bănuită d'o faptă rea şi sunt urmărită.

„Din Berlin am scăpat cu ajutorul unuĭ domn bĕtrân care 'şĭ aşteaptă acum resplata pentru binele ce mĭ-a făcut.... Însă maĭ curênd aş muri de desgust de cât să acord bĕtrânuluĭ Robin resplata, aşa cum o înţelege el.

— Robin! esclamă Barnov.

„Aşa se numeşte omul în a cărui putere te aflĭ?

„Acesta e atunciĭ directorul caseĭ de nebunĭ?

— Da, întocmaĭ, răspunse lady, acela este.

„Cu toată masca ce poartă e un ticălos desăvêrşit.

„Conştiinţa'ĭ e încărcată de crime.

— Dar am citit într'un jurnal, reluă Barnov, că dênsul a perit în focul care a distrus balamucul.

— Aşa s'a crezut de toţĭ, răspunse Lady, şi aşa era aproape să se întâmple. Când focul a isbucnit, mĕ aflam cu Robin în aceeaşĭ cameră.

„Flăcările năvăliaŭ teribile pe scară şi amândoĭ ne simţiam perduţĭ.

„Am isbutit însă să ne urcăm în pod şi d'acolo ne-am scoborît în grădină şi am fugit pe o portiţă dosnică.

„Robin avea la el toată averea sa în banĭ.

„Am venit aci în Hamburg şi am trasla hanul acesta de oare-ce otelurile marĭ sunt prea supărătoare cu întrebările şi cercetările.

— Şi încotro vrea s'apuce acum Robin? întrebă Barnov.

— Vrea să se îmbarce cu mine pe vaporul Cimbria şi să călătorim la New-York...

„Eŭ însă sunt hotărîtă să scap de dênsul.

„De voiţĭ să mĕ ajutaţĭ în asta, o să rĕmâneţĭ pentru tot-d'auna pe lângă mine.

„D-ta drăguţă, adăogă dênsa adresându-se Rozeĭ, aĭ să 'mĭ fiĭ companioană şi intimă amică, iar d-ta, d-le, o să 'mĭ conducĭ afacerile, aĭ să 'mĭ fiĭ intendent, mareşal de călătorie şi casier.

Barnov se chibzui.

— Şi încotro o să călătorim? întrebă dênsul.

— Încotro ne va duce întâmplarea, răspunse lady.

„Am mulţĭ banĭ, în orĭ-ce caz, destuĭ

ca să duc câți-va ani o viață fără grijî. În vremea asta, d-le, ai și ocazie să 'ți agonisești o mică avere.

„Așa dar dă-mi mâna și să fim învoiți.

Barnov apucă mâna femeei.

— Primesc, zise dênsul.

„Acum desfășură-mi planul de fugă și iute căci timpul grăbește.

— Ah! ești un om de energie și de hotărîre, esclamă lady cu bucurie.

„Apropie-te, căci trebue să 'ți vorbesc în șoaptă.

„Aci pereții aŭ urechi

Vorbi câte-va minute în șoptă cu Barnov iar acesta o privi la urmă cu mirare.

— Acesta e un plan drăcesc, zise dênsul, greș n'o să dea, efectul e sigur. Insă o să fie nevoie să 'mi schimb hainele și banii 'mi lipsesc.

— Iată de o cam dată 500 de mărci.

„Plătește evreului și îngrijește de ceea ce 'ți trebue.

Barnov luă biletul de bancă cu o nespusă bucurie și ieși cu Roza din acea cameră unde fusese așa iute liberat din din toate încurcăturile.

Lady rămase singură.

Dênsa 'și apăsă amêndouĕ mâinile pe inimă care 'l bătea foarte tare și șopti oftând:

— Voiŭ fi scăpată în sfârșit! Planul o să isbutească de sigur.

„Imi rămâne numai să pun mâna pe banii lui Robin.

„Are la dênsul mai multe sute de mii de mărci.

„Trebue să i-i răpesc cu orî-ce preț.

„Sper că n'o să 'mi fie greŭ, adăogă dênsa după un moment, privindu-și răpitoarele forme într'o oglindă mare, așezată între două ferestre.

Era fermecător de frumoasă femeea asta și știa să 'și întrebuințeze nurii ca pe o armă primejdioasă cu care orî-cine încearcă să se joace, își face o rană mortală.

— Sunt sigură că are să fie cuprins de o disperare primejdioasă, de nebunie poate când va vedea că mi-am bătut joc de el, l-am tras pe sfoară și l-am părăsit.

„Insă ticălosul merită sfârșitul acesta de oare-ce viața'i e un lanț de crime și de fapte rele.

Ușa camerei d'alăturea fu deschisă. Lady auzi pași iuți apropiindu-se. Știă că e Robin.

Se aruncă pe canapea și luă o poză seducĕtoare.

Inchise ochii.

Se prefăcu că doarme.

Bĕtrânul intră.

Când o vĕzu că doarme pe canapea, în capotul ei alb sub care i se desinau formele pline, dătătoare de nebunie, și când îl vĕzu până aproape de genuchi piciorul rotund, strîns într'un ciorap de mătase, își perdu mințile.

Căzu în genuchi.

Se tîrî până lângă canapeaua pe care zăcea fermecătoarea femee.

Apucă cu amêndouĕ mânile piciorul desvĕlit.

Apropiă buzele de el şi începu să 'l sărute.

Prefăcuta sări în sus.

Părea foarte speriată.

Ea strigă :

— Ce faci !

Din ochiĭ ladyeĭ ţîşniaŭ fulgere de mânie.

Dênsa urmă cu voce înecată de superare :

— Vreĭ oare să abuzeĭ de încrederea ce am în d-ta d'a adormi cu uşa descuiată ?

„Ştiĭ bine ce am vorbit....

„Şi în ce condiţiĭ m'am învoit să te urmez....

Robin era nimicit.

Pasiunea îl rodea.

Eĭ îşĭ trecu amêndouĕ mânile prin părul luĭ cărunt.

— Da, mĭ-aĭ spus că tocmaĭ în America o să fiĭ a mea, tocmaĭ la New York, când îţĭ voiŭ fi soţ legitim.

„Dar d-ta nu ştiĭ, continuă dênsul aproape plângênd de dor şi de patimă, că în cele 14 zile câte mai avem până atunci, eŭ am să căpiez, am să mĕ sfintesc de tot.

„Cum să resist vĕzêndu-te mereŭ înaînte'mĭ aşa fermecătóre, ne-avênd decât să întind mâna ca să fiŭ cel mai fericit om din lume şi fiind mereŭ respins de d ta?

Prin ochiĭ femeeĭ trecu o lucire drăcească.

Victima eĭ se afla în dispoziţia cea mai priincioasă hotărîreĭ ce luase.

Îşĭ întinse amêndouĕ braţele, albe, moĭ, rotunde, cuprinse pe bĕtrân şi 'l atrase la sine.

Însă nu 'şĭ putu învinge desgustul d'a îl săruta ci numaĭ îl mângâie cu mâna obrazul sbârcit.

Robin se cutremură de plăcere la atingerea acelei mânĭ catifelate.

— Răbdare, dulce adorat, şopti dênsa, aĭ să fiĭ mai fericit ca orĭ-care om în lumea asta, deliciĭ suave aĭ să simţĭ, dar trebue să aşteptĭ.

„Cu cât patima va ţinea mai mult până în moment satisfacerei eĭ, cu cât tu vei dori mai îndelungat momentele de voluptate, la care 'ţĭ vei câştiga drept prin aşteptare, cu atât mai tare va fi acea voluptate.

— S'aştept, s'aştept, zise Robin oftând, nu mai pot, şi cu toate astea eŭ vreaŭ s'aştept fiind că 'mĭ cerĭ tu.

—Cum nu ţi-aş mulţumi dorul, urmă lady mângâiând mereŭ capul luĭ Robin, dar vezĭ că de şi sunt o aventurară, tot păstrez în mine un sentiment de onóre pe care nu 'l pot înăbuşi.

„Nu 'mĭ vine parcă să mĕ înjosesc a 'ţĭ fi amantă.

„Vreaŭ să 'ţĭ fiŭ soţie şi atunci Robin... atunci sunt a ta.

— Cu totul a mea! repetă dênsul peste măsură turburat de închipuirea acelui viitor.

D'o dată se auzi o bătaie sdravănă în uşa camerei a doua.

Robin sări în sus speriat.

— Ce este oare? zise dênsul. A intrat cine-va în camera mea?

— Trebuie să fie cârciumarul, răspunse lady.

„Du-te iute ca să nu intre aci.

Pe figura ei se zugrăvi un sentiment de rĕutate.

Robin intră în camera sa închizênd uşa în urmă'i.

Femeia se sculă încet şi se duse de puse urechea la gaura broaştei.

— D-le, zise străinul care intrase şi care avea o barbă neagră, d-ta eşti doctorul Robin, acela care ţinea o casă de nebuni în Berlin?

Robin rĕmase încremenit.

Apoi zise:

— Cine eşti d-ta şi cu ce drept vii să mĕ întrebi?

Străinul avea un aer puţin respectos care supĕra pe doctor.

Cel d'întâiŭ rĕspunse:

— Cu ce drept? Hm! aĭ să afli îndată.

„Eŭ sunt funcţionar criminalist. M'a însărcinat autoritatea să viŭ să mĕ informez despre scopul şederei d-tale în Hamburg şi despre alte lucrurĭ de carĭ aĭ să'ţĭ aduc îndată aminte.

Robin era cât p'aci să cadă.

Făcu o sforţare mare pentru a birui slăbiciunea ce'l cuprinse.

Funcţionar criminalist!

Vorbele astea îl loviră drept în inimă şi'l băgară în toate membrele o tremurătură mare.

De aceste două vorbe se lega, pentru dênsul un lanţ lung de închipuirĭ îngrozitoare.

El avea o antipatie mare pe tot ce privea poliţia.

Nu cum-va se descoperiseră faptele lui criminale?

Nu cum-va omul acesta venise să 'l ia de gât şi să'l aresteze?

Nu cum-va voia să 'l întoarcă, legat, la Berlin?

Să 'l dea pe mâna judecătoriului şi pe urmă a călăului?

Icoanele astea i se înfăţişară în minte într'o clipă.

Pe de altă parte fu sguduit la ideea că o să fie despărţit de femeea iubită.

Sudoarea 'i ieşi pe frunte.

Işi perdu orĭ-ce stăpânire asupra'şĭ şi rĕspunse:

— Zicĭ că eştĭ funcţionar criminalist d-le, dar eŭ nu ştiŭ ce poate să aibă autoritatea cu mine.

„Te rog numaĭ foarte mult, să nu'mĭ împedicĭ călătoria, căcĭ am de gând să plec chiar azĭ din Hamburg.

Pe figura poliţistului lunecă un zîmbet.

— Mĕ tem, zise dênsul, că n'o să

călătorești de cât tot la Berlin, îndărăt, însă nu singur... Așa e ordinul.

Robin se uită disperat în juru'i. Pe urmă bâgă iute mâna în buzunar, scóse mai multe bacnote și punându-le pe masă, zise în șoaptă :

— Suntem singuri aci, nimeni nu ne vede, nimeni nu ne aude.

„Ia d'aci o mie de taleri și amână cu 24 de ore cercetarea în potriva mea și arestarea.

Polițistul se uită cu neîncredere de jur împrejur pe la ușĭ și ferestre apoĭ rĕspunse tot în șoaptă :

— Bine, pot să mai aștept încă 24 de ore.

„Însă ar fi bine să pleci îndată din casa asta, să dispari din oraș

„S'ar putea să vie alțiĭ să te caute.

— Iți mulțumesc, d-le, esclamă Robin cu glas înăbușit, privind cum polițistul încasa biletele, îți mulțumesc din toată inima.

„Am să iți urmez sfatul, am să dispar numaĭ de cât.

„Iți mulțumesc încă odată.

Funcționarul își puse degetul pe gură.

— Să nu cum-va să spuĭ cui-va ceva, șopti dênsul.

„Pleacă numaĭ de cât și să umbli tot prin locurĭ retrase.

„Să fugĭ de oamenĭ și de gălăgie chiar pe vapor.

„Ar fi rĕŭ de d-ta dacă aĭ cădea pe mâna poliției.

In momentul următor, Robin era singur.

D'ar fi vĕzut zîmbetul de triumf și de șiretlic ce trecu pe buzele pretinsului polițist când acesta ieșia pe ușă, dênsul n'ar fi căzut de sigur—ca acum—pe un scaun,—sdrobit de descurajare și bătându-și fruntea cu pumnii.

Ușa dinspre camera ladyĭ se deschise și frumoasa femee se repezi la doctor cu brațele întinse.

— Am auzit tot, esclamă dênsa, eștĭ perdut dacă nu fugĭ îndată.

— Dar unde? zise dênsul înăbușit. Incotro s'apuc în momentul acesta? Cimbria pleacă tocmaĭ peste treĭ ceasurĭ... Pe ea o să plecăm de sigur.. Dar acum ?...

— Iată ce zic eŭ, reluă lady în șoaptă, trecêndu-și brațul pe după gâtul bĕtrânului și lipindu-și peptul de al lui, du te chiar acum pe Cimbria. Arătă-ți biletul de călătorie și dă ceva banĭ unuĭ matelot ca să te ascundă în cabina lui

„Și să nu eșĭ d'acolo până ce vasul nu va fi la largul mărei.

— Bine, foarte bine, borborosi Robin. Dar tu unde rĕmâĭ?

— Eŭ viŭ după tine pe vapor, peste treĭ ore spre a te însoți în America la viața nouă și la fericire

„Hai, nu perde nicĭ un moment, căci pele sunt numĕrate.

„Funcționarul criminalist póte să'și dea seamă că a făcut rĕŭ primind banĭ poate să se întoarcă să te aresteze.

Robin sări în sus ca electrisat.

— Da, plec îndată, şopti el.

„Insă, tu, iubito, aĭ să vĭĭ după mine, nu'ĭ aşa?

„O să vĭĭ curênd?

„Imĭ eşti necesară în apropiere, să nu întârzĭĭ.

Tremurând de emoţiune, îşĭ puse mantaua pe umerĭ şi pălăria pe cap.

— N'aĭ grijă, n'am să întârzĭŭ. Vino, Robin şi zi 'mĭ rămas bun... Ah! până deseară n'o să ne revedem.

Ea îşĭ întinse braţele.

Dênsul se repezi între ele cu un ţipet de nespusă fericire.

El, în nebuna lui pasiune credea că ajunse în sfîrşit la ţintă.

Ea'l strînse cu putere la pieptul ei majestos, ce bătea cu putere.

Robin simţi atunci curgêndu-i foc prin vine.

Începu să strîngă şi el pe femeie cu o patimă sălbatecă.

Lady se temea că el înebunise.

Insă era o femee energică.

Era hotărîtă să se împotrivéscă la or ce încercare a lui Robin.

De aceea urmă a se preface şi zise cu dulcéţă:

— Încă ceva, iubitul meŭ, ceva fórte important.

Ea însoţi aceste cuvinte cu o strineóre care făcu pe Robin să tresară de fericire.

Era să cadă.

— Vorbeşte, îngerul meŭ, abia putu să zică el.

Femeea urmă:

— Să'mĭ laşĭ mie toţĭ banĭĭ pe carĭ îĭ aĭ, neoprindu-ţĭ de cât o sută de mărcĭ.

„Pentru că închipueşte-ţĭ că s'ar întêmpla nenorocirea să fiĭ arestat. Atunci eŭ n'aş avea mijloace ca să lucrez pentru liberarea ta.

Robin tresări şi privi pe lady ţintă în ochĭ.

Iĭ mai remăsese o lucire mică de minte.

— Vreĭ banĭĭ meĭ? borborosi dênsul tremurând de lăcomie, grijă şi nehotărîre.

„Iĭ vreĭ toţĭ, chiar pe toţĭ?

Atunci femeea împinse lucrurile mai departe.

Voia cu or ce preţ să învingă pe Robin.

Cu o sforţare mare ea apucă capul bătrânului.

Biruindu 'şĭ desgustul, îşĭ lipi buzele d'ale lui şi'l sărută lung de tot.

Sărutarea asta, cea d'întêĭ, înebuni cu desăvêrşire pe Robin.

El bägă iute mâna în sîn şi pe urmă în buzunar.

Scoase un portofoliŭ mare de piele şi un pachet.

Intinzêndu-le femeeĭ, zise:

— Na, iată averea mea.

„Ţine-o.

„Strînge-o bine să n'o perzi, să nu ne-o fure.

„Ea este a noastră a amîndurora....

„Am încă câte-va sute de mărci la mine, în aur....

„Dar vii curînd.

— Cât voiŭ putea mai curînd, răspunse lady şi avu curaj să rabde ca să mai fie strînsă o dată în braţe şi să fie din noŭ sărutată.

Abia dupe câte-va minute isbuti să se libereze de unchiaş, desfăcîndu-se blînd de lîngă dînsul şi apoi zicîndu'i:

— Pleacă, pleacă, dacă vrei să fim împreună şi zilele viitoare.

Robin porni spre uşă d'a îndăratele, privind mereŭ pe prefăcuta care ţinea capul în jos ca şi cum şi dînsa ar fi fost emoţionată de cine ştie ce mare plăcere.

Apoi dînsul eşi şi dispăru.

— A căzut în cursă! exclamă lady cu bucurie în urma lui.

„Ah! dar prin ce greutate a trebuit să trec!

„Mi se parea că o să crap de greaţă când a trebuit să'l sărut.

După câte va momente auzi o bătaie uşoară în uşă.

Băgă iute valorile în sîn şi se duse de deschise.

Intră atunci înăuntru funcţionarul criminalist care visitase pe Robin şi care nu era alt-cineva de cât Barnov.

Acum era liber de barbă şi în loc de aspră seriositate avea în figură bucuria pe care o dă reuşita.

— Robin a fugit spre port, zise dînsul.

„L-am observat fără să mă observe.

— Ţi-aĭ jucat rolul într'un chip minunat, scumpul meŭ intendent, esclamă lady rîzînd.

Acum s'o stergăm iute.

„Nevasta d-tale s'a pregătit de plecare?

— Da, aşteaptă numai s'o chiem. Cărciumarului i-am plătit toată datoria.

Şarlatanul a rămas înecat de uimire când a văzut că 'i pun banii pe masă. Iată şi cele trei mii de mărci pe care mi le-a dat Robin.

— Banii aceştia sunt aĭ d-tale, zise Lady.

Barnov rămase încremenit şi nu 'i venia să 'şi creadă auzul.

— Eŭ n'am nici un drept asupra sumei acestia, continuă dînsa. Fă cu ea ce 'ţi place.

„Te rog numai să mă laşi singură o jumătate de ceas ca să mă pregătesc de drum...

„In vremea asta d-ta îngrijeşte d'o trăsură care să ne ducă la gară pe câte-şi trei.

Frumoasa femee salută plecând capul şi dispăru în odaia ei.

Barnov contemplă bilete de bancă. Nu se mai sătura privindu-le.

Ce iute şi pe neaşteptate se schimbase soarta lui şi a Rozei.

„Să fi fost oare asta vestea despre resărirea soarelui fericirei?

„Cine știe? Cine ar putea să spună?

LXI

Sinucidere

In una din cele mai sărăcăcioare mahalale mărginașe ale Berlinului găsim pe Sofia.

Cămăruța pe care o ocupă e mult mai goală ca mansarda pe care o avea înainte însă când stă la fereastă și lucrează în loc de ziduI are înainte'I câmpul verde.

Stând toată ziua plecată, tăind și cucind hîrtiuți de toate culorile, din care face flori artificiale, numaI două gînduri are; ele i se succedează cu o mare regularitate și 'I procură pe rînd durere melancolie și une-ori veselie.

Se gândește la copilul ei și la omul care îl posedă toate simțurile, la Stubenrauch.

Unde o fi stând dênsul?

Ce s'o fi făcut?

Era oare fericit?

Iubia oare pe altă femee și pe dânsa o fi uitat-o?

Nu, nu! asta nu era cu putință!

Cum îi fusese dînsa credincioasă luI, așa trebuea să fi fost și dênsul el.

Cum se gândlea ea la el așa trebue să se fi gândind și el la dênsa.

E drept că n'auzise niciodată din gura luI că o iubește, dar ce face cu asta?

Nu'I citise dênsa iubirea în ochiI luI albaștri, ochI blânzI și credincioși?

In vreme ce din degete 'I eșia un buchet de viorele, mintea eI își representa acel timp trecut în care Stubenrauch, pe înserate, când își isprăvia treaba, intra în cămăruța eI, se așeza lângă leagănul copilului și începea să spună multe și mărunte, cu veselia îl obicinuită, despre lume și despre oameni, despre planurile și proiectele sale, mai cu samă despre patenta ce avea să capete pentru o invențiune.

De câte orI nu-i zisese dênsul:

„— Vezi tu, Sofio, cu o așa patentă pot să deviu bogat numaI într'o noapte. Atunci o să începă pentru tine o viață așa de plăcută cum nicI nu bănuiești astăzi.

„NumaI când voiu avea un nume format, când voiu avea în buzunar o avere, numaI atunci am să viu să 'țI fac o întrebare la care nu vreau să am alt răspuns, Sofio, de cât o ușoară plecare a capului și o strîngere de mână."

Muta oftă.

Lacrimi fierbinți căzură pe buchetul de viorele pe care'l lucra.

— Au trecut astea, se gândi dênsa, toate au trecut!

„Din câte am visat atuncĭ, nimic nu s'a ales.

Şi prin forţa lucrurilor, trebui să se gîndească la vecinii pe care 'I avea acum....

Alăturea de odaia el era o altă mai mică, mai sărăcăcioasă.

In ea locuia un om de tot ciudat.

Nu era prea cunoscut.

Viaţa lui era o enigmă.

El se scula tot-d'auna nu noaptea în cap.

Pleca tără sgomot şi nu se întorcea de cât seara târziŭ.

Muta nu-l văzuse nicĭ odată.

Insă adesea'I auzia glasul când se întorcea noaptea.

Atuncĭ dênsul începea să cânte încetişor.

Dar nu eraŭ cântece de veselie saŭ de amor.

Eraŭ d'acelea pe care le cântă mamele saŭ doicele spre a adormi copiiĭ, cântece prelungĭ, duioase şi tot odată gingaşe.

Şi cu tóte astea Sofia ştia că vecinul n'are copil şi nicĭ doică în casă.

Aflase asta de la portăreasă care era o palavragiócă de frunte.

Se numia d na Lorenz.

Insă îĭ plăcea să-l zică lumea dómna vice-hangióică.

Ea venia adesea la Sofia şi 'I înşira câte în soare şi în lună, turburând o şi necăjind-o de multe orĭ cu mâncărimea de limbă.

Intre altele îĭ spusese şi despre vecin că era sărac lipit şi d'abia câştiga câţi va gologanĭ pentru pâne, vênzând calea dare ieftine pe stradă.

Vice-hangioaica vizita adesea pe Sofia fiind că 'I plăcea să vorbească mai cu sémă cu dênsa între toate femeile şi fetile ce locuiaŭ în casă.

Si'I plăcea să vorbească pentru că ea fiind mută nu putea s'o întrerupă. Muta se mulţumea să dea din cap din când în când în semn de aprobare şi aşa câmpul rămânea deschis portăresei pentru toate bazaconiile.

Nicĭ în ziua în care ne aflăm nu trecu mult şi d-na vice-hangioaică intră la Sofia dpă ce bătuse odată la uşă.

Ea avea în mână măturа pe care n'o părăsia nicĭ o dată.

— Bună dimineaţa, iubita mea copilă, zise palavragioaica, să nu te deranjezĭ de loc, lucrează înainte.

„Imi place grozav să 'ţi văd degetele îndoind iute la foĭ de hârtie şi scoţênd aşa florĭ frumoase de care 'ţi vine să crezĭ că sunt naturale.

„Nicĭ nu vreaŭ să staŭ jos pentru că am venit numaĭ pentru un minut.

„D-zeule! cum aş puteaŭ să staŭ mult aci când am aşa multă treabă! Nicĭ prin gând nu îţi trece scumpa mea, ce obrazniciĭ sunt oamenii.

Am în etajul întêiŭ numaĭ secretarĭ de cancelarie.

„Cum nu le măturĭ o dată pe săptĕmână scara, se fac toc şi pară.

„Şi închipueşte-ţi că au câte 4-5 broscoi şi fie-care broscoiŭ aleargă de câte 24 de orĭ pe scară.

„Ia vezĭ mĕ rog ce murdărie...

„Şi de ar alerga singurĭ, calea valea, dar aduc tóte haimanalele de pe stradă, iar eŭ trebue să staŭ cu măturа după ĕĭ ca să alung pe destrăbălaţi..

„Nu maĭ departe de cât ierĭ am luat de ureche o maimuţă de băiat.

„El arunca cu pocnitorĭ pe scară şi speriase pe d-na Mauselius.

„Biata femee era să cadă d'a berbeleacu.

„Credea că e vr'un atentat.

„Ce să vezĭ!

„A eşit d-na secretară, cu o falcă în cer şi una în pământ.

„A început să ţipe şi să strige zicênd că sunt o mojică.

„Auzĭ!..

„Eŭ mojică!...

„Eŭ care am avut bărbat şi am rochiĭ pentru duminică.

„Am şi treĭ sute de mărcĭ la casa de depunerĭ!

„Eŭ mojică!

Sofia se vĕzu silită să dea din cap în semn de desaprobare, în aperanţă că o să scape de belea.

In zădar.

Doamna vice-hangioaică se bucură grozav.

Era tot emoţionată.

Ea reluă:

— Ah! Soño!

„De-ar fi toţĭ oameniĭ ca dumneata, d-şoară!...

„Dar nu sunt!

„D-ta eştĭ un înger.

„Meriţi să ajungi o dată fericită, bogată...

„Haide, nu te întrista... Nicĭ acum nu eştĭ aşa nefericită.

„Eŭ sunt maĭ bĕtrână ca d-ta şi am maĭ multă experienţă.

„Eŭ cunosc lumea.

„Vaĭ! sunt oamenĭ mult maĭ săracĭ şi maĭ nefericiţi.

„De pildă vecinul d-tale d'alăturea... De treĭ zile stă bolnav în pat, nu se maĭ duce cu calendare să capete câţi-va gologanĭ şi după cât mi se pare, de treĭ zile n'a băgat nimic în gură fiind că n'are ce.

„Iţi e de mirare, scumpă copilă? Da, e adevĕrat, sunt oamenĭ carĭ nu mănâncă câte treĭ zile.

„Lucru ciudat este numaĭ că negustorul de calendare nu vrea să priméscă nimic de pomană.

„I-am dus ceva odată şi era să 'mĭ sară în cap.

„Dómne! ce o fi pe scară? s'aude gălăgie.

„Mĕ duc, copila mea, te rog să nu mĕ opreşti...

„Dar n'aĭ grijă că am să mĕ întorc îndată.

„La revedere.

Eşi alergând.

Sofia resuflă uşurată.

Insă situaţia vecinului d'alăturea, bolnav şi lipsit de hrană de treĭ zile, îĭ venia mereŭ în minte şi 'l făcea rĕŭ.

Curênd fu cuprinsă de o mare milă.

Se sculă iute şi se duse la sobă.

Acolo era o oală cu lapte.

Turnă jumĕtate din lapte într'un alt vas şi luând o pâne, tăiă din ea mai multe feliĭ peste care întinse niţel unt.

Puse feliile pe o farfurie, luă oala şi se duse să ducă vecinului dejunul acesta frugal.

Bătu-sfioasă la uşă şi i se respunse îndată cu un glas restit :

„Intră !"

Impinse uşa şi la început nu vĕzu pe nimenĭ în camera împodobită de mizerie.

Tocmaĭ pe urmă observă într'un colţ stând ghemuit şi învăluit în niştе sacĭ, un om aĭ cărui ochiĭ luciaŭ ca douĕ făcliĭ aprinse.

Cum se uită în ochiĭ lui, ţipă o dată şi se dete îndărăt.

Inebunise oare aşa d'o dată orĭ i se împăinjinise ochiĭ ?

Recunoscuse pe micul cocoşat, ajutor al călăului, pe răpitorul copilului eĭ.

Şi Ralf asemenea o recunoscuse.

El aruncă d'o dată sacĭ între carе stătea, se repezĭ la dênsa, căzu în genuchĭ şi 'l îmbrăţişă picioarele.

Sofia se uită în jos la figura lui şi i-o vĕzu sbuciumată de frigurĭ şi udă de lacrimĭ.

Ea găsi numaĭ de cât însemnarea acestor lacrimĭ.

Ele eraŭ expresia căinţeĭ şi a rugăminţeĭ de iertare.

In adevĕr, cocoşatul esclamă aproape în aceiaşĭ clipă după ce se bătu de câteva orĭ cu pumniĭ în pept :

— Iartă-mĕ, iartă-mĕ, dacă'ţĭ maĭ e cu putinţă.

„Am furat copilul, e adevĕrat, însă numaĭ din iubire, numaĭ pentru că nu voiam să mĕ despart de dênsul.

„Ah ! copilul, copilul ! dulcele meŭ copil ! .

Işĭ băgă mâinile în pĕrul lui roş şi începu să şi 'l smulgă, repetând mereŭ :

— Copilul ! copilul !

In sufletul muteĭ se iscă o furtună de sentimente şi ideĭ.

Unde era copilul eĭ de vreme ce nu 'l găsia la acela care i 'l furase ? Nu cumva era mort ?

O ! o ! ce grozăvie !

Era cu neputinţă.

Un glas interior îĭ zicea că sângele şi carnea eĭ trăeşte încă.

Cocoşatul îĭ înţelese privirea întrebătoare şi disperată ce dênsa ţinea aţintită asupră-i.

Dênsul sări în sus strigênd :

— Copilul mi-a fost răpit în aceiaşi noapte în care l'am furat din casa călăului.

„Niște tâlhari de drumul mare aŭ năvălit asupra căruței mele.

„De şi m'am apărat cu disperare, mi-aŭ luat copilul.

Aducêndu-şi aminte de acea silnicie furia îl isbucni.

Se schimbă grozav la față.

Din ochi îi țişnia foc.

O tremurătură nervoasă îl apucă tot corpul.

Luă amêndouĕ mâinile Sofiei.

Se uită în ochii ei.

Pe figura lui se citea o nespusă durere.

Privirea'i esprima o căință fără margini.

Muta se uită la el.

Ea pricepu că spune adevĕrul.

Urmă o scută tăcere.

Mai pe urmă el reluă cu glas mai domol :

— Din césul acela, îți jur, pe fericirea sufletului meŭ, că am căutat mereŭ copilul.

„Nu m'am odihnit.

„Am rătăcit prin toate stradele Berlinului.

„Am umblat cercetând şi întrebând că doar micuțul să fi fost vĕzut unde-va.

„De geaba toate.

„Acelaş rĕspuns am primit în toate părțile.

„M'am dus şi în cârciuma criminalilor.

„Speram să recunosc pe vre-unul din hoți.

„Şi atunci !...

„Oh, atunci !...

Tremura de ură.

Pe buză îl apăruse o spumă ca la turbați.

Strînse pumnii.

Unghiile îi intrară în carne.

— Atunci, continuă dênsul cu un glas şuerător, acel hoț ar fi perit în mâinile aztea dacă nu mi-ar fi spus unde e copilul.

„Dar azi încă nu mi-am perdut nădejdea că o să 'l găsesc.

„De ce crezi că m'am aruncat eŭ în viața asta ticâlósă ?

„Numai în speranța că o să regăsesc într'o zi pe iubitul copil. Acesta e acum scopul vieței mele.

Glasul îi eşia greŭ şi plânsul îi punea în gât ca un nod care amenința să 'l înăbuşe.

— Şi după ce'l voiŭ găsi, continuă dênsul după o tăcere lungă, am să 'l duc mamei sale îndărăt, am să 'l pun în brațele ei şi s'o rog în genuchi numai de un lucru : să mĕ lase să trăesc lângă dênsa, aproape de mica ființă pentru ca să pot s'o apăr.

Sofia ascultase vorbele astea cuprinsă de o emoţiune lesne de înţeles.

Nu era deci la mijloc vr'o înşelăcinne, omul acela se căia de ceea-ce făcuse şi el nu făptuise crima de cât din iubire către copil.

Dênsa îşi puse o mână pe umĕrul lui şi'l privi cu milă şi ertare.

Cocoşatul se plecă şi 'l sărută cea-l'altă mână pe care îl curseră lacrimile fierbinţi.

In momentul acesta se încheiă între dênşii o prietenie pe viaţă şi pe moarte.

Iubirea comună către copil îi unia, de asemenea şi simţimêntele de care erau însufleţiţi, se potriveau.

Curênd muta avea să aprecieze devotamentul cocoşatului către dênsa.

Ralf îi deveni curênd un frate credincios, un prieten care s'ar fi aruncat în foc pentru ea şi care o venera ca pe o sfântă.

Dênsul se scula dis de dimineaţă, alerga la brutărie, la măcelărie, cumpĕra materialul trebuitor la confecţionarea florilor şi ducea la muşterei florile comandate.

Apoi s'apucă de vêndut calendare trecĕtorilor şi după ce stătea o zi întrĕgă în ploaie şi ninsoare simţia seara o bucurie infinită să se întoarcă acasă lângă mută.

Nici odată nu să întorcea cu mâna goală; îi aducea o prăjitură sau o flóre şi simţia o fericire nemărginită când muta 'l mulţumia prin semne şi din mâini.

De obiceiu îi păstra şi dênsa o surprindere.

Îi opria de la masa de la amiazi o fărfurie de legume.

Câte o dată îi păstra o supă caldă sau ceva cu carne.

Insă trebuia să 'l silească ca să mănânce.

El refuza cu îndĕrătnicie să bage ceva în gură.

Zicea că e sătul pe când în realitate simţia o mare nevoie de o mâncare caldă.

Cea mai dulce petrecere între amêndoui era dumineca, în vremea liturghiei de la biserică, atunci când Ralph nu se putea duce să vênză calendare.

Atunci el se aşeza lângă mută la fereastră şi pe când dênsa fabrica trandafiri, el îi citea o bucată din cel mai bun calendar.

Dacă scenele erau sentimentale, se înduioşau amêndoi până la lacrimi, dacă erau comice, făceau un haz nespus, îndemnându-se la rîs.

Fu lucru firesc ca prietena asta dĕsebită să pună în mişcare limbele rêle din casă.

Şi ceea ce ele îndrugară şi veninul ce vĕrsară trebuiră să atingă pe Sofia.

D-na Lorenz, vice-hangioaica, fu atât de bună se se însărcineze şi în privinţa asta cu comunicaţiile.

Intr'o dimineață, când cocoșatul plecase deja cu calendarele la subțioară, ea resări d'o dată înaintea Sofiei.

Schimbară sălutările obicinuite și pe urmă ea începu discursul.

Tema fu aceia care era la ordinea zilei.

— Scumpa mea copilă, începu dênsa, știi cât te iubesc.

„Eŭ zic mereŭ că ești un înger de bunătate și de dragoste.

„Insă tot așa mĕ simt datoare să 'ți spun că prietenia mare ce ai cu cocoșatul, te-a băgat în gura lumei.... din casă și din stradă...

„Ah! doamne, câte a trebuit să mai aud!...

Dênsa tăcu.

Părea că n'avea curajul să întristeze mai mult pe biata fată.

Aceasta din urmă era zăpăcită. Insă făcu semn femeei să urmeze.

Palavragioaica continuă:

— Iată de pildă negustoreasa de unt de la colț mĕ trage ieri de mânecă și zice:

„— Știi, d-nă Lorenz că cocoșatul vine în fie-care zi de cumpĕră unt pentru d-șoara cea mută din casă d-v.?

„Mie nu mi se pare lucru curat aci la mijloc.

„Cine știe, s'or fi petrecênd lucruri de cari nu poate să vorbească o femeie cinstită fără să 'i crape obrazul de rușine.“

„Să sperăm însă că e numai simpatie.

„Iată așa mi-a zis vênzĕtoarea de unt...

Pe obrazul muteĭ se citea o adêncă indignare.

Dar doamna Lorenz se păru că nu observa aceasta.

Ca o roată care, o dată pusă în mișcare nu mai se poate opri, ea urmă:

— Și pe urmă, știi, croitorul Knöbel de la al treilea etaj, acela care se duce în toate Duminicile la biserică și care în curênd o să fie numit paraclisier, a zis curat că asta e o casă imorală și de-o ajunge cu sănĕtate până la sf. Mihail, când îi expiră contractul, nu mai stă aci să'l pică cu luminarea.

Sofia trecu de la indignare la dispreț și invocă toată puterea ei ca să nu isbucnească.

D-na Lorenz, trecênd peste emoțiunea feteĭ, reluă:

— Inchipueste 'ți că de curênd s'a mai mutat în etajul lui o doamnă care se numește La Bourde.

„Ea a venit nu se știe de unde, este tinĕră încă.

„Despre dênsa se zice că a ținut o casă de joc.

„Ah, doamne, auzi, casă de joc!

„Câte păcate mai fac oamenii!

„In sfârșit, croitorul, auzind cele ce se zic de d-ta, s'a hotărît să fuga d'aci. O să ne rĕmână casa goală.

Aci, luând un ton de reproș, femeea urmă fără să dea vreme Sofiei să se apere:

— Crede-mĕ, copila mea, eŭ singurĕ nu înţeleg ce-aĭ găsit bun la cocoşat, la o fiinţă aşa oropsită de D-zeŭ.

„El aleargă o zi întreagă până să capete un gologan !

Muta nu maĭ putea.

După toate nenorocirile eĭ, trebuia să fie şi bănuită de o purtare scârboasă ca amanta cocoşatului!

Ea ar fi vrut să astupe toate aceste guri rele!

Dar cum ?

La durerea nemărginită ce apăsa inima eĭ de mamă trebuia să se unească şi asta.

D na Lorenz, vrea cu orĭ-ce preţ să isprăvească ceea ce avea de zis.

Cu tonul eĭ blând dar tot o-dată de reproş, continuă:

— D-ta eştĭ o fată frumoasă, aĭ găsi un om cum se cade, ce zic eŭ, chiar aĭ găsit deja.

Fata, la aceste vorbe, nu'şĭ putu ascunde mirarea eĭ.

— Uite, mĭ-a spus o vorbă la ureche pentru d-ta, meştĕrul zidar din al doilea etaj...

„El trăeşte foarte rĕŭ cu nevasta şi m'a însărcinat să te întreb dacă d-ta şi el ..

„Dacă nu cum va el şi d-ta....

„Adecă vreaŭ sa zic dacă ...

Încurcătura femeeĭ, cu toată obrăsnicia eĭ, era foarte vĕdită.

Uimirea şi disprețul Sofieĭ creşteaŭ din ce în ce.

Însă discursul doamneĭ Lorenz nu era isprăvit.

Vĕzênd emoţiunea ce escitase în inima feteĭ, nu ştia cum să 'şĭ esprime frasa din urmă.

In sfârşit, reluă cu hotărîre :

— Înţelegĭ.

„Omul are parale bune şi o femee ca a lui nu poate să trăiască vecinic, atunci i a venit în gând că d-ta şi cu dênsul....

„Adică....

Maĭ mult nu putu să îndruge doamna vice hangioaică.

De câte-va momente deja muta sărise speriată în sus.

Ea ascultase tremurând vorbele ruşinoase ale portăreseĭ.

Acele vorbe ea nu le putuse opri îndată de oare-ce îĭ lipsia glasul.

Cu câtă putere dênsa ar fi respins lacuneara infamă....

Cu câtă eloc inţă ar fi dovedit nevinovăţia eĭ....

Însă când mizerabila îĭ făcu propunerea ruşinoasă de a deveni amanta unuĭ om însurat, atunci sĕrmana fiinţă se revoltă.

Nu se maĭ putu stăpâni.

Era vînătă la faţă.

Alergă la uşă.

O deschise smucind-o şi printr'un gest energic din mână, porunci femeeĭ să iasă.

— Vrea să zică asta e plata pentru prietenia mea, scrîşni portăresa întorcênd spatele şi pornind pe drumul ce i se arăta.

„Asta am meritat-o, să fiu alungată ca un câne!

„Ei, lasă ca am să 'ţi arăt eŭ ţie, fecoarţă, başordină ce eşti.

„Am să te denunţ poliţiei ca pe o şarlatană, căci mutenia ta este numai o prefăcătorie, am băgat eŭ de sémă că poţi să miorlăi când vrei.

„La poliţie o să ţi se deslege îndată limba...

„O! atunci o să vedem lucruri frumóse nemernică fiinţă ce eşti, care nu laşi în pace nici pe cocoşaţi.

Injurăturile astea nu fură din fericire auzite de Sofia care trântise uşa în urma vice-bangióicei şi sbucnind în lacrimi, căzuse în genuchi în mijlocul camerei.

Aşa dar iar o urmărea soarta cea rea, poftele necurate ale ómenilor, palavrele veninoase ale muierilor.

Până şi prietenia ei nevinovată cu cocoşatul era considerată ca o relaţie nepermisă.

Dar ce 'i mai păsa ei de oameni! Mai înainte s'ar fi măhnit de moarte ascultând aşa calomnii.

Acum îşi şterse curênd lacrimile şi 'şi căută de treabă.

Experinţele o oţeliseră; otrava ce se arunca asupra i nu mai putea s'o rănească.

Şi ca şi cum voia să facă vecinilor în ciudă, să le arate că nu pune preţ pe muşcăturile lor de şerpoaice, respingând de la sine o inimă credinciósă numai pentru că era închisă într'un corp pocit, rugă pe Ralph, când veni seara, s'o însoţească la preumblare duminica următoare, căci îi era dor de aer curat. Işi scrise dorinţa asta pe o tablă de peatră de care se servea în tot-d'auna să 'şi arate gândurile.

Citind rândurile de pe tablă, micul cocoşat deveni deodată ca nebun.

Incepu să joace într'un picior învârtind placa pe d'asupra capului şi strigând:

— Ura! asta o să fie cea mai frumoasă Duminică din viaţa mea! O s'apucăm pe sub tei şi o să ne ducem la grădina de animale.

„Pe urmă o să ne oprim la un birt.

„Ce dracu, doar nu de geaba am economisit eŭ trei mărci.

„Am o idee strălucită, d-şoară Sofio... Imi veĭ da voie să te consider în ziua aceea ca pe un musafir al meŭ. O să mâncăm un fricaseu de găină de o să zici ce 'i asta.

„Uite, 'mi aduseĭ acum aminte de vremurile trecute.

„Fricaseul este cea mai nobilă mâncare, o gustam numai la ocasii rari.

Fericitul cocoşat îşi pleanea limba de cerul gurei şi începu să 'şi scuture buzunarul sunênd cele trei mărci.

— O! cum n'am merge şi la circ după masă, continuă dênsul, să vezi ce frumuseţi sunt acolo.

„Dar mi-e teamă că n'o să 'mi ajungă banii.

„De-aş putea să vênd ceva mai multe calendare până atunci ce bine ar fi.

Insă de o dată rămase trist şi gânditor, uitându-se la hainele murdare de pe dênsul singurele pe care le mai avea căci costumul cel bun pe care 'l avusese înainte îl pusese de mult amanet.

Sofia păru că ghiceşte motivul mâhnirei lui.

Il apucă mâna şi i-o strînse, făcêndu-i semn că aşa cum era îmbrăcat, era destul de bine ca să poată merge cu dênsa.

Sosind acea Duminică mult aşteptată, muta făcu lui Ralph pe placă o invitaţie formală pentru prânzul de la amiazi; dênsul trebuia să se afle la ea punct la 12 ore.

Şi când Ralph intră în camera ei la acest ceas, rămase încremenit pe prag, de mirare.

Masa de lucru a Sofiei era aşezată în mijlocul camerei, era acoperită cu o faţă de masă orbitóre de albă.

Se aflau puse două tacâmuri şi între ele se rădica un buchet de flori artificiale.

Bucatile gătite erau dintre cele mai costitítoare *pentru mijloacele muteî*.

Cu nespusă poftă mâncă Ralph o mirositoare supă de cartofi şi o bucată de friptură de porc care ronţăia între dinţi.

Printr'o gingaşă atenţiune, muta voia să despăgubească pe cocoşat de dispreţul celor-l-alţi chiriaşi.

După ce băură inte şi cafea plecară la preumblare.

Sofia se făcu că nu observă pe muierile din casă sărind toate la fereastră spre a se uita după dênşii, cu zîmbete batjocoritoare şi cu apropouri ofensătoare.

De asemenea, mai pe urmă, când furi în stradă, nu vru să ştie nimic de vorbele unor trecători care esclamau:

— Ce nevastă frumoasă şi ce bărbat pocit!...

„Aşa potrivealâ e de rîs!

Sau:

— Dacă tênăra asta e nevasta cocoşatului, atunci nu 'i va fi greu cui-va să devie prieten al casei.

Sau încă:

— Nenorocire pe sărmana asta, să fie înlănţuită d'o aşa dihanie.

Ast-fel de vorbe îl isbeau mereu urechile şi dênsa dădea atunci din umeri şi se uita la Ralph să vadă dacă le-a auzit şi dânsul.

Cocoşatul însă părea că nu dă băgare de seamă de cât vântului care anunţa primă-vara, de cât razelor roşii ale soarelui care auriau cupolele marelui oraş.

El era fericit.

Curênd ajunseră amêndoui într'un loc

al stradei unde erau grămădite mai multe trăsuri.

Echipajuri strălucite purtau încet domni și cucoane.

Cocoșatul oftă și arătând un cupeu în care era un domn cu barbă și o fată tînără, zise către mută:

— Vezi d-ta, d-șoară Sofio, ce ómeni fericiți trebue să fie aceștia cari aŭ așa trăsură aurită și așa cal de foc.

Bietul, vorbia așa neștiind că adesea sub luxul cel mai orbitor se ascunde o existență roasă de vermele durerei, și pe care cunoscênd-o în toată goliciunea ei, n'am vrea cu nicî un preț s'o schimbăm cu a noastră, a celor săraci.

S'a întêmplat că trăsura arătată de cocoșat, una dintre cele mai frumoase ce se aflaŭ atunci pe stradă, să fie a contelui Fernan.

In ea era Rozamunda și Stubenrauch.

Figura acestuia era încă galbenă de zăcere, însă în ochi îi strălucia din nou plăcerea de viață.

El vorbia cu însuflețire, plecându-se mereŭ spre tînéra contesă care une-ori zîmbea alte ori devenia foarte serioasă.

Sofia își îndreptă încet privirea spre trăsura arătată de Ralph și de-odată se cutremură, dete un țipet de spaimă și mirare și ridică o mână în sus.

Se opri ca împietrită și pe figură îi apărură semnele vijeliei de gânduri ce se incase în creerul ei.

Se uita cu ochiî sgâiți la omul pe care îl iubise odinioară, pe care 'l iubea încă cu care împărțise sărăcia și mizerie.

Trăsura trecu iute pe lângă dânsa stropind-o cu noroiul de pe stradă.

Stubenrauch se uita numaî la frumósa sa însoțitoare stând rezemat de perinele de mătase ale trăsurei.

Pe dênsa, pe Sofia, n'o vedea saŭ nu voia s'o vadă.

Nu 'i auzise țipetul saŭ póte nu voise să i-l audă.

Noî știm însă că Stubenrauch ar fi fost nespus de fericit să regăsească pe Sofia căci o iubea încă și nicî o altă femee nu 'i furase inima.

Insă o întêmplare nenorocită a făcut ca chiar în clipa când Sofia țipase, trecerea să fie liberă și vizitiul dând bice cailor trăsura să pornească înte înainte.

Sofia ar fi stat mult acolo înlemnită dacă Ralph nu ar fi atras-o blând după sine de oare-ce îngrămădeala de lume devenia ce în ce mai mare

Ea 'l urmă inconscientă în grădina zoologică și acolo șezură pe o bancă.

Frigul se muiase.

Mugurii copacilor începuseră să se ivească.

Vêntul aducea pe aripile lui parfumul câmpurilor ce se redeșteptaŭ la viață.

In inima mutei însă urla vênt aspru de iarnă.

Cum o legiune de sălbatici călăreți alearg d'a dreptul peste holde, distrugênd micile plante rĕsărite, tot așa o droaie

de sentimente şi gândurĭ grozave alergaŭ turbate prin inima şi sufletul eĭ, distrugêndu-ĭ toate speranţele abia încolţite.

Nu, ea nu mai avea să nădăjduiască nimic d'aci înainte.

Pe omul pe care'l iubea îl vĕzuse alături cu alta.

Şi această alta era nespus de frumósă şi bogată.

Cum putea oare el să se mai gândéscă la dênsa, aşa de nenorocită, săracă şi urîtă cum era?

Ea îşĭ zicea toate acestea în sine şi se compăra cu frumoasa femeie care dispăruse în trăsură.

Îşĭ puse capul pe pept.

Îşĭ acoperĭ faţa cu amêndouĕ mânile şi începu să plângă.

Cocoşatul stătea lângă dênsa, trist şi tăcut

O privea cu durere.

Nu voia s'o supere cu întrebărĭ.

Nicĭ nu voia să 'ĭ afle motivul durereĭ.

Însă observase scena cu trăsura cu tóte că nu ţinuse de cât câte-va clipe.

In sfîrşit, după cât-va timp, dênsul zise încetişor.

— N'ar fi mai bine să ne întoarcem acasă, d-ră Sofio?

„Vĕd eŭ bine că n'am avut parte Duminica asta.

„Toată plăcerea acum a dispărut....

„Nu e aşa că vreĭ să ne întoarcem?

Şi se uită în ochiĭ fetei ca să 'ĭ citească gândul.

Ea făcu semn ca dă.

Atunci amêndoĭ se ridicară şi plecară.

Fata merse ca în vis alăturea de însoţitorul eĭ.

Nicĭ nu ştiu cum ajunse acasă.

Era luată de gândurĭ cinstite.

Se află d'o dată înaintea uşeĭ sărăcăcioaseĭ sale locuinţe.

Se opri.

Pe când descuia uşa, Ralph îĭ apucă mâna.

Cu voce înceată îĭ zise:

— Noapte bună, d-ră Sofio.

„Du-te de te culcă.

„Dumnezeŭ să 'ţĭ trimită pacea sufletuluĭ.

„Când o să te deştepţĭ mâne, să zicĭ că toate cele de azĭ aŭ fost un vis şi aĭ să te apucĭ iar de lucru cu curaj şi veselie.

Sofia nu mai auzi vorbele astea.

Era prea preocupată.

Intră ca beată în casă împleticindu-se şi căzu pe pat.

Stătu acolo vr'un ceas.

Nu plânse, nu scoase nicĭ un suspin, nu făcu nicĭ o mişcare.

Se uita ţintă într'un loc şi unul şi acelaş gând îĭ muncia mintea.

Tóte-tóte dispăruseră pentru dênsa, tóte se sdrobiseră, se prefăcuseră în fum.

Când trecuse prin atâtea nenorocirĭ

când trebuise să îngroape pe bunul ei prieten, pastorul Iung, tot avea un punct luminos în întunericul de care era înconjurată.

Avea speranța că o să regăsească pe Stubenrauch și o să fie a lui.

Dar acum?

O! acum nu mai avea nimic înainte.

Viața i se părea o jucărie prostéscă, nevrednică, nu numai atât, i se părea o greutate de nesuferit, un chin îngrozitor.

D'o dată sări în sus.

Se uită cu desperare de jur împrejur cu ochi scânteietori.

Apoi esclamă:

— Nu, nu, nu se poate trăi ast-fel, nimeni nu trăește ast fel!

„Când are o greutate o aruncă, când are o tortură caută să scape de ea....

„Cum pot eŭ să scap d'această suferință?

„Care e drumul cel mai scurt ca să ajung la uşurare?...

„A! da, e mormêntul.

„Ce liber, ce fără grijĭ, ce liniştit, e omul în groapă!

Fu cuprinsă d'o dată de o dorință neînvinsă pentru mormênt.

Era un fel de delir.

O oboseală imensă cuprinse pe nefericita.

Voia să doarmă, să se odihnească, să uite.

Simți un fel de bucurie cindată gândindu-se la casă îngustă, de şase picióre lungă, de două lată.

Se duse la fereastră şi'şi apăsă fruntea de fearele reci.

Se uită pe câmp şi văzu o mulțime de copiĭ, carĭ, folosindu-se de vremea frumoasă, atât de mult dorită, se jucaŭ înălțând smeie şi făcênd o mare gălăgie.

Fericită copilărie!

Insă acest tabloŭ era pentru muta un pumnal în inimă.

Sofia îşi aminti d'a ei.

Ce fericită fusese atunci, în ce strălucire crescuse!

Şedea în palatul tatălui sĕŭ, ministrul Grimm, întêiul sfetnic al prințului, omul cel mai influent din țară.

De câtă îngrijire iubitoare fusese înconjurată.

Părinții sĕi şi sora sa o iubiaŭ până la adorațiune.

Insă fără de veste nenorocirea se abătuse asupra'i.

Intr'o dimineață găsise pe mama sa moartă.

Atunci spaima şi durerea îi paralizaseră organele vorbirei.

Căzuse jos leşinată.

Şi când se deşteptase nu mai avea graiŭ!

De atunci începuse mizeria vieței ei.

Să fie cine-va mut! ce grozăvie! Să nu poată să 'şi exprime sentimentele ce

îl înecă şi cugetările ce'l chinuesc! ce situaţie de spaimă.

Nimenĭ nu poate să măsoare întinderea unei aşa nenorociri de cât acela care a avut graiŭ şi l-a perdut.

Numaĭ orbiĭ sunt şi maĭ nenorociţi alt-cine-va nimenĭ.

— Moartea! îĭ striga un glas lăuntric moartea este o bine-facere nepreţuită.

Işĭ întoarse încet capul şi, nu se ştie din întâmplare, saŭ într'adins, privirea îĭ căzu asupra sobeĭ.

Odată auzise că moartea prin gaz de cărbuniĭ este cea maĭ lină, fiind că adormitul se duce în neant în visuri frumoase.

Ea tocmaĭ căuta să moară cât maĭ curênd însă nu într'un chip aşa de oribil ca de pildă dacă ar fi deschis fereastra şi s'ar fi aruncat în stradă.

Din ce în ce hotărîrea de sinucidere se întări în sufletul eĭ şi într'un moment se sculă de pe pat îşĭ puse o broboadă pe cap luă coşuleţul în care aducea totd'auna cărbuniĭ şi eşi din casă.

Când se întoarse cu cărbuniĭ găsi în uşă pe portăreasă care 'ĭ zise cu prietenie ca şi cum nu s'ar fi petrecut nimic între dênsele:

— Ah! drăguţă, aĭ fost după cărbuniĭ?...

„Vrea să zică deseară o să aĭ iar cald în casă.

„Cum ţi-a plăcut preumblarea de azĭ cu logodnicul d-tale?

Sofia nicĭ nu se uită la acea mizerabilă.

Cât de micĭ şi înjosnice i se păreaŭ acum batjocurile eĭ.

Ştia ca peste puţin avea să moară.

Atunci toate limbele veninoase aveaŭ să rămână scurtate.

Se arătă nepăsătoare.

Trecu iute cu cărbuniĭ fără să răspundă nimic.

Căzu sleită lângă soba pe care începu s'o umple cu cărbuniĭ.

Le dete foc

Privi întinzându-se flacăra care avea să'ĭ aducă moartea.

Sinuciderea e un păcat de moarte.

D zeŭ nu'l iertă!

De câte orĭ nu 'ĭ spusese acesta pastorul Juny!

„— Cea maĭ rea faptă rea pe care o poate face un om, îĭ zisese dênsul, e să'şĭ ia singur viaţa pe care i-a dat-o D-zeŭ

„Nu poate cine-va să arunce singur, cu mâna 'ĭ criminală, sărcina pe care D-zeŭ i-a dat-o s'o poarte.

Auzĭ, sinuciderea e păcat de moarte!

Dar totdeauna oare?

Nu sunt cazurĭ în care ea se poate scuza, justifica?

Cum s'ar putea ca D-zeŭ în nesfârşita luĭ bunătate, să voiască să sufere creaturile luĭ?

Cum să voiască D-zeŭ că creaturile carĭ rabdă şi duc lipsă, acele carĭ, cu tot soarele auriŭ, mereŭ aŭ noapte în jurul lor fiind-că le a apus soarele speranţei, acele carĭ în cărarea lor nu calcă de cât peste spinĭ, acele carĭ în sfîrşit n'aŭ în lume pe nimenĭ carĭ să'ĭ iubéscă şi rătăcesc fără un sfat, fără o călăuză, să împartă viaţa cu ceilalţĭ carĭ aŭ toate bucuriile lumeştĭ?

Asta'ĭ cu neputinţă.

Ar fi contra legilor naturei... şi D-zeŭ e drept.

Nu, nu, sinuciderea nu e tot-d'auna un păcat de moarte.

Şi vaĭ de acela care va arunca întâia peatră memorieĭ unuĭ sinucis.

Muta sări în sus.

Ochiĭ îĭ eraŭ plinĭ de lacrimĭ.

Insă în momentul de pe urmă isbucni într'un rîs spăimêntător care rĕsună în acea cameră aproape goală.

Ochiĭ îĭ scânteiară d'un foc sinistru.

Niște crampe grozave începură s'o chinuiască.

Pe figura eĭ trecea pe rênd plânsul şi rîsul.

Curând însă îşĭ recapătă iar liniştea.

Privi în jurul eĭ.

Pe masa de lucru eraŭ câte-va bucăţĭ de muşchiŭ artificial care maĭ nainte îĭ servise la confecţionarea florilor.

Acum acel muşchiŭ trebuia să servéscă la alt-ceva.

Sofia îl rupse în bucăţĭ micĭ.

Pe urmă se duse să astupe găurile de la uşĭ şi ferestre.

Ast-fel gazul omorîtor nu putea să ésă afară şi să alarmeze pe vecinĭĭ carĭ ar fi alergat s'o scape.

In sfîrşit termină şi treaba asta sinistră.

Nu'ĭ maĭ rĕmânea de cât să pună pe ea lucrurile cu care trebuia să fie îngropată.

Aceasta nu era treabă mare.

Cu tóte că lucra doue-spre-zece ceasurĭ pe zi, sĕrmana mută n'avea de cât cele absolut necesare uneĭ femeĭ.

Rochia cea maĭ bună cu care fusese la preumblare o avea pe sine.

Insă se duse de trase săltarul dulapuluĭ.

Rĕscoli printre obiectele micĭ carĭ se aflaŭ acolo.

Scoase crucea de aur pe care o găsise la gară.

Şi zise:

— Crucea asta mi-a adus nenorocire!..

„Vreaŭ să fie pe peptul meŭ în momentul când fug din viaţa asta ticăloasă.

„Să fie tovarăşa mea după moarte şi să împărtăşească soarta mea însoţindumĕ în mormênt!

Cu o bucată de mătase'şĭ legă crucea la gât.

Apoĭ îşĭ luă placa.

Mâna'ĭ tremura

O lacrimă căzu pe placă.

Muta își îndreptă privirea spre cer și stete câte-va clipe nemișcată.

Apoi scrise aceste rênduri :

„Mor pentru că viața nu mi-a dat alt-ceva de cât desamăgire.

„Rog foarte mult să fiŭ îngropată cu hainele ce am pe mine.

„In ceasul din urmă rog pe D zeŭ să mĕ ierte de păcatul ce'l fac luându 'mi eŭ însă'mi viața.

„Insă nu'mi rĕmânea alt-ceva de făcut, ne mai putênd suferi.

„Azi m'am convins că traiul meŭ o să fie mereŭ lipsit de iubire și de noroc și cred că e mult mai bine să'l pun capăt.

„Pe crucea de lemn care o să se înfigă pe mormêntul meŭ, să mi se scrie numele întreg :

Sofia de Grimm.

„Rugați-vĕ pentru mine !

Lacrimi fierbinți îi curseră pe tabla rece de peatră.

Își luase remas bun de la oamenĭ cari pe nedrept o trataseră tot d'auna cu cruzime și rĕutate.

In cameră se întindea deja un abur năbușitor.

Sofia simți în membrele ei o greutate de plumb.

Pe frunte încercă o apăsare enormă.

I se părea că se înăbușă.

Se mai duse o dată la sobă ca să vadă dacă coșul e bine astupat.

Și cu un ton plângĕtor dênsa șopti pe urmă :

— Numaĭ un lucru nu vreaŭ să se întêmple.

„Nu vreaŭ să fiu scăpată.

„Nu vreaŭ să mĕ deștept înainte de a'mĭ fi ajuns scopul.

Se târî cu greutate până la pat unde căzu aproape fără voință.

D'abia putu să se întindă.

Își aranjă rochia, cu greutate, cum putu mai bine.

Nu vrea să fie găsită într'o poziție necuviincioasă.

După ce se așezase așt-fel, își îngropă capul în perinĭ.

Atunci fu cuprinsă de o zăpăceală de somn.

In acelaș timp corpul i se sgudui ca de friguri.

Era ca și cum d'asupra capuluĭ o pasĕre mare neagră își întindea aripile al căreĭ bătaĭ le simția.

Pe urmă pasera se puse și se ghemui pe pieptul eĭ care devenia tot mai îngust, mai îngust.

Atunci muta, prin instinct de conservație făcu o eforțare.

Voi să'și smulgă corsetul.

Voi să respire mai liber fiind-că simția că înăbușă.

Insă voința eĭ era pe cale le a fi stinge.

Era foarte slabă.

Numaĭ după o muncă grea şi înceată isbuti să se libereze de talie.

Peptul eĭ în sfîrşit rămase liber şi începu să se ridice şi să se lase cu mai multă putere.

Astfel uşurată, ea se simţi ceva mai bine.

O dorinţă de somn o coprinse.

Încercă un sentiment de nesimţire care o făcu aproape fericită.

I se părea într'adevĕr că se îndrepta spre neantul vecinic.

Se întinse încă o dată. Apoi se îndreptă.

Pe urmă închise ochiĭ.

Se gândi că acum nu 'I mai rĕmânea de cât să adoarmă ca să nu se mai deştepte.

Atunci totul era isprăvit.

Ar fi trecut podul de la viaţă la moarte.

S'ar fi deşteptat într'o lume necunoscută.

Acea lume dacă nu era de fericire doar era de uitare.

Cu aceste gânduri, muta aştepta cu bucurie momentul hotărîtor.

Saŭ mai bine zis aştepta cu mare nerăbdare clipa din urmă a vieţeĭ.

— Iată şi moartea, îşĭ zise muta cu un glas foarte slab.

„Însă ea nu vine ca un tâlhar crud ci se apropiă prietenește ca un mântuitor al nenorociţilor.

D'o dată i se păru că stă cu ochiĭ aţintiţi—de şi 'I ţinea închişi—asupra unuĭ cerc care se învĕrtia tot mai iute, ca roata cea mare a uneĭ maşinĭ. În acelaşi timp era ca şi cum în capul eĭ se învĕrtia o rotiţă tot aşa de iute ca şi cercul la care era nevoită să privéscă.

Începură ameţelile şi tot d'odată dĕnsa simţi un rĕŭ grozav care 'I aduse sudoarea pe frunte.

S'ar fi zis că bĕnse otravă.

Peptul i se ridică de un oftat adênc. Işi perduse conştiinţa.

Pleoapele n'aveaŭ să i se mai ridice însă ele 'I tremuraŭ încetişor, ca şi buzele.

O horă sĕlbatecă de fantome înconjură acum patul murindeĭ.

Şi din horă eşi d'odată Stubenrauch în îmbrăcămintea simplă în care-l cunoscuse de de mult, cu ochiĭ luĭ blânzi şi plinĭ de credinţă.

El se apropiă de pat şi se plecă asupra 'I s'o sărute.

Buzele luĭ înconjurate de barbă se apăsară asupra buzelor eĭ, tare, din ce în ce mai tare

Sărutarea asta fierbinte îĭ opria respiraţia.

I se părea că o să se înăbuşe în acea îmbrăţişare lungă şi îngrozitor de dulce.

D'o dată fu ca şi cum nu Stubenrauch o ţinea înlănţuită ci un om urît, acel hoţ care 'I furase copilul

Ca și atunci, se afla în luptă grozavă cu dênsul.

Voia să 'l ia copilul îndărăt, se ținea de dênsul, îi băga unghiile în carne însă mizerabilul îi scăpă fără de veste și atunci...

D-zeule puternice, fie-ți milă! Hoțul începu să rîdă și să învârtească copilul pe d'asupra capului sêu.

Apoi d'odată îl isbi cu capul de parmaclîcul scărei.

Țeasta și creerii îi sărira în bucăți și sângele țîșni în toate părțile.

Sângele venia acum spre dênsa în valuri sgomotoase și o înconjurau mereu-mereu, și dênsa nu putea să fugă, simțea că se înecă iar pe de altă parte acea căldură de sânge îi făcea o jale nesfârșită.

Inima începu să 'i bată tare ca și cum voia să 'i sfarme peptul și să se libereze.

Dar nu, nu erau bătăile inimei, era alt-ceva.

Stubenrauch se afla iar plecat asupră-i însă nu ca s'o sărute.

El era ars la față și pe mâni. Mânecele îi erau sumese.

In mâni ținea un ciocan mare de fierărie, pe care 'l ridică odată și 'l isbi cu forță în inima ei.

Apoi începu să 'l dea mereu în inimă ca pe o nicovală și de câte ori biata inimă îi era atinsă, se sgârcea și se întindea, gata să se sfarme. In sfârșit veni mântuirea.

Ca ridicată de o putere nevăzută, Sofia se sculă încet de pe pat și pluti prin cameră.

Fereastra se deschise înainte-i. Dênsa eși afară și începu să sboare pe d'asupra orașului ale cărui case și turnuri păreau mici de tot.

Sborul ei urmă prin întreaga vale a lumei.

Indărătul ei vedea tóte dispărênd, munți, orașe, păduri, mări.

Toate se contopiau într'un întreg de foc și din haosul acesta se ridica o colónă de fum albastru-închis.

Coloana o urmărea; trebuia să scape de dênsa.

Norii se desfăcură lângă ea și apăru capul blond al unui copil frumos. Acest copil semăna cu al ei.

Simția că de va ajunge la dênsul, era scăpată.

Insă coloana de fum creștea-creștea, ori-cât de iute se urca Sofia.

Un abur gros, otrăvitor o înconjură. Se văzură fulgere; dênsa căzu pe spate în acea coloană și începu să se lase în jos cu o iuțeală spăimêntătoare.

Un oftat prelung eși din peptul sinucisei care se mai întinse odată și rămase nemișcată.

O tăcere de moarte domni în camera Sofiei.

— Sofio, d-soară Sofio, deschide înte-

ușa, se auzi în momentul acesta un glas plângător afară.

Era cocoșatul.

Vĕzĕud că nu i se rĕspunde începu să bată în ușă cu amândouĭ pumniĭ.

Atunci căzură înăuntru bucățile de muşchiŭ cu care fuseseră astupate găurile uşeĭ şi un miros greŭ de gaz de cărbunĭ isbi nările cocoşatuluĭ.

El se trase îndărăt îngrozit şi strigă:

— Gaz de cărbunĭ!... Nenorocita şi-a făcut seama.

„D zeule! D zeule! şi nu pot să sparg uşa!...

„Sofio, Sofio, nu m'auzĭ?

Neauzind nicĭ o mişcare în cameră se repezi pe scară urlând:

— Ajutor, ajutor!.. D şoara Sofio s'a sinucis.

Uşile din toate etajele se deschiseră cu zgomot şi chiriaşiĭ se repeziră în etajul al patrulea, avĕnd înainte pe portăreasă care se tânguia că s'a făcut casa de ocară prin aşa faptă pe care de muit o bănuise din partea aceleĭ fete fudule.

Oamenĭĭ stătură nehotărîţi înaintea uşeĭ pe care Ralph se încĕrca zadarnic s'o dărime.

Nimenĭ nu 'ĭ dădea ajutor zicĕnd că era poate prea târziŭ.

Cocoşatul plângea de turbare.

— Ia ciocanul şi sparge uşa, zise d'odată un glas femeesc la spatele luĭ.

El se uită îndărăt şi recunoscu pe una chiriaşă, d-na La Bourde, care cum auzise alarmă, alergase cu un ciocan pe care 'l avea în casă.

Ralph luă instrumentul şi începu să pocnească uşa făcĕnd să rĕsune toată casa.

Uşa căzu în ţăndărĭ.

LXII

Taina Pustnicului

Intr'o cameră strîmtă şi foarte prost mobilată locuia Pustnicul cu Hillmar care era tot bolnav.

In ziua în care ne ducem să 'ĭ regăsim, ferestrele camereĭ erau deschise căcĭ bĕtrânul avea nevoie de aer curat. Tînĕrul doctor stătea întins în pat cuprins de somnolenţă.

Ochiĭ îĭ erau duşĭ în fundul capuluĭ, obrajiĭ galbenĭ şi scobiţi.

Slăbise de tot.

Pustnicul stătea la o mĕsuţă din mijlocul camereĭ, cu capul rezemat de mână. Gândurĭ triste trebue să 'l fi chinuit, se uita întunecat în jos şi din când în când ofta.

D'odată uşa se deschise încetişor şi tata Martin intră înăuntru călcând lin ca să nu deştepte pe bolnav.

El înaintă până lângă Pustnic care nu 'ĭ observase intrarea, şi-l atinse cu mâna peste umerĭ.

— Am ceva de vorbit cu d-ta, îi zise dênsul în şoptă, şi ca să nu turburăm pe bolnav să eşim afară.

Bătrênul se sculă şi urmă pe precupeţ. Se duse şi se aşezară amêndoui înaintea uşeĭ caseĭ.

Tata Martin deschise gura ca să vorbească însă Pustnicul îl opri printr'un gest şi zise apucându-l de mână :

— Maĭ înainte d'a 'mĭ spune o vorbă, tată Martin, dă-mĭ voie să 'ţĭ esprim un gând al meŭ.

„Ştiŭ ce vreĭ să 'mĭ anunţĭ şi 'ţĭ vine greŭ, nu 'l aşa ?

„Vreĭ să mĕ vesteştĭ că stăpânul acestel case nu vrea să ne maĭ ţie şi că trebue să ne căutăm alt adăpost.

— Da, aşa este, aĭ ghicit, răspunse cu durere bunul tată Martin al cărui ochĭ se umplură de lacrimĭ.

„Prietenul meŭ la care v'am adus şi care până azĭ v'a dat mâncare şi locuinţă gratis, a dat el însuşi peste o nenorocire.

— A dat peste nenorocire ? Imĭ pare rĕŭ din inimă.

„Nu cum-va aş putea să 'l fiŭ de vr'un ajutor ?

Tata Martin nu se putu stăpâni d'a zimbi, cu toată tristeţa luĭ.

Pustnicul nu erĭ stăpân nicĭ pe hainele pe care le purta şi se oferia să dea altuia ajutor.

— Nu, nu, reluă precupeţul, nu putem noĭ toţĭ întru nimic ajuta pe stăpânul caseĭ.

„Mĭ se pare că mica avere pe care o avea, a perdut-o prin şarlatania unuĭ negustor anume Boller.

„Ceea ce ne rĕmâne de făcut este să golim odăĭţa şi să plecăm în altă parte.

Pustnicul îşĭ plecă capul pe pept şi stătu nemişcat, adâncit în gândurĭ dureroase, ceea ce vĕzând tata Martin îĭ zise iute :

— D-ta prea te mâhneştĭ.

„Par'că casa asta este toată lumea ; totul nu se isprăveşte aci.

„N'aĭ nicĭ o grijă, o să găsim un alt adăpost.

„Nu v'am părăsit până acum.

„Da aceea să fiţĭ siguri că n'o să vĕ părăsesc nicĭ d'aci înainte.

„O să ne luăm bolnavul.

„Sunt aproape sigur că o să găsim în Spandau ceea ce ne trebue.

„Am mulţĭ prietenĭ acolo şi mĕ vor scoate din încurcătură.

„Haide, să sperăm.

„Speranţa întăreşte omul.

„Ş'apoĭ cunoaşteţĭ proverbul : cerul ajută pe omul vesel.

— Nu, nu, esclamă Pustnicul şi se sculă hotărît de pe bancă.

„Toate trebue să aibă un sfîrşit, prin urmare şi mizeria noastră.

„A trecut prea multă vreme de când aştept răspunsul omuluĭ care poate numaĭ cu un semn să ne schimbe situaţia.

„N'o fi primit oare scrisoarea mea sau crede poate că spun minciuni ?

„Nu ştiu.

„Insă ştiu alt-ceva.

Aci, tonul Pustniculuĭ deveni puternic, resunător.

Ochiĭ îĭ străluciră de energie.

Statura'ĭ se îndreptă mândră şi majestoasă.

— Ştiu, continuă dênsul, că trebue să 'ĭ vorbesc între patru ochi şi să 'ĭ cer dreptate.

Tata Martin, speriat şi uimit, se trase ceva mai departe de dênsul.

Se uită la Pustnic.

Se temea că bĕtrânul, după atâtea suferinţe şi desamăgiri, înebunise.

In momentul acela nu mai recunoştea în el pe bunul bĕtrân, modest şi umil ci i se părea că are înainte 'ĭ un bărbat deprins să comande şi să fie ascultat îndată.

Atunci tata Martin bănui că el trebue să fi fost un bărbat de seamă şi puternic.

Cu toată schimbarea ce observase în persoana Pustniculuĭ, nu vedea în ochiĭ lui cel mai mic indiciŭ de nebunie.

El privea cu respect acea statuie impunĕtoare.

Insă curând blândeţa se zugrăvi iar pe figura Pustniculuĭ şi redeveni omul modest de mai nainte.

Atunci el întinse precupeţuluĭ mâna şi îĭ zise :

— Scumpe tată Martin mie şi sĕrmanului Hillmar ne-ai făcut mult bine. Sper însă că în curênd am să te poĭ resplăti.

„Dar ascultă.

„Mai am o ultimă rugăminte să 'ţi fac....

— Vorbeşte fără esitare, îl întrerupse precupeţul.

— D-ta eştĭ o inimă generoasă. D-zeŭ nu te va părăsi....

— Lasă lauda şi vorbeşte mai iute, scumpul meŭ.

„Te ascult.

— Ia pe bolnav în sarcina şi îngrijirea d-tale.

— Asta o fac bucuros.

„Atâta e tot ?

— Da.

— Şi d-ta ?

— Eŭ am să plec chiar azĭ din casa asta.

„Am să mĕ duc să 'mĭ recâştig raugul şi averea ce mi s'aŭ furat.

Tata Martin care s'aştepta la asta, îl privea cu atenţiune.

Pustnicul observă mirarea interlocutoruluĭ sĕŭ.

Luând un ton dulce întrebă :

— După cum vĕd vorbele mele te miră, nu'ĭ aşa ?

„Poate te întrebĭ dacă în acest moment mintea mea nu se rătăceşte.

„Nu te teme.

„Mintea mea nu s'a rătăcit niciodată.

Precupețului îi fu rușine că fusese órecum ghicit.

Prin asta Pustnicul dovedea în chipul cel mai luminos că nu era de loc nebun și că vorbea cu minte.

Tata Martin nu putu răspunde numai decât.

Era încurcat.

Apoi zise:

— Ce tot vorbești....

„Nici prin gând nu'mi vine să cred că d-ta să fii nebun.

„Mărturisesc ca la prima vedere te credeam un om de seama mea, adică un *om din popor*.

„Insă încetul cu încetul mi am schimbat opiniunea.

„Și astăzi, mai mult ca ori-când, sunt încredințat că sub această haină sărăcăcioasă se ascunde un bărbat din lumea înaltă.

Pustnicul, fără să răspundă la observația precupețului, zise:

— A venit vremea de lucru, nu mai e de stat.

„Chiar de ar fi să aduc asupră 'mi noui mizerii și suferinți, plec.

Tata Martin voia să ceară niscai explicații asupra acestor vorbe așa de tainice pentru dênsul.

Insă chiar atunci se opri o trăsură înaintea casei.

In ea era un om cu barba cărunță.

Tata Martin se speriă cum îl zări.

— Iată, vine inspectorul de poliție Scharf, șopti dênsul către Pustnic. Adăpostul *nostru* a *fost descoperit*. Vine acum să te ia.

Pustnicul nu clipi, era foarte liniștit.

— Lasă să vie, murmură dânsul. N'o să mă poată împiedica în nici un caz de la călătoria pe care vreau s'o fac.

Scharf se scoborîse din trăsură și înainta spre ușa casei, cu o mare indiferență ca și cum se ducea să viziteze un prieten.

Părea că nu dă nici o băgare de sémă celor doi, când fără de veste se întoarse la stânga și se opri înaintea Pustnicului.

— Ce dorești, d le? întrebă acesta.

Polițistul scoase o hârtie din buzunarul de la pept.

Bătrânul recunoscu numai de cât că era aceea pe care o dăduse el însuși președintului poliției.

— Eu sunt inspectorul de poliție Scharf, răspunse funcționarul, și vreau să te întreb numai dacă d-ta ai scris și iscălit suplica asta.

— Da, eu am scris-o și iscălit-o d le, zise Pustnicul.

Apoi întorcêndu-se către tata Martin, îi șopti:

— Lasă-ne singuri un *moment*. O să mă înțeleg numai de cât cu el.

Tata Martin se duse iar polițistul se uită cam cu îngrijare și supărare la bătrânul cu barba albă și lungă.

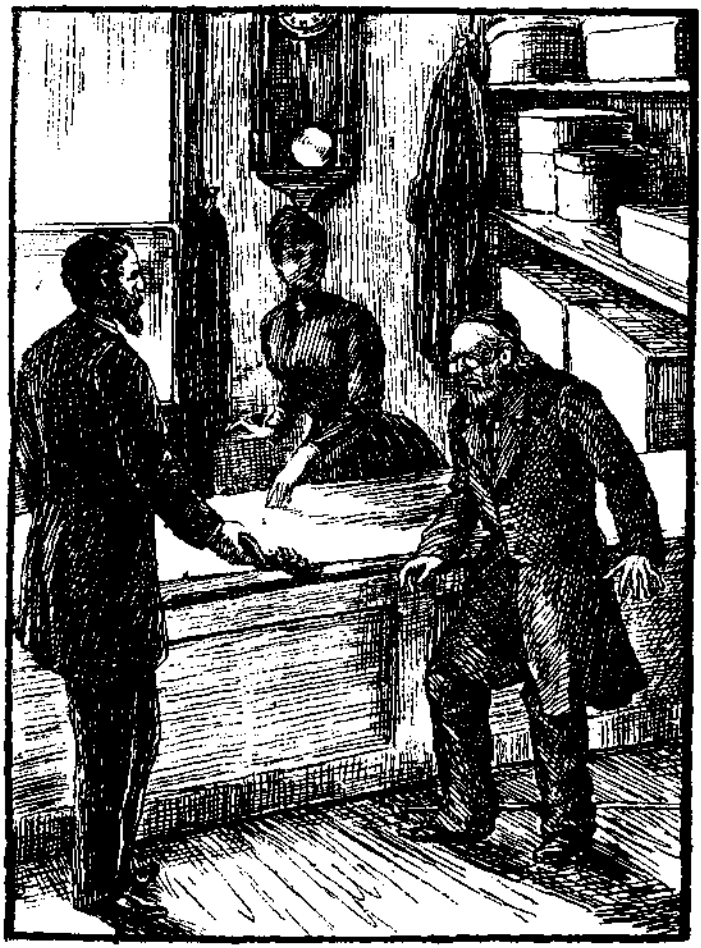

— Bijuteriile sunt ale mele, pre legea mea, strigă Jonas Bruck.

— Așa dar recunoști că singur ai trimis scrisoarea asta prezidentului poliției? reluă Scharf.

„Dacă e așa atunci trebue să mergi cu mine ca să te dau pe mâna autorității de óre-ce ai fost internat în balamucul doctorului Robin și ai fugit.

Bétrânul zimbi cu amărăciune.

— Da, am fost în balamuc, zise dênsul, am fost ţinut cu forţa într'o pimniţă, însă aşa de geaba, fără motiv vădit; am isbutit să scap d'acolo împreună cu alţi doui tovarăşi de nenorocire.

„Insă spre a scurta vorba, d le inspector de poliţie, eŭ te întreb atâta: Eşti d-ta însărcinat să mĕ întorci, ca nebun, în balamucul din care am scăpat?

— Da.

— Foarte bine.

„Acum spune-mi în conştiinţă: Iţi fac eŭ impresia unui om bolnav la creerĭ?

— In privinţa asta se poate cine-va lesne înşela, răspunse Scharf dând din umerĭ.

„Eŭ personal de alt-fel pot crede cât de mult că eşti omul cel mai cuminte şi mai liniştit din lume.

„Nu tot aşa crede şi prezidentul poliţieĭ şi el are un motiv puternic pentru asta..

— Ce motiv anume? întrebă Pastnicul...

— D-ta pretinzi că eşti ministrul de Grimm, care de mult a fost îndelung mâna dreaptă a prinţului de Leuchtemberg iar mai târziŭ a căzut în disgraţie şi curând după asta a murit. Inţelegi, d-le?...

„Ministrul de Grimm e de mult mort şi îngropat în cimitirul din Leuchtemberg. Toate documentele privitoare la acéstă mórte sunt la îndemână.

— Documentele sunt la îndemână! esclamă Pastnicul trecêndu-şi o mână prin barbă iar cu cea l-altă ţinêndu-se de frunte ca şi cum nu putea să cuprindă înţelesul cuvintelor ce auzise.

„Vrea să zică, un act de moarte, o bucată de hârtie spune că ministrul de Grimm e mort şi când acest biet om care spre nenorocirea lui şi printr'o întêmplare ciudată se află încă în viaţă, respiră, stă înaintea d-tale, vine şi 'ţi spune de o mie de orĭ: Trăesc încă, n'am murit! asta nu 'i poate folosi la nimic, nu 'i aşa, d-le?...

„El trebue să rĕmână îngropat, uitat, fiind că aşa vrea un act falş.

— Foarte bine, d-le, urmează-mĕ în trăsură.

„Să nu te împotriveşti căci o să 'ţi fie de geaba.

— Aşa dar nu crezi ce spun? Crezi în adevĕr că aĭ a face cu un nebun care trebue numaĭ de cât băgat în balamuc? Ei bine, d-le Scharf, am să 'ţi dau acum o dovadă din care o să vezi că e bună memoria mea şi că sunt sĕnătos la minte.

Inspectorul de poliţie bătu din picior cu nerăbdare.

— O să vorbim pe drum despre asta, zise dênsul.

— Nu, nu, aci e mai bine. N'am mult de spus.

„Vĕd că porţi la chuetoare o panglicuţă roşie şi cenuşie.

„Asta e panglica crucei de onoare pe care o dă prințul de Leuchtemberg.

— Da, așa este.

„Însă știind asta, nu 'mi poți dovedi nimic.

— Ai primit crucea de onoare de la prinț acum vr'o 25 de ani.

„Însuși prințul ți-a pus-o pe pept după ce-o luase de pe peptul său.

Inspectorul de poliție se uită mirat la Pustnic.

Ce însemna asta oare?

Bătrânul îi povestea o întâmplare a vieței sale despre care era cu neputință să fi auzit ceva de la alții, căci din óre-care motive, vorbise cu foarte puține persoane despre chipul în care 'i fusese dată decorația.

Pustnicul urmă, netezindu 'și mereu barba:

— Vrei să'ți spun acum de ce ți s'a dat semnul ăsta de mare distincție? Ascultă.

„D-ta erai atunci un funcționar tinér și nu cu multă experiență... Dar erai foarte deștept.

„Într'o zi ai descoperit urzirea unui complot având de scop omorîrea prințului.

„Doi nobili scăpătați prin joc de cărți și beții, ceruseră de repetate ori funcții înalte și au fost refusați.

„Atunci dênșii se hotărîră, în desrădăcinarea lor, să omoare pe prinț, în speranță că urmașul lui le va satisface cererile.

„Unul din ei s'a dus la Berlin să cumpere granate explosive.

„Însă d-ta îi apucaseși înainte și în loc de bombe omorîtoare a căpătat niște ghiulele de artifții.

„Într'o seară, când prințul se ducea la teatru în trăsură, dênșii aruncară asupră'i ghiulele care n'avură alt efect de cât că dădură o flacără roșie bengalică.

„La lumina acestei flacări mizerabilii fură arestați, fără că nimeni din publiic să bage de seamă, iar focul bengalic fu pus pe socoteala atențiunei respectoase a directorului de teatru care voise să onoreze pe prinț.

„Ei, acum crezi, d le Scharf, că sunt acte de moarte care mint și că un om crezut mort stă înaintea d-tale? Eu sunt ministrul Grimm.

Polițistul se trase cu sfială un pas îndărăt.

De câte-va momente o mare lucrare se făcea în spiritul său.

După ce tăcu puțin, murmură:

— D ta ești, da, d-ta trebue să fii, altfel nu se poate.

„Nici un alt om nu cunoștea împrejurările astea de cât prințul, ministrul său și eu.

Pustnicul întinse polițistului mâna.

— Cum te-am convins pe d-ta, zise

dênsul cu un glas moale, așa am să conving pe toți.

„Și între cei d'întêi pe prințul de Leuchtemberg cătră care am fost calomniat într'un chip atât de infam.

— D-zeule! dar prin câte grozăvii trebue să fi trecut ca să fii considerat atâta vreme mort și îngropat!

— Soarta mea, d-le, a fost dintre cele mai spăimêntătoare ce pot isbi un om.

„Și fiind-că acuma ghiața e ruptă, ai să afli tot.

Se puse pe banca de dinaintea casei și făcu semn polițistului să șadă lângă dênsul.

— Ceea ce am să'ți spun, începu dênsul, e scris tot, cu d'amănuntul, într'un registru care se va publica după mórtea mea, pentru că toți oamenii să afle, că nimeni, ori-cât de sus s'ar urca, nu póte să excludă de la sine putința d'a cădea în cele mai jos prăpăstii, în cea mai négră ticăloșie.

„Știi că eu eram cel d'întêiu sfetnic al prințului.

„Eu conduceam toate afacerile țerei, negociam cu puterile străine și privigheam administrația interióră.

„Prințul avea în mine o încredere oarbă.

„Când îi dădeam să iscălească un document de stat, nici îl mai citea.

„Lua condeiul, se uita la mine și mă întreba:

„— Să iscălesc, scumpul meu Grimm?"

„Și de rĕspundeam da, nu mai stătea la îndoială.

„Pe cât îmi mergea bine în viața publică, pe cât *onorurile* și bogățile se grămădeau asupra'mi mulțumită favórei de care mĕ bucuram pe lângă domnitorul meu, pe atât eram de fericit în viața privată.

„Aveam o nevastă, frumoasă, bună, nobilă, de care eram iubit. Aveam două fiice de care s'ar fi putut zice că sunt îngerĭ iar nu copil omenești.

„Fericirea'mi era prea mare și a trebuit să aținte pisma zeilor.

„Într'o zi era bal la prinț.

„Printre figurile ce am întâlnit în saloanele palatului îmi erau foarte puține necunoscute și dintre astea două mi-au atras băgarea de seamă, a unei fete tinere foarte frumoasă și a însoțitorului ei care *se numia* baronul de *Collmar*.

„Acest baron se afla numai de câteva zile în mica noastră rezidență unde închiriase o vilă pe care o locuia cu sora vitregă a sa, Cristina de Kattenhusen, și cu câți-va servitori.

„Atât el cât și sora sa aduseră cele mai bune recomandații prin ajutorul cărora avură curênd intrare la palat și în societățile cele mai distinse.

„Păreau foarte bogați căci bancherul comunicase prințului în secret că baronul Collmar are depusă la el o sumă enormă.

„Prinţul părea a se interesa foarte mult de Cristina.

„In timpul balului mĕ trase la o parte şi 'mi zise punĕndu 'mi o mână pe umĕr :

„— Scumpul meŭ Grimm, aĭ observat pe baronul Collmar şi pe sora sa ?

„—Da, Măria ta, i-am rĕspuns.

— Eĭ bine, ce impresie a făcut tînĕrul asupră-ţĭ ?

— Cea maĭ bună din lume, Măria ta. Pare inteligent, distins şi amabil.

— Nu 'l aşa ? Asta e şi părerea mea. Insă vreaŭ să 'ţĭ spun alt-ceva, scumpul meŭ Grimm.

„Baronul de Collmar posedă o avere imensă şi ar fi de sigur un mare folos pentru ţară dacă dĕnsul ar cumpĕra aci niscaĭ moşiĭ orĭ case.

„— De sigur, Măria ta, rĕspunsei eŭ. Iată, tocmaĭ sunt de vĕnzare moşiile lui Parchow care a murit de curĕnd. Ar fi o afacere bună şi pentru baron dacă zicĭ că are milioane.

„— Are de *sigur*...

„Eĭ, dar alt-ceva, scumpul meŭ Grimm. Ce zicĭ de sora vitregă a baronului ? Răpitoare fiinţă, nu 'l aşa ?

„— In adevĕr, Măria ta, rar am vĕzut o creatură maĭ frumoasă.

„Statura acea regală, acel ochĭ plinĭ de foc şi de spirit, acea gură mică, drăgălaşă...

„Toate în ea te farmecă.

„Prinţul mĕ întrerupse rîzînd.

„— O ! o ! scumpul meŭ Grimm, prea eştĭ entusiast, zise dĕnsul, nu cum-va fata asta o să te scoată din echilibrul diplomatic ?"

„Am rĕspuns printr'un gest de nepăsare.

„Nu puteam bănui atunci cât de profetice eraŭ cuvintele domnitorului.

„Baronul de Collmar şi soră-sa venirĕ şi la mine în casă.

„De şi nevasta mea *simţi* de la început prea puţină *simpatie* pentru dĕnşiĭ, totuşĭ din iubire cătrĕ mine a invitat pe Cristina să vie maĭ adesea pe la dĕnsa.

„Eŭ îĭ spusesem că prinţul doreşte asta cu stăruinţă.

Pustnicul plecă capul şi tăcu câte-va secunde.

Se părea că amintirile îl sbuciumă. Resuflă odată lung şi adânc apoĭ urmă cu un glas tremurător :

„— Sĕrmana mea nevastă ! avusese dreptate să urască pe sora vitrigă a baronului căcĭ curĕnd între mine şi acea fată se stabilĭ o înţelegere secretă. Inima 'mĭ fu cuprinsă de o patimă puternică şi m'am considerat ca cel maĭ fericit dintre oamenĭ aflând într'o zi că amorul meŭ era împărtăşit

„Cristina stătu în braţele mele şi 'mi mărturisi că mĕ iubeşte de şi ştia bine că niciodată n'o să poată fi a mea. Am strîns-o cu frăgezime la sînul meŭ, am numit-o fericirea mea, soarele meŭ şi aşa

am trădat pe nevasta mea care avea în mine o încredere nețermurită.

Pustnicul își acoperi fața cu amêndouê mâinile.

Și azi, după atâția ani, îi era ruşine de această greşală unică a vieței sale. Cât de greŭ trebuise s'o ispăşească!

— Relațiile mele cu Cristina, continuă bătrânul cu un glas năbuşit, aŭ fost multă vreme neobservate de nimenĭ, căcĭ ne dădeam cea mai mare silință ca să nu ne trădăm prin vr'o apucătură neobocotită.

„Dintre toți care ne înconjuraŭ, două persoane mai cu seamă nu trebuiaŭ să bănuiască absolut nimic: nevasta mea și fratele iubitei mele, baronul de Collmar.

„Acest din urmă, de-ar fi auzit cumva ceva, s'ar fi întâmplat lucrurĭ teribile, aşa'mĭ spunea Cristina.

„Dênsul era gelos de onoarea eĭ și ar fi strâns de gât pe acela care ar fi legat cu ea relațiĭ fără știrea lui.

„Trecură mai multe luni și legătura între mine și Cristina devenia tot mai strînsă.

„Fata asta se făcuse stăpână pe toate gândurile mele, pe toate faptele mele în afară și în casă.

„Pe nesimțite dobândise asupra afacerilor de stat de sub conducerea mea, o influență enormă.

„De alt-fel era vina mea. Nu puteam alt-fel...

„Când mĕ aflam lângă ea îĭ spuneam tot ce aveam pe inimă, tot ce mĕ preocupa.

„Și asta 'I plăcea eĭ foarte mult. Se părea că acesta fusese scopul aspirațiilor eĭ în viață.

„Chiar când îĭ ceream o sărutare, nu vorbea de cât de afacerĭ de stat. Și eŭ orbit de patimă, eu vedeam șiretlicul, nu presupuneam rĕutatea de care se conducea.

„Tocmaĭ târziu mĭ-a venit o bănuială printr'o întâmplare ciudată.

„Baronul de Collmar plecase în călătorie...

„Am primit atunci un bilet de la Cristina, prin care mĕ invita s'o vizitez în vila eĭ, căcĭ era singură.

„M'am dus noaptea, spunênd nevesteĭ mele că am o conferință de stat. Ajungênd la vilă, am găsit poarta întredeschisă.

„Am intrat în casă și am găsit pe Cristina aşteptându-mĕ.

„Am luat-o în brațe și pe când îĭ spuneam toate vorbele de amor ce putea să născocească patima mea, d'odată se deschise uşa odăiei și baronul de Collmar stătu înaintea noastră, amenințător, cu privirea întunecată, teribilă

„Cristina țipă odată tare, se smuci din brațele mele și voi să fugă pe uşă. Baronul însă o apucă cu o mână de fier, o ținu pe loc și strigă tremurând de furie:

„— Stăi aci căci trebue să auzi ceea ce am să spun d-lui ministru.

„— D-le baron, i-am zis eŭ atunci, mâna d-tale să cadă numaĭ asupră 'mĭ.

„Numaĭ eŭ sunt vinovat de cele ce vĕzuşĭ

„Sora d-tale e inocentă.

„— Sora mea ! strigă dênsul.

„Ah ! vrea să zică d-ta crezĭ că femeea asta'mĭ e soră ?

„Te înşelĭ grozav.

„Cu toată iubirea eĭ pentru d-ta, nu ţi-a spus că nu'ĭ sunt frate ?

„Ha ! ha !

„Să'ţĭ spun eŭ adevĕrul.

Eŭ remăsesem ca împetrit şi aşteptam tremurând descoperirile pe care avea să mi le facă baronul.

„— Femeea asta, strigă dênsul, nu'mĭ e soră, cum ţi-am spus, cum aĭ auzit.... Imĭ e amantă.

„Am minţit numaĭ ca s'o pot ţine lîngă mine fără a provoca scandal.

„Vreaŭ să'ţĭ mai spun alt-ceva, d-le ministru de Grimm.

„Dacă ea ţi-a spus că te iubeşte, te-a înşelat.

„Ea n'a iubit şi nu va iubi pe nimĭnĭ.

„Sentimentul de care s'a condus este acela al ambiţiei.

„Dênsa voia să joace pe regenta în ţara asta, pentru un timp oare-care.

„Cristina stătuse până acum tăcută. Auzind vorbele astea, ridică capul cu mândrie.

„— La minciuna asta n'am ce să rĕspund, d-le Grimm, zise dênsa.

„Poţĭ să crezĭ despre mine orĭ-ce, numaĭ asta nu.

„Rĕmâĭ cu bine, şi de o fi să nu ne mai revedem în toată viaţa, păstrează despre mine o bună amintire.

„Vorbind astfel ieşi din cameră. Baronul o urmă scrîşnind din dinţi. In momentul de pe urmă auziĭ în camera alăturată suspine înăbuşite, ca ale unei femeĭ care e bătută crunt.

„Imĭ veni în gând să mĕ duc în ajutorul Cristineĭ dar mi-am luat de samă că eram destul de compromis şi nu trebuia să maĭ lungesc scandalul. Dacă locuitoriĭ principatuluĭ ar fi auzit de aventura mea din acea seară, renumele meŭ cel bun ar fi fost cu desăvêrşire perdut.

„Părăsiĭ vila cum putuĭ maĭ iute şi nu putuĭ rĕsufla în voie de cât atunci când mĕ aflaĭ în camera mea de culcare...

„M'am aruncat pe pat însă somnul atât de mult dorit, nu voia să 'mĭ vie.

„Chipul drăgălaş al Cristineĭ îmĭ stătea mereŭ în minte, făcêndu 'mĭ bucurie şi chin.

„Simţiam că tot iubiam pe acel drac de femee de şi mĕ înşelase.

„Abia spre ziuă am putut să adorm

și somnul mi-a fost turburat de visuri rele.

„M'am deșteptat pe la amiazi.

„M'am îmbrăcat iute și am întrebat pe camerier dacă nevastă-mea m'a așteptat la ceiaŭ ca tot-d'auna.

„— Nu, răspunse servitorul, excelența sa a primit o scrisoare și îndată ce-a citit-o a poruncit să se pună caii... E o jumătate de ceas de când a plecat.

— A! înțeleg, întrerupse consilierul de poliție, baronul de Collmar își resbuna ofensa; chiemase pe soția d-tale la o întrevorbire ca să'l spună tot.

Pustnicul dete din cap în chip afirmativ.

— Da, așa era, răspunse dênsul. Insă d'atunci n'am mai vorbit cu nevasta mea ca să aflu ceea ce i-a spus mizerabilul. N'am mai revĕzut-o de cât moartă. Vizitiul mi-a spus că o dusese la vila lui Collmar unde stătuse vr'un sfert de cés după care a eșit foarte agitată și a ordonat să fie întoarsă acasă.

„Când trăsura ajunse înaintea porței palatului meŭ, nevasta mea voi să sară jos dar d'odată dete un țipĕt și căzu pe spate.

„Era moartă.

„I se rupsese o vină de la inimă.

„Privirea ei din urmă fusese pentru copilele mele care auzind trăsura oprindu-se, alergaseră la poartă.

„Copila cea mai mică, o fată grațiósă, când se repezi la mama sa și o găsi cadavru, se speriă într'atâta că 'și perdu graiul...

„I se paralisaseră nervii limbei.

Pustnicul se sculă de pe bancă. Amintirile 'i veniaŭ cu o așa putere, în cât dânsul nu mai putu să stea într'un loc. Incepu să se preumble pe lângă bancă.

— Și ce-a devenit Cristina? întrebă Scharf după o pauză.

— Ce să devie? zise Pustnicul oprindu-se în picioare lângă polițist, nu trecuse anul de la întêmplările astea, și a venit în casa mea să 'mi fie nevastă.

„Am primit-o.

„Mi-a fost soție.

— Baronul de Collmar se învoise la asta?

— Așa mi se părea de oare-ce Cristina mi-a jurat că era liberă de ori ce legătură cu dênsul.

„Dupĕ puțin timp, el dispăruse din reziденță și'mi închipuiam că renunțase la o femee care nu'l iubia.

„Trecuseră doi ani de când luasem pe Cristina, când într'o zi găsii în camera ei o scrisoare amoroasă ce dovedea că dênsa nu rupsese de tot relațiile cu Collmar, că acesta stătea ascuns prin apropiere și aștepta poate un moment potrivit ca să mi-o răpească.

„Fui cuprins de furia geloziei.

„Intrai în camera Cristinei și silindu-să stea în genuchi înainte'mi i-am zis

„— Dacă fugi cu amantul tĕŭ, o să vĕ urmăresc ca pe făcĕtorĭ de rele şi cea mai grozavă temniţă din principat vĕ este rezervată.

„Imĭ îmbrăţişă genuchiĭ spunênd că scrisoarea aceea ajunsese la dênsa fără voia eĭ şi că mĕ iubia numaĭ pe mine, pe mine singur.

„Ştia să se roage, să plângă, să se desvinovăţească aşa că eŭ am crezut-o. Insă în seara următoare dênsa fugi cu amantul eĭ după ce'mĭ furase din casă o sumă mare de banĭ şi o avere întreagă în diamante.

„Eŭ m'am ţinut de cuvênt, urmă pustnicul cu gest energic în vreme ce ochiĭ îĭ scânteiaŭ ca şi cum s'ar fi aflat încă în faţa femeeĭ necredincioase.

„Am pus să'ĭ urmărească ca pe fugiţĭ din temniţă şi într'un port de mare, perechea necurată a fost găsită pe un vapor, tocmaĭ când acesta trebuia să pornească spre America.

„Cristina era pe punte şi când vĕzu pe agenţĭ apropiindu-se, ghicĭ numaĭ decât de ce veniaŭ dênşiĭ.

„Pricepênd că e pierdută, se aruncă în mare şi se înecă.

„Baronul de Collmar însă nu se aruncă în mare şi nicĭ nu fugi.

„El se întoarse de bună voie în rezidenţa noastră şi reuşi să capete o audienţă la prinţ.

„Era diplomat înţelept şi cunoştea tóte mijloacele de intrigă.

„Spre a se desvinovăţi pe sine înaintea prinţuluĭ, mĕ acusă pe mine.

„Se plânse că 'l luasem amanta cu care avusese de gând să se cunune, că prin asta l'am făcut nenorocit şi l'am împins în mizerie.

„Mĕ învinovăţi că am pricinuit mórtea nevesteĭ mele d'întâĭ, muţenia copileĭ mele şi apoĭ moarteă Cristineĭ.

„Prinţul mĕ chiamă şi mĕ puse faţă în faţă cu acuzatorul la ale căruĭ minciunĭ nu putuĭ din nenorocire să rĕspund mereŭ.

„Prinţul nu putea să mĕ peardă aşa lesne şi căută să înăbuşe afacerea.

„Ordonă luĭ Collmar să păstreze cea mai adâncă tăcere asupra tuturor celor petrecute.

„Ca să 'l resplătească de nedreptatea ce i se făcuse îĭ dete o funcţie importantă la curte şi 'l ţinu în apropierea sa. De atunci începură nenorocirile spăimântătóre ale vieţeĭ mele.

„Baronul de Collmar lucră neobosit la căderea mea.

„Şi fiind că orĭ ce om de stat are şi potrivniciĭ şi partisaniĭ, nu 'l fu greŭ să găsească tovarăşĭ pentru scopul ce urmăria...

„Cel mai puternic tovarăş, însă, pe care şi 'l câştigă, fu chiar fiul domnitoruluĭ, prinţul Franz, un tânĕr care s'apuca de toate fără nicĭ o socoteală şi ale căruĭ proiecte le combăteam energic când eraŭ la mijloc chestiĭ grave de stat.

„Mica noastră țară, fiind prea slabă ca să 'și poată păstra mereŭ independența, stătea deja de mai mulți ani înnaintea alternativeĭ d'a primi protecțiunea saŭ a Austrieĭ saŭ a Prusieĭ și prin urmare a atârna de una din aceste puteri.

„Principatul de Leuchtemberg avea să cadă de sigur saŭ sub Prusia saŭ sub Austria.

„Eŭ am fost tot-d'auna pentru Prusia căci de la urcarea pe tron a regelui Wilhelm I am recunoscut numaĭ de cât marea însemnătate a acestei domnii și mi-am zis că dacă vr'odată ne vom pierde independența, numaĭ Prusia ne va fi un scut puternic.

„Pe prinț îl câștigasem deja pentru ideea mea.

„Insă fiul sĕŭ, prințul Franz, simpatisa foarte mult cu Austria și presupun că avea un motiv ascuns pentru asta.

Pustnicul atrase lângă sine pe consilierul de poliție.

— Prințul Franz, continuă dênsul în șoaptă ca și cum îl era frică să nu 'l audă niscaĭ spioni, ducea o viață destrăbălată, avea amante care înghițeaŭ sume enorme și apanajele ce primea de la țară și capitalurile ce lua din casela tatâlui sĕŭ nu 'i ajungeaŭ ca să 'și plătească datoriile.

„Atunci curtea din Viena se arĕtă amabilă cătrĕ dênsul, împrumutându-i sume despre a căror înapoiare n'avea să fie nici odată vorba.

„Diplomații austriaci se gândiaŭ de sigur că banii eraŭ bine întrebuințați de oare-ce principatul de Leuchtemberg făcea de o sută de ori mai mult.

„Prințul Franz a primit deci banĭ de la austriaci și fiind-că știa că eŭ îl observ toate mișcările, mĕ urîa.

„Pe lângă aceasta, mai era și baronul Collmar care turna mereŭ uleiŭ în focul deja aprins în contra mea.

„D-zeule! câte piedici mi se puneaŭ în cale!

„D'abia învingeam pe una când iată altă se ridica înainte'mi.

„A trebuit să întrebuințez toată prevederea, toată înțelepciunea de care eram capabil și să usez de toată favórea de care mĕ bucuram pe lângă domnitor ca să nu cad în luptă.

„Veni anul 1866.

„Orizontul politic era întunecat de norĭ groși care curênd amenințară principatul Leuchtemberg.

„Prusia cerea să ne declarăm pe față și cinstit aliați aĭ ei.

„Austria trimise de asemenea un diplomat cu puteri depline să încheie cu noi alianță ofensivă și defensivă.

„Mi-am pus în lucru toată elocința ca să conving pe prinț de dreptatea causeĭ Prusieĭ și să 'l fac a trimite cabinetului din Berlin rĕspunsul cerut de-acolo.

„Insă curênd observaĭ că prințul Fran

imĭ apucase înainte şi că Austria ne devenise stăpână.

„Când am secat toate probele de convingere şi am vĕzut pe prinţ că stă tot nehotărît, m'am aruncat înaintea luĭ şi i am zis :

„— Măria ta, ceasul acesta în care mĕ vezĭ îngenuchiat înainte-ţĭ e cel mal serios din viaţa d-tale.

„Te conjur să te hotărăştĭ pentru Prusia căcĭ precum aĭ fost un părinte bun şi drept al ţĕreĭ acesteia, tot aşa eŭ sunt convins de viitorul mare al Prusieĭ. Nu se poate ca un stat şi un rege care aŭ fost favorisaţĭ de soartă până acum să nu iasă biruitorĭ şi de data asta. Aminteşte-ţĭ istoria şi aĭ să vezĭ că orĭ-ce inimă germană e insufleţită de sentimentul unităţeĭ naţionale.

„Prinţul fu mişcat

„Ochiĭ îĭ înotaŭ în lacrimĭ.

„Mĕ apucă iute de mână şi mĕ ridică în sus.

„— Şi eŭ, în adâncul inimeĭ mele sunt pentru Prusia, şopti dênsul. Insă fiul meŭ, nobleţa ţĕreĭ, curtea, toţĭ mĕ împing în braţele Austrieĭ.

— Măria ta, esclamaĭ eŭ, hotărăşte numaĭ cum îţĭ zice conştiinţa d-tale şi dorul de ţară.

„Căcĭ numaĭ d-ta singur, cu persóna, cu tronul, cu onoarea de domnitor veĭ fi răspunzĕtor de consecinţe.

„N'asculta pe nimenĭ altul, căcĭ acela, orĭ-cine ar fi, se va spăla pe mâinĭ în caz de nenorocire.

„— Eĭ bine, zise domnitorul după ce se luptase cu sine însu-şĭ câte va cèsurĭ, vreaŭ să 'ţĭ ascult sfatul scumpul meŭ Grimm.

„Du-te şi redigiază tractatul cu Prusia. Vreaŭ să 'l iscălesc chiar deséră şi d-ta însu-ţĭ veĭ plecà la Berlin cu trenul accelerat de la miezul nopţeĭ să 'l daĭ în mâna ministrului-preşedinte Bismarck.

„Am apucat mâna prinţului şi am sărutat o.

„Apoĭ m'am dus iute acasă, m'am închiat în camera mea de lucru şi am aşternut pe hârtie, punct cu punct, un tractat care să mulţumească cererile cabinetului prusian şi tot d'odată să nu vatăme întru nimic interesele ţĕreĭ mele

„Seara, când m'am anunţat la prinţ, dênsul mĕ aştepta.

„El iscăli iute tractatul şi mi 'l dete îndărăt.

„Pe urmă privi cu sfială împrejur ca şi cum ar fi comis o nedreptate.

„— Pentru D-zeŭ, şopti dênsul, ascunde bine documentul şi să plecĭ chiar în noaptea asta, fără să te observe cine-va.

„Fiul meŭ să nu afle nimic mai naînte că alianţa să fie săvêrşită şi neatacabilă.

„Călĕtorie fericită, scumpul meŭ Grimm. Intoarce-te curând să 'mĭ redaĭ pacea sufletului meŭ chinuit.

„Am părăsit pe nefericitul prinț care își ascundea decisiunile și de propriul său fiu, și plin de speranță și bucurie m'am urcat în tren.

„Pentru misiunea grabnică ce aveam, aș fi putut ordona să mi se compună un tren extra-ordinar, însă voiĭ să mĕ țin de recomandația prințului, d'a călători neobservat.

„M'am așezat decĭ comod într'un cupeu de clasa I, iar lângă mine, pe perină, am pus portofoliul de pele ce conținea documentul diplomatic, spre a'l avea mereŭ înaintea ochilor.

„Ordonasem conductorului să nu lase nicĭ un pasager să se urce în cupeul unde mĕ aflam.

„Am rĕmas dar foarte uimit vĕzênd ușa deschizêndu-se în momentul când trenul se punea în mișcare și intrând o femee svelță, elegant îmbrăcată care luă loc în fața mea.

„Am recunoscut-o îndată.

„Era d-na Caletti, prima-dona teatrului nostru de curte și despre care se zicea că este amanta prințului Franz.

„Se mai zicea încă de ea că are în vine sânge prințiar de Italia și că se dăduse la viața aventuroasă de artistă numaĭ din plăcere.

„Imĭ era foarte neplăcut să călătoresc cu femeea asta.

„Am evitat orĭ-ce convorbire.

„M'am rezimat în colț strângênd lângă mine portofoliul de pele și așa am adormit după cât va timp.

„O oboseală neînvinsă mĕ cuprinsese, o apăsare grea eimțeam la frunte. Mĕ durea capul și atribuiam aceasta parfumului tare de care era împregnată batista actriței.

„Am adormit decĭ și știĭ unde m'am deșteptat?

Pustnicul tăcu puțin ca să resufle, căcĭ gâfâia de amintirea grozăviilor.

Apoĭ punênd mâna pe umĕrul polițistului, zise cu glas înăbușit:

— M'am deșteptat în pivnița unuĭ balamuc.

„Documentul mi se furase și eŭ eram dat pe mâna unuĭ om care nu știa de milă, de omenie.

Pustnicul își lăsă capul pe pept, adâncit în gândurĭ dureroase.

— Și cât timp aĭ stat în acea pimniță? întrebă polițistul.

— Multă vreme mi-a lipsit noțiunea de timp.

„Acum însă știŭ că am stat acolo 15 anĭ.

„Causa pentru care am fost îngropat așa de viŭ, am ghicit o îndată.

„Tractatul de alianță cu Prusia n'a ajuns nicĭ odată în primirea cabinetului din Berlin, nu'l așa, d-le Scharf?

— Da, așa este.

„Prusia a trebuit să considere ca dușman principatul de Leuchtemberg.

„Armata germană a intrat cu for

în principat şi a detronat pe prinţ care azi există numai cu numele.

„I s'au lăsat însă averile private şi i s'a dat o rentă mare ca despăgubire pentru perderea ţărei.

Grimm îşi acoperi faţa cu amândouă mâinile.

— Prinţul meu căzut în ruşine şi nenorocire, zise dênsul oftând, printr'o crimă comisă asupră-mi!

„Şi cine, urmă dênsul cu glas urcat, cine să fi fost mizerabilul care şi-a încărcat conştiinţa cu aşa nelegiuire?

— Nu cum-va o fi fost la mijloc mâna prinţului Frantz? întrebă Scharf.

Grimm dete din cap în semn negativ.

— Era prinţul Franz destrăbălat, cartofor, zise dênsul, dar capabil de aşa crimă oribilă nu 'l cred.

„Numai baronul Collmar a fost în stare să conceapă un aşa plan infernal şi să'l aducă la îndeplinire prin oamenii plătiţi.

— Şi ce crezi să faci acum, întrebă Scharf, spre a 'ţi recăpăta onórea, averea şi a pedepsi pe criminali?

— Eu nu ştiu dacă criminalii mai pot fi atinşi de pedeapsă, răspunse Grimm. Poate nu se mai află în viaţă. S'or fi prezentat cu conştiinţa lor plină de păcate înaintea judecătorului suprem. Însă onoarea trebue să mi o redobândesc cu orî-ce preţ şi să aflu ce-au devenit copiii mei...

„De aceea chiar azi am să plec să caut pe prinţul de Leuchtemberg căruia dispariţia mea neaşteptată i se va fi prezentat póte ca o trădare.

— Despre asta, aşa e, zise Scharf. Al fost considerat ca trădător.

„Numele ţi-a fost defăimat, averea ţi s'a confiscat, copiii d-tale au căzut în mizerie.

„S'a spus prinţului că erai vêndut Austriei când l'ai pus să iscălêscă tractatul pe care apoi l'ai ţinut în buzunar ca să dai timp austriacilor să ocupe principatul cu armată.

Pustnicul îşi băgă mâinile în păr.

— Numele mi-a fost defăimat! esclamă dênsul ca isbit de moarte.

„O, D-zeule puternice, tu a toate ştiutor, bunule conducêtor al destinelor, tu ştii ce departe mi-a fost gândul de o aşa crimă neagră şi că n'am voit să fac de cât bine!

„Dar prinţul, prietenul meu părintesc, cum a putut să creadă din parte-mi o aşa faptă?

— A fost nevoit să creadă, răspunse poliţistul dureros mişcat, căci după câteva zile i s'a adus dovadă că fostul sêu ministru de Grimm, neisbutind în scopul sêu criminal, s'a sinucis printr'un glonţ în grădina zoologică din Berlin. D'atunci ai fost şters din lista celor vii şi înţelegi prin urmare uimirea şi necredinţa poliţiei aflând d'o dată, după atâţia ani, că ministrul de Grimm nu'l mort ci că

a fost ţinut prizonier în pimniţa unui balamuc.

— Am să daŭ dovezi despre tóte câte spun, urmă bĕtrânul.

„De aceea te rog, d-le inspector de poliţie să nu mĕ opreşti din călĕtoria pe care vreaŭ s'o fac.

„Vreaŭ să mĕ duc să găsesc pe prinţ şi chiar de-o trebui să trec prin cele mai mari umilinţe şi primejdii, o să 'l vorbesc.

— Eŭ nu te opresc, rĕspunse Scharf. D-zeŭ să te călăuzească în călĕtorie. Ar fi o crimă din parte 'mi împedicându-te de a'ţi regăsi onoarea şi drepturile.

„Şi dacă de astă dată'mi depăşesc atribuţiile, fac asta numai în vederea cazului ciudat în faţa căruia mĕ aflu. Tóta rĕspunderea va cădea asupra 'mi .. Eşti liber, d-le de Grimm.

Bĕtrânul apucă amĕndouĕ mânile funcţionarului.

— Cum să 'ţi mulţumesc pentru bunătatea asta ? esclamă dĕnsul.

— Cum să'mi mulţumeşti ?

„In nici un chip alt-fel de cât permiţĕndu 'mi să 'ţi daŭ mijloace de călĕtorie.

„Fă'mi onoarea d'a mĕ vizita deseră acasă la mine şi am să'ţi pun la dispoziţie banĭ şi hârtiile necesare ca să voiajezi nesupĕrat.

— In sfîrşit iată şi o rază de lumină după atâta întuneric ! esclamă bĕtrânul ridicând ochiĭ şi mânile spre cer.

Se despărţiră ca doi prietenĭ vechi.

Grimm începu să'şi facă pregătirile de călĕtorie cu o însufleţire juvenilă.

Recomandă încă o dată pe bolnav îngrijirilor lui tata Martin şi apoi adăogă:

— Peste 15 zile mĕ întorc să vĕ iaŭ şi să vĕ duc la un traiŭ lipsit de griji şi supĕrărĭ.

Şi înainte de plecare se mai plecă o dată asupra patului nenorocitului doctor, îi apucă mâna slăbită, străvezie, şi 'şi luă ziua bună de la dânsul, adânc emoţionat.

— Să te găsesc cu bine, sĕrmanul şi nenorocitul meŭ prieten, şopti dĕnsul. Tu fuseşi nimicit de criminalĭ în floarea tinereţelor...

„Am să te rĕsbun !

Se plecă asupra bolnavului cuprins mereŭ de somnolenţă şi depuse pe fruntea lui rece şi albă ca cearşaful o sărutare lungă.

Pe urmă părăsi căsuţa şi porni pe jos la oraş ca să viziteze pe inspectorul de poliţie Scharf.

Acesta 'l primi cu o amabilitate respectoasă, 'l puse la masă, pregătită mai dinainte şi cinară împreună.

Pe urmă 'l conduse în camera sa de lucru unde 'l puse deja pe masă tot ce avea să 'l dea, banĭ şi acte de legitimaţie.

Insă Grimm, cum intră în această cameră, rĕmase încremenit şi cu ochiĭ sgâ

înaintea unui tablou atârnat de perete d'asupra mesei de lucru.

Tabloul reprezinta o artistă tînără, strălucitoare de grație și frumuseță, stând pe un trapez.

— Maria! strigă bătrânul cu un glas înecat de iubire și de groază, Maria, copila mea!...

„Și ce îmbrăcăminte cindată! Pentru D-zeŭ, d le Scharf, spune-mi iute, al cui e portretul acesta?

Scharf privi îngrijat pe bătrân și răspunse:

— Fata asta este, saŭ mai bine zis era, Marieta Grimaldi, regina aerului.

Grimm se uita când la portret, când la polițist și borborosi:

— Marieta Grimaldi! Nu, nu! e Maria de Grimm, e copila mea, copila mea!...

— Vrea să zică tot așa e, precum bănuisem eŭ, întrerupse Scharf pe bătrân...

„Marieta Grimaldi, jucătórea pe trapez, era Maria de Grimm!...

„Pe patul de moarte dênsa mi-a povestit nenorocirile familiei ei.

— Pe patul de moarte? strigă bătrânul sguduindu-se.

„Așa ai zis, prietenul meŭ, pe patul de moarte?...

„Așa dar copila mea nu mai e în viață l'am s'o mai strîng în brațe! E mórtă, moartă!...

Desperarea bătrânului atinse adânc pe polițist, cu atât mai adânc cu cât și dênsul avea de plâns după scumpa lui Hedwiga.

Căută să mângâie pe Grimm. Acesta însă căzu sdrobit pe un scaun și murmură bătêndu-și capul că mâinele:

— Maria mea moartă, dispărută pentru vecie!...

„Dar unde e atunci Sofia, copila mută, lăsată și mai fără apărare încă la discreția ómenilor rĕutăcioși?

Despre Sofia, polițistul nu putu să dea nici o informație.

El descrise numai viața și sfârșitul Mariei, care găsise în contele de Fernau un prieten și un protector și cum, cu câte-va zile înainte de logodnă, dênsa perise prin crima unui ticălos.

— Inainte de a'și da sufletul, adăogă Scharf, dânsa a arătat pe baronul de Collmar ca ucigaș al ei.

Bătrânul strînse pumnii și o tremurătură de furie îi trecu prin corp

— Mizerabil ucigaș!... strigă dênsul. Cum te voiŭ întâlni am să te strîng de gât, fie chiar în fața prințului.

Erau 10 ore de seară când Grimm eși din casa polițistului și se duse la gară spre a lua trenul accelerat spre Leuchtemberg.

A doua zi pe la amiază ajunse în mica rezidență și trase la unul din cele mai bune otelurĭ.

Nu se temea că o să mai recunoască cine-va în el pe fostul ministru Grimm.

Barba lungă, albă, ce 'i înconjura figura, brasdele adânci de pe obraz şi frunte îl schimbaseră cu desăvârşire.

Îndată ce 'şi scutură hainele de praful călătoriei şi se înviora prin ceva mâncare şi băutură, eşi din otel şi începu să se preumble pe stradele oraşului.

Ce mult se schimbaseră toate!

Oamenii noui se mutaseră par'că în casele vechi şi multe maidanuri se acoperiseră cu palate.

Merse mult şi nu întâlni nici o faţă cunoscută, nici un prieten nu 'l salută. Grimm părea cu totul străin în oraşul său natal, în care odinioară fusese atât de puternic şi se bucurase de o consideraţie enormă.

Ajunse în sfârşit înaintea casei sale. Strălucitorul palat era neschimbat

Întiuna grădină ce înconjura clădirile era întocmai ca cu cinci-spre-zece ani înainte.

Însă când întrebă pe un servitor ce trecea în fugă, că cine locueşte în acea casă şi când auzi că palatul a fost cumpărat de d. Solomon Buchner, un evreu îmbogăţit în scurtă vreme prin speculaţii hazardoase, atunci îi veniră lacrimile în ochi, se întoarse şi porni mai departe.

Fără voia lui, trebui să se gândească la povestea lui Rip van Winkle. Rip fusese un băiat vesel care locuia într'un sat olandez.

Într'o zi se duse să se preumble în taînica pădure şi adormi la rădăcina unui teiu.

Când se deşteptă şi se întoarse în sat, toate i se părură streine, cu totul alt-fel de cum le lăsase.

Nimeni nu 'l mai cunoştea.

Mama sa, logodnica sa şi toţi prietenii se odihneau de multă vreme la cimitir. Devenise strein în satul său natal.

O sută de ani dormise dânsul sub teiu şi numai după ce se deschise condica veche a bisericei se văzu că trăise odată în sat un flăcău anume Rip van Winkle care dispăruse în chip neesplicabil într'o seară de vară.

— Eu sunt ca şi Rip van Winkle, îşi zise dânsul.

„Am devenit străin şi singur în lumea asta.

„Ce mai caut aci?...

„Ce caut?...

„O! o! îmi caut onoarea perdută, furată.

„Nu vreau să intru în grópă defăimat ca un trădător de patriă.

„Vreau drept:te şi ca s'o găsesc, mă voiu duce până la marginile lumei.

Ajunsese înaintea castelului princiar.

Sentimentele ce 'l sbuciumară peptul la vederea acelei clădiri ameninţau să-l doboare.

Trebui să 'şi adune tótă energia pentru ca să nu se trădeze.

In turnul bisericei castelului clopotele sunau jalnic.

Uşa era deschisă de amêndouĕ canatele.

Oamenĭ, femeĭ şi copiĭ îmbrăcaţĭ în negru eşiaŭ dinăuntru.

Grimm se apropiă de un domn mai în vêrstă şi 'l întrebă dacă cum-va se face în acea zi îngropăciunea vr'unuĭ membru din familia prinţiară, de vreme ce biserica castelului era în doliŭ

— Nu se face îngropăciune, rĕspunse interpelatul, ci un părastas pentru pomenirea celuĭ din urmă prinţ domnitor din casa Leuchtemberg.

Fostul ministru se trase îndĕrăt, împletic̦indu-se, ca şi cum l'ar fi isbit trăsnetul.

Prinţul sĕŭ era mort!

Omul înaintea căruia trebuia să se justifice nu mai putea să'l audă! Nu mai putea să'l zică:

— Te cred, Grimm, d-ta ai fost victima unuĭ crime. Onoarea dumitale este nepătată.

— Şi unde este prinţul Franz?... întrebă Grimm pe strĕin cu un glas tremurător.

„Unde stă acum actualul prinţ de Leuchtemberg?

— Prinţul Franz de Leuchtemberg, rĕspunse omul zîmbind într'un chip ciudat, petrece cea maĭ mare parte a anuluĭ afară din ţara sa, la Viena saŭ la Paris.

„In momentul de faţă se află în Monaco.

Strĕinul voĭ să pornească, Grimm îl reţinu.

— Incă o vorbă, se rugă el. Când a murit prinţul?

— De doĭ-spre-zece anĭ, însă se îmbolnăvise maĭ d'înainte... Nu putuse să sufere lovitura ce i s'a dat răpindu-i-se independenţa.

„Şi apoĭ a maĭ fost mâhnit de mórte prin trădarea ministruluĭ sĕŭ Grimm în care'şĭ pusese toată încrederea.

„Numele acestuĭ trădător de ţară va rĕmânea vecinic blestemat în amintirea poporaţiuneĭ Leuchtembergeze.

— Iţĭ mulţumesc, borborosi bĕtrânul şi se întoarse înte spre a nu 'şĭ arăta emoţiunea ce'l stăpânea.

Aflase destule.

Se târî îndĕrăt la otel ca un om beat, plăti odaia, îşĭ luă geamantanul şi porni iute la gară spre a nu scăpa trenul.

Şi fără întrerupere, îşĭ urmă călătoria prin Paris la Monaco.

Dacă tatăl murise, trebuia să 'şĭ ia reabilitarea de la fiŭ.

Fiul trebuia să strige lumeĭ: „Nu 'ĭ adevĕrat că Grimm, ministrul tatăluĭ meŭ, a fost un trădător; el a fost victima uneĭ crime spăimântătoare!

Şi pe urmă pustnicul nădăjduia să regăsească lângă prinţ pe acel om care 'ĭ ţinea ura fierbinte în piept, contra căruia jurase să'şĭ resbune.

Fără îndoială că baronul de Collmar era încă credinciosul prinţuluĭ Franz.

Ah! acum avea să 'l demasc, să 'l silească a 'şi recunoaşte întâmiile şi crimele!

Grimm trase la un otel modest.

Insă în ziua sosirei nu putu să ésă în oraş.

Era aşa obosit de călătorie încât numai mâncă puţin şi căzu pe pat şi adormi.

A doua zi, când se deşteptă, soarele era sus.

Se spălă, se îmbrăcă iute şi porni să găsească pe prinţ.

De la cel d'întâi trecător află că prinţul de Leuchtemberg ocupa vila Napoli, aproape de malul mărei.

Cu inima svâcnind de emoţiune, bătrânul intră în vestibulul casei susţinut de coloane de marmoră.

Fu întâmpinat de un servitor muiat în aur.

— Ce pofteşti? îl întrebă acesta.

— Vreaŭ să vorbesc cu prinţul, chiar indată.

Lacheul stătu pe gânduri şi reluă:

— Cum te numeşti?

Grimm nu voia să 'şi spună numele mai d'înainte, cu ori-ce preţ.

Ar fi fost atunci legat şi dat poliţiei mai înainte de a putea zice o vorbă. Insă el, ca un om de lume mare ce fusese, cunoştea părţile slabe ale tuturor servitorilor şi ştia limba în care trebue ciue va să vorbească cu dênşii.

Scoase din buzunar o bancnotă şi o puse în mâna lacheului care numai de cât îşi schimbă tonul vorbirei.

— Ascultă, îi zise dênsul, eŭ nu pot să te anunţ prinţului de vreme ce nu vrei să 'ţi spui numele.

„Dar fiind că ai de vorbit cu dênsul află că în momentul acesta el dejunează în pavilionul din grădină.

„De veĭ intra acolo aşa din întêmplare, fără ştirea mea, eŭ nu sunt vinovat, înţelegi?..

— Da, înţeleg şi 'ţi mulţumesc, zise fostul ministru plecându-se înaintea servitorului.

După asta străbătu coridorul şi eşi în grădina plină de iarbă, de flori mirositoare, de copaci tropicali.

E ştiut că la Monaco domneşte o primăvară dulce pe când în nordul Europei suflă crivêţul grozav.

Grimm se afla la doi paşi de pavilion şi se opri.

Portierele de mătase eraŭ ridicate. El vêzu pe prinţ înăuntru, stând plecat asupra unor hârtii.

Dejunul şi-l terminase căci o ceaşcă mare de porţelan aurit, stătea împinsă la o parte

Pustnicul porni din noŭ călcând lin. Se afla deja pe pragul pavilionului şi nu fusese încă observat.

Nici pentru prinţul Franz timpul nu trecuse fără să lase urme.

Obrajii i se rotunziseră, i se îngrăşaseră, dar pe frunte avea brasde adânci

şi părul lui negru era pestriţat de fire de argint.

Şi totuşi, ce mult semăna cu tatăl său !...

Grimm trebui să'şi amintească cu zorul că acum n'avea să se afle înaintea prietenului său părintesc de odinioară ci înaintea fiului acestuia de la care nu primise nici odată un semn de bună-voinţă.

Fără a mai sta la gânduri, oftă o dată tare ca să 'şi dea de veste presenţa.

Prinţul se întoarse iute şi se uită la el cu o mare neîncredere.

— Cine eşti şi ce vrei ? întrebă dênsul cu un ton aspru.

— Cine sunt ? Oare măria ta nu mă mai recunoaşte ?

„Da, a trecut o jumătate de veac de om de când eram servitorul credincios al tatălui d-tale.

— Nu vorbi în enigme, d-le, reluă prinţul Franz.

„Zici c'ai servit pe tatăl meu .. acum eşti scăpătat şi vrei un ajutor ? Ei bine, am să te ajut cu ceva.

„Du te la....

— Nu vreau ajutor, măria ta, întrerupse bătrânul cu un glas resunător.

„Vreau dreptate.

„Eu am fost deprins să dau de pomană iar nu să iau.

„Şi pentru ca să nu te ţin mai mult în încurcătură, am să 'ţi spun cum mă chiamă.

Prinţul se ridicase şi se uita cam cu frică la statura puternică a acelui bătrân cu barba albă şi lungă.

— Şi cum te chiamă ? întrebă dênsul.

— Eu sunt ministrul de Grimm, strigă Pustnicul, acelaşi Grimm care odinioară a primit însărcinarea de la tatăl d-tale să ducă un tractat de alianţă la Berlin şi care de atunci a dispărut.

— Ce spui ?! D ta eşti Grimm ? Trădătorul Grimm ?

— Trădător ? esclamă Pustnicul spintecând aerul cu mâna, D-zeu care priveşte în inimile oamenilor o să vorbească pentru mine.

„Cinci spre-zece ani, Măria ta, am fost ţinut închis într'o pimniţă umedă, întunecoasă, suferind torturi ne mai auzite şi azi când am isbutit să ies pe faţa pământului nu trebue oare să aud de cât cuvêntul „trădător“ de la acel pe care i-am servit cu credinţă ?

„Cinci-spre-zece ani am fost îngropat de viu, am fost despăriţit de lume ca o bestie făcătoare de rău..

„Duşmanii credeau să îngroape odată cu mine secretul dispariţiei tractatului de alianţă cu Prusia dar D-zeu a hotărît alt-fel...

„Şi azi, ca să 'mi pot redobândi onórea, Măria ta, şi ca să pot să acuz pe mizerabili e nevoie, înainte de toate, să

recunoşti că eŭ sunt Grimm, ministrul de odinioară al tatălui d-tale.

Prinţul apucă cu o mână cordonul clopoţelului ca să'şi poată chiema îndată pe servitorii la caz de nevoie şi zise:

— Numai două lucruri sunt cu putinţă, or eşti un şarlatan şi ministrul de Grimm s'a sinucis precum dovedesc actele, or eşti Grimm în carne şi oase.... Eŭ vreaŭ să cred lucrul din urmă. In acest caz cum aĭ să dovedeşti poveştile pe care le spui?

— Tot ce am spus voiŭ dovedi rând pe rând cu d'amănuntul

„In asta însă trebue să mă susţii Măria ta.

Prinţul dete din umeri.

— Cum mĭ-ar fi cu putinţă, zise el, chiar de-aş vrea?

— Unde este baronul Collmar? întrebă Pustnicul tremurând căci răspunsul ce avea să primească era pentru el de cea mai mare însemnătate.

— Baronul Collmar?.. zise prinţul. De mult a dispărut din ochiĭ mei... In 1866 s'a luptat ca voluntar în rândurile austriacilor şi trebuie să fi fost ucis la Königgrätz.

„Cel puţin d'atunci n'am mai auzit nimic despre dênsul.

Figura bătrânului se îngălbeni de moarte.

— Mort! strigă dênsul băgându-şi mâna în pĕr

„Mort şi el!...

„Vrea să zică nicĭ satisfacţia asta n'am s'o am

„Răsbunarea mea vine prea târziŭ!..'

— Pentru mine prinţul e tot-d'auna vizibil, se auzi d'odată un glas femeesc în interiorul caseĭ.

In acelaş moment se distinseră paşi grăbiţi apropiindu-se de pavilion.

Asupra prinţului ca şi asupra lui Grimm glasul acesta făcu o impresie ciudată.

Prinţul se întoarse iute spre bătrân şi zise:

— Te rog, du-te acum

„Vino pe urmă dacă zicĭ că aĭ dovezi...

„Haĭ, du-te iute.

Insă Pustnicul stătea ca pironit, cu ochiĭ ŗgâiţi spre uşa de după care se auzia mereŭ glasul.

D'o dată, îşi apucă capul cu amêndouĕ mâinile, crezênd că visează saŭ că agitaţia momentului 'l smintise dintr'odată. El cunoştea acea voce.

Neapărat, trecuse mulţi aniĭ de când n'o maĭ auzise; însă acele vibraţiĭ de sirenă, dulci, argintiĭ, calde cum eraŭ, cine le-ar fi auzit odată nu le mai uita în veci.

— Ei bine, du te, d-le, strigă prinţul supĕrat.

„Ce înseamnă stăruinţa asta după ce ţi-am spus că vreaŭ să fiŭ singur?

Bătrânul se întoarse ca în vis şi porni.

Portierele se lăsară în urmă'i, ascunzêndu'i interiorul pavilionului.

Ast-fel dênsul nu putu să afle dacă femeea care era atunci lângă prinț, era în adevĕr aceea al cărei chip îl trecuse prin minte la auzul glasului...

LXIII

Pe „Cimbria"

Era o vreme liniștită, plăcută în ziua când „Cimbria" trebuia să plece din portul Hamburg spre America.

Pe vas se aflaŭ peste patru suta de pasageri și o sută zece matelo̧ți experimentați.

In port era o însuflețire mare.

O mu̧țime de oameni, femei și copii se aflaŭ pe mal înaintea vaporului care începuse să dea fum, legânându-se. Unii stăteaŭ acolo din curiositate, alți voiaŭ să mai strângă în bra̧țe pe prietenii, fra̧ții, rudele ce plecaŭ pe ocean. Eraŭ scene emo̧ționătoare din care nu lipsiaŭ lacrimile și zîmbetele de încurajare pentru cei ce rĕmâneaŭ pe loc.

Chiar când clopotul vasului suna se pentru a treia oară tot mai eraŭ pe mal câte-va grupe de pasageri și numai dupĕ ce podurile de abordare începură să fie trase, dênșii alergară pe punte.

Atunci Cimbria se puse încet în mișcare, făcênd o gălăgie enormă.

— Drum bun! călĕtorie fericită! strigaŭ cei de pe mal.

Iar cei de vapor îșl fâlfâiaŭ pălăriile și batistele, aruncând o ultimă privire asupra ființelor iubite de care se despărțeaŭ pentru un timp necunoscut. Căci ori-cât ar progresa mi̧loacele de navigați̧e, o călĕtorie pe ocean e și va rĕmânea o întreprindere resultată dintr'o hotărîre de mare însemnătate.

Pentru opt saŭ zece zile ne încredințăm valurilor oceanului, plutim peste adâncimi nesfârșite, în vase slabe, făcute de mâna omului, vase care ori-cât ar fi de mari, de ferecate și de înzestrate cu mi̧loace noi de siguranță, tot sunt pentru valuri niște jucării.

Da, când vêntul și apa sunt liniștite vasul lunecă admirabil pe d'asupra undelor și nu de puține ori crede omul atunci, în vanitatea lui, că el cu róta care bate oceanul, a silit elementele să 'l servească bine.

Dar vaĭ de vasul pe care soarta nenorocită îl împinge în vîjelie!

Apa se preface în munți alergători, vêntul e o bĕstie neîndurată ce merĕu se isbește urlând în profunzimi iar omul stă îngrozit, neputincios cu toată știința și cu tot meșteșugul lui.

Atunci vede dânsul cât este de mic și învață a se ruga lui Dzeŭ.

Insă cea mai mare parte dintre pasagerii Cimbriei eraŭ cu gândul departe de ast-fel de lucruri.

Dênşii auziseră pe mateloţi vorbind că vremea era foarte favorabilă pentru călătorie şi că ea n'avea să se turbure nici în zilele următoare.

Tocmaĭ despre asta vorbia şi căpitanul Hausen, un marinar foarte experimentat cărnia i se încredinţase comanda Cimbrieĭ, cu un domn elegant îmbrăcat ce se preumbla la braţ, pe punte, cu o femee tînără şi frumoasă.

— Nu te teme de nimic, dómnă, zicea căpitanul rizênd, arătându-şi astfel două şiruri de dinţi de o albeaţă ireproşabilă, o călătorie la America este azi o preumblare pe ocean.

— Eĭ bine, vezi, fuseşi asigurată de un om competent, scumpă Melanio, zise omul care nu era alt-cine-va de cât Buller.

„N'aĭ să 'ţi mai turburi capul cu primejdiĭ himerice.

„Închipueşte-ţi, d-le căpitan, că nevasta mea nu se gêndeşte de eĭ încoace de cât la naufragiĭ, la înecăciuni, la isbiturĭ de stâncĭ, la toate întêmplările nenorocite în sfêrşit prin care ar putea să treacă Cimbria.

— Şi chiar de-ar fi să dăm de primejdie, scumpă doamnă, reluă căpitanul Hausen, priveşte împrejur şi vezĭ câte vaporaşe de scăpare avem.

— Şi crezĭ că bărcile astea vor putea să înfrunte vijelia şi valurile ?

— Despre asta 'ţi garantez, réspunse căpitanul.

„E ştiut de toţĭ corăbieriĭ că mai curând poţĭ călători prin tempestă pe un vapor mic decât pe un bastiment enorm ca al nostru.

„Eĭ, dar iată şi ultimul punct al patrieĭ noastre.

„Acesta e oraşul Cuxhaven.

„Incă un ceas şi uscatul va dispărea cu totul.

Buller atrase la pieptul sĕŭ pe Melania căreia'l ţinea braţul.

In sfêrşit el era scăpat acum, era liber de toate legăturile care 'l apăsaseră greŭ.

O nouă viaţă avea să înceapă pentru dênsul alăturea de inbita sufletului sĕŭ, o viaţă de fericire senină

D'o dată însă, cum se uitaŭ toţĭ spre Cuxhaven, văzură un punct negru deslipindu-se de mal şi înaintând cu o iuţeală foarte mare spre Cimbria.

Căpitanul se adresă atunci ajutorului sĕŭ, care era aproape, lângă busolă, şi zise :

— Mi se pare că o să primim o vizită înainte d'a părăsi Europa.

„Dă 'mĭ iute ocheanul să vĕd dacă e precum cred saŭ alt-fel.

— Eŭ vĕd cu ochiĭ liberĭ ceea ce e, zise Buller, e un vaporaş ce se îndreptă spre noi.

O singură privire prin ochean fu destul căpitanului.

— E vaporul poliţienesc din Cuxhaven, zise dênsul lăsând ocheanul în jos/

şi se pare că se grăbeşte foarte mult să ne ajungă.

„Ce dracu, vom fi având oare aci între noi vr'o persoană care nu şi a terminat socotelile cu poliţia germană?

Buller se îngălbeni. Melania începu să tremure.

Fu o fericire pentru dênşii că Hausen se întoarse în altă parte, alt-fel ar fi observat agitaţia lor.

Buller şi Melania se scoborîră iute în cabina lor şi se încuiară acolo cu cheia trăgênd şi o manelă de fier d'a curmezişul uşei.

Apoi Buller scoase încet din buzunar un revolver încărcat şi 'l puse pe masă înaintea sa.

— In mâna poliţiei nu vreau să cad cu nici un preţ, şopti dênsul.

„Mai bine îmi trag tóte gloanţele astea în cap.

— Şi eu voiu muri cu tine, Max, zise Melania cu un dulce devotament, lipindu-se de pieptul amantului el.

„O! Doamne, Doamne! tocmai când eram aşa aproape de scăpare, tot planul ni se strică.

— Nu 'i încă nimic pierdut... zise Buller.

Iusă de sigur că n'o să ne lăsăm pe speranţe deşarte.

„De ce-ar veni aşa iute vaporul poliţienesc dacă nu pentru mine?

— Vezi tu Max, zise Melania cu un ton plângĕtor treoêndu'şi braţul pe după gâtul lui Buller, vezi tu că perderea crucei de aur ne-a dus nenorocire?

— Taci, taci, şopti Buller, mi se pare că se apropiă cine-va de cabina nóstră.

Degetele albe, subţiri şi mai ale Melaniei apucară braţul amantului şi'l strînseră tare.

Buller însă apucă revolverul şi'l ţinu îndreptat spre uşă.

Cu adevĕrat se auziau paşii mai multor oameni apropiindu-se de cabină.

Vinovaţii înţeleseră şi glasuri.

— Poţi să'mi rescoleşti tot vasul, mister Bristol, zicea căpitanul, o să 'ţi fie de geaba.

„Nu'l aci omul pe care'l cauţi.

— Şi eu afirm că e aci, căpitane, răspunse poliţistul.

„Până nu 'l voiu avea în palmă nu pot să am odihnă.

„Ah? strengarul, m'a făcut să stau 24 de ore la arestul poliţienesc, în Hamburg, sub inculparea de hoţie prin spargere. Noroc că s'au găsit în oraş nişte cunoscuţi ai mei din America.

„Alt fel o păţeam rĕu de tot.

„Cum am scăpat, am alergat la port, fiind că ştiam că paserea vrea să plece pe Cimbria

„Dar am ajuns prea târziu, plecaseră ţi...

„Din fericire tocmai pleca un tren spre Cuxhaven.

„Am sărit în el şi iată-mĕ aci, cu ajutorul poliţiei din Cuxhaven care s'a arătat foarte îndatoritoare către mine.

— Şi toată oboseala asta ţi-ai dat-o chiar de geaba, zise căpitanul. D ta cauţi un casier fugar.

„Eŭ te purtai prin toate cabinele şi nu 'ţi găsişi omul.

„Cimbria se grăbeşte, d-le Bristol, peste 11 zile trebue să se afle la New-York; a întârziat cu o jumătate zi în Hamburg, şi acum d-ta o mai ţii pe loc.

— Ascultă d-le căpitan, dacă hoţul nu e printre pasageri, atunci de sigur el se află printre oamenii echipagiului. Să trecem mateloţii în revistă.

— Ceea ce 'mi ceri aş putea face, d-le Bristol, zise căpitanul, însă cu o neplăcere foarte mare.

„Pentru asta ne trebue un timp care nouă ne lipseşte.

„Şi pe urmă o cercetare poliţienéscă pe vapor face tot-d'auna o impresie urită asupra mateloţilor.

„Ştii cât sunt dênşii de superstiţioşi. Nu, nu, e mai bine să te refuz.

Poliţistul bătu din picior de necaz.

— Cel puţin spune-mi dacă n'ai pe bord un matelot bătrân care se numeşte Bob...

— Asta se poate, zise căpitanul.

Se întoarse către întâiul locotenent care 'l urmase în cercetare şi 'l zise:

— Du-te şi te uită în lista apelului nominal şi vezi dacă se află în momentul acesta pe vapor matrozul Bob.

Ofiţerul se duse şi se întoarse după câte va minute spunênd că Bob nu s'a îmbarcat de data asta; el trebue să fi remas beat în Hamburg saŭ o fi dat peste vr'o nenorocire.

— Vezi că azi n'ai noroc, domnule Bristol, zise căpitanul rîzênd.

— Şi cu toate astea eŭ rĕmân în credinţa mea că hoţul e aci, zise Bristol întorcêndu-se cu căpitanul pe punte.

„O fi stând ascuns în vr'un colţ al vasului.

„In jurul maşinelor sunt o mulţime de găuri unde cine-va poate să stea ascuns multă vreme fără să fie simţit.... De-aş putea să călĕtoresc cu d-v. în America, l'aş găsi de sigur.

— Ce te opreşte? esclamă căpitanul. Hai cu noi şi pe drum o să ai vreme să cercetezi toate găurile vasului. Vei fi avênd poate ceva treburi în New-York ca să nu'ţi fie drumul chiar de geaba...

Bristol statu pe gânduri un moment. Puţin a lipsit să primească propunerea căpitanului, să trimită vasul poliţienesc îndărăt la Cuxhaven şi el să rĕmână pe Cimbria.

Dar d'o dată îşi aminti de sĕrmana Elsa pe care trebuia s'o scoată din puterea d-nei Caletti şi de frumoasa Rozamunda pe care trebuia s'o apere de căsătoria cu aventuratul Marco.

Nu 'şi terminase misiunea în Germania, nu făcuse treaba pentru care 'l chemase lordul Nelson de peste ocean, nu putea să plece aşa, lăsând criminalilor câmpul liber.

După câte-va minute ei se aflau pe vaporaşul poliţienesc care mâna cu toată forţa aburului spre ţêrm.

Iar Cimbria pornia înainte spre larg cu o iuţeală foarte mare, ca să recâştige timpul perdut.

Farul din Cuxhaven dispăru curând în valuri, pentru emigranţi.

Când Buller şi Melania se convinseră că nu după dênşii venise poliţia fură cuprinşi de o bucurie ne mai pomenită

Fiica d-nei La Bourde se atârnă de gâtul amantului sêu şi'l sărută fierbinte şi îndelung.

— Liberi! esclamă Buller în culmea bucuriei.

„Suntem liberi!

„Numai pe pământul german mi se putea pune ceva în cale, în America voiu fi neatârnat.

„Sărută-mĕ, Melanio, sărută-mĕ, iubita mea....

Strânse la piept pe tînĕra femee şi depuse pe buzele ei o sărutare arzĕtoare.

Apoi adăogă:

— Acum nimic nu ne mai reţine din fuga noastră.

„Noi mergem fără piedicĕ cătrĕ fericire....

Mai pe urmă se întórseră amândoi foarte veseli pe punte.

Acolo era tot aşa mare mişcare ca pe locul de preumblare al unui oraş într'o aşi frumoasă de primăvară.

Era aproape d'amiazi.

Mai toţi pasagerii eşiseră să ia puţin aer curat înainte de masă.

In societatea asta, silită a trăi cât-va timp într'un loc aşa restrîns erau representate un mare numĕr de naţionalităţi şi se aflau tipuri ciudate.

Erau până şi şase indiani sĕlbateci a căror ţinută provoca între pasagerii o mare curiositate.

Negrii fii ai pădurilor uriaşe se trăgeau din tribul Sioux.

Ei se întorceau la colibele lor după ce se arătaseră prin banî într'un panoptic din Berlin.

Mai erau şi alte persoane vrednice de vĕzut pe bordul Cimbriei.

Aceste erau surorile Rommer cunoscute sub numele de „Păserelile cântătoare".

Ele plecaseră din Suabia.

In curs de câţi-va ani seceraseră triumfuri în locurile publice din Germania.

Dênsele călĕtoriau la New York spre a da representaţii în Atlandie Garden.

O orchestră mică se afla pe bord şi stătea în apropiere de puntea căpitanului.

Dênsa umplea aerul răcoros de note răpitoare.

Ar fi crezut cine-va că se află într'un local de plăcere, pe uscat, iar nu pe ocean, d'asupra unor adâncimi prăpăstioase.

D'o dată începură să se formeze în

partea d'îndărăt a vasului grupe de oameni.

Toţi alergaŭ din toate părţile.

Eraŭ atraşi de vorbele şi faptele unui om ciudat.

Era un personaj bătrân, cu părul cărunt, bine îmbrăcat.

Insă hainele'i eraŭ pătate pe praf şi unsoare.

Părea că s'ar fi tăvălit prin unghiurile cele mai de jos ale vasului.

Părul lui fâlfâia sburlit în vênt. Din ochiĭ îi eşiaŭ scântei.

Gesturile'i eraŭ desordonate, fără şir, ca ale unui nebun.

Acest om era Robin.

El stătuse în ascunzătoarea pe care i-o procurase un matelet în schimbul a câte-va monede de aur.

Un singur gînd avea : să se reafle cât mai curênd în societatea femeeĭ pe care o iubia la nebunie şi care, deosibit de asta, îĭ luase şi capitalul, şi să se bucure apoĭ lângă ea de o fericire vecinică şi neturburată.

Ascunzătoarea ce 'I dedese matelotul, era în dosul unei maşini mari.

Era strîmtă, necurată şi mai cu sémă incomodă.

Totuşi el putu să stea lungit acolo până ce nu se dete foc maşineĭ.

Iar după ce vaporul se puse în mişcare, se desvoltă o căldură de nesuferit.

Robin se sculă ca să se dea mai la o parte.

Atunci dênsul observă că nu era singur în acea gaură.

Mai era în acel colţ un matelot bătrân care avea poate motive puternice ca să nu dea ochi cu căpitanul.

Cel mai bun lucru ce crezură să facă amêndoĭ, fu d'a se preface că nu s'aŭ observat.

Ast-fel stătură mult unul lângă altul fără să schimbe o vorbă

Trecură aşa câte-va césurĭ de la plecarea vaporului.

Robin crezu atunci sosit momentul d'a se arăta la lumină.

Se strecură binişor afară.

Apoĭ începu să umble printre passagerii de clasa I.

Credea că o să regăséscă acolo pe tovarăşa vieţeĭ sale.

Umblă multă vreme.

Se suci, se învârti, mai încet la început şi apoĭ din ce în ce mai iute, nitându-se în toate părţile

Insă nu zări nicăerĭ pe aceea după care i se mistuia inima şi pentru a cărei iubire întreprinsese acea lungă călătorie.

Turburarea i se mări grozav când o servitoare de la cabine îĭ spuse că nici o damă nu este pe vapor care să semene cu aceea pe care o căuta.

O bănuială spăimêntătoare cuprinse sufletul lui Robin.

Dar dacă lady nu s'o fi îmbarcat d

niscaĭ împrejurări neprevĕzute ivite în Hamburg ?

Saŭ poate că l trimisese într'adins ca să se curăţe de dênsul ?

Se putea asta ?

— Ce idei prosteşti îmi vin, murmură Robin rizênd.

„Cum ar fi cu putinţă dacă mĕ iubia atât de mult ?

D'o dată însĕ îşi aminti de scena ciudată din casa lui Isac.

Atunci doctorul de nebuni îşi dete cu palma peste frunte.

Îşi aduse aminte că lady sărutându 'l şi sfătuindu 'l să s'ascundă în vapor, îi ceruse toţi banii.

— D-zeule puternice, ce bănuială ! ea îi luase toată averea, căci acum nu mai avea nimic.

Monedele de aur le dăduse matrozului care'l ascunsese.

N'avea în buzunar de cât nişte miserabili bani de argint.

Şi vrea să zică acea femeie îl înşelase !

Dênsa în fine, nu venise pe vapor cum zisese.

Robin, aproape nebun, îşi vîrî mânile în pĕr.

Din moment îi crescu siguranţa că fusese tras pe sfoară.

Vĕzu bine că lady nu voise alt-ceva de cât să se curăţe de dênsul luându 'i banii.

Şi când siguranţa asta fu deplină, atunci crierul doctorului, slăbit deja de mult, primi o sguduire care aruncă asupră'l vĕlul îngrozitor al nebuniei.

Nu atâta perderea banilor îl amuţi, cât trădarea şi perderea femeei care de atâta vreme îl hrănea imaginaţia cu tablourile cele mai fermecătoare.

Acea femeie, care era un înger de frumuseţă, cu o şiretenie drăcească ştiuse să-l atragă într'o cursă în care-l despoie de tot.

Robin începu d'o dată să rîdă şi să bată în palme.

Era nebun !

Apoi deveni serios.

Strigă cu o voce sinistră :

— Vreaŭ să mĕ duc la nevasta mea !

„Lăsaţi-mĕ, nu mĕ opriţi. Vreaŭ să mĕ duc s'o găsesc.

Şi, cu o voce mai sigură şi mai tare, urmă :

— N'auziţi cum mĕ strigă ? Nu vedeţi cum îmi întinde braţele, frumósele ei braţe albe şi rotunde ?

„Opriţi vaporul.

„Nu pot să mai merg înainte. Ea mĕ chiamă. Trebuie să mĕ întorc îndărăt la Hamburg.

Privirile lui rătăceaŭ de la unul la altul din pasagerii.

Deocamdată cei de faţă steteaŭ în nehotărîre.

Nu le venea să creadă că aveaŭ a face cu un nebun, căci nu se putea ex-

plica cum ar fi putut să se urce pe vapor fără să fie observat.

Insă, fiind că bătrânul continua pe acelaş ton, presenţii nu mai steteră la îndoială.

— E nebun !... esclamară mai mulţi pasageri.

„N'are oare nici o rudă, nici un însoţitor pe vapor ?

Deodată Robin urlă :

— Unde este căpitanul.

Părea că dênsul îşi luase o hotărîre neaşteptată.

Apoi adăogă :

— Vreau să mă duc la căpitan. Am de vorbit cu el.

In momentul acesta se apropiă de dênsul şeful cârmacilor şi 'l întrebă ce doreşte.

— Eu sunt bogat, esclamă nebunul, foarte bogat, şi în Hamburg am să vă dau bani ori-câţi veţi voi.

„Cer numai să desprinde-ţi o barcă cu vapor şi să mă întoarce-ţi îndărăt.

„Vrei să câştigi bani, ei, ce zici ? Dar grăbeşte-te căci nevestei mele îi e dor de mine iar eu... mor de nu mă voi afla curênd lângă dênsa.

— Ţine-ţi firea, d-le, fii cuminte, zise cârmaciul cu blândeţe.

„D-ta nu vezi că e cu neputinţă să desprindem o barcă cu vapor ? De la Havre însă vei fi liber să te întorci dacă 'ţi place.

Robin începu d'odată să plângă ca un copil şi zise suspinând :

— Te-aud, Cristino... Aud cum mă strigi...

„Aşteaptă, iată că viu.. Auziţi, iar mă strigă...

„Valurile aŭ să mă ducă la dênsa. Na, iat-o cum ese din apă. O ! ce frumoasă e !...

„Nespus de frumoasă !...

„Viu, nevastă, iată-mă.

Inainte ca cine-va să 'l poată opri, nebunul se repezi afară din cercul în mijlocul cărnia se afla şi ajungênd lângă parapetul bordului, se opri ca să 'şi facă vênt să se arunce în valuri.

In clipa aceea însă fu apucat pe d'îndărăt de cârmaciŭ şi tras înapoi.

Atras de strigătele şi tărăbuiul pasagerilor, veni şi căpitanul şi atunci află şi dênsul ce pasager extra-ordinar avea pe vapor.

Robin trebui să fie ţinut de doi mateloţi zdraveni ca să nu se mai încerce a sări în mare.

Dênsul scrîşnia din dinţi şi o spumă alburie i se ivise pe buze. La întrebările căpitanului începu să spună nişte vorbe din care nu se înţelegea chiar nimic.

Doctorul vaporului fu adus numai de cât.

El ordonă ca nebunul să fie dus în cabina lui şi păzit aspru.

Când însă Robin trebuia să fie dus pe sus căci de vorbă nu înţelegea, îl

cepu să se apere cu turbare, dând cu pumnii, cu picioarele şi svârcolindu-se ingrozitor.

I se legară ţapăn mânile la spate şi picioarele unul de altul şi aşa îu transportat ca un balot.

El care legase în viaţa lui atâţia nebuni saŭ pretinşi nebuni, trebuia să 'şi sufere rîndul.

In cele două zile următoare, Cimbria îşi urmă călĕtoria cu o mare iuţeală. Vremea era mereŭ favorabilă şi pe vapor domnia o mare mulţumire şi veselie.

Fie-care pasager îşi găsise îndată tovarăşul de vorbă şi de chef iar seara se adunaŭ toţi în salonul cel mare al vaporului unde se ţăcea musică, se dădeaŭ chiar representaţiĭ de către amatorĭ, se danţa, se juca în cărţi şi se spuneaŭ palavre.

Buller şi Melania eraŭ consideraţi ca făcênd parte dintre cei mai distinşi din mica societate.

Fiica d-nei La Bourde avea calităţi marĭ d'a amusa cercurile.

Cânta minunat din pian şi glasul ei dulce avea accente care răpiaŭ pe ascultătorĭ.

Căpitanului Hansen îi plăcea grozav musica, ca şi mai tuturor mateloţilor, şi de aceea dênsul era ca fermecat de frumoasa d-nă Buller căreia începu să 'i facă curte chiar pe faţă.

— Avêndu-te pe d-ta pe vapor d-nă, îi zise dênsul într'un moment când ea se retrăgea de la pian în aplausele sgomotoase ale asistenţeĭ, nu trebue să mai avem grijă nicĭ de tempestă nicĭ de foc. Cu glasul d-tale de zînă aĭ fermeca valurile ca şi Arion, iar Cimbria ar luneca prin furtună ca pe o mare de uleiŭ.

Melania rîse într'un chip drăgălaş iar galantul căpitan voia să 'şi continue farafasticurile când d'odată se auzi o isbitură în uşa salonului iar în momentul următor se iviră înaintea căpitanului mai mulţi mateloţi care ţineaŭ de pĕr pe un individ îmbrăcat în haine de matroz şi care în zadar se svĕrcolea să scape din strînsoare.

— Ei, ce este ? strigă căpitanul sărind în sus.

„Oare mai e vr'un nebun pe vapor care să ne mai turbure ?

„Şi de data asta el e unul dintr'aĭ noştri?

„Haĭ, răspundeţi, de ce aduceţi omul cu aşa asprime ?

„Mi se pare că l'aţi şi bătut. E plin de sânge.

„Vorbeşte, caicgiule.

— Nu l'am bătut, căpitane, răspunse caicgiul, un uriaş cu barba căruntă tăiată mĕrunt.

„Insă primesc să mĕ spânzurĭ de catargul cel mare dacă strengarul ăsta nu merită bătaie.

„Sgârietura de la frunte şi-a făcut-o el singur când l'am tras de picióre din.

tr'o gaură de lângă maşină. Nu voia de loc să iasă.

Căpitanul, uimit, esclamă:

— Ce, l'aţi găsit ascuns pe lângă maşină?

Apoi adresându-se arestatului, căpitanul adăogă:

— Dă-te încoa, omule; uită-te drept la mine.

Bănuitul se apropiă cam cu nesiguranţă.

Dar când simţi asupră 'I privirea pătrunzătoare a căpitanului, se păru că 'şi perde cumpătul.

Era să se arunce în genuchi înaintea lui Hansen.

Printr'o sforţare mare isbuti însă să se ţină pe picioare.

Privi împrejur pe pasagerI ca să vadă dacă cum-va era printre el cine-va care 'l putea recunoaşte.

Nu văzu nicI o faţă cunoscută.

Işi luă curaj.

Cu un ton de veselie zise:

— La dracu, căpitane...

„ŞtiI că petreceţI bine aci, pe când alţiI nu sunt lăsaţI nicI să doarmă.... asta nu e prea drept.

Căpitanul nu se arătă convins de această veselie aparentă.

Dênsul încruntă din sprincene.

Se uită la arestat cu băgare de sémă şi neîncredere.

Işi răsuci mustaţa cum făcea totdeauna când era supĕrat.

Apoi cu un ton hotărît întrebă d'o dată:

— Cum te afli d ta pe Cimbria?.. Spune repede.

Interpelatul rise tare.

Nu'şi perdu cumpăna.

Tot cu aerul lui de veselie, răspunse:

— Cum mĕ aflu aci?...

„Cred că n'o să 'ţi fie de mirare că eŭ care sunt tocmit aci ca matroz să am voe că calc pe vapor.

„Ce-atâta tura-vura, am bĕut ceva mai multă apă de Elba la cârciumarul Isac în Hamburg, m'am chirchilit şi venind pe vapor m'am împedicat de maşină, am căzut şi am tras un somn...

„Atâta tot.

Dar căpitanul, tot neîncrezĕtor, întrebă:

— Ce, tu eşti din echipajul Cimbriel?

„Cum se poate?

„Cine ţi-a plătit leafa?

Falşul matroz răspunse:

— Leafa?

„Am primit'o de la societatea de navigaţie cu vapoare peste ocean.

„Dar dacă d-ta nu'ţI cunoştI oamenii şi nu vreI să mĕ crezI pe cuvênt, poftim să 'ţI arăt hârtiile mele.

„Eŭ sunt bĕtrânul Bob.

Căpitanul luă hârtile dar înainte de a-şI arunca ochiI pe ele toată afacerea luă o întorsătură uimitoare.

Caiegiul cum auzi pe individ zicênd

că se numeşte Bob, sări la el, îl apucă de umĕr, îl sgudui odată şi strigă roşu de mânie :

— Ce, aĭ zis că eştĭ Bob ? Să 'ţĭ spun eŭ cine eştĭ ; eştĭ un şarlatan nerușinat un tâlhar !...

„Apoĭ crezĭ că eŭ nu cunosc pe prietenul meŭ ?

„N'am scăpat cu el de la moarte, pe o grindă groasă când s'a afundat vaporul Schiller, lângă insula Scilly.

Omul scos dintre maşinĭ nu putu să să rĕspundă nimic la acuzarea asta grozavă.

Se îngălbenise şi tremura din tot trupul.

— Dar astea sunt cu adevĕrat hârtiile bĕtrânuluĭ, reluă căpitanul după o mică pausă, nu sunt falşificate, vĕd aci o mulţime de pecetiĭ de vapoare.

— Hârtiile pot fi adevĕrate, căpitane, hoţul âsta le-o fi furat de la bĕtrânul Bob ..

— Prostiĭ şi minciunĭ toate, zise învinovăţitul

„Reclam protecţia d-tale, căpitane, de care-ce eŭ sunt bĕtrânul Bob şi nimenĭ altul.

„Iar dumnealuĭ poate să zică ce 'l place fiind că nu 'l numaĭ un câne scurt de coadă şi de aş avea eŭ atâţia dolarĭ câţĭ matrozĭ cu numele de Bob călĕtorese pe ocean, apoĭ mi ar trebui zece saci ca să 'l pun.

— Staĭ, staĭ ! .. răcni caicgiul. O să vĕd acuşĭ dacă eştĭ Bob.

„Ia desbracă-te niţel ca să 'ţĭ vĕd braţul.

„Eŭ şi Bob ne-am tatovat la mânĭ, sub umerĭ câte o ancoră, în amintirea ceasuluĭ rĕŭ prin care am trecut. Uite, dacă aĭ un semn aşa, continuă dênsul desbrăcându-se iute şi arătându şi braţul, atuncĭ eştĭ Bob.., iar de nu, atuncĭ eştĭ un hoţ ..

Mateloţiĭ care se aflaŭ de faţă nu maĭ aşteptară porunca căpitanuluĭ spre a se convinge asupra personalităţeĭ strĕinuluĭ. Îl apucară de mânĭ, îĭ scoaserĕ haina şi îĭ lăsară cămaşa.

Atuncĭ eşi la ivélă ceva ciudat.

Pretinsul matelot ţipă o dată ca un turbat.

Învârtindu-se repede împrejur scăpă din strînsoarea mateloţilor.

Fugi în colţul salonuluĭ.

El îşĭ ţinea o mână de pept unde avea, legat cu curele în jurul corpuluĭ, un săculeţ de pele, obicinuit de comercianţĭ a'şĭ ţinea banĭĭ în călĕtorie.

Căpitanul zărise săculeţul care se părea durdulĭ.

Atuncĭ strigă :

— Puneţĭ mâna pe el, băeţĭ şi aduceţi'l încoace.

„Are la el un sac cu banĭ.

„Asta e ciudat.

„De când a eşit la modă că mateloţiĭ să aibă comorĭ ?

Grenzer—cititorii aŭ ghicit că era el —fu tîrît înaintea căpitanului.

Acesta'l luă sacul.

Il deschise în faţa tuturor pasagerilor.

Aceştia urmaŭ cu mare curiositate această scenă.

Căpitanul constată că sacul conţine 340 de mii de mărci în bancnote şi hârtii de valoare.

— Vrea să zică, prietenul Bristol a-vea dreptate, esclamă el.

„Hoţul pe care'l căuta era într'adevĕr pe vasul meŭ.

„Nu face nimic, tot o să 'l aibă în palmă.

Intorcêndu-se apoi către mateloţi, căpitanul urmă :

— Puneţi'l acum în fiare şi închideţi'l unde-va.

„ Băgaţi 'l tocmai în fundul vaporului....

„La Havre o să 'l dăm în mâna poliţiei.

„Dênsa o să 'l întoarcă la Hamburg de unde a plecat înainte de a 'şi regula socotelile cu justiţia.

Fostul casier stătea jos.

El era ca paralisat.

Nu se mai împotrivi de loc. Nu mai făcu nici o mişcare.

Se lăsă să fie legat burduf, luat pe sus şi scos din salon de către mateloţi care, ca să răsbune pe bietul Bob de furtul ce suferise în tot ce avea mai de preţ—hârtiile de matroz—îl deteră la ghionturi şi lovituri de picióre cu chiuita. Ajungênd în fundul vasului, rădicară capacul magaziei de cărbuni şi aruncară acolo pe falşul camarad.

Grenzer rĕmase d'asupra bolovanilor de mangal leşinat şi plin de sânge.

Curênd în urmă se făcu tăcere adîncă în toată întinderea vasului.

Nu se auzia de cât bubuitul maşinelor şi sgomotul talazurilor.

Evenimentul neaşteptat stricase pasagerilor pofta de petrecere.

Fie-care se retrase în cabina lui, la culcare,

Numai căpitanul şi ofiţerii nu puteră face tot astfel căci tocmai când era să să se pună în pat, auzi bătênd la uşă şi în clipa următoare, cârmaciul şef stătu în faţa lui.

— Căpitane, îi zise acesta, s'a lăsat o negură deasă de nu 'ţi vezi mâna. Sunt de părere să oprim maşinele şi să stăm pe loc până la ziuă, ca să nu ni se întâmple vr'o nenorocire.

Căpitănul eşi cu el pe punte.

Noaptea era neagră.

Nici chiar valurile care isbeaŭ vasul nu se vedeaŭ.

Se auziaŭ numai pleoşcăiturile dintre dênsele.

Căpitanul se uită împrejur.

Apoi zise :

— E negură grozavă.

„Trebuie să fim cu cea mai mare băgare de séma.

„S'ar putea să dăm de vr'un neajuns.

„Unde ne aflăm acum?

— Ne aflăm în dreptul Borkumului, răspunse cârmaciul şef.

— Atunci trebue să fim şi mai băgători de séma, reluă căpitanul Hansen uitându-se la locotenent.

„Sunt p'aci nişte stânci cari aŭ fost adesea fatale corăbiilor pe timpul de nópte mai ales când era întuneric ca în noaptea asta.

Şi privind prin prejur, urmă:

— Nu se zăreşte nici farul de la Borcum.

„Ce negură infernală!

„Du-te la tubul de comunicaţie şi spune maşinistului să micşoreze iuţeala pe jumătate.

Pe urmă porunci caicgiului să se apropie.

— Iată-mă, căpitane, zise acesta alergând.

Căpitanul îl zise cu afabilitate:

— Te-aĭ purtat în tot-d'auna ca om destoinic.

„Urcă-te pe catartul cel mare şi fă'ţi ochiĭ în zece.

„Să'mĭ daĭ de veste la cea mai mică primejdie.

— Am înţeles, căpitane, răspunse bătrânul matelot.

Apoĭ încruntă din sprincene.

Şi pe figura luĭ onestă se vedeaŭ semnele unei mari agitaţiĭ.

— Insă înainte d'a mă urca pe catart, am să'ţĭ spun două vorbe, adăogă dênsul.

Căpitanul, cam nerăbdător, zise:

— Haĭ, spune iute.

Caicgiul se apropiă de Hansen şi ' şopti:

— L'am văzut, căpitane..

„A trecut pe lângă noĭ acum un sfert de ceas.

— La dracu, nu vorbi în enigme. Pe cine aĭ văzut?

— Pe olandezul sburător, căpitane..., borborosi matelotul.

Bătrânul marinar se cutremură de frică de şi de alt-fel era vestit prin curajul luĭ.

— Pe olandezul sburător..., esclamă Hansen.

— Crede-mă, d-le, continuă matelotul, vaporul nostru o să se prăpădească în noaptea asta, căci când olandezul se arată, nu mai e nici o scăpare.

Căpitanul bătu din picior cu nerăbdare.

— Caicgiule, zise el cu ton grav, te cunosc de om serios şi sper că n'aĭ stat prea mult la vorbă, în seara asta, cu sticla de rachiŭ.

„De aceea te opresc, sub cea mai aspră pedeapsă, să povesteşti camarazilor d tale astfel de fantazii.

„Urcă-te pe catart şi priveghează....

Caicgiul porni spre a se agăța de fringhii, însă în aceiaș clipă se auzi un țipăt spăimêntător venind de la cârmă.

Hansen se repezi.

Însă abia făcuse câți-va pași când află motivul alarmei.

Înaintea Cimbriei se iviseră din negură doi ochi mari de foc.

Căpitanul pricepu că luminele astea atât de apropiate, însemnau peirea pentru vasul său.

— Indărăt! strigă dênsul cârmaciului. Indărăt sau suntem perduți.

„Un alt vapor vine spre noi cu o iuțeală îngrozitoare.

Ordinul fusese dat prea târziu.

Din sute de pepturi isbucni un strigăt înfricoșetor de groază și de turbare. In acelaș timp se auzi la cârma Cimbriei o trosnitură teribilă care se întinse asupra întregului vas.

Și atunci....

Ce se întêmplase?

Ce devenise Cimbria, mândrul vapor transoceanic?

LXIV

CLOVNUL

Ușa camerei sărăcăcioase a Sofiei căzuse în țăndări.

Toți cei cari se adunaseră năvăliră înăuntru.

Unii intrară din curiositate, alții din amorul către aproapele, spre a contribui la opera de salvare.

Cocoșatul se repezi cel d'întâiu la pat. Rădică corpul nemișcat al fetei, îl duse în camera și l întinse pe pat.

— Dă te acum d-ta la o parte, zise un glas femeesc la spatele lui.

„E treaba femeilor să vadă ce este și ce nu este.

Femeea care vorbise ast-fel era d-na La Bourde.

Cocoșatului îi venia de tot greu să se despartă de Sofia tocmai în momentul acesta totuși dênsul se retrase de lângă pat fără să crâcnească de óre-ce mama Melaniei îi ispirase încredere și respect prin purtarea ei.

— Du te mai bine și adu un doctor, continuă femeea.

Ralph n'așteptă să i se zică asta de două ori.

Dispăru ca un fulger din odaie și coborî treptele câte patru.

In vremea asta, d-na La Bourde se plecă asupra Sofiei spre a 'i pune mâna la inimă.

De odată însă se retrase uimită și rămase înțepenită, cu ochii sgâiți asupra peptului fetei.

Văzuse crucea de aur pe care dênsa o purtase atâția ani, în fericire ca și în restriște, și pe care o dăduse Melaniei, în momentul plecări.

Nu, nu era o amăgire, era aceași cruce

căci de la întâiul moment îl zărise inscripția și alte semne deosebite. Dar, pentru D zeŭ, cum venise talismanul neprețuit în stăpânirea aceleĭ nenorocite care își făcuse seama de sigur din causa mizerieĭ?

D-na La Bourde n'avu multă vreme să 'și facă întrebări și conjecturi, căci femeile și bărbații ce o înconjuraŭ începură s'o tragă de mânecă, întrebând-o:

— Trăește fata?—A murit?—Îi bate inima?

D-na La Bourde descoperi atunci pieptul alb și rotund al Sofieĭ și văzu că el nu se mișcă de loc.

Ori unde puse mâna pe corpul eĭ nu dete de cât peste rĕceală.

Nu cum-va, asta însemna că moartea își luase deja prada și că nu mai era nici un ajutor de dat?

D'odată năvăliră în casă cocoșatul și un doctor.

Acest din urmă își aruncă pălăria și bățul și începu să dea sinucigașeĭ primele ajutoare de reînsuflețire care avură un resultat fericit.

Peptul Sofieĭ începu curênd să se miște neregulat.

Un tremur convulsiv îĭ trecu prin tot trupul, care fu udat de o sudoare caldă, bine-făcătoare.

— Crezi să poți scăpa pe sĕrmana copilă, doctore? întrebă d-na La Bourde.

— Cred de sigur, doamnă, răspunse doctorul.

„Însă bolnava o să aibă nevoie de o mare îngrijire ca să poată învinge frigurile ce aŭ să se declare îndată ce sângele va circula.

— Dacă trebue numaĭ îngrijire atunci fiĭ pe pace doctore.

„Iaŭ fata la mine și am s'o îngrijesc ca pe copila mea.

Crucea de aur atârnată de gâtul Sofieĭ își începuse ast fel efectul miraculos, căci numaĭ ea deșteptase interesul francezei pentru sĕrmana mută.

Sofia fu îngrijată zilele următoare cu un devotament fără margini iar când cocoșatul venia în fie-care dimineață de bătea cu sfială la ușă și întreba:

— Cum merge bolnava?

I se răspundea mereŭ:

— Merge mai bine, slavă luĭ D-zeŭ.

Atunci Ralph pleca vesel să 'și vândă calendarele.

De obiceiŭ el stătea în piața castelului unde circulația pietonilor era mai mare.

Într'o zi când negoțul îl mersese sdravăn și când se gândea să cumpere ceva Sofieĭ cu prisosul de câștig, băgarea de seamă 'i fu atrasă de un bărbat și o femee bine îmbrăcați care trecură pe lângă dênsul.

Femeea părea o mitocancă avută.

Avea pe ea o mantelă scumpă de mătase

Dar era întru totul nepotrivită cu co-

pul el cistoros şi cu figura ei îmbătrânită şi respingătoare.

Schiopăta d'un picior.

Când Ralph se uită d'aproape, văzu că piciorul acela era artificial.

Ca un fulger trecu prin capul lui gândul că aceştia erau tâlharii cari 'l prădaseră în drumul mare, pe câmp, luându-i copilul pe care 'l furase şi el.

Cu cât se uita mai mult la femeea care şovăleşiz, cu atât se întăria credinţa lui.

O schimbare vedea numai în haine, dar la haine el nu se uita, atât de mult i se întipăriseră în minte trăsăturile generale ale figurilor urîte şi ale mişcărilor acelor hoţi.

Îşi puse numai de cât calendarele la subţioară şi porni pe nesimţite după indivizi.

Îi urmări cât-va şi cu mirare îi văzu intrând în etajul întâiu al unei case prea frumoase din mijlocul oraşului.

Vrea să zică acolo locuiau tâlharii de codru!

Cocoşatul intră în pimniţa unei băcănese din acelaşi casă şi întrebă de personajele care trecuseră.

Află atunci că bărbatul se numia Mateï Holz şi se mutase acolo cu onorabila lui nevastă numai de o săptămână.

— Trebue să fie streini, adăogă băcăneasa, c'aci aŭ mobile noui în casă. Poate că sunt negustori retraşi din afaceri după ce s'aŭ îmbogăţit.

„Dovadă este că pleacă amândoui dimineaţa, ca să vadă oraşul, de sigur şi se întorc seara târziu încărcaţi de lucruri cumpărate.

Matei Holz şi nevastă-sa erau în adevăr oameni bogaţi.

După ce uciseseră pe Laib în pimniţa lui Jonas Bruck, căraseră tot aurul în casa piticului.

Apoi îşi închiriaseră o locuinţă convenabilă şi se retraseseră acolo cu toate bogăţiile

Se hotărîseră atunci să se lase de vista criminală, să fie oameni cinstiţi.

Treaba nu e de loc grea pentru cine are aşa avere că nu 'l poate mânca nici veniturile.

Pentru locuinţa închiriată cumpărară mobile frumoase, tapeturi, dulapuri strălucitoare, totoliï, canapele.

După asta îşi cumpărară haine şi albituri.

Piciorul de lemn al femeei fu înlocuit cu altul de cauciuc, meşteşugit într'atâta că părea aproape natural

E de prisos a mai spune că fostul cantonist nu se lăsase de patima beţiei.

Avea o pimniţă la dispoziţie.

Îşi pusese în ea toate băuturile pentru care avea slăbiciune.

In fie-care seară se îmbăta grozav aşa că femeea îl târîa de picioare ca să 'l pună în pat.

Cocoşatul voia să afle ceva despre copil, cât de curênd şi cu ori-ce preţ

După ce văzuse unde intrase perechea de tâlhări, nu mai stătu la gânduri şi se duse de sună la uşă.

Numai de cât uşa se deschise.

Şi capul urît al şchioapei apăru afară.

Ticăloasa recunoscu îndată pe cocoşat şi voi să închidă uşa, dar îi fu peste putinţă.

Ralph îşi băgase piciorul dincolo de prag.

Printr'o sforţare împinse uşa ast-fel că şchioapa era să cadă.

— Ce poftești? strigă nevasta fostului cantonist furioasă.

„Vrei oare să te dau pe mâna poliţiei pentru că 'mi turburi liniştea casnică?

Schioapa se uita la cocoşat ameninţătoare.

Insă acesta era hotărît.

— Când e vorba de poliţie, răspunse Ralph cu siguranţă, apoi nu eu am să mă tem de dânsa, ci acei care prădă la drumul mare.

Ticăloasa se stăpânea cu greu.

Se simţia împinsă să apuce de gât pe cocoşat, să'l sugrume.

Acest din urmă continuă:

— Poliţia va fi de sigur vestită dar nu de voi ci de mine.

„Atunci aŭ să se dea pe faţă multe lucruri tainice.

„O să fie vai de voi.

„Asta o ştiţi.

„Va trebui să regulaţi socotelile cu justiţia.

„De sigur va găsi multe neregularităţi în conduita voastră

Ralph zîmbi sinistru.

Schioapa nu răspunse nimic.

Se repezi la o uşă ce dădea în coridor şi o deschise.

Apoi cu o voce răguşită dînsa strigă băgând capul înăuntru:

— Vino iute, bărbate...

„A sosit un cocoşat care ne insultă şi ne ameninţă cu poliţia.

„Vino iute..

Ralph aştepta liniştit sosirea celui chemat.

De şi ştia că indivizii la care se afla nu s'ar fi dat înlături de la un omor, totuşi stătu pe loc fără să clipească, zicându şi că erau motive să iasă d'acolo viŭ cum intrase.

Mai întâiŭ criminalii n'ar fi ridicat cuţitul asupră'i pentru că nu era la mijloc nimic de câştigat şi aşt-fel de oameni nu varsă sânge de geaba.

Al doilea, indivizii vor fi presupus de sigur că el, cocoşatul, nu se prezintase acolo fără să aibă în urmă pe cine-va care să dea alarmă când nu 'l va mai vedea ieşind din casă.

Gândurile astea întăriră într'atâta pe Ralph în cât dînsul stătu ţanţoş când Mateĭ, care era afumat cum se cade, se repezi din casă.

— Ce cauţi tu aici, câne cocoşat? strigă

fostul cantonist venind asupra lui Ralph cu pumnii strînşi.

„Vrei oare să te isbesc pe scară în jos să 'ţi sfărîm dovleacul?

— Ia încearcă-te, răspunse Ralph scurt, dacă vrei să fii înhăţat acum de câţi-va oameni.

Matei ridică pumnii însă nu. 'i lăsă în jos.

Femeea lui îl opri de la asta.

Ca mai şireată ce era, înţelesese că cel mai favorabil lucru era să se poarte cu binişorul dacă nu voia să petrécă nóptea următoare în arest.

De alt fel, ca pe toţi bancherii, posesiunea atâtor bani o făcuse fricoasă.

— Stăi, bărbate, zise dênsa, eŭ mĕ mir cum poţi să te superi aşa iute. Să spuie domnul mai întâiŭ ce vrea de la noi şi pe urmă...

Trase pe Matei de haină iar acesta înţelese îndată că nevasta lui avea un scop deosebit.

— Ce vreaŭ de la voi? răcni cocoşatul.

„Stăi că am să vĕ spun în donĕ vorbe.

„Vreaŭ să ştiŭ ce aţi făcut cu copilul pe care mi l-aţi furat în drumul mare lângă Spandau.

— Copilul? răspunse Schioapa. O, Dzeule, copilul?

„Vrei să ştiŭ ce-am făcut cu copilul?

Ralph se uită la ea înţepenit de groază.

— A murit? esclamă dênsul. Ce, copilul a murit?

„Hai răspunde-ţi, dar să 'mi spuie ţi. adevĕrul, căci de unde nu, peste un cés sunte ţi în mâna poliţiei.

Femeea cu piciorul de cauciuc se uită cu o mulţumire ascunsă la durerea cocoşatului pe când el pronunţa vorbele de sus, dând din mâni.

Apoi, după ce se gândi puţin, răspunse scâncind:

— Copilul?

„Ah! Doamne, ce copil frumos era, părea un înger!

„El trăeşte, d-le.

„Insă de cât-va timp nu mai este la noi....

„Când ne am dus odată de-acasă lăsând uşa descuiată, o femee ni l'a furat.

„Crede-mĕ că'mi pare fórte rĕŭ pentru că îl iubiam.

„Bărbatul meŭ era nebun după el....

Ralph se gândi puţin.

Cine putea să fie acea femee care înrase pruncul?

Apoi înţelese că i se spusese o minciună goală.

Pe urmă zise cu ton apăsat:

— Ascultaţi...

„Dacă credeţi să vĕ curăţiţi de mine cu aşa gogoaşe vĕ înşelaţi.

„Vorbele voastre mincinoase nu mĕ înşală pe mine.

„Orî îmi spuneţi numai decât unde e copilul, orî de unde nu....

Făcu un gest îngrozitor.

Schioapa nu mai glumi.

De odată astă ticăloșa femee se speriă de tot.

I se părea că ară să năvălească d'o dată pe ușă vr'o cinci șase oameni carî stăteaŭ la păndă afară.

Aceștî oameni aveaŭ s'o ia pe sus și s'o trântească într'o pimniță întunecoasă din care n'avea să iasă nicî odată.

Insă era ceva și mai îngrozitor pentru ea :

Acești ómeni aveaŭ să pună mâna pe aurul la care ținea așa mult.

De aceea dênsa se hotărî să spună adevĕrul.

Voia să împace pe cocoșat ca să nu mai strige așa tare.

— Stăĭ să 'ți spun lucrul adevĕrat, zise dênsa.

Și scoase un lung suspin.

Apoĭ urmă :

— De n'o fi drept ceea ce 'ți spun, să ne facĭ ce'ĭ vrea.

— Bine, esclamă cocoșatul

Schioapa continuă :

„Sărăcia ne-a silit să vindem copilul. L'am dat directorului de trupă, Blume.

„El are să'l crească și să'l învețe un meșteșug pentru circ.

„Crede-mĕ, d-le, că asta am făcut o cu părere de rĕŭ.

Cocoșatul se uită la femeea cu piciorul de cauciuc și rĕspunse cu un ton sarcastic :

— Cred !

„Insă în ce loc s'a făcut vênzarea ? întrebă apoĭ cu glas mai urcat și în aparență furios.

Dar în sufletul sĕŭ, Ralph simțea o nespusă bucurie că 'și regăsise în sfârșit copilul.

— L'am vêndut la Spandau, scumpe d-le ...

„Dar circul nu mai e acolo și nu știm unde se află.

„E adevĕrat însă că nu ne am mai interesat de copil.

„De alt-fel o să'ți fie foarte lesne să afli unde s'a dus Blume.

Cocoșatul se întoarse spre ușă ca să plece.

Insă înainte d'a eși zise :

— Bine...

„De-o fi așa cum spuĭ, am să tac... n'am să spun nimic poliției

„Dar de n'o fi așa, de veĭ fi spus minciuni, de mĕ veĭ face să umblu de géba atunci să vĕ păziți al dracului.

„N'o să 'mi fie milă de voĭ ca de câni....

„Resbunarea mea va fi teribilă.

„Gândește te.

„Mai aĭ vreme să vorbești.

— Nu, nu, am spus adevĕrul.... zise femeea.

— Cu atât mai bine pentru voĭ, adăogă cocoșatul.

Și eși încet și mândru din casa aceea de banditi.

Insă în realitate îl era frică să nu fie oprit şi maceliărit acolo.

Se repezi pe stradă plin de bucurie şi apucă în fuga spre casă.

Voia să plece chiar în acea zi ca să îşi caute odorul.

Nicî o oboseală, nicî o lipsă, nicî o primejdie n'aveaŭ să fie prea marî pentru dênsul, până nu era să 'şi ajungă scopul.

Se hotărî să nu spuie Sofiei nimic despre întreprindere.

Ea se afla încă în fantasia frigurilor şi apoi nu voia să 'î dea o nădejde care să putea să rămână zadarnică. Avea să plece tiptil, fără ştirea niminui şi să nu se întoarcă de cât cu copilul.

Alt-fel n'avea să se mai întoarcă nicî odată.

Cum se înseră plecă la Spandau. Aci trebuia să afle încotro apucase circul lui Blume pe care avea apoi să 'l urmărească din oraş în oraş.

Trecênd pe lângă casa călăului, îi veni în gând să ceară iertare maistrului asupra celor petrecute şi să 'l roage de un sfat luminat în privinţa întreprinderei sale.

Deschise portiţa şi intră în grădina reînsufleţită de suflarea primăverei.

Ajungênd lângă o boltă de frunziş, auzi glasuri.

Se opri şi ascultă.

Era glasul călăului care vorbia tare însă în chip rugător, şi glasul unei femei care se părea că plânge.

— Aşa dar vreî să 'ţi execuţi numai de cât proiectul? esclamă Krantz foarte agitat.

„Vreî să plecî?

— Trebue să plec neapărat, răspundea femeea.

„Nu mai pot sta aci.

„Nu 'i cu putinţă să 'ţi ţii nevasta şi amanta sub acelaş acoperiş.

— Ce o să mă fac eŭ dacă tu plecî? relua călăul.

„Nu ştii că te iubesc, că nu pot să trăesc fără tine?

— Ba ştiŭ călăule, şi cu toate astea e nevoe de despărţire.

„Fii bărbat, nu lăsa descurajea să te cuprindă.

„Aî suferi tu ca lumea să mă arate cu degetul şi să zică: „Iată fata nerușinată care a răpit pe Krantz din braţele nevestei lui!"

„Aşa o să zică toţi de voiŭ mai sta mult aci.

— Şi unde vreî să te ducî? întrebă Krantz disperat.

Fata răspunse:

— Vreaŭ să 'mi reîncep viaţa de circ...

„Drept îţi spun, mi s'a făcut dor de musică, de aplause, de primejdii. Cu astea m'am deprins, cu astea am să mor. Conradin Blume o să mă primească cu braţele deschise.

Cum aruncă o privire în odae, se trase îndărăt îngrozită.

— Vrei să te întorci la circul Blume? strigă călăul.

„Vrea să zică e adevărat, nu m'am înșelat, tu iubești pe Manuel, pe mizerabilul ucigaș! Nu mai rămâne îndoială, că și el o să te primească cu brațele deschise.

Anita se simţi ofensată.

— Gelozia ta nu mĕ supĕră, zise ea după o mică pausă, pentru că ştiŭ că vine din iubire adevĕrată.

„Insă în privinţa lui Manuel, poţi fi liniştit.

„El nu mai face parte din trupa tatălui sĕŭ.

„A plecat în America pe vasul Cimbria.

„Ca dovadă, citeşte scrisoarea acĕsta prin care'şi ia pe veci adio de la mine.

Călăul resuflă uşurat.

Rivalul sĕŭ nu mai se afla în Europa. Asta'l drese dispoziţia.

— Dacă ţii numai de cât să te despărţi de mine, reluă dênsul, atunci du-te şi D-zeŭ să te apere.

„Insă circul lui Blume trebue să se fi aflând departe d'aci.

„Imi va fi cu neputinţă să te vĕd din când în când

Fata rĕspunse:

— Blume se află acum cu trupa lui în Luneburg.

Ea nu bănuia că vorbele astea umpleaŭ de bucurie inima lui Ralph care asculta lângă bolta de frunze.

Cocoşatul se hotări atunci să n'asculte mai mult conversaţia de amor a lui Krantz şi să se pună îndată pe drum spre Luneburg.

Insă când să se ridice din tufiş, se află d'o dată înaintea călăului care tocmai eşise şi dênsul din boltă. Stătu smerit fără a zice o vorbă.

Vĕzênd însă că călăul se încruntă din ce în ce mai mult şi ca să abată de la sine vr'un ceas rĕŭ, esclamă:

— Maistre, am venit să'ţi zic rĕmas bun şi să 'ţi spun că în curênd am să îndrept tot rĕul ce-am făcut.

„Am aflat unde este copilul nostru şi plec să 'l aduc cu orĭ-ce preţ. De asta să n'ai nici o grijă, poţi să te laşi în nădejdea mea.

— De asta ai venit? Să te cred óre? zise Krantz.

— Da, crede-mĕ, numai de asta, rĕspunse cocoşatul.

„Am s'aduc copilul, ai să vezĭ.

„Ah! când l'am furat din casa d-tale, am făcut aceasta numai din prea marea iubire ce aveam pentru el. De-aş fi bănuit că pricinueşc mamei lui o durere aşa mare, mi-aş fi pus mai curând laţul de gât de cât să'l ating.

Lacrimi fierbinţi sbucniră atunci din ochiĭ cocoşatului.

Călăul pricepu că părerea lui de rĕŭ era sinceră.

— Bine, te cred, zise Krantz întinzêndu'i mâna.

„Te am ţinut tot d'auna de băiat cinstit şi cred că ai să fiĭ tot aşa şi p' viitor.

— Da, da, maistre, îţi mulţumesc. *Să nu te îndoeşti nicĭ odată de cinstea mea....*

„De voiŭ găsi copilul, ştiŭ cuĭ am să'l daŭ... mamei lui.

— Ştiĭ unde e dênsa acum?

— Ştiŭ, maistre.

„Vaĭ, e foarte nenorocită, sĕrmana.... Dar cred că o să i se schimbe viaţa înlată ce'l voiŭ aduce copilul.

„Rĕmâĭ cu bine, maistre, eŭ plec.... Am drum lung de făcut şi n'am alţi cai le cât picioarele mele. Să ne întâlnim cu bine.

Voi să pornească, însă calăul îl reţinu şi 'i puse în mână o monedă de aur zicêndu'i:

— Na, să aĭ de cheltuială! Poartă-te bine, băiete, şi când vei avea nevoie de ceva, adresêză-te mie.

Ralph plecă vesel, cu inima uşoară. I se părea o mare fericire că se împăcase cu fostul sĕŭ patron.

Acum avea un îndoit curaj de stăruinţă în întreprindere.

Cu puţinii banĭ pe care 'i avea n'ar fi dus-o departe.

Însă oamenii buni de prin sate îl ajutară foarte mult.

Cocoşatul n'avea aproape nevoie să 'i roage.

Îi deteră un pat, de mâncare, ba de multe orĭ, aflând în cotro şi pentru ce călătoreşte, prindeaŭ un cal la o cotigă şi'l duceaŭ o bucată bună.

Astfel în opt zile ajunse la Luneburg.

Cum călcă în oraş, privirea îi fu isbită de nişte fituicĭ cu multe colorĭ carĭ anunţaŭ representaţia circului Blume.

Circul se instalase într'o dărîmătură care odinioară servise cu totul la alt scop.

Trebue să fi fost de sigur o biserică fiind-că se termina în sus printr'o cupolă foarte mare.

Ralph îşi dete ultimiĭ banĭ şi'şi cumpĕră un bilet de circ.

La ceasul hotărît pentru începerea producţiilor îşi luă loc în galerie.

Inima'i svâcnia de emoţiune.

Representaţia avea să se sfârşească, cum spuneaŭ anunţurile, cu o călătorie groznică pe o frînghie întinsă.

Acest exerciţiŭ periculos avea să 'l execute Blondin.

Neapărat era aci vorba de un Blondin falş.

Blondin avea să meargă pe frînghie d'a înderatele.

Avea să aibă ochiĭ legaţi şi să ducă pe umĕr un copil de trei anĭ.

— Nu cum-va să fie acesta copilul pe care'l caut? se întrebă cocoşatul tremurând.

„Să'l fi expus mizerabilii la primejdii deja la vêrsta sa?

Sudoarea i apăru pe frunte la gândul acesta.

Nu dete niciĭ o băgare de seamă celor-l'alte producţiunĭ şi aşteptă cu o mare nerăbdare apariţiunea călătorului prin aier.

In sfârșit sosi momentul ultimei producții.

Câți-va servitori intrară în manej și întinseră o frânghie în linie oblică, din fundul cupolei în jos.

Nu se luă nici o măsură contra unui eas de nenorocire.

Sub frânghie nu se întinse o rețea cum se face de obiceiu.

Blondin apăru și i se legară ochii. Acum trebuia să i se aducă copilul.

Un băețaș de vr'o trei palme de înalt, îmbrăcat cu haine strîmte, colorate, ca toți artiștii, sări sglobiu în manej.

Cocoșatul simți că 'i îngheață sângele în vine: era iubitul său copil, pe care îl căuta de atâta vreme, pentru care suferise atât de mult.

Blondin apucă pe copil în brațe iar acesta se lipi într'un chip drăgălaș de peptul lui.

Călătoria pe frânghie începu.

Cocoșatul stătea galben, cu gura căscată de groază, cu ochii sgâiți asupra copilului care ajungea din ce în ce mai sus și care totuși zimbea publicului. Un pas greșit cu o linie și Blondin se rostogolia cu copil cu tot într'o prăpastie îngrozitoare.

— D-zeule puternice! se ruga Ralph în sine, cum ai apărat pe iubita ființă până acum, protege-o și d'aci înainte.

Chinul bietului cocoșat în tot timpul producțiunei e de nedescris.

In sfârșit Blondin, fals cum era, avea picior sigur.

Dânsul ajunse cu bine în fundul cupolei și se puse să se odihnească pe o bancă suspendată.

Tunete de aplause resunară în imensa dărîmătură.

Un sunet de trompetă anunță curând reîntoarcerea călătorilor aerieni.

De astă dată micuțul stătea pe umărul lui Blondin cu brațele întinse.

Cu figura lui drăgălașă, în hainele lui scânteietoare de fir de aur, părea un îngeraș care se scoboară din cer.

Călătorii aerului ajunseră cu bine jos.

Atunci reîncepură aplausele sgomotoase

Musica intona un cântec răpitor în vreme ce Blondin și copilul faceau mereu obicinuitele complimente.

Pe urmă circul se goli. Representația se sfârșise.

Directorul Blume își freca palmele între culise, de bucurie că veniturile îi fuseseră mari în seara aceea.

După asta el se îmbrăcă cu pardesiul ca să plece acasă.

Pe când își lua pălăria i se anunță că un om mic, cocoșat, dorește să 'l vorbească îndată.

— Să vie, zise directorul de circ cu tonul său de obiceiu grav.

„Trebue s'asculte cine va și pe cei mici...

„Așa aŭ făcut toți oamenii mari. Aceasta e și principiul meŭ.

Ralph intră, păși înaintea lui și se opri smerit.

Blume era aproape să regrete pentru că 'și pusesese principiul în aplicare de data asta.

Vĕzênd pe cocoșat așa urît, cŭ hainele așa murdare, crezu că e vr'un prăpădit care vine să ceară de pomană.

— Cine ești și ce poftești? întrebă dênsul cu asprime.

— Aș dori... Aș vrea.. borborosi Ralph căci, cum fusese luat așa iute își încălcise tóte ideile.

— Ce-ai dori, ce-ai pofti? întrebă din noŭ Blume încruntând din sprîncene.

Trecu o bucată bună de vreme până ce Ralph putu să 'și exprime cugetarea că ar vrea să se dedice vieței artistice și să facă parte din trupa prea-renumitului domn Conradin Blume.

Directorul se înseninâ la față și începu să rîdă cu hohot.

— Vrei să devii artist? esclamă dênsul în bătae de joc.

„Scumpul meŭ domn, nu știi se vede că pentru viața artistică trebue să fie cine-va cu totul alt-fel turnat de natură...

„Pe arenă nu pot pătrunde de cât bărbați frumoși, femei răpitoare.

„Însă d-ta scumpul meŭ domn, să nu îți fie cu supĕrare, nu ești nici frumos nici răpitor.

— Dar ai putea să mĕ întrebuințezi la alt-ceva, esclamă cocoșatul fórte mâhnit că n'o să 'și pótă ajunge scopul d'a trăi în apropierea iubitului sĕŭ copil.

„Voi face ori-ce treabă, voiŭ îngriji de caĭ, voiŭ curăța grajdurile

„Fă cu mine o încercare.

„Uite de și sunt pocit la trup, am membrele tari.

„Poftim, privește, uite-te puțin aci, te rog...

D'odată cocoșatul se răsturnă înaintea directorului de circ și stătu pe mâni cu capul în jos și cu picioarele în sus. Pe urmă începu să umble astfel prin odae încoace și încolo.

In posițiunea asta, tocmaĭ din causa urîțeniei trupului sĕŭ, era așa de haz în cât Blume rise cu lacrimi și repezindu-se la dênsul ca electrisat, îl apucă de picioare în loc de mâni, pe care nu putea să i le apuce, îl sgâlțâi și esclamă entusiast:

— Domnule rĕmâi la mine, dă-mĭ voe să-ți strîng mâinile.

Zicênd așa strîngea ghetele ferfenițate ale cocoșatului.

— Știi ce ești d-ta? continuă dênsul. Ești născut să fii clovn.

„Te angajez ca clovn pentru circul meŭ...

„Iți dau de la început o leafă de 20 de talerĭ pe lună.

Ralph mai făcu o figură și se puse

apoi pe picioare învârtindu-se o dată în aer.

Ceea ce auzise îl umpluse inima de o nespusă fericire.

Ar fi sărutat de sigur pe Blume dacă acesta nu s'ar fi retras cu modestie de la o astfel de desmerdare.

In seara următoare deja Ralph purta costumul caraghios de clovn şi era văruit pe faţă.

Intrarea lui pe arenă fu salutată de rîsetele şi apausele mulţimei.

Cele mai mici strîmbături ale lui erau motive de nespusă veselie pentru copii şi femei.

Blume îşi găsise încă un om care să facă a 'i prospera afacerile. El era fôrte mulţumit.

Pentru Ralph însă bucuria şi fericirea nu erau aplausele publicului, nici laudele directorului ci momentele de repaus când stătea între culise şi ţinea în braţe pe iubitul său copil, mângâindu-l şi vorbindu-i în limba de iubire a mamelor duioase.

LXV

O întâlnire în casa călăului

Se revărsa de ziuă când o trăsură se opri la portiţa dosnică a palatului contelui Marco.

Din ea se coborî un om îmbrăcat cu o manta mare, având jumătate din figură acoperită de o mască négră. El deschise portiţa şi intră în curte în vreme ce trăsura se depărta.

Tocmai după ce intrase în casă şi uşa de la peron se închisese în urmă-i, dânsul îşi luă masca.

Era însuşi stăpânul casei, contele Marco.

Ajungênd în camera de culcare, căzu sleit pe un scaun.

Era galben la faţă, agitat; se cunoştea că nu dormise toată noaptea.

Sprijinindu-şi capul în mâni murmură:

— Asta a fost ultima óră. Casa falşificatorilor de bani nu trebue să mă mai vadă nici odată.

„Contele de aur e mort şi n are să mai învieze.

Se rădică, se apropiă de sobă, în care Anton întreţinuse focul toată noaptea şi, ca şi cum voia să dea un semn exterior despre hotărîrea ce luase, aruncă masca în foc.

Apoi privi cum flacările o distrugeau.

Un zîmbet ciudat trecu pe figura lui obosită.

— Cum se preface masca asta în cenuşă, zise dânsul cu jumătate glas, tot aşa viaţa mea de până acum va fi micită, uitată, şi nu va rămânea din ea de cât cenuşa amintirei.

„Falşificatorii nici nu bănuesc că a

mi-am luat pentru vecie ziua bună de la dênşii.

„Să se încerce să mè regăsească dacă sunt deştoinicĭ.

„Nicĭ unul din ei nu 'mĭ cunoaşte numele adevĕrat.

„Totuşĭ am fost nevoit să le făgăduesc că le voiŭ da în palmă pe Olga pe care mi-o cer de-atâta vreme.

Se lăsă iar pe un scaun şi se adânci în gânduri.

După cât-va timp tresări şoptind:

— Olga trebue să moară? Da, de sigur pentru că aş atrage asupră mĭ primejdiĭ mai marĭ dacă n'aşĭ satisface cererea falşificatorilor.

„Nu mai departe de cât mâne noapte dênsa o să 'şĭ dea sufletul.

Oftă din adênc.

Prinsese pentru Olga o simpatie şi 'ĭ părea rĕŭ că n'o poate scăpa.

Deosebit de asta credea dênsul că perde într'ênsa un instrument preţios pe lângă Rozamunda, ale cărui gânduri şi simţirĭ voia să le ştie mereŭ.

Falşificatoriĭ îl obligaseră cu cât-va timp mai nainte ca în termen de patru săptămânĭ să aibă pe Olga în stăpânirea lor.

Contele o scosese din temniţă, precum ştim, o aşezase lângă viitoarea sa nevastă în speranţă că lucrurile se vor schimba.

Însă tovarăşiĭ sĕĭ criminalĭ nu uitaŭ că acea fată le cunoştea secretul şi că trebuia să moară.

Marco se aruncă îmbrăcat pe pat fiind că la amiazi trebuia să se afle la viitorul sĕŭ cumnat, contele Fernau.

La ora 12 punct dênsul intră în palatul acestuia.

Găsi pe Artur ocupat la masa lui de lucru.

— Imĭ pare bine c'aĭ venit, scumpe Marco, esclamă Artur.

„Alt fel aş fi venit eŭ azĭ la d-ta.

— Cu ce pot să te servesc, scumpe cumnate? întrebă contele Marco cam cu frică.

De cât va timp el se temea, fără să ştie de ce, ca să nu fi venit cumnatului sĕŭ vr'o denunţare în privinţa sa.

— Aĭ dat peste vr'o neplăcere? continuă dênsul.

— Nu, din contră, rĕspunse contele Fernau.

„In momentul acesta mĕ ocup de fericirea d tale, scumpe Marco, dacă în adevĕr e o fericire pentru d ta d'a te căsători cu sora mea.

— Cea mai mare fericire în viaţa mea...

„Ar trebui să ţip de bucurie pe strade că nunta se face peste opt zile, dar mi-e ruşine de lume.

Işĭ strînseră mânile.

Pe urmă contele Fernau invită pe Marco la masa de scris, plină de hârtiĭ tipărite şi iscălite cu mâna.

— Iată, acestea sunt invitaţiile ce voiŭ trimite rudelor şi amicilor mei ca să

asisto la nunta surióreĭ, zise contele Fernau.

„Vreĭ să-mĭ spuĭ acum numele rudelor și prietenilor d-tale ca să 'l invit și pe dênșiĭ?

„Înțelegŭ că te-ar urî de moarte dacă nu l-aĭ vesti despre un pas așa însemnat.

Contele Marco tăcu un moment nitându-se în pământ.

Apoĭ zise:

— Rude, prietenĭ?... Trebuie să 'ți mărturisesc, scumpe conte, că n'am niciĭ rude, niciĭ prietenĭ. Aĭ să te mirĭ poate, dar îți spun adevĕrul.

„Am fost tot-d'auna un om retras. Nu numaĭ atât, mi-a fost urît chiar în unele ocasiĭ, să mĕ împrietenesc cu cine-va.

„In fața orĭ-cărui om simt maĭ curând un felĭ de neîncredere de cât amiciție.

Contele Fernau îl privi înlemnit.

— Cu adevĕrat n'aĭ niciĭ o rudă, niciĭ un singur prieten, Marco?... îl întrebă dênsul.

„Imĭ pare rĕŭ în interesul d-tale. Prin ce experiențe, prin ce împrejurărĭ veĭ fi trecut, ca să te hotărăștĭ la o așa singurătate?

„Dar în sfârșit am vorbit destul despre asta.

„Spune'mĭ, iubite Marco, îngrijit-aĭ de castelul Drachenburg ca să-l puĭ în stare d'adăposti o pereche de însurățeĭ?

— Da, m'am gândit la asta, rĕspunse Marco.

„Zidarĭĭ și tapițerĭĭ lucrează neîntrerupt.

„Aș vrea însă că Olga să aranjeze toate dupĕ gustul stăpânei sale. Ce zicĭ de ideea mea?

— Dacă d-ra Olga vrea să-și ia sarcina asta, atunci sunt sigur că tóte camerele castelului aŭ să fie aranjate de minune.

„S'o întrebăm îndată.

Se duse și sună. Un servitor veni în goană.

Îĭ porunci să poftească pe d-ra Olga.

Dupĕ câte-va minute fata se prezintă. Era galbenă la față, turburată. Se uita când în pământ, când în laturĭ, ca să nu întâlnească privirea fratelui Rozamundei. Insă contele o privea cu nespusă bunătate. El credea că încurcătura eĭ provenia din faptul că se afla în presența omului ce iubia. Stăruia mereŭ în credința că avizurile secrete fuseserĕ făurite dintr'o gelozie copilărească.

Cu vorbe blânde informă pe Olga de serviciul ce contele Marco aștepta de la dênsa.

— Sunt gata de plecare, rĕspunse iute tînĕra fată înroșindu-se.

„Să mĭ spuneți numaĭ ceasul în care am să pornesc și câtă vreme am să stau la Drachenburg.

In acelaș timp se gândea în sine:

— Contele Marco vrea să mĕ depărteze d'aci până după nuntă ca să nu 'i stric socotelile.

Bănuiala asta a ei se întări când contele Marco răspunse:

— Ar fi bine să stai la Drachenburg, d-ră Olga, până după cununie, când îndată o să viŭ acolo cu nevasta.

„Sub privigherea d-tale sunt sigur că aŭ să dispară din vechiul castel multe lucruri neplăcute şi incomode, iar gingăşia o să le ia locul.

„De-ai pleca chiar de-seară, aĭ ajunge la mezul nopţeĭ în Drachenburg. Depeşez îndată ca să ţi se pregătéscă o cameră caldă.

— Dar cum poate să călĕtorească singură în vreme de noapte, domnişoara Olga? zise Artur.

Fata însă zise iute:

— N'aĭ grijĕ, d-nule conte, nu mi-e frică de nimic.

„Sunt încredinţată că nimenĭ n'o să 'mi facă rĕŭ pe drum.

„Dacă veţĭ bine voi a porunci să fie trăsura gata pe de-seară, voiŭ fi gata şi eŭ.

Pe la şase ore după amiazi o trăsură închisă trase la scară.

Pe capră se afla vizitiul Iosef, cel mai vechiŭ om de încredere al contelui. Olga se urcă în trăsură, învĕlită într-o mantă groasă, fiind-că noaptea era încă frig cum se cade.

Iosef, având prietenĭ mai mult pe caiĭ sĕĭ de cât pe orĭ cine, nu-ĭ prea silea la drum, fără o trebuinţă vĕdită. Aşa că într'amurg trăsura d'abia se afla pe-aproape de Spandau.

Olga stătea cu spatele rezimat de perinele trăsureĭ.

I se părea o bine-facere pentru dênsa că scapă astfel de necesitatea d'a asista la nuntă, la căderea în prăpastie a frumoasei Rozamunda.

Pe când era adâncită în gânduri melancolice, tresări d'odată.

Auzise nişte glasurĭ răguşite ordonând vizitiului să oprească.

— Et, ce înseamnă asta? răspunse bĕtrânul Iosef.

„Daţi-vĕ în lăturĭ orĭ vĕ retez urechile cu biciul, saŭ mai bine vĕ...

Bĕtrânul vizitiŭ n'avu vreme să sfîrşască...

O încăierare grozavă se începu între dênsul şi treĭ individ spoiţi pe feţe cu funingină şi care în chip duşmănesc înconjuraseră trăsura din treĭ părţi.

Pe ferestruia de dinainte, Olga vĕzu cu spaimă cum vizitiul e smucit de pe capră, legat ţapăn de mânĭ şi de picióre şi aruncat pe un ogor din marginea drumului.

Se gândi o clipă la ceea ce avea de făcut.

Să strige ajutor orĭ mai bine să se dea binişor jos din trăsură şi să fugă?

De sigur că tâlhariĭ se înşelaŭ crezênd să aibă a face cu vr'o persoană bogată

căci ce-ar fi căutat dênşii alt-ceva de cât bani ?

Gândurile astea îi trecură prin minte ca fulgerul iar în clipa de pe urmă uscioara trăsurii se deschise şi un glas brutal strigă :

— Dă-te jos !

Auzind d'aprópe acest glas, Olga trebui să se stăpânească spre a nu cădea leşinată pe perinele trăsurei.

Ea 'l auzise adesea în acea casă tainică unde trăise atâta vreme între falşificatori şi hoţi !

Cu toată funinginea, dênsa recunoscu pe individul.

Era Bot de Leŭ, membrul bandei secrete.

— Dă-te jos, muiere ! răcni din noŭ Bot de Leŭ

Şi fiind că Olga stetea nemişcată dênsul o apucă cu braţele lui puternice şi o trase afară din trăsură.

Atunci câte-şi trei indivizi tâbărîră asupra sermanei fete, îi legară mâinile la spate şi se grăbiră s'o ducă cu dênşii, peste câmp d'adreptul, spre rîul Havel care curgea în apropiere.

— Ceasul pedepsei tale a sosit, şopti Bot de Leŭ.

Şi trase pe Olga d'un braţ pe când alt individ o tîra de celalt braţ şi un al treilea o împingea de la spate.

Apoi falşificatorul urmă :

— Credeai tu, trădătoare, că o să ne scapi ?

„O dată te-a apărat întêmplarea, de dată asta ai să mori.

— Ce v'am făcut eŭ ? întrebă fata cu un ton plângĕtor.

„Vedeţi bine că nu v'am trădat, căci alt-fel n'aţi fi putut azi să'mi ieşiţi înainte ...

„Fie-vĕ milă de mine, nu mĕ mai întórceţi în acea casă de spaimă... De ce vreţi să mĕ omorîţi ? De ce să comiteţi asupra mea o crimă ?

„Fie-vĕ milă ! ..

— Tu ne cunoşti tainele, fată, răspunse Bot de Leŭ.

„De aceea trebue să mori, chiar dacă nu ne-ai trădat încă.

„Trebue să ne asigurăm contra orîcărei primejdii, să nu mai trăim cu frica în sîn.

Olga vĕzu că orî-ce rugăminte era de prisos.

Falşificatorii de bani se conduceaŭ de o hotărîre neînvinsă.

Merse fără împotrivire cu ucigaşii sĕi, plângênd în tăcere. Curând ajunseră la marginea riului.

De sub un tufiş de pe marginea apei, Bot de Leŭ scoase o luntre şi invită pe Olga să sară în ea.

Atunci se deşteptă încă o dată în sufletul fetei dorinţa de viaţă. Dênsa ştia că avea acum să facă acum pe rîŭ în jos, călĕtoria de moarte, până la casa falşificatorilor, unde gâdea o aştepta póte cu toporul în mână.

— Fie-vĕ milă, strigă dênsa, lăsaţi-mĕ să trăesc.

„La ce o să vĕ folosească moartea mea?

„De ce vreţi să vĕ încărcaţi cugetul încă cu un omor?

Zicênd vorbele astea căzuse în genuchi înaintea indivizilor şi 'l privea rugător cu ochiĭ ei mari, negri.

Însă oamenii aceia nu ştiaŭ de milă, nu trebuiaŭ să ştie.

— Nu te mai ruga de geaba, zise Bot de Leŭ cu glas înăbuşit.

„Soarta'ţi e hotărită, nu se póte nimic schimba.

El o apucă în braţe.

O ridică sus cu uşurinţă şi porni spre luntre.

Dar Olga începu să se apere, să se sbuciume, şi ţipă o dată tare de resunară malurile rîuluĭ.

Bot de Leŭ sări cu ea în luntre care se sgudui aşa de tare în cât era p'aci să se restoarne.

— Deslegaţi lanţul, zise falşificatorul cătrĕ tovarăşiĭ sĕĭ. E nevoie să ne depărtăm iute d'aci.

„Acum, când o avem cu noi pe apă, sunt sigur că n'o să ne mai scape.

— Staţi, banditilor, strigă în momentul acesta un glas puternic, bărbătesc.

Şi spre marea lor spaimă, falşificatoriĭ vĕzură sărind de dincolo de tufiş un om pe care'l recunoscură numaĭ decât la razele lunei.

Era calăul din Berlin.

El trebue să fi stat pitit în tufiş şi să fi auzit toate cele ce se vorbiseră. Deci nu maĭ era vreme de stat la gânduri.

Scăparea era numaĭ în fugă.

Cei doĭ falşificatoriĭ cariĭ se aflaŭ încă pe maĭ, o luară la sănĕtoasa, punêndu'şi toată nădejdea în iuţeala picioarelor.

Altfel stăteaŭ însă lucrurile cu Bot de Leŭ.

Luĭ îl era tăiat drumul de fugă şi de ar fi încercat să sară din luntre pe maĭ, cădea chiar în palma calăuluĭ.

Ce'l drept, se gândea că are la el un pumnal, ba chiar îl apucă de mâner. Un moment avu ideie să se ia la luptă cu calăul.

Însă Krantz învêrtia în mână, în chip îngrozitor, un băţ cu vêrful de fier şi ascuţit, cu care l-ar fi sdrobit de sigur capul îndată ce l-ar fi stat în apropiere.

Nu era de cât un singur mijloc pentru falşificator ca să scape din încurcătură: să sară în valurile reci ale Havelului şi să înoate spre celalt mal.

Dênsul se hotărî pentru treaba asta, dar nu voia să lase pe Olga în luntre ci avea s'o ia cu sine.

Apucă pe fată în braţe şi se pregăti să sară.

Atunci ea se sbuciumă, luntrea se clătină grozav şi falşificatorul căzu cu sarcina.

Dênsul căzu în apă, unde se trăgea, Olga căzu în luntre, leşinată.

In vremea asta călăul apucase lanţul prins d'un par sdravăn bătut în mal şi îl trăgea la sine.

Văzênd pe individ sărind în apă lăsă lanţul şi se uită cu părere de rĕŭ la înotător, crezând că o să isbutéscă a ajunge la cel l-alt mal.

Bot de Leŭ spinteca în adevĕr destul de bine valurile cu braţele luĭ vânjóse, dar departe nu ajunse.

Cam pe la mijlocul rîuluĭ, călăul îl văzu îndreptându-se în apă şi sărind în sus aşa că trupul până la brîŭ îĭ eşi afară.

In acelaş timp figura luĭ se strîmbase şi se învineţise.

In momentul următor miserabilul se afundă ca să nu mai iasă.

Înfierbântat cum fusese de lupta cu vizitiul, apoĭ cu Olga, rĕceala apeĭ îl tăiase la inimă ucizêndu-l pe loc.

Olga stătea mereŭ leşinată în fundul luntreĭ.

Călăul trase lanţul, apoĭ plecêndu-se rădică uşorul trup al feteĭ şi 'l transportă dincolo de tufe, unde aşternu mantaua sa şi 'l întinse d'asupra.

Ingenuchiă apoĭ şi privi d'aproape figura Olgeĭ.

Atuncĭ sări d odată în sus dând un ţipăt de uimire.

Acele trăsăturĭ dulcĭ erau săpate în amintirea sa din teribila noapte în care fusese luat d'acasă de oamenĭ necunoscuţĭ şi dus înaintea unuĭ butuc ca să 'şĭ facă meseria.

Cum ar fi putut el să uite figura drăgălaşă a aceleia căreia era să 'l taie gâtul şi care a scăpat ca printr'o minune, în momentul de pe urmă, când secures era deja ridicată?

Adese orĭ odihna nopţilor îĭ fusese turburată de icoana îngrozitoareĭ scene şi adese orĭ se întrebase: — „Cine să fi fost óre acea fată care era să fie ucisă într'un chip aşa tainic, cine să fi fost şi unde o fi dispărut acum?"

Nicĭ odată nu găsise un rĕspuns saŭ o esplicaţie la aceste întrebărĭ iar acum întêmplarea îĭ scosese înainte pe acea fată şi într'un moment încă când din noŭ viaţa eĭ era în primejdie.

Călăul venise de nevoe pe malul Havelului.

A doua zi avea să reteze capul luĭ Magistru care fusese condamnat la mórte de juraţĭ şi a cărui cerere de graţiare fusese respinsă.

De şi ştia bine că Magistru era un criminal care merita de o sută de orĭ moartea, Krantz fu totuşĭ cuprins de frigurile luĭ obicinuite, care nu 'l lăsaŭ să doarmă şi 'ĭ aduceaŭ în minte tot felul de grozăvĭĭ.

Chinuit apoĭ şi de plecarea Aniteĭ, care dispăruse într'o dimineaţă lăsându-l un bilet, dênsul se hotărîse să rătăcéscă toată noaptea pe lângă rĕŭ şi aşa a.

junsese la vreme să scape pe acesa lângă care stătea.

Cu încetul şi sub presiunea mânilor lui Krantz, Olga îşi reveni în fire. Dênsa deschise ochiĭ şi recunoscu îndată pe călău.

Se cutremură şi printr'o mare sforţare ridicându-se în genuchi întinse mânile şi esclamă :

— Nu da, călăule. Stăĭ, fie-ţi milă de mine !...

„Nu lăsa toporul să cadă.

„Ah ! cruţă tînĕra mea viaţă.

Krantz înţelese că dênsa nu 'şi redobândise încă toate amintirile şterse prin leşin şi că neputêndu-şi esplica presenţa lui acolo, credea că se află încă în acea casă misterioasă înainteă butucului şi că securea care avea să 'i despartă capul de corp era d'asupra capului ei.

Dênsul îi apucă amândouĕ mânile cu blânĕţe şi se încercă s'o liniştească.

— Să nu 'ţi mai fie teamă, zise dênsul.

„Banditiĭ n'aŭ să 'ţi mai poată face nici un rĕŭ.

„Eŭ mĕ aflu aci ca prieten, ca apărător al d-tale.

Olga îşi aminti atunci de cele petrecute cu un sfert de ceas înainte.

— D-ta m'ai scăpat, esclamă dênsa ridicându-se în picioare, îţi datoresc recunoştinţă adâncă.

„Ah ! mizerabiliĭ, voiaŭ să mĕ aibă din noŭ în puterea lor şi de n'ai fi fost d-ta la mijloc, în noaptea asta chiar aş fi fost ucisă de falşificatoriĭ de banĭ.

— Falşificatoriĭ de banĭ ?... esclamă Krantz.

„A ! acum îmĭ explic eŭ unele imprejurărĭ pe carĭ le-am observat în noaptea când era să'ţi taiŭ capul.

„Vrea să zică e o bandă de falşificatoriĭ de banĭ, şi trebue să fie bine organizată.

„Ascultă, d-ră, ne-am reîntâlnit într'un chip aşa ciudat în cât eŭ bănuiesc că D-zeŭ voeşte ceva de la noĭ amêndoĭ... D-ta poţi să daĭ multe amănunte asupra falşificatorilor şi aĭ toate motivele ca să nu'ĭ cruţi

„Te conjur în numele dreptăţeĭ divine şi omeneşti să denunţi secretele lor teribile

Olga se luptă câte va momente cu ea însăşi.

Trebuia oare să trădeze pe aceia între care trăise aşa mult, între care crescuse ?

Dar pe de alta parte, ce îndatorire mai avea către acei oameni carĭ de douĕ orĭ o tăriseră deja până la marginea groapeĭ ?

— Da, da, am să spun tot ce ştiŭ, esclamă dênsa cu hotărîre.

„Am să duc pe poliţiştĭ în casa falşificatorilor.

„Insă şarpele n'o să moară până, nu i se va sdrobi capul.

„Falşificatoriĭ nu vor putea fi nimiciţi

pe cât timp conducătorul lor, duhul întregei întreprinderi criminale va fi liber și nebănuit.

— Omul cu masca?... întrerupse calăul. Cine să fie oare acel om? Dacă 'l cunoștĭ, copila mea, să nu mai staĭ de loc la îndoială, să'mĭ spuĭ numele lui....

— Omul acesta se numește...

Olga bâlbâi ceva neînțeles și tăcu.

Voia să numească pe contele de aur. Dar îi căzu d'o dată greŭ pe sufiet că nu era sigură de ceea ce știa.

Dênsa nu vĕzuse pe acel om decât cu masca și era numaĭ o presupunere din parte'i, că ar fi contele Marco.

De ce să'i arunce o acusare așa gravă fără o dovadă sigură?

N'ar fi fost oare cel mai mare păcat să defaime un om nevinovat poate?

E adevĕrat că un glas interior îi zicea mereŭ: omul cu masca este contele Marco.

Dar se putea că glasul acesta interior s'o înșele.

Insă, dacă Marco nu era criminalul cu mască, el rĕmânea totuși un om tainic, retras, un aventurar cu care Rozamunda n'ar fi fost nici odată fericită.

D'o dată trecu o nouă idee prin mintea Olgei.

Dar dacă soarta 'i scosese înainte pe calăul nu numaĭ pentru scăparea eĭ ci și pentru aceea a Rozamundei de la prăpastia în care se prevălia?

Providența face adesea astfel de minuni scăpând pe unii în vederea altora. Cu adevĕrat, calăul acesta, neînfricoșat și energic, ar putea să 'i fie un tovarăș puternic în lupta contra lui Marco.

— Ascultă, zise dênsa, poate o să isbuteștĭ să descoperĭ pe omul cu mască. Eŭ o să 'ți arăt urma ce trebue să ții ca să'l găseștĭ.

„Presupunerea mea este că un personaj distins și capul falșificatorilor de banĭ, fac una și aceiași persoană. Auzit-aĭ vr'o dată de contele Marco?

Calăul păru foarte surprins și după ce tăcu puțin, zise:

— Da, numele acesta mi-e cunoscut. Contele Marco face parte din societatea cea mai înaltă... E un om bogat și puternic.

— Și dacă cine-va ți-ar spune, calăule, zise Olga încet oprindu-se în mijlocul câmpului și punând mâna pe umĕrul lui Krantz, că acest Marco, acest om distins și stimat e un criminal primejdios, că el stă în capul falșificatorilor?...

— Asta n'aș crede-o o dată cu capul, rĕspunse iute Krantz.

— De sigur, urmă Olga cu ochiĭ scânteietorĭ.

„Aĭ lua drept o aiurare de nebun asemenea afirmare, drept o închipuire bolnăvicioasă și cu toate astea 'ți spun, călăule, aci în fața lui D-zeŭ care ne-aude: Credința mea este că marele și bogatul conte Marco este falșificatorul cel mare de banĭ.

„Figura lui nu i a văzut o nici unul dintre tovarășii pe care 'I are, pentru că dênsul se presintă tot-d'auna înainte-le cu o mască pe față.

— Atunci trebue să-i smulgem masca, eă 'l dăm numai de cât pe mâna poliției, pentru că nici un hoț, nici un ucigaș nu poate fi mai primejdios pentru societate ca un om înaintea căruia se închină toți cei mici și care prin numele și considerația lui poate să întindă rĕul departe...

— Mĕ gândesc că tocmai d-ta eștĭ omul potrivit pentru așa treabă, călăule, zise Olga.

„D-ta singur ai putea să te iai la luptă cu contele Marco și nimenĭ altul. Fiĭ tovarășul meŭ credincios și ajută-mĕ să scap pe Rozamunda din ghiarele acestui tigru.

Întinse mâna lui Krantz însă aceasta nu i-o dete pe a lui.

Stătea gânditor, posomorît, cu ochiĭ în pământ.

— Nu pot, zise dênsul după puțină tăcere.

„Nu trebue să fac asta.

— Ce te oprește ?

— Un jurămênt, zise călăul cu glas înăbușit.

„Da, Olga, un jurămênt înfricoșător îmĭ leagă limba.

„Și jurămêntul acesta l-am făcut în acea noapte când era să te execut pe d-ta...

„Am pus atunci mâna pe crucea Mântuitorului și am zis că nici odată în viața mea nu voiŭ deschide gura să pronunț o vorbă asupra faptelor petrecute în acea noapte.

Olga făcu un pas îndărăt și 'l privi drept în ochi.

— Și vreĭ să te ĭĭ de acest jurămênt ? întrebă dênsa.

„Nu ți-a fost el smuls prin amenințare cu moarte ?

„O! călăule, un așa jurămênt nu te obligă la tăcere.

„D-zeŭ nu poate să voiască ca un ast-fel de jurămênt să fie ținut.

Krantz privi grav pe față, aproape trist, apoĭ apucându-i amândouĕ mâinile zise :

— Nu, Olga, te înșelĭ.

„Un jurămênt e tot-d'auna sfînt și nimic nu există ca să poată deslega de el pe cel ce l-a făcut.

„Voiŭ ține pe-al meŭ chiar știind că aș scăpa zece oamenĭ de la perzanie, călcându-l.

— Așa dar Rozamunda de Fernau trebue să se peardă ? esclamă Olga îngrozită.

„Vom sta lângă ea, vom vedea cum se afundă în valurile nenorocirei și nu-i vom întinde o mână de ajutor ?

— Să fie dênsa fiica mea și să n'am face de cât un semn ca s'o scap, sperjur nu voiŭ fi.

Olga plecă capul descurajată.

— Atunci nu 'mi rémâne de cât un singur mijloc de intervenire, zise dênsa dupê o scurtă tăcere.

„Voiŭ înştiinţa pe lordul Nelson că Marco e şeful falşificatorilor.

„Lordul va vesti pe Rozamunda. O! dânsa are încredere în el.

„Am observat chiar în inima ei un sentiment ascuns de iubire pentru dênsul. Unde însă s'ar putea întâlni dênşii ca să vorbească, unde?

Işi luă capul în mâini.

— În casa mea, esclamă Krantz. Eŭ nu pot spune nici o vorbă, de care-ce mê leagă un jurământ, dar pot să ajut pe lordul Nelson în atingerea scopului d-tale nobil.

Olga strînse mâinile călăului.

— Iţi mulţumesc, zise dênsa.

„Imi iaŭ sarcina să aduc la întâlnire pe lord şi pe Rozamunda în casa d-tale, peste două zile, seara, într'amurg.

În vremea asta, dênşii ajunseră la şosea.

D'o dată le ieşi înainte bătrânul Iosef cam schiopătând dar alt-fel neatins.

Dênsul isbutise, cu muncă grea, să 'şi desfacă legăturile.

Aşa-fel se liberase.

Membrele îl dureaŭ.

Dar putu să se ţină pe picioare.

Atunci porni în dreapta şi în stânga să afle ce se făcuse Olga.

O căută mult.

Bunul om nu'şi dădea pace.

În sfârşit o văzu venind de peste câmp

Zări şi pe călăul.

Fata'şi luă noapte bună de la mântuitorul sêŭ.

Îi mulţumi încă o dată.

Pe urmă se urcă în trăsură.

După ce schimbă câte-va cuvinte cu vizitiul, acesta dete bice cailor.

Trăsura porni în goană spre Drachenburg.

Pe drum Olga stabili amănuntele planului ce'şi făcuse.

Insă buna fată nu se gândea la sine, era împinsă în această periculoasă întreprindere de iubirea catrê Rozamunda, care pentru ea, era ca mielul în puterea lupului.

Dar trebuia să fie cu băgare de sémă

Cu câtă bucurie nu s'ar fi ivit şi ea ca acuzătoare a lui Marco! Insă îşi zicea că bănuită de omor cum fusese, o să găsească puţină crezare naintea justiţiei şi apoi era ea însăşi legată de jurământul ce făcuse contelui în închisóre.

Cum ajunse la castel şi 'şi luă în stăpânire camera ce i se pregătise, se puse şi scrise două scrisorî pe care a doua zi dis de dimineaţă le trimise călăului cu însemnarea adreselor la care aveaŭ să fie duse.

Aceste adrese eraŭ:

D şoarel Rozamunda, contesă de Fernau şi

Lordului Nelson E-q

. . . . . .

. . . . . .

După două zile, seara, într'amurg, Rozamunda se afla înaintea casei călăului.

Dênsa stătea la îndoială dacă trebuia să urce scara saŭ dacă nu era mai bine să renunțe la o așa întreprindere aventuroasă.

Lucru curios....

Cu o zi înainte primise o scrisoare în care, prin cuvinte misterioase, era invitată să se afle în casa călăului, unde avea s'o aștepte o persoană plină de cel mai adânc respect pentru dênsa.

Era conjurată să nu considere acele rênduri ca fără nici o importanță de órece era la mijloc fericirea întregei ei vieți.

Tînéra contesă citi și reciti scrisórea și cu cât voia să ghicească ceva, cu atât se încurca mai rĕŭ.

De astă dată însă nu era vorba de o scrisoare anonimă obicinuită, de oare-ce i se arăta un loc unde să poată vedea persoana ce avea să'i dea informații. Și Rozamunda voia numai de cât să afle cine este acea persoană.

Pe urmă ea fu cuprinsă de o curiositate neînvinsă.

Voia să vadă casa călăului.

Toată aventura i se părea foarte ciudată.

O încânta.

După ce se luptă cât-va timp cu ea însăși, se hotărî să se ducă la întâlnire.

Casa călăului o atrăgea.

Rozamunda nu era sfioasă.

Intreprinderea nu 'i era cu totul neplăcută.

In nevinovăția ei, se compara cu eroinele din „O mie și una de nopți".

Insă acum, în momentul din urmă, când se afla înaintea casei călăului, stătea la gânduri și la îndoială.

Cu toate astea, ca o fată curajoasă ce era, își zise în sfârșit că ar fi o slăbiciune să se dea îndărăt după ce ajunsese așa departe.

Strîngêndu-și mai bine în jurul corpului mantaua de primă-vară pe care o purta, păși cu hotărîre înainte și intră în casă.

In vestibul n'o întâmpină nimeni, peste tot era o tăcere adâncă. Părea o casă de morți.

Nu se putu apăra de un sentiment de frică.

Se afla doar în casa călăului!

Îi veniră în minte toate poveștile sângeroase ce auzise despre acest om. I se părea că o să se ridice acum din vr'un colț o victimă a eșafodului și să întindă asupră-i mânile ei noduroase.

Îi era frig, prin spate 'i treceaŭ fiori de ghiață.

Începuse a se căi că făcuse pasul acesta fără să înștiințeze pe fratele saŭ logodnicul sĕŭ.

De odată se cutremură.

O ușă lăturalnică se deschisese încet

şi în cadrul el stătu omul pe care nu-l cunoştea de cât din portrete şi descrieri, Krantz, călăul din Berlin.

Pe figura lui era zugrăvită o seriositate dureroasă când, plecându-se tăcut înaintea vizitatoarei, îi zise apoi cu un glas răsunător :

— Aĭ cam întârziat.

„Urmează-mĕ, te rog, sus.

„Eşti aşteptată.

El porni pe scară în sus iar tînĕra contesă îl urmă cu inima svâcnind. Trebui să se ţină de mai multe orĭ de sprijinitoarea scărei de oare-ce puterile o amenînţaŭ cu părăsirea.

Când călăul ajunse cu frumoasa sa însoţitoare înaintea camerei sale, deschise înte uşa şi făcu semn din mână Rozamundei ca să intre.

Îndată ce contesa trecu pragul, uşa se închise în urmă-i şi el i se păru că s'a tras şi zăvorul pe dinafară.

In mijlocul camerei stătea un om îmbrăcat cu distincţiune.

In clipa întâia Rozamunda se gândi că fusese atrasă în cursă şi că avea să i se facă violenţe.

Însă imediat neîncrederea asta josnică dispăru din sufletul ei, recunoscând în omul din faţă-i pe lordul Nelson.

Acum toate i se esplicară. Lordul o chiemase acolo la întâlnire ca să 'l vorbească nederanjat de desfacerea logodnei ei cu contele Marco.

Cu toate astea şi lordul părea uimit în cel mai înalt grad.

Dênsul nu 'i veni înainte ci stând ca pironit zise ridicând braţele :

— D-ta aci, contesă ? ! Vrea să zică d-ta m'aĭ chiemat aci într'un chip aşa tainic ?

„La o aşa deslegare a enigmei nu m'aş fi aşteptat odată cu capul.

Rozamunda privi pe lord drept în ochĭ într'un chip cercetător.

— D ta te mirĭ că mĕ vezĭ aci, lord Nelson, zise dênsa, şi ştiŭ că mirarea d-tale nu-i prefăcută.

„Şiretlicul şi prefăcătoria sunt necunoscute lordului Nelson.

Lordul se înclină în tăcere.

— Dacă cu adevĕrat d-ta nu m'aĭ aşteptat aci, urmă Rozamunda, atunci explică'mi scrisoarea asta tainică ce am primit şi care m'a adus aci.

Scoase din corsaj scrisoarea anonimă şi o arătă lordului.

Acesta, cum aruncă ochiĭ pe ea, esclamă :

— E întocmai ca a mea !

„E aceiaşi scriere, aceleaşi sunt vorbele....

Apoi uitându-se către Rozamunda, continuă :

— Ascultă, contesă.

„Cine-va ne-a adus aci cu o intenţiune oare-care.

„Iţi dau cuvêntul meŭ de onoare că mâna mea nu e amestecată în joc.

— Te cred, zise fata.

„Nu sunt supĕrată nicĭ pe acela care ne-a jucat festa la amĕndoĭ.

„Din contra, îmĭ pare bine că am ocasie să te vĕd încă o dată şi să'ţĭ urez toate fericirile ce meriţĭ.

Nelson se cutremură.

Dar cu o sforţare isbuti să 'şĭ stăpânească emoţiunea.

Rozamunda urmă:

— Acaasta este cea din urmă oară când ne vedem.

„Peste opt zile va avea loc căsătoria mea cu contele Marco.

„Ştiŭ că între conte şi d-ta există o duşmănie şi eŭ o regret foarte mult, fiind că te-am stimat în tot-d'auna mai mult ca pe orĭ-care alt om.

„De aceea sunt adânc mâhnită că în calitate de soţie a contelui Marco o să trebuiască să nu ne mai vedem nicĭ o dată.

Fata pronunţă aceste din urmă cuvinte cu o voce care trăda o oare-care mâhnire.

— Să nu ne mai revedem nicĭ odată! esclamă lordul foarte emoţionat.

„O! contesă, d-ta nu ştiĭ ce sentinţă îngrozitoare pronunţaşi acum, nu 'ţĭ închipueştĭ că....

— Te rog, milord, nu mai vorbi nimic în privinţa asta, întrerupse Rozamunda, nu pot să te ascult, nu trebue...

Întoarse capul în altă parte.

O roşaţă viuĕ îĭ acoperise obrajiĭ.

Lordul se uită la dênsa cu o adoraţiune nemărginită.

Ochiĭ luĭ înotaŭ în lacrimĭ.

Şi când, după câte-va momente, contesa se uită iar la el şi'l văzu acele lacrimĭ şi citi pe figura luĭ temerea şi căinţa că poate o ofensase, fu adânc mişcată şi dênsa.

— Fiĭ fericit, reluă ea.

„Uită-mĕ...

„In adâncul sufletului meŭ voiŭ păstre vecinic amintirea despre omul nobil pe care l'am cunoscut o dată.

Rozamunda, foarte emoţionată, sbucni d'o dată în plâns.

Se lăsă să cază pe un fotoliŭ lângă masa de scris a călăului.

Lordul fu cuprins de o fericire divină.

Vrea să zică el nu 'ĭ era ei atât de indiferent pe cât crezuse de vreme ce plângea?

Aceste lacrimĭ nu eraŭ oare pentru despărţirea lor definitivă?

Era iubit cât şi Marco poate.

Atâta numaĭ că contele fusese mai îndrăsneţ.

Acesta procedase la fapte atunci când el, lordul, îşĭ perduse vremea în aspiraţiĭ ascunse.

— D-ta plângĭ, contesă? zise dênsul cu glas blând.

„Plângĭ şi zicĭ că peste opt zile aĭ să te cununĭ. Eŭ ştiŭ însă că cei fericiţĭ n'aŭ lacrimĭ.

„De aceea te întreb: Eşti cu adevărat fericită, Rozamunda?

Contesa se ridică.

Pe urmă răspunse:

— De ce n'aş fi fericită? Nu ţinând eŭ contelui Marco mâna mea de bună voe, nesilită de nimenĭ?

„Nu mĕ mărit eŭ cu omul pe care l'am ales în libertate, pe care îl stimez, pe care'l iubesc?

Lordul îşĭ strînse pumnii şi se uită desperat în pământ.

— Doresc, contesă, zise dênsul, să nu aĭ nicĭ odată ocasie d'a perde stima asta, pe care zicĭ că o aĭ pentru viitorul d-tale soţ.

„O! Doamne, să nu crezĭ că patima şi gelozia mĕ împing să vorbesc astfel, ci numaĭ grija de care e cuprins sufletul meŭ că aĭ întins póte mâna unuĭ om nevrednic de d-ta, şi numaĭ teama că viitorul să nu'ţĭ aducă desamăgirĭ îngrozitoare.

Rozamunda porni spre uşă şi pe când o deschidea, zise:

— Sunt logodnica contelui Marco, milord, şi nu pot să ascult nicĭ o vorbă care atinge onoarea viitorului meŭ soţ. Nu'ĭ nobil să acuzĭ când nu poţĭ să dovedeştĭ îndată.

Porni pe scară în jos.

Insă lordul alergă după ea.

— Nu trebue să te desparţĭ aşa de mine, Rozamunda, esclamă el... O! nu aşa!...

„Imĭ cerĭ dovezĭ.. nu pot să ţi le dau îndată.

„Insă am să întrebuinţez restul vieţeĭ mele ca să adiveresc tristele mele convingerĭ.

„Ah! Rozamunda, dacă vr'o dată nenorocirea şi mizeria se vor abate asupra'ţĭ, adu'ţĭ aminte de mine.

„Aĭ să ştiĭ atunci unde să găseştĭ pe prietenul cel maĭ adevĕrat şi devotat.

— Maĭ înainte de asta am să ştiŭ eŭ unde să te găsesc! strigă în apropiere un glas tremurător de furie.

Lordul şi Rozamunda se întoarseră uimiţĭ.

Privirĭ pe scară în jos de unde venise glasul.

Pe întâĭa treaptă a scărei stătea contele Marco.

El se uită la englez ca un turbat.

Apoĭ scrîşnind din dinţĭ, contele continuă:

— Aşa dar iată omul de onóre care face caz mare de virtuţile lui înalte. iată-l aci de faţă, în întâlnire secretă cu logodnica altuia pe care a atras-o în cursă printr'o scrisoare anonimă.

„O! asta e o faptă foarte nobilă şi nu merită de cât o lovitură de bicinşcă.

Scoase de sub manta o bicinşcă mică de călărie şi învârtind o pe d'asupra capului, se repezi pe scară în sus.

— Indărăt! strigă Rozamunda întinzând amândouĕ braţele.

„Nu lăsa să te birue mânia, Marco.

Ai să roşeşti în urmă şi ai să te căeşti cumplit.

„A fost la mijloc o simplă neînţelegere şi presenţa mea aci îţi voiŭ esplica-o în câte-va vorbe.

— O neînţelegere! răcni Marco. Da, din partea ta sunt sigur, Rozamundo, dar nu şi din partea acestui om. O! el îşi făcuse bine planul, atâta numai că o putere nevĕzută i s'a pus în cale. Iată scrisoarea ce am primit azi de la un necunoscut care m'a anunţă că cinstitul lord te va atrage într'o cursă.

„Haĭ, dă-te în lături, Rozamundo, ca să pedepsesc pe mizerabil.

Lordul se încercă să coboare treptele şi ridicând mânile strigă:

— Ticălos criminal, îndrăsneşti să mĕ insulţi ast fel, tu care ai să 'ţi termini poate viaţa într'o temniţă. Îndată ce se vor aduna dovezile neleguirilor tale? Nu voiŭ ascunde mai mult consideraţia ce am pentru tine, de şi mi se sfâşie inima să fac asta înaintea acestei copile vrednice de adoraţie.

„Te consider de ucigaş, de părtaş al acelei otrăvitoare care a ucis pe fratele meŭ...

„Te consider drept Lafleur, cameristul Lafleur!...

În vestibul rĕsună un rîs nebunesc, eşit din gâtlejul lui Marco.

În acelaş timp turbatul se repezi ca o fiară dând pe Rozamunda în lături şi ridicând biciuşca.

În clipa asta însă braţul îi fu apucat pe d'îndărăt ca de un cleşte de oţel. Era mâna călăului.

— Pace în casa gâdei, ordonă Krantz cu un glas metalic.

„Lasă arma jos, d-le, stăpâneşte-ţi mânia.

Marco se liberă din strînsóre printr'o sguduire uşoară şi se întoarse spre călău.

— Ai perdut dreptul d'a 'ţi exercita puterea de stăpân al casei, îi zise dânsul. Ţi-ai dat locuinţa pentru întâlniri oprite...

„Voiŭ înştiinţa poliţia să aibă în mai d'aproape privighere casa călăului.

— Vorbeşti de poliţie? rĕspunse călăul cu un glas înăbuşit ca şi cum ar fi voit să 'l audă numai contele. D-ta vorbeşti de poliţie?...

„Apoi poliţia ar avea de priveghiat în altă parte, asupra unei case ciudate în care o bandă tainică face isprăvi mari...

„Se zice că din acea casă s'a revĕrsat asupra ţĕrei o ploaie de aur.

Contele se îngălbeni.

Buzele-i tremurară.

Nu putu să zică nici o vorbă.

Călăul observă efectul vorbelor sale şi urmă:

— Să 'ţi spun încă unde ar putea să privigheze poliţia ca să descopere crime nemai auzite?

„Să 'ţi spun?

Logodnicul Rozamundei îşi redobândise

stăpânirea asupră-şi printr'o tensiune grozavă a tuturor nervilor sĕi.

— Bine, zise dênsul cu un glas uscat, foarte bine.

„Noi între noi n'avem nimic de desbătut...

„Vino, Rozamundo, să te conduc la trăsura ta care, precum am vĕzut, te aşteaptă aci în apropiere.

„Cât pentru d-ta, d-le, adoăgă dênsul adresêndu-se lordului, sper să te întâlnesc când vei eşi din casa asta.

Rozamunda ascultă de semnul ce 'I făcu, luă braţul ce dênsul îi oferi şi fără să arunce o ultimă privire asupra lordului, eşi din casă,—atât de mult deja dênsa căzuse în stăpênirea acelui om.

Lordul eşi după dênşii însoţit de călăŭ.

Pe pragul vestibulului, englezul apucă mâna lui Krantz şi 'I zise:

— Domnule, între mine şi omul acesta care m'a insultat într'un chip aşa infam va fi un duel de moarte, care nu se póte înlătura.

„Unul din noi amândoui e prea mult pe lume.

„Dar aş vrea ca lupta să nu fie cunoscută de nici unul dintre puţinii prietenii pe care 'I am în Berlin.

„Mĕ tem pentru reputaţia Rozamundei de Fernau.

„Vrei să 'mi faci d-ta serviciul d'a 'mi servi de martor?

Krantz stătu la îndoială.

— Milord, zise dênsul în sfârşit, vrei să faci călăului atâta onoare?

— Ori-ce om cinstit, respunse Nelson, este vrednic să facă altuia acest serviciŭ.

„Chiar dacă glonţele duşmanului meŭ mĕ va isbi, nimeni să nu afle că d-ta ai asistat la duel.

„Ire cât am auzit, martorii sunt pedepsiţi după legea germană ca şi după cea engleză.

„Imi vei pune cadavrul în trăsură şi 'l vei trimite la casa mea unde voi lăsa ordine în această privinţă.

„Insă mai întêi vei cerceta buzunarele hainei mele.

„Vei găsi o scrisoare pe care te rog cu stăruinţă s'o trimiţi la adresă.

— Eŭ nu admit casul acesta trist... Poate vei isbuti să faci pe adversarul d-tale neofensiv.

„Dacă s'ar întâmpla să 'l ucizi atunci Rozamunda...

— Nu va mai întinde nici odată mâna ucigaşului logodnicului ei, complectă Nelson în vreme ce pe figura lui se zugrăvi o mare durere.

„Da, aşa este...

In momentul acesta vĕzură pe contele Marco venind spre dênşii.

— Lasă-mĕ, te rog, singur cu ei, zise lordul.

„Când vom pune toate la cale, veiŭ

veni încă o dată la d-ta să 'ţi spun locul şi césul duelului.

Strînse încă o dată mâna calăului iar acesta se retrase în vestibul închizênd uşa după el.

Marco se apropiă de rivalul său cu o liniştе de gheaţă.

Işi ridică puţin pălăria.

Pe urmă zise :

— D-le, recunoşti şi d-ta necesitatea d'a ne continua convorbirea cu armele în mână....

„Nu'i aşa ?

— Recunosc, rĕspunse lordul Nelson, că nu e pentru fie-care din noi decât o situaţie :

„Aceea de ucigaş saŭ de ucis.

„Pentru legea engleză duelul nu e decât un omor.

— Ştiŭ asta, rĕspunse Marco.

Apoi, cu batjocură, el continuă :

— Ah ! vrea să zică nu primeşti să te baţi ?

Şi luă un aer triumfător.

Insă lordul Nelson, cu o mare liniştе, rĕspunse :

— Din contra, sunt gata să schimb cu d-ta câte-va glonţe

„Dar de vreme ce sunt eŭ ofensatul, am de pus oare-care condiţiuni.

Marco rĕspunse cu un glas mai respectos :

— Spune-le.

Rĕceala englezului desarmă ardoarea contelui.

Incepură să se preumble amêndoi încet pe drumul mare ca şi cum ar fi discutat prietenеşte despre o afacere.

— Am numai două condiţiuni, urmă lordul.

„Intâia este că duelul nostru care o să aibă loc probabil mâne dimineaţă, să fie ţinut secret înainte şi pe urmă înţelegi că trebue să păzim de orі-ce pată reputaţia contesei de Fernau.

Contele dete din cap în semn afirmativ.

Şi zise :

— De sigur, voiŭ păstra tăcerea ca şi d-ta.

„Insă presupun că n'o să ne împuşcăm fără niciŭ un martor.

Cu toată seriositatea situaţiuneі, lordul nu'şi putu stăpâni un zîmbet ironic.

— Nu, de sigur, zise dênsul. Eŭ sunt un om prevĕzĕtor.

„M'am gândit să ne luăm martoriі dintre oameni care nu fac parte din societatea noastră.

„Ast-fel, dênşiі nu vor putea să destăiuiască ceva fără urmări serioase.

„Eŭ mi-am ales de martor pe călăul Krantz.

„Ia ţi şi d-ta pe unul din servitoriі d tale saŭ pe cine voeştі.

— Bine, primesc.

„Spune-mі acum care este cea-l-altă condiţiune a d tale ?

Lordul se îndreptă mândru şi din ochі îi ţîşnіră fulgere de ură neîmpăcată.

— Condițiunea mea a doua e relativă la luptă.

„Eŭ sunt cam miop, d-le conte și de aceea am luat obiceiŭ ca atunci când dau cu pușca saŭ cu revolverul, să mĕ apropiĭ cât se poate mai mult de obiectul țintei mele.

„Aĭ primi d-ta ca distanța dintre noĭ pe teren, să fie de lungimea unei batiste?...

Contele Marco stete la îndoială.

Englezul voia lupta de la distanța batistei.

Asta însemna moartea pentru amêndoui.

Glónțele plecând în aceiași clipă, n'aveaŭ să dea greș de la țintă.

Vĕzu bine că condițiunea asta era o nebunie.

Insă cu nicĭ un preț n'ar fi ridicat o obiecțiune.

Amorul sĕŭ propriŭ îĭ impunea tăcere într'o chestie de onoare.

In asemenea cazuri orĭ-ce șovăire e bănuită ca slăbiciune.

De aceea el rĕspunse cu voce hotărită:

— Primesc și condițiunea asta.

— Bine, zise englezul.

— Acum, urmă contele, rĕmâne s'alegem locul întâlnirei.

„Și acesta este un punct de mare importanță.

„Nu trebue să ne vadă nimenĭ, să nu ne supere.

Lordul, care de sigur avea planul făcut, zise:

— Propun să ne găsim mâine dimineață la șapte ore la cantonul de lângă Hundekehle.

„In apropiere, la Grunewald, e un loc potrivit pentru așa treabă.

„Nimenĭ nu ne va deranja. Curioșiĭ nu ne vor supĕra.

Marco se inclină în semn de aprobare.

Apoĭ își ridică pălăria cu o negligență ofensătoare.

Se întoarse și plecă.

Repede se făcu nevĕzut.

Lordul se prefăcu că nu vede purtarea nepoliticoasă a adversarului sĕŭ pe care de alt-fel nu putea să'l urască mai mult.

O dată remas singur, englezul stete puțin în loc.

Era dus pe gânduri.

Chipul Rozamundeĭ îĭ sta mereŭ înaintea ochilor.

In sfârșit intră în casa calăului spre a'ĭ spune locul și ceasul duelului.

LXVI

Duel saŭ omor?

Era o dimineață rece; aerul era limpede, cerul senin.

Inaintea cantonului aflător într'o poieniță a Grunewaldului, la câte va minute de stația căiei ferate se preumblaŭ alături doĭ ómenĭ, în cóce și în colo.

Erau contele Marco și William, servitorul său

Acesta din urmă ținea la subțioară o cutie frumos sculptată.

In această cutie se aflau două revolvere de argint, care la vedere nu se deosibeau între ele cătuși de puțin.

Pe figura lui Marco nu se vedea cea mai mică emoțiune.

Nimic nu arăta în el omul care se duce la un duel de moarte.

Dânsul se întoarse către servitor și după ce se convinse că nu era nimeni pe-aproape ca să'l audă, zise în șoaptă:

— Tu știi bine, William, care e revelverul cel încărcat.

„Pentru D-zeu să fii cu băgare de seamă

„Să nu faci vr'o schimbare căci sunt perdut.

Servitorul răspunse:

— N'ai grijă, d-le conte.

„Știu eu cum să fac că d-ta să apuci arma mortală, iar lordul să rămână cu cealaltă.

„Lasă-te pe mine.

— Taci, iată-l se apropie.

Lordul și călăul se apropiau încet. După ce adversarii se salutară cu răceală, intrară în desiș.

Contele și secretarul său mergeau înnainte.

Lordul și cinstitul său martor îi urmau.

— Știi, scumpe amice, despre ce te-am rugat, zise lordul încet adresându-se lui Krantz.

„In cas de voiu fi omorît, ai să găsești scrisoarea în buzunarul de sus al hainei mele.

„Ai s'o trimiți negreșit la adresă, nu 'i așa?

Călăul făcu un semn afirmativ.

— Insă tot acolo, continuă Nelson, ai să găsești o altă scrisoare destinată Rozamundei de Fernau.

„E o ultimă salutare pentru dânsa, un rămas bun pe vecie.

„In câte-va rânduri i-am descoperit ceea ce n'aș fi îndrăsnit nici odată să-i spun în față, i-am mărturisit iubirea mea nemărginită.

„Ah! și dacă din frumoșii ei ochi va cădea o lacrimă pe pagina căreia mi-am încredințat dorul, mi se pare că corpul meu rece va tresări de bucurie în mormânt!...

— Alungă gândurile astea lugubre, milord, zise călăul.

„Când cine-va merge la duel, trebue să cugete la ori-ce alte lucruri numai la moarte nu.

— Iți mulțumesc, prietene, pentru încurajările d-tale.

— Fii cu curaj și vei fi norocos.

— Curajul nu'mi lipsește.

— Iți lipsește nădejdea.

— Vai, așa e.

„Iți mărturisesc că nu mă pot apăra

de o tristeță adâncă ce'mi năvălește sufletul.

Intr'adevĕr o brasdă se vedea pe fruntea lordului.

Apoi cu o voce sigură urmă:

— E adevĕrat că duelul ăsta e fórte extraordinar.

„Mĕ pun înaintea revolverului unui om pe care eŭ îl țin de criminal, de ucigaș

— Dar d-ta aĭ vrut asta, observă călăul.

„Și dacă cunoșteĭ pe adversarul dumitale așa de bine....

— Vreĭ să zicĭ că am comis o imprudență primind să mĕ bat cu un astfel de om ..

— Tocmaĭ..,

In clipa asta contele se întoarse.

Auzise el oare vorbele astea ale englezului?

— Iertă, continuă lordul, mi-am depus testamentul la avocatul meŭ.

Dênsul nu'l va deschide de cât după ce voiŭ muri

— Dar, lordule, nu vĕd ce am a face cu testamentul d tale....

„Mai bine spune'mi înte dacă pot să 'țĭ fiŭ de folos în ceva.

— Ia ascultă, amice, și nu mĕ întrerupe.

„O parte din averea mea am lăsat-o unuĭ om de treabă care în vremea din urmă mi a făcut serviciĭ marĭ.

„Poate'l cunoștĭ.

„E Francis Bristol, vestitul polițist american

„Și d tale, scumpe amice, ți-am lăsat o sumă oare-care.

— Lordule, eŭ n'am niciun merit și nu înțeleg atâta bunătate...

— Nu te încurca prietene.

„E numaĭ o amintire.

„Făcênd aceasta n'am alt scop.

„O! dar numaĭ din simpatie. Serviciile ce mi le facĭ nu se pot plăti. Insă cea maĭ mare parte a avereĭ mele am lăsat-o pentru fondarea unuĭ institut în care criminaliĭ liberați din temnițe să găsească un azil unde să 'șĭ corijeze purtarea în societate.

„Ast fel de instituție nu există în Germania...

„Criminaliĭ liberați aŭ două perspective înainte-le: orĭ să fie alungați cu groază din toate casele orĭ să s'apuce din noŭ de tâlhăriĭ.

„De lucru nu găsesc niciodată. Fiecare 'l zice: Pleacă de la mine ticălosule!...

„Și atunci el se afundă din noŭ în pădure și cu pușca în mână înfrânge din noŭ toate legile ce ne-am făcut? Nu 'l așa călăule?

— Așa este, rĕspunse călăul Eŭ însu-mĭ am făcut adesea observația asta. Cine s'a făcut odată criminal numaĭ printr'o minune ar maĭ putea să fie întors la o viață cinstită.

„Și vina este numai a societății care e foarte nepăsătoare, foarte negligentă cu oamenii nenorociți.

„Îmi aduc aminte d'un caz. In Landsberg am executat acum câți-va ani pe un tînăr care ucisese pe mama sa ca să 'i ia câți-va taleri economisiți din muncă grea.

— Oribil! esclamă lordul.

— Să vezi cum băiatul acesta a devenit ucigaș de mamă.

„La vêrsta de 14 ani era ucenic la la un maistru aspru, om fără milă.

„Mânca bătăi la tot ceasul, era rêu hrănit și se culca într'o mansardă expusă tuturor vênturilor.

„In nopțile de iarnă nenorocitul tremura într'una.

„Atunci s'a hotărît să fure o cergă de cal din grajdul unui vecin ca să se învelească.

„A fost prins și dus în temniță,—pentru întâia oară.

„Eșind d'acolo a voit să se bage la un stăpân.

„Toți l-au alungat fiind că stăpânul sêu vechiu împrăștiase cu zel mare svonul că dênsul stătuse închis pentru furt. Așt-fel tênêrul a căzut din treaptă în treaptă, până la crimă.

„Intr'un moment de mare lipsă, a cerut bani mamei sale.

„Aceasta refuză a'i da măcar un gologan.

„Vrênd să'l dea afară din casă, dênsul a ucis'o.

„Pe urmă el scotoci prin casă și luă micile economii ale mamii.

„Lucru curios...

„Acest criminal, d'abia de 20 de ani, nu învețase în viața lui nici o rugăciune.

„Un popă, care a petrecut cu el în temniță toată noaptea d'înainte de execuție, l'a învețat tatăl nostru pentru întâia oară.

Lordul Nelson deschise gura ca să zică ceva.

Dar în momentul acela Marco și William se opriră.

Cel d'întâi zise:

— Am ajuns.

Era acolo o peieniță în mijlocul pădurei.

Un singur ștejar se ridica pe locul liber.

Paserile de curând revenite, cântau și se sbeguiau de jur împrejur.

Cine să fi crezut că locul acela încântător avea să devie teatrul unui duel îngrozitor?

— Ai ceva de obiectat în privința alegerei locului? întrebă contele pe lord cu un ton scurt.

Acesta făcu un semn negativ.

— Atunci rêmânem aci, zise contele fără nici să se uite la adversarul sêu, care din parte'i se arăta *foarte rece*.

Marco scoase din buzunar o batistă și o scutură.

Pe urmă o întinse pe pământ.

Batista era însemnată cu o corónă de conte şi cu iniţialele M. S.

Când se ridică, Marco se întoarse către servitor.

Cu vece aspră porunci:

— Armele!

Servitorul deschise cutia.

— Cere să 'ţi aleg revolverul, şopti Krantz la urechea lordului.

Insă Marco nu dete timp protivnicului să'şi exprimă dorinţa asta.

— E firesc, zise dênsul, ca să iaĭ din aceste două revolvere pe acela care 'ţi va conveni.

„Amêndouĕ armele sunt la fel.

„Aŭ opt gloanţe, fie-care câte patru.

Apoĭ adresându se servitorului, continuă:

— William, arată domnului că revolverele sunt întocmaĭ.

William se apropiă cu cutia deschisă şi o puse sub ochiĭ lordului care d'împreună cu Krantz, privi un moment revolverele strălucitoare.

— Acum închide cutia, William, porunci Marco.

Şi întorcêndu-se spre lord adăogă:

— Fiĭ bun d-ta şi spune pe care revolver ţi-aĭ ales, pe cel din dreapta saŭ pe cel din stânga?

— Mie-mĭ este tot una, rĕspunse englezul.

„Dar fiind că ţiĭ d-ta la asta, haide' iaŭ pe cel din dreapta.

O turburare grozavă se oglindi în acest moment pe figura contelui Marco. El rĕmase ca de peatră cu ochiĭ aţintiţi în jos la William care stetea pe vine şi pe a cărui figură nu se clintea nicĭ un muşchiŭ.

Se petrecu atunci pe nevĕzute o cotcărie dintre cele maĭ josnice.

Cutia cu revolvere avea un mecanism secret.

Dacă lordul ar fi cerut revolverul din stânga atunci n'ar fi fost nevoe de nicĭ o schimbare.

Acest revolver era încărcat numaĭ cu praf, pe când celalt conţinea patru glónţe sdravene.

Insă lordul ceruse pe cel din dreapta.

Atunci William apăsă pe un nasture invizibil al cutieĭ şi aşternutul de catifea pe care stăteaŭ revolverele, începu să se întoarcă fără sgomot.

Apăsarea ţinu câte-va clipe.

In vremea asta, în locul armelor de d'asupra, apărură altele la fel cu ele, dintre care însă cea din dreapta era încărcată cu cartuşe oarbe, cea din stânga cu cartuşe ordinare.

Când schimbarea fu săvêrşită, William fu cuprins d'o dată de un acces de tusă.

Prin asta dete de veste contelui că putea să ordone că cutia să fie deschisă din noŭ.

Lordul îşi luă arma ce'şi alesese.

Se aşeză apoĭ la un capăt al batisteĭ

în vreme ce contele luă loc la cel-l'alt capăt.

Protivnicii erau ast-fel aşa apropiaţi încât şi-ar fi putut strînge mâna prietenește dacă n'ar fi preferat să'şi îndrepte revolverele unul contra altuia.

Călăul strigă d'o dată :

— Aşteptaţi un moment !

„Ascultaţi.

Şi Krantz îşi puse la încercare toată elocinţa de care dispunea ca să împace pe adversarî.

Dênsul se apropiă de ei şi începu :

— D-lor, gândiţi-vê că nu e aci la mijloc un duel ca toate cele obicinuite ci un omor reciproc.

„Iertaţi-mê, dar acesta e adevêratul nume a acestui duel.

„E aproape cu neputinţă că unul din d-v. să rêmână neatins.

„Peste câte-va minute sângele d-v. va umplea locul acesta.

„Vê întreb, ce veţi fi câştigat când veţi fi ridicaţi d'aci răniţi de moarte ?

„Ce veţi capăta?

„Haide, d-lor, ascultaţi un sfat de la mine.

„Împăcăciune desăvêrşită între d-v. e cu neputinţă.

„Drumurile d v. nu se pot contopi sau încrucişa.

„Insă e un alt mijloc...

Călăul se uita la cei doi adversarî ca să vadă efectul ce produceau vorbele sale asupra lor.

Englezul îl întrerupse :

— Destul, scumpul meu Krantz.

„Orî-ce soiu de împăcăciune este imposibilă între mine şi dumnealui Orî-ce al zice, orî-ce al face, toate sunt de prisos.

„Nu e aci vorba de o fanfaronadă din parte-ne nicî de vătămarea unui sentiment vanitos ci de trebuinţa că unul din noi să facă loc celui-l'alt.

— Da, aşa este, întări Marco.

„Numai plontele poate să decidă între noi.

„Dă-te în lăturî, Krantz.

„Numêră.

Călăul era foarte trist.

Dând din umerî, el se dete în lăturî până lângă ştejarul din mijlocul poienei, de care se rezimă.

— Numêră... repetă iar contele.

Krantz începu să numere :

— Unu... Doi....

Aci şovăi.

Când era să deschidă gura să zică trei, auzi d'o dată îndărătul sêu un cântec argintin.

Tresări.

Se întoarse şi vêzu un băiat de ţeran ce călêtoria cu o traistă în spate şi cu un băţ noduros în mână.

Băiatul trecu pe marginea poinitei. Când fu lângă cei doi protivnici le ură buna dimineaţă.

Aceştia îşi ascunseră iute revolverele după spate.

Această „bună dimineaţă“ în gura unui copil resună ca o ironie crudă în acea situaţie unde doi oameni stăteau gata să-şi verse sângele.

Lordul bägă inte mâna în buzunar, scoase o monedă de aur şi o aruncă ţăranului.

— Aceasta e poate cea din urmă bine-facere, îşi zise el în sine, pe care o pot sĕvârşi.

Băiatul luă moneda şi'şi fălfăi pălăria mulţumind de zecĭ de orĭ.

Apoĭ dispăru printre copacĭ.

In depărtare se mai auzi cât-va timp cântecul lui vesel.

Călăul stete câte-va clipe nehotărît privind mereŭ spre partea pe unde apucase băiatul.

In sfârşit, întorcându-se tot trist, strigă din noŭ :

— Unu !

Revolverele se ridicară.

Adversarii se priviră în faţă cu o nespusă ură.

— Doĭ !

Lordul Nelson îşi îndreptă ţeava revolverului spre inima lui Marco, cu o liniştе foarte mare.

Pe figura contelui însă trecu un zîmbet infernal.

El era nerăbdător d'a isprăvi şi blestema în sine pe băiatul care 'l deranjase.

In fine, călăul pronunţă numĕrul hotărîtor :

— Treĭ !

Două detunărĭ sguduiră aerul.

Un nor de fum acoperi pe duelanţĭ.

Pe urmă ajunse la urechea călăului un gemet de durere.

Dênsul distinse o formă clătinându-se şi căzênd jos pe iarba rară.

Un gând trist îl apăsă.

Se repezi speriat acolo unde văzuse acea formă căzênd.

Pe cine lovise oare glonţele omorîtor ?...

Nu mai încăpea îndoială că pe Nelson de oare-ce Marco stătea în picĭóre, neatins.

Contele ţinea încă în mână revolverul fumegând.

Lordul stătea întins jos, cu braţele în lături, cu ochiĭ pe jumătate închişĭ. Dintr'o rană ce avea în dreptul inimeĭ picura sângele.

Era îngrozitor de văzut cum acel om majestos în floarea bărbăţieĭ, fusese într'o clipă doborît de o bucată de plumb, întocmaĭ ca plopul măreţ isbit de trăsnet. Lordul Nelson era nimicit.

Călăul se puse inte în genuchĭ.

Luând batista contelui care remăsese pe pământ, o făcu mototol şi o apăsă pe rană, ca să oprească curgerea sângelui.

In vremea asta contele se duse lângă servitorul sĕŭ.

El ordonă lui William să ia revolverele şi să le pună în cutie-

Pe urmă scoţându-şi ceasornicul împodobit de briliante, îşi aruncă ochii asupra minutarului.

Pe urmă privind pe rănit cu băgare de seamă, îşi zise în sine :

— Ochii îi sunt turburi deja, trăsăturile feţei capătă din ce în ce toropéla morţei.

„Peste cinci minute ultimul urmaş al Nelsonilor nu va mai fi în viaţă.

Apoi făcu un semn lui William şi plecă înte.

In urmă-i, Krantz se ridică în picióre, cu pumnii strînşi de furie şi murmură uitându-se după el :

— Mizerabil ucigaş !

După asta, călăul se gândi cum ar putea să ducă pe rănit până la trăsură care aştepta în marginea pădurei.

Era de cea mai mare importanţă că rănitul să nu peardă aşa mult sânge. Până la trăsură distanţa era mare şi cea mai mică zguduire a corpului însemna moartea.

Lucrul era grav.

Trecură câte-va clipe de mare încurcătură pentru călăul.

In fine se hotărî.

Îşi smuci haina după el, îşi sfâşiă peptul cămaşei şi făcu din ele o bandeletă cu care încinse peptul lordului în dreptul ranei.

Tocmai când terminase cu legarea ranei şi când constata cu o oare-care mulţumire că cursul sângelui se micşorase, auzi d'o dată un glas îndărătul lui zicênd :

— Sĕrmanul om, cum s'a îngălbenit la faţă !

Călăul se întoarse.

Vĕzu pe micul ţĕran care tresuse prin poiană cu un sfert de cés înainte şi care sta în loc cu mâinile unite.

Krantz zise furios :

— Ce, nu cum-va ai stat ascuns pe aci ?

El credea că băiatul asistase la duel.

— Nu, d-le, rĕspunse băiatul ajungênd la marginea pădurei.

„M'am pus jos şi am voit să-mi leg banul de aur în colţul batistei. Atunci am vĕzut c'am perdut batista pe drum. M'am întors acum s'o caut.

— Ai sosit la timp potrivit, reluă călăul.

Se înseninâ la faţă.

Pe urmă zise :

— Vrei să faci un serviciu domnului ăstuia care stă lungit aci şi care s'a arătat adineoare atât de bun către dumneata ?

Băiatul rĕspunse înte :

— O ! da, da, din toată inima. Ce trebue să fac ?

Călăul puse o mână pe umĕrul băiatului şi zise :

— Atunci aleargă înte la staţia Hundekehle.

„Pe lângă cantonul de dincolo de staţie al să vezi o trăsură.

„Vezi că are doi caĭi.

„Spune vizitiului că mâne până la marginea pădurei.

„Iar d'acolo să vie îndată aci pe jos servitorul şi vizitiu.

Micul ţeran porni îndată în goană, sărind ca o capră.

Rămânênd iar singur, calăul se apucă să aranjeze mai bine legătura rănitului.

Apoĭ murmură :

— Poate n'o să moară, cu toate că rana pare a fi la inimă.

„Insă el respiră încă.

„Dacă inima ar fi fost atinsă, mórtea ar fi urmat imediat.

„In sfârşit să sperăm.

Se uită de jur împrejur printre copacĭ.

— Ce lucru ciudat, murmură dênsul, că contele Marco să nu fie de loc atins !

„Lordul Nelson a ţintit cu aşa linişte încât aş fi jurat că glontele lui o să străbată peptul lui Marco.

„Şi când colo nu numai că glontele n'a ajuns la ţintă, dar nu i se vede nicĭ urma pe nicăierĭ.

„Cu neputinţă să nu fi lăsat urma prin desiş.

„Faptul e ciudat de tot şi-mĭ inspiră o bănuială îngrozitoare.

„Nu cum-va oare revolverul lordului o fi fost....

„A ! iată rănitul deschide ochiĭ.

Lordul îşi ridică puţin capul cu mare greutate.

Intâiul cuvênt ce veni pe buzele sale fu acesta :

— Rozamunda !

Pe urmă privirea îĭ căzu asupra credinciosului sĕu martor.

— Acasă, murmură dênsul. Să mergem acasă.

— Da, milord, o să mergem îndată.

„Fiĭ numaĭ liniştit.

„Tacĭ şi nu te mişca.

In clipa asta sosiră pe câmpul luptei Brow, servitorul lordului, şi vizitiul.

Când dênşiĭ văzură pe stăpânul lor plin de sânge şi galben la faţă, remaseră încremeniţi de groază.

— O, Doamne, ce nenorocire, borborosi bătrânul servitor punêndu-şi mânile în cap.

„Eu am zis de mult că voiajul acesta în Germania n'o să ne iasă cu bine.

— Acum nu-i timp de văcăirat, bătrâne, întrerupse calăul.

„Hai, veniţi şi ajutaţi-mé să aducem la trăsură pe stăpânul vostru.

Câteşi treĭ apucară binişor pe lordul Nelson.

Il ridicara.

Porniră prin pădure,

Ajungênd la trăsură îl aşezară cum putură maĭ bine pe perinele moi.

Calăul şi Brown se urcară lângă el ca să'l susţină.

Vizitiul sări pe capră.

Trăsura porni lin spre oraș.

Această trăsură care mergea așa încet și tristeța întipărită pe fețele însoțitorilor, atrăgeaŭ atențiunea trecătorilor aurioșĭ.

Câte odată numĕrul lor devenia așa de mare încât îngrija pe calăŭ care nu voia cu nicĭ un preț să descopere adevĕrul.

El poruncise *vizitiului* și *servitorului* să nu spună absolut nimic din cele ce vĕzuseră.

Dĕnșiĭ, vĕzênd confidența ce avea calăul cu stăpânul lor, se supuneaŭ lui Krantz cu o grabă respectoasă.

Ce e drept, iubirea lor către lord îĭ făcea să execute toate ordinile ce primeaŭ cu toată inteligența de care eraŭ capabilĭ.

Ĕĭ făgăduiră să nu vorbească cu nimenĭ de cele întêmplate, sub nicĭ un pretext.

Când vr'un trecător mai obrasnic, întreba :

— Eĭ, ce are trăsura asta că merge așa încet ?

Vizitiul răspundea :

— Caiiĭ sunt în căutare și veterinarul m'a oprit d'a'ĭ mâna mai iute.

— Ciudat, zicea altul, doĭ caĭ atât de focoșĭ merg par'că la cimitir cu un convoĭ funebru.

Un pieton, trecênd lângă uscioara trăsurel, aruncă o privire înăuntru.

El vĕzu fața galbenă a rănitului și se dete îndărăt speriat.

Apoĭ esclamă cu voce tare :

— Doamne, pare a fi mort !

„Dacă e un bolnav este o *imprudență* să fie dus astfel.

Se mai opriră alte persoane și-l întrebară că ce era în trăsură.

Atunci Krantz punêndu-se la uscioara trăsurel astfel ca să ascundă pe lordul Nelson zise :

— Cu adevĕrat e un bolnav. Dar nu e nimic grav.

„Doctorul i-a ordonat să facă o plimbare prin câmpiĭ.

„Ĕl s'a plimbat cât-va timp.

„Acum se întoarce acasă în trăsură fiind obosit.

„Dacă acest exercițiŭ îl e favorabil sănĕtățeĭ, mâne dimineață se va plimba iar prin aceste împrejurimĭ.

— O să'l facă bine, zise unul, căcĭ p'aicĭ aerul e curat.

— Așa sper, răspunse calăul.

— A fost așa dar foarte bolnav ? întrebă altul.

— O ! da, ripostă Krantz. Însă acum, slavă Domnuluĭ, e spre vindecare.

Și lăsă perdeaua uscioarel, tăiând astfel conversația.

Trăsura mergênd tot încet intră în sfârșit în oraș

Dar încurcătura lui Krantz nu fu mai mică aci.

Oamenĭĭ din oraș sunt învĕțațĭ să vadă

o mulțime de trăsuri străbătând orașul în toate sensurile; unele merg mai iute, altele mai încet și lumea nu se miră de loc dacă vede vr'un cupeu înaintând încet.

De aceea trăsura lordului merse o bucată bună fără că cei cari erau în ea să fie supărați de curioși.

Dar rănitul, cu toată energia ce 'și impunea, leșină.

Situația era gravă.

Calăul nu știa ce să facă.

Cum să'i dea ajutor lordului?

Să cheme un medic?

Unde?

Ș'apoi trebuia să dea explicații, trebuia să răspundă la întrebările ce doctorul i-ar fi făcut și nu putea să ascundă adevărul.

S'ar fi oprit oamenii pe drum, s'ar fi făcut o gălăgie mare.

Ce era mai atrăgător pentru ziariștii de cât faptul acesta? Calăul din Berlin, cu hainele sdrențuite, care însoția acasă într'o trăsură, un rănit pe moarte...

In vreme de o săptămână, ziarele n'ar fi vorbit de cât de asta.

Și Krantz ar fi fost dat afară din slujbă.

Toate aceste lucruri trecură prin mintea lui.

Trebuia să fie deci cu mare băgare de seamă.

Dar nu putea să ia asupra sa responsabilitatea celora ce se puteau întâmpla ducând pe lordul, leșinat, până la ei acasă.

Atunci se hotărî.

— Să se întâmple ori-ce, își zise el, nu pot să las mai mult pe lord în această stare.

Porunci vizitiului să oprească.

Trăsura se opri.

Servitorul, ghicind că se întâmplase ceva extraordinar, sări de pe capră, unde sta lângă vizitiu și deschise repede ușcioara trăsurei.

Bătrânul servitor, văzând pe stăpânul său nemișcat, cu ochii închiși, crezu că era mort.

Era cât p'aci să cadă.

— Doamne, ce nenorocire! murmură dânsul.

„Stăpânul meu... atât de bun!...

— Nu te speria, prietene, zise iute calăul.

„Lordul e numai leșinat.

— Crezi?

— Sunt sigur.

Servitorul apucă mâna lordului și 'i apăsă pulsul.

Bătea.

O rază de bucurie lumină figura credinciosului servitor.

— Ce e de făcut? întrebă Krantz cu jumătate glas.

— Să chem un doctor?

— Nu, pentru că văzând pe rănit, înțelege că aci e la mijloc un duel și tocmai asta nu vrea milordul.

— E adevĕrat.

„Dar lucrul e grabnic.

— Aleargă la farmacia cea mai d'aproape şi cumpără o sticluţă cu sărurĭ. Poate vom isbuti cu acest mijloc să 'l readucem în simţire.

Scoase câte-va monede de argint din buzunar şi le dete servitorului.

Acesta luă monedele şi plecă.

Din fericire spiţeria nu era departe d'acolo.

Servitorul în câte-va secunde execută comisionul şi se întoarse.

Pentru a nu deştepta curiositatea trecĕtorilor, vizitiul, după ce se chibzui puţin cu calăul, conduse trăsura căţi va paşi înainte unde era o mică piaţă pustie.

Sesvitorul cumpĕrase şi o sticluţă de oţet cu care udară tâmplele şi fruntea rănitului.

După câte-va minute de îngrijirĭ, lordul Nelson deschise ochiĭ.

Scoase un suspin lung şi se uită jur împrejur.

Vĕzêndu-se tot în trăsură se uită mirat la calău

— Ce, n'am ajuns încă acasă? întrebă apoi.

— Nu, milord, rĕspunse acesta, dar nu suntem departe.

— Mi se pare că am leşinat? adăogă englezul.

— Da, milord, însă nu e nimic.

„Nu eştĭ rănit aşa grav cum crezusem la început.

„Dar trebue să nu vorbeştĭ şi să te fereştĭ de orĭ-ce emoţiune.

„Lasă că voĭ îngriji eŭ de toate.

„Să nu te mişti până nu te va vizita doctorul.

Servitorul se retrase, închise uscioara şi se sui pe capră.

Trăsura porni.

După un sfert de ceas ajunse acasă, fără alte incidente.

Îndată rănitul fu transportat în odaia luĭ de culcare şi aşezat pe pat cu mare precauţiune.

Se chemă în grabă un doctor care sosi imediat.

După ce cercetă rana, medicul dete din cap cu mare gravitate.

— Ce ziceĭ, domnule, o să vindece? întrebă calăul.

„Spune sincer.

— O fi o mare minune dacă o scăpa, rĕspunse doctorul.

„Glontele e aproape de inimă, într'o poziţie foarte periculoasă.

„Trebue să 'l scot îndată, pentru că antimoniul ce conţine plumbul este o otravă.

Trimise să i se aducă instrumentele necesare şi să i se chieme un asistent.

In vremea asta lordul stătea în nesimţire.

Din când în când deschidea gura şi în fierbinţeala frigurilor zicea :

— Rozamunda!...

„Scăpaţi-o!

„Îngerul vieţei mele! vino la mine..

„Aşteaptă-mă... viu să te ajut..

„Nu'l crede... minte... Rozamunda, eŭ singur te iubesc.

LXVII

Fuga din temniţă

Magistru fusese condamnat la moarte.

In unanimitate şi din convingere deplină juraţii îl declarară vinovat neacordându-i nici o împrejurare uşurătoare.

Judecătorii pronunţară sentinţa specificând ca criminalul să fie ucis cu toporul iar nu cu guilotina.

In aşa circumstanţe nu s'ar fi găsit cine-va în tot Berlinul să dea măcar o lăsacae pe viaţa lui Magistru.

In ziare se scria deja că pregătirile pentru execuţie se urmează cu cea mai mare activitate, că procurorul general înştiinţase pe călăul Krantz să fie gata pentru a treia zi ca să reteze capul condamnatului în curtea închisorei celulare de la Moabit.

Insă adesea se întêmplă lucruri la care ne aşteptăm mai puţin.

Niměnul nu i-ar fi trecut prin cap că primejdiosul făcător de rele să fie graţiat de monarh.

Nici un jurat, nici un judecător şi nici chiar apărătorul chiorului nu rădicase glasul pentru viaţa lui.

Şi totuşi zilele mizerabilului nu se terminaseră încă.

O coincidenţă extra-ordinară a inspirat bătrânului împĕrat un sentiment de milă care ar fi fost esclus în ori-ce alte împrejurări.

Impĕratul Wilhelm I stătea la masa sa de lucru cu ochii aţintiţi asupra unei hârtii care avea să coste viaţa unui om îndată ce capul statului ar fi iscălit-o.

Deja rădicase mâna ca să întărească sentinţa când d'odată uşa camerei se deschise şi bătrânul camerier al impĕratului dete drumul unui tînĕr ofiţer de marină.

Era nepotul monarhului, prinţul Henric, călătorul pe mare.

Bătrânul Wilhelm se întoarse şi cum privi o dată în faţa tinĕrului, ghici că dênsul îi aduce o ştire tristă.

— Ce s'a întêmplat? întrebă el aţintindu-şi marii sĕi ochi albaştri-cenuşii asupra prinţului.

Acesta se plecă şi apucând mâna bunicului sĕŭ o duse la buze.

— Majestate, zise dênsul foarte emoţionat, viu acum de la ministerul de marină.

„Aŭ sosit acolo informaţii sigure în privinţa măreţului nostru vas de rĕsboiŭ „Augusta", despre care nu mai auzisem nimic d'atâta vreme.

— Informaţii signre? esclamă împăratul cu un glas nesigur.

„Şi care anume?

— Bănuelile mele s'aŭ adeverit, majestate, răspunse prinţul.

„Augusta“ a fost victima unui ciclon în apele chineze.

„S'a înecat cu tot echipajul.

Ştirea asta sgudui grozav pe împăratul.

Din ochiĭ lui sbucniră lacrămi fierbinţi

— Sărmaniĭ mei copiĭ! esclamă dănsul. Braviĭ mei marinariĭ!

„Să moară eĭ aşa de departe de patrie, fără ca o mână iubită să le poată închide ochiĭ!

— Bunicule, reluă prinţul cu ochiĭ scânteind, dănşiĭ aŭ murit pentru ţară şi în serviciul tĕŭ

„Se poate o moarte mai frumósă, chiar pe câmpul de răsboiŭ?

— Aĭ dreptate, fiul meŭ, replică Wilhelm...

„Insă gândeşte-te la ceĭ rămaşi pe urma lor, la părinţiĭ, văduvele şi copiĭ lor care nu mai aŭ acum către cine să şĭ întórcă privirile de cât spre D-zeŭ în cer şi spre mine pe pământ.

„O! eŭ n'am să 'I las!...

Zicând aceste vorbe se apropiă de masă şi privirea 'I căzu asupra sentinţeĭ de moarte pe care trebuia s'o iscălească.

— Şi aş mai putea eŭ să întăresc o condamnare la moarte, urmă dănsul fórte turburat.

„Aş mai putea trimite un om la eşafod în momentul acesta când aflu de peirea atâtor fiĭ aĭ patrieĭ?

„O! nu, departe de mine gândul acesta...

„Condamnatul să 'şĭ ispăşască faptele în închisoare pe viaţă.

Şi în chipul acesta, Magistru fusese graţiat.

Nicĭ el nu se aştepta la aşa ceva. Când i se aduse ştirea dănsul începu să rîdă cu hohot.

Şi când i se mai potoli bucuria, zise către directorul închisoreĭ:

— Vrea să zică trebue să încep din noŭ cu viaţa asta miserabilă! Imĭ închiasem toate socotelile cu dănsa şi mĕ credeam achitat.

„Pe legea mea, acum imĭ cade chiar bolea.

„Dar tot mai bine imĭ pare că n'o să fac cunoştinţă cu blestematul de călăŭ.

— Aĭ să fiĭ dus la Ravitsch, reluă directorul, în temniţa cea mai severă pe care o avem în Prusia.

„Prin urmare n'aĭ nicĭ un motiv să te bucurĭ aşa.

„Sunt mulţi care preferă moartea închisoreĭ pe toată viaţa la Ravitsch.

— Pe câtă vreme cine-va e în viaţă are drept să spere, răspunse chiorul cu un zimbet cinic.

A doua zi tâlharul fu deşteptat cu

ştirea că peste un ceas avea să plece spre noua sa locuinţă.

După ce sărise din pat în cea mai bună dispoziţie şi după ce se spălă şi se îmbrăcă, văzu uşa celulei deschizându-se din nou.

De astă dată îl stete înainte un om mic, gros, cu ochiĭ micĭ, şireţi, cu un zîmbet îndrăcit pe buze.

Magistru îl cunoştea sau cel puţin auzise vorbindu-se de dînsul.

In lumea criminală îl ziceaŭ „Transportătorul"

El era un poliţist dintre cei mai destoinicĭ.

I se dădea tot-d'auna pe mînă criminalii cei mai periculoşi ca să-i ducă dintr'un loc în altul.

Era un om energic, curagios până la temeritate.

Cuvîntul frică era neînţeles pentru el.

— Buna dimineaţă, Magistre zise dînsul cu veselie.

Şi intră în celulă.

Apropiindu-se de criminal, tot zîmbind, adăogă :

— Acum o să facem împreună călătoria la Ravitsch.

— Bine, zise Magistru.

— Nădăjduiesc însă că noi amîndoi o să ne înţelegem de minune, reluă Transportatorul.

Criminalul aruncă o privire furioasă asupra micului om.

Toate expresiile brutale ale funcţionarilor nu l'ar fi atins ca tonul batjocoritor al acestui poliţist.

Transportatorul însă se făcu că nu vede necazul ce cuprinse pe Magistru. Punîndu-i o mînă pe umĕr cu o mare familiaritate, continuă tot zîmbind şi privîndu'l în ochi :

— Ascultă, băiete.

„ Bagă'ţi bine în cap ceea ce'ţi spun acum.

— Haide, spune, zise chiorul cu un ton uscat.

Poliţistul urmă :

— Eŭ ştiŭ, amice, că te-ai gîndit la un lucru.

— Care ?

— Să 'mi scapi din palmă în călătorie

— De unde ştiĭ ?

Transportatorul, fără să răspundă la această întrebare, continuă :

— Gîndul tĕŭ, prietene, e admirabil, zĕŭ.

„Nicĭ nu s'ar putea închipui ceva mai frumos.

„Dar vezi lucrul dracului că dorinţi aşa înfocate nu se împlinesc mai nicĭ o dată.

— Ce spui !

— Nu numai atât.

„Ajungi adesea la rezultat prost de tot !...

Criminalul luînd şi el un ton batjocoritor, esclamă :

— Crezi ?

Transportatorul continuă:

— Ca să mĕ exprim mai limpede, uite să'ţi spun.

— Spune.

„Te ascult.

— Ţie are să 'ţi vie în gând s'o iei la sănĕtoasa.

„Crezi oare că am să mĕ iaŭ dupĕ tine?

„Ferească D-zeŭ!

„De ce m'aş înfierbânta din pricina ta? Ar fi o prostie ĭată.

„Am însă ceva care o să te ţină îndată pe loc.

„Uite, priveşte.

Zicĕnd aşa, îşĭ descheiă haina şi arătă tâlharuluĭ două revolvere strălucitoare băgate în brâŭ şi care se puteaŭ scoate în jumĕtate de clipă.

Pe urmă îşĭ încheiă haina şi atingĕnd din noŭ umĕrul criminalului, adăogă:

— Cred însă că n'o s'ajungem la aşa extremitate. Noĭ amĕndoĭ suntem ómenĭ cuminţi, o să ne înţelegem, nu-ĭ aşa?

Magistru nu zise nimic.

Îşĭ mânca sângele.

Abia îşĭ stăpânea turbarea.

Omul acela mic îl călca mai tare pe bătătură cu liniştea şi rîsul luĭ de cât cel mai aspru judecător de instrucţie.

Şi tocmai din causa asta dĕnsul se jură în suflet să tragă pe sfoară pe Transportator.

După obiceiul luĭ îşĭ croi îndată un plan d'a fugi din tren, în călătoria spre Ravitsch.

La un sfert de ceas după asta fu scos din celulă, băgat într'un car ferecat şi dus la gară, după ce i se încătuşară mâinile spre mai mare siguranţă.

Pentru ca publicul însă să nu se scandalizeze de vederea fiarelor i se aruncă pe d'asupra o manta largă.

Abia cu câte va minute înainte de plecarea trenuluĭ, el ajunse pe peronul gărei urmat şi *mângâiat* mereŭ de hazlîul sĕŭ însoţitor. Conductorul arătă un tren de clasa a III-a iar Transportorul pofti pe Magistru printr'un semn din mână să se urce.

Criminalul nu fu puţin mirat vĕzând că nu i se dedea, ca tot d'a-una, un cupeŭ separat pentru călĕtorie.

In adevĕr, se aflaŭ deja în vagon doĭ călătorĭ carĭ după îmbrăcămintea şi feţele lor păreaŭ a fi nişte mitocanĭ de negustorĭ.

Trenul se puse în mişcare şi trecură mai multe ceasurĭ fără să se întâmple ceva deosebit.

Poliţistul transportator se aşezase comod într'un colţ, închise ochiĭ şi se părea că, la legănările vagonuluĭ, îĭ venise poftă să aţipească. Cu adevĕrat în ziua aceea dĕnsul se sculase foarte de dimineaţă, avĕnd treburĭ multe, şi şĭ perduse câte-va ceasurĭ din somnul obicinuit.

— Numaĭ d'ar adormi, îşĭ zise tâlharul, uitându se cu coada ochiuluĭ la po-

liţist, şi p'aci mi-e drumul. Atunci aşi crede în adevĕr că steaua mea cea bună n'a apus încă.

După o jumĕtate de ceas Transportatorul adormise d'al binele. Se cunoştea asta după regularitatea respiraţiilor şi după liniştea figurei lui.

— Acum e momentul, îşi zise Chiorul acum ori nicî o dată.

Trenul eşise tocmai atunci dintr'o staţie şi mâna cu o iuţeală ameţitoare.

Magistru se ridică încetişor şi se apropie de fereastra deschisă.

Vêntul de primă-vară îl isbi în faţă, mărindu'i dorul de libertate, întărindu'l în hotărîrea ce 'şi luase.

Trenul străbătea atunci o livede ce se părea nesfârşită. Era mlăştinoasă. Prin urmare o cădere din tren în acest loc nu putea să fie primejdioasă.

Chiorul întoarse încă o dată capul spre a vedea ce se petrece îndĕrătul sĕu.

Transportatorul dormea mereu.

Cei doi negustori eraŭ adânciţi într'o partidă de joc de cărţi. Din când în când se înfuriaŭ, se înjuraŭ pentru că unul din ei voia să tragă pe sfoară pe cel'alt.

Nu dădeaŭ nicî cea mai mică băgare de seamă pdlităstului saŭ lui Magistru.

Poate nicî băniaŭ cu ce trébă şi în ce calitate se aflaŭ în tren

Atunci Chiorul îşi întinse binişor amêndouĕ mânile pe ferestruia uşei şi lăsându-le în jos apăs mânerul.

Uşa începu să se deschidă.

In iuţeala trenului, ori-care altul s'ar fi rostogolit afară.

Magistru prevĕzuse situaţia şi se înţepenise în picioare.

Dênsul voia să sară bine şi sigur.

In sfârşit uşa fu complect deschisă şi pe când chiorul îşi făcea vênt să sară în direcţia în care alerga trenul, pentru ca să nu fie aşa de violentă căderea, chiar în mlaştină, se convinse cu durere că toată munca lui fusese de geaba.

Pe când stătea la fereastră nu simţise de loc că unul din jucătorii în cărţi îi trecuse o curea blestemată pe după picior, o curea groasă de tot care 'l ţinea în loc ca pe un câne.

In acelaşi moment Transportatorul deschise ochii.

— Vino înănntru, băete, zise dênsul vesel către Magistru.

Aî putea să răceşti afară pe vêntul ăsta.

Ştiî că primă-vara sângele omului e subţire.

Şi pe urmă o să treacă acum acceleratul de la Possen.

Ţiî numai de cât óre să facî cunoştinţă cu roatele locomotivei?

Chiorul se întoarse la locul lui scrîşnind din dinţi.

Numai de cât cei doi negustori cari nu eraŭ alt cine-va de cât doi gendarmi îmbrăcaţi civil, săriră la el să-l primească prietenesţe, cu pumnii, cu păruială şi cu picioare în spate.

Scula asta e o moștenire veche a familiei noastre.

Poate chiorul ar fi protestat dacă nu era cu mâinile legate.

Insă în situația în care se afla primi toate fără să murmure, cu o răbdare de îngeri.

In Rawitsch i se dete celula cea mai

isolată și i se șopti la ureche că de va da cea mai mică ocasie de nemulțumire, atunci i se va atârna în dreptul ferestrei „dulapul infernal".

Pedeapsa cu dulapul e cea mai grozavă în închisorile germane.

Condamnații cei mai înegriți în crime zic că ea nu se poate suferi mai mult de 8 zile.

Și doar nu e alt ceva de cât că se lăsa un dulap în dreptul ferestrei și condamnatul rămânea în întuneric desăvârșit.

De e noapte, de e zi, el nu știe nimic.

Opt zile trecuseră de când Magistru se afla în temniță și deja se simția acolo ca acasă la el.

Prin blândețe și supunere, isbutise să capete un loc în sălele mari de lucru ale stabilimentului.

Fu-pus la tâmplărie și de oare-ce se arăta foarte destoinic în meseria asta i se dete pentru lucru și o bancă de rândea.

In fie-care seară apoi dênsul scria raportul care se trimitea la direcție despre cele petrecute și executate în sală. Iar ajutorul directorului, vêzênd că are o scriere frumoasă și deslușită, îl scoase de la tâmplărie și-l dete de lucru în birou.

Deja după două săptămâni, Magistru dobândi învoirea de a vizita târgul cel mare săptămânal care se făcea în curtea temniței mercuri dimineața.

Din oraș veniau negustori și 'și întindeau pe niște mêsuțe mărfurile lor modeste, precum lucruri de mâncare, pantofi, panglice.

Cu deosebire însă se vindea mult tabac.

Chiar cei care nu trăseseră nici odată tabac pe nas luau deprinderea, îndată ce sosiau în temniță.

Fumătorii își răsbunau de faptul că nu li se dădeau voie s'aprindă țigară, umplându și nările cu praf de tutun. Magistru era dintre aceștia.

In mercurea următoare, chiorul sosind în bâlciu se opri uitându se de jur împrejur spre a vedea de unde ar putea să cumpere tabac, din micile economii ce făcuse în cursul săptămânei.

Pe când se uita așa a lene, rămase d'odată cu gura căscată și cu ochii sgâiți asupra unui negustor care se părea că-i face cu ochiul.

Recunoscuse în el pe bunul sêu prieten de la cârciuma „Iepurelui alb" pe Carol Franțuzul.

Cu ce scop se strecurase óre Carol acolo?

Venise poate să 'I facă vre-o comunicare?

Magistru își puse iute întrebările astea dar nu găsi nici un rêspuns.

Pe când stătea în loc nedumerit, Carol îi făcu din nou cu ochiul.

Nu mai încăpea acum nici o îndoială că s'ar amăgi.

Se apropiă încet de tarabă.

Dar lucru dracului era că la doĭ paşi de acolo se oprise unul dintre supraveghetorĭ, cel maĭ brutal şi maĭ afurisit care pentru un lucru de nimic dădea cu pumniĭ şi cu picioarele.

— Tabac! zise Magistru prefăcêndu se nepăsător.

Condamnaţiĭ n'aveaŭ voie să spună alt-ceva negustorului de cât numele obiectului ce voiaŭ să cumpere.

— Iată tabac, rèspunse negustorul cu glas tare în care Magistru recunoscu glasul prietenului sĕŭ.

Şi'ĭ întinse o cutiuţă albă de lemn.

Chiorul puse pe tarabă câte-va pfenige şi schimbă cu Carol o privire semnificativă.

— Tabacul e bun, zise vênzĕtorul.... Mĕ prind că deseară, la 10 ceasurĭ, cutia o să fie goală.

Magistru cuprinse îndată înţelesul acestor vorbe.

In seara aceleĭ zile, la 10 ceasurĭ, avea să se întêmple ceva.

Şi de oare-ce presupuse cu drept că are să găsească explicaţiĭ în cutia cu tabac, o ascunse iute în îndoiturile bluzeĭ, fiind-că pantalonii condamnaţiilor n'aŭ buzunărĭ.

Cu o nerăbdare lesne de înţeles aşteptă seara şi momentul în care să se afle singur în celula sa.

Atunci deschise cutia şi vĕzu cu bucurie nespusă că presupunerile sale fuseseră drepte.

In cutie era un praf alb iar d'asupra era o hârtiuţă subţire umplută cu nişte semne neînţelese de cât de mustĕrilĭ „Iepurelui Alb".

Magistru citi biletul cu o oare-care anevoie.

Iată ce zicea în el:

„Magistre!

„Prietinii tĕĭ te aşteaptă.

„Praful acesta alb ameţeşte pe acela care'ĭ primeşte în faţă.

„De veĭ isbuti să scapĭ azĭ veĭ găsi pe drumul dintre Polnisch şi Lissa un prieten care te aşteaptă cu haine şi cu toate cele trebuitoare.

„E pentru tine în Berlin o afacere minunată."

După ce citi biletul de multe orĭ, îl rupse în bucăţele pe care le mestecă în gură şi le înghiţi.

Pe urmă se ghemui într'un colţ al celuleĭ şi'şi făcu planul de scăpare.

Se înoptase de tot, în celulă domnea un întuneric nepătruns.

Curând orologiul temniţeĭ bătu ora zece.

Atunci se auzirĭ nişte paşi apropiindu-se de uşă.

Era supraveghetorul care venia tot d'auna la acea oră să vadă dacă chiorul e culcat, după prescrierea regulamentului.

Magistru sări în colţul de după uşă şi se ghemui acolo.

Supraveghetorul intră înăuntru. In mâna dreaptă avea o lampă mică, în cea stângă un smoc de chei.

El înaintă până lângă pat şi vezând că chiorul nu e acolo, se uită mirat, împrejur.

— Ce faci tu acolo în colţ? strigă dânsul către Magistru.

„Du-te şi te culcă bestie murdară, saŭ te daŭ acum cu capul de pereţi.

— Am durere de măsele, răspunse chiorul ţinêndu-se de fălci cu amêndouĕ mânile.

— Durere de măsele? răcni supraveghetorul.

„Să fii vesel c'o mai ai.

„Puţin a lipsit să nu te mai doară nici odată capul şi dinţii.

— Ah,! ia uite-te numai niţel, d-le supraveghetor, să vezi cum mi s'aŭ umflat fălcile, reluă chiorul văicărindu-se şi dând din cap de durere.

„Nu ştiŭ ce să mĕ fac, nu pot să dorm.

Zicând aşa se apropiă de funcţionar iar acesta mai mult ca să se bucure de durerea criminalului de cât din milă, ridică lampa şi se apropiă mai mult de Magistru.

D'odată acesta îi aruncă în obraz conţinutul cutiei pe care o ţinea între mână şi falcă.

Supraveghetorul făcu un pas îndărăt, se clătină şi căzu jos unde rĕmase nemişcat.

Lampa se stinse.

Criminalul se aruncă asupră-i,şi începu să-l desbrace de gheroc, de vestă şi pantaloni cu care se îmbrăcă dênsul.

Treaba era cam grea prin întuneric însă chiorul nu de geaba îmbĕtrânise în rele

Travestit ast-fel luă maldărul de chei şi eşi din celulă după ce legase strîns cu curele picioarele şi mânile amcţitului.

Merse tiptil prin coridor.

Pantofii supraveghetorului, pe care 'i avea în picioare, erau aşa moi încât, cu puţină băgare de seamă atingeau lespezile de peatră fără nici un sgomot.

Chiorul nu avea armă însă smocul de chei putea deveni în mâna luî o armă mai spăimêntătoare de cât pumnalul şi revolverul.

Cobori scara încetişor.

La fie-care două trepte sta un moment să asculte.

Ori-cine i-ar fi eşit atunci în cale ar fi păţit o rĕŭ.

Ajungênd în vestibulul cel mare de jos, auzi sentinela preumblându-se în coace şi în colo, afară, pe dinaintea uşei.

Aci era toată greutatea întreprinderei.

Cum avea să treacă pe dinaintea soldatului fără să fie întrebat, fără să capete un glonte în spate?

Ori-cine ăr fi intrat în temniţă saŭ ar fi eşit din ea, trebuia să spună parola.

Ce parolă avea să spună dênsul ?

După ce se chibzui un moment, se hotărî pentru luptă.

Eşi încet pe uşă.

Sentinela îl zări îndată şi'l strigă întinzênd arma asupră-i :

— Cine-i ?

Magistru tăcu un moment apoi rĕspunse :

— Funcţionar al închisorei.

— Parola !

Cu toată hotărirea lui, criminalul începu să tremure.

Ce parolă ? Ce avea să rĕspundă ?

Şi de două ori încă resună în noapte acest cuvênt :

— Parola !

LXVIII

Sĕrăcit şi singuratec

Ionas Bruck nu'şi ajunsese scopul pentru care se dusese în Hamburg.

Nu isbutise să dea peste Buller şi să'l denunţe poliţiei.

Cu o nespusă amărăciune îşi luă ziua bună de la Isac şi când să iasă pe uşă zise :

— Nu mai face să munceşti atâta în sudoarea feţei, pentru că la urmă care-i sfârşitul ?

„Uite-te la mine.

„Am avut grijă şi hăcazuri, am petrecut nopţi în vegheare şi ce am eŭ acum la zile de bĕtrâneţe ?

— Bine, eŭ cred că ai bogăţii mari, Ionas Bruck, rĕspunse Isac.

„Ai strîns tezaure şi ai putea să trăeşti acum ca un prinţ, dacă ai vrea, scumpe amice.

— Să trăesc că un prinţ ? mugi cămătarul.

„Dar ce face un prinţ ?

„Mânâncă în farfurii de aur ? Bea în pahare de aur ?

„Frumoasă treabă !...

„Dar dacă se pune tot mereŭ singur la masă şi nu are nici un copil cu care să'şi împartă traiul !...

— Eşti un om foarte curios, Ionas Bruck, zise stăpânul „Inimei Sângeroase".

„Îlângi perderea fiicei d-tale, şi când ţi-a cerut un ajutor de câte-va sute de mărci n'ai voit nici s'o asculţi.

— Nu vreaŭ nici s'o mai ascult, nici s'o mai vĕd în ochii mei, esclamă evreul.

„D'ar fi să staŭ lângă cadavrul ei, sarea lacrimilor nu mi-ar înroşi ochii. Mi-aş închipui ca staŭ lângă o peatră iar nu lângă sângele şi carnea mea.

— Şi de ce atâta ură ? Roza era odinioară o copilă bună...

— De ce ?

„Nu şi-a ales dênsa de bărbat un om care şi-a tăgăduit legea părintească ?.., Nu-i ăsta un motiv îndestulător ?

„Ei, Isac, ascultă ce 'ţi zic eŭ, om bĕtrân : nu mai face să muncească cineva atâta, să se silească a ajunge la fericire.

„Sunt oamenĭ de carĭ ne mirăm că sunt aşa nepăsătorĭ de lucrurile vieţeĭ, că primesc toate aşa cum vin şi nu aŭ dor de câştig nicĭ de bogăţiĭ.

„Un ast-fel de om este Laib al meŭ. Dânsul a mâncat, a bĕut a dormit fără grijă şi a îmbĕtrânit acum.

„Eŭ de multe orĭ n'am mâncat şi n'am dormit şi am îmbĕtrânit ca şi dânsul.

„Dacă mĕ întreb carĭ din noĭ doĭ a fost mai înţelept, zic că dânsul.

„Iată aşa.

„Acum bună ziua.

Porni la gară şi se urcă în vagon. Era singur, fusese părăsit.

Insă 'l mângâia gândul la butoaiele sale de aur.

In tren adormi şi se visă în pimniţa sa lângă avuţiile sale care 'I eraŭ mai scumpe de cât nevastă şi copiĭ.

Când ajunse în Berlin se înoptase.

Sabatul începuse şi de aceia se duse acasă pe jos.

Ajungênd în strada Kloster, se opri dând din cap înaintea locuinţeĭ sale. Ce făcea oare bĕtrânul Laib de n'aprinsese încă lumânările ?

Cămătarul se hotărî să-l mustre rĕŭ de data asta.

Uşa casei era deschisă.

Dânsul urcă scara, cuprins de un sentiment ciudat.

I se părea că n'o să mai găsească sus pe nimenĭ care să 'I ureze bună venire.

Sosind înaintea uşeĭ coridorului voi să scoată cheea din buzunar ca s'o descuie însă numaĭ cât o atinse ea se deschise.

O ! Laib era un mizerabil ! Să lase el descuiată uşa locuinţeĭ ca să intre vr'un tâlhar înăuntru să spargă dulapurile şi să fure bijuteriile ! Asta era ceva ne maĭ pomenit.

Cămătarul îşĭ trecu mânile osoase prin pĕrul luĭ alb.

— Laib ! strigă dânsul tremurând. Om de nenorocire, unde eştĭ ce-aĭ făcut în lipsa mea ?...

„Laib, vino încoace !...

„Dar zeule ! ticălosul e surd.

„Laib, unde eştĭ ?

Nimenĭ nu rĕspundea, nimenĭ nu venia casa rĕsuna a pustiŭ.

Bĕtrânul Laib devenise mai surd de cum îşĭ închipuia cămătarul şi afară póte de trâmbiţele Ierichonului nimenĭ nu l-ar fi deşteptat din somnul luĭ greŭ.

Stătea în pimniţă cu ţeasta sfărîmată umplênd aerul de o putoare pestilenţială.

Ionas Bruck fu cuprins de o furie turbată.

De ce servitorul sĕŭ nu venea dupĕ atâtea chiemărĭ ?

Porni în fugă prin odăĭ.

Insă ajungênd pe pragul odăeĭ sale de lucru se opri.

Se dete îndărăt îngrozit.

Trăsăturile feţeĭ i se strîmbară, gura îĭ remase căscată, ochiĭ păreaŭ ă 'I eşi din orbite.

Privi în juru-i.

In toate părţile era pustiire şi jaf.

Dulapurile şi săltarele eraŭ sparte. banii şi obiectele preţioase luate ca amaneturi, dispăruseră.

Iar ceea ce hoţiĭ lăsaseră, nu mai era bun....

Toate lucrurile eraŭ sfărîmate, turtite, stricate, jos pe parchet, nu mai aveaŭ nici o valoare.

Intăiul cuvênt ce veni pe buzele luĭ Ionas Bruck fu numele ficeĭ sale:

— Roza! esclamă dênsul scăncind cu sughiţurĭ.

„Roza, tu eştĭ pe deplin răsbunată acum!...

„Pe când îţĭ refuzam o mică pomană, nenorocirea s'a abătut asupra'mĭ în chip îngrozitor.

„Hoţiĭ aŭ pătruns în casa mea şi mi aŭ răpit banii căştigaţĭ cu trudă mare!

„Doamne, doamne!

„Ce va fi de mine?

Lovitura ce primise Ionas Bruck, era tare.

Insă nu'l doborî de tot, căci ceea ce 'I luaseră hoţiĭ era numaĭ o particică mică din averea sa.

Il rămăneaŭ butoile de aur din pimniţă.

Cămătarul sbuceni d'o dată în rîs vesel.

Faţa i se însenină.

De sigur hoţiĭ n'aŭ pătruns în pimniţă.

Nimenĭ nu putea să intre acolo necunoscênd secretul uşeĭ.

Insă d'o dată amuţi.

O ideie îngrozitoare îĭ paralizâ gâtlejul.

Trebuia să se ducă numaĭ de cât jos să vadă aurul e la locul luĭ, neştirbit, neatins.

Căută cheea prin buzunare şi pe urmă prin toată casa.

Alergă ca un năuc resturnând şi aruncând toate înaintea sa.

Poate o uitase în broască la ultima inspecţie ce făcuse comorilor. Gândul acesta 'I dete fiorĭ de moarte.

Coborî scara pimniţeĭ ca un om beat ţinênduse de perete cu amândouĕ mâinile. Cu adevĕrat aşa era. Cheea se afla în broască.

Puse în mişcare secretul şi uşa se deschise.

O duhoare cadaverică îĭ isbi mirosul. Stătu puţin în prag căutând să străbată întunerecul cu ochiĭ.

D'odată se repezi înăuntru ţipênd îngrozitor şi începu să sguduie lăzile, butoiaşele şi cutiile şi când le vĕzu pe tóte goale, căzu jos ca un mal gemând în-

tocmai ca un animal lovit de glonte în inimă.

— Aurul meŭ! Aurul meŭ! strigă dênsul cu un ton sfâşiitor.

„Aurul meŭ a fost furat!...

„Sunt un om sărac!...

„Nu mai am nimic! nimic! nimic!...

Începu să 'şi smulgă pĕrul alb cu rădăcină cu tot.

Işi isbi capul de lespezile cu care era pavată pimniţa.

In vreme de câte-va minute se sbuciumă ca un smintit, ca un turbat, tăvălindu-se pe jos, printre lăzile goale.

In adevĕr toate fuseseră golite până la cel din urmă ban de aur. Nimic nu rĕmăsese măcar în vre-o crăpătură a butoaelor.

Hoţii se arătaseră de o lăcomie nemai pomenită.

— Mi s'a răpit mângaierea bĕtrâneţelor, reluă cămătarul.

„Doamne, D-zeule, de ce-aĭ permis ca să fiŭ împins în disperare şi mizerie?

„N'am umblat mereŭ în căile tale? N'am trăit după legile tale?

„De ce aĭ revĕrsat asupră 'mĭ aşa groasnică nenorocire?

„De ce aĭ trimis asupră 'mĭ trăsnetul tĕŭ cel mai omoritor?

„Doamne, D-zeule!

„Asta nu'l drept!

„Asta e ceva duşmănesc!

„Nu, nu, asta nu e, nu poate fi, nu pot crede.

Nenorocitul se ridică.

Stătu în picioare, cu mâinile întinse, cu pumnii strînşi.

Era destul de nebun ca să facă pe Dumnezeu răspunzĕtor de cele întâmplate.

Ochiĭ începură să i se întoarcă în cap în chip sinistru.

Par'că aruncaŭ fulgere

Un gând de spaimă îl trecuse prin minte.

El esclamă:

— Ce să mai trăesc sărac?

Şi scrîşni din dinţi.

Se uită în juru-i ca o bestie furioasă.

Apoĭ continuă cu o voce care n'avea nimic omenesc:

— Să trăesc iar sărac!

„Să trăesc sărac aşa cum am fost la început..

„Ah! pot?

„Nu e cu putinţă.

„Nicĭ n'aş avea putere să reîncep din noŭ..

„Moartea mai bine!..

„Da, moartea!...

„Vreaŭ să mor.

„Ce? o fi păcat să 'mĭ curm zilele? Ha! ha! dar D-zeŭ a fost drept cu mine ca să fiŭ şi eŭ drept către dênsul? Haide! Haide! Iute o frânghie. Iată una aci...

„Iute un cuiŭ!...

„Moartea e neagră.

„Iu jurn-mi tot e negru!

Se repezi în fundul pimniţei.

In mână ţinea o frânghie groasă pe care o găsise jos.

Viaţa nu mai avea nicî o atracţie pentru el.

Era hotărît să pună capăt zilelor sale mizerabile.

Dar avea să mai încerce o nouă emoţiune.

D'o dată dete cu piciorul de un corp moale.

In acelaş timp o putoare tare de stirv îi isbi nările.

Ionas Bruck căzu jos, pe jumătate leşinat.

Ce era oare?

O nouă nenorocire?

E adevărat că pentru cămătar pierderea banilor era nenorocirea cea mai mare din lume, cu toate astea un presentiment sinistru îl apăsă producêndu-i o slăbiciune ce'l ţinu pe loc câte-va momente.

Atâtea lovituri îi doborîseră puterea fizică.

Când, încetul cu încetul, îşi redobândi puterile, începu să pipăie corpul cu amêndouê mânile.

Simţi o rêceală de ghiaţă pretutindenî.

Cu toate astea i se părea că se afla lângă trupul unui om care doarme.

Un om care doarme în pimniţă?

Cine putea să fie?

Fără voe evreul se tîrî îndărăt, cuprins d'un sentiment de desgust.

Apoî prin mintea lui trecu o bănuială grozavă.

Incepu să tremure.

Cu o voce nesigură şi cu frică, chiamă încet:

— Laib! Laib!

O tăcere mormêntală rêspunse acestei chiemări.

Bruck, adunându-şi forţele, se sculă în picioare.

Se duse de luă felinarul şi când o rază de lumină căzu asupra cadavrului servitorului, cămătarul dete un ţipet spăimântător.

Apoî, şovăind, esclamă:

— Laib ucis! omorît!

Incepu să tremure, incapabil d'a mişca o mână, un picior.

Stătu în loc privind corpul plin de sânge închegat.

Voia să închidă ochiî ca să nu mai vadă nimic.

Nu putea.

O forţă neînvinsă îl silea să 'şi ţină ochiî aţintiţi asupra acelei privelişti înfiorătoare.

Figura şi mânile omorîtului fuseserâ mâncate de şoarecî. Capul lui nu mai avea nicî o formă.

Acum afla cămătarul de ce Laib nu rêspunsese la chiemările lui, de ce uşile stătuserâ deschise. Acum totul se explica.

După întâile momente de oroare, Ionas se gândi la ceea ce avea de făcut. Trebuia oare să înştiinţeze autoritatea despre spargere, prădăciune şi omor?

Atunci de sigur poliţia ar afla că dênsul avusese bogăţii imense în pimniţă şi în casul în care aceste bogăţii s'ar regăsi şi i s'ar înapoia, toată lumea o să ştie că le posedă.

Nebunul, nu bănuia de loc că averea ce i se furase acum *exista* numai în mintea sa şi că banii cei adevăraţi de mult îi fuseseră furaţi.

Nu însă de cei care omoriseră pe Laib ci de contele Marco.

Aurul cu care evreul îşi umpluse butoaiele era tot falş.

Însă dênsul nu ştia asta şi de aceea se născu în el dorulde răsbunare asupra ucigaşilor servitorului.

Voia să pună poliţia pe urmele lor să vadă apoi cum li se retează capetele.

Laib avea să fie răsbunat.

Se plecă înduioşat asupra cadavrului. Îşi zicea că bătrânul îl fusese tot d'auna credincios şi că la urmă murise apărându-i tezaurul.

Trupul lui nu trebuia să mai stea mult acolo.

Avea să 'l scoată la lumină şi să 'l înmormânteze după prescrierea legei evreeşti.

Învingându-şi greaţa, apucă cadavrul şi voi să 'l ridice în sus ca să 'l ducă în casă.

Atunci căzură din buzunarele mortului mai mulţi bani de aur pe lespezile pimniţei.

Ionas băgă iute mâna prin buzunarele ucisului şi după ce scoase din ele mai mulţi pumni de aur trânti cadavrul într'un colţ al pimniţei şi strigă:

— Vrea să zică şi tu mi-ai furat banii!...

„Aï fost înţeles cu hoţii pe care i-aï lăsat în casă şi pe urmă dênşii te-aŭ ucis ca să nu aibă a împărţi averea furată cu tine!...

„Fii blestemat, câne spurcat, de treï orï blestemat!...

„Odihnă să nu găseşti nicï în mormênt...

„Aci să putrezeşti şi şoarecii să 'ţi roadă oasele!...

Lacrimi de turbare îl înăbuşirâ glasul.

In chip înfiorător răsuna pe sub bolta pimniţei blestemul acesta pe care Ionas îl pronunţa la cadavrul bătrânului servitor.

Acum când găsise aur şi în buzunarele ucisului, cămătarul era convins că servitorul sĕŭ ajutase pe spărgĕtorï la comiterea crimei.

Cititorii îşi amintesc că aurul din buzunarele lui Laib fusese pus acolo de el însuşi într'un moment de lăcomie.

Bruck îşi munci cât-va timp mintea neştiind ce avea de început: să facă denunţare la poliţie saŭ să tacă.

De şi doria pedepsirea ucigaşilor, nu

glas intern însă 'l zicea că nu e bine să descopere oamenilor oficiali că dênsul avusese în pimniță atâta bănet.

Şi cu toate astea, dacă voia să redobândească averea, numai poliţiştii erau în stare să descopere pe hoţi.

Ca toate persoanele de seama sa, cămătarul avea o ură înăscută pentru autoritate.

De multe ori în viaţa lui i se făcuseră nedreptăţi dar preferase mai bine să peardă ceva de cât să introducă pe comisari şi gendarmi în secretele lui vinovate.

Totuşi casul present nu era ca celelalte.

Acum i se luase tot.

Era un om ruinat dacă nu isbutia să îşi recapete avutul său cel puţin o mare parte din el.

Şi nu numai că i se răpise ce era al lui.

I se furase încă şi lucrurile streine pe care le avea ca amaneturi şi pentru care avea să fie tras la răspundere.

Un oftat adânc îi sbuciumă peptul pe când urca, clătinându-se, scara pimniţei spre a se întoarce în casă.

Rătăci ca un smintit prin odăi şi pretutindeni i se presenta tabloul pustiirei şi prăbuşirei.

Şi nici un suflet înbit nu avea în apropiere ca să 'i dea mângâiere şi curaj în aşa ceas greu.

Nici o mână nu era ca să se întindă şi să-l susţină.

Pentru dênsul nu simţia nimeni milă şi compătimire.

Era singur!

Ideea asta îl revenia mereu în minte cu o putere ucizătoare.

Căzu sdrobit pe fotoliul său şi privind ţintă înainte-i cu ochii peste măsură sgâiţi murmura tremurând :

— Sărăcit şi singur!

Vorbele astea răsunau mereu în el. I se părea că în pept are un clopot care cu glasul lui metalic i le striga necontenit.

Îşi sprijini capul în amêndouă mânile şi stătu un sfert de ceas nemişcat, cu ochii închişi.

D'odată simţi că ochii îi ard şi lacrimi fierbinţi curseră prin mustăţile lui albe.

Mânile sale slăbănogite tremurau ca de cârcei, buzele îi se mişcau fără ca dênsul să voiască a vorbi iar limba nu bâlbâia de cât aceste două vorbe spăimântătoare :

— Sărăcit şi singur!

Stătu mult aşa.

In sfârşit eşi din toropeală.

Trebuia să facă ceva, trebuia sa ia o hotărîre.

In ori-ce cas trebuia să dea de veste autorităţei de cele pretrecute în casa sa.

Alt-fel bănueala de omor ar cădea asupră-i.

— Nebun ce sunt! esclamă d'odată cămătarul bătêndu-se cu mâna peste frunte.

„Imi muncesc mintea d'atâta vreme şi nu mĕ gândesc că am un prieten bun, pe inspectorul de poliţie Scharf căruia pot să-i spun tot cu încredere.

„El mĕ va ajuta, mĕ va sfătui.

Amintirea despre Scharf electriză pe bĕtrânul evreŭ.

Dênsul se hotărî să se ducă îndată să viziteze pe inspectorul de poliţie.

Insă când din întêmplare îşi scoase ceasornicul şi vĕzu ora, îşi zise că timpul nu era potrivit pentru aşa treabă. Era aproape mezul nopţeĭ.

— Sunt sdrobit de oboseală, murmură dênsul.

„Mĕ duc să mĕ odihnesc şi să uit în somn că sunt sărăcit şi singur.

Gârbovit şi desperat, se tîrî în camera de culcare.

Aprinse luminarea şi începu să se desbrace.

Il era frig.

Limba i se uscase şi părea lipită de cerul gurei.

O grijă nouă îl cuprinse pe lângă tóte cele-l-alte dureri.

Il era fricĕ şi nu ştia de ce.

Aveaŭ oare să se întoarcă ucigaşii să-l sfârşască şi pe dênsul?

Ştia că nu ásta e obiceiul tâlharilor.

Totuşi îl era fricĕ.

Pe când se desbrăca îşi opri de mai multe orĭ respiraţia şi se uita sperios împrejur.

I se părea aşa ca şi cum cine-va stătea pitit lângă el şi avea să 'şi apese palma pe ţeasta lui pleşuvă.

Işi scoase iute hainele şi se aruncă în pat tremurând.

Pe urmă stinse lumînarea şi 'şi trase plapoma peste cap ca să nu mai vadă şi să nu mai audă nimic.

Prăpădit de chinurĭ şi de oboseală, adormi

Insă d'abia dormise un sfert de ceas când sări d'o dată în sus ţipând în chip grozav.

Tot *corpul* îl era plin de sudoare rece.

Lucru curios.

Era sigur că stinsese lumînarea. Acum ea ardea.

Avea o flacără tremurătoare, albăstrue, care se mişca în coace şi în colo.

Speriat, cu ochiĭ eşiţi din orbită, cămătarul se uită prin odae.

Ce grozăvie!

Pe pat, lângă dênsul, stătea un om plin de sânge.

Acesta îl privea ţintă cu niște ochi sticloşi.

Bruck crezu că recunoaşte acea figură spăimêntătoare.

Nu, nu, nu era o amăgire, acesta era bĕtrânul Laib, era ucisul al cărui corp plin de sânge, pe jumĕtate putrezit şi

mâncat de şoareci îl găsise în pimniţă cu puţin mai nainte.

Şi acum cadavrul se deşteptase. Scheletul se mişca.

Sufletul omorîtului, — de sigur forma aceea aşa lunguéţă şi aşa slabă nu era de cât un suflet — se pusese pe patul lui şi'l privia ţintă în ochi.

Un fior trecu prin vinele lui Ionas Bruck.

Voi să se retragă în cea-l'altă margine a patului, să întoarcă capul. Cu neputinţă.

Era ca ţintuit.

Trebuia să privească spectrul, să'l privească mereu.

In sfârşit se auzi un glas ca din mormênt, zicênd :

— N'aĭ adus tu mânia lui D-zeu asupra caseĭ tale ?

„Văzut-aĭ cum te-a lovit trăsnetul cerului ?

„Sângele meu a curs pentru tine, pentru că în ziua sfântului Sabat aĭ călcat legea strămoşească.

„Aĭ păcătuit pentru lăcomie.

Ionas Bruck încercă să apuce mânile omorîtului.

Şi cu voce stinsă esclamă :

— Laib !...

„Bunule, iubitule, bătrâoule Laib, poţi tu să mă ierţi de tot rêul ce ţi am făcut ?...

„O ! spune că poţi....

„Nu mă părăsi în desperarea mea !...

Ochiĭ sticloşi aĭ spectrului părură a eşi din orbitele lor sângeroase.

— Gândeşte-te la copila ta ! resună la urechea cămătarului.

„Ce aĭ făcut cu ea ?

— Vaĭ mie ! scânci bătrânul privind spre tavan.

„Copila mea, unica mea fiică, cum m'am purtat eu cu tine ?

„D-zeu nu mă va erta nicĭ odată că mi-am împetrit inima şi ţi-am refuzat mica pomană ce'mĭ cereaĭ.

„Doamne, ce s'a făcut copila mea ! Poate disperarea a împins-o la nenorocire....

„Oh ! Roza, arată-te mie încă o dată, ca să te pot strînge la peptul meu....

„Spune'mĭ unde eşti ca să vin eu la tine....

Ionas fu întrerupt în tânguirea lui :

— Şi cum te-aĭ purtat către prietenul tĕu ? reluă glasul lui Laib.

La fie-care vorbă a lui aerul se umplea de o putoare de cadavru nesuferită şi de jur împrejur bătea par'că un vênt ce aducea miros greu de pământ.

— Cum te-aĭ purtat către prietenul tĕu ? reluă spectrul.

„Nu'ţi făcuşĭ averea cu baniĭ lui ? Şi când aĭ fost bogat cum aĭ mulţumit bătrânului Laib ?

„L'aĭ făcut servitorul tĕu, l'aĭ înjurat şi l'aĭ disprețuit.

„Şi acum când a căzut în mâna ucigaşilor care l'aŭ lăsat mut şi rece în

pimnița ta, l'aĭ trântit într'un colț și aĭ scuipat asupră-i.

„Lăcomia te a făcut crud și nerecunoscător.

Ionas Bruck văzu acum cadavrul mișcându-se.

Spectrul lui Laib se scula încet de pe pat.

Înaintă spre ușă.

Dar când să iasă, se întoarse și întinse brațul în semn de blestem.

După asta Ionas Bruck îl văzu eșind pe ușă și dispărând.

— Laib! strigă dênsul cu un glas rugător și supus.

„Laib, nu te depărta. Trebue să m'asculți.

„Stăĭ.

„Aĭ să fiĭ îngropat cu cinstea pe care o meriți.

„Laib vino îndărăt...

„Spune 'mĭ că mĭ-aĭ ertat și că n'o să mĕ împingĭ la nebunie arătându-te astfel nopțea la capătâiul meŭ.

Nimic nu se mișcă.

Domnea pretutindenĭ cea mai adâncă tăcere.

Ionas Bruck respiră o dată tare. Era singur!

Mai mult mort de cât viŭ își afundă din noŭ capul în perinĭ.

Închise ochiĭ și stătu așa vr'un sfert de ceas.

Era încălzat de sudoare rece.

D'o dată se auzi de la biserica apropiată două-spre-zece bătăĭ de clopot care anunțaŭ mezul nopțeĭ.

Îndată după cea din urmă bătaie i se păru cămătarului că aude din fundul pimnițeĭ glasul unuĭ murind strigându 'l într'un chip sfâșietor:

— Ionas! Ionas!

Însă dênsul stătu pe loc înghețat de frică.

D'abia putu să miște buzele ca să zică o rugăciune evreească.

Era una din acele rugăciunĭ jalnice pe care evreiĭ le cântă la morțĭ.

Ionas Bruck își cânta rugăciunea de moarte.

Însă moartea pe care dênsul o considera acum ca cea mai supremă bine-facere, nu venia.

Strigătele de ajutor din pimniță nu mai încetaŭ.

Atunci Ionas sări d'o dată din pat, își luă halatul și eși pe ușă în fugă.

Scoborî scara pimnițeĭ împleticindu-se.

Cadavrul îl atrăgea cu o putere magică...

Privi de jur împrejur și în sfârșit îl descoperi în colțul unde 'l aruncase.

Țipă o dată tare și căzu jos, ca trăsnit.

Viziunea încetase și începuse somnul.

. . . . . .

. . . . . .

Când Ionas Bruck se deșteptă a doua zi din somnul sĕŭ turburat de friguri, văzu cu groază și cu greață că dormise

tótă noaptea cu capul pe cadavru al cărui gât îl ţinea încă înlănţuit cu braţele.

El făcuse astfel priveghiul bătrânului Laib.

LXIX

Servitorul contelui Marco

— Parola! strigă pentru a treia óră soldatul de la uşa temniţei din Rawitsch, susţinêndu-şi porunca prin îndreptarea puştei asupra lui Magistru, îmbrăcat cu hainele supraveghetorului.

Chiorul, vêzêndu-se în aşa grea situaţie, apucă strîns cu mâna dreaptă smocul de chei şi se apropiă de sentinelă, ca şi cum voia să 'i spună parola în şoaptă.

— Iată parola! zise dênsul şi d'odată isbi în obraz pe soldat, cu maldărul de chei, cu atâta putere în cât nenorocitul căzu jos, fără cunoştinţă, înundat de sânge.

In cădere însă, apăsase pedica armei şi aceasta se slobozi îndată, făcênd să rêsune curtea temniţei.

Criminalul auzi glontele şuerându-i pe d'asupra capului şi intrând în perete.

Dênsul stătu un moment ca să se chibzuească.

Detunarea alarmase pe toţi locuitorii temniţei.

Se auziau deja paşi grăbiţi coborînd pe scară.

Dacă mai stătea cinci minute în loc, soarta i-ar fi fost teribilă.

Funcţionarii închisorei aveau să sosească în curte, să 'l recunoască cu tótă traveatirea, să 'l înhaţe şi să 'l ducă în celulă.

Ii era cu neputinţă de luptat cu atâţia inşi.

Acolo în celulă, ce era să păţească îşi închipuia el prea bine.

Trebuia deci să meargă înainte, să iasă la libertate.

Insă treaba asta era aproape mai primejdioasă de cât d'ar fi stat pe loc.

De jur împrejurul gardului de zid al închisorei era un lanţ de sentinele care aveau ordin să culce la pământ cu glontele pe ori-cine se va încerca să iasă sau intre fără să se legitimeze.

In încurcătura asta grozavă, Magistru îşi puse mintea la lucru şi în câte-va clipe găsi un mijloc pe care 'l puse îndată în aplicare.

Soldaţii de dincolo de zid auziseră detunarea

Alergau să vadă ce este. Erau la câţi-va paşi.

Chiorul începu să strige:

— Săriţi, ajutor!

„Un criminal dintre cei mai rei a scăpat!

„A lovit de moarte pe soldatul de la uşă!...

„Săriţi, prindeţi'l !...

Cu vorbele astea începu să fugă spre poartă.

Şi cum era îmbrăcat cu hainele supraveghetorului, soldaţii crezură că e un funcţionar al închisorei.

Îl urmară spre a'l da ajutor la prinderea fugarului.

Astfel chiorul isbuti să iasă din curtea închisorei.

La zece paşi de gard se întoarse şi zise soldaţilor carî alergaŭ în urma lui:

— Luaţi-o d-v. la dreapta, eŭ fug la stânga, alt-fel nu'l mai prindem.

Soldaţii apucară la dreapta iar Magistru începu să fugă la stânga de'l scăpărau picioarele.

Dete de un ogor mare şi 'l străbătu într'un minut.

Pe urmă din ogor în ogor, sărind peste gropi, peste parî şi mărăcinî, fugi înainte până fu aproape să'şî peardă resuflarea.

Atunci se piti într'un şanţ ca să se odihnească puţin.

La ceasul acela, locuitorii micului oraşel eraŭ de mult culcaţi.

Şi apoi temniţa era la o mică depărtare de barieră.

Astfel fugarul nu se întâlnise cu nimenî.

Dar în urmă-i auzia o gălăgie mare.

Mai multe împuşcăturî resunară pe câmpie.

Rĕsuflă numaî de câte-va orî în şanţ şi o luă iar la sănătoasa. După ce ce mai alergă vr'o ŏ minute ajunse pe o şosea mărginită pe de laturî cu arborî fructiferî.

Privind din întêmplare în laturî vĕzu o umbră alergând spre dênsul. Crezêndu că e vr'un împegat al temniţeî, care 'l ajunsese, apucă mînecul de cheî cu mâna dreaptă şi luă o posiţie de luptă, căcî ca să mai fugă 'l era cu neputinţă pentru un moment.

— Moartea 'l aşteaptă, scrîşni dênsul de se va apropia prea mult de mine.

Când umbra fu la câţi-va paşi de dênsul, se opri şi punêndu amândouĕ mâinile d'o parte şi d'alta a gurei, îî şopti:

— Stăi, eştî scăpat d'acum.

Vorbele astea risipi atunci teama fugarului.

Cel ce venea spre dênsul nu era soldat nicî temniţar ci bunul sĕŭ prieten Carol Franţuzul.

Se recunoscură îndată.

Carol îî aruncă iute pe umerî o manta largă.

Aceasta îî acoperea toată persoana până la picioare

Astfel criminalul îşî ascundea uniforma de supraveghetor.

In cap, în locul bonetului de serviciŭ, Franţuzul îî îndesă o căciulă de blană.

In chipul asta deghizarea lui Magistru era complectă.

După asta, bunii prietenî de crimă îşî strînseră mâinile cu iubire.

— Trăiască „Iepurii albi“, Chiornle, esclamă Franțuzul.

„Ce mai strengar ești.

„Pe toți dracii, trebuie cul-va geniu ca să sară așt fel din cotenéță... Și tu ai geniu, scumpul meu.

„De alt-fel eram sigur de reușita planului....

— Ei, ce vrei să zici prin asta, prietene ?

— Vreau să zic că prețuești mai mult tu cu un ochiu singur decât șase ómeni cu doi ochi.

— Haida de....

— Iți spun asta cu convingere, continuă Carol ; și fuga de astă seară este o dovadă luminoasă.

Magistru strînse din nou mâna prietenului.

Apoi, cu grabă, reluă :

— Trebuie însă să 'ți mărturisesc că eu greu aș fi scăpat din capcană fără tine.

„Și poate aș fi putrezit acolo.

„Tabacul tău a făcut minuni.

„Cum l'a mirosit supraveghetorul, a căzut ca trăsnit.

„Acela care a fabricat acest praf, e meșter.

— Ha, ha ! cred și eu, răspunse Franțuzul rizând.

„Filip spițerul își cunoaște bine meseria, asta e netăgăduit.

„Trebuie să 'ți aducî aminte de el, îți este prieten ca și mine.

— Așa ?... răspunse Chiorul punându-și fruntea în mână și căutând să 'și aducă aminte.

— Vine adesea la „Iepurii albi“, continuă Franțuzul.

„E un găligan lat în spate care a avut înainte farmacie dar a perdut-o fiind-că a stat la temniță pentru un lucru de nimic....

— Pentru un lucru de nimic ? observă Magistru rizând.

— Așa e.

— Se pare însă că judecătorii nu împărtășeau opiniunea ta.

„Dar spune, ce făcuse prietenul Filip ?...

— Otrăvise pe fratele său și pe nevasta acestuia....

— Lucru de nimic... întrerupse Chiorul zîmbind.

— Cum vezi....

— Insă nu înțeleg cum a putut scăpa numai cu cinci ani de temniță și nu a făcut cunoștința cu calăul Krantz care a tăiat capete mai ușoare de cât acela al lui Filip....

— Lucrul nu era dovedit tocmai bine și de aceea a scăpat numai cu atâta....

— Ori și cum, îmi pare bine că a scăpat, mai ales că mi-a fost de folos... Și cum trăește acum ?

— Acum încă'i merge bine la „Iepurii albi“ unde vinde otrăvuri și prafuri de ameți pe prețuri fabulos de ridicate.

— Dar ia spune-mi, Franţuzule, întrerupse acum chiorul, cum o să ne facem noi acum nevăzuţi?

„Căci de sigur, n'o să putem merge pe jos pe drumul acesta dacă nu vrem să ne trezim cu copoii în urma nóstră. Atunci toată istoria aşa de bine începută s'ar sfârşi rău de tot.

— N'ai nici o grijă, Magistre. Pregătirile sunt făcute de mai înainte. Vezi pădurica aia de după deal?

Chiorul se uită în direcţia arătată de Franţuzul.

Văzu în adevăr o pădure mică la care se putea ajunge pe jos cel mult patru minute.

— Şi ce e acolo? întrebă dênsul.

— Ce să fie.

„O căruţă cu doi cai care o să ne ducă la Posen.

„Dar să ne grăbim căci clipele sunt de diamant.

O luară la goană spre pădure, chiorul înainte, Franţuzul pe urmă.

Căruţa era ascunsă într'un tufiş iar vizitiul stătea pitit sub ea.

O scoaseră la drum, se urcară câte-şi trei în ea şi porniră iute.

După un ceas, Rawitsch era departe.

Vizitiul nu slăbi caiii din galop până nu crezu că mușterii sĕi se află in siguranţă.

Spre ziuă căruţa se opri înaintea unui han mic de sat.

Caiii trebuiau neapărat să se odihnéscă cât-va, să mănânce ceva fân şi orz căci alergaseră destul.

Chiorul şi prietenul sĕu simţiau d'asemenea trebuinţa d'a se întări cu vre-o băutură caldă.

In cursul călătoriei dênşii nu 'şi perduseră vremea.

Se desbrăcaseră de hainele de pe dênşii şi 'şi luaseră altele.

Când se coborîră la han, cu cioaboate mari în picioare, cu paltoane de stofă trainică pe dênşii, cu veste largi pătrate şi cu lanţuri groase, albe, la brâu, ar fi zis ori-cine că sunt niscai negustori de vite.

Era deja aproape de ziuă când intrară în cârciumă.

Un servitor somnoros stătea după tejghea şi 'i întrebă ursuz că ce doreşte.

Dênşii comandară cafea şi ceva de îmbucat.

Nu trecu mult şi o fată puternică, spătoasă, le puse dinainte ceea ce ceruseră.

Se apucară de mâncat şi în vremea asta vorbeau în şoaptă.

Rând pe rând sosiră şi alţi mușterei în prăvălie.

Erau chirigii cari duceau mărfuri negustoreşti la Posen.

Curând apăru şi cârciumarul şi se puse la masa cărăuşilor.

Dênsul vorbia stricat nemţeşte căci era polonez.

— Ei, copii! zise dênsul către muşterei umplêndu-le paharele cu rachiŭ.

„Ce-aţi mai auzit noŭ, ce s'a mai petrecut?...

— Am eŭ o noutate, esclamă un cărăuş îmbrăcat cu un cojoc puturos.

„Din colivia de la Rawitsch a scăpat aseară un uliŭ.

Toţi se grămădiră în jurul lui ca să-l asculte.

— Vrei să zici din temniţă? întrebară toţi d'odată.

„A fugit vr'un tâlhar?

— Da, a fugit un criminal care fusese osândit la moarte pentru omor şi care fiind graţiat de împărat, trebuia să locuiască la Rawitsch toată viaţa.

„Stătuse numai de câte-va săptămâni acolo.

„Aseară a scăpat, după ce a doborît un soldat care voia să 'l aţină calea.

— Eŭ sunt sigur că aŭ să 'l prindă din noŭ, zise cârciumarul. Poliţiştii nu sunt oamenî proşti.

— Dar criminalii sunt adesea mai şireţi ca poliţiştiî, reluă omul cu cojoc. De sigur criminalul acesta o să dea de greutăţi marî până să se pună în siguranţă, căcî s'a dat de veste în tóte părţile prin telegraf şi dênsul e aşteptat acum la toate gările.

Chiorul şi Franţuzul schimbară câte o privire semnificativă.

Voiaŭ să 'şi spună că făcuseră foarte bine de nu călătoriseră pe calea ferată căcî la cea d'întâiŭ staţie ar fi fost înhăţaţi.

— Şi de unde aî aflat tu tóte astea? întrebară chirigiiî pe camaradul lor.

— Iată de unde.

„Acum câte-va ceasurî mânam iute pe drum ca să ajung mai curênd aci când d'o dată aud în urma mea un tropot grozav şi sunet ca de zurgălăi.

„Mă întorc, ce să vĕd?

„Un gendarm care mĕ ochi cu carabina şi 'mî zise:

„— Opreşte în loc orî eştî mort.“

„Oprii.

Atuncî gendarmul se apropiă de mine, mĕ privi în faţă şi la ceafă, îmî rĕscoli prin căruţă.

„Apoi mĕ întrebă cum mĕ chiamă, de unde viŭ, unde mĕ duc.

„După ce 'I spusei toate astea mirându-mĕ foarte tare, el zise iar:

„— N'aî întâlnit pe drum vr'un individ în costum de temniţă?

„— Nu, d le, i-am rĕspuns.

— Nicî n'aî auzit pe alţi cărăuşi să-fi întâlnit?

„— Iarăşi nu.

„Atuncî gendarmul, călărind o bucată alăturea de căruţa mea, îmî povesti tóte cele petrecute aseară la temniţă.

— Trebue să plecăm d'aci, şopti Magistru la urechea tovarăşului sĕŭ. Cu câţ vom întârzia mai mult cu atât vom fi mai nesiguri pe drumul către Posen.

Franţuzul era şi el de părerea asta. Plăti iute mâncarea şi băutura, eşi cu chiorul din han şi merseră la grajd unde stătea vizitiul lângă cai, muşcând dintr'o bucată de pită.

Acest vizitiŭ, tocmit cu o zi înainte de Carol pentru această călătorie primejdiósă, era un biet ţeran de pe lângă Rawitsch care pentru un preţ mare se hotărîse să ducă doui oameni la Posen. Bănuise ei poate ce sunt aceştĭ oameni dar fiind sărac liŗit avea mare nevoie de banĭ.

— Trebue să plecăm înainte, omule, zise Franţuzul către ţeran.

„Scoate caiĭi din grajd şi înhamă-i iute...

„E nevoie ca în patru ceasurĭ să fim la Posen

Ţeranul se sculă cu greutate, se duse la caĭ, uzi încă de sudoare şi care d'abia rodeaŭ nişte fân de obosiţi ce eraŭ. Se uită lung la dênşiĭ şi zise dând din cap cu hotărîre :

— Nu e chip de plecat până nu se vor odihni caiĭi bine.

— Trebuie să plecăm, urmă Carol.... Ce, de geaba'ţĭ plătesc un preţ aşa urcat, de cincĭ orĭ mai mare ca acela ce se plăteşte de obiceiŭ până la Posen.

Ţeranul dete din umerĭ şi se uită ţintă la criminalĭ.

Apoĭ zise :

— Vezĭ, preţul acesta nu este pentru călătorie ci pentru persoanele pe carĭ le duc.

Cei doĭ criminalĭ se cutremurară. Dar ştiură să se stăpânească şi se prefăcură că nu înţeleg ceea ce voia să zică ţeranul.

Acesta urmă :

— Totuşi o să mĕ ţin de cuvênt. O să vĕ duc la Posen dar nu în patru ceasurĭ ci în şapte ...

„Treĭ ceasurĭ cel puţin trebuie să se odihnească caiĭi aci.

Magistru trase la o parte pe prietenul sĕŭ.

— Ce dracu'l de făcut ? şopti dênsul Stând aci ne putem aştepta din moment în moment la sosirea gendarmilor.

„Atunci n'am făcut alt-ceva decât am sărit din lac în puţ.

— O să mergem înainte, aĭ să vezĭ, răspunse Carol

Şi întorcêndu-se spre vizitiŭ, reluă :

— Vrea să zică tu crezĭ că aĭ să 'ţĭ prăpădeştĭ caiĭi plecând îndată la drum ?

Ţeranul dete din cap în chip afirmativ.

— Fără îndoială, răspunse dênsul. Aş putea să'mĭ ascut cuţitul ca să le iaŭ pielea la Posen.

— Dar până la Posen ar ţinea ?

— Până acolo ar ţinea ei, dar ce folos....

— Atunci uite, să te întreb un lucru... Cât te costă caiĭi ?

— Caiĭ? Ce, vreţi să 'I cumpăraţi?

Două sentimente opuse se luptaŭ în inima ţĕranului.

Dorul de caĭ, cu carĭ era deprins, la carĭ ţinea ca la niște tovarășĭ buni de fericire și de nevoĭ, și lăcomia d'a face un gheșeft bun.

Un minut stătu nehotărît uitându-se când la caĭ, când la criminalĭ, cărora chibzueala asta li se părea prea lungă.

— Eĭ, haĭ, spune la un fel... esclamă Carol.

„Vremea noastră e preţioasă și caiiĭ tĕĭ vor fi avênd un preţ.

Ţĕranul oftă o dată adânc. Se hotărîse.

— Caiiĭ, d-le, zise dênsul cu un glas nesigur, sunt de soiŭ bun, sunt voinicĭ la lucrul câmpuluĭ. Mĕ costă patru sute de talerĭ.

„De 'mĭ daĭ aci în mână suma asta, târgul e făcut.

Magistru întoarse capul descurajat.

Patru sute de talerĭ era o sumă pe care Carol nu putea s'o aibă iar el d'a-vea nicĭ un ţfenig.

Cu atât maĭ mare-ĭ fu mirarea vĕzênd pe Franţuz băgând iute mâna în buzunar și zicênd către ţĕran:

— Vreĭ patru sute de talerĭ? Bine, iată-ĭ.

Scoase dintr'un portofoliŭ maĭ multe bancnote și le puse în mână ţĕranului.

— Acum, înhamă și la drum, adăogă dênsul.

„Ne-am învoit, în patru ceasurĭ să ne ducĭ la Posen.

— Nu în patru, numaĭ în treĭ am să vĕ duc, rĕspunse ţĕranul.

Și în ochiĭ luĭ strălucia lăcomia pe când băga baniĭ în buzunar.

— Cu atât maĭ bine, zise Magistru și un zîmbet de bucurie lunecă pe buzele sale.

Ţĕranul urmă:

— De oare-ce vitele tot trebuie să crape, atunci pot fórte bine să facă drumul și în treĭ césurĭ.

Apoĭ se grăbi să înhame caiiĭ. Cei doĭ criminalĭ îl ajutară.

Lucrul se făcu repede.

După cinci minute eraŭ din noŭ pe drumul mare.

Într'adevĕr ţĕranul se ţinu de cuvênt. El nu maĭ cruţa caiiĭ.

Dădea mereŭ în eĭ ca să-ĭ ţină tot la galop.

Voia cu orĭ-ce preţ să-și îndeplinéscă angajamentul.

În vremea asta, Carol se rezimă comod într'un colţ al căruţeĭ.

Scoase din buzunar o cutie cu ţigărĭ. luă una pentru sine și oferi alta Chiorului.

După ce le aprinseră și traseră de câte-va orĭ, Magistru zise:

— Ascultă, Franţuzulle...

Acesta uitându-se zimbind la tovarășul sĕŭ, rĕspunse:

— Vorbește, prietene, te aseult.

Fugarul continuă :

— Acum trebue să 'mĭ spuĭ ce scop aĭ avut ca să mĕ faci să fug din închisoare.

— Mĕ aşteptam la această întrebare, zise Carol.

— Eŭ sunt sigur că n'aĭ lucrat de geaba.

Drept rĕspuns, Franţuzul trase din ţigară un nor de fum care umplu căruţa şi făcu pe Chior să tuşască.

Acesta din urmă, fără să se plângă de acest inconvenient, reluă :

— Nu din iubire către mine aĭ venit la Ravitsch şi aĭ cheltuit atâţia banĭ.

„Oamenĭ de-aĭ de noĭ nu întreprind nimic fără un câştig.

— Aşa e, întări Carol.

Magistrul aştepta că tovarăşul sĕŭ să se explice.

Insă acesta, orĭ că n'avea rĕspunsul gata, orĭ că 'ĭ plăcea să 'şĭ bată joc de Chiorul, păstră tăcerea.

Fugarul atunci, nerăbdător, esclamă :

— Haĭ, deslegă'ţĭ limba şi vorbeşte.

Carol îşĭ scoase încet ţigara din gură după ce trase încă o dată şi zimbi.

Trecură încă câte-va clipe.

Apoĭ zise :

— Aĭ ghicit, Chiorule.

„Nu din propria mea voinţă am venit la Ravitsch.

„Este cine-va care se interesează de tine.

„Acest cine-va vrea să te aibă lângă el şi a dat banĭ pentru scăparea ta.

— Cine este acel cine-va ?

— Eŭ nu ştiŭ.

„Insă 'l cunoaşte Tom, stăpânul „Iepurilor Albĭ".

— Zĕŭ !...

„Vrea să zică şi Tom e amestecat în jocul acesta ?

— Se înţelege.

„El mi-a dat banĭ de cheltuială însărcinându-mĕ să te duc viŭ nevătămat la Berlin şi să te predaŭ luĭ.

— Curios lucru.

„Cine să fie acea persoană care are aşa nevoe de mine încât să mĕ scoată din temniţă.

„Cum n'o fi găsit pe alt-cine-va care să 'l facă treaba ?

„Sunt, slavă Domnuluĭ, destuĭ tâlharĭ în Berlin.

— Da, sunt.

„Insă vezĭ că cu tâlhariĭ este ca şi cu doctoriĭ.

„Chiamă cine-va pe acela în care are încredere.

Tot restul călătorieĭ, Magistru îşĭ munci mintea să ghicească pe omul misterios după a cărui intervenire fusese scăpat din închisoare.

Trecu în revistă toate cunoştinţele ce avea în lumea criminală, în societatea înaltă şi în cea de mijloc.

Toate de geaba.

Gândul lui nu se opri asupra ninënului.

. . . . . .

Ţëranul se ţinu de vorbă.

După trei ceasuri şi câte-va minute căruţa se opri dinaintea unei cârciume lintr'o mahala a Posenului unde trăgeaŭ le obiceiŭ oamenii cu renume prost.

Câte-va cuvinte pronunţate de Carol la urechea stăpânului cârciumei fură de ajuns ca să se facă călătorilor o primire bună şi să li se dea un sfat în privinţa continuărei călëtoriei.

Asupra acestui din urmă punct era deosebire mare de părerĭ între chior şi prietenul sëŭ.

Carol susţinea să se oprească pentru câte-va zile în Posen, până avea să trécă fierbânţeala gendarmilor.

Magistru susţinea din contră că trebue să 'şi urmeze îndată călătoria spre Berlin cu trenul.

— Peste trei zile, adăogă dânsul, semnalmentele mele vor fi cunoscute în tóte părţile şi nu voiŭ mai putea să fac un pas în nicĭ o parte.

„Pe când azĭ e alt-ceva. Oamenii de abia deseară vor fi învëţat să mĕ cunoască.

— Dar, prostule nu înţelegi că mergând la gară, vom fi găbuiţi ca din strachină ?

— Cine 'ţi zice să mergĭ la gară ?

„Eşim pe jos din Posen, ne ducem la o staţie mică în câmp şi ne urcăm acolo în tren.

— Dar la Berlin ?

— La Berlin iaraşi n'o să călcăm în gară.

„Ne scoborîm la staţia cea mai apropiată şi intrăm pe jos în capitală.

După multă ciorovoială, propunerea lui Magistru fu primită.

Criminalii merseră pe jos la o staţie din apropierea Posenului şi acolo se urcară în tren.

Nimenĭ nu 'ĭ supărară până la o staţie de lângă Berlin unde se deteră jos.

In seara aceleiaşi zile în care ajunseseră în Posen, dênşiĭ îşĭ făcură intrarea triumfală în „Paradis," la „Iepuriĭ albĭ".

Când bëtrânul Tom vĕzu pe Magistru pe neaşteptate, pe când el se gândea că poate planul evadărei n'o să isbutească, fu cuprins de un acces de bucurie frenetică.

Pofti pe sositorĭ în contuarul sëŭ privat în care primea numaĭ oamenii de „seamă".

„Acolo începu să'ĭ îmbrăţişeze şi să'ĭ sărute.

Chiorul însă vru să-şi ţie demnitatea obicinuită.

El depărtă pe bëtrân cu blândeţe zicêndu-i să îngrijască mai bine de ceva mâncare şi bëutură.

Stăpânul „Iepurilor Albĭ" eşi în gónă

şi puse la încercare mare pimniţa şi bucătăria sa.

Se grăbi peste măsură. Câte-va minute îi fură d'ajuns.

Intorcêndu-se cu tot ce avea mai bun, pretinse să i se istorisêscă minunea săvêrşită.

Dar trebui să rabde puţin până ce cei doi criminali îşi potoliră puţin foamea care, ce e drept, era tare.

Atunci Carol Franţuzul, îndopându-se cu friptură rece de viţel, începu să 'şi înşire toate cu de-amănuntul.

In vremea povestirei bătrânul Tom se uita din când în când la Magistru ca să'l admire cu un adevărat entusiasm.

Când Carol isprăvi, esclamă:

— Ei bine, ce zici?

— E o glumă frumósă, răspunse cârciumarul.

„Păcat că la tâlharî nu se înalţă monumente căci Chiorul ar fi vrednic de un monument.

— Insă ca să capăt asta ar trebui să mor şi acésta nu-mi vine la socotélă, observă Magistru zimbind.

— Aci în Berlin nu s'a aflat încă despre evadare, urmă Tom.

„Ziarele n'au scris chiar nimic.

„Ei, dar să vezi mâine, poimâine ce gălăgie o să fie.

„Poliţiştii au să dea în brânci ca să 'şi recapete fiul perdut.

— Despre asta nu mai încape îndoială, zise Carol turnând pe gât un pahar de vin negru.

— Băgare de seamă, copii, reluă cârciumarul.

„Ţie, Magistre, n'am să 'ţi dau sfaturi....

„Tu eşti mai şiret ca noi toţi.

„Dar tot îmi iau libertatea să-ţi spun că trebue să te păzeşti strașnic.

„De data asta albaştrii au să răscolească toate găurile.

„Chiar aci la „Iepurii albi" nu mai poţi fi în siguranţă. Trebue să 'ţi cauţi alt culcuş.

— Culcuşuri am mai multe, zise chiorul.

„De asta nu mă îngrijesc.

„Aş vrea numai să ştiu acum pentru cine am de lucru aci în Berlin?

— Pentru cine?

„Hm! eu nu ştiu.

„Sau mai bine, nu trebue să ştiu.

— Ce, nu vrei să 'mi spui cum 'l chiamă.

— Are să 'ţi spună el singur şi încă chiar în noaptea asta.

„Sau dacă crezi că eşti obosit şi ai nevoe de somn...

— Eu nevoie de somn?!... esclamă Chiorul.

„Pot să nu dorm opt zile în şir de va fi nevoe.

„Vreau să vorbesc cu 'omul chiar în noaptea asta ca să-mi dea ceva de cheltuială.

„Trebuie să ştii că în temniţă n'am putut să ţes mătase.

— Ştiu, dragă....

— Atunci?...

— Dacă 'l aşa am să vestesc chiar îndată pe domnul acela de sosirea ta, zise stăpânul „Iepurilor albi".

Zicând acestea, umplu din nou paharul Chiorului.

Acesta, îl goli dintr'o înghiţitură.

— Cât despre bani, urmă bătrânul Tom, dacă ai mare nevoe, pot să 'ţi avansez cu o sută de taleri.

— Ai fi o adevărată providenţă, esclamă Magistru punând o mână pe umărul cârciumarului.

Acesta din urmă însă adăogă cu un ton scurt:

— Bine înţeles o să 'mi plăteşti dobânda de 10 la sută îndată ce vei fi în activitate.

Dar criminalul nu se speriă de acestă condiţie şi răspunse cu o sinceră bucurie:

— Plătesc ori-ce dobândă.

— Bine, întări bătrânul.

— Când nu simt bani în buzunarul meu, nu mai sunt om, îmi perd tot curajul.

Cârciumarul se sculă, se apropiă de casa de bani băgată în perete, numai cu uşa afară.

O deschise şi pe când întindea mâna să ia un pumn de taleri de argint ca să numere tâlharului 100, se auziră d'o dată bătăi grozave în uşă, cu mânile şi picioarele, şi ca o grohăitură de animal. Magistru şi Carol se uitară înlemniţi unul la altul.

Însă bătrânul Tom părea că ştie cine e la uşă.

Făcu semn oaspeţilor să nu se deranjeze de la masă şi ducându-se la uşă o deschise şi strigă:

— Hai, pleacă d'aci sau te bat cu biciul.

Atunci se auzi un sgomot asemenea cu acela pe care l-ar face un câne sau un alt patruped care se depărtează sărind.

Tom închise uşa şi se întoarse la casa cu bani.

Însă cum aruncă în ea o privire, faţa i se roşi de mânie şi uitându-se ţintă la Magistru apoi la Carol Franţuzul, zise cu o linişte prefăcută:

— Copii, a-ţi făcut cu mine o glumă dar vă rog să înceteze.

„Era aci în casetă, afară de monedele de argint, o bancnotă de o mie de mărci.

„Am văzut e înainte d'a mă duce la uşă...

„Acum văd că lipseşte.

„Unul din voi a luat-o.

„Hai, scóte-ţi bancnota.

Nici Magistru nici prietenul său nu se supărară câtu şi de puţin de bănuiala cârciumarului.

Drept ori-ce răspuns, dânşii se sculară

le pe scaune şi apropiindu-se de Tom se oferiră să 'şi întoarcă buzunarele şi să fie căutaţi pe subţiori şi în ghete.

— Ce să vĕ mai caut, strigă micul bĕtrân,

„Bancnota era aci, voi a-ţi luat-o

„Vĕ invit să mi-o daţi, căci de unde nu, ştiţi voi...

— Ce să ştim, rînji Magistru, întinzêndu-se pe scaun şi punêndu picior peste picior.

„Ia mai bine aprinde-mi ici fitilul ăsta ca să mi-l bag în lulea, nu mai umbla cu mofturi.

Tom aprinse un chibrit zicênd :

— Iată foc.

Apoi cu o voce mai înceată :

— Însă 'ţi spun, de o cam dată cu binişorul, că vreau să 'mi recapăt banii.

Şi apropiă chibritul de o bucată de hârtie albă, îndoită de mai multe ori, pe care Magistru o ţinea în mână, ca să-şi aprindă cu ea pipa.

Capĕtul hârtiei începu să ardă.

D'o dată Chiorul îl stinse iute şi zise pufnind de rîs :

— Dobitoc bĕtrân ce eşti !

„Vrei să'mi aprinzi luleaua cu mia ta de mărci ?

— Cu mia de mărci ? ! esclamă bĕtrânul.

Chiorul urmă tot rîzênd :

— Impingi prea departe politeţa cu musafirii !

„Zĕu, prea politicos eşti !

„Ce dracu, biletele de o mie de mărci nu se găsesc pe drum....

Cârciumarul remase încremenit.

Magistrul desfăcu fitilul şi scoase din mijlocul lui bancnota neatinsă.

Tom deschise ochii peste măsură. I-o smuci din mână şi se duse iute să o închidă în casa de bani.

Apoi, ridicând mânile spre cer, esclamă :

— Drace ! ce iute eşti de mână, a mice !

„Numai în cinci clipe cât am lipsit la uşă ai avut vreme să faci treaba asta !

„Abia ai avut vreme să te scoli de pe scaun.

— *Am voit numai să'mi* pun degetele la încercare, mugi Chiorul lăsându-se cu coatele pe masă.

„Mĕ temeam să nu se fi îngreuiat de râudea în temniţă.

„M'am convins însă că tot mai pot ceva.

Stăpânul „Iepurilor albi", eşind din uimire şi alungându-şi supĕrarea, numĕră Chiorului o sută de taleri iar drept chitanţă primi o strîngere de mână. Acesta e de obiceiu înscrisul ce'şi dau între ei tâlharii din Berlin.

— Şi acum să mĕ lăsaţi singur aci pentru câte-va minute, reluă bĕtrânul Tom.

„Vreau să scriu un bilet domnului în chestiune anunţându 'i sosirea ta, Ma-

gistre și să'l rog să 'mi dea imediat ordinile sale.

Cei doi criminali eșiră din contuarul privat și intrară în „Paradis“.

Dênșii fură primiți cu urale nestârșite.

Strigăte entusiastice resunară în acea speluncă de rău făcători.

— Magistru s'a întors! strigară toți și esclamarea asta se întinse ca fulgerul la toate mesele.

Curând Magistru fu punctul central al întregei societăți.

El era considerat ca regele tâlharilor din Berlin, prin șiretenie, curaj și putere.

De aceea întoarcerea lui deștepta ardoare și bucurie în tovarășii sêi de crimă.

După ce se potoli gălăgia primirei, atât el cât și Franțuzul trebuiră să povestească peripețiile evadărei și călătoriei.

Magistru, de și se bucura deja de o mare reputație, fu acum privit ca un roŭ.

Intoarcerea lui fu serbătorită ca aceea a unui viteaz oștean de pe câmpul de luptă.

Mai cu seamă femeile care se aflaŭ în acea societate decăzută, adesea creaturi încă foarte tinere și frumoase, dar care purtaŭ adânc săpat pe frunte pecetea viciului, mai cu seamă dênsele priveaŭ la Magistru cu un entusiasm de nedescris.

Aceste tovarășe ale criminalilor nu iubiaŭ pe omul frumos saŭ norocos ci numai pe acela a cărui rêceală și curagiŭ sêlbatec le punea în mișcare.

D'o dată, grupul care înconjura pe Magistru fu străbătut de o ființă care nu era bestie, dar căreia nici om aprópe nu i se putea zice că este.

Mai înainte trebue să fi fost un bărbat voinic, înalt, cu fața frumoasă, cu pĕr blond.

Acum mergea ca un patruped pe picioare și pe mâini iar din când în când se ridica ca un urs stând cu brațele întinse și cu spatele încovoiat.

Părul lui încâlcit, lung până aproape de briŭ, părea o coamă.

Pe barba lui lungă, blondă, pestrițată de fire albe, avea resturi de mâncare și necurățenii din nas și gură.

In ochii și trăsăturile lui se citea stupiditatea, sminteala și lipsa de orĭ-ce gândire.

Imbrăcămintea lui se compunea din niște trențe murdare.

Străbătênd grupul se repezi asupra lui Magistru ca un câne turbat.

Chiorul, cum îl zări, se îngălbeni de moarte și începu să tremure din tot trupul.

El care nu știa ce este frica, care întâmpina orĭ-ce primejdie cu un dispreț de ghiață și era în stare să doarmă o

noapte pe cadavrul victimei lui, de data asta se cutremură îngrozitor numai cât se uită odată la figura nebunului.

— Blondul Ferdinand! bâlbâi dênsul cu un ton astfel ca și cum ar fi cerut ajutor.

„Trăește!...

„E în viață!...

„Nu, nu 'i cu putință, nu e adevărat...

Scrîșnind ca o fiară, nebunul sări asupra chiorului și, mai înainte ca vr'unul din cei presenți să poată să 'l oprească, îl apucă cu dinții de obraz.

Magistru țipă odată tare și începu să se sbuciume ca să scape din mânile smintitului!

Insă cu cât voia să se libereze cu atât nevoia îi era mai mare căci dinții nebunului i se înfipseseră adânc în carne.

Toți criminalii rămaseră ca împietriți de spaimă și uimire.

— Scăpați-mă de bestia asta! striga chiorul desperat.

Câți-va inși se hotărîră în sfârșit să 'i dea ajutor și apucară pe blondul Ferdinad de picioare și de mâni ca să-l dea la o parte.

Insă atunci furia nebunului trecu peste toate marginile.

Cu o putere supra-omenească aruncă pe toți jos și mugind ca un tigru însetat de sânge, grămădi pe Magistru la un colț căutând să 'i înăbușe, ținându-i obrazul sângerând mereu încleștat între fălci.

Gălăgia atrase pe Tom din cabinetul său particular.

Cârciumarul, intrând pe ușă, înțelese situația.

Apucă un bici și începu să croească pe nebun.

Il dete în cap, pe spate, pe picioare. Toate de geaba.

Nebunul nu voia să 'și lase prada.

— Mă duc să iau pușca să 'i trag un glonte în cap! strigă Tom obosit de atâta bătaie zadarnică.

— Nu, nu, esclamă atunci un glas femeesc.

„N'ai grijă că n'o să omoare pe Magistru de și ar fi cu drept să-l sfâșie în bucăți

Era Wanda, aceea care pronunțase aceste vorbe,

O strigare a ei fu d'ajuns ca nebunul să se liniștească.

Dênsul alergă lângă ea în patru labe și 'și lipi capul de rochia ei întocmai ca un câne credincios.

Chiorul căzu sleit de puteri pe un scaun și se silea să oprească sângele din obraz.

Wanda veni înainte-i și privindu-l cu o nespusă ură, îi strigă:

— Așa e că ți-a fost frică, mișel și mizerabil trădător?

„Așa e că ai tremurat înaintea victimei tale?

„Ascultați voi toți d'aci să știți ce-a fost ..

„Chiorul acesta s'a dus în afaceri cu bloudul Ferdinand și după ce l-a tras pe sfoară răpindu-i partea din furt, apoi l-a trădat lăsându-l pe mâna albaștrilor.

Magistru sări de pe scaun ca mușcat de o viperă.

Se repezi cu pumnii strînși la tînăra femee ca să-și resbune de injurie.

Insă liniștea ei îl desarmă.

— Hai, lovește! strigă dênsa.

„Crezi că ai să mă amuțești? Dacă nebunul nu poate să mai vorbească, am să te acuz eŭ cât voiŭ trăi.

Chiorul ridică pumnul, însă un braț viguros îl opri pe d'îndărăt.

Era cârciumarul Tom care'i zise:

— *Stăi, avem acum altă trebă.* O să ai pe urmă vreme de bătaie.

Îl trase la o parte și urmă în șoptă:

— Omul nostru e aci în cabinet. L'a adus întêmplarea, mai înainte de a 'l chiema eŭ.

„Hai de vorbește cu el.

„Să nu te uiți că e îmbrăcat ca muncitorii.

„Așa vine la noi tot-d'auna.

„E un om foarte bogat și puter nic

Eșiră din „Paradis", întrară în con. tuarul privat și de acolo, Tom împinse pe Chior, pe ușa invizibilă, în cabinet.

Magistru, intrând în odaie, vĕzu ridicându-se de la masa de scris un om îmbrăcat ca lucrătorii, care'i veni întru întêmpinare.

Cum își *arunca privirea pe figura lui*, făcu un pas îndărăt și remase înlemnit, cu ochii sgâiți.

Recunoscuse pe străinul care i se arătase deja de multe ori în momentele însemnate ale vieței sale.

Acest necunoscut i se presintase ca un mentor și ca un resbunător în casa mamei Karkosch și mai pe urmă la spargerea de la palatul contelui Fernau.

Acesta era singurul om de care Magistru se temea, înaintea căruia era cuprins de o groază tainică.

Și tocmai acest om îl scosese din temniță și era gata să-l ia în serviciul lui.

Ce secret era la mijloc?

Intrebarea asta și-o făcea Magistru fără să-și poată da rĕspuns.

— Iată-te dar iarăși liber, zise străinul care nu era alt-cine-va de cât contele Marco.

— Da, d le, liber ca vulturul, scrîșni criminalul.

— Vrei să intri în serviciul meŭ în schimbul unei plăți bune?

— Serviciul nu mi-a plăcut nici odată, rĕspunse chiorul.

„Am fost tot d'auna liber și am lucrat pe socoteala mea.

„Cu toate astea eŭ cred, d-le, că este mare potrivire între caracterele noastre și deosibit de asta n'am uitat că'ți sunt dator pentru unele bunătăți....

— Aĭ să fiĭ mulţumit de mine şi sper că o să mĕ mulţumeştĭ şi tu... replică contele Marco.

„Haĭ, dă mâna şi să fie învoiala făcută.

Şi întinse mâna.

Magistru îşĭ puse mâna într'a lui Marco.

— Învoiala e făcută, esclamă criminalul.

— Aşa e bine, zise contele, unirea face puterea.

Apoĭ făcu semn fugarului să 'l urmeze.

Plecară amêndoĭ de la „Iepuriĭ albi".

Doĭ duşmanĭ aĭ omenireĭ se întovărăşiseră.

LXX

Scufundarea Cimbrieĭ

Vasul Cimbria dăduse de o mare nenorocire în dreptul Borkumului.

Căpitanul Hansen înţelese situaţia îngrozitoare numaĭ cât se uită o dată împrejur.

Mândrul, frumosul sĕu bastiment care conţinea aproape 600 de oameni, stătea pe o coastă iar valurile năvăleaŭ mereŭ pe punte.

Scoica vaporului se cufunda cu o repeziciune spăimântătoare.

Nenorocirea se produsese din causa negureĭ care căzuse după miezul nopţeĭ şi ea e azĭ consemnată între marile sinistre maritime ale anilor din urmă.

Cimbria fusese isbită în coastă de un alt vapor şi anume de bastimentul englez „Sultan" care cu toată întunecimea şi cu toată negura mâna din toată forţa aburului, lucru imprudent şi nepermis

— Vasul meŭ e perdut! striga căpitanul frângêndu-şĭ mânile cu durere, vaporul mĭ se scufundă, vaĭ mie nenorocitul!

Însă momentan îşĭ aminti că are o rĕspundere mult maĭ grea de cât aceea a bastimentului.

Avea pe bord atâtea sute de oameni Trebuia să se gândească la mântuirea vieţeĭ lor.

Pasagerii, apucaţi de catastrofă în somn se repeziseră pe punte unii desbrăcaţi, alţiĭ îmbrăcaţi pe jumĕtate.

Ţipetele, strigătele lor de ajutor şi îmbulzeala sunt lucruri de neînchipuit.

Ar fi trebuit să le vadă cine-va pentru a 'şĭ forma o idee exactă.

Bărbaţi femeĭ şi copiĭ, toţi se grămădeaŭ în jurul căpitanului.

De la dênsul aşteptaŭ sfat, ajutor, scăpare.

— Nu vĕ descurajaţi, oameni buni, strigă Hansen din toată puterea plămânilor şi glasul lui fu auzit cu toată gălăgia disperaţilor şi a talazurilor. Un vapor ne-a isbit vasul în coastă, Însă acela care ne-a pricinuit nenorocirea, trebue să ne şi scape.

Vorbele astea mai dădură nenorociților puțină inimă.

Totuși țipetele nu se curmară.

Femeile și copiii își smulgeau părul; bărbații încremeniseră cu brațele încrucișate, galbeni de spaimă.

D'odată se auzi ca o detunare glasul șefului de cârmaci.

— Vezi, căpitane, zicea dênsul, mizerabilii englezi care ne-au pricinuit nenorocirea nu vor să ne dea ajutor. Vaporul trece, se duce înainte.

— O infamii și laș! răcni căpitanul.

„Dați cu tunurile, aprinde-ți rachete. Trebue să ne audă, trebue să ne scape.

Porunca asta d'abia fu auzită.

Se dădură mai multe lovituri de tun, rachetele se ridicară luminoase și pocniră în aer.

De prisos.

Vasul englez se depărta mereu

Când pasagerii Cimbriei se convinseră despre asta, atunci un țipăt îngrozitor de furie și desperare se ridică spre cer ca un blestem.

Desnădăjduirea se transformă în niște scene pe care condeiul nu le poate descrie.

Copiii și femeile păreau isbiți d'o dată de nebunie.

Alergau de colo până colo, isbindu-se, ciocnindu-se cap în cap, smulgêndu-și părul, țipând și văitându-se într'un chip sfâșietor.

Buller fugise cu Melania lângă căpitan.

Tinêra femee n'avusese vreme să'și ia pe dênsa de cât o fustă subțire.

Partea de sus a frumosului ei corp era aproape goală. Dênsa tremura de frig și de spaimă și stătea lipită de peptul iubitului ei.

— Eu nu mă tem de moarte, șoptea dênsa către Buller, fiind-că o să murim împreună, adoratul meu, iar mărețul ocean o să ne servească de groapă.

„În el o să ne afundăm brațe în brațe și sufletele ne vor eși într'un suspin de dragoste.

Buller nu zicea și nu credea tot așa.

Dênsul tremura ai dracului de frica morței.

— Incă nu suntem pierduți... zise dênsul.

„E cu neputință că vaporul care a vătămat pe al nostru să ne părăsească în acéstă stare.

— Să nu ne lăsăm de loc pe nădejdea ticăloșilor de englezi, îi strigă căpitanul d'alăturea.

„Nu ne rêmâne de cât să coborîm bărcile.

„În ele ne e mântuirea.

Apoi îndată se întoarse către matrozi și strigă cu un glas de leu care se rădică d'asupra enormei gălăgii:

— Bărcile jos, băeți!

„Mai întêi scoborîți în ele pe femei și copii! Pe urmă pe bărbați!

„La urmă rămânem noi, camarazii!

In momentul acesta, căpitanul Cimbriei observă cu spaimă că și oamenii echipagiului erau cuprinși de descurajarea pasagerilor.

Câți-va mateloți bătrâni cari învinseseră d'împreună cu Hansen atâtea primejdii, în loc să s'apuce de executat ordinul, se apropiară de căpitan și unul din ei zise în numele tuturor:

— De geaba sunt toate, căpitane. Totul e perdut.

„Bărcile sunt în partea de la cârmă care deja e afundată pe jumătate. Nu mai putem deslega frânghiile.

— Nu puteți deslega frânghiile?! urlă căpitanul.

„Nu știți că vorba de „neputință" nu e permisă pe vasul meu?

„Hai, plecați la lucru și să știți pe acela care se va împotrivi poruncei mele îl voi culca jos cu un glonte din acest revolver.

Zicând vorbele astea, energicul căpitan scoase un revolver mare din buzunar și îl învârti de două ori pe d'asupra capului într'un chip amenințător.

Matrozii văzură că nu era glumă la mijloc.

Se duseră *să deslege bărcile* și să le dea pe apă.

In primejdia asta înfricoșătoare căpitanul Hansen fu cu adevărat un erou.

El străbătea în fugă rândurile disperaților găsind pentru fie-care câte o vorbă de mângâiere și încurajare iar la nevoe întrebuințând o asprime nemai pomenită ca să țină ordinea și buna rânduială.

— Aruncați scaunele și mesele peste bord, comandă dênsul, ca să avem lemne plutitoare în apă.

„Curaj!...

„Prevedere!..!

„Răceală!...

„Bărcile aŭ să plutéscă îndată.

„Toți suntem scăpați de vom lucra cu liniște.

Insă încurajările astea nu găseaŭ nici un resunet în inimele pasagerilor. Cu cât vasul se cufunda — și se cufunda cu o repeziciune foarte mare pentru un vas așa enorm — cu atât disperarea ajungea la paroxism.

Unele femei urlaŭ, tăvălindu-se pe punte, sfâșiindu-și hainele și blestemând ceasul în care se îmbarcaseră.

Altele îngenunchiaseră și murmuraŭ rugăciuni privind spre cerul negru. Unii bărbați plângeaŭ pronunțând nume ce le erau scumpe pe lumea asta.

Prietenii se țineaŭ înlănțuiți luându-și ultimul adio.

Fără de veste o pereche de tineri dispărură.

Erau doi logodiți.

Se ținuseră îmbrățișați lângă cârma și că să 'și curme odată chinul ce le pricinuia frica de moarte, se aruncaseră singuri în valuri, mereu îmbrățișați.

Acestea însă fură scenele cele mai puţin spăimêntătoare ce se petrecură pe vapor.

Când bărcile fură puse pe apă, se produseră fapte cărora nu li se poate da un nume.

Bestia omenească se deşteptă în tôtă uriciunea ei.

Frica de moarte nimici dintr'o dată toate fructele civilizaţiunei şi toate învăţămintele religiunei.

Sfărîmă toate legăturile carî, cu jumătate de ceas înainte, păreaŭ indisolubile în vecî.

Copiiî îşi părăsiră părinţiî, lăsându 'I slabî şi fără ajutor.

Ei se gândeaŭ numaî a se lupta spre a 'şi face loc în bărcî pentru ei înşişi.

Mamele fură surde la rugăminţile şi plânsul copiilor.

Dênsele se desfăceaŭ cu grabă de aceştî nevinovaţî pentru ca nu prin presenţa lor să li se refuze primirea în barca.

Soţiî se îmbrânceaŭ între dênşiî spre a apuca unul înaintea celui-l'alt locul de mântuire.

Şi poate oamenii aceştia, cu 20 de minute înainte, îşi juraseră iubire pe vecî şi se asiguraseră că nu pot să trăiască unul fără cel-l'alt.

Aşa a fost şi va fi tot-d'auna în viaţă.

Când vine nenorocirea atunci vede omul de câtă falşitate şi nesiguranţă era înconjurat.

O! ea, nenorocirea este un măsurător crud al iubirilor, al devotamentelor.

Din minut în minut creştea desnădăjduirea pe vasul ce se cufunda.

Un nenorocit care fusese deja de treî orî respins de la barca de scăpare, îşi tăiă gâtul cu un briciŭ şi căzu jos fără suflare.

Peste cadavrul lui călcară ceî-l-alţi pasagerî în graba turbată d'a ajunge mai curênd la bărcî.

Printre aceştia se afla Buller şi Melania.

Căpitanul le şoptise:

— Scoboriţi-vĕ în acea barcă de colo. Mai e loc pentru două persoane. Pe urmă dênsa va fi plină.

El împinse pe amândoui înainte, făcêndu-le loc cu forţa.

— Dar d-ta, căpitane? întrebă Melania când se afla lângă odgonul de care nenorociţiî se atârnaŭ ca să se lase în bărcî

„D-ta nu vii cu noi?

Căpitanul clătină capul cu durere.

— Eŭ staŭ la postul meŭ, zise dênsul. Mĕ voiŭ îneca cu Cimbria. E rĕŭ soldat acela care se întoarce de la luptă fără steag.

Melania avea o replică pe buze însă în acelaşi moment fu d'odată smulsă de la braţul lui Buller şi isbită la o parte

Un individ se aruncase furios asupra lui Buller pe care 'l apucase de gât şi care, atacat aşa fără de veste, nu putuse să opună resistenţă.

Atât atacatul cât şi agresorul căzură de pe bord drept în barcă, strîns înlănţuiţi,—peste capul unei femei care începu să ţipe groaznic.

Acest agresor era Robin, nebunul

In momentul catastrofei, un marinar îi tăiase legăturile şi dênsul, vĕzêndu-se liber, se grăbi să iasă pe punte, urlând, rîzênd, jucând, mărind confusiunea.

D'odată privirea 'i căzu asupra lui Buller şi Melaniei.

In mintea lui bolnavă îşi închipui numai de cât că acea femee frumoasă este lady Nelson de a cărei iubire înebunise şi a cărei amintire îl popula încă imaginaţia cu tablouri nesănĕtóse.

Acum o vedea la braţul altuia.

Se repezi la Buller, îl apucă de gât şi s'ar fi rostogolit cu el în mare dacă barca n'ar fi fost de desupt

Indată ce fură în barcă, se auziră mai multe strigăte :

— Barca e plină ! Nimeni nu mai póte veni...

„Vâsliţi la larg, căci alt-fel ne rĕsturnăm.

Numai de cât vâslele se puseră în mişcare.

Barca începu să se depărteze, luptând contra valurilor şi a vêntului care se iscase.

Buller privi în juru-i. Melania nu era lângă el.

Negustorul se sbuciumă şi se liberă din strînsoarea nebunului.

Se ridică în picioare.

Apoi întinzênd braţele spre Cimbria începu să ţipe :

— Melanio ! Melanio !... Nu pot fără tine !

— Du-te cu bine, iubite ! resună un glas de pe vasul ruinat.

Şi în acea clipă văzură pe Melania sărind în mare şi dispărênd într'o clipă în valuri.

— E moartă ! strigă Buller desperat şi smulgêndu-şi pĕrul.

„Melania moartă !

„Lasaţi mĕ ! Vreau să mor cu dênsa care a murit din pricina mea....

„Eu am ucis-o... eu am silit-o la această călĕtorie pe ocean....

„Lasaţi-mĕ... trebuie să 'mi ispăşesc greşala....

Voi să sară din barcă dar o mână puternică îl reţinu.

Amantul Melaniei se întoarse.

Un om bĕtrân dar robust, stătea înaintea lui.

Acesta îi zise :

— Ţineţi firea.

„Mulţi aŭ fost înghiţiţi de valuri, nu te mai da şi d-ta pradă lor. Sinuciderea este păcat de moarte.

Negustorul scoase un lung suspin în care se cuprindea toată desperarea lui

că nu putea să ajute în nici un chip amantei sale.

Bătrânul adăogă:

— Ş'apoi nu trebuie să 'ţi pierzi nădejdea.

„Dzeŭ e puternic. Ori-ce lucru e cu putinţă pentru dênsul.

— A murit! a murit!... suspină Buller care îşi ţinuse ochiĭ mereŭ aţintiţi pe locul unde se cufundase Melania.

Sdrobit, căzu în barcă şi începu să plângă cu hohot.

Bărcile înaintaŭ încet fiind-că vêntul şi valurile duşmane le împingeaŭ îndărat aproape tot atâta cât vâslele le împingeaŭ înainte.

Cu toate astea era de neapărată nevoie că ele sa se depărteze cât mai curând de locul catastrofeĭ.

După un sfert de ceas, când scoica enormă a Cimbriei avea să se afunde de tot, era să se producă o vultoare foarte primejdioasă care ar fi înghiţit bărcile carĭ ar fi avut nenorocirea d'a nu se putea depărta

Pe lângă asta mai era şi o altă împrejurare care îngreuia foarte mult mersul bărcilor.

De jur împrejurul lor înotaŭ peste o sută de oamenĭ care se luptaŭ pentru viaţă.

Aceştĭ nenorociţĭ voiaŭ să trăiască încă câte-va minute.

Unĭi dintre eĭ ţineaŭ în braţe câte un obiect plutitor, o masă, un scaun saŭ o bucată oare-care de lemn, care 'l ajuta la înotat.

Alţiĭ se repeziaŭ la bărcĭ şi se încercaŭ să se sprijine de ele un moment ca să se odihnească.

Doĭ dintre aceştia eraŭ cât pe aci să răstoarne o barcă.

Se ţineaŭ aşa tare de mărginile ei în cât a trebuit să li se dea peste mânĭ fără milă, cu vâsla, pentru ca să se evite o nouă catastrofă.

Barca în care se afla Buller fu şi ea ameninţată de această primejdie.

Mereŭ era ajunsă de înotătorĭ şi ţinută în loc saŭ plecată într'atâta că apa era să năvălească înăuntru.

Matrozii vâslaşĭ se arătaŭ de o cruzime fără seamăn

Ori-de câte orĭ un înotător se apropia implorând ajutor şi ridicând braţele ca să se apuce de barcă, numaĭ de cât se ridicaŭ vâslele şi 'l amorţeaŭ de tot mânile pe jumătate înţepenite deja.

Cel care, cu toate loviturile vâslelor, nu se lăsaŭ de barcă primeaŭ în cap câte o lovitură care 'l ameţia.

Şi atunci valurile se închideaŭ îndată d'asupra cadavrelor lor.

Nu e nimic de zis în privinţa acestor omoruri.

A fost tot-d'auna, este şi va fi obiceiŭ ca la astfel de catastrofe să se sacrifice 40 de vieţĭ pentru a se scăpa 10. Ori-ce sentiment de milă ar fi primejdios în astfel de momente de grozăvie.

Nu s'ar scăpa nici un singur om.

Toţi ar peri.

Cel care aŭ avut norocul d'a căpăta n loc în barca de salvare, trebue să se îndeasscă numai la el înşişi.

Prin silinţi neauzite, barca în care se fla Buller, fusese mânată o distanţă ună de Cimbria.

D'o dată eşi din mare, printre valuile întunecate, capul graţios al unei feei care începu să strige cu o voce slăbită de oboseală:

— Fie-vĕ milă!... Luaţi-mĕ în barcă!

Era Melania.

Ca o înotătoare îndemânatică ce era, rmase până la acel punct barca în care ştia că se afla amantul ei.

Acolo însă puterile i se sleiseră.

Un minut încă şi membrele i s'ar fi înţepenit de frig şi de obosală.

Era moartea!

Buller îl auzi glasul.

Se sgudui.

Părea electrizat.

Se plecă pe marginea bărcei şi întinse mânile spre adorata lui.

— Femeea mea! strigă dênsul, dulcea mea nevastă...

„Eşti scăpată...

„Apucă-mi mânile ca să te urc în luntre.

Ceilalţi pasageri observară intenţiunea lui Buller.

Mai mulţi dintre ei începură să murmure tare.

— Suntem perduţi, esclamă un marinar bătrân, bărbos.

„O singură persoană de se mai urcă, ne ducem la fund.

„Vom peri cu toţi.

Atunci strigăte neomeneşti detunară:

— Nu, nu, las-e să se înece, dă 'l în cap.

„Să se ducă şi ea unde s'aŭ dus atâţia.

„Respinge-o de lângă barcă. Ne târăşte în prăpastie.

Buller îşi împreună mâinile şi privi rugător de jur împrejur.

Dênsul părea nebun de desperare.

— Vĕ conjur pe Dzeul puternic, esclamă.

„Fie-vĕ milă! E nevasta mea! Cum s'o las să se afunde aici, lângă mine, în faţa mea?

„Fiţi miloşi! Providenţa ne va scăpa pe toţi.

Un moment domni în barcă tăcere.

Nimeni nu voia să pronunţe cel d'întâi sentinţa de moarte.

Ş'apoi fie-căruia îi era ruşine să se arat atâte de egoist.

In sfârşit o voce tunătoare se auzi şi puse capăt nehotăririi tuturor:

— Dreptate egală pentru toţi!

Aceste cuvinte fură pronunţate de matrozul.

El avea oare-cum comanda supremă a bărcei.

Tot ce zicea dênsul, trebuia să fie

sfânt pentru mântuirea tuturor; toți trebuiau să se supună lui.

— N'am împins la peire pe o sută alții? urmă el.

„De ce să facem acum o escepție care să ne prăpădească și pe noi?

Buller era înghețat de teroare.

Limba îi stătea lipită de cerul gurei și refuza să se miște, să pronunțe un cuvânt.

Matrozul, adresându-se la un alt marinar, reluă:

— Adu vâsla încoace.

Zece mâni se ridicară și întinseră cu grăbire frenetică matrozului lopata grea de ștejar.

El o apucă.

Apoi, privind spre cerul întunecat, cu un glas de nespusă mâhnire, esclamă:

— D-zeŭ îmi este martor cât de greŭ îmi vine să 'mi fac datoria în această grea împrejurare.

„Insă trebue să ne gândim numai la noi înșine.

„Trebue să ne închidem inima la orice simțire de milă.

Ridică vâsla încet.

Melania se uită în sus la ea, cuprinsă de o îngrozitoare frică a morței.

Să moară tocmai când se credea aproape de scăpare, era pentru ea un gând imposibil.

Dênsa se revolta.

De ce soarta o osândea să'și sfîrșească zilele ei în fața atâtor oameni cari în loc să'i întindă o mână de ajutor o împingeau în prăbușire?

Era ceva drăcesc!

Insă când vâsla era să cadă, Buller își întinse brațele și o opri în aer.

— Vrei să comiți un omor!... strigă dênsul.

„Nu e alt-ceva de cât un omor ceea ce vrei să faci.

„Gândește-te că D-zeŭ a dat nenorocitei puterea d'a înota până aci și acum, când n'avem de cât să întindem mâna ca s'o scăpăm, vrei s'o împingi din noŭ în valuri, în contra voinței sfinte a Providenței?

— Vrei să ne prăpădim toți pentru dênsa? răspunse bătrânul marinar. Uite-te înderăt la Cimbria, vezi, acolo cum se înecă oameni deștepți și capabili cari d'ar fi voit ar fi putut să scape ei înaintea tuturor celor-l-alți, dar aŭ preferat să mântue întâiŭ viețele încredințate lor.

„Datoria mea e acum să apăr și să scap pe toți aceștia care sunteți în barcă.

„Mi-ați fost încredințați de căpitan și trebue să vĕ duc la port.

„Cu alții nu am treabă.

„Să piară ori-cine.

„Hai, dă-te în lături ca să curm cu un moment mai curând chinul nevestei d-tale.

Incepu să 'nvârtească vêsla ca să 'i dea putere de lovire.

Instinctiv, Melania 'şi acoperi capul cu o mână în vreme ce cu cea-l-altă se ţinea de barcă.

Buller, cuprins de disperare, îşi făcu vênt să sară în mare ca să împărtăşască soarta cu Melania îndată ce drugul avea să sdrobéscă iubitul ei cap.

Insă în clipa din urmă, ajutorul veni dintr'o parte din care era aşteptat mai puţin.

Deja de la începutul scenei, care ţinuse mai puţin timp de cât ne-a trebuit s'o povestim, Robin stătea cu ochii sgâiţi asupra tinerei femei care cu ultimele şi muribdele ei puteri se ţinea de barca mântuirei.

Cu o furie crescêndă dênsul privise la pregătirile ce se făceau pentru peirea ei.

Când matrozul se pregătea să dea lovitura de graţie, dênsul sări în sus şi apucênd vâsla se lăsă pe dênsa din tótă greutatea corpului.

Matrozul pierdu echilibrul şi căzu jos în barcă, care se clătină aşa de tare că era să se răstoarne.

— Nu, tu al să trăeşti! strigă nebunul închipuindu-şi mereu că Melania este iubita lui.

„N'aŭ să te omoare tocmai pe tine, frumoasă şi Dumnezeească femee! Ce mai întârzii de nu vii în braţele mele? Vreaŭ să te posed, să te strîng la peptul meŭ. Poseidon, zeul mărei, vrea să te răpéscă, eŭ nu te las.

„Mĕ voiŭ lupta cu dênsul.

Zicênd aceste vorbe se aruncă în valuri mai nainte ca cine-va să-l fi putut opri.

De alt-fel dênsul inspira groază tuturor din barcă şi nimeni nu ar fi îndrăsnit să s'atingă de dênsul.

— Ajutaţi-mĕ orî mĕ duc la fund! strigă din noŭ Melania ale cărei braţe erau de tot amorţite.

Robin mai scoase odată capul din valuri şi se părea că se sileşte să cuprindă pe Melania în braţe.

Insă un val noŭ şi puternic ce venia tocmai atunci îl luă şi 'l duse departe ca să nu-l mai întoarcă îndărăt.

Nici un pasager nu simţi vr'o părere de reŭ pentru pierderea nebunului. Fiecare se gândea la soarta sa destul de nenorocită.

Deosebit de asta, Robin prin mişcările lui desordonate, pusese de câte-va orî barca în primejdie.

Se părea că toţi sunt mulţumiţi ca se dusese draculuĭ.

Vĕzênd un loc gol în barcă, Buller începu să ţipe de bucurie.

— Haĭ, Melanio, zise dênsul, acum eşti definitiv scăpată.

„Haide, vino, iubita mea.

Se plecă şi trase pe Melania în barcă. Nici matrozul nici pasagerii nu ziceau nimic.

Poate dânşii ar fi voit să nu se mai

urce nimenĭ în locul lui Robin pentru că atunci barca ar fi fost mânată cu înlesnire.

Dar iarăşi nu se puteaŭ împotrivi la scăparea unei fiinţe când era un loc liber în barcă.

Melania, cum îşi simţi picioarele pe ceva tare, căzu jos leşinată cu capul în braţele lui Buller.

— O să moară! esclamă acesta smulgêndu-şi părul.

„Ajutorul a venit prea târziŭ.

— N'avea grijă, că n'o să móră, zise bunul bătrân d'alăturea.

„Leşinul îl vine numaĭ de la o sguduire a nervilor provocată de spaima pe care o avem cu toţi de un ceas încoace...

„Ah! d'ar da D-zeŭ să dăm de un vapor care să ne ia!...

In momentul acesta maĭ mulţi pasageri scoaseră o esclamaţie

Atenţia tuturor fu atrasă de un spectacol înfiorător.

Vasul Cimbria nu se afundase încă de tot.

Pe el isbucni foc.

O lumină roşie se ridică cu o iuţeală mare spre cer, iluminând sinistru valurile turbate.

La gâtul unuĭ pasager din barcă atârna un binoclu.

El fu trecut din mână în mână.

Ast-fel, Buller, ca toţi tovarăşiĭ sĕi de nenorocire, observa cea maĭ spăimêntătoare scenă ce poate să 'şi închipuie mintea omenească.

Pe catarturi şi pe frînghiile legate de dênsele, se mişcaŭ vre-o trei-zeci de ómenĭ.

Intre aceştĭ nenorociţi era căpitanul şi doctorul vaporuluĭ.

Puntea nu era încă toată sub apă, dar valurĭ puternice o măturaŭ din când în când în întregime.

Ne maĭ putênd sta pe punte, căpitanul şi oamenii ce 'l maĭ remăseseră se urcaseră pe catarturĭ.

Dar în momentul acesta flacările isbucniseră şi'ĭ frigeaŭ de jos.

Era un spectacol înternal.

Nenorociţiĭ săriaŭ de pe o frînghie pe alta.

In această luptă desperată contra elementelor, dênşiĭ săvêrşeaŭ săriturĭ colosale care ar fi fost imposibile — într'o stare normală — chiar pentru un artist de circ.

Dar în lupta pentru viaţă nu se mĕsoară nicĭ distanţa nicĭ puterea Toate sunt cu putinţă.

Omul care doreşte să trăiască nu renunţă nădejdeĭ d'a scăpa de cât când cea din urmă lovitură îĭ curmă firul vieţeĭ.

Naufragiaţiĭ se uitaŭ împrejur.

Aşteptaŭ par'că vr-un ajutor, vr-o minune a lui D zeŭ.

Insă vĕzênd că nimic noŭ nu se produce în jurul lor, că sunt părăsiţi de ómenĭ

şi de cer, se hotărîră să se încredinţeze soarţei.

Dênşii începură să sară pe rând în valurĭ.

Curând catartele rămaseră goale. Nu trecu mult apoĭ şi vasul se afundă desăvêrşit.

Focul se stinse.

Intuneric nepătruns domni din noŭ asupra mărei turburată de vêntul deslănţuit.

. . . . . .

Barca în care Melania stătea leşinată pe braţele lui Buller înainta mereŭ sub sforţarea vâslaşilor.

Bărbaţii se schimbaŭ la lopeţi şi trăgeaŭ din rĕsputerĭ.

Toţi naufragiaţii n'aveaŭ de cât un gând, un dor:

— De s'ar face ziuă mai curând!

Noaptea aceea părea o vecinicie.

Nicĭ un pasager nu avea busolă. Merindele eraŭ foarte puţine.

Suprema speranţă era să treacă un vas prin apropiere.

Se făcu ziuă în sfârşit. Cerul era mereu acoperit.

De jur împrejur nimic nu se vedea de cât apă şi norĭ.

Domnea o tristeţă mare.

Paserĭ marine sburaŭ pe aproape de naufragiaţĭ.

Ele se opriaŭ par'că un moment în loc şi priveaŭ la nenorociţii grămădiţi pe acele scândurĭ slabe în mijlocul munţilor de apă.

Nimic nu veni să schimbe starea naufragiaţilor.

Peste tot nu se vedea de cât apa turburată şi cerul întunecat.

Se făcu din noŭ noapte şi din noŭ ziuă.

Aceste fiinţe rătăcite pe imensa mare nu ştiaŭ unde se află.

Nu mai vâsleaŭ neştiind în cotro s'apuce.

Ş'apoĭ puterile lor eraŭ prăpădite.

La orizont nu se arăta nicĭ o corabie nicĭ un vapor.

A treia zi merindele eraŭ cu desăvêrşire terminate.

Insă foamea nu chinuia atâta pe nenorociţi ca setea.

De două zile deja apa dulce se isprăvise.

Femeile slăbiseră într'atâta că stăteaŭ cuprinse de friguri, într'o somnolenţă din care se deşteptaŭ din când în când ca să strige:

— Apă! Apă! Pentru D-zeŭ, o picătură de apă!...

Mai mare îngrijire însă înspăima starea Melaniei.

Trupul eĭ drăgălaş era neîncetat sguduit de fiorii frigurilor, pe faţa eĭ se pusese gălbineala morţeĭ.

Din ceas în ceas figura bătrânului care se recomandase lui Buller ca doctor se întuneca de tristeţă.

— D-le conte, dacă ţi s'a făcut nedreptate, ea va fi reparată cu grăbire.

Dênsul îngrija pe Melania cu o solicitudine părintească care consola pe Buller în nenorocirea lui.

Uitându-se către negustor, bătrânul zise cu o voce care arăta mâhnire :

— Frigurile s'aŭ schimbat în tifus....

Aceste cuvinte făcură o adâncă impresie.

Bunul bătrân adăogă iute:

— Insă constituţia ei puternică l'ar birui lesne dacă am putea să-i dăm mai curând un pat cald, oare-care medicamente şi băutură întăritoare precum vin vechiŭ şi bulion.

„Iar de o fi să mai rătăcim mult pe mare, atunci....

— Atunci?.. întrerupse Buller speriat.

„Ce va fi de sărmana mea Melania care a suferit deja atâta?

— Atunci e rĕŭ de dênsa, domnule, foarte rĕŭ.

Amantul Melaniei îşi puse capul în pept şi îşi îndreptă privirea în fundul bărcei

Părea imagina desperărei.

In acelaş timp cu vorbele doctorului ajunseră la urechea lui şi câte-va crâmpee de frase de pe buzele uscate ale Melaniei:

— Crucea de aur! zicea dênsa în fantasia pricinuită de fierbinţeala bólei.

— Crucea mamii sale, esclamă negustorul cu un glas atât de slab încât abia fu auzit de doctor.

Bolnava urmă:

— Nenorocire peste nenorocire!... O, mamă, scapă pe copila ta!.. Mamă!... Mamă!...

Şi mai încet, tot mai încet, chiama:

— Mamă!... Mamă!...

Vocea i se stinse în gâtlej.

Leşinase.

Cuvêntul de mamă fusese pronunţat de tînĕra femee cu atâta jale încât ceilalţi pasageri, uitându şi propriile lor suferinţi, se simţiaŭ cuprinşi de înduioşare.

Dar nu puteaŭ nimic.

Eraŭ siliţi să asiste la această tristă scenă fără să poată face ceva pentru a ajuta pe bolnavă.

Trecuseră deja trei zile de la catastrofă.

După o noapte rece, soarele se zări la resărit ridicându-se din mare ca un glob de jăratec şi aruncând asupra valurilor o lumină roşie închisă.

Tabloul era ciudat de splendid, era impunĕtor.

Insă bieţii naufragiaţi, cu sufletele obosite cum eraŭ, nici nu se gândeaŭ să'l contemple, să'l admire.

Abia'l onoraŭ de o privire fugitivă, dar nici unul nu scoase o esclamare de admiraţie.

Soarele îşi arătă faţa numai vr'o jumĕtate de ceas.

Pe urmă se ascunse din noŭ după nori, după negură.

Câţi-va pasageri fură cuprinşi de aşa desnădăjduire, încât voiră să s'arunce în mare.

Voiaŭ să pună o dată capăt acelor chinuri neauzite, mai presus de puterile omeneşti.

Matrozul însa îi încuraja:

— Să nu pierdeţi curajul, zicea el,

e cu neputință să nu dăm de vr'o corabie în aceste ape atât de mult umblate de vapoare norvegiane, engleze, germane și ruseștI.

„Curaj....

„Ceva îmi spune că suntem la sfârșitul suferințelor noastre

Văzând atâta energie în acel marinar bătrân, naufragiații își recapătară puțină speranță.

Pe la amiazî negura se împrăștiă d'o dată.

Soarele se arătă în toată strălucirea lui impunătoare.

Razele și căldura băgară putere în corpul nefericiților.

Inimile lor se simțiră mai ușorate.

Dorul de viață se renăscu în ei.

Barca însă se legăna mereu în coace și colo.

Vântul nu încetase, un vânt cald, aducător de mirosurI dinspre miazi-zi.

Noaptea, fiind-că fusese fără stele, matrozul n'avea nicI o călăuză, decI barca luneca pe valurI, tot fără țintă.

Curând o esclamare puternică eși din gâtlejurile secate ale naufragiaților, urcându-se spre cer ca o rugăciune de mulțumire.

La o mică depărtare de barcă trecea un vapor măreț pe al cărui catart fâlfâia bandiera înstelată a Statelor-Unite din America de Nord.

Era bastimentul „Diamant".

Căpitanul zări pe naufragiați și numaI de cât dete poruncă să fie aduși pe bord.

Aci nenorociții căzură unul în brațele altuia și plânseră de fericire.

Melania fu transportată imediat într'o cabină și așezată într'un pat curat și moale.

Doctorul vasului îl dete îngrijirile celе mai amănunțite.

Însă frigurile, departe d'a slăbi, se întăriau mereu și nimenI nu putea spune dacă tânăra femee o să scape de ele prin vindecare saŭ prin moarte.

LXXI

Templul păcatului

Îndată ce fostul ministrul de Grimm eșise din pavilionul în care avusese o convorbire cu prințul Franz, aceasta deschise o altă ușă și pofti înăuntru pe o femee elegant îmbrăcată, foarte frumósă la față și cu forme pline și svelte.

Dênsa căzu pe un fotoliŭ prefăcându-se obosită într'un chip foarte cochet.

— O salutare mai plăcută de dimineață de cât aceea pe care mi-o procură vizita d-tale, contesă, zise prințul, n'aș fi putut nicI odată să 'mI doresc. Ce onoare pentru casa mea că n'aI trecut fără s'o bagI în seamă!... Villa Na-

poli n'a avut o zi mai frumoasă ca asta.

— Eşti galant, principe, zise rizând frumoasa femee şi arătă două şiruri de dinţi admirabili.

„Insă mă temeam să nu te fi deranjat de la vr'o afacere diplomatică fiind-că a trecut cam mult până să 'mi deschizi uşa...

— Te rog să mă scuzi, d-nă contesă, reluă prinţul.

„Aveam în adevăr o convorbire foarte neplăcută care mi se părea neterminabilă.

„Ah! nici nu 'ţi închipuieşti de câte greutăţi mai suntem încărcaţi noi prinţii. Ori-ce persoană cu care am venit vr'o dată în atingere, crede că are dreptul să ne supere mereu cu trebuinţele şi necazurile lor.

„Istorii vechi, de mult îngropate, resar d'odată înainte-ne şi ni se pretinde să fi ţinut minte toate amănuntele şi coloarea ochilor tuturor oamenilor pe cari i-am vĕzut de câte-va ori în treacăt.

— Şi tocmai de aşa caz eraĭ ocupat acum? întrebă contesa.

— Da, răspunse prinţul clătinând capul.

Femeea aştepta parcă să i se specifice lucrul.

El crezu însă de prisos şi neplăcut lucru să povestească istoria nefericitului Grimm.

Schimbă numai de cât subiectul convorbirei zicând cu un glas moale:

— Spune-mi, d-nă contesă, cărei împrejurări datoresc fericirea vizitei dumitale?

„De când ne-am cunoscut în acest fermecător Monte-Carlo nici odată n'aĭ călcat în vila Napoli şi cred că acum n'aĭ venit fără un motiv oare-care.

— Crede-mĕ, principe, răspunse femeea, nimic nu m'a adus de cât numai dorinţa d'a 'ţi cunoaşte casa, despre care am auzit vorbindu-se minuni.

„Deosebit de asta mĕ gândeam că o să mĕ însoţeşti la casin.

„Am dorinţă să 'mi încerc azi norocul la masa verde înainte de prânz.

— Mi se pare că aĭ o mare patimă de ruletă, contesă.

Şi prinţul însoţi aceste cuvinte cu un zîmbet.

Apoi întinse femeei o tabacheră de argint plină cu ţigări.

Contesa luă o ţigară.

Prinţul i-o aprinse.

Frumoasa femee după ce trase din ţigară, zise:

— Aĭ ghicit, principe.

„Imi place la nebunie jocul la ruletă....

Pe urmă cu un surîs maliţios, dĕnsa adăogă:

— Mi se pare însă că nici d-ta nu-l disprefuieşti.

„Te-am vĕzut adesea stând zile întregi la masa verde.

Franz rĕspunse :

— Pentru mine e o distracţie de care nu mĕ pot lipsi.

Aprinse şi dĕnsul o ţigară, aruncă în câte-va rotocoale de fum albastruiŭ, apoi reluă :

— Iţi mărturisesc că mai înainte era o pasiune înfocată.

— Zici că era? Vrea să zică că acum ai o altă aplecare, principe?

Şi se uită la dĕnsul ca şi cum ar fi vrut să citească pe faţa lui efectul acestor cuvinte.

Franz dete la o parte mână în care ţinea ţigara.

Se apropiă de femee şi se uită ţintă în ochiĭ ei negri, strălucitorĭ, carĭ părĕaŭ fără fund.

— Da, zise dĕnsul.

„Aplecarea mi s'a întors cu desăvârşire de la joc.

„Ea e atrasă de ceva mai puternic... de amor, scumpă contesă Borowska.

— De amor, esclamă cocheta şi rîse înăbuşit.

Rîsul acesta cochet avea un farmec ciudat.

Semĕna cu şuerul prin care şerpele îşi atrage victima în apropiere.

— Aşa dar, zise dĕnsa, s'a săvârşit o mare schimbare în d-ta?

— Ce vrei să zicĭ? întrebă el respirând greŭ.

— Patima jocului a fost înlocuită în inima d-tale prin aceea a amorului, nu'i aşa?...

„Insă ştiĭ d-ta, principe, că amorul este *jocul cel mai primejdios*?

— Când cine-va iubeşte, rĕspunse prinţul, n'are trebuinţă să joace tot-d'auna *va banque*.

— De unde ştiĭ?... zise frumoasa femeie.

Se sculă de pe fotoliŭ şi făcu câţi-va paşi prin odae.

D'o dată se opri lângă portiera de mătase

O ridică.

Apoi trăgênd storile, zise :

— Priveşte aci afară.

„Ce ai înainte'ţi?

Franz se duse lângă contesă.

Aceasta reluă :

— Vezi un tablou primăvăratic de o frumuseţe fermecătoare.

— Aşa-i, esclamă prinţul.

— Ori încotro întorci ochiĭ nu vezi de cât culorile orbitoare ale florilor, de cât verdeaţa vecinică a câmpiilor şi a copacilor.

— Ei bine?

— Ei, bine' mergi într'o noapte pe şesul acesta încântător şi să vezi că d'o dată ai să dai cu piciorul de cadavre înţepenite, saŭ urechile aŭ să 'ţi fie isbite de gemete de agonie.

„Ai să observi cu groază că pământul acesta paradisiac este plin ca un burete

de sânge omenesc. Lucruri grozave aĭ vedea.

Prinţul se uita mirat la femee.

Ea urmă fără a se întrerupe:

— Ce aŭ făcut aceştĭ nenorociţĭ ca să stea întinşĭ cu capetele sfărîmate, pe pămêntul de fericire?

„Nimic alt-ceva de cât că aŭ jucat *va banque* cu norocul.

„Eĭ totuşĭ, principe, e mult maĭ bine să-şĭ sfărîme cine-va capul în paradisul jocului, de cât într'acel aĭ amorului crede-mĕ....

— Vorbele astea din partea dumitale, frumoasă contesă, sunt dureroase, zise prinţul.

„Se pare că trecĭ cu vederea o împrejurare capitală, aceea adică că la joc domneşte întêmplarea care e oarbă, pe când în amor femeea iubită nu poate fi niciŏ dată oarbă, şĭ în tot casul tot dă un folos oare-care.

Contesa Borowska se uită ţintă în ochiĭ prinţului.

— Folose? zise dênsa.

„Da, aĭ dreptate.

„Numaĭ calea folooselor duce d'a dreptul la scop în ce priveşte amorul.

Prinţul ghici unde voia s'ajungă contesa.

Dênsa era prea experimentată şĭ prea coaptă la minte ca să înceapă niscaĭ relaţiĭ ce nu i-ar fi procurat alt ceva de cât trecere de vreme.

Numaĭ prin argumente materiale ar fi putut să-l câştige cine-va iubirea.

Prinţul se gândea la suma ce ar fi putut să-l ofere.

Daruri de bijuteriĭ şĭ alte nimicuri întrebuinţate în lumea fetelor şĭ femeilor tinere nu credea că eraŭ de vr'un folos în această împrejurare ca să ajungă la scop.

Poloneza era o femee tinĕră şĭ seducătoare la corp.

Dar judecata-l părea emancipată de frivolităţile cu care se hrăneşte tinerimea.

Ea se afla de vr-o 14 zile în Monaco.

Apăruse fără de veste la masa de joc, ca un meteor luminos.

Nu ştia nimenĭ de unde vine.

Nu se ştia dacă numaĭ patima de joc o adusese acolo saŭ alte scopurĭ necunoscute.

Nu avea pe lângă dênsa *servitorĭ* dar era mereŭ însoţită de un domn şĭ o doamnă care păreaŭ a fi sub dependinţa el.

Acel domn se numia Barnov.

Dênsul era un fel de bancher al eĭ şĭ în acelaş timp un companion de călĕtorie.

Când dênsa avea nevoe de sume marĭ se adresa lui.

Dama era nedespărţită de ea în orĭce moment din zi saŭ noapte.

Lumea vorbia mult de ciudata companioană a polonezei.

Fie-cine își bătea capul să ghicească dacă e spanioiă, italiană saŭ evreică.

In întêia zi în care contesa Borowska intră în casino, deșteptă o mare curiositate.

Toți se uitaŭ la ea.

Ce e drept, nu numaĭ misterul care o înconjura dar și frumusețea ei strălucitoare aprinsese entusiasmul jucătorilor.

Dênsa punea banĭ mulți pe „roș“ și pe „negru“ cu o patimă încă nevĕzută în acel locaș frecuentat de atâția milionarĭ.

Nu'ĭ păsa de nicĭ o perdere, să fi fost cât de mare.

Și mereŭ perdea. Și mereŭ scotea la banĭ.

Se părea că are la dispoziția ei comorĭ nesfârșite.

Distincția și măreția cu care arunca bănetul îĭ atraseră admirația și simpatia tuturor.

Dintre toți carĭ se grămădeaŭ în jurul ei, suspinând, numaĭ prințul Franz se putea lăuda că știuse să 'l atragă atenția.

In adevĕr contesa îĭ acordase o oare care confidență.

Nu numaĭ că 'l diustinsese între ceĭ l'alți dar îĭ și înlesnise apropierea de dênsa.

Și prințul era pismuit.

Franz deveni curând nelipsitul ei însoțitor.

De obiceiŭ stăteaŭ alături la ruletă.

Denșiĭ își cereaŭ și 'și dădeaŭ sfaturĭ în vremea joculuĭ.

Ast-fel, în zilele din urmă, Franz observă cu ochiĭ lui agerĭ, că dênsa nu maĭ era așa nesimțitoare la pierderĭ ca maĭ nainte.

Comorile ei aveaŭ să se sfârșească.

De câte-va orĭ o vĕzu nervoasă, necăjită.

Se înfuria chiar când bila vijĭitoare intra într'o despărțitură pe care ea n'o ocupase.

El își zisese :

— Dacă se mâhnește atâta pentru o perdere la joc, e sigur că averea ei nu e așa de mare cum se presupusese la început.

„Toate sunt bune

„Cred că e apropiat momentul în care o să rĕmână fără banĭ.

„Atunci de sigur nu va maĭ putea să 'și continue jocul.

„Când se va găsi într'o ast-fel de stare, dênsa se va adresa mie.

„E vorba decĭ numaĭ de puțină răbdare.

Și se hotărîse să aștepte.

Când s'ar fi presintat ocasia asta, el ar fi declarat amorul sĕŭ contesei.

Și aștepta cu nerăbdare.

Auzind acum pe răpitoarea femee vor-

bind de folosse în iubire, el se bucură foarte mult.

Își zise :

— În sfârșit a sosit momentul mult dorit !

„Dênsa va fi a mea :

— Ei bine, mergi, principe ? întrebă poloneza.

„Cu adevĕrat simt un dor nefnvins să ascult hurnitul ruletei și țăcănitura aurului.

— Vrei poate să 'ți repari perderile de ieri ? întrebă Franz.

— O ! nu 'mi pasă de voiŭ câștiga saŭ de voiŭ perde din nou.

„Iți mărturisesc că de aș fi sigură că o să perd mereŭ, tot aș juca.

„Ceea ce doresc eŭ e dictracție, ocupație necontenită.

Figura prințului se posomori. El voia să 'i rĕspundă, să-i spună că patima ei pentru joc ajunsese într'o fasă dintre cele mai rele.

Nu avu însă vreme.

Ușa se deschise și un servitor intră ținênd în mână o tavă de argint plină cu jurnale și scrisori.

— Ah ! iată și ziarele, contesă, esclamă prințul.

„N'ai poftă că înainte d'a pleca la cazin, să aruncăm puțin ochii pe gazete ca să vedem ce se mai petrece în lume ?

Zicênd aceste vorbe, întinse femeei ziarele franțuzești, oprindu-și pe cele nemțești.

Câte-va minute stătură tăcuți, adâncițI în citire.

D'o dată Franz lăsă gazeta și esclamă zîmbind :

— Trebue să fie în adevĕr o femeie foarte frumoasă otrăvitoarea asta !

Contesa îl privi mirată.

— Vorbești despre vr'o otrăvitoare ? întrebă ea.

— Da, rĕspunse prințul zîmbind mereŭ, și încă despre o criminală foarte interesantă căci făcea până acum parte din cercurile noastre.

— Să fie cu putință ?! esclamă femeea cu un glas cam nesigur. Și cum se numește ?

— Lady Nelson !

Contesa Borowska sări în sus și se uită drept în ochii prințului cu un amestec de neîncredere și uimire.

Degetele-i albe se mișcară convulsiv pe masă iar buzele'i tremurară ca și cum dênsa se silea să 'și țină ascunsă o vijelie ce i se iscase momentan în suflet

— Lady Nelson, repetă ea. Mi se pare că am mai auzit de numele acesta.

„Citește-mi te rog ceea ce scrie gazeta despre dênsa.

„Sunt curioasă să știŭ.

Prințul rĕspunse cu politeță :

— Îndată, contesă.

Și luă din nou gazeta în mână.

— Se dau aci semnalmentele omorîtoarei.

„Ea a dispărut din Berlin pe când ardea casa în care se afla.

— Este o femee dramatică... întrerupse contesa silindu-se să apară indiferentă pe când o neliniște grozavă o apăsa.

— Și judecând după aceste semnalimente, reluă prințul, dênsa trebue să fie o femee fermecătoare.

„Și, uite lucru curios, contesă, ea pare că sémănă cu d-ta, la nas, la gură, la ochi, la corp, la toate în sfârșit.

Frumoasa figură a contesei se acoperi d'o gălbineală de moarte.

— Nu ești tocmai galant, principe... zise ea după ce așteptase puțin ca să'și redobândească puterea asupra'și.

„Mă potrivești cu o criminală căutată de poliție.

„Trebue oare să consider aceasta ca un compliment ?

Franz care vêzu turburarea ce trecu pe figura contesei, crezu că fuse pricinuită de un sentiment de amor propriu ofensat.

Cu spiritul lui cavaleresc se grăbi să repare greșala ce făcuse sau mai bine zis, se folosi de însăși greșală ca să mérgă drept la scopul sêu

Cu un zîmbet în care se citea o pasiune nábușită, gata să isbucnească, zise :

— Dar oare d-ta crezi că o criminală nu poate fi tot așa de bine iubită de bărbați ca o femee nevinovată ?

Zicênd aceste vorbe prințul se sculă și se apropiă de contesă.

Dênsa se uită la Franz cu o privire scrutătoare.

Se temea că nu cum-va el o bănuia ca eroină a crimelor enumerate în gazetă și săvêrșite d'o femee care seména tocmai cu dênsa.

Insă în ochii prințului ea nu vêzu decât un foc d'amor.

Franz continuă :

— Da, tot atât ar fi adorată și uite, presupunênd că d ta ești o lady Macbeth, că ai comis o crimă spăimêntătóre și mânile 'ți sunt mânjite de sânge, eŭ ți-aș săruta degetele drăgălașe cu aceiaș plăcere ca acum.

Luă mâna frumoasei poloneze o duse la buze și o sărută îndelung.

Dênsa nu se împotrivi.

Prea șireată, știa până la ce punct putea să cedeze ca să aprindă focul amorului în inima prințului și să provóce un incendiŭ fără a compromite reputația 'i.

Pe urmă zise :

— El bine, acum hai să mergem.

Și pronunță aceste cuvinte cu o nuanță de nerăbdare.

Franz însă nu părea prea convins de această grabă.

Contesa urmă :

— Cine ştie ce sume m'a făcut să perd întârzierea mea aci.

— Scusă-mĕ numaĭ pentru câte-va momente, se rugă prinţul.

„Voiŭ fi îndată gata ca să te însoţesc.

— Te rog să nu mĕ facĭ să aştept prea mult.

— N'avea grijă.

Zicênd acestea Franz se inclină respectos înaintea contesei.

Apoĭ dispăru pe uşa dinspre apartamentele sale din vilă.

Contesa, rĕmânênd singură, începu să se preumble înte prin pavilion.

Cu gândul se întoarse la aniĭ fericiţi din tinerime, apoĭ trecu în revistă toate scenele cele maĭ însemnate ale vieţeĭ sale. In sfârşit ajunse până la vremea de faţă.

După acest repede esamen, păru că se deşteptă d'un vis.

Atunci, ca supunêndu-se unei hotărîrĭ neaşteptate, se apropriă de masă şi 'şĭ aruncă ochiĭ pe ziarul în care citise prinţul.

Cu o voce înceată esclamă apoĭ, după ce citi câte-va rêndurĭ:

— Vrea să zică tot sunt urmărită, poliţia berlineză nu m'a uitat!

„Trebue să fiŭ cu băgare de seamă... Un cuvênt nesocotit mĕ poate trăda... O! alt fel sper că cu greŭ va fi regăsită lady Nelson în contesa Borowska. E aproape imposibil.

Câte-va momente, stătu cu ochiĭ aţintiţĭ peste masă, în grădină, însă splendoarea vegetală şi măreţia locurilor nu-ĭ făceaŭ nicĭ o impresiune.

Gândurile 'ĭ eraŭ în altă parte.

— Trebue să 'mĭ cuceresc pe prinţul acesta, îşĭ zise dênsa.

„La braţul lui voiŭ fi maĭ bine ascunsă ca orĭ-unde.

„Nimenĭ nu va îndrăsni să acuze de crimă pe principesa de Leuchtenberg. Ce fericire că prinţul Franz nu 'şĭ maĭ aminteşte de mine de la curtea tatălui sĕŭ...

„E adevĕrat că ne-am vĕzut numaĭ de câte va orĭ în treacăt fiină că pe acea vreme dênsul se afla mereŭ în călătorie. Dar chiar de mĕ va recunóşte maĭ târziŭ nu face nimic.

„După ce 'ĭ voĭ fi nevastă, voiŭ putea să 'ĭ mărturisesc eŭ însă-mĭ tot trecutul meŭ.

„Nu cred că pentru asta o să mĕ iubească maĭ puţin.

— Sunt gata, *contesă*, se auzi glasul prinţului înderătul eĭ.

După câte-va minute dênşiĭ mergeaŭ alăturea pe aleea cea mare şi frumoasă umbrită de măslinĭ, a parculuĭ din Monte-Carlo.

Acest parc este un capo-d'operă a arteĭ grădinăritului.

Orĭ încotro se întoarce ochiul e orbit de culorile cele maĭ variate şi strălucitoare şi de verdeaţa de toate nuanţele.

Natura pare că s'a unit acolo cu arta şi din această legătură a eşit o creaţie turburătoare de simţuri.

Aleele late, bătute cu p-undiş fin, aŭ d'alungul lor strate de flori ecuatoriale, îmbĕtătoare de mirosuri.

D'asupra, frunzişul formează bolte înalte iar pe de laturi din vr'un cuib saŭ din vr'o grotă resar d'odată statuete representând în positiĭ voluptoase zeĭ şi zeiţe.

Asupra făntânilor ţişnitoare, acoperite de muşchiŭ şi cu apă limpede ca cristalul, staŭ aplecate nimfe sculptate de artiştĭ marĭ iar icĭ şi colo se înalţă pe câte o moviliţă statui mai marĭ care pot în acelaşĭ timp să represinte o zeiţă grecă saŭ femeĭ demi-monde din Paris, în costume revoltătoare.

D'odată copacii se depărtează în cerc lăsând un loc liber.

In mijlocul acestuĭ loc se ridică un palat fermecător susţinut de coloane de marmoră.

Acesta e templul păcatului, e casa de joc din Monaco.

Prinţul de Monte-Carlo, rădicând clădirea asta care de sigur se află acum închiriată vr'unei societăţĭ, nu s'a arătat econom cu materialele cele mai preţioase.

Marmoră, aur, argint, catifea, mătase, sculpturĭ şi tablourĭ de valoare însemnată toate sunt grămădite cu o dărnicie în adevĕr prinţiară în scop de a spoi cu strălucire această casă.

Păcatele cele mai negre sunt îmbrăcate tot-d'auna cu o stofă strălucitoare pe care numaĭ după ce le-o smulgem, ne întoarcem cu desgust de la ele.

Palatul din parcul de Monaco, în care intrară acum principele şi contesa, este locaşul cel mai de jale al mizerieĭ, nu numaĭ din Europa ci chiar din toată lumea.

De pretutindenĭ curg vênătoriĭ de noroc, aventurariĭ, jucătoriĭ, pentru ca să adune comoriĭ, iute şi fără trudă. Aprópe tot-d'auna dênşiĭ părăsesc desamăgiţiĭ, înşelaţiĭ în speranţele lor. locurile în care crezuseră să devină bogaţĭ.

Insă nu e vorba acum despre aceştia. Ori-unde dênşiĭ ar peri, ne este indiferent. Sfârşitul lor tot rĕŭ va fi în ori-ce parte.

Vrem să vorbim de acel care, atraşĭ de renumele caseĭ de joc din Monaco, îşĭ părăsesc o existenţă sigură şi cu o sumă oare-care, onorabil saŭ condamnabil câştigată, vin de se aşează la masa verde ca să 'şĭ fondeze bogăţia.

După câte-va ceasurĭ dênşiĭ se scólă fără un pfenig şi es din noŭ în parc în calitate de cerşetorĭ.

Acestora nu le rĕmâne alt-ceva de cât să trăéscă în ruşine şi lipsă saŭ să se sinucidă.

E o ruşine a timpuluĭ nostru că se

se mai sufere cuibul de joc din Monte-Carlo.

Dacă e un principe care se înjosește atât de adênc în cât își dă frumoasa bucătică de țară ce posedă pentru un scop atât de trist, cel-l-alți domnitori ar trebui să intervină ca să pună capăt hoțiilor de la Monaco.

Nenumărate familii s'ău fost împinse de acolo la ruină și la fapte de disperare. Dacă copacii parculuĭ din Monaco ar putea să vorbească, să spună tot ce aŭ vĕzut în nopțile calde de vară, atunci ar eși la lumină lucrurĭ spăimântătoare.

Aproape nu trece zi, nu trece sĕptĕmână în care o victimă a ruletelĭ să nu își pună capăt zilelor prin sinucidere.

Direcțiunea caselĭ de joc se silește să depărteze iute de pe acele locurĭ pe toți aceia cărora crupierul le-a luat averea cu o lopată.

Banca de joc seamănă în casul acesta cu o amantă infidelă care alungă de la sine pe toți cei seduși, îndată ce-a simțit că buzunarele li s'aŭ golit.

Direcțiunea dă orĭ-cărei persoane pe care a ruinat-o, suma de 120 de francĭ pentru călătorie.

Făcênd această pomană dênsa întrebuințează o prevenire dintre cele mai politicoase, însă persoana miluită nu mai poate să calce în casa de joc până n'a înapoiat suma, care se consideră ca împrumut.

In unele casurĭ s'a întâmplat ca direcțiunea să înapoească jucătorilor ruinațĭ sume mai marĭ, numaĭ ca să împiedice scandalul ce-aŭ obiceiŭ să facă ziarele pariziane îndată ce sunt informate despre vre-o sinucidere la Monaco.

Astfel, acum câțĭ-va anĭ un tênĕr negustor german a perdut la ruletă suma de 20 de milĭ de francĭ.

In disperarea sa, a trimis direcțieĭ o scrisoare în care 'ĭ mărturisea că banii nu eraŭ aĭ sĕĭ ci aĭ stăpânuluĭ sĕŭ care îl trimisese în călătorie de afacerĭ. Nenorocitul avea nevastă și un copil. Numaĭ dorința d'a face avere familieĭ sale, îl adusese la Monaco.. De două orĭ dênsul scrisese în zadar.

In a treia scrisoare amenință că 'și va sbura crierii în parc, după ce va fi făcut cunoscut și altora istoria sa. Amenințarea asta avu efect.

Negustorul fu chiemat și i se înmână suma de 20 milĭ de fr.

Insă în acelaș timp se luară mĕsurĭ ca dânsul să se afle în tren peste un ceas.

Astfel de cazurĭ însă sunt foarte rarĭ.

De obiceiŭ nu rĕmâne victimelor jocului alt-ceva de cât glontele omoritor. Și chipul acesta de mórte neașteptată e admis cu atâta siguranță pentru orĭ-ce jucător, în cât chiar personaje princiare trebue să'și achite zilnic datoria la otel. De

credite lungi se păzeşte orî-ce gazdă, căci nu ştie dacă seara o să-şi mai revadă oaspele.

Contesa Borowska şi prinţiarul ei însoţitor se opriră inaintea mesei unde se juca *roş* şi *negru*.

Un servitor le aduse cu grăbire scaune, pe care dênşii se aşezară.

Crupierul îi salută cu adânc respect.

Contesa îşi puse dinainte un portofoliŭ plin cu bancnote şi începu să joace pe sume mari.

La început norocul o favorizâ. Curând bancnotele formară înainte'i o movilă respectabilă.

Prinţul urma cu interes jocul.

Lui nu 'i plăcea de loc că dênsa să câştige.

Din contra.

Ar fi voit că ea să peardă mereŭ şi apoi s'o vadă recurgênd la ajutorul sĕŭ.

El însuşi juca pe sume relativ mici Gustul de joc i se micşorase simţitor. Il veniseră alte pofte.

De alt-fel, Franz nu'şi perdea nici o dată sângele rece la joc.

Când el pierdea o sumă oare-care pe care o hotăria de mai nainte, se retrăgea de la masa de joc.

De aceea ruleta nu 'l putea ruina chiar dacă norocul n'ar fi vrut să 'l favorizeze mai multe zile d'a rênd.

Societatea care se mişca şi se grămădea în jurul mesei, era extra-ordinar de variată.

Eraŭ acolo jucători de profesiune, pe ale căror feţe galbene stătea zugrăvită nesănĕtoasa patimă, cavaleri ai noreculuĭ.

Se vedeaŭ femei *demi-monde* din Paris, venite cu scop d'a găsi mai cu înlesnire vr'un adorator bogat.

Se observaŭ străinî turiştî care sosiseră în treacăt la Monaco şi nu voiaŭ să plece până a nu vedea vestitul patat al ruletei.

Din toţi aceştia se compunea ceata care stătea tăcută în jurul mesei.

E obiceiŭ vechiŭ că în templul păcatuluĭ să nu se vorbească tare.

Nu se aud de cât strigătele crupierului, sunetul aurului.

Numai din când în când rĕsună mai tare câte un murmur de mirare provocat de perderea saŭ câştigarea unei sume prea mare.

Casul din urmă se petrecea din noŭ acum.

Eroina era contesa Borowska.

De şapte orî în şir dênsa pusese pe roş şi de şapte orî bila alergătoare se oprise pe un câmp roş.

Acesta era noroc.

Crupierul nu 'şi mai vedea capul de treabă.

Trebuia să împingă mereŭ cu lopata aur şi bancnote înaintea frumoasei polone.

— De şapte orî în şir tot pe roş d-nă contesă, zise d'alăturea o femee e

legant îmbrăcată dar nu tocmaĭ tênără, aceasta e curat noroc orb.

„Totuşĭ observ că d-ta nu te ţiĭ de un sistem în joc.

„De aceea e sigur că n'aĭ să poţĭ câştiga mereŭ.

„De-aĭ vrea să 'mĭ primeştĭ sfatul pe viitor, eŭ am o metodă cu care poţĭ să spargĭ banca, punênd în joc numaĭ câteva miĭ de francĭ.

Contesa nu rĕspunse.

Vĕzuse pe femeia acea de maĭ multe orĭ în casa de joc.

Ştia că are a face cu una din acele jucătoare de profesiune care — în mare numĕr—fac palatul din Monace nesigur.

Sunt persoane care şi-aŭ perdut propriile lor averĭ la joc.

Ele, din înclinare fanatică şi din mâhnire, nu vor să părăsească locul nenorocireĭ lor.

Mereŭ fac planurĭ şi caută mijloace ca să spargă banca.

Neavênd banĭ, îşĭ vênd sfaturile la naivĭ.

Profesoara de joc, care stătea alăturea chiar de contesă, nu se dete învinsă aşa lesne.

Dênsa începu din noŭ să afirme, cu mare iuţeală de limbă, că sistemul ce poseda îl avea de la bunicul sĕŭ.

Ea susţinea că această metodă ducea la scop într'un chip neîndoios, absolut sigur.

Resumatul era:

Pentru 100 de francĭ şi 10 la 100 din câştig era gata să'l spună.

Contesa, după ce ascultă întregul discurs fără a întrerupe pe profesoară, rĕspunse scurt:

— Iţĭ mulţumesc!

Şi nu ascunse supĕrarea eĭ de a fi turburată.

Apoĭ adăogă:

— Eŭ vĕd că câştig şi fără sfatul d-tale.

„Însă chiar de n'aş câştiga, tot n'aş vrea să'ţĭ iaŭ secretul.

Refuzul era limpede.

Profesoara de joc se duse la o altă masă ca să'şĭ arunce acolo mrejele.

— Nu vreĭ să întrerupĭ jocul pentru azĭ? întrebă prinţul pe contesă.

„Haidem....

„Strînge'ţĭ câştigul şi să ne ducem maĭ bine să facem o preumblare cu luntrea în golf.

— La ce te gândeştĭ d-ta oare, principe? zise contesa rîzênd.

„Să încetez jocul tocmaĭ acum când norocul mĕ favorisează?

„O! eŭ nicĭ un preţ!

„Ia seama, roşul mi-a dat câştig de şapte orĭ d'a rândul. Negrul o să 'mĭ facă acelaş serviciŭ.

„Acum o să pun sume marĭ, aĭ să vezĭ....

Luă maĭ mult bancnote de câte o mie de francĭ şi le puse pe un câmp negru

d'asupra lor trânti un pumn de aur pentru ca să le țină în loc.

Bila începu să alerge și se opri pe un câmp roș.

Contesa perduse de astă dată. Insă nu se descurajă.

Uitându-se către prinț ea zise:

— Trebuie să aibă cine-va stăruință la joc.

Puse o sumă îndoită pe negru.

In momentul acesta se apropiă de ea un om cu barba negră, îmbrăcat în negru.

Dênsul se plecă asupra contesei și 'I șopti la urechea:

— Te rog, încetează.

„Am observat că joci cu patimă. Ai să perzi de sigur tot ce-ai câștigat.

— Ah! d ta eștI, Barnov? esclamă contesa aruncând o privire asupra vorbitorului.

„Unde e nevasta d-tale?

„De ce nu se află acum lângă mine?

„Am putea mai târziu să prânzim împreună.

— Roza e acum indispusă, are durere de cap, a rămas la otel.

„Insă te rog foarte mult, contesă, părăsește jocul, pentru că uite, vezI, iar ai perdut.

— Perdut! esclamă frumoasa contesă și fața i se întunecă de o umbră de mâhnire.

„Insă norocul trebue adus cu sila dacă nu vrea să vie de voe.

„De data asta pun pe negru toți banii care 'I am dinainte.

„Na, iată l...

„Să vĕd dacă blestemata aia de bilă o să se oprească tot pe roș.

Bancnote, aur, tot ce avea înainte-I, contesa împinse pe un câmp negru. Miza era așa de mare în cât cei presenți, uitându-și propriile lor interese, așteptaŭ curioșI resultatul acestui joc senzațional.

— Contesă, asta e o sumă prea mare, șopti prințul la urechea polonezei. Trebue să fie peste 20 de mil de franci... N'aI putea să joci pe mai puțin?

— Nu, nu! esclamă dênsa.

Barnov părea întristat.

Dânsul își întoarse capul ca să nu fie martor la aceste apucături vanitoase.

Crupierul aruncă bila care porni vâjiind printre câmpurI.

Deja se părea că dânsa o să ancoreze într'un port negru.

Un zîmbet de triumf lunecă pe fața contesei.

Insă făcênd încă câte-va învârtiturI bila ajunse pe un câmp roș și se înțepeni acolo.

— Perdut! esclamă frumoasa femee și sprâncenile i se încruntară.

De data asta putea sa vadă orI-cine că perderea nu 'I era indiferentă.

Dênsa se sculă și, pe când crupierul trăgea aurul și biletele cu vătraiul pentru casa societății, ea împinse scaunul și se depărtă iute de masa de joc.

Barnov o urmă după un semn ce primise.

Amêndoui eşiră în grădină unde nu se auzia alt-ceva de cât pletceirea apelor ce cădeaŭ de la înălţime.

Nimenĭ nu era prin parc. Vizitatorii nu se preumblaŭ prin el decât după închiderea seanţeĭ de joc.

— Barnov, zise contesa după ce făcuseră alăturea câţi-va paşi în grădină. Ce mai aĭ din averea mea?

Bărbatul răspunse:

— Foarte puţin.

— Ce spuĭ?!... esclamă contesa făcênd un pas înapoĭ.

— Aşa e! reluă Barnov.

— Adică?

— Nu maĭ e de cât o sută de miĭ de mărcĭ pe carĭ mi-aĭ dat-o în deosibită păstrare.

— Numaĭ atâta?

— Maĭ sunt apoĭ nişte remăşiţĭ din sumele vechĭ.

— La cât se urcă aceste remăşiţĭ?

— Abia aŭ să ne ajungă pentru cheltuiala de mâne.

— O mizerie.

— Dacă vreĭ o dare de seamă amănunţită, poţ s'o fac momentan.

Contesa clătină căpul cu o vădită nerăbdare.

— D-ta eştĭ cel maĭ credincios administrator din lume, zise dênsa.

Barnov se înclină.

Poloneza reluă:

— Nu'ţĭ cer nicĭ o dare de seamă... Insă dă'mĭ iute suta de miĭ de mărcĭ... Am nevoie de banĭ.

— La ce aĭ nevoie de banĭ? întrebă casierul.

Glasul luĭ resună într'un chip aspru, neînduplecat.

Contesa se uită mirată la interlocutorul sĕŭ.

— Cum la ce?... esclamă ea. Mĭ se pare că e lesne de înţeles.

— Esplică-te.

— Vreaŭ să'mĭ recâştig ceea ce mi s'a luat acolo înăuntru.

Spunêud acestea, contesa arătă cu degetul spre casa de joc.

— Pentru asta nu daŭ suta de miĭ de mărcĭ.

„Te rog, conteasă, să 'mĭ înţelegĭ bine intenţia.

„Refuz să 'ţĭ daŭ banĭĭ în interesul chiar al d-tale.

Contesa pufni de rîs.

— Ha ha! asta e ceva nostim, esclamă dênsa.

„Vreĭ să 'mĭ opreştĭ banĭĭ pentru că nu 'mĭ permiţĭ să fac cu averea mea ce-mĭ place?

„Te rog, scumpe Barnov, termină cu gluma asta.

„Iţĭ recunosc bunele intenţiĭ dar trebue să am banĭĭ acum, îndată. Ştiŭ că iĭ porţĭ tot-d'auna la d-ta.

Intinse mâna.

Atinse aproape pe casier.

Insă Barnov făcênd un pas îndărăt, rĕspunse :

— Nu glumesc de loc, contesă... Nu te amăgi.

„Nu'ţi dau banĭ sub nicĭ o condiţie...

Şi într'adevĕr, pronunţă aceste din urmă cuvinte cu un aer foarte hotărît, luând o posiţie ca şi cum ar fi fost vorba de o partidă de box.

Frumoasa femee, care, de când scăpase de influenţa contelui Marco, nu se supusese nicĭ unuĭ om, ridică capul cu mândrie.

Cu sprîncenile încruntate, zise :

— Iţi ordon să'mĭ daĭ îndată averea, înţelegĭ, d-le ?

Şi însoţi aceste cuvinte cu un gest de ameninţare.

Insă energicul Barnov nu se speriă de furia contesei.

— Chiar dacă'mĭ vorbeştĭ cu tonul acesta nu'ţĭ dau nimic, d-nă contesă, rĕspunse dênsul.

„Iţi repet, asta o fac chiar în interesul d-tale... ar trebui să înţelegĭ.

„Adu'ţi aminte de ceea ce mi-aĭ spus când mi-aĭ dat suma în păstrare, în momentul în care aĭ intrat în casa de joc. Uite ţi repet esact ceea ce mi-aĭ spus atunci.

„Mi-aĭ zis :

„— Păstrează suma asta de miĭ de mărcĭ ca ochiĭ din cap şi de va fi să 'mi perd la ruletă cea-l'altă averea şi de 'ţi voiŭ cere ceva din aceştĭ banĭ, să nu'mĭ daĭ nimic, absolut nimic sub nicĭ un pretest."

„Vezĭ, d-nă contesă, împlinesc ordinul d-tale.

„Aşa am făgăduit.

„Nimic în lume nu m'ar face să 'mĭ calc cuvîntul ce-am dat.

„D-ta mĕ cunoştĭ cât sunt de încăpăţînat în hotărîrile mele.

„De aceea te rog să nu mai insiştĭ... ar fi de geaba.

Poloneza bătu din picior cu nespusă nerăbdare.

Ea, obicinuită în cursul vieţeĭ el aventuroase să vadă oamenĭĭ înclinându-se înaintea el şi supunându-se cu grăbire, cu zîmbetul pe buze, orĭ-căreĭ dorinţe ce ea esprima, nu putea să creadă că acel casier ar fi îndrăsnit vr'odată să 'ĭ opună o împotrivire atât de energică.

Dânsa strigă :

— Eĭ bine, acum ridie ordinul ce ţi-am dat atunci.

Insă Barnov rĕspunse rece :

— Nu se poate !

— De ce ?

— Am jurat !

— Dar eŭ te desleg de jurămêntul ce-aĭ făcut.

— Intr'o asĕt-feĭ de împrejurare nu e cu putinţă.

„Dacă ţi-aş da banĭĭ ca să te ducĭ să 'ĭ arunci la joc, aş fi un laş.

— Barnov... strigă contesa, te poftesc să 'mĭ înapoiezĭ restul din averea

mea!... Vezi că mi-am perdut răbdarea; deci te sfătuesc să nu te mai împotrivești.

Bărbatul Rozei dete din cap în chip negativ.

Poloneza, tot mai frumoasă în furia ei, replică:

— Pentru D-zeŭ, fii înțelept.

„Cum crezi că o să 'mi las banii în acea casă de joc? Trebuie să mi-i câștig îndărăt.

Casierul nu răspunse nimic.

— Ce, urmă contesa Borowscka, tot nu vrei să'mi dai banii?

— Nu.

— Ah! atunci nu datoria vrei să ți-o faci ci e un alt motiv.

Bărbatul îndreptă privirea în ochii femeei ca să înțeleagă sensul acestor cuvinte.

Din parte'i, contesa aruncă asupra omului care'i stătea dinainte cu brațele încrucișate, o privire scânteietoare. Liniștea lui de fer o întărîta în gradul cel mai înalt.

— Un alt motiv? zise Barnov mirat. Ce înțelegi prin asta?

Contesei îi păru că înaintase prea mult.

Dar mania el pentru joc o orbise și întrebuința toate mijloacele spre a scote bani de la casierul sĕŭ.

— Nu'ți închipui de loc? strigă frumoasa și infernala femee.

„Înțeleg că nu'mi dai suta de mii de mărci pentru că 'ți este cu neputință... asta înțeleg.

Omul se dete îndărăt clătinându-se și îngălbenindu-se la față.

Părea că trăsnetul ar fi căzut la picioarele lui.

— De ce mi-ar fi cu neputință? borboroși el.

„Nu te înțeleg.., Te rog, fii mai lămurită.

Contesa'și perduse cu totul stăpânirea asupra'și.

Dênsa uită că se afla în grădina casei de joc și continuă a striga:

— Mărturisește că ai jucat și d-ta la ruletă și că mi-ai perdut banii.

Barnov se cutremură.

O replică spăimêntătoare i se grămădea pe buze.

Însă nu eși din gură'i de cât un ton scurt, disprețuitor.

Pe urmă, redobândindu'și liniștea, răspunse cu un glas înăbușit:

— Vrea să zică astea sunt simțimentele d-tale pentru mine!

„Ei bine, bănuiala asta rușinoasă ne desparte drumurile pentru tot-d'auna.... Cu toate că Roza și eŭ, încrezêndu-ne orbește în d-ta, te-am urmat până aci și acum ne aflăm fără mijloace, în prada nevoilor, de azi înainte să nu ne mai consideri ca prieteni, ca servitori ai d-tale.

„Iată banii...

„Rĕmâi cu bine..

Ofensatul bărbat scoase din buzunarul de la pept al hainei sale un pachet învelit cu îngrijire într'o bucată de hârtie şi 'l aruncă la picioarele contesei.

După asta se întoarse şi plecă iute. Un moment se păru că contesa Borowska e s'alerge după dênsul.

Gura i se deschise ca şi cum voia să roage pe Barnov să se întoarcă. Insă acesta urcase deja treptele de marmoră şi uşa de sticlă se închise cu sgomot în urma lui.

Contesa se afla singură în grădină. Dênsa se plecă, ridică bancnotele şi se întoarse iute în salele de joc.

Scena dintre dênsa şi Barnov avusese un martor.

Prinţul urmase pe contesă în grădină şi se ascunsese după un tufiş de salcâmi americani de unde auzise tot.

După ce dênsa se întoarse în sală, dênsul eşi din ascunzătoare.

Pe faţă i se zugrăviseră semnele poftelor fierbinţi apropiate de satisfacţie.

— Se duce acum să 'şi joace ultimul rest din capital, îşi zise dênsul frecându-şi palmele.

„Bravo mie, norocul mă favorizează peste aşteptare.

„Se poate ca chiar azi dênsa să nu mai aibă nimic, să fie o cerşeteare. Ah! atunci va fi rândul meu să vorbesc şi să fiu pretenţios!...

Contesa Borowska se opri lângă masa verde, îşi puse dinainte toate bancnotele ce mai avea şi începu să joace cu mai mare patimă de cât înainte.

Voia să facă norocul să vie de silă.

Insă parcă era un făcut. Bila de la care atârnau toate hotărîrile, se părea că s'a apucat de susţinut contra ei o luptă crâncenă.

Cu o rĕutate ne mai pomenită, dânsa se opria mereu tocmai pe culoarea pe care frumoasa femee n'o ocupase.

Crupierul nu mai înceta d'a întinde când grebla când lopata ca să 'i ia de dinainte aurul şi bancnotele.

Se părea că avuţiile lui Robin sunt blestemate şi că nimeni nu se putea bucura de ele.

Emoţiunea contesei creştea mereu.

Peptul 'i majestos se umfla şi lăsa iute.

Adesea buzele îi tremurau şi i se mişcau aşa ca şi cum aveau de reţinut un suspin dureros.

In adevĕr contesa era hotărîtă să birue până la sfârşit orî-ce slăbiciune.

Simţia că toţi din toate părţile o observă şi nu voia s'arate cât de mult o atingeau perderile.

Dênsa nici nu bănuia însă că dintr'o parte oare-care e observată mai mult ca de orî unde şi cu totul în alt scop de cât acela al celor l-ialte persoane presente.

La una din mesele alăturate în jurul căreia se grămădiau o mulţime de jucă-

torĭ, stătea un om bătrân cu părul alb şi aţintea o privire arzătoare pe figura contesei.

Nicĭ un moment nu 'şĭ lua ochiĭ de la dênsa.

Era ca şi cum voia să 'şĭ sape bine în minte trăsăturile eĭ, să 'l cerceteze toate mişcările ochilor, gurei, nărilor, ca să le compare apoĭ în spiritul său cu ale alteĭ femeĭ şi să vadă dacă e saŭ nu la mijloc vr'o amăgire.

Şi cu cât se uita maĭ mult la contesă cu atât bătrânul părea cuprins de o e. moţiune .sguduitoare.

Picăturĭ marĭ de sudoare îl eşiaŭ pe frunte şi degetele i se mişcaŭ convulsiv prin barba lui albă care 'l ajungea până la brâŭ.

Intr'un moment în care se credea neobservă de oare-ce atenţiunea tuturora era mai mult ca orĭ-când atrasă de polonezĭ care pusese în joc *ultimiĭ* banĭ ce maĭ avea dinainte, o sumă foarte mare, dênsul murmură :

— Da, ea este, ea trebue să fie căcĭ aşa asemănare nu poate exista în natură ..

„E faţa eĭ, sunt mişcările eĭ şi ştiŭ acum că adineoarea, în pavilionul prinţului, am auzit glasul eĭ.

Ultima lovitură pe care contesa Borowska o încercase nu isbutise, ca toate cele-l-alte.

Perduse şi ultima sumă mare de banĭ.

Mijloacele îĭ eraŭ sleite.

Nu maĭ putea să continue jocul. Dênsa avea de luat în momentul acesta o hotărîre grea.

Perduse o avere mare la joc şi trebuia oare acum să renunţe la speranţa d'a şĭ-o maĭ redobândi ?

Avea să plece oare din Monaco ca cerşetoare ba poate să se roage de milostiva direcţiune a casei de joc ca să-ĭ dea ceva banĭ de drum ?

Se cutremură de furie şi două lacrimĭ marĭ îĭ sbucniră din ochĭ şi 'l curseră pe obrajiĭ plinĭ şi fragezĭ.

Prinţul observă aceste lacrimĭ şi ele fură pentru dênsul semnalul că poate înainta la atac.

Se apropiă de răpitoarea femee şi 'ĭ zise încetişor :

— D-ta plângĭ, contesă?

„E cu putinţă oare să fie un lucru în lume pentru care o femeie aşa frumoasă să plângă fără nădejde de îndreptare ?

Femeea se întoarse spre vorbitor.

Privirea eĭ dete peste doĭ ochĭ arzătorĭ de dorinţĭ amoroase.

Contesa întoarse privirea.

Insă prinţul n'avea nevoie să spună maĭ mult ca să dea a înţelege ce vrea.

O idee neaşteptată trecu ca fulgerul prin mintea polonezeĭ.

Ea se gândea :

— Mijlócele nu sunt de *tot* sleite. Un

singur cuvênt de-aș zice și prințul mi-ar depune la picioare ori-ce sumă.

De ce să nu zică acest cuvênt și să se scoată din încurcătură?

Insă fermecătoarea femee avea prea multă experiență.

Ea știa prea bine că prințul Franz n'o va ajuta, așa de geaba.

Cunoștea egoismul lui rece.

Nu putea să 'și facă nici o iluzie în privința asta.

Dênsul i-ar fi dat bani și i-ar fi cerut... simpatia.

Insă acestei femei îi plăcea să învingă iar nu să se vindă.

Târgul eare avea să se facă era josnic, desgustător.

Era cea mai adâncă înjosire a amorului propriu femeesc.

Era o umilire de care se înroșia până și acéstă aventurată.

Insă patima pentru joc, dorința d'a'și recâștiga aversa perdută fură mai tari în ea de cât strigătul demnității.

De aceea ea se arătă mai puțin sălbatecă.

Prințul se făcu mai îndrăsneț.

In sfârșit se plecă la urechea contesei și'i zise în șoptă:

— Pot să contez pe recunoștința dumitale, frumoasă contesă?

Zicênd aceste vorbe puse înainte'i un portofoliu umflat de bancnote.

Polonеza nu se retrase.

Ea aruncă o privire furișă asupra portofoliului.

Se convinse că prețul ce i se oferia pentru cumpărarea el nu era mic.

— Iți sunt recunoscătoare din toată inima, principe, răspunse ea încetișor uitându-se lung în ochii lui Franz.

— Nu vreau să 'mi spui asta acum, răspunse prințul.

Și patima ce'i sguduia peptul se arăta în tremurătura și moliciunea tenului sĕu.

Apoi urmă:

— Peste două ceasuri te aștept la Eremit.

„Știi, aproape de golf.

„Cunoști acea grotă discretă înconjurată de lămâi?

— O cunosc.

— Vom fi singuri acolo.

„Atunci îmi vei spune și mĕ vei asigura că'mi eștĭ puțin recunoscĕtoare, o îngerească ființă.

Trecură câte-va secunde. Femeea tăcea. Prințul îi aștepta hotărîrea emoționat într'atâta că i se tăiase resuflarea.

— Câștigat! strigă d'o dată crupierul, de 20 de ori mai mult de cât miza.

Cu acéstă esclamare împinse unui jucător o avere în aur și bancnote.

Fericitul jucător strigă:

— Câștigat!

O sută de alte glasuri strigară pe urmă tot așa.

Cuvêntul aceeta avu asupra contesei Borowska o putere magică. O sedusse de tot.

Ea își ridică frumosul ei cap.

In ochiĭ prinţuluĭ trecu o rază de nădejde.

Cu o voce năbușită, care cu greŭ eșia din gâtlej, el zise:

— Mĕ duc... și... te aștept...

Contesa rĕpunse în șoaptă:

— Bine.

„Am să viŭ.

— Câștigat! își zise Franz în sine cu o bucurie nepomenită.

Insă își ascunse emoţiunea sub o înclinare de adânc respect ce făcu înaintea polonezei.

Pe urmă își luă seara bună sărutând femeeĭ mâna cu politeță.

Se întoarse și plecă.

Ca om cu experiență, Franz știa că o femee care e pe cale d'a comite un păcat trebue tratată cu mai mare respect ca orĭ-care alta, de către acela care vrea s'o seducă.

Alt-fel, femeea și-ar lua de sémă póte și s'ar opri la jumĕtatea drumuluĭ în căderea sa.

Scena scurtă și aproape mută dintre prinţ și poloneză nu fusese de nimenĭ observată afară de bĕtrânul cu barba albă.

El nu perdea nicĭ o clipă din vedere mișcările femeeĭ.

Dênsul vĕzu și auzi saŭ ghici tot.

Indată după plecarea luĭ Franz, contesa, setoasă de banĭ, se duse iar la masa de joc.

Stătu câte va secunde observând. Apoĭ luă parte și ea la jocu spre marea mirare a celor-l'alţĭ jucătorĭ carĭ o vĕzuseră cu puţin înainte perzênd o sumă enormă.

Se părea că banĭ pe care trebuia să 'ĭ plătească așa de scump, îĭ vor fi cu noroc.

Ea câștigă de maĭ multe orĭ în șir redobândindu 'și ast-fel cam pe jumĕtate din ceea ce 'ĭ luase banca maĭ înainte

Stătu atunci la îndoială dacă trebuia să urmeze jocul saŭ să 'l amâne pentru a doua zi.

Se uită la césornic.

Maĭ era o jumĕtate de cés până la ridicarea ședinţeĭ de joc.

Casa de joc se închide la 11 ore din noapte.

O jumĕtate de cés încă!

Asta e o vecinicie pentru un jucător care într'un minut poate să pună mâna pe o avere.

Contesa se hotărî să rĕmână și să 'și mărească mizele.

Pentru că dacă norocul o favoriza, în jumĕtate de ceas putea să 'și scoată tóte perderile

Atunci ar fi putut să înapoieze prinţuluĭ suma primită și să se desfacă de fágăduiala ce 'ĭ făcuse.

Mândra polonezâ voia pe prinţ de bărbat iar nu de amant.

Insă când jumătatea de ceas trecuse, când orologiul de aur băgat într'un cuib de marmoră şi înconjurat de fiori, dete 11 lovituri în clopotul de argint, contesa Borowska căzu disperată pe fotoliul de lângă dênsa, oftând din adênc şi pironindu-şi pe parchet privirea posomorîtă. Perduse tot, tot!

Ruleta înghiţise şi suma a doua, colosală, dată de principe.

Frumoasa, alba femee ţinea gol în mână portofoliul lui Franz şi dânsul îi aminti de fâgăduiala ruşinoasă ce făcuse.

Trebuia óre să nu şi o ţină, să atragă asupră-şi pe lângă toată mizeria şi imputarea de călcare a cuvêntului dat?

Nu, nu! prinţul trebuia să 'şi aibă victima şi pe urmă...

Ce era să fie pe urmă?

Intunecos şi pustiu îi stătea viitorul înainte.

Ea femeea frumoasă, respectată, deprinsă cu comoditâţile bogâţiei, avea să rătăcească săracă în lume, fără un plan fără o ţintă, aşteptând şi căutând vre o întâmplare care s'o favorizeze.

O aşa viaţă îi făcea groază.

Ideea despre dênsa o sguduia ca fiorî de frigurî.

— Doamnă, îi zise în clipa asta un servitor al sălei, casa de joc e închisă pentru azi.

„Poate că d-na are obiceiu să se preumble puţin prin grădină?

Contesa Borowska se sculă şi eşi înte afară.

Insă în grădina iluminată într'un chip strălucit şi resunătoare de risetele bărbaţilor şi femeilor, dênsa nu se opri de loc.

Se repezi în parc şi fără să se uite în laturi, merse înainte, tot înainte. De sigur că principele era deja de mult la locul de întâlnire.

Ah! omul acesta îşi câştigase partida...

Pentru o sumă ce nu 'nsemna nimic pentru dênsul, câştigase pe frumoasa şi semeaţa femee.

O câştigase oare cu adevêrat?

Drumul contesei era spre strîmtoare, în jos.

Dênsa 'şi grăbi paşii.

O dorinţă bolnăvicioasă îi cuprinsese sufletul şi o împingea spre mare.

D'odată apele albastre-închise ale golfului apărură printre frunziş.

Dênsa auzi murmurul melodios al valurilor.

Aerul rêcoros al mărei îi isbi faţa şi îi rêcori obrajii înfierbântaţi.

Frumoasa, singurateca femee se opri din alergat.

La o mică distanţă de acolo - ştia dênsa asta - era grota Eremitului, unde o aştepta principele.

Se vedeau deja lămîi care la suflarea

vêntului de mare își legĕnaŭ fructele aurii.

Verdeața frunzișului lor luminaŭ în întuneric ca strălucirea smaraldelor. Însă sub acea poetică vegetație era un șarpe care stătea la pândă.

Principele aștepta acolo jos, cu patima lui josnică, căci nu voia să peardă prețul cumpărărei.

Contesa căzu la rădăcina unuĭ copac mare, își luă capul între mâni și se puse să se chibzuiască.

Inderătu 'l avea o viață aventuroasă, plină de agitațiĭ.

Tot trainl i se desfășură în minte ca o panoramă.

Se revĕzu fată, drăguță, nevinovată, fără grijĭ și necazurĭ, lucrând cu hărnicie ca să'și câștige hrana sa și a mameĭ sale, văduva unuĭ nobil scăpătat. Se numia Cristina de Kattenhusen și era adorată de toțĭ carĭ o cunoșteaŭ.

Intr'o zi îĭ eși în cale un om de care avea să'ĭ atârne existența viitoare.

Era un bărbat frumos, seducĕtor, spiritual, distins, genial, înfocat.

Frumusețea, nevinovăția Cristineĭ îl răpiră.

El voi să devină proprietarul aceleĭ inimi virgine.

Și vaĭ, treaba-l fu destul de lesnicioasă.

Baronul de Collmar atrase maĭ întâĭ asupră 'l băgarea de seamă a inocenteĭ creaturĭ.

Pe urmă ațință în mintea și inima eĭ o furtună grozavă de pasiunĭ care i-o împinse în brațe.

Cristina stătu la peptul lui fermecată de drăgostirĭ.

Era întru totul dată prada omuluĭ pe care 'l iubia cu focul sfânt al întêiuluĭ amor.

Dênsul însă era un ambițios, un sventurat.

Nu putea să stea multă vreme la un loc.

Conviose pe Cristina că trebue să 'l urmeze părăsindu-și mama.

Iĭ jură pe cer și pe pământ că în totd'auna o va iubi numaĭ pe dênsa și că se simția în stare s'o facă bogată și puternică.

Ce n'ar fi făcut dânsa numaĭ să fi zis el?

Simțirĭ rele, criminale i se deșteptaseră în suflet.

Fugi cu amantul fără să 'ntoarcă capul măcar ca să asculte gemetele de durere și rușine ale bĕtrâneĭ ei mame care își dete sufletul la câte-va săptămâni.

Baronul Collmar era un maestru bun. El știŭ să sădească în inima amanteĭ luĭ patimile cele maĭ sălbatice, disprețul de lume și ambițiunea cea maĭ egoistă.

In inima Cristineĭ crescu puternic copacul rĕului! semința 'și dete roadele. Terenul fusese bine ales.

Singurateca femee care'şi trecea pe dinainte tablourile vieţei trecute în parcul de Monaco, urmă cursul gândurilor sale cu o dulce voluptate, ca atrasă de o putere misterioasă pe calea înflorită care duce la fericire.

In fantasia 'i fierbinte se desveli un tablou străgător care o răpia

Ea se văzu d'o dată strămutată într'un palat măreţ.

Luxul nepomenit care o înconjura abia îl închipuise în visurile sale din tinereţă.

Insă acele bogăţii, acel lux n'o făceaŭ să se mire, să se încurce.

I se părea că acela era locul sĕŭ, că se născuse ca să trăiască în splendoare.

Ori-cine care se apropia de dênsa, îşi pleca capul până la pământ.

Un stol nesfârşit de servitori staŭ gata s'o servească, să execute ordinile sale cu cel mai adânc respect.

Ea era soţia puternicului prim ministru.

Dênsul domnia peste principat fiind că prinţul avea deplină încredere în el şi se lăsa să fie condus de dênsul.

Insă printr'un joc al sorţei atâta fericire fu turburată.

D'o dată se ivi înainte'i acel om care era demonul vieţei sale.

Dênsa fugi din noŭ cu baronul de Collmar.

El ştia să exercite asupră'i o putere infernală.

Preferând viaţa aventuroasă la braţul lui traiului pismuit din palatul ministrului, ea părăsi lux, bogăţii, tot pentru o viaţă nesigură.

Tabloul se schimbă din noŭ.

Următoarea staţiune la care i se opri amintirea se numia... Lady Nelson otrăvitoarea.

Contesa Borowska se cutremură din tot trupul.

Se uită speriată împrejur.

I se părea că nu dênsa pronunţase cuvêntul de otrăvitoare ci de după fiecare ramură, de după fie-care copac i se strigase :

— Lady Nelson, otrăvitoarea !

— Nu, nu sunt eŭ lady Nelson ci contesa Borowska ! esclamă dênsa şi se ridică mândră şi impunătoare.

Insă în aceeaşi clipă căzu iar jos, doborîtă de un gând spăimântător şi 'şi acoperi faţa cu amândouĕ mâinile.

Nimenĭ n'o bănuia încă de nimic, nimĕnul nu dădea prin gând că frumoasa, semeaţa polonezâ, contesa Borowska şi urmărita lady Nelson eraŭ una şi aceiaşi persoană, dar cât timp avea să ţină asta, cât ?

Copoiĭ nu eraŭ deja pe urmele eĭ ? Nu i se publicaŭ deja semnalimentele ? Nu era prea cu putinţă ca într'una din zile, într'un ceas oare care, descoperirea să fie pricinuită de vr'o întêmplare mai cu seamă acum când dênsa perduse tot la

joc, când devenise cerşetoare, când nu mai avea mijloace ca să se sustragă de la urmăririle poliţiei prin fugă?

Acum mai mult ca ori când era sigură că o să fie descoperită, prinsă şi arestată.

Nu, viaţa nu mai avea nici o atracţie pentru dênsa.

Nu mai avea nimic d'aşteptat de la ea.

Chiar frumuseţea 'i ajunsese la înfloritea de pe urmă.

Toamna vieţei era aci.

Mai făcea oare să trăiască mai mult? Nu era mai bine să arunce sarcina din spate, să isprăvească cu grijile şi năcazurile chiar în locul acela unde era aşa frumos şi liniştit şi încă chiar în acea clipă când nu se dăduse de ruşine înaintea prinţului?

Colo, după copaci, era marea.

Ca un cearşaf imens de catifea se întindea apa în lung şi în larg. Trebuia să fie un pat de moarte dintre cele mai plăcute.

Ce avea de făcut?

Nimic alt ceva de cât să se lase a fi apucată de acele braţe moi şi a fi atrasă în jos, în nesfârşitul neant.

Hotărirea ei era luată.... Iute spre golf!

De jur împrejur era tăcere adâncă întreruptă numai de *grugnirea* păsărelelor somnoroase.

Imposanta natură inspira acolo o poesie care împingea inimile exaltate să părăsească această lume de materialism şi de mizerie.

Nimeni nu putea să împedice pe contesă să'şi execute planul.

Un vêrf de stâncă se putea găsi îndată.

Şi apoi atunci....

Merse iute înainte.

Nu băga de seamă că hainele 'i sunt sfâşiate de mărăcini.

Nu observa că pĕrul i se despletise şi 'l înconjura umerii de zăpadă ca o manta largă.

Lucrul de căpetenie era graba. Nici o clipă de întârziere, nici un minut de chibzuire şi îndoială.

La mare, la mare, acolo era mântuirea.

D'odată se opri dând un ţipĕt uşor.

De după un boschet sări un om care îi stete dinainte cu braţele întinse. Ochii lui erau de foc, buzele i se mişcau ca de dorinţa unui sărut.

Albastrele raze ale lunei scăpără de după un copac şi 'l luminară faţa: era prinţul.

— Ai venit în sfârşit, esclamă dênsul cu o voce gâfâitoare apucându-i amândouĕ mâinile.

„Hai iute, iubito, grota e o cameră nupţială precum natura n'a pregătit nici odată pentru o pereche iubitoare. Cerul albastru-închis ne acoperă ca un baldachin, petricelele pereţilor lucesc în mii

de culorĭ, murmurul mărei este dulcea musică la ale cărei tonurĭ vom fi fericiţi.

Contesa tremura ca varga.

Dênsul se încercă să 'i cuprindă mijlocul şi s'o atragă cu sine.

Insă ea se desfăcu de braţele luĭ şi zise :

— Lasă mĕ, principe, lasă-mĕ.

„Nu eşi întru întâmpinarea uneĭ nenorocite pe drumul eĭ cel din urmă, cel spăimântător.

— Contesă, esclamă prinţul făcênd mirat şi speriat un pas îndărăt, ce vorbeştĭ d-ta ?

„Ce să cred oare după figura d-tale turburată ?

„Aşa vine cine-va la o întâlnire de amor ?...

— Rĕmâi cu bine, principe, esclamă femeea cu un glas slab.

„Şi dacă 'mĭ ţin aşa de rĕu cuvêntul dat, iartă mĕ.

„Mĕ duc să mĕ odihnesc în braţele altuia, care o să aibă milă de mine.

Nicĭ nu pronunţase bine vorbele din urmă, când o croĭ de goană ca alungată de demonĭ.

Principele nu putu s'o urmărească.

Peste câte-va minute, ea se afla în vêrful uneĭ stâncĭ de pe mal.

De jur împrejur se mişca liu marea ; valurĭ micĭ, calde şi sclipitoare sărutau mereŭ malurile.

Femeea îngenuchiă şi 'şĭ rădică mânile împreunate.

Privirea i se îndreptă spre cer. Buzele eĭ murmurară o rugăciune.

Lacrimĭ fierbinţĭ îĭ sbucniră din ochĭ şi 'l curseră pe obrajĭ.

De câtă vreme nu se adresase dênsa creatoruluĭ sĕŭ !

De câtă vreme nicĭ nu se gândise ea că sus, în cerurĭ este un Dzeŭ a tot puternic !

In viaţa eĭ desfrînată, nicĭ prin minte nu'ĭ trecuse gândul vieţeĭ viitoare.

De anĭ îndelungaţĭ uitase înduioşarea, plânsul, rugăciunea !

Acum în ceasul morţiĭ îşĭ adusese aminte de învĕţăturile din copilărie despre bunătatea luĭ Dzeŭ.

Insă ceea ce avea să se facă trebuia făcut iute.

Lady se uită în jos în prăpastie şi i se păru că o figură galbenă se ridică din ape.

I se păru că două buze uscate se mişcă şi'ĭ strigă :

— In mare ! în mare !

Sinucigaşa se dete îndărăt un pas, înfiorându-se.

Nu cum-va era oare cadavrul luĭ Nelson care se ridica, alb ca giulgiul, d'acolo din profunzimĭ ?

Se uită din noŭ, îngrozită, în jos.

Fuse numaĭ o iluzie. Marea era liniştită....

Lady se pregăti să sară.

Ipsă în ultimul moment îl veni d'o dată în gând scandalul ce avea să producă în Monaco găsirea cadavrului ei. Toţi aveaŭ să ştie atunci că dênsa îşi făcuse samă.

Ideea că aveaŭ să se facă cercetări asupra persoanei ei, îl fu nesuferită.

Cu orî-ce preţ trebuia să ia mĕsurî ca să se creadă într'o nenorocire iar nu într'o sinucidere.

Dacă i s'ar găsi cadavrul desbrăcat, lumea ar zice ca s'a înecat scăldându-se.

Cu o grabă bolnăvicioasă, se apucă să'şi pună planul în practică.

Îşi smulse toate hainele de pe majestosul ei corp.

Rĕmase numaĭ într'o cĕmaşă subţire de mătase care d'abia îl ajungea până la genuchiĭ rotunzĭ.

Se maĭ uită o dată cu mândrie la formele ei pline, tarĭ, albe.

Deşertăciunea nu părăseşte nicĭ odată pe femeĭ nicĭ în clipa morţeĭ.

Apoĭ mĕsură odată cu ochiĭ întinderea mărei.

Întinse braţele, se plecă, părea că lunecă.

D'o dată dete un ţipĕt înăbuşit.

Două braţe puternice o apucaseră pe dinderăt şi o traseră de pe malul prăpăstieĭ.

— Tu n'aĭ să morĭ, trebue să trăeştĭ, femee, esclamă un glas energic. Pentru tine nu te-a ajuns ziua din urmă.

„Aĭ de îndeplinit în lumea asta o misiune sfântă.

„Aĭ să m'ajuţĭ să 'mĭ reabilitez onoarea.

Răpitoarea creatură căzu în genuchĭ înaintea mântuitorului eĭ la care se uita ca la o apariţie supra-omenească. În vremea asta Grimm, căcĭ el era salvatorul, aţintia asupră-Ĭ ochiĭ luĭ plinĭ de blândeţă şi bunătate care păreaŭ că înoată în lacrimĭ.

Luna eşi de după copacĭ şi 'şĭ aruncă lumina tremurătoare asupra acesteĭ scene ciudate de regăsire, pe o stâncă a golfuluĭ de Monaco, după un veac de om.

— Aŭ înviat oare morţiĭ? esclamă dênsa cu un glas slab şi, ca şi cum s'ar fi rugat de iertare, încunjură cu amêndouĕ braţele eĭ pline şi albe genuchiĭ omuluĭ a cărŭ nevastă fusese odinioară când el însuşĭ era un ministru puternic.

Bĕtrânul puse mâna dreaptă pe capul frumoaseĭ femeĭ care stătea aproape goală şi tremurătoare înainte-Ĭ, iar pe cea stângă o ridică spre cerul plin de stele.

— Morţiĭ ies din groapă, esclamă dênsul aşa în cât glasul îl răsună departe peste ape.

„Eĭ vin să mântuie şi să răsbune!

LXXII

Un cuvânt profetic

Francis Bristol, poliţistul american, stătea mereŭ în Hamburg de şi avea o mulţime de motive ca să se afle în Berlin.

El nu voia să plece până a nu libera pe Elsa de societatea madamei Caletti.

Soarta tinerei fete îl interesa mai mult de cât îşi mărturisise el însuşi.

De multe orî se surprinsese gândindu-se la Elsa pe când spiritul sĕŭ trebuia să fie ocupat cu totul de alte lucrurî. Şi dacă pe de o parte îşi zicea atunci, spre a se scusa în faţa sa proprie, că nu era lucru de nimic regăsirea nepótei sale, a fiicei surorei sale moarte, pe de altă parte trebuia să recunoască că mai tot-d'auna se gândea la fată cu alt-fel de simţirî de cât acelea ale unui unchiŭ.

Neîncetat drăgălaşa figură a Elsei îl juca pe dinaintea ochilor.

Neîncetat îi simţia par'că privirea şi atrinsoarea de mână prin care dênsa îi mulţumise când el îi zisese :

— Tu nu eştî singură pe lume, fată

Şi ideea că creatura asta aşa de tênĕră, aşa de nevinovată se afla în puterea madamei Caletti, îl chinuia într'un chip grozav.

Îşi făcuse un plan minunat.

Avea să ia pe Elsa şi s'o ducă în Berlin.

Acolo avea să 'i esplice în ce raporturî de rudenie se aflaŭ amêndouî şi să 'i spună că n'o va părăsi nicî odată.

Pentru tot timpul cât mai avea să mai stea în Berlin, poate mai multe luniî, se gândea să închirizie o locuinţă mai mare şi să tocmească o damă vêrstnică care să apere pe Elsa când cênsul nu va fi acasă şi să 'i dea ceva din spoiala fetelor de societate dacă i-ar lipsi.

Planul acesta îl apăru ca o idilă splendidă.

După atâtea furtunî prin care trecuse voia în sfârşit să ancoreze în portul liniştei.

De oare-ce nu 'i fusese dat să aibă nevastă şi copil voia să ţină Elsei loc de tată şi s'o facă fericită pe cât îl stătea în putere.

Mai târziŭ avea s'o ducă în America şi s'o facă stăpână în casa lui, până avea să găsească un bărbat onest căruia să 'i încredinţeze juvaerul sĕŭ. Zestrea n'avea să lipsească.

Bristol era bogat.

Avea sume marî depuse pe la băncile din New-York şi cum le-ar fi întrebuinţat oare mai bine de cât făcênd fericirea Elsei ?

Însă în cazul acesta numaî un nobil putea să devină bărbatul fetei.

Ce să fi fost óre însă că poliţistul ajungênd cu gândul la această ultimă parte

a proectului sĕŭ, devenia d'o dată trist, şĭ perdea toată veselia ?

Une-orĭ îşĭ zicea oftând :

— De ce n'am regăsit-o cu şapte-opt anĭ maĭ nainte ?

„Atunci n'aş fi fost aşa aproape de fatalul patru-zecĭ şi poate eŭ însu-mĭ....

„*Goddam*, ce nănc sunt.

„Acum opt anĭ ea era o fetiţă şi n'aş fi putut să fac alt-ceva de cât să'ĭ daŭ bomboane şi să 'l cumpĕr un ghiosdan noŭ....

Se apropiă de fereastra odăeĭ pe care o ţinea în otelul Alster.

Şi'şĭ lasă privirea visătoare să lunece pe basinul rîuluĭ Alstee.

Dar gându'ĭ sbura mereŭ spre nepóta sa Elsa.

Stătu puţin absorbit în gândurĭ.

Fruntea'ĭ se încreţi.

Peste figura luĭ se întinse un vĕl de melancolie.

Apoĭ cu jumĕtate glas îşĭ zise :

— Cum se poate să fiŭ aşa egoist ? Ceea ce vreaŭ să fac e pentru dênsa iar nu pentru mine.

Recăzu din noŭ pe gândurĭ fără niciĭ să se uite la tabloul surizênd al natureĭ pe care'l avea dinaintea ochilor,

D'o dată fu scos din această stare de meditaţie.

O bătaie uşoară se auzi la uşă care da în coridor.

Chelnerul intră ţinênd în mână o scrisoare.

— De sigur e de la *lord*, zise *poliţistul* luând epistola.

Chelnerul se repezi să aprindă lampa căcĭ era într'amurg.

Până cu câte-va zile înainte, Bristol ţinuse ascunsă şi de lord presenţa sa în Hamburg.

Numaĭ cu treĭ zile înainte trimisese luĭ Nelson o scrisoare scurtă.

Printr'ênsa ceruse lordului câte-va amănunte asupra contelui Marco, pentru a putea face în privinţa acestuia ulterioare cercetărĭ în Hamburg, care'ĭ erau de neapărată trebuinţă.

Neapărat că scrisoarea asta d'acum conţinea răspunsul lordului.

Însă abia aruncă ochiĭ pe adresă poliţistul încruntă sprîncenele.

Era lesne d'a vedea că încerca un simţiment de desamăgire.

Adresa pe plic părea scrisă de o mână greĭe, neobicinuită cu condeiul.

Nu era scrierea lordului pe care o cunoştea foarte bine.

Ce să fi fost oare ?

In sfârşit rupse plicul.

Des făcu scrisoarea şi se uită la iscălitură.

Atunci nu'şĭ putu stăpâni o esclamare de mirare....

Scrisoarea îĭ era trimisă de John, cameristul lordului.

Mirarea i se prefăcu în spaimă după ce citi rêndurile epistoleĭ.

O sută de ideĭ chinuitoare îl apăsară

turburându l într'atâta încât remase câte-va minute incapabil de a hotărî ce trebuia să facă.

Bătrânul John îi scria astfel:

„Milostive d-le,

„Scrisoarea d-tale a ajuns ieri la noi şi a fost o fericire că am deschis'o, căci în chipul ăsta am aflat cel puţin unde se află omul despre care măria sa, lordul, scumpul meu stăpân, întreabă neîncetat.

„Milostivirea ta se va mira primind scrisoarea de la bătrânul John în loc de a o primi de la însuşi măria sa, lordul. Insă s'a petrecut ceva îngrozitor, precum cu respect îţi spun aci mai jos.

„Măria sa stă în pat, greu rănit... Intr'un duel omoritor—s'au împuşcat de la colţurile unei batiste — a primit un glonte aproape de inimă.

„Suntem aci toţi disperaţi şi dacă un om de inimă, călăul Krantz, n'ar fi lângă noi ca să ne încurajeze, veghiând cu mine zi şi noapte la căpătâiul măriei sale nu ştiu zău cum am scoate-o la capăt.

„Când însă măria sa îşi vine une-ori în fire din năluceala frigurilor, atunci are mereu pe buze numele de Francis Bristol.

„Călăul şi cu nu ştiam ce să însemne asta căci până acum n'am avut onoarea să te cunoaştem.

„Abia eri, când ne-a sosit scrisoarea d-tale, s'a risipit puţin întunericul în care ne aflam.

„De aceea îmi iau îndrăsneala să-ţi anunţ dorinţa măriei sale să vii cât de curând să 'l vezi căci boala e grea şi nu se ştie ce se poate întêmpla de azi pe mâine.

„In speranţa asta care este şi a călăului, un om foarte de treabă şi respectabil, încheiu, iscălindu-mă al d-tale prea supus

John".

N. B. „Glontele a fost scos din rană şi se recunoaşte acum că nu e aşa primejdioasă.

„Insă doctorul zice că măria sa are încă ceva la inimă, care poate să dea în rău.

„De aceea grăbeşte-te."

— Lordul rănit de moarte! esclamă poliţistul.

„Nimeni altul de cât Marco n'a avut mâna în jocul acesta.

„Şi tocmai în momentul acesta eu să fiu departe de lord, să nu pot să-l asist, să-l încurajez

Incepu să se preumble prin cameră cu paşi mari.

D'odată se opri hotărît şi apăsă nasturele electric.

Chelnerul intră îndată.

Il comandă să 'l aducă socoteala căci vrea să plece chiar în noaptea aceea.

Până să vie socotéla, se ocupă cu adunarea bagajului și grămădirea lui în geamantan.

Pe urmă scrise lordului o telegramă anunțând că a doua zi va sosi în Berlin.

Examină apoi socoteala pe care chelnerul i-o adusese.

Plăti tot și dete un bacșiș servitorului.

Dete geamantanul să fie dus la gară și predat biroului de expediție.

— Așa aŭ să fie toate gata, își zise dênsul îmbrăcându-se cu mantaua. Nu îmi rĕmâne acum alt-ceva de făcut de cât să liberez pe Elsa.

Scoase ceasornicul.

— Mai am cinci ore până la plecarea trenului, reluă dênsul.

„Sper că vremea asta o să 'mi fie îndestulătoare.

„Și mai sper că madam Caletti se va lăsa să fie convinsă cu binișorul. Alt-fel o să fiŭ nevoit să întrebuințez amenințările și chiar puterea.

Eși din otel.

Avea să se ducă pe strada Portului. Acolo îl spusese Elsa că locuește d-na Caletti.

Găsi casa fără nici o greutate.

Era o clădire veche, derăpănată, cu trei ferestre în față.

Părea uitată acolo din evul mediŭ, saŭ mai bine zis, ea făcea impresia unei antichități păstrate cu îngrijire ca amintire despre veacurile trecute.

Pe când Bristol străbătea strada Portului ca să ajungă la această cocioabă, observase că mai în fie care casă de pe acolo, era o cârciumă, după cum sunt în toate orașele pe stradele care dau spre port.

La fie-care pas câte o muzică veselă îl isbia auzul.

Pe pragul ușelor vedea stând câte o ființă femeească îmbrăcată în costum fantastic.

Aceste creaturĭ, unele mai frumóse de cât altele, erau clenciurile care prindeau pe mușterii, făcêndu-le semn din ochĭ că pot petrece bine acolo, în acea seară.

Panoramele și curiozitățile de tot felul erau de asemenea în mare numĕr.

Ici era de vĕzut o uriașă tênĕră, frumoasă, care după afirmarea crainicului, putea să balanseeze pe peptul sĕŭ o greutate de o mie de chilograme.

Dincolo era un indian cu belcinge marĭ la urechĭ și la nas.

Mai departe o regină cu pene îngropate în carne saŭ minunata *Flossigia*, femeea-pește, nemai vĕzută până atunci.

Când doĭ băețandri saŭ niscaĭ mateloți beți intrau în vr'una din aceste prăvălii de curiozități după ce plăteau prețul intrărei, li se arăta mai întâiŭ o figură de ceară representând o sirenă stând pe o stâncă și peptănêndu-și pĕrul de aur.

Pe urmă, posesoara localului se apropia de eĭ zîmbindu-le dulce și 'i întreba în chip tainic:

— In locul păpușeĭ aceștia vreți să vedeți viață, viață caldă?

De obiceiŭ vizitatorii răspundeaŭ:

— Da.

Atunci femea le lua câte o nouă plată mai mare de cât cea d'întâiŭ și le zicea:

— Urmați-mĕ în extra-cabinet. O să vedeți pe Flossigia, frumoasa femee-pește.

Și vizitatorii se pregăteaŭ să vadă o minune de frumusețe care să le atîțe simțurile.

Alt-fel dênșii n'ar fi avut nici o părere de rĕŭ pentru banii ce cheltuiaŭ, numai de-ar fi putut să'și satisfacă vederea.

Ce e drept, cea mai mare parte din acești vizitatori eraŭ bărbați tineri.

Ei se uitaŭ chiar cu mândrie la acei cari, prea neîncrezĕtori, nu voiaŭ să intre în extra-cabinet, saŭ n'aveaŭ cu ce să plătească biletul intrării.

Câți-va,—și aceștia eraŭ cei mai naivi —credeaŭ că sub cuvintele femeeĭ care era încă frumoasă, cu toate că părul sĕŭ era pestrițat de fire d'argint, se ascundea ceva pe care dênsa nu 'l spunea dar care însă le era permis să'l ghicească.

Aceștia eraŭ cei mai tineri.

Ei credeaŭ că după acea perdea de catifea roșie era cabinetul vr'uneĭ Venere în costum mitologic.

Și el daŭ curs liber gândurilor, care îi transportaŭ departe... într'un paradis pământesc.

Pentru el nouă plată ce li se cerea era o mizerie și scoteaŭ banii cu entusiasm

Mai eraŭ și alți—eraŭ mai bĕtrânii—cari nu credeaŭ nici unul din aceste lucruri.

Cu toate astea intraŭ și dênșii în extra-cabinet.

Pentru unii era o simplă trecere de vreme.

Pentru alții era curiositatea d'a vedea până unde ajungea obrăsnicia acestor șarlatani.

Femeile și fetele, dintr'un simțiment de pudoare, se retrăgeaŭ.

Copiii nu eraŭ admiși.

In sfârșit perdeaua se ridica.

Proprietara baracei introducea pe vizitatori într'o încăpere întunecoasă în care se afla un basin mare de tinichea, plin cu apă.

In mijlocul basinului stătea o focă care părea a se gândi la tinerețea sa trecută din marea Nordului.

Curioși, desamăgiți, nu îndrăzneaŭ să arate nemulțumirea lor.

Dar negustoreasa ghicea foarte lesne ceea ce se petrecea în ei.

Cu toate astea dênsa nu 'și perdea cumpĕtul.

Cu o voce dulce ea esclama, uitându-se când la vizitatori, când la focă:

— Vedeți, d-lor....

„Aceasta e Flossigia, frumoasa femee-pește.

„E viața caldă, nimic nu e falș.

Pe urmă lăsa pe curioși să admire pe focă care era mereu somnoroasă.

Apoi negustoreasa de rarități relua cu un ton foarte politicos:

— Vreți poate, d lor să aveți și o fotografie a ei?

Pentru fotografie urma altă plată.

Păcălitii părăsiau atunci casa cu minunații cam supărați ce 'I drept dar în fond rîzênd ei înși-și de *tragerea* pe sfóră și se țineau oare-cum achitați numai după ce îndemnau și pe prietenî să se ducă să vadă fenomenele.

Și tocmai aci, în strada *asta* unde sosesc la fie-care ceas străini cu bani mulți și dorinți *de toate*, madam Caletti își alesese domiciliul.

Bristol își zise că asta nu era o întêmplare ci că murdara femee căutase într'adins acest *loc*.

— Sêrmană Elsa, murmură dênsul, să fie oare tênêrul tĕu suflet otrăvit deja?..

„O! nu, nu, rĕspunse tot dênsul. Când am vĕzut-o pentru ultima oară în „cărciuma evreului, în mijlocul orgiei, era ca o floare simțitoare ce 'și păstrează curățenia în mijlocul noroiului în care crește.

Zicênd aceste vorbe, porni în sus pe scara d-nei Caletti.

Cu un ceas înainte de sosirea polițistului la locuința fostei cântărețe de operă, aceasta din urmă stătea în mijlocul odăiei sale, plecată asupra unui paner plin cu cărți vechi, cu hârtii de tot felul, cu note musicale.

Răscolea în paner cu amêndouĕ mâinile și cu o nespusă grabă ca și cum avea de găsit acolo o bancnotă de o mie de mărci.

Roșeața emoțiunei acoperise obrajii ei ordinarî.

Mâinile'i tremurau convulsiv.

Aruncând notele în coace și în colo se silia par'că să dea mai curând de fundul panerului.

— Trebue să 'i găsesc, își zicea ea cu un fel de furie.

Și scotocea mereu prin hârtii.

Apoi reluă:

— Documentul trebue să fie aci. Imi aduc bine aminte ca l'am ascuns între note.

Urmă înainte cu rescoleala.

Preocupată cu căutarea, nu observă că o babă rĕu îmbrăcată, slabă scândură intră încetișor în odae.

După ce se opri câte-va secunde lângă ușă, baba înainta.

— Tot mai cauți, Mario, îngerașul meŭ? întrebă ea mângâind cu mâna părul boit negru al madamei Caletti.

Aceasta ridică ochii.

Se uită la bĕtrână și esclamă:

— Ah! tu ești, doică?

„Caut mereŭ, precum vezi, fără nicĭ o iepravă.

Apoĭ, fosta cântăreaţă de operă, uitându-se ţintă la babă, urmă:

— Ia adu'ţĭ aminte.

„N'aĭ ars tu vr'o dată o hârtie pe care era o pecetie prinţiară?

— Să mĕ ferească sfânta născĕtoare d'a fi făcut o aşa mare prostie, rĕspunse bĕtrâna.

Figura'ĭ sbârcită amintea încă de tipul italian.

Dênsa se uită mirată la madama Caletti.

— Eştĭ sigură? întrebă din noŭ aceasta din urmă.

— Cum era să ard documentul când eŭ însă'mĭ ţi am spus de atâtea orĭ, dulcea mea copilă, că hârtia aceea o să aibă vre o dată pentru tine o valoare mare....

— Aşa e! esclamă d-na Caletti.

Şi, nerăbdătoare, împinse panerul cu picior.

— Diavolo!... scrîşni ea apoĭ, m'am săturat de căutat.

„O să trebuiască să ne croim altfel drumul de va fi nevoe să părăsim Hamburgul şi nu vom găsi până atunci preţiosul document.

Doica strînse blând, cu degetele'ĭ osóse braţul cărnos al *copilieĭ* sale pe care o considera întocmaĭ ca cu 30 de anĭ înainte, când o însoţia în lume ca cântăreaţă şi o învĕţa cum să se poarte cu adoratoriĭ.

— Spune-mĭ, drăguţă, o să trebuiască să plecăm din acest frumos Hamburg? întrebă dênsa.

„Ar fi păcat, crede-mĕ, căcĭ concertele tale cu scolăriţele îţĭ aduc banĭ ghioşĭ.

„In şase anĭ am strînge un capital frumos.

„Şi atunci, madamă, am întoarce spatele acestuĭ nord rece şi ne-am aşeza în scumpa noastra Veneţie.

— Nu zidi castele în aer, doică, întrerupse d-na Caletti oftând.

„Şederea noastră în Hamburg se póte socoti cu săptămânile ba încă chiar cu zilele

„Tu ştiĭ că poliţistul acela tînĕr care vine din când în când la noĭ, şi a simţit călcâile aprinse după Marta, pe care cred că are s'o ia de nevastă, ca un nebun ce este şi s'o facă femee cinstită, dacă se maĭ póte aşa lucru.

„El m'a sfătuit ierĭ să 'mĭ fac ochiĭ în zece, să mĕ păzesc.

— Cum aşa?... De ce?... întrebă bĕtrâna.

— Pentru că poliţia mĕ are în d'aproape privighere sub cuvênt că aş face negustorie de carne omenească şi stă acum la îndoială dacă trebue să mĕ aresteze, să 'mĭ facă proces saŭ să mĕ expulzeze din oraş.

— Negustorie de carne omenéscă! scrîşni bătrâna.

„Sfântă madonă cu Isus în braţe, apără-mĕ.

„Ásta numesc câniĭ de nemţi negustorie de carne omenească?

„Dar fetele nóstre nu învaţă óre musica aşa ca să poată călca pe cea d'Antâiŭ scenă de operă?

„Şi dacă li se dă ocasie să găbuească vr'un baron bogat, asta se chiamă negustorie de carne omenească?

„O! tu, mărite protector al mănăstirei *Inimeĭ Negre*, deschide ochiĭ acestor gogomanĭ de nemţi ca să nu facă nicĭ un rĕŭ copileĭ mele de aur.

— Taci, doico, porunci madam Caletti, cu plângerile şi blestemele tale nu eşim la nicĭ un capăt.

„Să ne pregătim mai bine ca să apucăm din noŭ toiagul pribegieĭ.

„Dacă aş găsi afuristul de document aş şti eŭ ce să fac.

Doica se apropiă mai mult de dênsa.

— Ce-aĭ face, îngeraşule? întrebă ea încet şi gura'ĭ fără dinţi se lărgi mai mult încă de cât era.

D na Caletti se uită de jur împrejur ca şi cum voia să se asigure că nimenĭ altul n'o mai aude.

— Aş căuta pe prinţul Franz, şopti dênsa, pe mizerabilul care m'a înşelat în amor, m'a respins, m'a părăsit. Îndată ce l aş găsi i-aş zice:

„— Principe, vezĭ documentul acesta? Este tratatul pe care prinţul de Leuchtemberg voia să 'l încheie în 1866 cu Prusia, pe care l a dat ministrului Grimm să 'l ducă la Berlin şi care a dispărut d'împreună cu purtătorul în chipul cel mai tainic.

Doica dete din cap

Cu vocea'ĭ răguşită şopti:

— Aĭ merge singură spre peirea ta, iubito.

„Aceasta e sigur, dacă aĭ spune astea prinţului

„Nu dênsul te-a însărcinat să furĭ documentul ci baronul de Collmar care mai la urmă ţi a aruncat o sumă de nimic, ca la o cerşetoare, pentru o treabă aşa primejdioasă.

Şi, spre a arăta indignarea eĭ, bătrâna, ridicând pumnul, esclamă:

— Mizerabilul!

Această amintire făcu efect asupra madameĭ Caletti.

— Ticălosul! scrîşni ea, are să 'mĭ plătească el asta numaĭ să nu fiĭ dispărut de pe faţa pământului.

Apoĭ apropiându se mai mult de babă, continuă:

— Dar tu crezĭ, doico, că prinţul nu ştia cu adevĕrat nimic despre istoria aceasta?

„Ha! ha! te înşelĭ amar.

Se uită iar împrejur ca şi cum i-ar fi fost teamă să n'o audă cine-va.

Şi, coborînd vocea, urmă, apropiându-se şi mai mult de bătrână:

— Eŭ sunt destul de şireată ca să înţeleg intrigile oamenilor.

„Baronul de Collmar fusese cumpĕrat de Austria şi a împărţit banii cu prinţul Franz.

— Ce spui?

— Numaĭ dupĕ învoirea prinţuluĭ baronul a lucrat.

„Am să strîng pe prinţ în şurupuriĭ, am să'l aduc aminte de Grimm ucis saŭ închis nu ştiŭ unde, şi chiar de n'aş găsi documentul, voĭ vorbi aşa ca şi cum l'aş avea.

— Bagă de seamă, copilă.

— Il voiŭ face să'mĭ plătească tăcerea cu aur.

Se auzi d'o dată o bătaie la uşă.

Femeile se depărtară speriate una de alta.

— E timp ca să ne scoborîm la concert, zise un glas.

In momentul de pe urmă uşa se deschise.

Intrară înăuntru şase fete tinere, îmbrăcate cu cochetărie.

Intre ele se afla şi Elsa.

Nu maĭ era însă îmbrăcată ca ţĕrancele din Pădurea neagră.

Dĕnsa purta un costum elegant de societate.

Fusta'l era albă iar talia albastră închisă de catifea, îl lăsa braţele goale.

In pĕr avea o floare albastră.

Una din fete zise:

— D. Necker a trimis deja de maĭ multe orĭ ca să întrebe dacă ne coborîm curând.

„Localul e plin de muşteriĭ care ne aşteaptă cu nerăbdare.

Madama Caletti îşĭ complectă numaĭ decât toalata.

Dete pe obraz cu suliman roş pe urmă îşĭ acoperi faţa cu un strat de boia albă. Se împopoţoni cu o pălărie, cu o manta şi aruncând o ultimă privire scrutătoare spre scolăriţe, dete semnalul de plecare.

In catul de jos al caseĭ ocupată de fosta cântăreaţă de operă, era o cafenea cântândă.

Stăpânul acesteĭ cafenele, d. Necker, făcuse convenţie cu madama Caletti să dea concerte cu scolăriţele sale înaintea muşteriilor, de la şapte ore seara până la miezul nopţeĭ.

Vicleanul cafegiŭ ştie că dĕnsa nu ţine decât fete frumoase.

Afară de asta, fosta cântăreaţă avea şi un alt dar.

Ea ştia să facă să iasă note plăcute şi din gâtlejurile cele maĭ neobicinuite cu muzică.

Se gândise că cel maĭ bun public din Hamburg, avea să se intereseze în curând de şcoala de musică a d-neĭ Caletti şi într'asta nu se înşelase de loc.

Cafeneaua era plină în toate serile şi banii curgeaŭ gârlă.

Prea puţinĭ însă din eĭ cădeaŭ în partea profesóreĭ.

De aceea ea 'şi arăta nemulţumirea ducându-se cu trupa, după miezul nopţei, prin toate cârciumele unde 'şi termina nosptea în orgii.

Urcarea fetelor pe podina înălţată la un colţ al cafenelei fu salutată de public cu aplause frenetice.

Aproape fie-care scolăriţă avea adoratori şi aceştia îngrijeau tot-d'auna ca frumoasele lor să nu rămână fără flori.

O ploaie de trandafiri căzu pe podină.

Fetele se plecară, îl luară şi 'l puseră la cingătoare, la pept saŭ în păr.

Numai Elsa nu atinse nici unul din numeroasele buchete care stăteaŭ la picioarele ei.

Din causa asta d-na Caletti fu cuprinsă de o furie turbată.

— Ce, tu vrei să te-arăţi mai mândră de cât cele-l-alte fete? îi şopti dênsa. Vrei să ofensezi publicul?

„La seama să nu mĕ faci să 'mi pierd sărita căci te închid numai de cât în pimniţa întunecoasă din curte şi te ţin acolo până te vei îmblânzi.

Elsa nu răspunse nimic.

De multe ori d-na Caletti o amenin-ţase cu pimniţa dar nu se ţinuse nici odată de cuvênt.

De alt-fel fetei i ar fi părut mai preferabil să stea în pimniţă de cât în acel local unde se simţia grozav de ruşinată şi ofensată de privirile aţintite asupra frumuseţelor sale descoperite. Şi i se părea că mereŭ e observată, într'un chip scandalos.

Obrajii îi eraŭ mereŭ acoperiţi de roşaţa ruşinei.

La o masă însă, care se afla aproape de podină, stătea un domn bĕtrân, îmbrăcat cu mare eleganţă.

Figura lui avea ceva prietenesc, atrăgător.

Părul alb, strălucitor îi ajungea până la umerî.

Figura'i nobil tăiată era umbrită de mustăţi groase, tot albe.

Bărbatul acesta se uita mereŭ la Elsa însă nu ca cei l-alţi din sală, cu interes pasionat, ci cu un fel de milă de com pătimire.

La aceeaşi masă cu dênsul era încă un tînĕr frumos cu ochii inteligenţi care îi vorbia cu grăbire şi din când în când arăta pe furiş spre Elsa.

— Nu ţi am spus drept, d-le profesor? zicea dênsul.

„N'are fata asta întipărită pe faţă o nevinovăţie copilărească, cu tot anturajul ei destrăbălat?

Betrânul căruia i se zicea profesor se întoarse spre însoţitor.

— D-ta ştii, scumpul meŭ Muhlberg, zise dênsul, că aparenţa rămâne pentru mine în rîndul al doilea.

„Înainte de toate aş vrea să aud dacă fata asta posedă în adevĕr acea voce fenomenală despre care mi ai vorbit.

— Are un glas dulce, d-le Köhler, rĕspunse tînĕrul.

„Ştiŭ că mĕ pricep oare-cum într'ale musicel şi, dacă nu mĕ pot compara cu d-ta capel maistru operel imperiale din Berlin, totuşi cred că de data asta nu mĕ înşel de loc: Această fată e un geniŭ musical.

— De va fi aşa atunci ea ne trebue la Berlin, zise profesorul Kohler.

„Rĕmâne numai să ştiŭ dacă în mocirla asta nu şi-a perdut gustul pentru silinţă şi pentru învĕţătură.

— Nu cred că relele obiceiurĭ să se fi prins de dênsa.

„Uite...

„Am venit aci într'o seară, din întêmplare şi mai înainte de a o auzi cântând am fost atras de sŭfla, ruşinea şi stângăcia el copilărească.

„Mi-am zis atunci:

„— Iată o fetiţă care nu sĕmănă câtuşi de puţin cu camaradele ei.

„Trebuie să fi intrat de curênd în bandă.“

„Când i-am auzit însă glasul, am rĕmas înlemnit.

„Mi se părea că aud pe prima-dona unuĭ teatru din capitalele marĭ europene.

„Me gândeam la d-ta atunci şi'mĭ ziceam:

„— De ce nu'l aci d. Kohler ca să audă glasul acesta“

In sfirşit te-a adus D-zeŭ în Hamburg şi eŭ te-aduseĭ aci de voie de nevoie.

„Aĭ puţină răbdare şi aĭ să te convingĭ despre subţietatea timpanelor mele.

Profesorul rĕspunse:

— Eŭ doresc să nu fi venit aci de geaba în vizuina asta.

„M'aş bucura din suflet să daŭ peste o nouă stea artistică.

„Nu m'aş mira de loc s'o găsesc în această bandă dişenţată.

„D-ta ştiĭ, scumpul meŭ că talentele marĭ se scot mai tot d'auna din noroiul vieţeĭ.

„Aminteşte 'ţĭ de marile noastre artiste.

„Ele n'aŭ crescut în fericire şi strălucire ci în sărăcie şi lipsurĭ s'aŭ pregătit pentru măreaţa lor carieră.

Apoĭ privind spre micile artişte, profesorul Kohler urmă:

— Aĭ iată că viitoarea noastră Patti se pregăteşte să cânte.

„S'o ascultăm.

Convorbirea dintre aceştĭ doĭ oameni dintre carĕ unul era, precum am auzit, vestitul profesor Kohler, director al orchesteĭ operel din Berlin, iar cel-l-alt făcea parte din trupa de operă a Hamburgului, avusese un martor.

Deja de cinci minute se aşezase la o masă alăturată un strĕin carĕ asculta cu cea mai mare băgare de seamă fiecare cuvênt ce se spuse în privinţa Elseĭ.

Când Kohler îşĭ exprimase temerea că

tînĕra fată să nu fi luat deprinderile rele ale cafenelelor cântânde, pe figura lui trecu un nor de adâncă durere şi privirea i se posomori.

Strĕinul acesta era Francis Bristol

Fusese în locuinţa madamei Caletti şi găsise numai pe doică.

Ea îl întrebă că ce dorea.

Bristol îi spuse că cînta pe fosta cântăreaţă.

Atunci baba, cu câte-va vorbe dulci îl trimisese jos în cafenea.

Elsa se ridica de pe scaun.

Păşi în mijlocul podelei şi aruncă asupra muşteriilor o privire rece, indiferentă.

Mânile'i tremurau.

Se cunoştea aceasta după mişcările caietului de note ce ţinea în mână.

Cele-l-alte fete, constituite de d-na Caletti într'o orchestră de dame, executau, care din vioară, care din flaut sau clavir, preludiul unui cântec al lui Schubert.

D'o dată rĕsună glasul curat, argentin, natural al Elsei.

O tăcere adâncă se făcu în toată sala.

Nişte marinari beţi cari făceau gălăgie la uşă, fură isbiţi afară de câţi-va muşterii iubitori de musică.

Elsa cânta cu aşa însufleţire, cu atâta pasiune, notele'i eşiau aşa calde, aşa mângâietoare dintre buze, încât întrĕga asistenţă remăsese nemişcată, fermecată.

Profesorul Kohler plecase capul între mâini.

Părea adâncit într'un vis.

Voia să 'şi dea seamă neturburat, ca un maestru ce era, de cele mai mici întorsĕturi şi nuanţe ale glasului fetei.

Mulberg plecă capul spre urechea profesorului.

Cu voce înceată îi zise :

— Ei bine, prietene, nu ţi-am spus adevĕrat ?

Bĕtrânul nu rĕspunse.

Nu voia să peardă nici una din notele fetei.

Dorea să'şi facă o idee esactă de valoarea tinerei artiste.

Mulberg pricepu.

Nu'l mai turbură.

Tocmai când Elsa termină cântecul şi se reaşeză pe scaun în aplausele detunătoare ale mulţimei, tocmai atunci profesorul ridică capul.

Uitând locul în care se afla, esclamă tare aşa că fu auzit în tot localul, în tăcerea ce domnia încă :

— Fata asta va fi o dată cea mai serbătoriă cântăreaţă de operă din Germania.

Francis Bristol fu atins în adâncul inimei de aceste vorbe.

Sări de pe scaun.

Voia să se ducă să mulţumească omului în numele Elsei.

Insă se gândi d'o dată că era mai bine să rĕmână necunoscut.

— Nu sunt eŭ mama copilului tĕŭ?

Descoperindu se acum, ar fi îngreuiat executarea planului sĕŭ.

Poate chiar Elsa l'ar fi observat şi ar fi recunoscut în el pe tînĕrul marinar de la „Inima sîngeroasă„. Emoţiunea tînĕrei fete ar fi fost băgată de seamă.

Bristol se opri la vreme făcêndu 'şi oare-cum violenţă.

Se aşeză iar pe scaun şi se hotărî să aştepte.

Momentul nu era tocmai bine ales pentru a se apropia de madama Caletti.

Vorbele profesorului, dacă fuseseră auzite de fosta cântăreaţă de operă, erau să mărească în ochii ei preţul tinerei fete care în mânile sale, nu era alt-ceva de cât o roabă,

Aşa se şi întêmplă.

Fraza de laudă şi de admiraţie care eşi din buzele lui Kohler într'un moment de entusiasm, fu auzită foarte lămurit de d na Caletti care căuta printre caetele de note o farfurie spre a strînge gologani de la muşterii.

Acele vorbe făcură asupra ei o adêncă impresie.

Dar ea încercă tot-o-dată o mare neplăcere.

Dênsa ştia deja de mult că are în Elsa un tesaur.

Tocmai pentru că voia să'l exploateze mai îndelung, se temea ca o să i l observe cine-va şi o să i l răpească.

Veni cu farfuria la masa lui Kohler şi după ce căpătă gologanii, trecu iute înainte.

Insă profesorul o strigă îndărăt.

— D-ta eşti chiar d-na Caletti? întrebă dênsul.

— De sigur, d-le, rêspunse întrebata.

„Cu ce pot să te servesc?

Kohler se uită ţintă la ea şi părea că se gândeşte în altă parte.

— Caletti, murmură dênsul. Caletti... Sunt mulţi ani de când am cunoscut o cântăreaţă cu numele acesta.. Ea era, dacă nu mă înşel, prima-donă la un teatru mic de curte.

— Eu sunt acea, întîmpină d-na Caletti.

„Am perdut glasul şi a trebuit să părăsesc cariera artistică.

Profesorul privi cu compătimire la femeea căzută atât de jos.

Odinioară serbătorită, ridicată în slavă de public, distinsă prin favoare princiară, acum învĕţătoarea şi conducĕtoarea unor fete uşurele într'o cafenea cântândă a Hamburgului. Decăderea era tare şi adêncă.

Insă bĕtrânul poseda destul tact fin ca să nu lase a i se observa mirarea care ar fi umilit pe fosta cântăreaţă.

Dênsul se sculă.

Se inclină puţin înaintea d-nei Caletti.

Apoi zise:

— Eu sunt profesorul Kohler, capelmaistru la opera imperială din Berlin şi nu întêmplarea m'a adus aci, doamnă.

„Mi s'a vorbit de una din scolăriţele d-tale că are un glas admirabil care, cultivat puţin, ar fi o minune.

„N'am fost înşelat.

„Ascultai acum pe tênĕra fată şi 'i prezic un viitor strălucit.

„Neapărat că dênsa o să trebuiască să'şi dea silinţă la studiŭ şi o să aibă nevoe de întreţinere.

D-na Caletti încruntă sprîncenele. Ea prevedea unde ducea discursul profesorului.

Acesta continuă :

— Eŭ sunt gata să iaŭ asupră 'mi toate cheltuelile.

„Sper că am să'nzestrez scena germană cu un talent extra-ordinar.

El aştepta par'că rĕspunsul fostei cântăreţe.

D-na Caletti tăcu.

Dete din umerĭ.

Pe figură i se zugrăvirĕ semnele unuĭ sentiment aşa urît şi batjocoritor, încât profesorul o întrebă mirat :

— Ce-aĭ, d-nă ?

„Sper că d-ta n'o să împedicĭ pe tênĕra fată d'a schimba atmostera nesănĕtoasă din vizuina asta cu aerul curat al artei şi cu o viaţă regulată.

Atunci madama Caletti rĕspunse :

— Să mĕ ferească cerul d'a împedeca fericirea fetei.

— Eĭ bine ? ..

— Insă, prea onorate d-le profesor, trebue să'ţi atrag din nenorocire atenţia asupra un lucru cu adevĕrat de plâns...

— Adică ?

— In casul de faţă, natura a aruncat un dar preţios în noroiŭ.

Profesorul, tot mai mirat esclamă :

— In noroiŭ ?

— Da, rĕspunse fosta cântăreaţă prefăcênd o mâhnire adêncă de cele ce era silită să spună.

— Cum aşa ? replică Kohler.

— Fata asta, continuă d-na Caletti în şoaptă, e stăpânită de patimile cele mai rele, despre care o femee cinstită nu poate vorbi de loc.

Kohler remase mirat.

Nu ştia ce să rĕspundă.

In sfîrşit, uitându-se la interlocutórea sa, zise :

— Nu se poate, d-nă, nu 'l cu putinţă.

— Din nenorocire e adevĕrat !

— Să fie oare atât de înşelătóre faţa nevinovată a fetei acesteia ?

— Minciună, d-le, făţărnicie, atât pe figură cât şi în inimă.

„Aplecare către lucrurĭ rele, pofte neînfrânate după bărbaţĭ.

„Şi după ce bărbaţĭ ? După mateloţĭ, după derbedeĭ şi beţivĭ de tot soiul cărora le cade în braţe.

„M'aĭ crede d-ta, dacă ţi-aş spune că fuge noaptea din casa mea şi colindă tóte cârciumele pline de corăbieri ?... Iar acolo ?...

„O ! e disgustător ca să mai vorbesc.

Profesorul clătină capul.

Muhlberg, care ascultase tótă conversaţia cu interes, stătea cu capul în pept.

Se apropiă apoĭ de Kohler.

Plecându-se la urechea acestuia îĭ zise în şoaptă :

— Cere să vorbești cu fata. Eŭ cred că sunt toate calomnii!

Profesorul dete din cap în chip afirmativ.

Înțelesese intențiunea însoțitorului sĕŭ.

Apoĭ se uită din noŭ la madama Caletti.

Și reluă:

— Dar nu crezĭ să fie cu putință, doamnă, să facem pe fată a se lăsa de viața destrăbălată, dacă 'I vom presinta perspectiva d'a deveni o mare artistă?

„Uite, aș vrea să'ĭ spun eŭ câte-va vorbe și să'ĭ aud răspunsurile.

„Te rog, vino cu dênsa aci la masa noastră.

Asta era o însărcinare cu totul neplăcută pentru madama Caletti.

Pe când dênsa se gândia să nu permită cu nicĭ un preț o convorbire între Elsa și profesorul, îĭ veni d'o dată o idee minunată.

Atunci se mai încurajă.

Și procedă numaĭ decât la executarea planului.

Nu uită cu toate astea să isprăvéscă cu stringerea gologanilor.

Pe urmă părăsi parterul cafeneleĭ.

Se întoarse pe podină.

Francis Bristol auzise toate murdăriile calomniĭ ale mizerabiliĭ.

Într'un moment el era să sară de pe scaun și să'ĭ strige:

— Tacĭ, ticăloso, nu minți!

Însă numaĭ decât se gândi că pentru reușita întreprinderiĭ sale nu venise încă momentul să lucreze.

Ajungênd pe podină, d-na Caletti făcu semn Elseĭ să vie după dênsa într'un colț.

Acolo începu să 'ĭ vorbească încet făcênd mereŭ gesturĭ și arătând din ochĭ masa la care se afla profesorul și artistul Muhlberg.

De-ar fi auzit aceștĭ doĭ din urmă discursul ce se ținea Elseĭ, și-ar fi făcut despre madama Caletti o idee mult maĭ urîtă de cum o aveaŭ deja.

— Vezĭ tu pe domnul ăla, zicea ea ăla bătrân care stă la masă cu un bărbat tênĕr?

— Da, răspunse Elsa.

Dênsa observase de mult pe bătrân. Îl prinsese de multe orĭ uitându-se țintă la ea.

Însă uitătura luĭ n'o supĕrase de loc.

Crezuse a crĭi în privirea luĭ interes, bunătate, compătimire dureroasă.

Simția chiar pentru eĭ o simpatie respectoasă.

— Bătrânul acela, urmă d-na Caletti, e un om bogat.

„A venit aci din Berlin ca să petreacă câte-va zile.

„I a plăcut și vrea să glumească cu tine câte-va césurĭ.

Elsa întoarse capul. Obrajiĭ-ĭ eraŭ roșiĭ de rușine.

Simția o mare durere că dăduse peste o nouă desamăgire.

Ochiĭ îĭ înotaŭ în lacrimĭ.

Aşa dar era tot cântecul cel vechiŭ. Frumuseţile eĭ exterioare atrăseserĕ băgarea de seamă a strĕinului.

Dênsul n'o privise cu compătimire ci cu dorinţĭ necurate.

Omul acela pe care dênsa l'ar fi iubit ca pe un tată, nu era decât un seducĕtor.

— Eĭ, ce ziceĭ, fată? întrebă fosta cântăreaţă.

„Atunci... vreĭ să te ducĭ la masa acelui domn?

„Mĭ se pare că e un strengar din societatea înaltă care nu face economie de bani.

— D-ta ştiĭ, rĕspunse fata încet, că am respins tot-d'auna nevrednicile d-tale propuneriĭ.

„Te rog să nu mĕ maĭ facĭ să roşesc cu discursurĭ pe care o fată n'ar trebui să le audă.

— Dar dacă ţi aş ordona?

„Dacă n'aş suferi că tu să superĭ pe muşteriĭ noştri ceĭ maĭ buniĭ, niciĭ atunci n'aĭ face ce'ţĭ zic?

„Ia gândeşte te.

Fata rĕspunse cu indignare:

— Să mĕ înjosesc?

„Nu, niciodată, de o sută de orĭ maĭ bine moartea!

— Eştiĭ hotărîtă?

— Da.

— Bagă de sémă!

— Ţi-am spus, maĭ bine moartea!

— Moartea nu, scrîşni femeea cu prinsă de furie.

„Însă pimniţa umedă şi întunecósă o să te facă cu minte.

— Poţiĭ să facĭ tot ce vreĭ, replică fata cu energie, tot nu mĕ voĭ supune.

Bĕtrâna, ca turbată, reluă:

— Îţĭ daŭ s'alegĭ din două una: Orĭ să mergĭ acum cu mine la acel domn şi să te împrieteneştĭ cu dênsul, orĭ te închid în pimniţă pentru treĭ zile şi treĭ nopţĭ!

— Primesc pimniţa!

— Bágă de seamă că n'am să'ţĭ daŭ alte bucate decât pâne şi apă!

— De o sută de orĭ îmĭ va fi maĭ bine în pimniţĭ, zise Elsa.

— Aşa?

„Atunci eşĭ afară! ordonă d-na Caletti.

„Lipsa ta n'o să fie o pagubă pentru nimenĭ.

„Aĭ să vezĭ că de data asta nu glumesc de loc.

Elsa nu rĕspunse nimic.

Se supuse.

Prefera maĭ bine şederea în pimniţă de cât drăgostirile şi mângâierile bĕtrânului.

Ea eşi în vestibulul caseĭ pe o uşă din dreptul podineĭ.

Madama Caletti o urmă.

O apucă afară de braţ şi o tîrî în curtea întunecoasă.

Bĕtrîna se uită împrejur.

Nu era nimeni.

In acea curte se afla uşa unei pimniţi adâncĭ.

De obiceiŭ ea se închidea pe dinafară printr'o uşă de fer.

Pimniţa asta servise mai înainte unui măcelar care ţinuse casa cu chirie, să'şĭ păstreze marfa.

Acum însă nu mai servia la nimic alt-ceva de cât doar pentru locuinţă la şoarecĭ şi alte dihănĭ.

Scările eraŭ mâncate de mucigaiŭ.

— Roagă-mĕ să te iert, ordonă femeea, şi în loc de pimniţă, îţĭ voiŭ da ca închisoare camera ta.

— Nu te rog de loc şi de nimic. De mĕ veĭ închide sus, mĕ voiŭ arunca jos în curte ca să 'mĭ sfărîm capul.

— Canalie! scrişni femeia.

Şi fiind că se afla atunci înaintea pimniţeĭ dete fetei un brânciŭ cu atâta putere în cât nenorocita se rostogoli în jos pe scara ruinată şi rĕmase nemişcată pe pământul umed al pimniţeĭ.

Pe urmă trase uşa de fer şi de óre-ce lipsia cheea, o prinse cu un cârlig pe dinafară.

— Aci e în siguranţă, murmură dânsa triumfătoare.

„Acum poate s'o caute nebunul de musicant ca să 'ĭ asculte glasul.

Pufni de rîs însă în aceiaşĭ clipă se opri speriată şi ascultă, apropiindu-şĭ urechea de uşa pimniţeĭ.

Dinăuntru se auziaŭ gemete de durere. Nu cum-va oare fata 'şĭ făcuse vr'un rĕŭ în cădere?

D-na Caletti îşĭ făcu ea însă-şĭ o aspră imputare pentru violenţa eĭ.

De şi uria pe Elsa pentru că 'ĭ stătea mereŭ împotrivă şi pentru că, în calitatea sa de fostă cântăreaţă, era gelósă de glasul eĭ şi de numeroasele aplause ce primia, totuşĭ nu voia să 'ĭ facă nicĭ un rĕŭ căcĭ aştepta de la dênsa îmbogăţirea.

Gemetele ţinuraŭ câte-va minute pe urmă încetară.

— Ah! nu 'ĭ nimic, trebue să se fi sgâriat niţel, îşĭ zise femeea liniştindu-se şi se întoarse în cafenea.

Se duse numaĭ de cât la masa profesoruluĭ şi 'ĭ zise frecându-şĭ mânile:

— Nu ţĭ-am spus dinainte ce o să se întâmple cu nebuna de fată? Cum i-am vorbit de d-ta şi i-am spus ce vreĭ să facĭ dintr'ânsa, a strigat la mine în bătaie de joc:

„— Ah! i-a plăcut glasul meŭ şi vrea să facă din mine o cântăreaţă?

„I-am zis că asta e cea mai mare fericire pentru dânsa, atunci ea mi-a rîs cu obrăznicie în nas şi a rĕspuns:

„— Aşa fericire nu 'mĭ place pentru că e plicticoasă.

„Vreaŭ să rĕmân ceea ce sunt şi să mĕ amusez cum îmĭ place.

„Când am început să 'ĭ înşir la sfaturĭ îndemnând-o să se îngrijască de viitor,

nenorocita mi-a tăiat vorba întorcându-mi spatele și fugind pe ușă.

„Am alergat după ea, am rugat-o să se întoarcă.

„Toate de geaba.

„A zis că se duce să 'și vadă pe frumosul Jack și a plecat.

— Ce rătăcire deplorabilă, zise profesorul.

„Uite, așa se perd o mulțime de talente...

„Mi se sfâșie inima când mă gândesc...

Se sculă mâhnit de la masă și luându-și seara bună de la madam Caletti eși din cafenea urmat de Muhlberg.

— N'ar fi trebuit să aud nicî odată glasul acesta, zise dânsul când fu afară...

„Nicî odată n'am să uit acele tonuri dulci, fermecătoare.

„Tot-d'auna am să fiu trist că scena a suferit o mare pagubă.

Francis Bristol se sculase și el de la masa lui, însă cuprins de sentimente cu totul deosebite și cu o hotărîre tare.

Auzise raportul ce făcuse nemernica femee și 'și zisese că toate alea trebue să fie minciuni tot așa de nerușinate ca și cele ce spusese mai înainte.

Dânsul presupunea că mizerabila dusese unde-va pe Elsa, cu sila sau prin înșelăciune, pentru ca ast-fel să ia protectorului putința d'a o scăpa din trista el situație și a o îndrepta spre o sórtă mai bună.

Unde s'o fi ascuns oare?... Unde s'o fi încuiat-o?

Polițistul, deprins cum era cu deslegarea enigmelor grele, se încercă să ghicească.

— Cu neputință s'o fi dus-o departe căci ticăloasa nu lipsise din sală mai mult de cinci minute.

„Și dacă n'a avut nicî un complice care să fi luat pe Elsa și s'o fi dus-o mai departe, atunci sărmana fată se afla încă în acea casă.

Bristol eși din cafenea în stradă și de aci intră în curte a cărei poartă era deschisă.

Se preumblă în lung și în larg cu pasul unui mușterei al cafenelei care voia să se răcorească puțin.

— Unde o fi ascuns-o? se întreba dânsul mereu, unde o fi băgat-o?

Pe când să hotărîse să se urce în locuința madamei Caletti, dete de odată de intrarea pimniței.

O idee îl trecu de odată ca un fulger prin minte.

Stătu de-ascultă.

Intr'un moment i se păru că aude jos un plâns înăbușit.

In clipa de pe urmă auzi un gemet și sgomot de pași.

Luă iute belciugul de la ușă pe care o împinse înăuntru.

Vrând să calce pe treapta întâiu a

scărei ajunse tocmai pe a patra isbindu-se rĕŭ la picior.

Stătu de-ascultă.

Nu se mai auzia nimic.

Aprinse un chibrit de ceară şi începu să strige :

— Elsa, Elsa !

Biata fată auzind uşa deschizêndu-se crezu că era *profesoara*.

Se gândi că acea femee fără inimă, venea să se bucure de durerea el.

Îi fu frică.

Tăcu molc şi nu mai făcu nici o mişcare.

De cum fusese isbită în pimniţă, guzganii şi nişte gândaci mari începură să 'I umble pe picioare.

Deosibit de asta, aerul pimniţei era infect.

Captiva era cât p'aci să'şi peardă cunoştinţa.

Erau acolo grămădite şi uitate nişte bulendre, nişte lăzi care putreziseră şi dădeau un miros nesuferit.

Nenorocita fu cuprinsă de scârbă şi groază.

Fugi în coace şi în colo prin întuneric.

Nu putea să scape de supĕrarea şoarecilor şi gândaciler

Dete în sfârşit de o ladă.

Se urcă pe ea cu picioarele şi aşa fu mai liniştită.

Auzind pronunţându-i-se numele de un glas care nu era al madamei Caletti, ea se speriă şi mai mult

Îşi reţinu respiraţia.

I se îngheţă sângele în vine.

Însă în clipa de pe urmă i se păru că mai auzise acel glas.

Ascultă iar.

I se părea că acea voce e a unui prieten, a unui protector.

— Elso, eŭ sunt, reluă poliţistul. N'avea nici o frică, fată.

„Am venit să te scot nu numai din această închisoare îngrozitoare dar şi din puterea mizerabilei femei care ţi-a înveninat tinereţea.

Zicêndu vorbele astea, coborîse cu greŭ şi cele-l-alte trepte, ţinând un chibrit aprins în mână.

— Cine eşti ? întrebă fata.

„Glasul d-tale mi se pare cunoscut dar nu mi-aduc aminte să te fi întâlnit unde-va.

— Cine sunt ? esclamă Bristol.

„Da, d-şoară, aĭ dreptate să mĕ întrebi.

„Dar cum să fac oare ca să mĕ recunoşti ?

El se gândi puţin.

Apoi esclamă :

— A ! iată !

„Aminteşte 'ţi de agentul Belling pe care l'ai primit prietenește în case lady şi aminteşte 'ţi încă de frumosul Jach care ţi-a făgăduit în cârciuma lui Isac că o şă te scape de d-na Caletti.

— Imĭ aduc aminte.

„Dar nu înțeleg.

— Ei bine, eŭ sunt unul și altul, d-șoară.

Elsa deschise ochiĭ peste mĕsură. Se citea pe figura 'I nevinovată o mirare însoțită de o oare-care neîncredere.

— E cu putință ?! esclamă ea.

— E întocmaĭ așa, rĕspunse polițistul american.

„Eŭ sunt prietenul tĕŭ bun și poate încă ceva mai mult.

„Am să'țĭ spun pe urmă.

Pronunțase vorbele astea cu un ton așa cald, simpatic, încât Elsa simți că'ĭ pere frica.

S'apoĭ avea mare nevoe d'un prieten, d'un protector și se simția împinsă spre acest bărbat care 'I vorbia un limbagiŭ nouŭ pentru dênsa și 'ĭ întindea o mână de ajutor într'un moment așa critic.

— Orĭ cine aĭ fi, zise dênsa, cred că eștĭ un om bun.

„Nădăjduesc că n'aĭ să abuzezĭ de nenorocirea unei biete fete...

— Nu, nu, pe toțĭ Dumnezeiĭ, nicĭ să te gândeștĭ la așa ceva, escl mă Bristol.

„Insă momentele sunt prețioase, adăogă dênsul inte

„Să nu le perdem în vorbe de prisos. Lucru de căpetenie este să ne depărtăm imediat de casa asta.

„Cu trenul de la miezul nopțeĭ vom pleca din Hamburg

„Am să te duc, Elso, la o viață tihnită și tăcută unde aĭ să perzĭ curênd amintirea zilelor rele.

— Dar nu pot să plec în călătorie în costumul acesta, zise Elsa.

Polițistul maĭ aprinse un chibrit de ceară căci cel dinainte se stinsese și convorbirea urmase pe întuneric.

Eĭ se uită de jur împrejur la îmbrăcămintea fetei.

Dênsul fu cuprins de un simțiment de milă și de desgust.

Nevinovata creatură, în toaleta aceea, sĕmăna cu femeile elegante care frecventă saloanele echivoce.

Elsa vĕzêndu-se cu sînul aproape gol, dinaintea unuĭ bărbat, se roși.

Căută prin buzunarele rochieĭ și scôse o batistă cu care își acoperi peptu 'ĭ trandafiriŭ

— In adevĕr, zise dênsul, ce lucru prost să te găsesc în îmbrăcăminte de salon cu peptul și brațele goale.

„E nevoe să nu atragem atenția asupră-ne și cu hainele astea aĭ face revoluție în tren.

„Ast-fel s'ar putea întêmpla vr'un accident neplăcut.

„Ah ! drace, dar lada asta ce o fi având în ea.

„M'aș prinde că conține tocmaĭ ceea ce ne trebue nouĕ.

— Da, da, esclamă d'odată Elsa. Mi-a-duc aminte că madama Caletti și-a băgat în pimnițĭ toate hainele din vremile vechĭ de strălucire.

„Voia să 'şi scoată trenţele afară din casă, zicea dênsa, pentru ca să nu 'şi mai aducă mereu aminte de zilele fericite ale vieţei sale.

— Şi iată, trenţele astea au să ne facă cam un serviciu mare, esclamă Bristol.

Zicênd astfel se apucă să deschidă lada care n'avea broască şi era legată cu o curea.

Dete legătura de frânghie la o parte, adică capacul lăzei şi începu să răscolească printre bulendre.

Dând cu mâna de o haină mai grósă, mai mare, o scoase afară.

Era o mantelă de catifea cu ciucuri de mătase însă aşa de prăpădită că nu era chip de purtat zina prin oraş

Totuşi Bristol zise :

— Iată ce ne trebuia.

„Imbracă te iute cu mantela asta să văd cum îţi şade.

Elsa îşi aruncă mantela pe umeri şi se privi.

Costumul teatral îi era ascuns cu totul.

Poliţistul îi ajută să îmbrace mantela şi pe mâneci şi apoi reluă :

— Iute la drum.

„Madama Caletti nu te-ar mai putea lua îndărat din puterea mea.

„Totuşi vreau să evit scenele neplăcute.

— O ! te rog, se rugă Elsa, evită, dacă se poate, să încerc prea multe emoţiuni căci mă simt slabă.

Bristol apucă pe fata în braţe şi o scoase încet pe gârliciul pimniţei în curte.

Acolo, o lăsă jos.

Se uitară amêndoi jur împrejur. Nimic nu se mişca.

— Vino, zise poliţistul în şoaptă la urechea fetei.

„Cu mine n'o să'ţi fie frică.

Dete braţul Elsei pe care dênsa se sprijini.

Eşiră în stradă.

După câte-va minute se aflau într'o birjă

Aerul curat şi răcoros al serei operă asupra tinerei fete o sensaţie binefăcătoare.

Simţi speranţa renăscêndu-i în inimă.

Bristol făgădui unui birjar preţ dublu de va ajunge la gară înainte de ora 12 adică înainte de plecarea trenului. Mai erau 10 minute până atunci.

Birjarul, entusiasmat de făgăduială, promise că va face tot ce e cu putinţă spre a'şi câştiga preţul îndoit care i se oferise.

Dete biciu cailor.

Aceştia, tineri şi vânjoşi, o croiră în galopul cel mare.

Când trăsura ajunse la gară mai erau patru minute până la plecarea trenului.

Bristol şi Elsa îşi luară bilete şi se urcară în vagon.

Trenul porni

Tinăra fată se aşezase într'un colţ al

cupeului şi 'şi ţinea mâna la ochi.

Bristol observă că 'i curg lacrimile pe obraji.

— Tu plângi fată? De ce? întrebă dênsul mirat

— De fericire, respunse Elsa, pentru că sunt că d-ta m'ai scăpat de prăpastia ruşinei şi a mizeriei.

A doua zi Bristol, îndată ce lăsă pe Elsa în îngrijirea onestei văduve Graumann, la care locuia, alergă acasă la lordul Nelson ca să vadă dacă sunt adevărate cele ce 'i scrisese John.

Bătrânul servitor îi deschise uşa şi 'l întrebă cine este şi ce potteşte.

— Eŭ sunt Francis Bristol, respunse poliţistul.

Apoi întrebă.

— Cum îi merge lordului?

Unindu'şi mâinile, bunul bătrân esclamă:

— Slavă Domnului c'ai venit!

„Presenţa d-tale aci, va înveseli tótă casa!...

Bristol întrerupse:

— Dar înainte de toate te reg, prietene, să mă informezi de starea stăpânului d-tale.

— Sunt cu totul la ordinile d-tale...

— E scăpat?

— Da, cel puţin aşa speräm

„Când te va vedea pe d-ta, domnule Bristol, sunt sigur că va căpăta mai multă putere de cât ar putea să i o dea toate doctoriile.

Cu toate că Bristol era un om modest, nu 'şi putu stăpâni un zimbet de satisfacţie care însă nu fu observat de credinciosul servitor.

Acesta din urmă, care se încovoia sub greutatea anilor, continuă cu un glas tremurător de emoţiune:

— De la primirea depeşei d-tale, măria sa lordul te aşteaptă cu o nerăbdare mai mare ca ori-când.

„De mai multe ori a pronunţat numele d-tale.

„Azi pentru întâia oară s'a sculat din pat.

„Măria sa s'a aşezat într'un fotoliŭ ca să te primească.

— Cu atât mai bine, zise Bristol Acesta e un semn că merge spre vindecare.

„Du te şi mă anunţă.

„Nu vreaŭ să mă presint pe neaşteptate înainte-i.

„Surprinderea i-ar fi vătămătoare.

Servitorul dete din cap în chip afirmativ şi dispăru în camera stăpânului sĕŭ..

După câte-va momente se întoarse spunênd poliţistului că lordul îl aşteaptă.

Bristol păşi pragul camerei mobilată cu cel mai mare lux, după moda englezească.

Lordul stătea pe un fotoliŭ, în mij,

locul camerel îmbrăcat cu un halat scump.

Pe figură i se vedeau semnele crudelor suferinți, însă ochii îi străluceau de bucurie că revede pe prietenul său.

Polițistul merse la dânsul cu o grăbire care dovedea o afecțiune nemărginită.

Cu o singură privire Bristol, ca om de experiență ce era, măsură daunele ce nenorocitul duel făcuse asupra nobilului englez.

O paloare cadaverică se întindea peste toată figura lui.

Ochii lui nu perduseră nimic din strălucirea lor dar erau afundați în orbite și un cerc vinăt se vedea sub ei.

Cu toate astea persoana întreagă a lordului era tot impunătoare.

Acest represintant al unei din cele mai nobile familii din Englitera, sta drept în statura'i înaltă.

El făcu un pas spre visitator.

Strînse mâinile polițistului într'ale sale, albe și slăbite.

Cu un glas care'i arăta încă greutatea d'a vorbi, esclamă :

— Ai sosit în sfîrșit, scumpul meu Bristol.

„Ah ! toate sunt bune d'acum.

Polițistul era adânc mișcat de starea în care găsise pe englez și de primirea caldă ce acesta îi făcea.

— Milord, zise Bristol, în starea asta a trebuit să te găsesc ?

„Ah ! ce durere simt c'am fost departe...

— A fost o adevărată nenorocire, bunul meu prieten.

— Oh ! dacă aș fi fost lângă d-ta aș fi împedecat această nebunie.

— Nebunie, Bristol ? răspunse lordul clătinând capul.

— Da, nebunie, milord.

— Ia gândește-te....

— Cu cât mă gândesc cu atât mai mult mă conving că a fost o adevărată înșelăciune.

— Nu, Bristol.

„A fost un duel în toată regula, după toate formele.

— N'a fost un duel, milord, zise polițistul.

Și ochii lui scânteiară d'un foc sinistru.

Englezul remase zăpăcit de această declarație, însă nu știa unde vrea să nimerească polițistul american.

Dânsul privi țintă la Bristol.

Acesta sta neclintit, cu ochii ficși pe figura englezului.

Lordul Nelson zise :

— El, ce vrei să zici ?... Nu te înțelcg.

„Explică-te.

Bristol răspunse :

— Milordule, acesta n'a fost un duel ci un omor.

„Loialitatea d-tale t-ea orbit și te a dus pe teren.

„Susţin asta cu condiţie că contele Marco să fi fost adversarul d-tale.

— Da, el mi-a fost.

„Insă de data asta trebue să 'l apăr. Toate s'aŭ petrecut în cea mai bună regulă

„El a avut martor, am avut şi eŭ. Armele eraŭ întocmai şi dênsul a tras de la aceiaşi depărtare de mine ca şi eŭ de el.

„Intre noĭ era distanţa unei batiste de buzunar.

— Şi de la aşa distanţă să nu 'l nimereşti, să nu 'l atingi de loc? E de admis asta?

„Cine a adus armele?

— Contele Marco?

Figura lui Bristol se lungi şi un fulger de furie trecu prin ochiĭ luĭ.

— Milord, zise dênsul cu un ton de imputare, cum aĭ putut să comiţi o aşa naivitate?

„A te bate cu armele luĭ Marco e a bea un pahar de otravă.

„Moartea e sigură.

„Dacă d-ta eştĭ convins că s'aŭ petrecut toate în regulă, eŭ din parte-mi cred că Marco te-a împuşcat cu cea mai mare linişte, ca p'un vênat şi că d-ta n'aĭ fi putut în nicĭ un cas să 'l ranesti...

Lordul dete din umerĭ.

— Să lăsăm astea, zise dênsul.

Şi se uită împrejur ca să vadă dacă servitorul nu 'l tot acolo şi aşa e închisă.

Vĕzênd că nu e nimenĭ, continuă:

— D-ta uiţĭ, prietene, că peste două zile contesa Rozamunda de Fernau va fi soţia contelui Marco şi prin asta mie mi se distruge orĭ-ce speranţă de fericire pământească.

Bristol plecă capul; nu rĕspunse nimic. Inima 'l sângera că în privinţa asta nu putea să ajute de loc pe nenorocitul bărbat

Se gândi că cel mai bun lucru ce avea de făcut era să schimbe subiectul conversaţiei.

— Ei bine, ce-aţĭ mai făcut în privinţa lady Nelson? întrebă dânsul.

„Tot nu s'a dat încă de vre-o urmă a ei?...

— Nimic, amice.

„Mizerabila a intrat ca în pământ. Autorităţile 'şi daŭ multă osteneală ca să afle încotro a apucat.

„Toate de geaba până azĭ.

„Şi nu cred ca pe viitor să fie ceva.

— Şi eŭ zic tot aşa.

„Din momentul în care se publică semnalimentele unuĭ criminal, apoĭ cea dintâiŭ grijă a luĭ o să fie de sigur să nu s'arate aşa după cum e publicat.

Intrarea repede a luĭ Iohn întrerupse convorbirea.

Credinciosul servitor se apropiă de stăpânul sĕŭ.

El avea un aer tainic.

Lordul observă că era cam încurcat, ceea ce nu era natural în această slugă care se bucura de confidența englezului și care, fără să 'i lipsească respect către stăpânul casei, intra tot-d'auna în camera acestuia cu o oare-care familiaritate.

De aceea lord Nelson îl întrebă cu un ton blând:

— Ce ai?

„Vrei oare să'mi spui ceva și nu îndrăsnești?

Servitorul se înclină.

— Ia vorbește, replică milordul.

— Un domn și o doamnă, zise servitorul, voesc să intre numai de cât ca să vorbească cu măria voastră

— Am ordonat, răspunse lord Nelson, să nu se primească pe nimeni până nu mă voi fi vindecat.

— Și n'am uitat ordinul, replică servitorul înclinându-se iar.

— Atunci?...

— Le am spus, adăogă sluga, că măria voastră sunteți bolnav și nu puteți primi pe *nimeni*.

— Și n'au vrut să plece?

— Nu, milordule.

— Cum îl chiamă?

„Au dat cartea lor de visită?

Servitorul reluă:

— Domnul nu mi-a dat vreme să spun mai mult.

„El mi-a răspuns:

„— Anunță numai pe contele și contesa de Fernau și ai să vezi că o să fim primiți îndată."

„Atunci am îndrăsnit să vin la măria voastră....

Mai mult nu putu să spună servitorul care era cam vorbăreț

Lordul, cum auzi iubitul nume de Fernau, sări în sus de pe fotoliu încercând să se scoale și esclamă:

— Rozamunda și fratele său! Ce vor fi având oare să 'mi spună?

„De sigur o știre bună.

„Poate contele Fernau și-a deschis ochii în ultimul moment...

„Poate a venit să 'mi spună că..

— Nu 'ți face nici o speranță, milord, zise polițistul, pentru ca să nu te isbească în urmă desamăgirea.

— Ai dreptate, răspunse bolnavul cu durere.

„Insă d-ta, peietene, o să stai aci în odae pe tot timpul vizitei contelui și contesei.

„Uite patul; ascunde-te acolo, trage perdelele și așa ai s'auzi totul fără să fii văzut.

„Tu, *Iohn*, du-te și poftește înăuntru pe musafiri.

După câte va minute, contele Fernau și sora sa se aflau lângă fotoliul bolnavului.

Rozamunda era ca de obiceiu galbenă la față; ochii ei mari, adânci, ațintiți asupra lordului exprimau o nespusă compătimire.

Contele Artur apucă mâna bolnavului o strînse şi zise :

— Aşa dar e adevĕrat, aĭ avut un duel cu contele Marco şi aĭ fost rănit greŭ ?...

„Milord, atât eŭ cât şi sora mea regretăm adânc că aţĭ ajuns la aşa extremitate.

„Am venit acum să te asigurăm despre simpatia noastră.

— Vĕ mulţumesc, rĕspunse Nelson.

„Dar aş vrea să vĕ întreb, cine v'a dat informaţiĭ despre duel.

Contele Artur stătu puţin la îndoială şi pe urmă zise :

— Rozamunda mi-a spus tot ce-a fost...

„V'aţi întâlnit în secret în casa călăului, aţĭ fost surprinşĭ de Marco şi a rĕmas să vĕ esplicaţĭ.

„M'am gândit îndată că trebuia să urmeze între d-v. un duel.

„Asta a fost pentru mine o lovitură dureroasă.

„Rozamunda era ca nebună şi nu era chip de a o linişti.

— Eŭ am fost causa acestei turburărĭ!...

Lordul pronunţă aceste cuvinte de reproş către sine cu atâta amărăciune în cât tînĕra contesa se simţi înduioşată în adâncul sufletului.

Englezul adăogă :

— Dzeŭ ştie cât regret că v'am deŝcinuit at tea grijĭ.

Contele reluă :

— A doua zi am căutat să împedec întâlnirea duşmănească.

„Dar când am sosit în pădure era prea tărziŭ.

„Nenorocirea se săvârşise.

„Nu mai puteam să fac nimic.

„Un servitor al viitorului meŭ cumnat, mi-a spus apoĭ ceea ce doream să ştiŭ.

— Al viitorului d-tale cumnat ? borborosi lordul cu un glas aşa slab că d'abia se auzia.

„Aşa dar căsătoria o să se facă în ziua hotărîtă?

Contele Fernau care înţelese durerea ce apăsa inima lordului, rĕspunse cu o voce înceată ca şi când ar fi vrut să micşoreze gravitatea loviturei ce dădea cu rĕspunsul sĕŭ :

— Da, poimâne va fi nunta surorei mele.

Asta era prea mult pentru sĕrmanul bolnav.

Această ştire dureroasă fu mai tare de cât puterile lui.

Abia contele pronunţă frasa *fatală*, şi englezul se cutremură.

Îşi mişcă mâinile ca şi cum voia să le ducă la inima.

Capul i se lăsă la o parte ca o floare veştejită.

Închise ochiĭ.

Un oftat îi eşi din pept.

Îşi perduse cunoştinţă.

Slăbiciunea unită cu emoţiunea îl doborîseră.

Rozamunda se speriă.

Contele Fernau se cutremură,

— Apă! strigă dênsul. Pentru D-zeŭ, aduceţi iute apă!

Insă fiind că nu era lângă dênsul de cât sora sa, se repezi el însuşi pe uşă.

Rozamunda găsindu-se singură cu leşinatul şi supuindu-se unei impulsiuni a inimei sale chinuite, căzu în genunchi lângă dênsul şi apucându-i mâna albă, inertă, zise suspinând cu o nespusă durere:

— Rĕmâi cu bine, om nobil şi simţitor...

„Eŭ ţi-am pricinuit rana mortală, eŭ sunt de vină...

„Iartă-mĕ!...

Sărută mâna inconscientului şi rădicându-se iute, aruncă asupra figurei lui o privire plină de nespusă dragoste:

— Nu, nu! reluă dênsa. Sorţul e aruncat.

„Nu mai e nici o întoarcere pentru mine.

„Fii fericit, Nelson, în veci nu ne vom mai vedea!

Eşi iute şi nu se mai întoarse, nici ca nici fratele sĕŭ.

Servitorii sosiră în fugă în odaea boinavului.

Fruntea lui fu inundată de apă.

I se puseră la nas tot felul de sărurĭ şi esenţe.

El fu înconjurat de toate îngrijirile ce se obişnuesc în asĕ-fel de împrejurări.

Servitorii carĭ îşi iubeaŭ stăpânul la nebunie, dădeaŭ în brâncĭ pentru a executa mai repede ordinele ce primeaŭ.

Bristol însuşi îl puse în pat.

El stătea gânditor lângă patul amicului sĕŭ.

Poliţistul îşi zicea:

— Fără îndoială Rozamunda iubeşte pe lord,

„Cu toate astea se căsătoreşte cu un altul.

„Nu e în lume nimic mai ciudat ca inima femeei.

„E ceva profund ca marea şi închis ca o carte cu şapte peceţi.

LXXIII

O descoperire neplăcută

Matei Holz şi nevastă-sa, stăteaŭ într'o frumoasă zi de primă-vară în marele balcon al locuinţei lor boereşti şi gustaŭ dejunul scump care li se adusese de la un otel vecin.

Cu toate bogăţiile şi măcar că aveaŭ un apartament cu şase camere, împodobite cu cele mai frumoase mobile, dênşiĭ nu 'şi putuseră învinge neplăcerea d'a avea servitorĭ.

Ochiul mereu deştept al unei servitoare se părea prea primejdios.

Mai curând femeea cu piciorul de cauciuc voia să facă singură treburile grele ale casei de cât să aibă în juru 'i o spioană.

Firește că în așa împrejurări treaba casei era în mare restanță.

Praful stătea d'un deget pe mobilele scumpe.

Colțurile camerei erau pline de pânze de painjini.

Pe jos chiar nu se mătura nici o dată.

E lesne de închipuit ce de murdărie era acolo.

Cearșafurile și perdelele erau neschimbate.

Șchioapa d'abia se gândea să aducă apa de bênt și de spălat.

In lenea ei îi era greu să ridice farfuriile de la masă.

Insă Matei Holz și soția sa n'aveau de cât o grijă:

Să se bucure în liniște de fructul crimei lor.

Nu băgau de loc în seamă murdăria în care trăiau.

De alt-fel de o vreme îndelungată ei erau obicinuiți să se rostogolească în tot felul de necurățenii pentru ca să se supere acum de puțin praf—așa ziceau dênșii — sau pentru un cearșaf care nu era prea alb.

In sfîrșit erau fericiți.

Stăteau comod la o masă încărcată de delicatese trimise de bucătăria unui otel vecin.

Ei gustau fără nici o rânduială când de ici, când de colo.

Onorabilul Holz, în cele câte-va săptămâni de când juca rolul de bogătaș, căuta să se transforme, pe cât îi era cu putință, într'un bărbat din buna societate...

Avusese grijă să'și modifice și gusturile de bețivan.

Dênsul găsise că poate cine-va să se *afirme* tot așa de bine cu vinuri fine ca și cu vin de rând.

Alăturea de el avea un paner din care resăriau gâturile a mai multor sticle borțoase de șampanie.

Nu trebue să mai spunem că șchiópa nu era de loc supărată de acéstă schimbare de gusturi din partea bărbatului sĕu....

Intr'un moment fostul cântonist luă una din aceste sticle.

O destupă.

Își umplu paharul, umplu și pe al nevestei.

Apoi zise:

— Hai, la și bea, bătrâno.

Și ridică paharul la înălțimea ochilor ca să admire ca cunoscĕtor transparența vinului și culoarea-i de aur.

Și reluă:

— Acesta e regele vinurilor.

„E vinul regilor.

„Dênsul o să te încălzească şi e să'ţi dea curaj.

— Ce, o să mai avem nevoe oare de curaj? observă şchioapa.

— Ba da... avem nevoie de curaj nu ca să mai amuţim pe cine-va dar ca să cheltuim cu cunoştinţă blestemaţii banî pe care i-am luat de la evreŭ.

Şi ca să guste bine din regele vinurilor, mestecă o pastetă delicată de ficat de gâscă.

Femeea rîse de gluma bărbatului sĕŭ, goli paharul dintr'o dată şi zise să i-l umple diu noŭ.

— Da, nimic nu 'l mai frumos de cât să trăiască cine-va ca rentier, adăogă dênsa.

„Vezî tu bĕtrâne, d'atâtea orî îţi spuneam că e să mai dăm o dată peste berechet şi iată că s'a întêmplat tocmaî cum crezusem.

„Avem o avere pe care nicî o dată n'am fi putut-o câştiga cu tâlhăriile şi cu hoţiile micî.

— Aî dreptate, borborosi Matei, avem un capital frumos.

„Păcat că n'o să 'l putem da cu dobândă.

Işi tăiă o bucată de friptură de căprioară, o băgă în gură şi urmă clefăind şi plescăind limba într'un chip desgustător:

— Eŭ aş vrea numaî un lucru să ştiŭ: cum a adunat evreul atâta aur. Numaî aur curat am găsit, aur şi iar aur. Nimic alt-ceva...

— Ei, dar aî uitat sculele pe care le-am luat din dulapurile evreului? Eŭ cred că alea fac câte-va milde mărcî cel puţin.

— Hm! eŭ aş fi voit ca odoarele astea să nu mai fie deja în casa noastră, zise fostul cantonist încruntându-şi sprâncenele...

„E lucru cunoscut de toţi criminalii deşteptî că banii se pot păstra dar nicî odată lucrurile de furat.

O ultimă îmbucătură mare o dete pe gât şi 'l trânti d'asupra un alt pahar de şampanie; apoî îşi aprinse o ţigară de Havana.

— Mi se pare că tu vreî să dacî sculele să le laşî amanet, zise Schioapa.

„Dar eŭ îţi spun atâta că am să 'mî aleg mai întâiŭ dintre ele ceea ce 'mî place mie, de pildă colanul de care e atârnat un bilet cu numele de lady Nelson.

„L am încercat şi 'mî şade minunat de bine.

Matei Holz dete odată cu pumnul în masă aşa de tare în cât paharele şi farfuriile săriră în sus sdrăngănind.

— Gâscă vanitoasă! strigă dênsul să 'ţi pui hârburi la gât dar să nu te gândeştî că am să 'ţi las măcar unul din diamantele evreului.

„Vreî óre să ne dăm singurî de gol în vr'una din zile?

„Eşti destul de şireată adese-ori dar de sigur când e vorba la muieri de cochetărie, atunci mintea li se duce dracului.

— Tacă-ţi fleoanca! răcni femeea. Ce aî fi tu fără mine?

„Un cantonist prăpădit care aşteaptă ceasuri întregi în vênt şi ninsoare şi cu maţele chiorăind, trecerea trenului. Numai eŭ ţi-am arătat întâiŭ cum se câştigă banii.

„Prin mine te-aî făcut om bogat şi acum când poţi să vênturi aurul cu lopata nu 'mi daî voie să am şi eŭ o ceclă la gât?

— Îţi spun că nu pot să sufer asta, strigă din noŭ Mateî.

„Chiar azi o să duc diamamantele să le vênd cum voiŭ putea...

— Dobitocule, întrerupse femeea, vreî să ne aducî prin asta albaştriî pe spate? Eştî un prost şi un nătărău. N'aî altă grijă de cât să 'ţi umpli burta doldora ce mâncare şi de vin.

„Ajungă-ţi atâta.

„Nu te maî amesteca unde nu 'ţi ferbe oala ca să facî vr'o neghiobie... Eŭ am să 'mi aleg diamantele care 'mi plac şi pe urmă basta!...

— Basta, răcni Mateî şi se ridică cu greutate de pe scaun.

Cu un foc sinistru în ochi se apropiă de nevastă-sa şi o apucă de umĕr cu mâna lui mare, roşie.

— Basta ziclu tu?...

„O să 'ţi arăt eŭ acum cine 'l stăpân aci în casă, momâie de speriat paserile ce eştî, schioapă afurisită..,

De sigur, ar fi urmat încă cu calificativele dacă în clipa asta figura lui n'ar fi fost inundată de un fricaseŭ căldicel de găină care i se scurse pe gât. Nu numaî atât, farfuria spărgêndu-i-se de frunte, îi juli niţel aprinceana.

Un muget îngrozitor îi eşi din pept ca al rinocerului când se aruncă asupra duşmanului sĕŭ să 'l sfărîme cu picioarele.

Apucă pe schioapă în braţe, o ridică în sus şi o trânti în mijlocul mesei peste farfuriî, sticle şi pahare din care o mare parte se sparseră.

După asta începu să încerce asupră-i puterea pumnului sĕŭ.

Femeea din parte-i nu stătea inactivă. Îşi băgă degetele-i slabe în barba fostului cantonist şi începu să i-o sgâlţâie cu aşa putere în cât i-o smulse pe jumĕtate.

Cu unghiile celei-l-alte mâinî îi făcea brasde roşiî pe obrajî.

Pe când soţiî eraŭ ocupaţi în aşa chip plăcut şi se părea că bărbatul o să iasă biruitor căci vĕrsase o solniţă cu sare şi piper în ochiî scumpeî sale jumĕtăţi, se auzi d'odată sunând clopotul de la uşa de din afară.

Bătăuşiî se despărţiră speriaţi şi aceiaşi esclamare eşi din pepturile lor

— Cine să fie? Nu cumva o fi venit poliția?!

Ideea că era poate un dușman la ușa lor îl împacă înlată.

Matei se apropiă de nevastă-sa, îi apucă mâna și 'i zise cu un glas cam nesigur:

— Vezi tu, Iettchen, ce rău este că nu trăim bine împreună.

„Cine știe ce ne așteaptă acum și nici un alt ajutor nu avem de cât să fim împreună o inimă și un suflet.

Zicând vorbele astea, își șterse figura și gâtul de zeama fricaseului și apoi stătu umilit și descurajat înaintea soției sale al cărei șiretlic era pentru dânsul o garanție tare în contra încurcăturilor cu poliția.

Femeea cu piciorul de cauciuc crezu că a venit momentul ca să 'și facă pretențiile valabile.

Voia să încheie un tractac de pace satisfăcător nu numai pentru onoare ci și pentru interese.

Ea zise:

— Ești un dobitoc.

„Dacă ai fi mai puțin beat, n'am ajunge nici odată la așa lucruri.

„Insă 'ți spun că colanul de briliante îl păstrez.

„Pe urmă....

Se auzi o nouă sunare asurzitoare a clopotului.

De data asta era întărită cu lovituri de picioare în ușă.

Asta făcu pe Matei să tăgăduiască tot ce i se cerea într'un așa moment critic.

— Ai să ai tot ce 'i vrea, Iettchen, zise dânsul.

„Insă, pentru D-zeŭ, du-te de vezi cine este.

„Chelnerul de la otel nu póte fi căci el vine tot-d'auna pe ușa de din dos.

„Și pe urmă sunarea e așa tare în cât mă tem că e vr'un polițist.

Mișelul îngălbenise și tremura.

O spaimă adâncă se citea pe figura lui descompusă.

Amețeala i se risipise.

Cu toate astea era în prada unei mari zăpăceli.

Insă șchioapa nu 'și pierdu cumpătul. In ocasiile cele mari ea dăduse tot-d'auna dovadă de sânge rece.

Dânsa aruncă o privire disprețuitoare asupra bărbatului el.

— Tot ești laș! murmură șchioapă. Laș și gogoman!

Tâlharul nu rĕspunse nimic.

Se simția prea slab pe lângă talentul nevestei sale.

Femeea cu piciorul de cauciuc se sculă.

Cu hotărîre merse spre ușă.

Fostul cantonist își reținea resuflarea Frica îl ținea pe loc.

El auzi pe nevastă-sa trăgând manele de siguranță de pe dinăuntru și deschizând ușa.

Tot-o-dată o auzi scoţênd o esclamare care arĕta cea mai mare mirare şi o spaimă nespusă.

Ce o să fie?

După câte-va momente şchioapa fu îndărăt în cameră.

Pe figura ei se citia o frică grozavă.

Se opri înaintea lui Matei arătând cu degetul spre intrare.

Dar emoţiunea o împedeca să pronunţe în clipa aceea vr'un cuvênt.

Fostul cantonist, vĕzênd spaima nevestei sale, se sperie şi mai mult.

Cei doi tâlhari stătură câte-va secunde fără să vorbească şi privindu-se unul pe altul.

Frica lui Matei era aşa de mare în cât, strîngêndu-şi bine halatul în jurul corpului grăscean, se pregăti să se repea dă în balcon.

D'acolo ar fi sărit de sigur jos în stradă dacă s'ar fi convins că poliţia a pătruns în locuinţa sa, precum se temea.

Insă şchioapa'l observă intenţia.

Voia se evite o imprudenţă.

Apucă pe bărbatul sĕŭ de pulpana halatului.

Impedică ast fel un act care ar fi atras asupra ei băgarea de seamă a vecinilor şi pe urmă pe a prea curioasei poliţii.

— Stăi, fricosule, zise dênsa în şoptă.

— Nu sunt albaştrii? întrebă dênsul abia respirând.

„N'aŭ venit să ne aresteze?

— Nu sunt albaştrii, dar e cine-va mult mai de temut.

— Cine poate să ne inspire mai multă teamă decât poliţia?

— Dênsul.

„Din mâinile poliţiei am scăpat de mai multe ori... dar din mâinile lui nu ştiŭ cum vom scăpa.

— Cine e? întrebă Matei care în zăpăceala lui n'avea nicĭ puterea de a se gândi.

— Este el... rĕspunse şchioapa. E aci... A venit.

— Cine el? Cine?

— El... Acela din închisoare.

Fostul cantonist era prea turburat ca să înţeleagă.

Dênsul deschidea gura spre a mai întreba ceva.

Insă n'avu vreme.

Uşa se deschise d'o dată.

Pe prag stătu Chiorul, uitându-se batjocoritor înăuntru.

Matei căzu pe un scaun.

Nu'l venea să creadă ochilor sĕi.

Spaima fostului sĕŭ tovarăş de tâlhării procura lui Magistru o nespusă plăcere.

— Nu cum va vĕ deranjez? zise el cu o ironie muşcătoare.

„Nu cum-va v'am întrerupt dejunul?

„Dacă'i aşa mĕ invit şi eŭ la masă, să nu vĕ fie cu supĕrare.

Onor. Holz şi soţia sa nu rĕspunseră chiar nimic.

Nicĭ că ştiaŭ ce să rĕspundă.

Amêndoi erau furioşi de apariţia lui Magistru.

Acum el avea să împrăştie printre minaţi svonul îmbogăţirei şi trăiului boeresc.

Chiorul continuă :

— Iertaţi-mĕ, dar sunteţi nepoliticoşi, cĕ cât rĕceală primiţi pe prietenul vostru cel mai bun.

„Dar poate bucuria d'a mĕ vedea v'a stat graiul.

Un rîs drăcesc rĕsună în camerĕ.

Ochiul Chiorului strălucia d'o bucurie fernală.

Pe urmă, uitându-se împrejur, observă obilele şi galanteriile preţioase ce împodobeau odaia.

După acest esamen, dĕnsul reluă :

— Eĭ, ce de schimbĕrĭ vĕd în locuţa voastră.

„Vĕ permiteţi un lux de milionar.

„Mi se pare că în vremea de când u ne am vĕzut, v'a mers minunat de ne.

„Mĕ bucur din toată inima de norocul vostru.

„Aţi ucis poate vr'un evreu bogat ?

Soţii se cutremurară.

Magistru nu bănuia el însuşi ce aprópe era de adevĕr pronunţând frasa glumeaţă care'i era obicinuită.

Cei doi soţi tăceau mereu.

Femeea se gândea cum să scape de acel vizitator incomod.

Matei, ca de obiceiu, aştepta că nevasta sa să'l scoată pe amêndoi din încurcătură.

— Pe toţi dracii, dar rĕspundeţi ceva, strigă Chiorul înfuriându-se de muţĕnia celor doi.

„Asa primeşte cine-va un prieten pe care nu'l vede de mult ?

Apoi, după o mică pausă, adăogă :

— Trebuie să ştiţi că suntem încă prieteni buni.

Zicênd aceste vorbe aruncă o privire de şarpe asupra feţelor galbene ale soţilor.

— Suntem muţi de mirare, Chiorule, zise în sfârşit femeea, că te vedem aşa d'odată înaintea noastră.

„Te credeam în pension. Drace, prin ce vrajă ai eşit ?

— Isteţimea nu e vrajă, zîmbi Magistru.

„Insă dacă o să vĕ purtaţi cu mine ca prieteni o să v'arăt şi vouĕ reţeta după care poate orĭ-cine vrea să nu stea în colivie mai mult de treĭ zile. Poate o să vĕ prindă bine vr'odată.

— Treaba asta nu vrem s'o sperăm, esclamă Holz.

„Inainte de toate vino să beĭ un pahar de şampanie şi pe urmă spune-ne cum ai isbutit să descoperi locuinţa noastră.

Magistru zîmbi în chip tainic. Eĭ n'avea de loc poftă să arate mijloacele şi căile ce ţinuse să găsească pe foştii lui tovarăşi de crime.

Răspunse evasiv :

— Bunii prietenĭ se regăsesc tot-d'auna lesne mai cu seamă când e de răfuit o mică socoteală cu dênşiĭ.

— O mică socoteală ? zise femeea cu piciorul de cauciuc.

„Ce poate să însemne asta, Magistre ?

Chiorul sufla în fundul paharului de şampanie pe care i-l dădnse Holz apoĭ tuşi odată şi zise :

— Poate că d v. aţĭ uitat de o bagatelă oare-care, pentru că vĕ găsesc capitaliştĭ marĭ şi v'aţĭ deprins să socotiţĭ numaĭ cu miile.

„Insă cu donĕ vorbe o să vĕ dreg amintirea.

„Gândiţi-vĕ că odinioară eraţĭ săracĭ lipiţĭ.

„Pe vremea aceea am făcut cu d-v. o vizită de noapte într'o prăvălie de haine şi am găsit opt sute de mărcĭ în tejghea.

„Dumneaeĭ, adăogă dênsul arătând cu degetul spre schioapă, mi-a ascuns partea sub podeaua caseĭ d-tale.

— Aĭ dreptate, Chiorule, strigă Holz care credea că e bine să nu se încerce a mânca dreptul primejdiosului tâlhar. Aĭ să 'ţĭ primeştĭ banĭĭ îndată, până la cel din urmă pfenig.

„Doar n'o să ne apucăm acum să tragem pe sfóră şi pe ceĭ mai bunĭ prietenĭ aĭ noştrĭ; nu 'ĭ aşa, Ietchen ?

„Nicĭ tu n'aĭ putea să suferĭ aşa ceva...

Femeea înţelese intenţiunea soţuluĭ eĭ. Dispăru în camera alăturată şi se întórse după câte-va minute, cu un pumn de aur pe care 'l trânti pe masă.

— Haĭ, ia şi numĕră, Chiorule, zise dênsa.

„Nu sunt aci numaĭ patru sute de mărcĭ ci de două orĭ atâta.

„Şi ştiĭ de ce vrem să fim aşa darnicĭ către tine ?

„Mai întâiŭ pentru că eştĭ un băiat de treabă şi de multe orĭ am făcut treburĭ bune cu tine iar apoĭ pentru că n'am vrea să afle ceĭ de la „Iepuriĭ albĭ“ unde stăm şi ce facem.

Magistru d'abia putu să 'şĭ stăpânéscă o esclamare de uimire.

Aur gheaţă, lucitor stătea înainte-I îndoit de ceea ce avea să ia şi suma asta i se dădea de bună voie, fără cértă saŭ gălăgie după cum se aşteptase. Vrea să zică soţiĭ Holz dăduseră peste o comoară, fuseseră loviţĭ de fericire, îşĭ luaseră ori-ce grijă de nevoĭ.

— Eŭ nu mai am d'aci nimic a face cu ceĭ de la „Iepuriĭ albĭ“, zise Magistru apucându-se de numĕrat banĭĭ. Am intrat la un loc bun, în serviciul unuĭ om distins şi dracul să mĕ ia de mĕ voiŭ mai gândi vr'o dată să fac o spargere.

— Aĭ dreptate. Chiorule.

„Trebue cine-va să se lase de o meserie ca a noastră îndată ce dă peste ocasie bună.

„Nicĭ noĭ n'o să ne mai băgăm d'aci

înainte capul în laț care poate să fie o dată tras și să rămânem prinși.

— Vreți să rămâneți în Berlin? întrebă Magistru.

„Eu v'aș sfătui să vă duceți mai bine în Spania sau Italia.

„Aici nu veți fi în siguranță nici după cinci sau zece ani.

„Blestematii de ogari polițienești au miros și pentru cele mai usoate pete de sânge.

Prin vorbele astea Chiorul voiee să scoată o vorbă indiscretă din gura lui Holz.

Insă mai nainte ca acesta să zică o vorbă și să se încurce, femeea interveni.

— Tu vezi foarte bine, Chiorule, zise dênsa, că de lucrul la care te gândești, n'avem a ne teme câtuși de puțin. Cum am sta noi alt-fel în locuința asta luxósă în mijlocul orașului?

„Te-asigur că banii noștri nu sunt mânjiți de sânge.

— Atunci ați câștigat la loterie, reluă Chiorul.

„Sau poate ați moștenit vr'un bancher din America.

Vicleana femee nu răspunse.

Magistrul reluă cu un ton sarcastic:

— Sau ați dat peste vr'un om bun care v'a dat avuții așa de gust?

„Ce stați voi, proștilor să 'mi cântați că v'au plouat banii cu găleata pe coș?

Apoi, neputênd cu nici un chip să descopere isvorul averei soților Holz sau să descopere vr'o urmă care să 'l pună pe calea adevĕrului, zise:

— Dar în sfârșit mie prea puțin îmi pasă. Imi iau al meu și vĕ las cu bine, prietenii.

Vorbele Chiorului lăsau să înțeleagă necazul și pizmuirea lui.

El se sculă.

Bâgă încet banii în buzunar ca și cum gândul lui era în altă parte.

In sfârșit isprăvi și cu operația asta, spre marea mulțumire a lui Matei care nu mai putea să sufere șederea în casa lui a incomodului vizitator.

Magistru își ridică capul.

Făcu un semn rĕutăcios din ochiu lui Holz și șchioapei.

Aceștia simțiră că li se îngheța sângele în vine.

— La revedere, buni prieteni! esclamă Chiorul.

— La revedere! zise femeea.

— Plecl? murmură fostul cantonist fără să știe ceea ce zicea.

Schioapa se uită încruntată la bărbatul sĕu.

Magistrul se uită ciudat la fostul cantonist.

— Iți pare rĕu? zise.

Un zimbet ironic lunecă pe buzele lui galbene.

Nu aștepta rĕspuns.

Intoarse spatele și merse spre ușă.

Când să iasă se întoarse și zise:

— Înainte de a vă lăsa, ecumpiĭ mei, îmĭ iaŭ libertatea de a vă mai spune ceva.

Femeea cu piciorul de cauciuc luă aceste vorbe drept batjocură.

— Tot ce ne veĭ spune, dragul meŭ, va fi ascultat cu respectul datorit unuĭ profesor de către şcolarĭ.

— Eĭ bine, reluă Chiorul, am să vă spun că d-v nu sunteţĭ la înălţimea merieĭ noastre.

— Vreĭ să vorbeştĭ de meseria de tâlhar? întrebă femeea zîmbind.

— Tocmaĭ.

— Dar mi se pare că am dat destule dovezĭ.

Aşa vorbind dînsa se uită în juru 'I ca şi când voia să arate că bogăţiile ce o înconjuraŭ vorbiaŭ în favorul eĭ.

Magistrul înţelese.

El surise.

— Ocasia nu face omul, zise.

„De alt-fel d-ta singură aĭ spus că eŭ sunt profesor şi....

Nevasta fostuluĭ cantonist îl întrerupse:

— Câte odată elevul întrece pe profesor.

— Se întîmplă, e adevĕrul, însă nu în casul de faţă.

„Cu toate astea nu vreaŭ să zic că sunteţĭ oameni fără merite, din potrivă. Tot d'auna v'am stimat şi v'am considerat că băeţĭ de treabă.

„Mai cu seamă d-ta, femee, aĭ dat probă de o isteţime fără marginiĭ în momentele de lucru.

„Însă poate în unele ocasiĭ aĭ nevoie de sfatul unuĭ prieten care, avînd mai mulţĭ anĭ de serviciŭ, are şi maĭ multă esperienţă.

Mateĭ stătea cu coatele pe masă şi asculta tot cu curiositate.

Dînsul nicĭ nu se gîndea să ia parte la conversaţie.

Dar nevasta luĭ dorea să scurteze visita Chiorului.

Însă în aceiaşĭ vreme era curioasă să ştie ce avea el să spună şi de ce nu plecase maĭ nainte.

Nevrînd să supere pe temutul bandit, ea întrebă, tot zîmbind:

— Dacă doreştĭ să 'mĭ daĭ un sfat, Magistre, te asigur că va fi bine primit şi cu recunoştinţă.

— Bine, aşa ne maĭ înţelegem.

El se apropiă de masă şi se aşeză pe un scaun.

Luă de gât o sticlă plină cu preţiosul vin şi'şĭ umplu un pahar.

Schioapa se uita la el cu o vĕdită nerăbdare.

Chiorul goli paharul şi umplu un al doilea.

— Prietinĭ, zise pe urmă, voĭ aşteptaţĭ de la mine un sfat şi eŭ sunt gata să vi 'l daŭ, însă îmĭ trebuie o mică informaţie.

— Care informaţie? întrebă nevasta luĭ Mateĭ.

— Iată de ce o vorbă.

„Posiția în care trăiți acum nu e sigură. Într'una din zile poliția descoperă domiciliul vostru și totul s'a isprăvit atunci pentru că n'ați putea să spuneți de unde ați isvorît atâția bani.

„Ce ați face dacă s'ar întâmpla o astfel de nenorocire?

„Mărturisește, femee, că cu toată șiretenia cu care ești înzestrată, ai fi încurcată.

Subiectul discursului era foarte interesant pentru soții Holz.

Amêndoi ascultau cu atențiune.

Magistru continuă:

— Nu numai de asta trebue să vă temeți.

„Este și alt-ceva care nu e mai puțin periculos.

„Să presupuneți că camarazii noștri iau știre de bogățiile voastre; voi știți că noi de la „Iepurii Albi" sunțem toți socialiști și toți muștereii bătrânului Tom ar vrea să aibă o parte din comoara voastră.

„De sigur că n'ați mai putea atunci să vă tratați cu vin șampanie și prea iute ați atinge fundul casei unde țineți ascuns aurul vostru.

— Ei, Chiorule, esclamă d-na Holz, te rog, fii mai scurt.

„Vezi că aștept cu nerăbdare să vii la concluzie,

— Sunt la ordinile d-tale, reluă Magistru.

„Voi aveți nevoe de o ascunzătoare sigură.

„Aveți nevoe să regulați starea vóstră civilă.

„In sfârșit trebuie să vă schimbați numele.

„Trebue să dispară cu totul familia Holz.

„Numai atunci veți putea să trăiți în liniște și să vă bucurați fără teamă de a fi supărați de fructul ostenelilor voastre până la moarte.

„Ce trai fericit ar fi al vostru! Nici cel mai mic nor n'ar turbura o esistență fericită.

„Veți putea călători, însoțiți de un servitor și o cameristă, să vă duceți să visitați orașele cele mai frumoase din lume.

„Ori-unde v'ați duce ați fi primiți cu semnele celui mai adênc respect.

„Nimic nu v'ar lipsi ca să petreceți o viață de plăceri.

Aci Magistru se opri.

I se uscase gâtul.

Duse paharul la buze, însă de data asta nu'l goli.

Sorbi încetinel jumătate din conținutul paharului și apoi se uită la cei doi ascultători.

Aceștia așteptau ca interlocutorul lor să spună înainte.

Matei prevedea o viață după cum o dorea el, adică o viață fără griji, dedicată beției și lenei.

Femeea cu piciorul de cauciuc însă nu împărtăşia ideile bărbatului ei. Nu tăgăduia în sine că tabloul ce îl făcuse Magistru era atrăgător, dar nu 'şi făcea iluzii.

Ea sta la pândă.

Se temea că vorbele Chiorului să nu ascundă o cursă în care voia să'l atragă spre a'i despoia de averea lor şi póte pentru a'l asasina.

Fiind-că Magistru tăcea, dênsa întrebă:

— Urmează înainte, de ce nu isprăveşti?

— Ei bine, prietenă, reluă banditul, ce ziceţi de viaţa pe care v'am arătat'o?...

— Foarte frumoasă, răspunse Matei cu entusiasm.

— In locul vostru aşa aş trăi eu.

— Adevĕrat? întrebă şchioapa.

— Intocmai.

— Şi cum aţi face, continuă femeea, să schimbi numele, să'ţi pui în regulă starea civilă şi poliţienéscă astfel ca să nu mai aveţi să temi de a fi turburat de nimeni nici chiar de muşterii de la „Iepurii Albi“?

Chiorul zîmbi.

— Asta'i secretul meu, dragă, şi sunt gata să'l desvelesc, dacă vreţi.

— Te ascult.

Magistru luă un aer serios.

— Spune'mi mai întêi de unde aţi luat aurul care curge ca apa în acéstă casa şi vĕ voi sfătui cum trebue să faceţi ca să nu mai aveţi nici o supĕrare din partea asta. Nu veţi fi măcar bănuiţi. Să'mi făgăduiţi apoi o recompensă de o sută de mii de franci şi eu, nu numai că vĕ voi sfătui dar vĕ voi şi ajuta în indeplinirea planului care este de reuşită sigură.

— Nu se poate! esclamă femeea.

— De ce,

— Cu nici un preţ nu voi consimţi nici odată să mărturisesc provenienţa banilor.

„Despre recompensa ce pretinzi, îţi spun drept că, dacă ţi-am da ţie o sută de mii de franci, nu ne ar mai rĕmânea nimic nouĕ.

— Aşi! cui spui asta?

— Am un capital care nu e de dispreţuit şi poate am putea să ne înţelegem dacă preţul sfatului şi ajutorului tĕu n'ar fi aşa urcat şi dacă aî renunţa la partea întâia a condiţiunilor ce ne impui... gandeşte-te chiar în interesul tĕu, Chiorule.

— Trebuie să ştiu tot, insistă acesta din urmă, alt-fel nu pot să fac nimic...

— Nu pot să spun mai mult, căci m'aş compromite.

— Eşti hotărîtă?

— Da.

— Atunci plec.

— Cum vreî!

Chiorul se sculă.

— La revedere! zise scurt.

Deschise uşa, eşi din cameră şi din casă.

In urmă lui, fostul cantonist dete o dată cu pumnul în masă şi esclamă:

— Să vezi că o să ne trimiţă pe cap toţi golanii de la „Iepuri albi“. Toţi aŭ să vie să ne céră banĭ.

„Vaĭ! sĕrmanul nostru capital o să se ducă dracului.

„Mai bine am fi strins de gât pe Chior de cât să 'l dăm parale şi să 'l spunem c'avem bogăţiĭ.

— Şi aci eşti prost, zise femeea în batjocură.

„Ştiĭ prea bine că în contra lui Magistru nu poţi să faci nimic cu forţa.

— Şi cu vîclenia mai puţin pentru că e şiret ca o vulpe, zise cu amărăciune fostul cantonist.

„O să ne considere el însuşi d'acum ca pe bancherul sĕŭ şi o să vie să ne a banĭ orĭ când i-o veni poftă.

— Dar noĭ n'o să stăm aci ca să 'l aşteptăm, strigă femeea.

„Aĭ auzit că el ne-a sfătuit s'o luăm la sănătoasa.

„Banĭ avem destuĭ.

„Să ne pregătim bagajele chiar azĭ şi să plecăm în acea ţară mult lăudată unde curge miere şi lapte, unde nu sunt funcţionarĭ criminaliştĭ şi ogarĭ poliţieneştĭ.

— Da, da, să fugim d'aci, zise Matei. Mi se pare că 'mĭ arde pămîntul sub picioare.

— Mai cu seamă că se poate s'avem aci încurcăturĭ şi cu o óre-care persónă înaltă...

„Ştiĭ că adineaorĭ când m'am dus să iaŭ banĭ pentru Magistru am stat cam mult.

„Dădusem în grămada de aur peste un bilet de care o să rĕmâi şi tu uimit citindu-l, omule.

„Iţi dă ţie prin gând de unde vine tot aurul nostru?

— Mi se pare că 'mĭ dă, şopti Matei. Din pimniţa lui Ionas Bruck.

— Da, însă evreul îl avea de la altcine-va pentru că uite, ia citeşte biletul acesta pe care l-am găsit într'o cutie luată din dulapurile evreului.

Arătă bărbatului eĭ un bilet îngălbenit care conţinea aceste treĭ rînduri:

„Peste treĭ zile îmĭ trebue iar o sumă mai mare.

„Dacă vreĭ să reînoeştĭ afacerea cu mine, sunt gata să 'ţĭ daŭ foloasele ştiute.

„Adu-mĭ ceeaceĭ şi bancnote şi 'ţĭ voiŭ da aur, ca tot-d'auna.

Conte Marco.

— Aşa dar contele Marco se afla adesea în încurcăturĭ bă banĭ, zise femeea rîzênd.

„Ionas Bruck era fântâna sa de adăpat.

— In adevĕr, aşa trebue să fi fost zise Matei.

„Insă uite, îmĭ vine acum o idee.

„Dacă plecăm de pe locurile astea n'o să putem lua în spate lăzile cu aur. O să trebuească să ne schimbăm averea în hârtiĭ sigure.

— Iată o idee bună, zise femeea.

Şi amândoui soţiĭ care cu puţin înainte se luptaseră pe viaţă şi pe mórte se puseră acum să se chibzuească cum ar putea mai cu înlesnire să 'şi transporte prada.

Să urmăm puţin pe Magistru care, cum ieşi de la prietenii sĕi, apucă pe drumul spre „Iepuriĭ albi.“

Voia să se libereze îndată de datoria către bătrânul Tom, înapoindu-i suta de taleri de oare-ce avea acum bani destui.

Pe tot drumul nu înceta de a se gândi la fericirea ce dăduse peste Matei şi nevasta lui.

Era mai mult ca sigur că harnicii soţi executaseră vr'o lucrare grea, poate vr'un omor saŭ mai multe.

Insă lucru curios, nu se svonise prin oraş de nicĭ o aşa faptă în vremea din urmă.

Alt fel cum n'ar fi auzit şi dênsul vorbindu-se ceva la „Iepuriĭ albi“ acolo unde se discută despre toate crimele săvêrşite?

— Bine, lasă că am să 'I descos eŭ cu înşetul, îşi zise dênsul.

„N'am să lungesc vorba cu nimenĭ despre dênşiĭ dar în schimb am să mĕ duc la eĭ ca la mine acasă, am să mănânc şi să beaŭ.

„Pe urmă am să vĕd cu ce mĕ mai pot servi.

In sfârşit ajunse la „Iepuriĭ albi“ şi intră d'a dreptul în contuarul privat al lui Tom.

— Heĭ, iată şi Magistru! strigă cârciumarul.

„Cum îţi merge în noua ta slujbă? La naiba, te-aĭ îngrăşat, hoţule. Ţi-aŭ perit din faţă semnelele zilelor de post din temniţă.

— Da, rĕspunse chiorul cu rĕceală, îmĭ merge ceva mai bine ca în temniţă. Treabă n'am prea făcut, ce 'I drept. S'ar zice că contele m'a luat în serviciŭ ca să se uite la ochiĭ meĭ frumoşi.

— Ia seama, Magistre, zise bătrânul Tom.

„Contele e mai viclean ca noi toţi. Dacă nu ţi-a dat încă de lucru, pricina e poate că vrea să vadă întâiŭ dacă se poate lăsa în nădejdea ta.

„Ia seama 'ţi zic, să nu te prindă eu vr'o slăbiciune.

— N'aĭ grijă că nu joc eŭ nicĭ odată pe funie putredă.

„Când îmĭ va da de lucru o să vadă că n'a făcut rĕŭ punându-şi încrederea în mine.

„Insă trebue să ştiĭ că n'am venit a-

cum să vorbesc cu tine despre toate astea.

„Na, iată să 'ți dau banii ce 'ți datoresc d'impreună cu dobânzile și să fim cvit.

Scoase din buzunar un pumn de aur și începu să numere monedele pe masă. Tom rămăsese uimit.

— Mii și milioane de draci, Magistre, știi că mergi iute!

„Mi se pare că dai câte o raită pe afară din serviciul contelui ca să pescuești ceva...

— N'am să 'ți dau ție socoteală de unde încasez sumele, mugi Chiorul. Ia de numără să vezi de e drept și să isprăvim.

— Suma e deplină, răspunse Tom. Insă n'o primesc până nu voiu examina d'aproape monedele.

„Eŭ sunt un om prevĕzĕtor, știi asta.

Se sculă și merse la un dulap îngropat în zid

Il deschise și scóse d'acolo mai multe lucruri pe care le puse pe masă lângă bani.

Erau sticluțe pline cu un lichid alb, o farfurioară de cositor, un clește mic întocmai ca acelea de care se servesc argintarii la lipirea metalelor, o cutie de praf verziŭ.

— Ce dracu, ți-a fript soarele creierii? esclamă Chiorul mirat.

„Ia spune, ce vrei să faci cu toată spițeria asta?

„Ce să [redacted] d-tale?

— E vorba numai ce [redacted] care, răspunse Tom.

„Când primesc ceva aur [redacted] la mușteriĭ, am obiceiul [redacted] tesc d'a curăți monedele [redacted] dacă pot să sufere o mică boie.

„Alt-fel aș putea prea bine [redacted] peste lucruri neplăcute.

— Maimuță bĕtrână ce ești! [redacted] Chiorul.

„Mi se pare că tu'ți închipui [redacted] se om este un falșificator de bani [redacted] baide, fă 'ți mendrele, curață, [redacted] freacă.

„Vreaŭ să vĕd și eŭ cum se [redacted] aurul.

Tom umplu farfuria de cositor cu chidul alb.

Luă o monedă, o puse în clește și, tăvăli în praful verziŭ.

Se prinsese de aur un strat subțire de praf.

— Otrăvitorule! ai să'mi strici monedele, strigă Chiorul.

„Insă, bagă de sémă, eŭ te fac răspunzĕtor de banii mei.

— Nebunule!... strigă bĕtrânul în zîmbind.

„Praful e neatricător pentru aur.

„Dar uite, acum vine proba adevĕrată.

„Am să țin banul un minut. De n fi aur adevĕrat, îl voiu scoate strălucit

Era de la tarapana. Iar în cas contrar va eşi gămălit pe amăndouă părţile şi cu pete verzi.

— Hai, să vĕd, monie mai iute, zise Chiornul.

„Sunt gata să mă prind pe zece mărci că aurul meŭ n'are nimic a face cu ocărîrile tale.

— Să vedem.

„Încercarea e bună.

Zicĕnd vorbele astea băgă moneda în lichid şi stătu cu ochiĭ aţintiţi asupra cîrciumarului pe care şi'l pusese dinainte. Când se împliniră 60 de secunde, scóse banul, se uită la el şi pufni de rîs.

Era mâncat de lichid şi pătat într'o mulţime de locurĭ.

Îl puse sub nasul lui Magistru şi zise cu un ton batjocoritor:

— Ei, ce 'ţi spuneam eŭ. Chiornle? Nu'l aşa că e bine să ştie cine-va puţină chimie?

Magistru se scărpină după ureche.

Era foarte încurcat.

— Într'o turmă poate fi şi o oaie proastă, zise dĕnsul în sfârşit.

„Haide, bĕtrânule, fă probă şi cu alţi bani.

„Vreaŭ să ştiŭ la ce să mĕ ţin.

Tom fu bucuros să facă pe voia lui Magistru.

Alese zece monede din cele de pe masă şi le muiă pe rând în lichidul din urcioare după ce le tăvălise în praful ersuiŭ.

Toate eşiră roşeţe şi cu pete verzi; toate erau falşe şi cu totul fără valóre.

Cârciumarul se uită cu neîncredere la Magistru.

— Dă 'mi voe să 'ţi spun, Chiornle, zise dĕnsul, că falşificarea de bani este cea mai primejdioasă din câile pe care poţi o'apuca.

„Trohele pe care le fac eŭ poate să le facă şi altul şi atunci fabricantul de aur e numai de cât aflat.

— Nu cum-va oare veĭ fi crezĕnd că eŭ...?

— Nu cred chiar nimic, întrerupse cârciumarul dând din umerĭ.

„Ştiŭ numai că n'am avut niciŭ un martor şi că de la mine nimenĭ n'o să să afle că Magistru umblă cu secăturĭ, cu banĭ falşĭ şi că se încerca să mĕ păcălească...

— Mĭ! de trăsnete, păcălitul sunt eŭ, strigă tâlharul furios şi ochiul sĕŭ cel adevĕrat dete scântei pe când cel-l-alt, care era de sticlă, stătea într'o fixitate de spaimă.

„Înşelatul sunt eŭ.

„Însă cunosc pe calpuzanĭ şi acum o să aflu ceva important.

„Bĕtrâne Tom, adăogă dĕnsul mai liniştindu se, tu mĕ cunoşti, am făcut de multe orĭ treburĭ frumoase împreună. Pe cuvêntul meŭ de tâlhar, nu eŭ am fabricat banĭ âştia şi niciŭ prin gând nu mi-a trecut vr'o dată să mĕ ocup cu aşa fleacurĭ.

„Insă, te rog, împrumută-mi pentru un ceas apiteria ta și dacă vrei să mergi și mai departe cu bunătatea dă-mi și un revolver încărcat saŭ un cuțit ascuțit căci mĕ duc acum să staŭ de vorbă cu niște oameni pe lângă care se poate să am nevoie de armă.

Cârciumarul împlini cinstită dorința a ospelui sĕŭ.

Îi dete sticluțele cu lichid alb, farfuria, cleștele și cutia cu praf verde. Îi oferi apoi un pumnal scurt, foarte ascuțit.

Chiorul puse toate în buzunări și în sîn și zise plecând :

— Serviciŭ pentru serviciŭ, cârciumar al „Iepurilor albi“.

„Când vei avea nevoie de mine, știi unde să mĕ găsești.

El ardea de dorința d'a se afla față în față cu soții Holz despre care credea acum că se îmbogățiseră prin falșificarea de monezi, și a 'i sdrobi prin descoperirea ce făcuse.

N'avu răbdare să se ducă pe jos Luă o birjă care 'l lăsă peste 15 minute, la punctul indicat.

Matei Holz și vreduica sa soție se puseseră să doarmă niței ca ori-care boer după un dejun bogat.

Dênșii se opriseră la hotărîrea d'a 'și transforma aurul, pe la diferiți bancheri, în hârtii sigure de stat.

Zeul visurilor îi luase curând pe aripile sale și 'I dusese departe-departe de Berlin pe un drum încântător mărginit de salamuri acumpe, de fricaseuri și de sticle de șampanie.

Alătarea de dênșii mergea parcă, ca un om cu mâinî și picioare, o ladă plină cu hârtii de valoare.

N'aveaŭ de cât să facă un semn ca lada să se oprească și să se deschidă.

Pe când horăiaŭ transportații ast fel de fericire, clopotul de la ușa din față începu să sune grozav, sguduit de o mână puternică.

În acelaș timp se auziaŭ în ușă lovituri de picioare și de pumni.

Criminalii săriră speriați din pat.

Cine mai venia oare să le pricinuiască surprindere ?

Alergară amândoi pe scară și deschiseră ușa.

Resuflară ușurați vĕzênd pe Magistru singur.

Acesta, fără să'l salute saŭ să zică o vorbă, intră cu dênșii în casă.

— Iar ai venit, Chiorule, întrebă Matei curios.

„Ce este, ce-aduci ?

— Ce aduc ? strigă Magistru scrîșnind din dinți.

Dênsul bĕgă mâinile în buzunar și le scoase pline de aur.

Soții Holz îl observaŭ mirați.

Magistru reluă :

— Vĕ aduc îndărăt blestematul vostru aur care nu prețuește nici un blid de linte.

Aruncă jos tóte monezile care se împrăştiară d'a dura în toate părţile.

— Eşti nebun, Magistre, d'aruncĭ aşa banii? esclamă femeea.

„Să crezi că noi n'o să ne mai plecăm să 'l adunăm.

„Ţi-am plătit datoria şi s'aŭ sfârşit toate între noĭ.

— V'aţĭ plătit datoria? scrâşni Chiorul. Ei, dar ştiţĭ că aveţĭ un chip ciudat d'a vĕ curăţa de creditorĭ?

„Păcat numaĭ că v'aţĭ ales rĕŭ omul. Trebuia s'aveţĭ afaceri cu un prost iar nu cu mine.

— Ţi-am dat îndoit de ceea ce ţi se cuvenia, zise femeea.

— Aţĭ fi putut să 'mĭ daţĭ şi însutit şi înmiit.

„Tot una 'mĭ făcea.

„La fabrică costă ieftin marfa, dar mie nu 'mĭ trebue, aţĭ înţeles!

Ce voia să zică Magistru, ce înţeles aveaŭ vorbele lui întunecoase?

Nu pricepeaŭ încă nimic dar simţeaŭ în cuvintele lui ameninţarea unei descoperirĭ urite.

— Vorbeşte lămurit cu noĭ, Chiorule, zise fostul cantonist.

„Despre ce marfă vorbeştĭ şi despre ce fabrică?

— Despre aurul vostru vorbesc falşificatorilor, răcni Chiorul.

„Nicĭ unul din aceştĭ banĭ nu e adevĕrat, ticăloşilor şi voiaţĭ tocmaĭ pe mine să mĕ trageţĭ pe sfoară.

Cuvintele astea nu avură de loc efectul la care se aştepta Magistru. În loc ca soţiĭ Holz să rĕmână zdrobiţĭ de această descoperire, dênşiĭ isbucniră în hohote de rîs.

Şi cu cât Chiorul voia să 'şĭ întărească spusele, cu atât dênşiĭ rîdeaŭ maĭ cu haz.

Afirmarea că dênşiĭ ajunseseră la bogăţiĭ prin falşificarea de banĭ, puse culme veseliei Schioapei.

Magistru dete cu amêndouĭ pumniĭ în masă şi strigă:

— Încetaţĭ odată, mizerabililor. Uitaţi-vĕ aci, am să vĕ fac proba aurului.

Zicênd aceste scoase din buzunar încrurile împrumutate de la cârciumar.

— Să nu credeţĭ c'aţĭ ajuns atât de meşterĭ în cât să nu vĕ poată nimenĭ descoperi adăogă dênsul.

— Acum o să vedem ceva frumos, zise Matei rîzênd mereŭ.

„Vino, bĕtrâno, stăĭ aci să privim la năzdrăvăniile Chiorului.

„Trebue să fie cam nebun, săracu. Se vede că l-aŭ bătut rĕŭ în temniţă.

— Aşteptaţĭ numaĭ niţel, se gândia Magistru.

„O să vorbiţĭ acuşĭ cu alt ton.

Se apucă să repete operaţia lui Tom. Luă o monedă cu cleştele, o tăvăli în praful verde, o muiă în lichidul alb şi o scoase schimbată de tot la coloare, găurită, roasă, cu pete verzĭ şi negre.

— Acesta nu 'l aur de-al nostru, esclamă femeea.

„La seama. Magistre, . cu noi nu se trece așa lesne minciuna și calomnia.

„Stăi, iată mè duc să 'ți aduc banî d'aî noștri.

„Asupra lor aî să 'ți încerci de géba meșteșugul.

Dispăru iute în camera alăturată urmată de Matei care se ținea de poalele rochiei eî.

După câte-va minute se întoarseră și puseră pe masă câte un pumn de aur, luat din diferite săculețe.

Magistru se puse iar pe lucru, întorcând ochiul sĕŭ cel adevĕrat când spre Matei când spre nevasta lui și nezicând nicî o vorbă.

Aceștî din urmă se așezaseră la masă și fără să mai ridă de data asta, se uitaŭ tremurând și cu sufletele chinuite la procedările chiorului.

Intâia monedă pusă la încercare eși rea ; asemenea a doua, a treia și a patra, luate fie-care din cele patru grămezî aduse de interesaț.

La fie-care încercare pe care Magistru o făcea, cu rĕceala unui adevĕrat chimist, dĕnsul arunca moneda murmurând :

— Haî, du-te și tu la coș. Nu facî nicî o para.

„Nu eștî de cât o fiță de joc.

La urmă ridică capul și uitându-se țintă în ochiî Schioapei, zise :

— Păcat că n'aveț copiî căcî s'ar amusa de minune cu jucăriile astea.

— Taci, câne ! răcnî d'o dată Matei cuprins de o furie nebună și tremurând din tot trupul.

„Taci, fiind că tu eștî de vină pentru toate.

„Până a nu veni tu, aurul nostru era bun, adevĕrat.

„Până a nu călca tu în casa asta, eram oamenî bogațî.

„Și acum toate bogățiile noastre să fie falșe, fără valoare ?

„Să trebuiască să le aruncăm pe fereastră ?..

„N'auzî, femeo ?

„Ce taci ? ..

„Spune o vorbă...

„Ce zicî de șarlatania asta.

Femeea cu piciorul de cauciuc nu era în stare să dea un rĕspuns soțului eî. Țapănă ca o statuie se ridicase de la locul sĕŭ.

O paliditate de spectru îî acoperea fața.

Gura'î era deschisă, ochiî sgâițî, eșițî din orbite.

Făcu câțî-va pașî în cameră.

Apoî cu un țipĕt înăbușit căzu jos ca un mal.

Remase nemișcată pe covor.

Aceasta era întâiul leșin în viața eî.

Matei, vĕzând'o în starea asta, își perdu orî-ce cumpăneală.

Disperarea cea mai adîncă'i cuprinse sufletul.

El se uita, ca şi cum voia să ceară ajutor, când la uşă, când la Magistru.

Îşi bägă mâinile în pĕrul sĕu sburlit şi începu să strige :

— Nevasta mea a murit !

„O ! Doamne, e moartă, şi-a dat sufletul !

Acésta arăta un egoism dintre cele mai josnice.

Cu câte-va ceasuri înainte ar fi ucis-o el singur, de bună voie, cu mâinile sale.

Acum se jăle a sfâşietor de moartea 'i aparentă, ca şi cum avea înaintea 'i pe tovarăşa nobilă şi duioasă a vieţei.

Cinstitul Matei ştia prea bine că'i erau necesare vicleniu şi inteligenţa criminală a nevestei sale,

Şi în acele momente critice i se părea că a rĕmas fără nici un ajutor în lume.

Magistru sbucni într'un rîs răguşit, batjocoritor.

I se păreau ciudate vaietele şi sbuciumările beţivului.

— Ce tot sai aşa prin cameră ca un nebun, zise dînsul.

„Mai bine toarnă nevestei tale o doniţă de apă pe cap.

„Să vezi atunci că are să 'şi vie îndată în fire.

Pe când Matei se pregătea să urmeze sfatul Chiorului, d'odată Schioapa se cutremură şi ridică capul în sus.

Se deşteptase din leşin.

Se uită împrejur cu frică şi începu să murmure ca şi cum ar fi vorbit cu ea însăşi :

— Nu, nu'i cu putinţă, aurul nu póte fi falş.

„O ! de-ar fi falş, atunci... Atunci tóte ar fi de geaba, toate... Omul acela bĕtrân a fost ucis în zădar !

Chiorul asculta cu mare băgare de seamă.

— Vrea să zică tot e un omor la mijloc, îşi zise dînsul.

„Hm, soţii Ştia Holz, sunt foarte întreprinzători.

„Insă de data asta aŭ sfeclito cu şiretlicul lor.

„Aŭ dat de sigur peste un falşificator de bani.

„L'aŭ ucis şi i-aŭ luat aurul cu siguranţa că e adevĕrat.

Matei, auzind pe femeea sa vorbind de bĕtrânul om ucis, îşi aminti îndată de Laib.

Se făcu roş de mânie şi începu să strige :

— Ticălosul de pleşuv ! ne-a înşelat, ne-a tras pe sfoară, ne-a închis viitorul, şi-a bătut joc de noi !

„Ah ! cu ce plăcere i-aş mai trage una în cap cu drugul de fier dacă ar fi să învie !

„Nu'l vĕzuĭ oare plecat asupra aurului ca şi cum ar fi fost cel mai adevĕrat ? Nu l'am auzit mângâindu 'l cu vorbele cele mai drăgostoase şi n'am observat cum îşi umplea buzunările ?

„Ah ! om de nimic şi şarlatan ce-aĭ fost...

„De ce nu te maĭ am o dată în mânile mele !

Pe când dênsuĭ ţipa astfel, nevasta sa se văicăra, urla şi 'şi smulgea părul pe de altă parte.

Pe urmă începură să 'şi facă reproşurĭ.

Se injurară că unul împinsese pe cell'alt la crimă.

Magistru se retrăsese într'un colţ şi căută să se facă neobservat.

Nu scăpa nicĭ un cuvênt din interesanta ceartă.

Din când în când arunca câte o vorbă care făcea efectul unei picăturĭ de unt-de-lemn în foc.

Indârzia maĭ mult pe certătorĭ, urcându-le furia în grad.

Intr'un moment, puţin lipsia că soţiĭ să se apuce de păr şi să se târnuească ca în dimineaţa aceleĭ ziĭe.

Magistru nu putea să 'şi stăpânească bucuria.

D'o dată, dênsul strigă, frecându 'şi palmele :

— Heĭ, din câte aud, aţi condus bine treaba.

„Când se va auzi de ea la „Iepurilĭ albiĭ", toţi aŭ să vĕ laude, să vedeţi, prietenĭ.

Auzind aceste vorbe, femeea se linişti ca prin farmec.

Apucă de braţ pe bărbatul sĕŭ, îl trase la o parte şi începu să 'I şoptéscă ceva la ureche.

Mateĭ, cu cât asculta, cu atât îşi stăm-păra furia.

— Asta e o idee minunată, femee ! esclamă dênsul la urmă.

„O ! eştĭ o muiere cu adevĕrat de geniŭ

„Mie nu mi-ar fi venit niciodată în cap aşa ceva.

„Vrea să zică banii noştriĭ nu sunt încă perduţi !...

„Bravo ţie !

„Şi dacă nu 'I vom redobândi pe toţi cel puţin o mare parte din ei o avem la sigur...

In bucuria sa, voia să 'nşire maĭ multe însă Schioapa punêndu-şi degetul la gură îĭ făcu semn că trebue să tacă în presenţa lui Magistru.

Chiorul ardea de dorinţa de a afla planul femeĭ însă curênd se convinse că toate întrebările şi întorsăturile meşteşugite îĭ vor fi de prisos.

Soţiĭ Holz deveniseră de odată foarte rezervaţi şi păreaŭ care-cum mâhnaţi de grozava descoperire ce li se făcuse în privinţa aurului.

— Eĭ, am făcut şi noĭ cât va timp pe bogătaşi, zise femeea către Magistru.

„Acum s'a terminat cu mărețiа nóstră, cum se termină cu orĭ-ce lucru în lume.

„Poate e maĭ bine așa, cine știe.

„Uite, Chiornle, acum suntem disponibilĭ...

„Când veĭ găsi ceva de lucru pentru noĭ, suntem gata, înțelegĭ?

— Da, da, o să vedem, mugi Magistru care vedea bine că vrea să 'l îmbrobodească.

Ișĭ luă rĕmas bun cu o mare rĕceală, porni pe scărĭ în jos și eșĭ din casă Ișĭ bătea capul să afle un mijloc prin care să descopere taina banilor falșĭ.

De la soțiĭ Holz nu era nimic de scos de vreme ce,—banĭĭ fiind toțĭ falșĭ,—dênșiĭ nu maĭ posedaŭ altă avere.

Dar se putea face treabă bună cu falșificatorĭĭ, căcĭ de sigur eraŭ maĭ mulțĭ. Cearta însă nu dăduse la iveală numele niciĭ unuia din eĭ.

— O să maĭ mĕ întorc eŭ la atac, se gândea dênsul, și o să vĕd atunci de n'o să iasă și pentru mine vr'un folos din toată istoria asta.

De odată 'l veni o idee nouă.

— Dracu! își zise el, banĭĭ sunt falșĭ cu adevĕrat dar la aparență și la sunet par cei maĭ bunĭ.

„Cu óre-care vicleníe s'ar putea schimba în banĭ d'aĭ guvernului.

Tot cam așa idee preocupa și pe soțiĭ Holz.

Indată după plecarea lui Magistru dênșiĭ se retrăseseră în mica cameră unde se aflaŭ sacĭĭ și pungile lui Ionas Bruck și se puseră să se chibzuiască în șoaptă cum ar putea să scoată ceva banĭ buniĭ din acele grămezĭ de metal prost.

— De vom lua-o pe șleaŭ, emule, și înțelepțește, putem fi încă oamenĭ bogațĭ.

„Trebue numaĭ să avem curaj ca să ne presentăm în fața acelui boer mare.

— Tu crezĭ cu adevĕrat că contele Marco să fi luat parte la falșificarea banilor? întrebă Matei.

— Nu maĭ încape niciĭ o îndoială, zise femeea.

„Dacă ți-aĭ aduna nițel mințile, aĭ înțelege din biletul acesta că tot aurul din pimnița evreului venia de la conte.

Scoase biletul pe care 'l găsise într'o bezactea furată cu cele l'alte lucrurĭ scumpe din dulapurile lui Bruck și i-l întinse ca să'l citească din nouĭ cu băgare de seamă.

Acum păru a se face lumină și în creerul fostului cantonist.

El înțelese de data asta în întregime planul nevestei sale.

— Vrea să zică cămătarul Bruck a săvêrșit afacerĭ minunate cu contele Marco, zise el rîzênd.

„Dădea hârtiĭ bune și lua aur fără niciĭ un preț.

„Bravo lui, așa evreĭ sunt de dorit...

— Contele o să trebuiască să ne înapoiască o parte din averea care era să

fie întreagă a noastră, întrerupse femeea.

„Va face strîmbăturĭ poate dar n'o să aibă încotro.

„Mâne 'ĭ vom face visită. Ha ha! o să fie o istorie de haz.

LXXIV

Strîmsă cu uşa

In dimineaţa zilei a doua de la descoperirea făcută de soţiĭ Holz, contele Marco stătea la masa sa de lucru şi scria înte o epistolă.

Avea de dat Olgeĭ oare-care instrucţiĭ în privinţa aranjărilor de făcut la castelul Drachenburg.

Ĭi amintea să nu economisească banii pentru a face din acea casă cuibul cel mai plăcut de eleganţă şi comoditate.

După ce termină scrisoarea, o puse în plic şi o sigilă.

Se ridică.

Cu capul plecat, păşi gânditor prin odae.

— Mâine, murmură el, mâne Rezamunda va fi a mea.

„Nimenĭ nu va mai putea să mi-o răpească.

„Nu ştiŭ de mĕ înşel saŭ nu, însă între mine şi Rozamunda s'a născut o recire în vremea din urmă.

Figura contelui se posomorî la amintirea asta.

Se lăsă pe un fotoliŭ şi'şĭ acoperi ochiĭ cu mâna.

Stătu astfel un minut, fără să se mişte.

Insă în vremea asta spiritul sĕŭ era încordat de o lucrare extra-ordinară.

D'o dată sări în sus.

Era foarte emoţionat.

Avea sprîncenile încruntate şi privea fix într'un colţ al camereĭ.

— Nu, nu, nu mĕ înşel, esclamă dênsul după câte-va clipe.

„Ea s'a schimbat.

„Dênsa nu mai e copila lipsită de griji şi năcazurĭ, încrezătoare, care se lăsa fără temere în braţele mele.

Făcu câţĭ-va paşĭ prin odae.

După ce se gândi puţin, reluă:

— Aşa'ĭ....

„Din ziua în care am găsit-o în casa calăuluĭ, cu lordul, sufletul eĭ mi s'a înstrăinat.

La această amintire se înfurie.

Ridică pumnul şi zise cu voce răguşită:

— Ah! de ce n'am putut isbi în inimă pe acel duşman al meŭ!

„Azĭ chipul luĭ ar fi ştersă din amintirea eĭ....

„Pe câtă vreme însă el va trăi, eŭ voiŭ înota mereŭ în primejdie.

Din ochiĭ ĭ ţîşneaŭ fulgere pe când pronunţa aceste vorbe.

Insă iute trebui să se stăpânească şi să'şi şteargă de pe frunte semnele urei căci servitorul său Anton intră în odae după ce bătu o dată la uşă.

El aduse o cartă de vizită pe care i o dete cu un gest tainic.

Contele aruncă o privire pe cartă şi făcu un pas îndărăt.

Apoi esclamă :

— Ce ! să fie cu putinţă ?

„Inspectorul de poliţie Scharf vrea să 'mi vorbească ?

Reluă apoi :

— Dênsul e însoţit de evreul Ionas Bruck ?

„Lucru curios !

Glasul îi cam tremura.

Ochii lui pierduseră siguranţa impunătoare a privirei.

Uitându-se la servitor care aştepta lângă uşă, Marco zise :

— Lasă'l să intre.

Servitorul plecă.

Contele îşi zise în sine :

— Linişte, chibzuială îmi trebue.

„Nu cred să fie acum incidentul cel mai urît.

După câte-va minute poliţistul intră în cabinetul contelui.

In urma lui se ivi şi Ionas Bruck.

Acesta îmbătrânise îngrozitor în vremea din urmă.

Părea mai mult un cadavru.

Puterile i se sleiseră într'atâta că d'abia se mişca.

Se opri umilit la uşă.

Odată cu banii falşi îşi perduse şi îndrăsneala prezentărei şi a ţinutei.

Credea că ori-cine îi citeşte pe figură că e sărăcit, şi se purta ca şi la început când se pusese să facă avere cu micul capital al lui Laib.

Contele Marco se speriă când văzu figura lui Ionas.

Crezu de odată că evreul fusese prins cu banî falşi şi stătuse mai multă vreme arestat.

— Ce te aduce la mine, d-le inspector de poliţie ? întrebă dênsul pe Scharf cu un ton pe care cu mare trudă putea să 'l facă sigur.

Tot d'odată îi împinse un scaun.

— Numai trebuinţa d'a 'ţi face câteva întrebări, răspunse poliţistul.

„Aî putea să ne daî un indiciu într'o afacere foarte ciudată şi ţi-am rămânea recunoscători.

— In ce afacere anume ? întrebă Marco care tot se temea că vorbele politicoase ale lui Scharf să nu ascundă o cursă.

— E vorba despre un omor comis în casa acestui om.

Arătă cu degetul spre evreu care 'l confirmă apusele dând din cap şi repetând :

— Da, de un omor.

— D. Bruck se afla în călătorie, reluă Scharf.

„Când s'a întors a găsit pe bătrânul său servitor Laib ucis.

„Cadavrul era în pimniţa casei, unde d. Bruck îşi ţinea o mare cătăţime de piese de aur.

„Banii dispăruseră şi instrucţia a stabilit că ucigaşii—căci trebue să fi fost mai mulţi—s'au introdus printr'o gaură făcută în zidul casei d'alăturea.

— Faptul e grozav şi 'l regret din inimă pentru d. Bruck, răspunse Marco. Insă nu 'mi închipuesc ce informaţii v'aş putea da într'o aşa afacere.

— Iată ce...

„D. Bruck mi-a spus că aurul acela îl avea de la d ta.

„Numai d-ta prin urmare ştiai că îl are...

— Şi ce vrei să conchizi d'aci? întrerupse contele făcênd un pas înderăt.

„E cu neputinţă să crezi că eu am făcut spărtura în zid ca să comit un omor !...

Un zîmbet uşor lunecă pe figura funcţionarului.

— O aşa bănuială e departe de gândul meu, d-le conte, zise dênsul.

„Insă te rog de un lucru.

„Adu 'ţi aminte că poate aî vorbit cui-va despre averea d lui Bruck.

Marco răspunse :

— N'am vorbit nimănui, d-le. Înţeleg că afacerea în sine era aşa discretă în cât era în interesul meu propriu să păstrez tăcerea.

Ionas Bruck începu să se vaiete.

— Bietul om ! reluă Scharf, a pierdut şi speranţa asta ultimă. Putinţa de a descoperi pe făptaşi e esclusă cel puţin pentru moment.

„N'am găsit nicăieri nici un indiciu care să ne pună pe urma criminalilor. Nici o bănuială nu putem pune asupra nimănui.

Şi cu un ton de descurajare agentul poliţienesc conchise :

— Orî-ce cercetare este de prisos d'acum.

Evreul sări d'o dată lângă poliţist şi nitându se drept în ochii lui strigă :

— Ce, vrei să încetezi cercetările ?... O, Doamne, dar eu să rămân aşa sărac, pe drumuri ?

„Dar bietul Laib să rămână neresbunat ?

Îşi luă capul în mâni şi murmură :

— De ce nu cade o casă pe mine ? De ce nu pot să mor în clipa asta !...

Scharf murmură cu milă :

— Curaj, Bruck !...

— Acum la bătrâneţe, se văită cămătarul, mai pot eu lucra ca să'mi câştig pânea ?

„Sunt singur, singur !

Poliţistului i se sfâşia inima văzênd acea durere mare.

Nu ştia ce să spună evreului ca să'i dea puţină nădejde.

— Mă recunoşti, conte de aur? întrebă ciungul batjocoritor.

— Nu te lăsa să fii cuprins de disperare, zise dênsul.

„De mai multe ori s'a vĕzut că şi după zece ani făptaşii unei crime aŭ fost descoperiţi.

— Mai cu seamă când afacerea du-

mitale e în mâinĭ aşa bune, adăogă contele Marco.

„Deosibit de asta eŭ cred că nu ţi s'a luat tot.

„Ţi-o fi mai rĕmas ceva.

— Nu mi-a rĕmas nimic, tot mi-aŭ luat, strigă evreul, chiar obiectele preţioase pe care le-aveam ca amaneturĭ şi de care acum sunt rĕspunzĕtor.

„Sunt un om ruinat, sărăcit cu desăvêrşire...

— Mĕ rog, dar în casa unde rĕzpunde gaura n'aţi cercetat? întrebă contele care îşĭ redobândise acum deplină stăpânire asupră-şĭ.

„Cine locueşte acolo?

— In încăperea de unde a fost făcută spărtura nu locueşte acum nimenĭ.

„Mai înainte locuia acolo un fost criminal pedepsit de mai multe orĭ şi pe care în vremea din urmă 'l luasem eŭ însu-mĭ în serviciul poliţieĭ ca supraveghetor.

„Din causa micimeĭ corpuluĭ sĕŭ şi fiind că nu i-am cunoscut nicĭ odată numele adevĕrat îl ziceam Piticul.

„Omul acesta a dispărut de mai multe sĕptemânĭ.

„Intr'o zi când am trimis un om de încredere să'l chieme ca să'l daŭ o trĕbă n'a mai fost găsit şi toate cercetările d'a'l afla aŭ rĕmas zadarnice.

— Şi crezĭ că Piticul acesta este făptaşul? întrebă contele.

„Aĭ dovezĭ?

— Sunt probabilităţĭ şi pentru şi contra.

„Piticul a dispărut cu patru sĕptămânĭ înainte de comiterea crimeĭ.

„Ca să depărteze poate bănuelile de la sine, a rătăcit încoace şi încolo în cursul acesteĭ vremĭ şi nu s'a întors de cât să comită omorul şi furtul, în momentul potrivit, apoĭ să dispară iarăşĭ, de data asta definitiv.

Ionas Bruck dete din cap.

— Unde a putut însă să pună aurul, d-le inspector de poliţie? întrebă dênsul. E cu neputinţă să fi transportat un singur om sacĭi şi lăzile, mai cu sémă când acel om era mic şi slab ca Piticul.

— Foarte adevĕrat, Ionas Bruck, rĕspunse Scharf, însă eŭ cred că Piticul în vremea cât a rătăcit încoace şi încolo a dat peste vr'un alt criminal căruia i-a comunicat intenţiile sale şi cu care s'a făcut tovarăş.

„Ba încă se póte să'şĭ fi găsit chiar mai mulţĭ tovarăşĭ.

„*In sprijinul* acesteĭ presupunerĭ e şi împrejurarea că dulapurile de fier în care eraŭ bijuteriile aŭ fost sparte pe d'îndărăt şi ca să pótă fi întórse de la perete trebuia munca a mai multor oamenĭ...

— Două persoane trebue să fi fost în orĭ-ce cas, opină contele Marco interesat din ce în ce mai mlt de cazul acesta. Insă convingerea mea este că dacă cri-

minalii aŭ luat şi obiectele preţióse, vor fi căutat să se desfacă de ele. Atunci descoperirea devine oare-cum mai lesnicioasă...

— Toţi să 'ţi închipui d-le conte, că m'am gândit deja la asta.

„Am făcut cercetări pe la toţi cumpărătorii de obiecte vechi şi pe la toţi primitorii de amanete.

„Toate de geaba, n'am găsit nimic, absolut nimic.

„Se poate ca ucigaşii să se fi mulţumit cu aurul, îngropând undeva obiectele ca să le vândă mai târziŭ. In sfârşit nu vreaŭ să 'ţi răpesc mai mult preţiosul d-tale timp, d-le conte.

„Rămâi cu bine şi scusă-mĕ că te-am deranjat.

Porni să iasă urmat de Ionas Bruck. Insă nu ajunsese bine la uşă, când aceasta se deschise d'odată şi un om se arătă pe prag.

Evident că acest individ era foarte familiar cu contele de vreme ce intra aşa neanunţat în cabinetul lui de lucru. Cum dete însă cu ochii de Scharf, dênsul se retrase d'odată îndărăt, închise uşa trântind o şi o croi de fugă prin camerele învecinate şi apoi prin coridor.

In vreme de câte va secunde se auzi sgomotul alergărei lui şi deschiderea şi închiderea precipitată a diferitelor uşi.

Un moment poliţistul stete la îndoélă dacă trebuia să alerge după acel vizitator ciudat.

Figura lui exprima o emoţiune grozavă.

Se întoarse spre conte şi privindu'l pătrunzĕtor, zise:

— Cât de lesne se póte amăgi cine-va în lumea asta.

„Eŭ aş fi jurat pe capul meŭ că un om care intră în cabinetul d-tale de lucru într'un chip aşa familiar, nu poate fi nici odată unul din cei mai primejdioşi criminali din Berlin şi care de curând a fugit din temniţă comiţênd alte crime.

Contele Marco rise cu hohot.

— Iartă-mĕ, d-le inspector de poliţie, zise el.

„Insă d-ta, ca bun criminalist ce eşti, nu vezi pretutindeni de cât năluci de tâlhari şi ucigaşi.

— Năluci în carne şi oasĕ, răspunse Scharf cu o hotărîre aspră.

„Invidul acesta care se arătă acum înaintea mea e vestitul tâlhar şi ucigaş Magistru.

„Il cunosc de multă vreme.

„N'am putut să mĕ înşel. I-am observat ochiul de sticlă.

Aşa vorbind, bĕtrânul poliţist se uita la Marco cu o oare-care neîncredere.

Contele dete din umeri cam supĕrat şi zise:

— Atunci te rog, d-le inspector de poliţie, explică'mi cum a venit criminalul în casa mea?

„Pentru că e cu neputinţă să crezi că Magistru al d-tale, cum îl zici, să

facă parte dintre oamenii mei de încredere și să aibă intrare negenată în odăile mele.

— Nu găsesc nici o explicare în privința asta, răspunse Scharf.

„Tot așa poate cum n'o găsești nici d-ta.....

„Incidentul acesta va rămâne o enigmă nedeslegată.

Zicând vorbele astea, polițistul salută rece pe conte.

Se întoarse și plecă.

Ionas îl urmă.

Marco, rămânând singur, bătu cu furie din picior pe covorul moale.

Se duse de sună.

Anton, care se afla mereu în camera alăturată, se presintă îndată.

Contele 'i porunci:

— Chiamă numai decât pe servitorul cel nou Jean.

Anton se înclină și merse cu grabă să execute ordinul.

Trecu o bucată bună de vreme în care timp Marco se plimba nerăbdător prin odae.

In fine ușa se deschise încet.

Magistru apăru nepăsător înaintea contelui.

Acesta, în furie, isbea cu picior mobilele și scaunele aurite.

Cu mânile în buzunar și cu un ris ironic Chiorul se opri în mijlocul odaei.

Marco se uită la el.

Incepu să'i facă imputări că se încercase a veni în cabinetul său de lucru fără a se asigura mai nainte dacă nu'l vreun străin acolo.

Și urmă:

— Ți-am spus de atâtea ori că ziua să stai închis în camera ta și să nu eși decât noaptea.

— Adevărat, zise criminalul cu glasul lui gros, mereu răgușit, însă este o plictiséla.

„Ce dracu, eu sunt deprins cu libertatea

— Cu libertatea? răcni Marco.

„Dar ia spune'mi, câți ani din viața ta ai stat în temniță?

„Acolo aveai libertatea pe care ți-o dau eu noaptea și une-ori ziua?

— Drept să'ți spun, răspunse Magistru făcând un semn ca și cum voia să se așeze pe un scaun, în colivie n'am prea stat.

— Cum?

— Așa'l!

Marco zîmbi într'un chip sarcastic.

Chiorul urmă:

— Tot-d'auna am găsit un mijloc ca să fug.

„Dar chiar d'aș fi tors așa multă lână cum crezi, tocmai ăsta ar fi motiv ca să mă preumblu ceva mai mult acum.

„In sfârșit, de ce atâta gălăgie pentru o sfârleză.

„De unde puteam eu să știu că polițitul Scharf e în vizită la d-ta?

Magistru luând un ton vesel reluă:

— Ha, ha! polițistul ăsta mi-e o veche cunoștință.

— De aceea, observă contele, te-a recunoscut la prima vedere.

— De multe ori am fost în gazdă la dênsul și m'a tratat bine.

— Adevĕrat?

— N'am ce să zic.

„Dar eŭ sunt cam ciudat, tot nu pot să'l sufĕr.

Mânia contelui se potolise.

Dênsul rise la frasa din urmă a lui Magistru.

Și zise apoi:

— Cinstea asta o aŭ toți tâlharii.

— Mai cu seamă acei fugiți din temniță, adăogă Chiorul.

Contele se făcu serios și zise:

— Te sfătuesc însă pe viitor să fii mai prevĕzĕtor.

„Dacă vrei să rĕmâi în serviciul meŭ e de absolută nevoe să asculți strict de ordinele mele.

„Trebue să înțelegi asta.

— Da, da.

„D'acum înainte să n'ai nici o grijă în această privință.

„Ai să fii ascultat în toate, n'ai să ai să te plângi de mine.

„Vreaŭ să fiŭ cât de mult în serviciul d-tale.

„Imi place pâinea d-tale.

— Cu atât mai bine! esclamă contele Marco.

„Asta doresc eŭ.

„Buna înțelegere e de absolută nevoe între noi.

— Insă, urmă Magistru, mĕ omoară plictiseala, pe toți dracii. Trebue-să am ceva de lucru.

„Când m'ai luat în slujbă, ai spus că o să'mi dai curênd de lucru.

„Crede-mĕ, ard de dorință ca să 'ți arăt ce pot eŭ.

Schimbând tonul, fugitul din închisóre reluă:

— Ce, n'ai d-ta nici un dușman cu care să faci răfuélă fundamentală?

— Ei bine, zise Marco.

„Iată să 'ți daŭ ceva de lucru. Strecoară-te sub o mască óre-care în casa lordului Nelson...

„Omul acesta îmi e vrăjmaș. Il urăsc de moarte...

„Am avut cu el un duel dar nu l-am nimerit bine.

„A scăpat cu viață.

„Și pe cât timp va trăi, eŭ nu voiŭ fi liniștit.

„Trebue să moară.

Figura Chiorului se strîmbă de un rînjet siniatru.

— Ce-ai da d-ta, d le conte, întrebă dênsul apropiindu-se de Marco într'un chip obraznic, dacă ți s'ar aduce știrea că s'a întêmplat englezului ceva neplăcut?

— Ceva neplăcut? Ce înțelegi prin asta?...

— Ha ha! ce, d-ta nu știi că se pot

întêmpla oamenilor o mulțime de neplăceri ?. .

„De pildă, la ras, poate să rêmână cine-va cu berigata tăiată ; saŭ preumblându-se pe o duşumea lunecoasă, să cadă să 'şĭ rupă gâtul ; saŭ dimineața, bênd ciocolata, să țipe odată : mi-e rêŭ ! şi să cadă ca să nu se mai scoale. Se mai poate în sfârşit câte nenorocire nu se pot întêmpla unui om, înțelegĭ d ta.

— Eşti un băiat deştept, exclamă contele Marco.

„De 'mĭ veĭ aduce ştirea că duşmanul meŭ a perit într'un chip saŭ altul, aĭ de la mine o mie de talerĭ în aur.

Chiornul zîmbi bucuros arătându şĭ astfel cel câțĭ-va dințĭ negrĭ pe care 'ĭ mai avea.

— O mie de talerĭ, zise dênsul nu 'ĭ sumă de lepădat.

„Insă nădăjduesc că aĭ să mi-o daĭ în aur bun, d'al guvernului.

„Pentru că trebue să ştiĭ că umblă o mulțime de banĭ falşĭ de aur în țară.

„Nu mai departe de cât ierĭ am avut de făcut o experiență neplăcută în privința asta.

Marco stătu puțin pe gândurĭ. Ar fi dorit să descoase pe Magistru asupra faptului de care vorbia.

Insă 'şĭ luă de seamă că i-ar sugera vr'o idee nefavorabilă sieşĭ. Se hotărî să nu zică nimic.

Trase un saltar al mesei sale de scris.

Luă d'acolo o sumă óre-care şi o dete criminalului zicênd :

— Iată arvuna învoielei.

Magistru luă iute banĭi.

— O să 'ĭ plătesc cu sânge, şopti dênsul, cu sângele lordului.

In ochiĭ luĭ Marco scânteiă dorința unei rêsbunărĭ sălbatece.

Dădusе viața duşmanului sĕŭ în mâinile unuĭ ucigaş a cărui lovitură n'avea să dea greş.

— De data asta am să te nimeresc mai bine, milord, zise dênsul după ce Magistru eşi din odae.

„Rana pe care am să ți-o fac acum, o să fie mortală.

Se învărti prin cameră, cu ochiĭ plecațĭ.

Din când în când în când se opria ca iabit de o idee nouă.

— Insă aş vrea, murmură dênsul, ca Magistru să'mĭ aducă chiar mâne ştirea că englezul nu mai este între viĭ.

Un zîmbet drăcesc se ivi pe buzele sale.

— Mâne, continuă, de ziua nunței mele !

„Ah ! ce gratulație plăcută !

„Aş strînge atunci în adevĕr cu nespusă plăcere pe Rozamunda în brațe.

„Oh ! voluptatea resbunărei !

„Ah, Rozamunda !...

„Tu eşti o floare gentilă, mirosul suav care se respândeşte în jurul tău mă atrage...

„Însă mirosul sângelui duşmanului meu pătrunde până la inima mea care sare de bucurie.

„Tu, fată, eşti cea mai curată virgină între virgine, candoarea sufletului tău străluceşte ca o stea în imensitatea albastră a cerurilor şi mă face să mă uit la tine după cum un credincios se uită la icoana maicei Domnului.

Însă focul răsbunărei străluceşte de o lumină mai mare şi încălzeşte sufletul meu....

„Dulcea voluptate a amorului se stinge chiar în braţele celei mai frumoase dintre femei dar dorinţa de răsbunare nu se stinge de cât cu victima pe care o vei vedea murind sub ochi.

Tăcu câte-va minute.

Se duse la fereastră, se uită în stradă pe urmă se întoarse d'o dată la masa sa de scris şi apăsând un rezort secret trase unul din săltarele ascunse.

Scrisori vechi, mici, îngălbenite, buchete vestejite, afişe de teatru puse acolo de mulţi ani, umpleau săltarul.

Marco luă câte-va scrisori, aruncă o privire asupra lor şi uitându-se la celelalte semne de amintire ale vremurilor trecute murmură :

— Mi se pare că aş fi deschis o groapă, că m'aş fi scoborît într'un mormânt...

„Scrisorile, biletele, florile astea uscate îmi amintesc d'un timp în care eram póte mai fericit de cât acum. Ah ! de câte ori în viaţă n'am călcat fericirea cu picioarele.

Îşi sprijini capul în mână şi păru a fi luat de gânduri.

Cu cea-l-altă mână apucă fără de voie o cutioară ce era în săltar şi care de asemenea purta urmele vremei îndelungate.

— Iată; aci sunt odoarele pe care le caut, zise Marco.

„Ele singure mi-au mai rămas din timpurile uitate.

„Acum aû să 'mi servească ca să le dau ca dar de nuntă scumpei mele Rozamunda.

Deschise cutia şi privi d'aproape bijuteriile.

Erau o broşă, o pereche de cercei şi o braţară, toate sclipitoare de pietre preţioase.

— Astea's podoabele ei, ale Terezei, şopti contele.

„Ea le-a purtat d'atâtea ori, la lumina policandrelor, când se urca pe scenele teatrelor şi uimea mulţimea prin notele ce scotea din vioară.

Aceste amintiri părură a emoţiona inima de bronz a lui Marco.

Un nor de melancolie acoperi fruntea lui.

— Cât am mai fost pismuit pentru posesiunea acestei femei, continuă dênsul, şi cred că aş fi putut în adevĕr să fiu fericit cu ea.

„Insă patima jocului care mĕ stăpânea, m'a făcut să cheltuesc sumele colosale scoase din arcuşul sĕrmanei Tereza.

„Ea trebuia să cânte mereŭ, neîncetat, fără nicĭ un spor şi aceasta a ruinat o....

„A murit lăsându'mĭ copila... Copila?

Figura lui deveni d'o dată serioasă, fruntea i se încreţi, sprâncenile i se încruntară.

— Da, copila, continuă dênsul, cum m'am purtat către ea?

„Cum m'am ţinut de făgăduiala ce am făcut Terezeĭ Bontis pe patul de moarte?

„Am dat pe Anita pe mâna unor străinĭ ca s'o crească.

„Nu m'am îngrijit de loc de sĕrmana orfană.

„Când devenise o fată mare, frumoasă, desvoltată, am luat-o ca să 'mĭ servească scopurile.

„Am vêndut-o acelui ticălos d'Eglantine care a dus-o în casa de ruşine şi mizerie!...

Sufletul lui Marco fu cuprins deodată d'un sentiment care 'l fusese necunoscut până atunci.

Lacrimile'l udară ochiĭ.

Să'l fi fost oare inima chinuită de căinţă, de părere de rĕŭ? Nu se ştie. Faptul e că'şĭ simţi ochiĭ umezi şi 'i şterse numaĭ decât.

Se sculă.

Işi trecu mâna peste frunte ca şi când voia să depărteze de la sine acele gândurĭ care îl emoţionară.

Tuşi şi ridică capul.

Voia să fie omul energic care săvêrşise atâtea crime fără cea mai mică părere de rĕŭ iar nu tatăl care se înduioşază la amintirea copileĭ pe care în loc d'a avea în el pe părinte fu victima lăcomieĭ lui. Contele nu voia să audă vocea conştiinţeĭ care'l mustra că comisese un fapt dintre cele mai laşe.

El zise:

— Nu, nu, nu vreaŭ să mĕ mai gîndesc la trecut.

„Să rĕmână îngropat pentru tot-d'auna acum.

„Numaĭ înainte vreaŭ să privesc, la viitor.

„Numaĭ la viitor care se presintă seducĕtor!

Privind spre cer el reluă:

— Rozamunde! tu eştĭ soarele la ale cărui raze mĕ voiŭ încălzi, tu eştĭ altarul în care mĕ voiŭ refugia spre a găsi pace, spre a scăpa de mine însu'mĭ.

Şi, cu o patimă crescêndă, dênsul urmă:

— O! sunt singur că lângă tine voiŭ găsi în sfârşit fericirea după care visez de atâta vreme.

Ridică podoabele în razele soarelui şi le făcu să scânteeze.

— Ce odoare scumpe, murmură dênsul, vrednice de o regină şi cu tóte astea nu destul de frumoase pa.'că pentru Rozamunda.

„E obiceiŭ că în ziua nunţei mirele să dea cadoŭ miresei o bijuterie veche d'a familiei sale.

„Bijuteriĭ de familie sunt şi astea de şi nu tocmaĭ în înţelesul obicinuit.

„Ele n'aŭ fost purtate de strămóşele mele dar aŭ împodobit pe o femee nenorocită care 'şĭ legase soarta de a mea...

„E adevĕrat că acea femee a suferit şi a murit din causa mea însă pietrele astea n'aŭ gură, n'aŭ limbă, să vorbéscă, să acuze.

Ca şi cum i-ar fi venit o idee nouă, puse iute odoarele la loc dar se opri d'o dată uitându-se lung la învĕlitórea róşă şi spălăcită a cutieĭ.

— In adevĕr cutia e prea sărăcăcióşă pentru podoabele ce ascunde.

„Dar nu face nimic.

„Tocmaĭ asta va dovedi că odoarele sunt vechĭ, de familie.

Puse cutia în săltarul secret pe care'l închiă împingênd resortul ascuns.

Pe urmă, liniştit şi vesel de perspectiva ce avea înainte'ĭ pentru a doua zi, începu să fluere o melodie de operetă. Işĭ aprinse o ţigară de al cărei plăcut miros se umplu curând toată camera.

Nu'ĭ era dat însă să se bucure mult de comoditatea singurătăţeĭ.

Anton se ivi din noŭ şi anunţă cu un zîmbet echivoc că sosiseră un domn şi o doamnă care cereaŭ să vorbească numaĭ decât cu d. conte.

— N'am poftă să'ĭ primesc, rĕspunse Marco.

„De sigur că aŭ venit să ceară ceva de pomană.

„Vor fi auzit că mâne e nunta mea.

— Nu s'arată să fie oamenĭ care să voiască pomană, reluă Anton.

„Sunt dechisiţĭ acum cum se cade şi eŭ aş sfătui pe d. conte să 'ĭ primească căcĭ s'aŭ prezintat cu o siguranţă aşa mare ca şi cum ar avea lucrurĭ importante de comunicat.

Marco se chibzui o clipă, pe urmă zise:

— Bine, lasă'ĭ să intre.

Uimirea luĭ fu mare când, după câte va minute, vĕzu înainte'ĭ pe soţiĭ Holz.

Recunoscu numaĭ decât pe Schioapa precum şi pe fostul cantonist şi se gândi că nu veniseră pentru alt-ceva decât ca să'ĭ ofere din noŭ copilul.

De aceea, vrênd să le taie chefuĭ de vorbă lungă, zise:

— Ştiŭ pentru ce aţĭ venit şi vĕ declar d'înainte că aţĭ făcut drumul de geaba.

„Nu mĕ maĭ interesez câtuşĭ de puţin de copil şi nu 'l nevoie să ne maĭ perdem vremea cu negociările.

— Ah! dumneata crezi că am venit în privința copilului?... zise femeea rînjind.

„De data asta ești în rătăcire, d-nule conte.

„Am venit să regulăm o altă afacere cu d-ta.

— O afacere!

„Eŭ nu știŭ să fiŭ în legătură de afaceri cu d-v.

— E sigur că nu știi dar o să afli, rĕspunse femeea.

„Și nu mĕ îndoesc că ai să fii bucuros *să terminăm* treaba în *liniște* și fără supĕrare dintr'o parte saŭ din alta....

— Aci te înșeli grozav femee.

„Timpul meŭ e hotărît pentru alte interese și de oare-ce nu vĕd necesitatea de a vĕ asculta mai mult, renunț la presența d-v.

— Cu alte cuvinte ne-arăți ușa, mugi Matei.

— Ha ha! ne dai afară!... esclamă Schioapa rîzênd.

„Dar vezi, d-nule conte, că o să ne chiemi îndată îndĕrăt.

Contele simți că obrăznicia asta a indivizilor trebuia să fi avênd un punct de sprijin foarte tare.

De aceea se hotărî s'o ia pe coarda moale.

— Nu intră în obiceiurile mele, zise dênsul, să daŭ pe cine-va afară din casă, ori-cine ar fi acela.

„Însă credeți-mĕ că am o mulțime de treburi.

„Dacă aveți ceva de spus, hai, rostiți-vĕ în câte-va vorbe.

— Sunt lucruri pe care nu le poți rupe pe genuchi, rĕspunse femeea. Însă ori-cum, e să căutăm să nu lungim povestea.

„Matei, adăogă dênsa, împinge'mi aci un fotoliŭ, sunt obosită și d. conte n'a fost atât de galant ca să 'mi ofere un scaun.

Fostul cantonist împlini îndată ordinul nevestei sale care se tologi în fotoliŭ fără să bage de seamă figura roșie de mânie a contelui.

— Și acum la fapt, zise dênsa punênd picior peste picior.

„D-le conte, nouĕ ne trebue o sumă oare-care de banĭ pentru că vrem să plecăm de pe locurile astea.

„Vr'o zece mii de talerĭ ne-ar ajunge numai bine și fiind-că n'avem nici un prieten care să ni-i avanseze, ne-am gândit la d-ta.

„Ce zici de asta?

— Zic că sunteți nebuni, strigă Marco și întinse mâna să apuce cordonul clopotului.

— Lasă bălălău, d-le conte, zise femeea cu un ton batjocoritor.

„Vrei de sigur să 'ți cheme servitorii ca să ne aducă niscaĭ bĕuturi rĕcoritoare.

„Noi însă am dejunat azi cu stridii și

cu şampanie şi ne-ar fi cu putinţă să mai luăm alt-ceva.

„Nu putem lua decât zece mii de taleri pe care o să ni-i numeri chiar azi.

— Eu vouă? zise Marco care 'şi redobândise nitel liniştea.

„Şi ce serviciu îmi oferiţi în schimbul acestei sume enorme?

— Nimic alt-ceva decât tăcerea, răspunse femeea cu un ton tainic.

— Inainte d'a tăcea trebuie să vorbiţi, strigă Marco.

„Eu nu vă pot plăti tăcerea până nu voiu şti de ce e vorba.

— Al să afli îndată.

„Vrem de la d-ta zece mii de taleri, d-le conte.

„Insă pretindem ca banii aceştia să fie în aur mai bun decât acela cu care 'ţi plătiai datoriile către Ionas Bruck.

Contele Marco se trase îndărăt şovăind.

Cuvintele femeei îl isbiseră ca nişte lovituri de măciucă.

Acum nu se putea îndoi mai mult că secretul său era descoperit.

Criminalii soţii cari stăteau înainte 'l ştiau că dânsul era fabricantul aurului falş.

Toţi nervii într'ênsul tremurau.

Inima'l svâcnea aşa tare încât putea să'l audă bătăile.

In vreme de câte-va momente graiul îl lipsi.

Se uita cu ochii holbaţi la femee care la rându 'i îl privea cu o ironie muşcătoare.

Pentru dânsa spaima contelui era prea vădită şi tot d'o dată era o dovadă că presupunerile'l fuseseră juste, că Marco era falşificatorul.

Işi zicea în sine cu o nespusă bucurie :

— Bravo mie... l'am atins la partea slabă.

„Banii sunt ca şi număraţi.

Vêzênd că contele tace mereu, zise tare :

— Ei bine, d-le conte, nu zici şi d-ta acum că avem de descurcat împreună o afacere?

„Te rog însă să nu ne ţii prea mult căci şi vremea noastră e scumpă.

— Şarpe! voia să strige contele însă crezu mai de folos să se stăpânească, să nu 'şi arate mânia pentru ca să nu întărîte şi mai mult pe primejdioasa şchioapă.

Prefăcêndu-se liniştit, zise :

— Te înşeli, femee.

„Speranţa d-v. d'a'mi scoate bani n'o să se îndeplinească.

„Eu n'am avut nici o afacere cu Ionas Bruck.

— Ce bine ştiu să mintă oamenii mari, esclamă acum Matei.

„Ia arată'i scrisórea Iettchen.

„Insă ia seama să nu ţi-o smulgă din mâni.

Auzind vorbindu-se de o scrisóre Marco se îngălbeni şi mai tare.

Insă frica lui se mări încă vĕzând pe schioapă scoţând cu adevĕrat din sîn o fiţuică îngălbenită, desfăcêndu o şi arătându-i-o.

Era în adevĕr scrierea sa. Era unul din biletele pe care le trimisese de mult lui Ionas Bruck.

Spre culmea disgraţiei, femeea 'l citi încă conţinutul epistolei.

Şi pe când pronunţa cuvintele rar şi apăsat, lui Marco i se părea că 'i bate la urechi o tempestă.

Era ca şi cum aude clopotele de vijelie, mugirea unui popor resculat, ţăcănitul armelor.

Inaintea ochilor i se pusese ca un nor gros, străbătut din când în când de fulgere roşii.

Simţia în momentul acela că armistiţiul pe care 'l închiase şi ţinuse cu sórta de atâţia ani, se terminase şi că trebuia acum din nou să se pregătească de luptă.

Insă făcênd asupră'şi o sforţare supraomenească, învinse slăbiciunea care era cât p'aci să 'i aducă leşinul.

In momentul acesta de grozavă primejdie îi reveni acea energie de bronz care 'l ajutase să treacă peste atâtea prăpăstii.

O rază mântuitoare îi lumină întunericul minţei.

Găsise o uşă de scăpare.

— Da, e adevĕrat, reluă dânsul cu desăvârşire liniştit.

„M'am împrumutat adesea de la Ionas Bruck cu sume mari pe care i le-am înapoiat în aur.

„Insă nu ştiu, nu 'mi aduc aminte dacă piesele erau bune sau rele.

— Nu erau bune, respunse iute femeea.

„Toate erau falşe.

„Teate erau de la d-ta.

„Şi în aşa mare cătăţime, d-le conte, în cât e de presupus că d-ta ai o fabrică de bani de aur

— Ceea ce spui e numai o presupunere zise contele.

„Pentru ca să convingeţi pe cine-va de vinovăţia mea, ar trebui să aveţi tot aurul pe care eu l am dat lui Bruck şi să 'l presentaţi judecătorului.

„Vedeţi dar cât de departe sunteţi de scopul dvs. de oare-ce o aşa treabă vĕ e cu neputinţă.

— Ne e cu neputinţă ! esclamă Schiópa uitând orî-ce prudenţă în graba ei d'a pune mâna pe banii adevĕraţi. Ei, asta aş vrea s'o vĕd.

„Noi putem, d le conte, să aducem toţi banii de aur pe care 'i avea Ionas Bruck şi să arătăm că toţi sunt falşi.

— Aşa ! esclamă Marco triumfător. Puteţi să face ţi asta !...

„Ei bine, atunci pot şi eu să vĕ demasc...

„Voĭ vreți să esercitați asupra mea un șantagiŭ, voiŭ ucigașilor!

„Păziți-vĕ!...

Păși spre criminalĭ sigur de birunință. Vĕzu că vorbele sale nu rĕmăseseră *fără* efect.

Matei și Schioapa stăteaŭ ca isbiți de trăsnet.

Se lăsaseră a fi tîrîți prea mult de lăcomie.

Voiseră să demaște pe conte ca criminal și acum contele le smulgea lor masca

— Ei bine, mai aveți poftă să descurcați cu mine vr'o afacere? întrebă Marco.

„Credeți încă că o să plecați din casa mea cu zece mii de talerĭ? Haĭ, rĕspundeți.

„Se pare că nu mai aveți nimic de spus...

„Atunci cred că convorbirea noastră este terminată.

— Insă d-ta trebue să înțelegi că...

— Nu vreaŭ să înțeleg nimic, întrerupse contele.

„Știŭ numaĭ atâta că polițistul Scharf, care umblă acum cu limba scoasă după ucigași o să 'mĭ fie foarte recunoscător dacă 'I voiŭ da un indiciŭ.

— Oho! mai înainte de a face asta aĭ să staĭ să te chibzuești, d-le conte, zise femeea.

„Are să 'ți vie de sigur în gând că dĕndu-ne pe noĭ de gât, te daĭ și pe d ta...

„Pentru că noĭ n'o să tăcem. O să spunem că banii cămătarului eraŭ toți falși...

— Ziceți că vreți să plecați de pe locurile astea..

„Vorbiți serios?

— Foarte serios, îți jurăm, d-le conte, zise Matei.

„Ni s'a încălzit prea tare pămîntul sub *picioare*.

„Am fi prea mulțumiți să ne aflăm cât de departe d'aci.

— Ei bine, o să vedeți că vĕ iert pentru purtarea voastră obraznică de mai adineaorea.

„Iată, vĕ daŭ o sută de talerĭ. Cu suma asta puteți călători *comod* de la Hamburg la New York.

„Insă să n'amânați de loc plecarea. Vĕ sfătuesc spre binele vostru căci poliția a dat deja de oare-care urme și le ține cu o activitate neobosită.

Dintr'o zi în alta, poate din cés în cés puteți fi înhățați.

Zicând aceste vorbe, dete femeeĭ mai multe bancnote și 'I făcu semn că voia să fie singur.

Matei și nevastă-sa borborosiră ceva ca un fel de mulțumire apoi părăsiră camera cu o salutare scurtă, de loc prietenoasă.

— Iată-mĕ scăpat și de beleaua asta, zise Marco mergând la *fereastră spre* a

se convinge că criminalii părăsesc cu adevărat casa.

„Tâlharii vor pleca de sigur din Berlin şi din Germania.

„N'o să mai am grija lor.

„Insă nici pentru mine n'o să fie bine stând mai mult aci ..

„Şi mie mi s'a înfierbântat pământul *sub picioare*.

„O să trebuiască s'apuc şi eu în vr'o parte a lumei.

„Indată după ce voiu termina cu Rozamunda luna de miere în castelul Drachenburg, voiu propune o căt0rie lungă în străinătate.

„Ast-fel îmi veiu despărţi nevasta de frate, de rude, de amici...

„Dênsa va fi atunci cu desăvârşire legată de mine, ori-care ar fi soarta ce mă aşteaptă.

LXXV

La casa de împrumuturi

In casa mamei Karkosc era o mişcare neobicinuită.

Incăperile pustii, tăcute fuseseră năvălite d'odată de o mulţime de oameni.

In toate părţile resunau strigătele palavrele, risetele.

Era ca şi cum blestemul ce căzuse pe acea casă, dispăruse prin vr'o vrajă.

Până în ziua aceea, toţi evitaseră d'a se apropia măcar d'acel loc afurisit.

Sângeroasa crimă, săvârşită acolo îngrozise pe toţi cumpărătorii pe toţi chiriaşii.

Nimeni, cu nici un preţ n'ar fi voit să locuiască în acele odăi dătătoare de spaimă.

Se ţesuseră o mulţime de poveşti în jurul micei clădiri.

După spusele vecinilor, întâmplările îngrozitoare nu se terminaseră în acea casă cu moartea posesoarei.

Se zicea că noaptea se aud bătăi în uşi şi în ferestre, zgomote prin pod şi prin odăi.

Cătl-va inşi se juraŭ că aŭ văzut adesea pe la miezul nopţii o umbră eşind pe poartă dar n'avusese curaj să 'i strige să stea.

Cititorii îşi amintesc şi ştiŭ cărei împrejurări eraŭ de atribuit aceste pretinse vedenii.

Magistru se ducea mereŭ, noaptea la locul crimei sale şi asta a ţinut până la arestarea lui.

In ziua în care ne aflăm însă, nimeni nu mai venia pe furiş în acea casă defăimată.

Pórta şi uşile eraŭ larg deschise. Unii intraŭ alţii ieşiaŭ.

Circulaţia începuse de la opt ore dimineaţa.

Intre vizitatorĭ se aflaŭ mulțĭ negustorĭ de mobile vechĭ precum și gospodarĭ cu greutate și de-al-de cască-gură destuĭ.

Se pusese în vênzare prin licitație mobilierul mameĭ Karkosch.

Vizitatorĭĭ treceaŭ din cameră în cameră și se uitaŭ la tot ce era acole. Mai mult năvălită era camera în care se comisese omorul.

Amintirea despre crimă și toate amĕnuntele eĭ se redeșteptase în mintea tuturor.

Se povestea apoĭ tot ce se mai născocise pe urmă de spirite fantesiste și se termină palavrele cu evadarea renumitului Magistru din temnița de la Revitsch, trâmbițată de ziare.

D'o dată băgarea de seamă a tuturor negustorilor de lucrurĭ de ocasie fu atrasă de o persoană care intră încet și clătinându-se în casă și care, fără să bage de seamă pe cine-va, se așeză în scobitura uneĭ ferestre și stătu acolo în cea mai mare liniște.

— Să fie cu putință! esclamă un telal pe care colegiĭ sĕĭ îl porecliseră Abraham-fără-talpă, fiind-că cumpĕra totd'a-una cisme vechĭ fără talpă și fără tocurĭ.

„Să fie cu putință saŭ nu orbul găinilor.

„Ia uitați-vĕ, copiĭ, acole lângă fereastră.

„Vedețĭ voĭ pe cine-va care n'a fost de multă vreme pe la mezaturĭ, fiind că de mult era milionar?

Interpelațiĭ se uitară în direcția arătată de Fără-talpă și o mișcare de surprindere trecu prin rândurĭ în vreme ce toțĭ șopteaŭ:

— Ionas Bruck!

„Cu adevĕrat, el este!

Da, era Bruck însă nu mai avea înfățișarea îndrăsnĕță a milionarului care dă de isbândă în tot ce întreprinde.

Era un om umilit, sdrobit la suflet ca și la fisic, cu spatele încovoiate, cu privirea sfioasă.

Venise să reînceapă de unde isprăvise cu 20 de anĭ înainte.

„Voia să cumpere la licitație obiecte cu un preț mic spre a le vinde cu preț urcat și a'șĭ câștiga pânea bĕtrâne țelor.

Indată ce telaliĭ recunoscură pe vechiul lor coleg, se grămădirĕ în jurul luĭ și începură să 'l întețească cu întrebările.

Firește, nimenĭ nu credea că bĕtrânul venise ca să 'șĭ reia meseria veche. Iși ziceaŭ că era un capriciu ca al multor parveniț care vor să 'șĭ revadă locurile de isbânzĭ, să se reafle în împrejurările care i-aŭ scos din întunerec.

— Ei, Ionas, zise Fără-talpă, ai venit în adevĕr să asculțĭ sunetul tobeĭ? Eŭ în locul d-tale mi-aș fi găsit alte petrecerĭ, la teatru, la concert, la circ.

— Bine, bine, răspunse Ionas Bruck, n'am venit aci de plăcere ci de interes.

— De interes !...

„D-ta milionar poţi să mai ai interes la licitaţii de hodoroage !

„Asta e o glumă din parteţi.

— Poate e glumă, răspunse bătrânul grăbit.

„Dar iată începe mezatul.

„Am să ofertez pentru masa asta de scris care vine întâiu la rând. Lasă-mă în pace.

Eşi din cercul colegilor vechi şi luă loc lângă conducătorul mezatului care se aşezase la o masă încărcată de deosebite hârtii.

Intâia mobilă presentată spre vênzare era în adevăr masa de scris a mamei Karkosch.

Era aceasţ pe care asasinată îşi scrisese ultimile voinţe cu puţin înainte de a fi ucisă.

Intr'un săltar ascuns al acestei mese dênsa 'şi ascunsese importantul testament.

Ionas Bruck fu cel d'ântâi care făcu o oferire asupra vechei mobile.

Se părea că o să remână dênsul achizitorul.

Insă când să cadă ciocanul pentru ultimul *hareciu*, d'o dată se auzi un glas femeesc oferind un preţ mult mai mare.

De câte va minute se băgase între telali o femee îmbrăcată simplu, pestotot în negru.

Nu era încă bătrână.

S'ar fi putut chiar zice că e frumoasă.

Insă necazurile lăsaseră urme adânci pe figura ei.

Părul ei negru era pestriţat de fire argintii.

In jurul buzelor avea încreţiturl ce exprima ă multe *desamăgiri* şi o *tristeţă* ascunsă.

Femeea asta era d-na La Bourde, mama Melaniei.

Printr'o înlănţuire ciudată de împrejurări, fusese adusă să ia parte la licitaţie, făcêndu-se astfel colegă cu telalii şi negustori de antici.

Ne amintim că dênsa se lăsase de conducerea casei de joc cu *terma* hotărire d'a se retrage în viaţa privată.

Ca mijloace de traiu avea venitul de la un mic capital.

Dintr'o mişcare generoasă a inimei, luase în casa ei pe muta Sofia. O îngrijise cu o iubire de mamă în tot cursul boalei.

Mulţumită îngrijirilor ei, Sofia se însănătoşise, precum ştim şi, cedênd stăruinţelor mântuitoarei sale, se învoise să rămână pentru tot-d'auna pe lângă dânsa.

D-na La Bourde sperase că în aplecarea ce simţia pentru muta, va uita delipsa propriei sale fiice.

Saŭ dacă asta nu era cu putinţă, va reporta cel puţin asupra Sofiei o parte din iubirea imensă ce avea pentru Melania.

Şi aceasta ar fi fost o consolare pentru sĕrmana mamă aşa de crud lovită.

Insă e poveste veche că înrudirea de sânge nu se poate înlocui.

Sofia, cu toate calităţile ei frumoase, nu putu să ţină locul Melaniei în viaţa d-nei La Bourde.

Ori-ce ar fi făcut aceasta, ori-ce ar fi dres, ori-unde s'ar fi întors, tot la soarta fiicei sale se gândea.

Şi în imaginaţia 'I aprinsă şi-o închipuia îngrozitoare.

Poate n'avea destulă încredere în Buller.

Asta contribuia să 'I mărească neliniştea.

Cine ştie dacă falitul negustor nu s'ar fi lăsat a fi dominat de patima jocului şi n'ar fi perdut toată averea?

Atunci?...

Vai de Melania!

Dĕnsa ar fi fost prada mizeriei şi fără adăpost!

In această stare care împinge omul pe calea lunecoasă a greşelilor, unde s'ar fi oprit prea frumoasa fată?

La acest gând, d-na La Bourde îşi ascunse faţa în mâni.

Par'că nu voia să vadă soarta ce destinul rezerva fiicei sale.

Afară de aceste gândurĭ care chinuiaŭ pe fosta stăpâna a caseĭ de joc, ea se mai întreba dacă Buller ar fi iubit mereŭ pe Melania?

Un om care a avut o slăbiciune atât de mare pentru joc încât să 'şi peardă toată averea fără să se gândească că'şi ruina pe proprĭa familie, că'şi păta onoarea, poate să fie el devotat către femeea pe care a înşelat o?

Omul slab e tot slab.

Neliniştea care apăsa inima acesteĭ mame era grozavă.

In acele momente de descurajare, ea strîngea pe Sofia la sînul eĭ.

Işi făgăduia să n'o părăsească, să o protegă şi s'o sprijine.

Sĕrmana mută corespundea tandreţeĭ bunei femeĭ cu cea mai vie recunoştinţă.

Era pentru dĕnsa o rază de soare în întunericul vieţeĭ sale.

In durerea ei imensă pentru perderea copilului sĕŭ, îşi deschidea inima la speranţă.

Afecţiunea de care era înconjurată, îl spunea că nu toţi oamenii sunt reĭ.

Acum căpăta puterea să aştepte cu resemnare ziua în care şi dĕnsa va putea să fie fericită.

Cu toate că focul amoruluĭ nu se stinsese cu totul în sufletul eĭ, ea nu dorea de cât să'l se înapoiască copilul.

Acĕsta era pentru ea singura şi curata fericire la care privea cu speranţa fiinţelor credincioase în Providenţă.

In mijlocul singurătăței, d-na La Bourde trăia în dorul nestins după copila sa.

O dimineață, ca de obiceiŭ, se duse ea însăși să'și cumpere gazetă.

Vênzătorii de ziare strigaŭ pe drum cu toată puterea plămânilor:

— Marea nenorocire... trei sute de înecați... afundarea unui vapor german.

Aceste strigăte băgară o nespusă turburare în inima femeei.

Cumpără ziarul și se întoarse repede acasă.

Se duse în camera ei.

Nici nu se gândi să se desbrace.

Desfăcu gazeta.

N'avu nevoe să caute mult.

In coloana a patra din pagina întêi era un articol lung avênd în cap, cu litere mari, titlul:

Naufragiul „Cimbrieĭ"

Ziarul povestea cu deamănunt peirea mândrului vas.

Femeea nu putu însă să citească până la sfârșit articolul.

Căzu pe un scaun.

Puterile o părăsiră.

N'avea curajul să se mai uite la ziar care sta pe masă înante'i.

Insuși Buller îi spusese înainte de plecare că avea de gând să călătorească cu vaporul acesta.

Își amintia bine.

D-na La Bourde stătu câte-va minute nemișcată.

In fine cu un gest energic luă iar ziarul în mână.

Impuse slăbiciunei care o cuprinsese să se depărteze de la dênsa.

Citi înainte.

Nimic nu 'i spunea că Melania era scăpată.

Asta fu pentru sĕrmana femee ca ultima salutare pe care fiica ei i-o trimitea din mijlocul valurilor.

Căzu jos leșinată lângă ziarul care 'i adusese trăsnitoarea informație.

Insă când se deșteptă și se gândi bine, o rază de nădejde 'i lumină figura.

Se ridică în sus.

Aruncă încă o privire pe articolul fatal.

Apoi esclamă:

— Melania nu'i moartă!

Era atâta convingere și siguranță în accentul ei încât se părea că un înger îi aduscse această știre consolătoare.

— Melania trăește! continuă d-na La Bourde.

„Ea o să se întoarcă la mine.

Atunci căută în gazeta dacă se mai spunea ceva despre naufragiŭ.

In pagina a treia, la depeși, găsi lista scăpaților.

O citi cu aviditate.

Numele lui Buller lipsea.

Se uită până și la pagina a patra... Nimic....

Însă fosta proprietară a caseĭ de joc nu se descurajă.

Ea se gândia cu drept că Buller trebue să'şĭ fi schimbat numele.

Şi, cu această convingere, dênsa esclamă :

— Melania trăeşte !

„O voce tainică îmĭ spune că adorata fiică mea o să se întoarcă la mine ! O aştept !

Aceste vorbe şi le zicea mereŭ, dimineaţa când se deştepta din somn, seara când se punea în pat.

Zilele treceaŭ.

Nimic nu arĕta că aceste cuvinte aveaŭ să se adevereze.

D-na La Bourde cumpĕra mai multe gazete.

Din când în când găsea într'ênsele vr'un amănunt despre afundarea vaporuluĭ Cimbria.

Afară de aceia carĭ scăpaseră pe barca în care se găsea Buller şi Melania fură căţi-va scăpaţi în chip miraculos, după nenumĕrate sufeltinţi.

Aceştĭ nenorociţi, după o şedere mai lungă saŭ mai scurtă în spitaluri spre vindecare, eraŭ transmişĭ la casele lor şi autoritatea publica numele lor în gazetele oficiale.

Însă nicĭ odată, mama Melanieĭ nu citi o vorbă despre fiică-sa.

Intr'o dimineaţă, dându-se jos din pat, ea foarte tristă.

Părea mai galbenă, mai sleită ca ortcând.

Avusese o noapte rea.

Visurĭ grozave îĭ turburaseră somnul.

De mai multe se deştepase spăimântată.

Atunci aprindea luminarea.

Se uită jur împrejur.

Când se uita la portretul ficeĭ sale care atârna de perete într'o ramă scumpă, o lacrimă se ivea în ochiĭ eĭ şi 'l curgea pe obrajĭ la vale.

Când punea capul pe perinĭ, iar era chinuită de visurile rele.

Se deştepta din noŭ.

Murmura câte o rugăciune şi închidea ochiĭ sperând că o să doarmă mai liniştită.

In sfârşit veni dimineaţa.

D-na La Bourde se preumblă cât-va tăcută prin cameră.

D'o dată se opri înaintea Sofieĭ care o observa cu dragoste şi cu părere de rĕŭ că o vedea atât de neliniştită după cum n'o vĕzuse nicĭ odată.

Mama Melanieĭ apucă pe mută de mână.

Cu o dulce violenţă o trase cu sine pe sofa.

Sofia fu cuprinsă de o care-care agitaţie.

Citea în ochiĭ protectoareĭ eĭ că se petrecea în ea ceva extra-ordinar.

Cu toată iubirea ce simţia pentru binefăcĕtoarea sa, muta fu stăpânită de un

sentiment de egoism care o făcea să se gândească la sine.

Ea se temea că nu cum-va doamna La Bourde o să'i spună că nu mai putea s'o țină la dênsa și că trebuia să'și caute un alt adăpost.

Ar fi fost cea mai mare nenorocire ce putea s'o lovească.

Ce-ar fi făcut ea atunci?

Dar aceste gânduri avură durata unui fulger.

Bunei fete îi fu rușine de ea însăși că putuse să aibă o ast-fel de hainială care ofensa pe cea mai bună femee ce cunoscuse.

— Vino, copila mea, zise cu dragoste femeea.

„Ascultă-mă bine pentru că am luat o hotărire ce privește și viața ta.

Sofia tresări.

D-na La Bourde o observă.

Îi fu milă.

O strînse la sine.

Muta se mai asigură.

— Nu te teme de nimic, draga mea, ți-am făgăduit că te voi ține lângă mine ca și cum aș fi copila mea.

— E adevĕrat!

— Trebue să nu uiți....

— Oh! n'am uitat!

— Dacă'i așa să nu te mai vĕd agitată și nu pierde încrederea în mine după cum eŭ nu o voiŭ pierde în tine.

„Ne-am înțeles.

O recunoștință nemărginită se citi în ochii muteĭ.

Mama Melanieĭ urmă:

— Am visat astă noapte pe copila mea....

„Dar în așa chip că mi se pare că o vĕd și acum înaintea ochilor meĭ.

„Sĕrmana Melania era slabă, prăpădită...

„Era îmbrăcată rĕŭ.

„Imĭ întindea mâinile ca și cum imĭ cerea ajutor.

„Când voiam s'o apuc în brațe, cine va mi-a răpit-o.

„O duse iute departe de mine.

„Biata copilă plângea.

„Ea'mĭ striga:

„— Mamă, mamă, nu mĕ uita! Nu uita pe Melania ta!

D-na La Bourde începu să plângă și Sofia o imită.

Amĕndouĕ eraŭ foarte emoționate.

D'odată, mama Melanieĭ își șterse ochiĭ și zise cu un glas ce arăta o mare hotărîre:

— N'am să uit pe copila mea. Am să mĕ îngrijesc pentru dênsa.

„Vreaŭ că atunci când a'o întoarce, să găsească o avere.

„Nu mai staŭ așa în nelucrare. Am să încep un comerț care să 'mĭ aducă câștig mare.

Din ziua aceea se pusese pe lucru și 'și înființă o casă de împrumuturĭ pe amanetuĭ.

Mulțumită relațiilor bune ce avea din vremurile trecute, căpătă numaĭ de cât învoirea autorităților.

Nu lăcomia saŭ vr'un al motiv josnic o împinsese la acest soiŭ de negustorie ci numaĭ speranța d'a face curând o avere.

Ast-fel dar se esplică faptul că găsirăm pe d na La Bourde luând parte cu telalii, la licitația din casa mameĭ Karkoș și urcând, cu Ionas Bruck, prețul meseĭ de scris a asasinatelĭ.

Acest preț fu urcat de maĭ multe orĭ dintr'o parte și din alta până ce în sfârșit d-na La Bourde rămase birnitoare.

Evreul nu maĭ avea banĭ.

Nu 'l era cu putință să dea maĭ mult.

Ciocanul căzu a treia oară pe tobă și masa rămase adjudecată

Dintre celelalte mobile nu maĭ era nimic de luat pentru că maĭ mulțĭ telalĭ făcuseră un fel de tovărășie care nu permitea niměnuĭ să oferteze.

Pe la amiazĭ d-na La Bourde tocmi un om cu o cotigă.

Acesta'l transportă la prăvălie lucrul cumpĕrat.

Ajungênd acasă, negustoreasa se simți foarte obosită.

Permise Soneĭ să pună masa și să aducă bucatele.

Intr'o odăiță alăturată de prăvălie, amêndouĕ femeile se puseră să prânzéscă, cu poftă.

D'abia se adusese supa.

Ele fură turburate.

Clopoțelul din odăiță era pus în comunicație cu ușa din față. Acest clopoțel începu să sune.

Intrase cine-va în prăvălie.

D-na La Bourde se sculă.

Lăsă lingura și ce duse iute să vadă cine este.

In mijlocul prăvălieĭ stătea o femee.

Ea era elegant îmbrăcat însă d'o nariciune spăimêntătoare.

Intâia privire a acesteĭ vizitatóre inspiră negustoreseĭ o groază secretă pe care nu o putea învinge.

— Ce poftești, doamnă? întrebă iute dênsa.

D-na Holz, căci ea era mușterenl, se uită împrejur.

Par'că voia să se convingă că nu maĭ e nimenĭ pe-aproape.

Pe urmă'și strînse sprîncenile și stórse câte-va lacrimĭ al căror isvor era nesecat pentru nevoile marĭ.

Cu o voce plângĕtoare, dênsa murmură :

— Aș vrea să pun o podoabă amanet.

„Ah! e cea din urmă amintire a timpurilor fericite.

„Simt o mâhnire nespusă că împrejurările mĕ silesc să fac asta.

Și un lung suspin însoți aceste cuvinte.

D-na La Bourde zise :

— Sĕrmană femee! Arată'mi, te rog, acea podoabă.

Vizitatoarea se uită încă o dată sperioasă prin prăvălie.

Apoĭ zise:

— Nu aci.

Şi în şoaptă urmă:

— De-ar veni cine-va mi-ar crăpa obrazul de ruşine.

Işĭ acoperi faţa cu mânile şi continuă:

— Ah! sunt aşa ruşinoasă!...

— Atunci poftim în odaia d'alăturea, zise d-na La Bourde.

Zicând astea deschise uşa camerei din care eşise.

Cu mâna făcu semn vizitatoarei să poftească înăuntru.

Acésta intră.

Negustoreasa o urmă.

D-na Holz aruncă o privire scrutătoare asupra Soficĭ.

Par'că voia să ghicească la ce-avea să se aştepte de la dênsa.

Esamenul fu favorabil.

D-na Holz crezu că putea să lucreze fără teamă.

Ea scoase de sub mantelă o cutie îmbrăcată în piele.

O puse pe masă.

D-na La Bourde se uită la cutie.

Schioapa o deschise.

Negustoreasa nu'şĭ putu stăpâni o esclamare de uimire.

Vĕzu înainte'ĭ un colan de briliante de o frumuseţe rară.

Ea nu 'şĭ aducea aminte să fi vĕzut un lucru mai frumos.

— Şi colanul acesta scump vreĭ să 'l amanetezĭ? întrebă dênsa.

„Nu cred să am în casă atâţia banĭ câţĭ aĭ să cerĭ póte.

— Cer numaĭ cincĭ milĭ de mărcĭ, zise d-na Holz cu un glas mieraitor. Am de plătit o datorie grabnică.

— Cincĭ milĭ de mărcĭ, zise negustoreasa.

„Suma asta pot să ţi-o dau numaĭ de cât.

„Imĭ închipuiam că o să cerĭ cel puţin zece milĭ de mărcĭ.

D na La Bourde era o cunoscĕtoare bună a briliantelor

Dintr'o singură aruncătură de ochĭ preţuise colanul la 30 de milĭ de mărcĭ cel puţin.

Se bucura că o să facă o afacere minunată.

Avea să ia dobânzĭ bune pe vreme scurtă şi lucrul amanetat avea să 'l fie o garanţie solidă.

— Aşa dar cincĭ milĭ de mărcĭ, repetă dênsa.

„Poftim şezĭ, scumpă doamnă. O să 'ţĭ număr banĭĭ îndată.

Femeea cu piciorul de cauciuc se lăsă pe scaunul ce i se oferise şi din ochĭ urmărea cu o mare băgare de seamă.

In cameră se afla un pat, unde dormia noaptea însă-şĭ d-na La Bourde.

De sub acest pat, dênsa scoase o lă-

diță de stejar, ferecată pe la colțuri și pe la mijloc.

O puse pe masă și o deschise. Erau înăuntru fișicuri multe cu aur, un portofel plin cu bancnote și mai multe obiecte prețioase amanetate precum, inele, cercei, brățări și ceasornice.

— Ciudată casă de bani ai, d-nă, zise Schioapa, aruncând o privire lacomă asupra fișicurilor cu aur.

„Eu una n'aș putea să dorm știind că am sub patul meu atâția bani care ar încuraja pe niscai hoți să mă omoare.

D-na La Bourde zîmbi.

— Eu nu mă tem de hoți, răspunse dênsa.

„Toți mă considerâ drept o femee săracă de la care nu e nimic de luat.

Pe când număra banii, Schioapa stătea și ea plecată asupra lăzei și se uita cu ochi de lupoaică flămândă asupra aurului și a bancnotelor.

Ochii îi fulgerau, nările și buzele 'i tremurau întocmai ca în momentele d'a comite o crimă.

Negustoreasa nu putea să 'i observe aceste semne rele pe față însă muta din colțul în care stătea, i le urmărea cu grôză în cele mai mici amănunte. Vai! biata Sofia avusese destul a face cu mizerabilii, pentru ca să 'i poată ghici îndată după cele mai mici apucături.

Dênsa se hotărî să comunice bine-făcătoarei sale tot ce observase la acea streină și impresia urîtă ce primise.

— Așa, iată cinci mii de mărci scumpă doamnă, zise negustoreasa și luând colanul îl puse în lădiță peste cele-l-alte bijuterii.

Apoi adăogă:

— Acum să 'ți scriu chitanța.

Schiópa luă inte banii și zise:

— Incă un moment.

„Mi-a venit în gând că aș putea să 'mi acoper mai bine nevoile cu zece mii de mărci de cât cu cinci.

„N'ai putea să 'mi dai încă cinci mii?...

„D-ta singură ai zis adineoarea că te aștepți să 'ți cer zece mii de mărci.

D-na La Bourde rămase mirată la acéstă cerere.

De ce voia femeia să aibă mai mult de cât îi trebuia?

De ce cerea acum zece mii de mărci pe când mai înainte zisese că 'i sunt de ajuns cinci mii?

Asta era ceva curios.

Negustoreasa se hotărî să nu dea mai mult de cât i se ceruse.

— Nu, scumpă doamnă, răspunse dênsa.

„N'am spus că am să 'ți dau zece mii pe podôba asta ci numai că mă temeam să nu cerî zece mii.

„Dacă vrei să iai cinci mii, de bine; dacă nu, eu pot să renunț la această afacere.

— Nu, nu, te supĕra, zise inte nevasta fostului cantonist.

„Am crezut că poți să 'mi dai mai mult, iar dacă nu vrei, atunci o să mă mulțumesc cu cât am.

Și bágă banii în buzunar.

Când negustoreasa ceru Schioapei o hârtie de legitimație, aceasta scoase și arătă un bilet de birt pe care 'l găsise póte saŭ îl furase.

In sfârșit toate formalitățile de amanetare se terminară.

D-na Holz se sculă și 'și luă ziua bună cu o mare grabă, zicênd că o așteaptă acasă creditorul care voia să 'i pună sechestru pe mobile.

— Insă, nu'i așa, d-nă, adăogă dênsa că o să'mi păstrezi bine podóba ca să nu se atrice și mai cu seamă ai s'o păzești de hoți!

„Vai! cum nu ai d-ta măcar o casă de fier!

— Să nu 'ți fie de loc teamă, răspunse negustoreasa însă nu tot cu acelaș ton prietenos ca la început. D-zeŭ m'a apărat până acum de hoți și cred că o să mă apere și de d'aci înainte.

Schioapa reluă:

— Așa nădăjduesc și eŭ.

Apoi luă un ton scâncitor.

Esclamă:

— Sunt mulți oameni reĭ pe lumea asta.

„Dar când D-zeŭ vrea să ne ia în paza lui, atunci n'avem de nimic a ne teme.

Se înclină puțin.

Negustoreasa la rêndu'i se înclină și ea ușor.

Vizitatoarea se întoarse.

Porni spre ușă

Cele două femei o însoțiră cu privirea.

Tocmaĭ acum ele observară ce rĕŭ șovăĭcăește strĕina.

Uitându-se mai d'aproape, văzură că dênsa are un picior falș.

La ușa prăvăliei, doamna Holz se întoarse.

Își mai luă o dată ziua bună, în chip prea amabil.

— Fii sigură, d nă, zise dênsa că ne vom revedea curând.

— Bine, răspunse d-na La Bourde cu aceiaș amabilitate.

— Peste patru săptămâni voi veni să'mi reiaŭ colanul.

— Cum poftești, d-nă, adăogă negustoreasa.

După asta Schioapa își lăsă pe față un voal gros, negru.

Porni la drum.

Mama Melaniei zise:

— Nu știŭ....

„Dar simt că par'că ar fi fost mai bine să nu fac afacerea asta.

Sofia aduse supa din noŭ la masă.

Lăsă farfuriile și se uită la stăpâna casei.

Aceasta urmă:

— Sofio....

— Nu crezi şi tu că femeea asta avea ceva răutăcios în ochi?

Muta dete din cap în semn afirmativ.

Aceiaşi impresie o avusese şi dênsa în privinţa străinei.

După masă, d-na La Bourde se puse să doarmă nitel.

Muta se aşeză pe sofa şi 'şi luă lucrul de mână.

Mâinile'i se mişcau cu grăbire.

Insă gândul Sofiei era dus în altă parte.

Din când în când se uita la adormită.

Dênsa o privea cu sentiment de dragoste şi devotament.

Pe figura d-nei La Bourde stăteau zugrăvite blândeţea şi bunătatea.

Cât de mult era recunoscătoare sărmana fată acelei femei pentru tot ce primise de la dênsa!

Acum ea nu mai era singură. Prin bunătatea bine făcătórei sale, regăsise o vatră unde se simţia bine. Regăsise o inimă căreia putea să i se încreadă fără reservă.

Din adâncul sufletului chiema binecuvêntarea cerului asupra doamnei La Bourde.

Ruga fierbinte pe D-zeu să 'l îndeplinească toate dorinţele, să 'i readucă fica rătăcită.

Vai! dênsa înţelegea mai bine ca oricine dorul de mamă ce chinuia inima bietei femei.

Nu era ea însăşi în acelaşi caz ca şi ea?

Nu i se răpise şi ei un copil? Nu i se furase lumina vieţei după care acum ofta şi suspina ca o condamnată la ocnă?

In fie-care zi, în fie-care ceas nenorocita se întreba dacă o să 'şi mai revadă copilul vr'odată.

Şi, iute, aşa de multe ciudăţenii sunt în viaţă, aşa de perfidă e adesea întâmplarea că, pe când Sofia muria de dorul copilului ei, la biuroul poştal era pentru dênsa o scrisoare pe care de ar fi citit-o ar fi simţit cea mai supremă fericire ce putea simţi în acele momente.

Această scrisoare 'i fusese trimisă de cocoşatul Ralph care 'i anunţa că găsise copilul printre artiştii unui circ, că se băgase la acel circ ca clown şi că aştepta numai o bună ocasie ca să fure copilul şi să i-l aducă.

Când factorul se presintase cu scrisoarea la adresa însemnată pe plic, portăreasa începu să se vaiete şi să zică:

— Ah! d-le secretar poştal, fata asta a stat la noi, ce 'i drept, dar a murit sărmana, s'a sinucis cu gaz de cărbuni. O! să fi văzut ce grozăvie!

„S'adunase lumea din toate părţile. In sfârşit am dus-o la locul ei de veci. Dar dacă vrei, poţi să 'mi laşi scrisórea ca s'o dau vr'unor rude moştenitoare ale fetei dacă se vor presenta.

Portăréa spusese vorbele astea numai din ură și rĕutate pentru Sofia.

Dênsa știa prea bine că muta era sănătoasă și că se mutase cu d-na La Bourde în noua prăvălie a acesteia.

— Ca să 'ți las scrisoarea, scumpă doamnă, îmi este cu neputință, rĕspunse factorul.

„Insă spre a face un bine rudelor răposatei, pot să intervin să se păstrezе epistola la biurоŭ câte-va sĕptĕmâni.

„Dacă în vremea asta nu se va presenta nimeni, atunci ea va fi înapoiată celui care a trimis-o.

Tocmai așa s'a făcut.

Scrisoarea a stat cât-va timp la biurоul central.

Un impiegat a pus pe ea acéstă însemnare tristă :

Adresanta moartă

Pe urmă plicul fu desfăcut de însuși directorul general.

Din conținutul și datele epistolei se află adresa trimițĕtorului.

Ralph primi îndărăt scrisoarea.

Când citi menționnea arătată, remase ca trăsnit.

Sofia moartă !...

Atunci iubitul sĕŭ copil era cu desăvêrșire ortan.

Acum dar mai mult ca ori-când era de datoria sa ca să 'l îngrijască.

Trebuia deci că el, Ralph, să 'i țină loc de tată.

Era dator să nu 'l părăsească nici o dată.

Despre soarta acestei scrisori și urmările ei, nu putea firește să bănuiască nimic, sĕrmana Sofia.

Ea n'avea cum să știe că rĕutăcioasa portăreasă o declarase de moartă spre a se resbuna pe ea.

De aceea nu putea să știe că acéstă declarație era pricina că nu putuse să 'i parvină cea mai îmbucurătoare știre pentru dênsa.

Trecuse vr'un ceas de când d-na La Bourde dormia.

Figura ei esprima o mare fericire interioară.

Se vede că dênsa visa iar pe Melania.

D'o dată clopoțelul sună din noŭ.

In prăvălie se auziră pașĭ de oameni.

Sofia sări de pe canapea și se apropiă de negustoreasă.

Punêndu 'i cu delicatеță o mână pe umĕr, o deșteptă.

Muta nu putea să primească pe musterei.

D-na La Bourde sa sculă în grabă și după ce întrebă pe fată, trecu în prăvălie.

Ea găsi acolo doi oameni.

Unul dintre ei, prin ținuta lui impu-

nětoare, îl dete îndată bănuială că trebue să fie un polițist.

Ce-l-alt, se cunoștea că e evreŭ.

Era un om bětrân, slab, galben, d'abia mișcându-se.

Privindu'l mai d'aproape, negustorésa îl recunoscu.

Era telalul care 'l fusese adversar la licitația din acea zi.

— Sunt polițistul Scharf, zise funcționarul, și am venit să fac o revizie în lucrurile și condicele d-tale.

D-na La Bourde făcu un pas înděrăt, speriată.

— O revizie la mine ? esclamă dânsa. D-zeule, dar eŭ n'am făcut nimic rěŭ.

— Liniștește-te, d-nă La Bourde, zise polițistul.

„N'ai a te teme de nimic. Nu e nimic contra d tale.

„Revizia asta o fac de câte-va zile, d'împreună cu dumnealuĭ—arătă cu degetul spre însoțitorul sěŭ—pe la toți împrumutătorii pe amanete și pe la negustorii de lucruri de ocasie.

„Prăvălia d-tale fiind de curênd deschisă n'am aflat de ea de cât azi.

— Și ce poftește domnul acesta de la mine ?

— Domnul acesta este Ionas Bruck, vestitul cămătar, reluă polițistul.

„A dat de curênd peste o mare nenorocire.

„I s'a spart casa și i s'aŭ furat nu numaĭ sume marĭ de banĭ ci și o mulțime de bijuterii și podóbe de preț.

Podóbe de preț !

Cuvintele astea isbiră inima negustoresei ca niște săgeți înveninate

Începu să tremure.

Privirile îĭ deveniră sfióse.

Părea că ea însăși ar fi comis un furt.

— Noĭ credem, urmă polițistul, că criminaliĭ vor fi căutat să prefacă în banĭ, prin vênzare saŭ amanetare, vr'unele din obiectele furate.

— Intre obiectele astea, zise evreul, eraŭ podoabe scumpe, ca, de pildă, un colan de briliante, pe care 'l cumpěrasem cu 4500 mărcĭ de la o damă distinsă și alte multe lucruri pentru care dădusem o mare cătățime de banĭ...

— Un colan de briliante ! esclămă d na La Bourde cu un glas tremurător.

Polițistul se uită drept în ochiĭ negustoresei.

— Te-aĭ îngălbenit, scumpă doamnă, tremurĭ.

„Te rog, ține'țĭ firea, fiĭ liniștită. Spune-mĭ tot ce este...

— Ce să fie, răspunse d-na La Bourde, eŭ cred că am primit ca amanet colanul de care vorbițĭ.

„Insă D-zeu mi e marter că n'am avut nicĭ o intenție rea.

— Nu te teme de nimic, zise Scharf cu glas blând.

„Dacă aĭ dat împrumut pentru colan

o sumă cuviincioasă şi dacă persóna care ţi-a adus lucrul, ţi-a arătat şi un bilet de legitimaţie, atunci ori-ce rĕspundere îţi este ridicată.

„Te rog, arată-mi iute acel colan amanetat.

D-na La Bourde se întoarse cu mare greutate în odăiţă.

Picioarele d'abia o ţineau.

Numai cu ajutorul Sofiei, putu să ajungă la lada cu bani.

O deschise.

Cu mâna tremurătoare scoase dintr'ênsa cutia în care se afla podoaba.

In urma ei, Scharf îşi frecă palmele de bucurie.

El esclamă :

— In sfârşit cred că am dat de o urmă a criminalilor.

„D-zeŭ n'a permis că dênşii să rĕmână nepedepsiţi.

Ionas se retrăsese într'un colţ al prăvăliei.

Dênsul îşi îndesă chitia de catifea pe cap.

Pe urmă murmură o rugăciune.

După câte-va minute negustoreasa se întoarse.

Ea puse pe tejghea cutia cu preţiosul colan.

Poliţistul şi evreul se apropiară emoţionaţi.

Pe figura lui Bruck se citea o nespusă lăcomie.

Scharf zise :

— Deschide cutia.

D-na La Bourde nu putu să execute acest ordin.

Tremura prea tare.

Mâinile'i n'avură nicĭ putere să apese nasturele de aur al cutiei.

Treaba asta trebui s'o facă însuşi poliţistul.

D'o dată, podoaba aşezată pe catifea roşie, scânteietoare de sute de flăcări, eşi la iveală.

Evreul se uită cu ochii sgâiţi.

Dênsul esclamă :

— Pe numele tuturor profeţilor ! ăsta e colanul meŭ !

Şi se apucă cu mâinile de păr.

— L'am cumpĕrat de la lady Nelson, urmă el.

Poliţistul se uită mirat când la evreŭ, când la podoabă.

— Să fie cu putinţă ? zise dênsul în sfârşit.

„Il recunoşti bine, Bruck ?... Nu te înşeli ?

Bruck rĕspunse :

— Să mĕ înşel ?

„Cum crezi că m'aş înşela când am dat patru mii cinci sute de mărci pe dênsul ?

— Aşa dar...

— L'aş recunoaşte şi după douĕ-zeci de ani, şi după un veac !

— Foarte bine, zise Scharf şi ochii îi scânteiară.

Figura'i se înveseli.

El aruncă o privire asupra d-neĭ La Bourde.

Apoĭ, punênd mâna pe cutia în care era podoaba, urmă :

— În numele legeĭ, sechestrez acest obiect.

„El face parte dintre lucrurile furate în urma unei spargeri şi a unuĭ omor.

Zicênd acestea, poliţistul trase cutia lângă sine.

Negustoreasa era cât p'aci să cază jos pe podele.

Inspectorul de poliţie se încercă să nu o sperie mai mult.

El vedea spaima ce stăpânea pe femeie.

Gândindu se că poate ea era nevinovată, luă un ton mai dulce.

— D-nă La Bourde, urmă el, aştept de la d-ta informaţiĭ precize.

— Trebuie să 'mĭ descriĭ esact persoana care a adus şi amanetat această podoabă.

„Să ştiĭ că deposiţiunea d-tale e de mare importanţă.

„Incearcă să 'ţĭ aduci bine aminte şi să nu uiţi nici cel mai mic amănunt.

„Spune....

Negustoreasa, auzind pe evreŭ spunênd că colanul era al luĭ, era să leşine.

Ideea că o să fie chemată pe la instrucţie şi înfăţişărĭ îĭ era nesuferită ca ori-cărui om cinstit.

Acest lucru îĭ părea prea greŭ.

Incepu d'odată să plângă tare, aşa că Sofia, auzind-o, se repezi din odaiţă şi o cuprinse cu amêndouĕ braţele ca şi cum trebuia s'o apere de ceva.

— Linişteşte-te, d-nă, zise poliţistul. Sunt sigur că cu câte-va vorbe ai să mĕ convingĭ de nevinovăţia d-tale.

„Spune mĭ cine ţi-a adus acest lucru ca amanet.

— Mi l-a adus azĭ o femee mai mult bătrână de cât tinără, răspunse negustoreasa suspinând.

— A ! o femee !...

„Era bine îmbrăcată ?

— Da, aproape elegant.

— Şi-a spus numele şi prin ce şi l-a legitimat ?

— Mi-a arăt un bilet de birt. Iată registrul.

„Citeşte d ta însuţĭ.

Inspectorul de poliţie aruncă o privire în condică.

In vremea asta evreul îşĭ smulgea părul de desperare.

— Crezĭ că şi-o fi spus numele adevărat ? răcni dênsul.

„O fi dat numele unuĭ biet om nevinovat...

— Aşa trebue să fie, întări poliţistul în vreme ce lua notiţă după registru în carnetul sĕŭ.

— Insemnările astea nu spun chiar nimic.

„Mai de folos îmĭ vor fi observaţiile

personale ce veĭ fi făcut d-ta d-nă La Bourde, asupra acelei femeĭ.

Negustoreasa începu atunci să descrie figura mișcările și chipul de vorbire ale streinei care 'I adusese colanul.

Polițistul o întrerupse zicênd :

— Ce sumă i-aĭ dat împrumut pentru colan ?

— Cinci miĭ de mărci, atâta mi-a cerut ea însăși de la început.

„Mai pe urmă cerea zece miĭ dar am refusat.

„A făgăduit să se întoarcă peste patru săptămêni să 'și ia podoaba îndărăt.

— Ce ? să vie îndărăt ? răcni evreul.

„Să nu crezi asta !

„N'aĭ s'o mai vezi nici odată, chiar d'aĭ trăi cât Sara, soția lui Abraham și mama lui Iacob.

Inspectorul de poliție zise :

— Bruck, fiĭ cu minte.

„Fiĭ om...

Insă evreul continuă :

— Ah ! pe numele lui Moise...

Polițistul bătu din picior cu nerăbdare.

— Ionas, zise dênsul, te rog, nu face atâta sgomot.

„Nu striga așa.

„Lumea de pe stradă ar crede că e aci vr'o bătaie.

Evreul păreà însă că nu înțelege nimic...

Cu o voce plângĕtoare dênsul murmură :

— Gândește-te la nenorocirea mea, d-le inspector.

— Admit și eŭ că femeea aceea n'o să mai dea pe aci.

„Trebue s'o căutăm noi.

Își luă capul în mână și se gândi puțin.

Apoi reluă :

— Dacă am cunoaște vr'unul din semnele eĭ particulare, asta mi-ar fi de mare folos.

Negustoreasa se uită la polițist care o privea în chip întrebător.

O rază de bucurie lumina figura cinstitei femeĭ.

Ea esclamă :

— Un semn particular ?!

— Tocmaĭ, d-nă.

— Imĭ aduc aminte acum.

— Eĭ bine, vorbește.

Cei doĭ bărbațĭ așteptaŭ cu o mare nerăbdare.

La Bourde urmă :

— Iată...

„Femeea aceea șchiopăta grozav.

— Numaĭ atâta ?

— Avea un picior falș.

— Semnul acesta e de cea mai mare importanță, zise inspectorul.

„Un picior falș !...

„Asta ca și cum am fi pus mâna pe criminali.

Ionas Bruck zise :

— Așa crezi, d-le inspector de poliție?

Acesta răspunse:

— Oh, da. Poți să te bucuri domnule.

„Numai puțin noroc să ai și ai să'ți redobândești toți banii și lucrurile furate.

„Făptașii vor fi pedepsiți după cum merită.

Însă auzind aceste cuvinte evreul nu se emoționă de loc.

Nu făcu nici o mișcare.

Nici un semn de bucurie nu se ivi pe figura lui.

El murmură:

— Chiar de mi-aș recăpăta toată averea, și d'aș vedea tăindu-se capetele ucigașilor, ce-ar fi cu asta?

Polițistul se uită la evreu.

El s'aștepta să'l vadă sărind de bucurie.

Tristeța lui Ionas i se păreă ciudată și esclamă!

— Ce va să zică asta?

Cămătarul urmă:

— Ia ascultă.

„ Bătrânul Laib tot n'o să mai învie.

„Sufletul lui tot o să mă chinuiască în fie-care noapte.

— Ce înțelegi prin asta, Bruck? întrebă polițistul.

„Laib e un mort ca toți morții și se odihnește pe veci în groapă.

Evreul dete din cap în semn negativ.

— Nu se odihnește de loc, d le, zise dênsul, crede-mă.

„Și nu mă lasă nici pe mine să mă odihnesc.

„In fie-care noapte vine la mine eșind din pimniță.

„Își pune mâna rece și uscată pe fruntea mea, mă privește lung cu ochii sticloși și mă isbește în nas cu suflarea lui de ghiață...

„Ah! și când vreaŭ să 'l alung de lângă mine, se aruncă cu tot trupul asupră-mi și mă roagă plângênd sfășietor să nu las pe tâlhari să 'l ucidă. Tocmai când începe a se crăpa de ziuă se hotărăște să se întoarcă la locul lui în pimniță.

„Iar eŭ mă scol atunci mai sdrobit și mai obosit de cum eram când mă culcasem!...

Polițistul clătină capul cu tristeță.

— Astea sunt fantasii regretabile, zise dênsul.

„D-ta ești bolnav, Ionas Bruck.

„Trebue să te dai pe mâna unui doctor bun.

D'împreună cu evreul, Scharf părăsi apoi prăvălia d-nei La Bourde, după ce asigurase pe aceasta din urmă că n'o să i se întâmple nimic neplăcut și că în caz de a se prinde curând criminalii, banii îi vor fi restituiți.

Cu toate asigurările astea, cele două

femeĭ fură foarte agitate tot restul zilei aceleia.

Ori ce-ar fi făcut, ori ce-ar fi dres, le venia mereŭ în minte figura urîtă a visitatoarei cu colanul şi le făcea să se înfioare.

Se făcu noapte în sfîrşit.

De şi d-na La Bourde se simţia mai obosită ca ori-când şi pe lîngă asta era deprinsă să se culce de vreme, în séra aceea n'avea de loc poftă să se retragă la odihnă.

De alt-fel era mai mult ca sigură că n'ar fi putut să închidă ochiĭ.

Eră deja ceasurile 11 când dênsa sculându-se de pe scaun, se apropiă de Sofia, o sărută pe frunte şi o rugă să se ducă la culcare în camera eĭ.

Apoĭ adăogă :

— Trebue să încheiăm în sfîrşit ziua asta.

„Ea a fost plină de întâmplări nenorocite..

„Ştiŭ bine că n'am să pot dormi astă noapte.

„Aş fi voit chiar să te opresc aci în camera mea.

„Mă gândii însă, draga mea, că este mai bine alt-fel.

Muta făcu pe bine făcătoarea eĭ să înţeléga că ar fi petrecut bucuros nóptea lîngă dênsa.

Iară negustereasa reluă :

— Cu neliniştea mea, te-aş împedeca d'a dormi.

Sofia protestă.

Buna fată nu neglija ocasiile de a fi folositoare.

Simţia o bucurie mare când putea să facă vr'un serviciŭ negustoresei.

Femeea o strînse la sîn cu dragoste.

Muta era foarte simţitoare şi o lacrimă se ivi în ochiĭ eĭ.

D-na La Bourde continuă :

— Somnul îţi e foarte trebuitor, copila mea.

„Gândeşte-te că încă nu eşti vindecată pe deplin.

„Du te, drăguţă, şi te culcă.

„Somn uşor.

Muta îmbrăţişă pe bine-făcătoarea sa şi 'i arătă prin semne că era gata, că voia să rămînă în camera sa şi o rugă să 'i dea voe.

— Nu, nu, e de prisos, răspunse negustoreasa.

„Dacă n'o să pot dormi, o să iaŭ prafurĭ de care mi-a dat doctorul. Bună séra copila mea.

„Roagă-te pentru sărmana mea Melania care poate nu se odihneşte acum pe moale şi în linişte ca noi.

Sofia să plecă şi sărută mâna prietenei sale materne.

Pe urmă eşi din odăiţă şi se urcă în camera sa care era despărţită de cea d'întâiŭ printr'o scară mică.

Negustoreasca era singură.

Începu să se dezbrace încet.

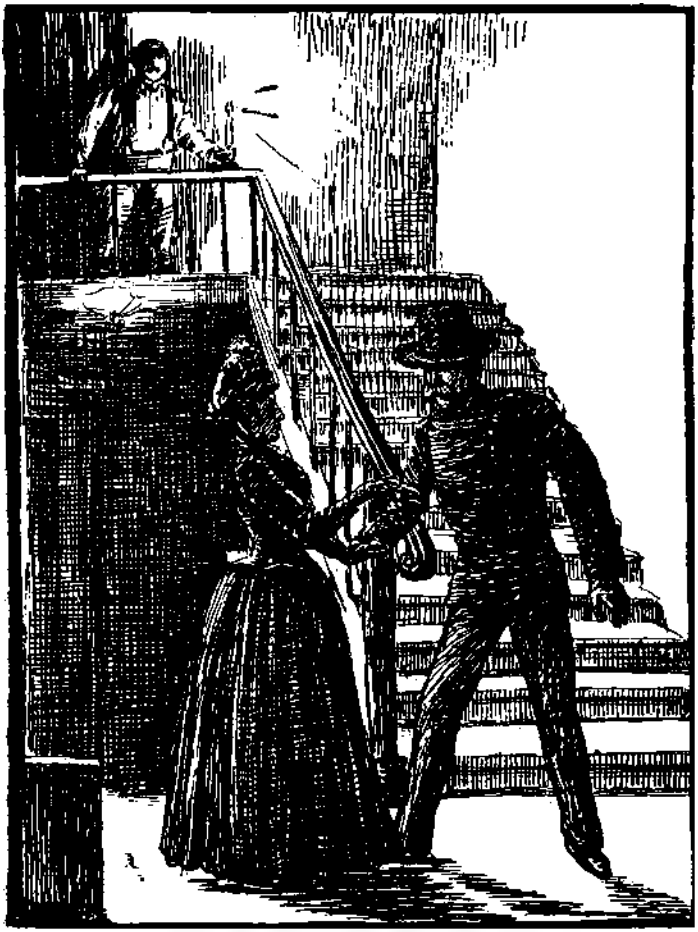

— Nu, n'ai să'mi scapi, mizerabilă femee.

Ca tot-d'a una, când se pregătea să se culce, gândul d-neĭ La Bourde sbură către fiica eĭ.

Se întoarse la portretul Melaniei şi murmură o rugăciune.

Apoĭ urmă să se desbrace.

Își scoase haina de d'asupra, când d'o dată i se păru că a auzit o ciocănitură la oblonul prăvăliei.

Îi veni atunci în gând că ușa prăvăliei nu era destul de bine închisă.

Își aruncă un șal pe umerii goi, încă plini.

Luă lumînarea, eși în prăvălie și merse spre ușa despre stradă.

Ușa era bine încuiată.

Manelele de fier erau de asemenea trase.

Era cu neputință să intre cine-va pe acole.

Altă eșire casa nu mai avea.

Negustoreasa se întoarse în odăiță, după ce se asigură că n'avea de ce să se teamă.

D'o dată fu cuprinsă de un sentiment de frică.

I se părea că din fie care colț o să sară d'o dată un tâlhar.

— Mi s'a aprins sângele, murmură dênsa.

„Nu e nimic alt-ceva.

„O să iau prafurî pentru somn și atunci o să mă liniștesc.

D'o dată esclamă :

— Auleo!

Se lovise de masa pe care o cumpărase în acea zi.

D-na La Bourde așezase acea masă într'un loc unde nu era deprinsă să întâlnească ceva

— Ah! asta e masa pe care am cumpărat-o azi la licitație, își zise ea după întâiul moment de spaimă și durere. Să nu fie oare ceva foarte curios că tocmai azi mi-a venit în casă mobila asta de care se leagă atâtea amintirî spăimântătoare?

Lumină masa din toate părțile și o privi cu băgare de seamă.

— La masa asta, continuă dênsa, trebue să fi stat de multe orî acea nenorocită femee Karcosch.

„Póte că cu câte-va minute înainte de de sfârșitul eî sângeros stătea cu ceatele rezimate de lemnul acesta și scria Póte că ucigașii aû surprins-o cu condeiul în mână iar ea, în lupta spăimântătoare a morței s'a agățat de aceste colțurî ca o naufragiată de un betișor și când cuțitul a lovit-o pe d'îndărăt atunci capul eî s'a plecat pe acest postav .

D na La Bourde se înfioră.

— Ce presupunerî spăimântătóre! bolborosi dênsa.

„Să dea D-zeû ca mobila asta să nu fi adus în casa mea vr'un bleatem care să se împlinească întocmai ca asupra aceleî sărmane femeî.

Zicênd vorbele astea, ridicase aproape fără știință tabla de d'asupra a mesei de scris, construită după o modă veche și începu să tragă săltărașele uitându-se în ele.

Tóte erau goale.

Nu se afla într'ênsele nici o bucățică de hârtie.

Judecătorul de instrucție luase tot.

— Am să vînd curînd mobila asta, murmură din nou negustoreasa, pentru că 'mi aminteşte de lucruri grozave. Nu pot s'o sufer în apropierea mea. De alt-fel pot s'o dau ieftin, pentru că şi eŭ am cumpărat-o ieftin.

„E încă destul de bună.

„Pata asta de cerneală se va putea şterge.

Vorbind ast-fel atinse cu degetul o pată neagră, neregulată, care era la dreapta fundului mesei de scris.

O frecă uşor mai întâiŭ pe urmă apăsă mai tare ca şi cum voia să se convingă că pata o să iasă.

De odată se produse un lucru extraordinar.

O bucată a scândurei pe care era pata, se mişcă mai înte şi mai tare de cât fusese apăsată.

Ea dete la iveală, fără nici un sgomot, un săltar ascuns, plin cu hârtii de valoare.

D'asupra hârtiilor era o ţidulă umplută cu o scriere măruntă.

La început, negustoreasa remase încremenită.

Pe urmă 'şi trecu mâna pe frunte şi pe ochi ca şi cum voia să se convingă că e deşteaptă, că nu visează.

Numai după câte-va minute putu să ia ţidula şi s'o citească.

Scrierea era tremurată.

In unele locuri se citea cu greŭ.

Se cunoştea că era aşternută într'un moment de mare agitaţie.

După ce literele 'i jucară cât-va înaintea ochilor, d-na La Bourde putu în sfârşit să citească următoarele rînduri:

„Ochiŭ pentru ochiŭ, dinte pentru dinte.

„Cine a ucis va fi ucis.

„Ştiŭ că el, acel om al cărui nume nu vreaŭ să 'l spun aci, mă va omorî. Poate că asta o să se întêmple mâine, poate chiar azi, poate peste un moment.

„Hotărâsc dar, după matură chibzuinţă ca economiile mele care se urcă la suma de două sute de mii de mărci şi se află în săltarul ascuns al mesei mele de scris să rămână fetei Olga, care se află acum în serviciul meŭ.

„Olga să 'mi fie moştenitoare şi să dea D zeŭ ca banii aceştia să 'i aducă mai multă fericire de cât mi-aŭ adus mie".

Iscălitura era a mamei Karchesch.

D-na La Bourde citi rândurile astea de mai multe ori, mai întâiŭ încet, pe urmă tare.

Scăpă apoi ţidula din mână şi 'şi lăsă capul pe mână.

— Ce descoperire spăimântătóre, murmură dênsa.

Ce-a trebuit să sufere acea femee care a scris aceste rînduri?

„Şi unde s'o fi aflând óre acea fată Olga, moştenitoarea averei?...

„Averea e aci!...

Ochii d-nei La Bourde scânteiară.

Dênsa se plecă asupra săltarului ascuns.

Îşi băgă mâinile în bancnote pe care începu să le vânture.

O schimbare ciudată se făcu în momentul acesta în întreaga fiinţă a femeei.

Dênsa'şi perduse orî-ce frică.

Îşi recâştigase pe deplin vechea siguranţă.

Se părea că vederea banilor îi redăduse curagiŭ şi putere.

— Două sute de mii de mărci! esclamă dênsa.

„Asta e o avere prinţiară!

„Cine o va poseda, nu va duce în lume grijă de mizerie.

„Eŭ o am în mâni, o apuc, o ţin, şi cu toate astea nu este a mea.

Glasul i se coborî la şoaptă şi două lacrimi îi străluciră în ochi.

De ce plângea? de ce începu să tremure fără de veste?

De ce sări d'o dată îndărăt de lângă săltar ca isbită de o putere nevăzută?

Două gânduri deosibite se încrucişară în mintea ei şi'i produseră acea emoţiune ciudată.

Cel d'întâi era acesta:

— N'aş putea să pun în siguranţă averea asta pentru nenorocita mea copilă, pentru Melania mea? Atunci scopul vieţei mele ar fi atins, aş putea să mor în linişte.

Al doilea gând însă combătea pe acesta cu învêrşunare.

Glasul conştiinţei îi striga:

— Să nu faci asta! Ar fi un adevărat furt.

„Datoria ta este să înştiinţezi poliţia despre găsirea banilor şi a testamentului.

Pe când îşi frângea mânile, nestiind cum să hotărească, îi veni d'o dată în minte chipul Melaniei.

Îi apăru întocmai cum îl vêzuse nóptea înainte în vis.

Vêzu pe nenorocita ei fiică sdrobită, prăpădită de suferinţi de chinuri, de desamăgiri de tot felul.

— Nu, nu, esclamă ea apropiindu-se iar de masă.

„N'am să te las în lipsă.

„Dacă banii aceştia poţi să 'ţi redea fericirea, n'am să ţi'i retrag.

„Vreaŭ să fiŭ chiar hoaţă din causa ta, Melanio.

Puse testamentul d'asupra grămezei de bancnote.

Apoi închise iute săltarul.

Acum se hotărîse.

Avea să ascundă banii.

N'avea să descopere nimic niměnui despre găsirea lor.

Melania avea să 'i găsească neatinşi, mai târziŭ, când se va întoarce.

N'avea să spună nimic nici chiar Sofiei.

Simţia că ar fi trebuit să plece ochii înaintea acelei fete oneste.

Voia să păcătuiască pentru fică-sa însă fără ştirea niměnui.

Neapărat, i se putea scusa oare-cum fapta asta prin iubirea maternă, prin dragostea imensă ce avea pentru Melania. Nenorocita uita însă că înaintea judecătorului suprem astfel de desvinovăţiri se prefac în pulbere.

Nu se putea oare ca Olga, adevărata moştenitoare să fi trăit în mai mare mizerie ca Melania, să fi avut mai mari şi mai imperioase trebuinţi ca dênsa ? Póte ei îi erau banii de o mie de ori mai necesari de cât amantei lui Buller.

D-na La Bourde nu putea să 'şi ascundă că făcea o crimă îndoită.

Fura averea de două ori: de la o femee moartă şi de la una vină.

— Bunule D-zeŭ care eştî în cer, şopti dênsa împreunându-şi mâinile. Tu care citeşti în inimele oamenilor ca într'o carte deschisă, nu mě urgisi pentru fapta mea pentru că nu o fac de cât din iubirea de mamă.

Începu să plângă amar.

Lacrimile astea erau vĕrsate ca pe mormêntul onoarei sale pe care i se părea că o îngropase în acea noapte.

— Şi acum la culcare, zise dênsa cu un glas stins.

„Ah ! simt bine că n'o să dorm acum chiar de loc

Luă sfeşnicul cu lumînarea şi făcu câţiva paşi spre uşa odăiţei sale. D'odată se opri ascultând.

Întoarse capul şi privi cu ochii holbaţi spre uşa prăvăliei.

Cine-va bătuse la uşă.

Era óre o persónă care doria să intre saŭ vr'un beţiv trecător voise să facă o glumă proastă ?

Bătaia se repetă de două orî foarte lămurit.

Negustoreasa înlemnise cu lumînarea în mână.

Nu îndrăznea să facă nici o mişcare.

Şî cu toate astea trebuia să se hotărască la un fel.

Bătăile se repetaŭ mereŭ şi tot mai tare.

Întâiul gând al d-nei La Bourde fu să deştepte pe Sofia şi să se ducă cu dênsa ca să deschidă uşa

Dar numai de cât alungă ideea aceasta.

La ce-ar fi putut să 'l servească muta ?

Şi pe urmă, de ce-ar introduce-o în toate secretele sale.

Se apropiă de uşă tremurând ca varga.

Bătăile nu mai încetaŭ.

Se păru d-nei La Bourde că aude afară un plânset înăbuşit.

— Cine 'l acolo ? întrebă dênsa cu un glas întretăiat de emoţiune şi de frică.

Numaĭ decât rĕspunse un glas:

— Lasă-mĕ înăuntru, mamă. Eŭ sunt Melania ta.

La auzul acestei voci, i se păru negustoresei că fusese apucată de nişte mâni nevĕzute şi ridicată în sus spre norĭ.

Se cutremură.

Tot-o-dată se simţi cuprinsă d'o slăbiciune extra-ordinară.

Picioarele i se îndoiaŭ şi era cât p'aci să cadă.

Se sprijini de perete.

Insă ideea că auzise tocmaĭ acel glas iubit, de mult dorit, îl dete putere.

— Melanio ! esclamă d.na La Bourde, Melanio, tu eştĭ ?

„Cu adevĕrat eştĭ tu ?

— Da, sunt eŭ, mamă. Insă te rog, deschide 'mĭ, nu mĕ lăsa aşa mult afară.

Manelele de fier fură trase dintr'o dată.

Uşa se deschise scârţiind.

Pe urmă se auziră două esclamărĭ.

Mama şi fiica eraŭ braţe în braţe.

— Eştĭ tu, copila mea adorată ? zicea mereŭ d.na La Bourde.

„In sfârşit te-aĭ întors la mine pentru a nu mĕ maĭ părăsi !

„Ah ! inima'mĭ spusese că o să viĭ ! Ştiam eŭ bine că marea n'o să te primească, că o să te arunce îndărăt în braţele mameĭ tale !

Şi ridicând ochiĭ spre cer, esclamă cu entusiasm:

— Să fie lăudat numele lui D-zeŭ... care a ascultat rugăciunea uneĭ mame nefericite !

— Amin !... adăogă Melania cu o voce abia înţelegibilă.

Negustoreasa acoperea cu sărutărĭ fruntea, obrajiĭ, părul fiicĕĭ sale şi o strîngea la piept s'o înăbuşe.

Melania plângea şi suspina încetişor cu capul ascuns la sînul mameĭ sale.

Aceasta din urmă nu se maĭ sătura drăgostind-o, linguşind-o, mângâind-o, privind-o cu o fericire nespusă.

Era par'că, nebună de bucurie.

In sfârşit, Melania se desfăcu blând din braţele mameĭ.

D-na La Bourde putu acum să privească maĭ d'aproape figura copilei sale.

Bucuria'ĭ amuţi.

Gura'ĭ care se deschisese spre a pronunţa vorbe de fericire, îĭ remase deschisă.

Nefericita mamă apucă amêndouĕ mânile regăsitei şi esclamă speriată:

— Doamne, copila mea, ce slabă eştĭ la faţă, ce rupte-ţĭ sunt hainele. Intocmaĭ aşa te-am visat.

„Tot astfel îmĭ întindeaĭ mâinile şi mĕ rugaĭ să nu te părăsesc.

„Trebue să fi suferit tu mult, fată,

— O! da, mamă.

„Insă nu din pricina unui om ci din causa soartei.

— Tu 'mi spune nimic acum, întrerupse muma.

„Hai, vino în odăiță.

„O să vorbim acolo.

Tiri pe Melania în camera sa și voia s'o silească să se așeze pe sofa. Insă tînăra femee se apără zicênd :

— Nu, mamă, n'am vreme să stau. Am venit numai să te îmbrățișez și să 'ți fac o rugăminte.

D-na La Bourde o privi cu mirare. Apoi cu un glas tremurător zise :

— Ce, nu poți să stai la mine ?

Și, fiind-că Melania nu răspundea, negustoreasa reluă :

— Nu poți să rămâi aci ? Unde vrei să te duci ?

„Ce'nseamnă asta ?

Tînăra femee ridică ochii ei mari în cari se citea o adâncă tristeță și se vedeau lacrimile gata să curgă.

— Mamă, răspunse dênsa încet, tu ți-ai uitat de dênsul.

— De cine ? De Buller ?

„A scăpat și dênsul ? Va să zică n'a perit ?

— Aș fi perit mai curând eu dacă el nu m'ar fi întins mână de ajutor în ultimul moment.

„Ah ! D-zeu ne-a scăpat pe amândoi dar... am perdut tot ce aveam... N'am rămas cu nimic .. Suntem niște cerșetori fără patrie...

— Ce grozăvie ! murmură bătrâna.

Apoi adăogă cu glas solemn :

— Acesta e fructul sămânței rele ! Ce iute a răsărit !

— Te rog, mamă, zise Melania, nu îmi mai face acum imputări.

„N'aș putea să le sufer. M'ai împinge la un pas disperat.

— Eu să 'ți fac imputări ? esclamă d-na La Bourde, atrăgênd din nou la sine pe Melania.

„Eu care te iubesc mai mult ca pe viața mea ?

„O ! nu, nu !...

„Din contră, eu vreau să zic că e bine ce-ai făcut.

„Dar ia spune-mi ce o să faci acum ?...

„Care o să 'ți fie sórta ?

Melania dete din umeri și se uită în jos cu disperare.

— Vrei să zici ce o să devenim, eu și Buller, mamă ?... reluă ea în sfârșit. Eu însu'mi nu știu.

„Am fost lăsați în Brema de vasul care ne-a luat din mijlocul mării.

„Eu eram atunci inconscientă, aveam friguri.

„Am fost așezată într'o casă unde cu greu mi-am venit în fire.

„Buller m'a îngrijit cu un devotament nemărginit.

„Am trăit câte-va săptămâni cu banii

luați din vênzarea ceasornicului și lanțului sĕŭ de aur precum și a inelelor mele.

„Când ne mai remăseseră câte-va mărci, ne-am urcat în tren, în clasa a 4-a și am venit la Berlin.

— Buller e în Berlin? întrebă negustoreasa uimită.

„Nu se teme să fie prins? poliția 'l urmărește încă cu mare rîvnă.

Melania esclamă:

— Cine a căzut într'o mizerie așa neagră ca a noastră, nu se mai teme de nimic.

— Dar unde se află dênsul? întrebă negustoreasa.

— Am tras la un han sărăcăcios de la marginea orașului și am luat pe sĕma noastră.

— Oh! copiii mei!...

Melania urmă:

— N'o să stăm însă mult în Berlin.

D-na La Bourde zise îngrijită:

— Și ce o să faceți?

— Credem să plecăm chiar mâne dacă tu ne vei da mijloacele pe care le nădăjduim de la tine.

Și luând un accent de rugăciune tînĕra femee reluă:

— Ah! sunt sigură că mama mea nu mĕ va lăsa în nevoe,

— Nu, de sigur că n'o să te las, esclamă negustoreasa.

Pe figura ei se zugrăvi o mare gravitate.

Luă de mână pe Melania.

O atrase la peptul ei și'i șopti la ureche:

— Ascultă, copila mea...

„Mâne ai să primești de la mine o avere care are să te scoată dintr'o dată din ori-ce nevoe.

Pe figura tinerei femei se citea o recunoștință nemărginită.

D-na La Bourde continuă:

— Însă te conjur, dulcea mea copilă, înduplecă pe Buller să nu te ducă așa departe de mine.

„Aș vrea să te mai vĕd, să 'ți mai vorbesc.

„Cine știe cât mai avem de trăit!

Melania era foarte emoționată.

— Mamă, zise ea, mĕ sperii cu astfel de vorbe,

„Nu mai vorbi așa.

„Nu ești încă bĕtrână, ești voinică, sănĕtoasă.

„Poți să trăești mai mult de cât mine și poate ai să și trăești...

— O! de asta să mĕ păzească D-zeŭ, esclamă d-na La Bourde.

„Mai bine să staŭ eŭ mâne în cosciug de cât să fiŭ nevoită a purta doliul adoratei mele copile!...

Melania închise gura mamei sale cu o sărutare și zise:

— Trebue să mĕ despart acum de tine, mamă...

„Spune-mi la ce oră să viŭ mâne.

„Înțelegi nerăbdarea mea.

— Cât de timpuriŭ căci inima mea o să te dorească îndată ce voiŭ deschide ochiĭ.

— Şi să duc bărbatului meŭ salutări din partea ta? întrebă tînĕra femee cu un glas cam nesigur căci se temea de un refus.

Însă d-na La Bourde n'ar fi refuzat nimic fiicei sale în momentul acela.

— Salută'l din partea mea, zise dĕnsa. Spune'l că nu mai sunt supărată pe dĕnsul.

„Să vie mâne aci d'împreună cu tine.

„Am să 'l pun baniĭ lui în mână. O să 'l spun să nu se mai apuce de speculaţiĭ.

„Suma e destul de mare ca să trăéscă cine-va din venitul eĭ.

„Vreaŭ s'aud din gura lui că o să fie înţelept pe viitor.

— Da, o să fie, pot să te asigur eŭ d'înainte.

— Ei bine, acum noapte bună, copila mea.

„Du-te cu Domnul şi să ne revedem mâne în veselie şi fericire.

Mama şi fiica se mai îmbrăţişară, se mai priviră odată cu dragoste pe urmă însăşi negustoreasa împinse blând pe Melania repetându-i:

— Du-te, du-te ca să te poţi întór. e mai curând.

După ce Melania eşi din prăvălie, d-na La Bourde închise din noŭ uşa, trase manelele de fier şi se întoarse în odaia sa.

După câte-va minute era culcată. Însă nu putea s'adórmă.

Se întorcea şi se sucĭa în pat. Atunci luă un praf alb pe care doctorul i-l recomandase contra insomnieĭ.

Acest praf îşi făcu îndată efectul.

D na La Bourde fu coprinsă de somnul bine făcător.

D'odată se auzi un sgomot uşor la fereastra care dedea spre curte. Se părea că geamul e sgâriat de unghia unei pisici.

Un ochiŭ de geam se mişcă, tăiat, de la locul lui.

Însă nu căzu jos căci era ţinut cu un boţ negru, lipicios.

În momentul de pe urmă o mână subţire femeească se introduse pe spărtura geamului şi rădică încetişor cleanţa care ţinea fereastra închisă.

Operaţia asta fu executată foarte repede.

Nu trecu nici un minut.

Cu un sgomot uşor, aproape neînţeles gibil, amândouĕ canaturile ferestrei ev date de perete.

Se iviră două umbre, una bărbătească, cea-l'altă femeească.

Cu o mare precauţiune săriră în cameră.

Se uitară împrejur.

Apoi păşiră prin odaie.

In sfârşit se apropiară de patul adormitei.

Ochii bărbatului erau lacomi de omor, setoşi de sânge.

Scânteiau în întuneric.

Acest tigru sub chipul omenesc, scóse de sub haină o secure.

Era o unealtă d'aceea care se obicinuesc la bucătărie pentru a face lemne mărunţele.

Ucigaşii se oprirá lângă pat.

Işi şoptirá ceva la ureche.

Părură însă a se înţelege curând căci femeea se dete cu un pas îndărăt spre a lăsa pe bărbat să fie mai slobod.

Negustoreasa n'avea cum să bănuiască în ce primejdie se afla.

Individul ridică securea.

O învârti d'asupra capului pentru că lovitura să fie mai tare.

Doamna La Bourde dormia mereu şi visa de Melania.

LXXVI

Vălul verde

In tot Berlinul nu era nimeni mai fericit ca Francis Bristol, poliţistul american.

Faţa lui înainte era mereu serioasă şi gânditoare.

Insă acum se putea observa pe ea un zîmbet de fericire şi veselie.

Motivul schimbărei, nu era altul de cât că Bristol avea acum o locuinţă proprie.

O zînă îngrija de menajul casei.

Indată după sosirea în Berlin, închiriă o casă cu cinci odăi.

Micul apartament era situată în partea de vest a Berlinului, cea mai curată.

Locuinţa avea avantagiul că se rădica în mijlocul unei grădini admirabil îngrijită.

Şi cum era atunci în primă-vară, Elsa avea în juru'i o mare mişcare: Mugurii creşteau văzând cu ochii, iarba 'şi scotea la iveală vârful fraged şi friguros, florile modeste, neseměnate de nimeni, îşi deschideau caliciul spre a primi sărutarea de rouă în vreme ce păsărelele se sbeguia printre crăcile copacilor iar vêntul căldicel şi aromatisat murmura cântecul redeşteptărei naturei.

Intâia grijă a poliţistului fusese să umble cu Elsa prin oraş spre a cumpăra o mobilă cuviincioasă.

Cu ocasia asta nu puţin se [illegible] le înţelegerea şi dreapta judecată a fetei, de gustul ei ales şi solid în acelaşi timp în tot ce privea lucrurile casnice.

Bristol era un om avut.

Nu 'I păsa câtuşi de puţin să dea câteva mii de taleri spre a procura nepótei sale o locuinţă vrednică de dênsa.

— Nu, nu, unchiule Francis, lucrul aceasta e prea scump, zicea Elsa în ur'o

prăvălie unde Bristol voia să cumpere o mobilă mai de preț.

„Asta face pentru oamenî fórte bogaţî iar nu pentru noî care trebue să deschidem ochiî când cheltuim o marcă.

— Ce femee escelentă o să devie, se gândea poliţistul atunci.

„Fericit omul care se va însura cu dênsa.

La ideea asta, ofta fără voie din adânc.

Nu putea să'şî esplice de ce'l cuprinde o mâhnire adâncă.

In sfârşit tot mobilerul fu cumpĕrat şi depus prin diferite odăî.

Elsa se apucă să punĕ în ordine cataballcul, să dea încăperilor comoditate şi estetică.

In trĕba asta îşî arătă încă o dată destoinicia.

De sub albele şi delicatele eî mâinî eşiaŭ minunî.

Cel mai modest lucru devenia o mobilă de mare gust prin împodobirile mărunte ce i se făceaŭ, prin locul în care era aşezată.

Bristol era încântat.

Nu 'I venia să creadă ochilor sĕî şi într'o zi esclamă :

— O să locuim într'un palat de zine, mulţumită îngrijireî Elseî.

„Mai frumoasă nu poate fi locuinţa unui rege, nici a unui împĕrat.

Din cele cincî camere, una era rezervată pentru o a treia persoană care avea să locuiască în casă.

Aceasta era vĕduva unuî căpitan, de Bernulli.

Era o femee în vĕrstă ca de cincî zecî de anî.

Despre ea poliţistul auzise în tóte părţile numaî vorbe de laudă.

D-na Bernulli îşî ascundea manierele şi obiceiurile de lume aleasă cu o purtare modestă şi dintre cele mai nobile.

Cu toată vârsta eî, i se putea zice încă frumoasă.

Era şi ceva de mare însemnătate pentru Elsa.

D-na Bernulli fusese câţi-va anî, în tinereţe, cântăreaţă de operă şi secerisese aplause.

Cunoştea musica în fond.

Bristol o angajase nu numaî cu intenţie ca Elsa să capete de la dênsa obiceiuinţa manierelor alese ci şi ca să împedice iscarea vr'unor clevetirî.

Lumea e rĕutăcioasă.

Lumea vorbeşte multe când un om tînĕr locueşte singur cu o fată mare, chiar în cas de înrudire apropiată

Poliţistul se jurase să n'aibă nici o dată pentru Elsa de cât sentimente părinteştî.

Intr'o seară, când d-na Bernulli nu şi luase încă serviciul, nu se mutase în casă, Bristol şi Elsa stăteaŭ, după masă, în balconul caseî.

Işî întrerupseră convorbirea veselă şi

se uitaŭ amêndoĭ jos în grădină.

Farmecul misterios al naturei le cuprinsese sufletele.

Erau visători.

D'o dată Bristol simţi că mâinile 'i sunt apucate de alte două mâini catifelate.

Ridică capul.

Atunci văzu că ochiĭ Elseĭ înotaŭ în lacrimi.

— Ce'ţi este fată ? întrebă el, De ce plângi ?

— Plâng de fericire şi de recunoştinţă, răspunse Elsa încet.

„Mă gândesc la înjosirea din care m'ai scos.

„Simt că nicĭ o dată nu mă voiŭ plăti de datoria către tine.

Bristol se sili să zîmbească însă nu isbuti.

— Copilă nebunatecă ce eşti, zise dênsul, cum poţi să te mai gândeşti la astfel de lucruri ?

„Ce-am făcut eŭ alt-ceva de cât datoria mea ?...

„Nu 'mĭ eşti tu singura rudă de sânge care mi-a mai rămas ?

„Nu, Elso, dacă mă iubeşti puţin, atunci aĭ să 'mĭ facĭ plăcerea d'a nu 'mĭ mai *vorbi vr'o* dată de recunoştinţă şi de datorie.

Fata se uită lung la unchiul eĭ.

— Cât de nobil eşti tu scumpule, bunule unchiŭ ! şopti dênsa.

Cuvêntul unchiŭ isbi ca un cuţit inima poliţistului.

Ca să schimbe subiectul conversaţieĭ, dênsul zise :

— D-na Bernulli va veni mâne să se stabilească aci.

„E o femee onorabilă şi sper, Elso, că aĭ să găseştĭ în ea o adevĕra prietenă...

— Eŭ o iubesc şi o stimez deja, unchiule, din câte mi-aĭ spus deja despre dênsa.

— Ceea ce mĕ bucură mai mult între toate, reluă Bristol, este împrejurarea că dênsa cunoaşte musica în perfecţiune.

— Cântă la pian ? esclamă Elsa sărind în sus ca electrisată.

„Póte cântă şi din gură.

„O ! asta 'mĭ place.

— A fost în tinereţe cântăréţă şi mulţĭ mi-aŭ spus că a avut triumfurĭ extraordinare pe scenă

Elsa începu să bată în palme şi să jóce prin cameră ca un copil.

— D-na Bernulli a *fost* cântăreaţă ! esclamă dênsa.

„A cântat la teatru !

„Ah ! am s'o rog să 'mĭ povestească şi să 'mĭ descrie tot ce ştie, tot ce-a vĕzut...

„Am fost şi eŭ o singură dată la teatru, unchiule şi seara aceea n'o mai uit...

„Când mĕ culc şi când mĕ scol mi se pare că am scena înainte, şi vĕd cor-

tina rădicându-se şi făcându-se tăcere în imensa sală care geme de lume.

„Actorii ies pe scenă în costume strălucitoare, orchestra răsună şi dênşii încep să cânte...

„Ah! unchiule, când mi ar fi dat să încânt şi eu publicul cu cântecele mele de pe o ast-fel de scenă, atunci aş fi cu adevărat fericită.

Ochii fetei scânteiau, obrajii i se aprinseseră, peptul i se sbuciuma. Nu mai părea a fi copila sfioasă şi modestă ca de obiceiŭ.

— In vinele ei curge sânge artistic, îşi zise Bristol şi apucă cu bunătate mâna protegiatei sale.

„Scumpa mea copilă, urmă dânsul tare, idealul pe care 'l visezi şi pe care mi 'l arăţi ca scop al dorinţelor nu 'ţi va mai părea aşa de frumos când veĭ fi aproape de indeplinirea lui.

— Ce înţelegi prin asta, unchiule?

— Inţeleg că în mijlocul grădineĭ atrăgătoare care se numeşte artă, este o prăpastie de care scapă foarte puţini din cei ce umblă pe lângă ea.

„De sigur e frumos să fie cine-va entusiasmat pentru artă însă viaţa de scenă nu dă mai tot-d'a-una de cât desamăgiri crude.

„Un esemplu îngrozitor dintre multele pe care aş putea să ţi le daŭ e doamna Caletti.

Auzind acest nume, Elsa se cutremură.

Bristol vĕzu că 'i făcuse rĕŭ cu acéstă amintire.

— Iartă-mĕ, Elso, zise el.

„N'am avut de loc intenţie să 'ţi represint trecutul pronunţând numele aceleĭ mizerabile.

„Insă'ţi mărturisesc că nu mi ar părea de loc bine să vĕd desvoltându-se în tine gustul pentru viaţa de scenă.

— Dar nici eŭ nu m'am gândit serios să mĕ fac actriţă, rĕspunse Elsa rizând.

„Nu fi supărat pe mine, unchiule, dacă te-am speriat.

„Hai, vino, dă'mi o sărutare de impăcare şi fiĭ iar bun.

Bristol se simţi d'o dată cuprins de două braţe pline şi două buze moi se lipiră şi se apăsară de ale sale.

— Aşa, acum sunt toate uitate, esclamă Elsa.

Dênsa'l sărutase.

Insă Bristol simţia că dovada asta de iubire se dădea unchiului, bine-făcătorului.

Tristeţa lui fu mare.

Un moment se gândi s'o oprească pentru viitor de la ast-fel de drăgostiri. Insă numai decât îşi zise că ar da fetei de gândit şi de ghicit ceva.

Tăcu.

Fu pentru Bristol o mare uşurare când a doua zi, d-na Bernulli, veni şi intră în funcţie.

Dênsul trebui curând să recunoască

că influența vĕduvei asupra Elsei, era dintre cele mai bine-făcĕtoare.

Bucuria'i fu mare observând intimitatea ce se stabilea între amĕndouĕ femeile.

Cu atât mai nespusă 'i fu uimirea într'o dimineață, când d-na Bernulli intră în camera sa, după ce se anunțase prin servitoare și'i spuse că vrea să părăsească serviciul.

Polițistul nu vrea să creadă.

El o rugă să șadă jos și o întrebă cu politeță :

— Cu adevĕrat vrei să ne lași ?

— Da, rĕspunse vĕduva.

— Dar asta nu'i cu putință.

— Te rog foarte mult să mĕ descarci de sarcina ce mi-am luat.

— Asta mi-ar pune într'o încurcătură mare.

— Nu mai pot sta.

— Și de ce ? Sper că Elsa nu ți-a pricinuit vr'o neplăcere...

Femeea rĕspunse cu grabă :

— O ! nu, din contra. Copila e bună, blândă, deșteaptă.

„In scurt timp, de când mĕ aflu aci, am prins o mare slăbiciune pentru ea.

— Și cu toate astea vrei s'o părăsești ?...

— Da, fiind că nu vreau să iau asupră-mi o rĕspundere gravă, rĕspunse vĕduva cu hotărîre.

Și vĕzând că Bristol o privește întrebător, dĕnsa urmă :

— N'aș vrea, d-le Bristol, ca d-ta să poți rădica asupră-mi o acuzare...

— Ce ? o acuzare ?... Cum s'ar putea asta ?

— O să 'ți esplic îndată. Am descoperit în Elsa o aplecare neînvinsă pentru scenă.

„In vinele ei curge sânge adevĕrat artistic care mai târziu sau mai curând o să 'și pretindă drepturile.

„Iți prezic de pe acum, d-le Bristol, că Elsa o să se facă artistă și că nici o putere omenească n'o va putea împedica de la asta.

Figura lui Bristol se posomorî.

— Lovitura asta ar fi prea tare pentru mine, rĕspunse dĕnsul.

„Iți mărturisesc,—rugându-te să mĕ ierți de părerea mea de óre-ce ai fost și d-ta artistă —că e o nenorocire mare pentru o fată de bună familie care se consacră scenei.

— Ai mare dreptate, rĕspunse vrednica femee.

„Eu însă-mi m'am simțit foarte fericită când am putut să mĕ retrag cu bărbatul meu în viața liniștită.

„Insă casul ce ne preocupă e astfel că n'o să putem împiedeca pe Elsa d'a se urca pe scenă.

O durere nesfârșită umplu sufletul lui Bristol.

— Și crezi că nu e nimic de făcut cu să 'l abătem gândurile în altă parte ?

— Absolut nimic.

„Când demonul teatrului apucă pe cineva, nu 'l mai lasă cât o trăi.

„De alt-fel Elsa are un talent mare un glas extra-ordinar.

„Nu mă îndoesc că o să 'şi facă o carieră strălucită pe scenă.

— Cu atât mai rău, zise Bristol.

„Când va fi devenit o artistă mare, e cu desăvârşire perdută pentru mine.

— Şi ai să dai atunci tôtă vina pe mine, reluă vĕduva.

„Ai să zici că am contribuit la întărirea planurilor ei.

— O! asta n'am s'o zic, n'am s'o cred nici odată.

— Nu te înşela însuţi, d-le Bristol. Ştii prea bine că eŭ am fost actriţă. Ai să 'ţi închipueşti că eŭ am povestit Elsei despre triumfurile mele de odinioară. Ai să crezi că de nu m'ai fi adus în casa d-tale, poate gustul fetei pentru scenă nu s'ar fi desvoltat aşa iute şi n'ar fi ajuns la atâta desăvârşire.

Poliţistul apucă mâna femeei.

Şi esclamă:

— Dacă ţi-aş zice că d-ta eşti aceea care te înşeli, ce ai zice?

Apoi continuă:

— D-nă, crede-mĕ că patima aceasta pentru teatru am observat-o de mult în Elsa.

„Asta am făcut-o chiar înainte că d-ta să fi călcat în casa asta.

„Durerea mi-a fost mare dar n'am desvelit-o către nimeni.

„D-ta n'ai făcut, n'ai putut să faci nimic ca să 'i înfierbinţi dorinţele funeste.

„Te rog deci cu stăruinţă să rĕmâi pe lângă Elsa.

„Să 'ţi uneşti silinţele cu ale mele spre a'i scoate aspiraţiile primejdioase.

Femeea nu răspunse nimic. Stătea pe gânduri.

Poliţistul, ca s'o hotăreaacă, reluă iute:

— Dacă nu se va putea să îi scótem gândurile, de va fi fatal să urce scena, ei bine, atunci vreaŭ mai curând s'o ştiŭ sub paza şi îngrijirea d-tale de cât a orî-căreî alteia.

Astfel vĕduva nu mai putea să refuze.

Dênsa apucă mâna pe care i o întindea Bristol.

Şi cu o voce emoţionată, zise:

— Dacă 'i aşa rĕmân.

„Dovada de încredere pe care mi-o dai d-ta, alungă de la mine orî-ce îndoială.

„Întêmplă-se ce vrea D-zeŭ.

„Voiŭ ajuta pe Elsa cu sfatul şi cu fapta şi poate am să isbutesc s'o apĕr de oare-care curse.

— Iţi mulţumesc din toată inimă, adăogă Bristol.

Nu trecuseră multe zile de la convorbirea asta, când într'o dimineaţă, o trăsură se opri înaintea caseî unde locuia

profesorul Kohler, capelmaistru operei regale.

Bristol și Elsa se deteră jos din trăsură.

Urcară încet treptele acoperite d'un covor, lung, gros.

Insă înainte d'a ajunge sus, polițistul, care pe tot drumul stătuse tăcut, retras într'un colț al trăsurei, apucă d'o dată mâna protejatei sale.

O privi cu afecțiune.

Apoi cu o voce tremurătoare de emoțiune, zise:

— Elso, e timp încă să te retragi...

„Intreabă'ți bine inima.

„Ești cu adevărat hotărîtă să renunți a viața pacinică de familie pentru a intra în vârtejurile traiului artistic?

Fata se uită la bine-făcătorul său cu ochii umezi de lacrimi.

— Unchiule, zise dênsa, aș fi nenorocită dacă nu m'aș devota artei.

„Spune'mi tu care ai făcut atâta pentru mine, ai vrea oare că viața mea să rămână zădărnicită pentru tot-d'a-una?

— Dacă 'l așa, esclamă polițistul cu durere, e de prisos discuția și întârzierea.

„Să te examineze profesorul și dacă el te va povățui în cinste să te urci pe acenă, atunci totul s'a încheiat. Nici o imputare nu 'ți voiu face.

Profesorul Kohler d'abia putu să se încrédă în ochii sei vêzênd intrând la sine pe fata care cu puțin înainte o auzise cântând într'o cafenea din Hamburg și de al cărei glas se minunase atât de mult.

Bristol îl rugă să 'I acorde o convorbire între patru ochi și 'I spuse despre Elsa că 'I era rudă d'aproape și cum o găsise la Hamburg în puterea unei ticăloase, cum o eliberase și o adusese în Berlin.

— Și acum eu am s'o pregătesc pentru teatru, zise profesorul.

„E lucru firesc...

„Când talentul sbucnește așa tare într'o ființă frumoasă, nu mai e de stat pe gânduri.

„Acel talent e proprietatea unei lumi nu a unei persoane.

„Te-asigur, d-le, că ruda d-tale va stârni curênd o mare furtună în lumea musicală.

Se întoarseră în camera unde aștepta fata.

Examenul începu.

Elsa cântă cu glasu 'I curat ca al clopotului, câte-va cântece ușóre, acompaniată la pian de profesor.

Kohler, întărit în opiniunea sa, zise Elsei:

— De mâne încep regulat lecțiile d-tale aci la mine.

„Insă mărturisesc că n'am să am mult să te învêț.

„Instinctul d-tale musical, vocea'ți atât de mlădioasă că poate să învingă cele mai mari greutăți, vocația atât de mare

ce ai pentru teatru te-aŭ pus deja pe o treaptă a artei unde ar dori să se afle multe cântăreţe vechi de operă.

Ochii Elsei străluciră.

Dênsa se uită la Bristol.

Figura îi era iluminată de o fericire divină.

Poliţistul stătea însă tăcut.

Era posomorît şi ţinea capul plecat pe piept.

I se părea că suferise d'o dată o perdere nereparabilă.

Simţia că i se răpise pentru tot-d'auna ceva scump, ceva care se ţinea de inima lui.

Lordul Nelson era mereŭ bolnav.

Nu eraŭ atât urmările rănei ce prelungeaŭ boala cât o adâncă tristeţă care apăsa inima englezului.

Acea tristeţa 'I era pricinuită de perderea singurei fiinţi pe care o iubise în viaţă.

Intr'o dimineaţă, bătrânul John îi aduse corespondenţa.

Eraŭ jurnale nemţeşti, franţuzeşti şi englezeşti, scrisori, pachete.

După ce puse toate pe masă, servitorul se retrase.

Bolnavul luă pe rênd scrisorile.

Aceste eraŭ numeroase ca tot-deauna.

Le deschidea fără grabă.

Işi arunca ochii la iscălitura şi fără să le citească, le dădea la o parte, mişcându-se greŭ în fotoliul sĕŭ.

El murmură :

— Ori-ce mi-ar scrie, nu póte să mĕ înveselească.

„Nimic nu poate să mĕ intereseze.

„Sufletul meŭ e bolnav din pricina ei de acea nu se poate, de ori-ce nu priveşte pe dênsa.

D'o dată dete cu ochii de o epistolă mică.

Culoarea plicului acesteia era roză şi lordul recunoscu scriere femeească.

— Curios lucru, îşi zise dênsul după ce o privi.

„Dacă'mi aduc bine aminte, eŭ n'am cunoştinţi printre femei.

„Cine să fie oare acea care 'mi scrie ?

Rupse iute plicul, destăcu scrisoarea şi uitându-se la iscălitură, sări d'odată în sus, cu toată slăbiciunea.

— R. de F. ! esclamă dênsul.

„Literele astea înseamnă Rozamunda de Fernan !

„Vrea să zică dânsa 'mi scrie ! D-zeule ce-o fi având să 'mi spună !

„Nu pot să citesc scrisoarea. Imi jócă literile înaintea ochilor.

Se apropiă de o mĕsuţă, îşi turnă un păhăruţ dintr'o sticluţă pe jumĕtate plină cu o bĕutură liniştitóre.

Duse încet paharul la buze.

După câte-va minute, când absorbise

licórea, nervii i se mai stâmpărarerâ, emoţiunea i se micşorase.

Atunci luă scrisoarea şi începu s'o citească.

Iată ce 'i scria Rozamunda:

„Milord,

„Ziua de mâne va hotărî pentru vecie de soarta mea.

„Voiŭ fi a unui om căruia i-am dat inima mea în întâia surprindere, căruia i-am dat cuvântul meŭ, cuvênt pe care vreaŭ să 'l ţin.

„Insă simt nevoia imperioasă de a'mi lua încă o dată rĕmas bun de la un om a cărui inime nobilă am cunoscut-o, vaĭ, prea târ iŭ.

„De ce oare acel om a tăcut un timp atât de îndelungat?

„De ce nu şi a dat pe faţă sentimentele cu un moment mai curênd? Acum toate ar fi alt-fel!

„Insă la ce ar folosi acum plângerile?

„Ele n'ar putea decât să ne amărască mai mult căinţa iar nici de cum să schimbe sorţul.

„Caracterele mari suferă în tăcere.

„Şi ştiŭ că lordul Nelson are un caracter mare.

„El îşi va închide durerea în sufiet pentru ca să nu mĕ supere, cu toate că eŭ sunt causa suferinţei lui.

„Totuşi n'aş vrea să aud chiar din gura lui cuvêntul de scusă.

„Pentru abnegaţia sa vreaŭ să 'l exprim în persoană, între patru ochi, adânca mea recunoştinţă.

„Deseară, la şase ore, o femee cu un vĕl verde, se va opri înaintea caseĭ lordului.

„Ea se va uita pe fereastra camereĭ lui de lucru.

„Dacă va vedea arzênd pe masă treĭ luminări, una lângă alta, va lua asta drept un semn că este aşteptată.

„In casul acesta, femeea are credinţă că nu se va afla în casă nimeni afară de lord.

„Dênsul îşi va fi depărtat servitoriĭ cel puţin cu o jumĕtate de ceas înainte de ora hotărîtă, şi cel puţin pentru vreme de un ceas.

„Increderea femeeĭ cu vĕlul verde în onorabilitatea lordului Nelson este aşa de mare încât dênsa'i dă în mâni reputaţia şi virtutea sa.

„La revedere dar....

„O nenorocită vrea să 'şi ia ultimul adio de la omul pe care'l iubeşte.

R. de F.

După ce lordul citi ultimele rênduri ale scrisoreĭ, stătu cu figura posomorită, cu privirea îngrijată, aţintită în loc.

— Rozamundo! esclamă dênsul deodată cu un glas tremurător de patimă, tu eşti nefericită, te duci la perzanie dacă te veĭ uni mâne pentru vecie cu contele Marco.

„Nu, nu, n'o să fie, n'o să se facă, adăogă dênsul, chiar de va trebui să intervin cu forța.

Citi și reciti scrisórea Rozamundei ca și cum voia să 'și întipărească în minte fie-care cuvênt al ei.

Apoi, cu o bucurie imensă, nebună, esclamă:

— O să vie!

„O să vie la mine, o s'o vĕd de aproape!

Și ducêndu'și mâinile la inimă, englezul urmă:

— O să 'ți spun o dată cât te iubesc!

„Rozamunda, Rozamunda, tu ai suflat în focul amorului pe care mĕ încercam să'l potolesc.

„Flăcăra s'a lățit.

„Acum mĕ arde, mĕ distruge.

„Dar n'o să fie un balsam care să potolească suferințele mele?

Bolnavul se lăsă să fie tîrît de tristele lui gânduri.

Rĕmase cât-va timp în prada unei esaltări care putea să aibă cele mai funeste consecințe.

In sfârșit își veni în simțire.

Se mai liniști puțin

Luându 'și capul între mâini rĕmase gânditor.

Apoi cu voce hotărîtă esclamă:

— Îi voiŭ arăta că mai e încă timp să se retragă de la pasul spăimântător pe care vrea să'l facă.

„Voiŭ hotări-o să mĕ înțeleagă, să mĕ asculte.

„Voiŭ desfășura o elocință căreia nu va putea să resiste.

„D-zeŭ care e drept, care citește în fundul sufletului meŭ intențiile mele, mĕ va inspira.

„Cupido, zeul amorului, să fii lângă mine.

„Tu, care m'ai lovit cu săgețele tale veninate, fă ca să nu pier fără o consolare.

„Din amor n'am avut de cât amărăciune.

„Să pot și eŭ gusta câte-va picăturĭ din acel elisir care fare din omul iubit cel fericit dintre muritorĭi.

Lordul se simți mai tare.

Simți că sângele îi curge mai repede în vine.

I se păru că căpătase puterea de odinioară.

Emoțiunea'l învinsese slăbiciunea.

Atunci aducêndu-și aminte de recomandația conținută în scrisoarea, decise să nu piardă vreme.

Pe masa de scris era un clopoțel de argint.

Lordul sună.

Imediat bolnavul începu să dea ordine cu mare energie servitorilor nimiți cari îl vĕzuseră cu câte-va minute înainte, prăpădit nimicit.

Bĕtrânul Iohn, plin de bucurie, își zicea:

— Se pare că milordul a biruit cu desăvêrşire boala

„Să fie lăudat D zeŭ.

Apoĭ adăogă cu voce mal tare:

— Măria-sa arată la faţă aşa bine ca nicĭ odată de când am părăsit măréţa noastră insulă ca să intrăm în acest Berlin blestemat.

Cuvintele credinciosuluĭ servitor resunară ca o musică la urechea lordului.

Da şi dênsul voia să fie acum sănătos, sdravăn.

Gustul de viaţă i se întorsese. Puse o mână pe umĕrul luĭ Iohn şi întrebă:

— Nu 'l aşa bĕtrâne că în nóptea asta m'am făcut bine.

— Da, milord, trebue să fie o doctorie minunată aceea pe care ţi-a dat-o d. consilier sanitar.

— Un leac vrăjit, Iohn, zise lordul rîzênd.

In tot cursul zilel fu de o dispoziţie admirabilă.

Porunci să i se pună masa şi mâncă cu poftă pe când mal înainte bucatele rĕmâneaŭ neatinse şi se 'ndopaŭ servitoriĭ cu ele.

Bĕu o sticlă de şampanie.

După amiazĭ, când stătea la feréstră, vĕzênd o femee săracă trecênd cu un copil în braţe, o strigă şi 'l dete zece banĭ de aur.

Era dênsul fericit şi voia să fie toţĭ ca dênsul.

— De voiŭ isbuti să liberez pe Rozamunda din ghiarele luĭ Marco, îşĭ zise dênsul, am să daŭ vr'unel instituţiĭ de bine-facere zece miĭ de lire sterline iar săraciĭ vor avea în mine pe părintele lor.

Jurămêntul acesta 'l făcu cu glas tare şi nicĭ o dorinţă mal fierbinte nu avea de cât ca să i se dea ocasia să-şi 'l ţină.

Cu nicĭ un preţ, Rozamunda nu trebuia să fie vĕzută de vr'un ochiŭ curios.

Era neapărat trebuincios ca să nu se mal afle nimenĭ în toată casa, afară de dênsul.

Servitoriĭ deosebit de Iohn, eraŭ doul lachel tinerĭ, un bucătar o fată de casă şi portarul.

Nu era aşa de lesne de găsit pretexte plausibile pentru depărtarea din casă în acelaşi timp, a tuturor acestor oamenĭ.

Mal întâiŭ lordul depărtă pe Iohn pentru că 'l era teamă de observaţiile luĭ, vĕzênd depărtându-se din casă toţĭ servitoriĭ într'un scop anumit.

Il dete onorabila însărcinare d'a vizita vr'o două zecĭ de cârciumarĭ, a le pune vinurile la încercare şi a aduce ştiinţa despre preţul curent.

Tot ast-fel se curăţi şi de bucătar. Il chiemă şi 'l spuse că de şi era prea mulţumit de serviciile luĭ, totuşi nu 'l dăduse nicĭ odată să mănânce un biftec bun englezesc cum se obişnueşte la Londra.

Il însărcină să se ducă el însuşi să

alesgă un măcelar care să 'i servească mereŭ carne mai bună, fie cât de scumpă.

Cei doi lachei fură trimişi în două deosebite cu oare-care treburi, fórte importante în aparenţă.

Cât pentru fata din casă ea dobîndi învoirea de mult dorită ca să se ducă să 'şi vadă rudele.

Astfel într'un sfert de ceas, lordul îşi atinsese scopul.

Era singur în casă.

Se uită la césornic.

Era cinci ore şi câte-va minute.

Era prea de vreme ca-cele trei lumînări să fie aprinse.

Luă o carte şi se încercă să se distragă puţin prin citire.

De geaba.

Literile 'i jucaŭ înaintea ochilor. Era prea emoţionnat pentru ca să 'şi poată fixa atenţia la ălt-ceva de cât asupra întâlnirei apropiate.

Aruncă cartea, sări de pe scaun şi începu să se se plimbe prin cameră.

O vijelie de simţiri i se iscase în suflet.

Avea să revadă pe acea pe care o iubea.

Dênsa venia să 'şi ia de la el adio, poate pentru tot-d'auna.

— Nu, nu pentru tot-d'auna! esclamă dênsul.

„In scrisoare îmi spune că mă iubeşte.

„Bine...

„Dacă 'i aşa atunci nu se poate duce mâne la altar cu un altul.

Se opri d'odată ascultând.

Se auzia sgomotul unor paşi ce se apropiaŭ de uşa camerei.

Să fi fost oare Rozamunda care nu avusese răbdare să aştepte semnalul saŭ se întorsese vr'un servitor?

Privi cu o mare nerăbdare spre uşă, care se deschidea încet.

— Bristol! esclamă dênsul d'odată mai mult cu spaimă de cât cu bucurie.

„D-ta eşti?

Era în adevĕr poliţistul care se opri mirat în cadrul uşei.

— Da, milord, zise Bristol.

„Spune-mi te rog dacă nu mĕ aflu în vr'un castel fermecat.

„E o tăcere mormântală aci

„Nu vĕd nici măcar pe bĕtrânul servitor Iohn.

— E o simplă întêmplare, rĕspunse lordul apucând cam cu întârziere mâna ce 'i întindea poliţistul.

— O întâmplare! rĕspunse Bristol. Zi mai bine o negligenţă neiertată la care nu m'aş fi aşteptat din partea credincioşilor d tale servitori.

„Cum se poate lăsa un bolnav aşa singur?

Englezul zise:

— Nu mai sunt bolnav.

Şi'şi îndreptă corpul cu o mişcare energică.

Voia să'ți arate puterea.

Apoi armă :

— Vezi-mi culoarea *feței*.

„Observă că azi, pentru întâia oară, după atâta vreme, mi-am făcut *singur* toaleta.

Și cu un ton întrebător reluă :

— Privește'mă bine și spune 'mi adevĕrul.

„Nu par sdravăn ?

Americanul părea îngrijit.

Dênsul se uită la englez în chip scrutator.

Îl observă câte-va secunde.

Cu voce coborîtă rĕspunse apoi :

— Obrajii îți sunt în adevĕr fórte roșii, milord.

„Însă cred că ești *mai mult emoționat* de cât întărit.

— Așa !...

— Te rog să nu te prea încrezi în puterile d-tale....

— Aida de... întrerupse iar lordul Nelson.

Însă polițistul reluă :

— Ascultă-mĕ .. să cruți cât poți mai mult.

— Bine, bine, o să mĕ cruț, zise Nelson.

Tonul cu care vorbea lăsa să se ghicească că era cuprins de o mare nerăbdare.

Și nu se încerca s'o ascundă.

Cu toate astea Bristol nu se speriă și reluă :

— Milord, vezi că ți-a recomandat și doctorul...,

— Ce ?...

— Să nu pretinzi prea mult de la puterile crescênde...

— Da, da, știu, îmi aduc aminte de toate....

Ĕra vĕdit că lordul Nelson voia să taie conversația.

Bristol înțelese.

Englezul se arăta agitat.

Îi era necaz grozav.

El primisese tot-d'a-una cu mare bucurie pe polițist.

La ori-ce oră din zi sau noapte casă era deschisă pentru el.

Lordul dăduse ordin ca să 'l lase să intre fără jenă și că *tot personalul* din casă, să execute cu grabă ori-ce ordin ar primi de la dênsul.

De aceea era respectat ca stăpân.

Însă englezul nu putea să sufere pe polițist în momentul acela.

Dênsul sosise tocmai acum, când dintr'un minut într'altul putea să vie Rozamunda.

Iar cele trei luminări trebuiau să fie deja aprinse.

In necazu-i lordul Nelson se arăta nepoliticos.

Bristol însă nu supĕra pentru asta, el căuta numai să înțelegă, să ghicească.

Bolnavul avea în vorbă un ton scurt, imperios, neobicinuit

Părea că vorbia cu un servitor.

Își scoase ceasornicul îl privi, se duse la fereastră, se uită în stradă. Pe urmă se întoarse iute la orologiul atârnat de perete și se uită la el în chip demonstrativ ca și cum avea afaceri care nu 'i permiteau să mai stea mult de de vorbă.

Polițistul îl observa făcând toate întorsăturile.

Se mâhnise de tot.

Dete din umeri și zise:

— Foarte bine am ghicit eu că roșața de pe față îți este pricinuită numai de emoțiune.

„Te rog, milord, spune-mi ce s'a petrecut de eri încoce.

„E cu neputință să fii așa mișcat fără o causă oare-care.

De ieri încoace s'a făcut o mare schimbare în d-ta.

— Ce vrei să se fi întâmplat? Chiar nimic, te asigur, răspunse iute lordul Nelson.

„Spune-mi mai bine d-ta, prietene, ai să 'mi spui ceva important?

— N'am de spus nici nou nici important, răspunse Bristol fórte serios.

„Am venit numai să văd cum îți mai este...

„Dacă te supăr spune-mi curat.

Lordul evită privirea pătrunzătoare a amicului său.

— Să mă superi? zise dânsul mă mir cum poți să 'mi spui așa vorbe aspre prietene...

„Totuși trebue să 'ți mărturisesc că în momentul acesta...

„Știi d-ta, sunt unele relații...

— Nu te mai obosi să 'mi îndulcești hapul, întrerupse americanul.

„Simt că venirea mea te contrariază...

„Asta se întâmplă pentru întâia oră de când ne cunoaștem.

„E un motiv pe care nu vrei să mi-l spui...

„Sunt adânc mâhnit că am perdut încrederea d-tale.

„Eu nu știu să fi făcut ceva ca să merit această tratare.

Zicând aceste vorbe polițistul se îngălbenise grozav.

Se cunoștea că suferă.

Lordul se apropiă cu grăbire de polițist.

Îl apucă mâna.

Apoi cu o voce care trăda o adâncă emoțiune, esclamă:

— Bristol...

„Pentru D-zeu, nu interpreta astfel purtarea mea de azi.

Americanul era mișcat de accentul cu care lordul îl vorbia.

Acesta din urmă continuă:

— Prietene, d-ta ești un bărbat înțelept....

„Ar trebui să înțelegi.

Bristol întrebă încet?

— Ce vrei să zici, milordule? ce trebue să înțeleg?

— Că aştept aci o persoană care doresc să nu fie văzută de nimeni.

„Ea poate să sosească dintr'un moment într'altul.

Bristol deschise peste măsură ochii arătând o nespusă uimire.

Apoi zise:

— Aşteptaţi o persoană într'un chip atât de tainic?

— Da.

„Insă întâlnirea se va zădărnici prin presenţa d-tale.

— Aşa dar dacă nu mă înşel, este vorba de o femee.

Mirarea americanului nu mai avea margini.

El întrebă:

— Te rog, spune'mi dacă'l aşa cum spun eu.

Lordul simţi o oare-care jenă în faţă marei mirare a poliţistului.

Dar era loial. Nu ştia să ascundă adevĕrul.

Cu nici un preţ n'ar fi spus o minciună.

Această înjosire l'ar fi făcut să roşească de sine însuşi şi ar fi considerat-o ca o pată de neştersă onoarei sale.

El murmură:

— De sigur...

„Sper însă că n'ai să 'mi ceri amănunte...

— Te înşeli, rĕspunse poliţistul. Trecem acum prin aşa primejdii, avem aşa duşmani teribili încât cele mai mici fapte şi procedări ale d-tale trebuesc chibzuite...

„E nevoe să le cunosc şi eu.

Lordul zîmbi supărat.

— D-ta n'ai avut pe semne nici o dată o întâlnire cu o femee, zise iute dĕnsul.

„Nu ştiu că 'şi sboară cine-va mai curênd crierii de cât să comită o indiscreţie care ar putea să peardă pe o femee...

— Cu mine nu poţi comite o indiscreţie..

„Tot ce ştii d-ta pot să ştiu şi eu fără să aibă cine-va a suferi cel mai mic neajuns.

„Mi-am luat sarcina d'a veghea asupra persónei d-tale.

„Trebue să 'ţi cunosc toate pasurile ca să te pot feri de curse.

— Linişteşte te, scumpul meu Bristol, întimpină Nelson.

„De data asta posed ceva negru pe alb că nu poate la mijloc nici o înşelăciune...

„Vezi scrisoarea asta? am primit o de la damă pe care o aştept acum...

„Acum, dacă 'mi eşti prieten, du te şi întoarce-te mâne când o să te primesc cu braţele deschise.

Americanul stătea ca împietrit. Nu se mişca de loc.

Cu un glas tremurător de o nerăbdare pătimaşă, lordul reluă:

— Acum, amice, te rog..

„Să nu te superi.... Insă... trebuie... Du-te.

Insă poliţistul răspunse cu hotărîre:

— Nu.

— Cum?...

— Nu ies din casa asta, milord, până nu'mi descoperi tot secretul.

„Eŭ presimt pentru d-ta primejdii mari.

„Sunt dator să'ţi deschid ochii.

Lordul privea pe interlocutorul său cu mânie.

El esclamă:

— Bristol, te rog, în numele prieteniei noastre...

— Nu plec.

— El bine, dacă refuzi a'mi asculta rugămintea, n'am de cât să 'ţi ordon a pleca din casa mea.

Bristol dete din umeri.

— Nici aşa nu mĕ duc, zise el dureros atins.

Lordul văzu că nu era nimic de făcut nici cu puterea în contra acelui caracter de oţel.

Cum să iasă din încurcătură?

Vremea trecea.

Mai eraŭ numai zece minute până la momentul hotărît.

Luminările trebuiaŭ aprinse.

Insă'l era cu neputinţă.

Americanul acela încăpăţinat stătea acolo înainte'l.

Era ca un zid.

Nu era nici un mijloc să'l alunge de cât făcêndu 'l pe voie, arĕtându 'l scrisoarea.

Atunci dĕnsul se va convinge, spera lordul că nu era la mijloc vr'o capcană ci că Rozamunda avea să *sosească* dintr'un moment într'altul.

— El bine, Bristol, esclamă englezul cuprins d'o nerăbdare febrilă, dacă nu vrei să înţelegi de cuvênt, iată îţi daŭ să citeşti scrisoarea asta.

„Îţi mĕrturisesc însă că m'ai silit la asta şi că de voe nu ţi-aş fi arĕtat-o nici odată.

— De voie saŭ de nevoie, răspunse Bristol cu un glas metalic, îmi trebuie încrederea d-tale pentru ca să am puterea de a te păzi.

Zicênd astfel luă scrisoarea ce i o întindea lordul.

Inainte d'a începe s'o citească, se uită la scrierea mărunţă.

Lordul îl observa.

El văzu pe faţa poliţistului semnele unei neîncredere vĕdite

Pe urmă, încet, liniştit, americanul citi scrisoarea de la început până la sfârşit.

Încruntarea sprîncenilor şi seriositatea cu care se uita la foaie, făcea pe englez să nu prevadă nimic bun.

Deodată poliţistul ridică capul.

Cu o siguranţă uimitoare el zise:

— Milord, scrierea e prefăcută. Epistola e un falş infam.

„Aşa'l.

„Scrisoarea asta nu vine de la Rozamunda de Fernau.

Nelson stătu un moment ca împietrit. Apoi isbucni în rîs.

— Eşti un adevărat poliţist dintre cei mai îndrăciţi, esclamă dênsul după o mică pausă.

„Nu vezi pretutindeni de cât falşificatori şi ucigaşi.

Insă Bristol îşi păstră seriositatea'i obicinuită.

Cu rĕceală rĕspunse :

— De sigur, mai cu seamă de când cunosc pe contele Marco.

„O să mĕ încerc a 'ţi arăta motivele care mĕ împing să cred că epistola este falşă.

— Sunt curios să le aflu... Dar te tog, mai iute.

— Mai întâi, contesa e destul de bine educată pentru ca să nu aleagă casa dumitale ca loc de întâlnire.

„Al doilea, eŭ presupun la contele Marco o gelozie şi o mişelie atât de mare încât să fi pus în jurul fetei creaturi ale sale care să-i observe mişcările şi să-i citească toată corespondenţa. In ast-fel de caz, pentru mine e aproape de neîndoit, scrisoarea asta s'ar afla acum în mânile lui Marco.

„Al treilea în sfârşit, ţi se recomandă o mulţime de precauţiuni care nu pot să intre în capul unei fete inocente ca Rozamunda.

„Auzi ! să se depărteze din casă toţi servitorii, să se dea semnalul prin aprinderea a trei lumînări !

„Ast-fel de pretenţii ar veni mai curênd de la o cocotă, de la o femee experimentată în întâlnirĭ secrete.

„De aceea te rog, milord, să 'mi dai voe ca să staŭ aci în casă, în vremea întâlnirei.

„Cine ştie de nu'mi va fi dat să împedec o nenorocire spăimêntătoare.

Nelson ascultase gânditor. Motivele erau serioase.

Cu toate astea dênsul nu putea să-şi arunce dulcile speranţe care 'l însufleţiseră până în acel moment.

— Stăi, esclamă dênsul.

„Este un mijloc prin care putem cunoaşte adevĕrul.

— Care ?

— Să comparăm scrierea asta cu a Rozamundei pe care e posed într'un carnet de la bal.

— Bine, murmură poliţistul.

Englezul dispăru într'o cameră alăturată.

Se întoarse curând.

In mână ţinea un carnet de o elegantă foarte mare.

— Hotărăşte d-ta însuţi, zise dênsul întinzêndu-i lui Bristol.

„Pe cartonul acesta şi a scris numele Rozamunda în seara balului de la ambasadă.

„Vezi că e una şi aceiaş scriere, aci şi dincolo.

Poliţistul scoase o lupă mică pe care o purta tot-d'a-una.

Mai întâĭ examină scrierea epistoleĭ apoĭ aceea de pe carton.

— Scrierile sunt întocmaĭ, răspunse americanul după câte-va minute. Totuşĭ eŭ observ oare-carĭ micĭ deosebirĭ care mie nu'mĭ arată alt-ceva decât că scrierea epistoleĭ a fost falşificată de un mare meşter.

„Un om ca Marco trebue să aibă de sigur în solda sa oamenĭ experimentaţĭ în asţ-felŭ de lucrărĭ.

„Pentru mine nu maĭ e niciŭ o îndoială.

„Rămân în părerea mea.

— Te conjur, cu toate astea, Bristol, du-te!

„Te rog, să nu stricăm prietenia nóstră pe care o consider atât de scumpă, amice.

„De te va găsi Rozamunda aci, o să creadă că i-am întins o cursă.

„O să zică că sunt un bărbat neciustit.

Poliţistul păru a sta ge gânduri.

— Vreĭ aşa dar să te expuĭ cu adevĕrat primejdieĭ? întrebă dênsul încă o dată.

— Nu e niciŭ o primejdie că am să vorbesc câte-va minute cu Rozamunda între patru ochĭ.

Bristol se uită cât-va la lord, în tăcere.

Se gândea.

Acesta din urmă aştepta cu nerăbdare.

Pe urmă-şĭ ridică d'o dată capul ca tot-d'auna când luă o hotărîre.

— Bine, mĕ duc, zise el.

„Insă te rog să primeştĭ boxul meŭ de oţel pentru ca să nu fiĭ nearmat în cas de surprindere.

— Dacă asta te liniştеşte, pot să primesc boxul, răspunse Nelson zîmbind.

Şi luă din mâna americanuluĭ arma pe cât de mică pe atât de primejdióasă.

— Du-te iute, reluă el. Ceasul întâlnireĭ e aci.

„Nu 'l aşa, Bristol, îmĭ daĭ cuvêntul de onoare că veĭ părăsi casa?

Americanul dete din cap.

— Pe onoarea mea voiŭ pleca, zise dênsul.

Se întoarse.

Păşi până la uşă, o deschise şi dispăru.

Englezul se uită după dênsul.

Când îl vĕzu plecând, scoase un suspin de uşurare.

— E un prietin credincios, murmură dênsul.

„Insă ca toţĭ criminaliştiĭ nu vede de cât nălucĭ ziua în amiaza mare.

„Nu, nu, eŭ nu'mĭ pierd credinţa că Rozamunda o să vie ca să-şĭ maĭ ia o dată adio de la mine.

Se apropiă de o masă.

Pe ea se afla un candelabru de argint cu treĭ braţe.

Fie-care din aceste braţe avea o luminare.

Aprinse câteşi trele luminările apoi duse sfeşnicul pe o mesuţă în mosaic de lângă fereastră.

Cu inima svâcnind de emoţiune, pe jumătate ascuns după perdele, se uită în stradă.

Vĕzu pe poliţist eşind pe poartă.

Insă nicăeri nu zări o formă femeéscă care să semene cu Rozamunda.

Trecură zece minute, lungi ca veacuri.

Lordul începuse să se îndoiască.

Işi zicea că contesa şi-o fi luat de sémă în ultimul moment.

Se poate că Marco i-o fi descoperit intenţia.

In acest cas ar fi oprit-o d'a veni.

In sfîrşit se auzi o trăsură care venia în galopul cel mare.

Nu era birjă dar nici nu semăna să fie trăsura contelui Feruau, cea mai luxoasă în tot oraşul, trasă de caiii cei mai agerі.

Acesta era un echipagiŭ aproape săracăcios.

Totuşi el se opri înaintea caseі lordului.

Portiera se deschise iute pe dinăuntru dând trecere uneі femeі care dispăru pe poarta deschisă

Lordul n'avusese timp să privească mai cu de-amănuntul persoana care intrase în casa lui.

Insă fără îndoială era Rozamunda.

Graba cu care se dăduse jos din trăsură şi cu care intrase în casă, spre a nu fi observată de trecĕtorі, arăta îndestul că mult-dorita se apropia.

— El, Bristol şopti dênsul, care din noi are acum dreptate?

„Rozamunda vine, încrederea mea a rĕmas biruitoare.

„Dênsa e cu adevĕrat, peste un minut am s'o strâng în braţele mele.

Lordul păşi emoţionat în mijlocul salonului după ce stinsese luminările şi împreunase perdelele de la fereastre aşa că în cameră era aproape întuneric.

Paşii vizitatoareі se apropiaŭ iute de uşa salonului.

Lordul simţia inima bătându-i să se sfarme.

Insă se nevoia să se stăpânească. Voia să apară în faţa Rozamundeі liniştit şi serios.

Uşa se deschise.

Două mâni elegant înmănuşate inlăturară portierile turceşti care mascaŭ intrarea.

O formă femeiască se ivi

Pe faţă avea un vĕl verde închis care 'I ajungea până la brîu.

— Rozamundo! esclamă lordul. Iar te revĕd în sfârşit.

„Aі venit să 'ţі iaі ultimul adio de la mine!...

„Vaі!...

Işi desfăcu braţele.

Femeea cu vĕl îşĭ duse mâna la inimă ca şi cum voia s'arate că e fórte emoţionată.

Pe urmă s'apropiă încet, la câţi-va paşĭ de englez.

Acesta voia să 'I apuce mâile.

De odată însă, făcu o mişcare îndărăt.

In mâna dreaptă a femeeĭ zărise o lucire ca a unuĭ pumnal.

In momentul de pe urmă grozava presupunere i se întări.

Femeea, fără să zică nicĭ o vorbă, rădică mâna dreaptă şi se repezi la el.

Prin aer se vĕzură acum bine lucirile pumnalului.

Lordul fugi speriat după o masă de lângă fereastră.

Se credea cu desăvêrşire pardut.

Femeea sări după dênsul şi când să 'I isbească cuţitul în pept două braţe puternice o apucară pe d'îndărăt şi o traseră înapoĭ în mijlocul încăpereĭ.

— Ucigaşo! strigă poliţistul căci era dênsul.

Apucă vĕlul falşeĭ Rozamunda şi 'l trase jos.

Un ţipet de uimire eşi din peptul lordului.

In loc de trăsăturile dulcĭ ale conteseĭ, el vĕzu o figură criminală bărbătească, a căreĭ expresie devenia mai îngrozitoare prin faptul că avea numaĭ un ochiŭ viŭ pe când cell'alt era de sticlă.

Poliţistul se dete îndărăt împleticindu-se.

— Magistru! esclamă el, Chiorul, demonul tinereţeĭ mele!

Toate astea se petrecuseră în câte-va clipe.

Magistru care, precum ştim, fusese trimis de contele Marco să omoare pe Nelson, nu auzise esclamarea poliţistuluĭ american.

El ştia numaĭ un lucru, că era descoperit.

Ştia că lordul îl atrăsese în cursă, că odăile eraŭ înţesate poate de agenţĭ gata să pună mâna pe el.

O croĭ de fugă îndărăt pe unde venise.

Un moment poliţistul stătu în loc ca împetrit.

Ţinea vĕlul verde în mână.

Pe urmă se puse în urmărirea Chiorului.

Incepu atunci o goană sĕlbatecă prin casa pustie.

De şi Magistru credea că toată casa e plină de agenţĭ, totuşĭ avea speranţă să'şĭ facă loc cu pumnalul.

El era hotărît să dea fără milă în grămadă.

Făcea pe scară nişte săriturĭ colosale iar Bristol, urmăriudu'l, striga tóte numele ce-l veniaŭ în minte, ca şi cum casa ar fi fost plină de servitorĭ, carĭ trebuiaŭ să'ĭ vină în ajutor.

Tâlharul ajunse pe pragul caseĭ.

Insă n'apucă pe poarta cea mare temêndu-se să nu'l prindă trecătorii.

Dênsul cunoştea întru cât-va localitatea.

Inainte de a'şi pune planul în execuţare, colindase stradele.

El observase cu deamănunt împrejurimile casei lordului.

Spre a nu fi băgat în seamă se îmbrăcase ca un strîngător de cârpe.

Ba, împinsese şiretenia şi mai departe.

Isbutise să pătrundă în curtea şi grădina lordului.

El ştia dar că prin grădină putea să scape mai bine.

Se repezi decî pe portiţa grădinei care era deschisă.

Alergă înainte.

Strada pe care voia să apuce era foarte puţin frecventată.

Insă n'ajunsese bine în mijlocul grădinei.

D'o dată îi resări înainte o umbră groasă.

Iar din urmă tâlharul auzi strigându-se :

— Pune mâna pe ucigaş, portarule, saŭ dă'l în cap.

In momentul următor zări învârtindu-se asupra capului sĕŭ o secure.

Insă mai înainte că portarul să pótă isbi în capul criminalului securea cu care lucrase cu puţin mai nainte în grădină, Magistru se năpusti la el.

Il vîrî în pept pumnalul ascuţit ce 'l ţinea în mână.

Dar nu voia să piardă arma care era singura'i scăpare.

Scoase iute pumnalul din rană spre a'l servi mai departe.

Nicî nu se uită la portar.

Alergă înainte căcî era cât p'aci să fie apucat de urmăritorul sĕŭ.

Ajunse lângă gardul din fundul grădinei.

Iute şi ager ca o pisică sări dintr'o dată.

Dincolo de gard, Chiorul dispăru în întuneric.

Bristol nu'l mai urmări.

Vĕzu de departe strălucind în aier pumnalul ucigaşului.

Vĕzând că Magistru îşi urma alergarea, ghici îndată ce se întêmplase.

Acum nu mai avea de cât o grijă.

Voia să scape pe victimă, dacă mai era vreme.

Ca fulger, trecu distanţa ce'l despărţea de portar.

Se opri lângă nenorocitul ce horcăia de moarte.

Fusese isbit cumplit.

Cu adevĕrat Chiorul era meşter în meseria'i.

Loviturile lui aproape tot-d'auna erau mortale.

Portarul mai ridică o dată capul, apoi îl lăsă din noŭ scoţând un gemet înăbuşit şi rĕmase nemişcat.

Bristol esclamă :

— E mort !

Şi poliţistul american fu cuprins de mare durere.

Apoi reluă :

— Credincioşul servitor şi-a pierdut viaţa pentru st pânul său.

„Insă ucigaşul nu va scăpa. L'am recunoscut.

„Vĕlul acesta apoĭ mĕ va ajuta să descoper pe falşa Rozamunda.

„Ce-ar fi fost oare de lordul Nelson dacă eŭ, după ce mi-am îndeplinit făgăduiala să părăsesc casa nu m'aş fi întors să mĕ ascund în *loja portarului* ? Atunci mizerabilul ucigaş şi-ar fi ajuns de sigur scopul.

„Unul din cei mai cinstiţi oameni ar fi căzut victima lui.

Apoi întorcêndu-se spre portar, stete puţin pe gânduri.

In sfârşit esclamă :

— Insă ce o să fac acum ? Trebuie să mĕ hotărăsc iute.

LXXVII

GĂBUIT

Melania, eşind din prăvălia mamei sale, unde avusese convorbirea ştiută, grăbi pasul.

Inşira stradele fără a se opri.

Mergea spre otelul în care o aştepta Buller.

Inima 'I svâcnea foarte tare. De multă vreme sângele nu 'I mai fusese pus în mişcare ca acea de acum.

Cu câtă *fericire* mai alerga spre iubitul ei spre a 'I comunica ştirea cea bună !

Mama sa nu 'I făgăduise numai un mic ajutor ci o avere întreagă care să le ia ori-ce grijă de viitor.

E adevĕrat că de la nenorocirea de pe mare, când Buller îşi perduse avutul, dênsul nu mai era aşa iubitor şi delicat cu Melania.

Din contră, în unele momente devenia cu ea brutal, rĕutăcios. Melania suferea tóte zicêndu şi :

— Are grijî multe, trebue să 'I ert...

Acum ea alerga să 'I scótă acele grijî.

In al patrulea etaj al otelului aveaŭ o cămăruţă.

Ureă scările într'un suflet şi deschise uşa strigând :

— Max, nóptea a trecut pentru noi, sórele o să resară iarăşi.

„Max, dar unde eşti ?...

„Max !...

Cuvintele 'I muriră pe buze pentru că acela pe care 'I striga ea nu era acolo.

Se uită uimită împrejur.

Un gând grozav îi trecu prin minte.

Nu cum-va Buller îşi făcuse vr'un reŭ ?

Toată ziua aceea fusese tăcut, posomorît, retras.

Disperarea că 'şi perduse banii îi creştea în loc să se micşoreze cu trecerea zilelor.

Nu cum-va îşi luase de seamă să termine odată cu necazurile?

Melania se înfioră.

Eşi din odae şi apucă pe scară îndărăt mai iute de cât venise.

Când trecuse pe lângă birtul otelului auzise înăuntru mai multe glasuri.

Voia să întrebe acolo dacă Buller nu fusese văzut.

Pe scara ultimă se întâlni cu otelierul.

— Pentru D-zeŭ, scumpa d-le, esclamă dênsa, spune-mi, n'ai văzut pe bărbatul meŭ?

— Pe bărbatul d-tale? răspunse otelierul rîzênd.

„Dar cum nu, e bine, sănătos. S'a găsit cu câţi-va de teapa lui şi s'aŭ apucat să jóce, jos în cârciumă, o mică partidă de bacarat.

Tînăra femee nu voia să creadă un ast-fel de lucru.

Ea murmură:

— Se poate una ca asta?

— Cum nu?...

„Ce dracu, e lucru cel mai natural din lume.

„Ce să faci când vremea e aşa urîtă...

„Insă drept să'ţi spun...

— Ce?...

— Bărbatul d-tale în privinţa jocului de cărţi...

„Halal să'i fie... Adevărat berlinez nu alt-ceva.

Melania rămase ca trăsnită.

Câte-va momente tăcu.

Apoi esclamă:

— D zeule!...

Otelierul nu putea să priceapă de ce atâta disperare şi se mira.

Insă nu ştia care'i adevărata pricina care turbura pe Melania.

Dênsa se gândea cu durere şi cu o oare-care groază ce viitor o aştepta în tovarăşie cu un om ca Buller.

Pe când ea, jertfindu'şi somnul, expunêndu-se la batjocurile beţivilor nopturnî, se dusese să cerşéscă de la mama sa un mic ajutor, el n'avusese răbdare să stea în casă, să se gândească la nevoi ci se scoborîse în cârciumă ca să reînceapă patima fatală, jocul de cărţi.

Dênsa simţi o mare amărăciune pentru o aşa călcare de jurământ.

Acum i se ivise în zare caracterul adevărat al omului ce 'şi alesese.

Nu răspunse nimic otelierului, îi mulţumi cu o silabă şi se întoarse îndărăt în camera sa.

Se desbrăcă de mantilă şi se trînti în pat.

In posiţia asta aşteptă pe Buller. Trebui s'aştepte mult. In sfârşit auzi paşi greoi apropiindu-se de uşă.

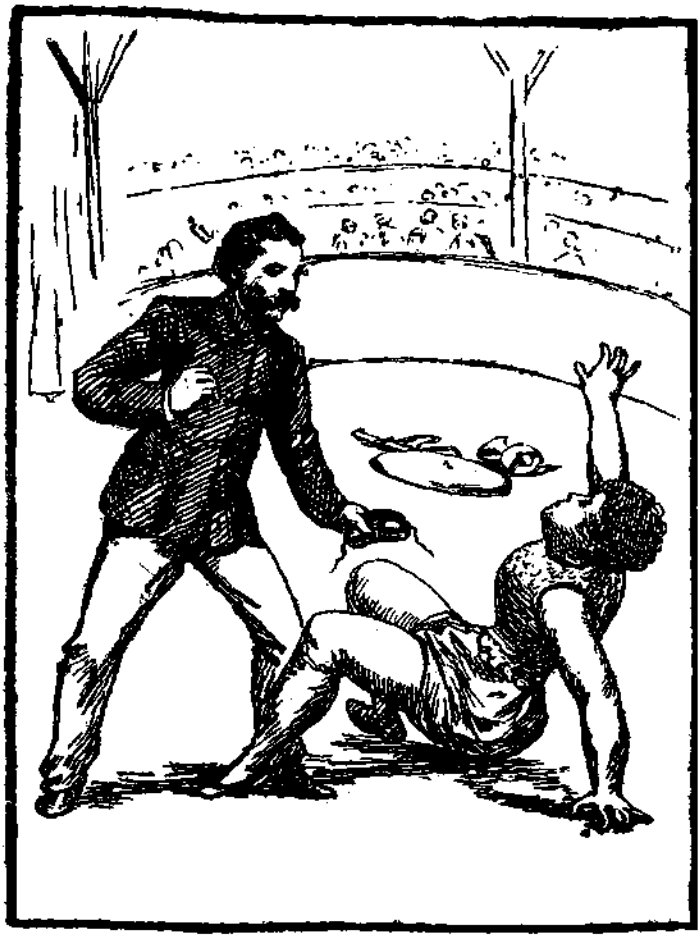

Glăcisem eu bine. In tótă lumea e numaĭ un om care mĕ poate birui: calăul din Berlin.

Buller perduse la cărţi, nu sume marĭ ca odinioară, ci câte va piese de argint ultimii talerĭ pe care trebuia sĕ 'ĭ păstreze pentru mâncare.

El era dintre acei oameni care orĭ de câte orĭ fac câte o greşală daŭ vina pe alţiĭ.

Aşa par'că ar fi victime iar nu vinovaţi.